Sfântul apostol şi evanghelist Luca

(18 octombrie, 22 aprilie, 20 iunie)

Materiale despre Sfântul apostol şi evanghelist Luca:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20ap.%20%C5%9Fi%20evanghelist%20Luca

https://archive.org/details/@steaemy?query=Luca+apostol+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Luca

***

Sfântul, slăvitul şi întru-tot lăudatul apostol şi evanghelist Luca este autorul Evangheliei după Luca, însoţitorul Sfântului apostol Pavel (Filimon 1, 24; 2 Timotei 4, 10-11) şi este numărat printre cei şaptezeci de apostoli. El s-a născut în Antiohia siriană şi era medic. El este considerat a fi fondatorul iconografiei. Emblema sa de evanghelist este un viţel, cea de-a treia figură simbolică menţionată în Iezechiel (1, 10), care este un simbol al rangului sacrificial şi preoţesc ale lui Hristos, aşa cum sunt ele menţionate de Sfântul Irineu.

Prăznuirea sa se face la 18 octombrie, la 22 aprilie împreună cu apostolii Nataniel şi Climent, la 20 iunie ziua în care moaştele sale, alături de ale altor sfinţi, au fost mutate în Biserica Sfinţilor apostoli din Constantinopol, precum şi la 4 ianuarie, împreună cu soborul celor şaptezeci.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 7
În această lună (octombrie), ziua a optsprezecea - Sfântul apostol şi evanghelist Luca (Minei) 10
Canon de rugăciune către Sfântul apostol şi evanghelist Luca 28
Acatistul Sfântului apostol şi evanghelist Luca 37
Acatistul Sfântului apostol și evanghelist Luca (al doilea acatist) 53
Paraclisul Sfantului apostol şi evanghelist Luca 65
Imnografie 78
Sfânta Evanghelie după Luca 80
Introducere la Evanghelia după Luca 80
Capitolul 1 - Adresare introductivă. Vestirea naşterii lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Maria la Elisabeta; cântarea Mariei. Naşterea lui Ioan Botezătorul 82
Capitolul 2 - Naşterea lui Iisus. Tăierea împrejur. Aducerea la templu. Dreptul Simeon şi proorocița Ana. Iisus, la doisprezece ani, între dascălii din templu 85
Capitolul 3 - Predica lui Ioan Botezătorul; mărturia sa despre Hristos. Botezul Domnului. Genealogia lui Iisus 87
Capitolul 4 - Postul şi ispitirea lui Iisus. Începutul predicii Sale în Galileea. Alungarea lui Iisus din patria Sa. Iisus începe să predice în Capernaum. Vindecarea unui demonizat. Vindecarea soacrei lui Petru şi a altor bolnavi 89
Capitolul 5 - Pescuirea minunată. Vindecarea unui lepros şi a unui paralitic. Chemarea lui Levi. Despre post 91
Capitolul 6 - Spicele culese sâmbăta. Vindecarea omului cu mâna uscată. Alegerea celor doisprezece apostoli. Predica de pe munte 93
Capitolul 7 - Vindecarea slugii sutaşului. Învierea tânărului din Nain. Trimişii lui Ioan Botezătorul. Mărturia lui Iisus despre Ioan. Ungerea lui Iisus de către o femeie păcătoasă 96

Capitolul 8 - Femei slujitoare ale lui Iisus. Parabola semănătorului. Făclia'n sfeşnic. Mama şi fraţii lui Iisus. Potolirea furtunii. Vindecarea demonizatului din ţinutul Gherghesenilor. Vindecarea femeii cu scurgere de sânge; învierea fiicei lui Iair..... 98
Capitolul 9 - Trimiterea celor doisprezece. Irod şi Iisus. Săturarea celor cinci mii. Mărturisirea lui Petru. Întâia vestire a Patimilor. Schimbarea la faţă. Vindecarea copilului demonizat. A doua vestire a Patimilor. Cine este cel mai mare? Folosirea numelui lui Iisus 101
Capitolul 10 - Trimiterea celor şaptezeci. Vai de cetăţile nepocăite! Întoarcerea celor şaptezeci. Bucuria lui Iisus. Parabola samarineanului milostiv. Marta şi Maria.....104
Capitolul 11 - Rugăciunea Domnească. Lucrarea rugăciunii. Iisus şi Beelzebul. Agresivitatea duhului rău. Semnul lui Iona. Lampa luminândă. Iisus împotriva cărturarilor, fariseilor şi învăţătorilor de Lege.....106
Capitolul 12 - Mărturisirea deschisă şi fără frică a Evangheliei. Păcatul împotriva Duhului Sfânt. Parabola bogatului nesăbuit. Încrederea în bunătatea lui Dumnezeu. Semnele vremii. Slugile veghetoare. Iisus, pricină de dezbinare.....109
Capitolul 13 - Între pocăinţă şi moarte. Parabola smochinului neroditor. Vindecarea în zi de sâmbătă a unei femei gârbove. Parabolele grăuntelui de muştar şi aluatului. Poarta cea strâmtă. Irod-vulpea. Deplângerea Ierusalimului.....111
Capitolul 14 - Hidropicul vindecat sâmbăta. Alegerea unui loc în societate. Parabola despre cina cea mare. Lepădarea de sine 113
Capitolul 15 - Trei parabole: Oaia rătăcită; Drahma pierdută; Fiul risipitor.....115
Capitolul 16 - Parabola iconomului nedrept. Parabola bogatului nemilostiv şi săracului Lazăr.....116
Capitolul 17 - Despre poticniri. Despre iertarea fratelui tău. Puterea credinţei. Vindecarea celor zece leproşi. Venirea împărăţiei lui Dumnezeu.....118
Capitolul 18 - Parabolă: judecătorul nedrept şi văduva stăruitoare. Parabola vameşului şi fariseului. Iisus şi copiii. Tânărul bogat. A treia vestire a Patimilor. Vindecarea orbului din Ierihon.....120
Capitolul 19 - Zaheu vameşul. Parabola minelor. Intrarea în Ierusalim. Iisus deplânge Ierusalimul şi-i alungă pe vânzătorii din temple.....122
Capitolul 20 - Botezul lui Ioan şi autoritatea lui Iisus. Parabola lucrătorilor nevrednici. Banul cezarului. Despre învierea morţilor. Fiu şi Domn al lui David.....124
Capitolul 21 - Banul văduvei. Profeţia despre dărâmarea Ierusalimului. Sfârşitul lumii şi venirea Fiului Omului. Îndemn la priveghere 126
Capitolul 22 - Trădarea lui Iuda. Cina cea de Taină. Despre întâietate. Avertizarea lui Petru. Rugăciunea din Muntele Măslinilor. Arestarea lui Iisus. Lepădarea lui Petru. Iisus în faţa sinedriului.....127
Capitolul 23 - Iisus în faţa lui Pilat şi a lui Irod. Iisus judecat şi osândit la moarte. Răstignirea lui Iisus. Tâlharul mântuit. Îngroparea Domnului.....130
Capitolul 24 - Învierea Domnului. În drum spre Emaus. Iisus li Se arată apostolilor. Înălţarea la cer 133

Faptele Sfinților Apostoli.....136
Introducere la Faptele Apostolilor.....136
Capitolul 1 - Cuvânt începător. Înălțarea lui Iisus la cer. Alegerea lui Matia în locul lui Iuda Iscarioteanul.....138
Capitolul 2 - Pogorârea Duhului Sfânt. Cuvântarea lui Petru. Botezul primilor trei mii. Viața primilor creştini.....139
Capitolul 3 - Petru vindecă un olog la poarta templului şi propovăduieşte Evanghelia în pridvorul lui Solomon.....142
Capitolul 4 - Biserica sporeşte cu încă două mii de bărbați. Petru şi Ioan în fața sinedriului. Rugăciunea creştinilor în prigoană. Viața de obşte a primilor creştini.....143
Capitolul 5 - Anania şi Safira. Multe semne şi minuni. Apostolii sunt închişi, dar un înger îi eliberează, apoi sunt duşi în sinedriu. Sfatul lui Gamaliel.....145
Capitolul 6 - Alegerea şi hirotonia celor şapte diaconi. Comunitatea creştinilor sporeşte. Arestarea lui Ştefan.....147
Capitolul 7 - Cuvântarea şi martiriul lui Ştefan.....148
Capitolul 8 - Saul prigoneşte Biserica. Evanghelia este propovăduită în Samaria. Simon Magul. Filip şi famenul etiopian.....151
Capitolul 9 - Minunea de pe calea Damascului. Încreştinarea lui Saul. Saul Îl propovăduieşte pe Iisus icirc;n Damasc. Saul la Ierusalim, apoi în Tars. Petru îl vindecă pe Enea şi o învie pe Tavita.....153
Capitolul 10 - Petru şi sutaşul Corneliu. Petru vorbeşte în casa lui Corneliu. Păgânii Îl primesc pe Duhul Sfânt.....155
Capitolul 11 - Petru încunoştințează Biserica din Ierusalim despre primirea păgânilor. Biserica din Antiohia, unde credincioşii s-au numit, pentru întâia oară, creştini.....157
Capitolul 12 - Uciderea lui Iacob cel Mare. Petru este închis de Irod şi eliberat de un înger. Moartea lui Irod Agrippa.....159
Capitolul 13 - Saul şi Barnaba, în cea dintâi călătorie misionară, propovăduiesc în Cipru şi în Antiohia Pisidiei.....160
Capitolul 14 - Pavel şi Barnaba propovăduiesc în Iconiu, Listra, Derbe şi se întorc la Antiohia.....163
Capitolul 15 - Sinodul de la Ierusalim. Scrisoarea apostolilor către Biserica din Antiohia. Despărțindu-se de Barnaba, Pavel şi-l alătură pe Sila în cea de a doua călătorie misionară.....164
Capitolul 16 - Timotei împreună cu Pavel şi Sila. Vedenia lui Pavel asupra unui om din Macedonia. Convertirea Lidiei. Pavel şi Sila întemnițați la Filipi.....166
Capitolul 17 - Tulburarea din Tesalonic. Pavel în Bereea şi Atena; cuvântarea din Areopag.....168
Capitolul 18 - Pavel în Corint. Acvila şi Priscila. Pavel se întoarce la Antiohia. A treia călătorie misionară a lui Pavel. Apollo predică în Efes.....170
Capitolul 19 - Pavel în Efes. Fiii lui Sceva. Răscoala stârnită de argintarul Dimitrie.....171

Capitolul 20 - Pavel călătoreşte din nou prin Macedonia şi Grecia; îl învie pe Eutihie din Troa; de la Troa la Milet; îşi ia rămas-bun de la Biserica Efesului....174
Capitolul 21 - Călătoria lui Pavel de la Milet la Ierusalim. Pavel îl vizitează pe Iacob; Iudeii îl arestează în temple....176
Capitolul 22 - Pavel se apără în faţa Iudeilor din Ierusalim; mărturiseşte cum s'a convertit şi cum a fost trimis la neamuri. Pavel şi tribunul roman....178
Capitolul 23 - Pavel în faţa sinedriului. Uneltirea Iudeilor împotriva lui Pavel. Apostolul e dus la Cezareea....179
Capitolul 24 - Pavel înaintea procuratorului Felix; apărarea sa faţă de învinuirile Iudeilor....181
Capitolul 25 - Pavel face apel la judecata cezarului. Apostolul în faţa procuratorului Festus şi a regelui Agrippa....182
Capitolul 26 - Pavel se apără în faţa lui Festus şi a regelui Agrippa; amândoi îl găsesc nevinovat....184
Capitolul 27 - Pavel, înlănţuit, navighează spre Roma. Furtuna de pe mare. Naufragiul.186
Capitolul 28 - Pavel e ospeţit pe insula Malta şi vindecă bolnavi. Sosirea în Italia. Pavel predică în Roma....188
Vieţile Sfinţilor - Viaţa Sfântului apostol şi evanghelist Luca....191
Sfântul apostol și evanghelist Luca - drumul spre sfințenie....195
Sinaxar - Pomenirea Sfântul apostol şi evanghelist Luca....196
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul apostol şi evanghelist Luca; Sfântul Marin cel bătrân....198
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul apostol şi evanghelist Luca; Sfântul mucenic Marin cel bătrân....200
Proloagele din 18 octombrie....203
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului apostol şi evanghelist Luca....210
Cântare de laudă la Sfântul apostol şi evanghelist Luca....211
Viaţa şi pătimirile Sfântului apostol şi evanghelist Luca a cărui pomenire Sfânta Biserică o sărbătoreşte pe 18 octombrie....213
Sfântul apostol şi evanghelist Luca - Viaţa şi activitatea....220
Moaştele Sfântului apostol şi evanghelist Luca....224
Sfântul apostol şi evanghelist Luca....234
Predici şi editoriale....242
Sfântul Ierarh Luca al Crimeii - Cuvânt la ziua pomenirii Sfântului apostol şi evanghelist Luca....243
Părintele Sofian Boghiu - Predică la Sfântul apostol şi evanghelist Luca....245
Adrian Agachi - Vieţile sfinţilor - Sfântul Luca, evanghelistul pildelor....253
Prof. dr. Marcel Muntean - Sfântul apostol și evanghelist Luca - model desăvârșit al iconarilor și medicilor....258

Iulian Predescu - Sfântul apostol Luca - zugravul Maicii Domnului 261
Radu Alexandru - El Greco - Sfântul Luca pictând icoana Maicii Domnului 266
Ora de religie - Sfântul apostol şi evanghelist Luca (18 octombrie) 268
Teodor Danalache - Mormântul Sfântului apostol Luca – Teba 270
Radu Alexandru - Mormântul Sfântului apostol Luca este în Efes? 279
Magdalena Luca - Pelegrinajul la Padova, moment de bucurie sufletească 282
Care sunt cele mai vechi icoane creştine? 284
Icoane pictate de Sfântul Luca, Fecioarei Maria 286
Cele mai vechi icoane ale Maicii Domnului 318
Pr. Silviu Cluci - Icoana Maicii Domnului Odighitria - „Îndrumătoarea" de la Mănăstirea Xenofont 325
Iconografie - Icoana Maicii Domnului din Korsun 328
Maria Burlă - „Ceea ce este revelat în arta icoanei este felul prin care imaginea lui Iisus Hristos ne-a fost transmisă" 330
Protosinghel Ioanichie Bălan - Odoarele Mănăstirii Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos 334
Mihai Alex Olteanu - Care sunt simbolurile Sfinților evangheliști în iconografie? 336
(Foto) Mormântul și moaștele Sfântului apostol Luca din Teba - Grecia 341
Semnificație nume 357
Icoane 360

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

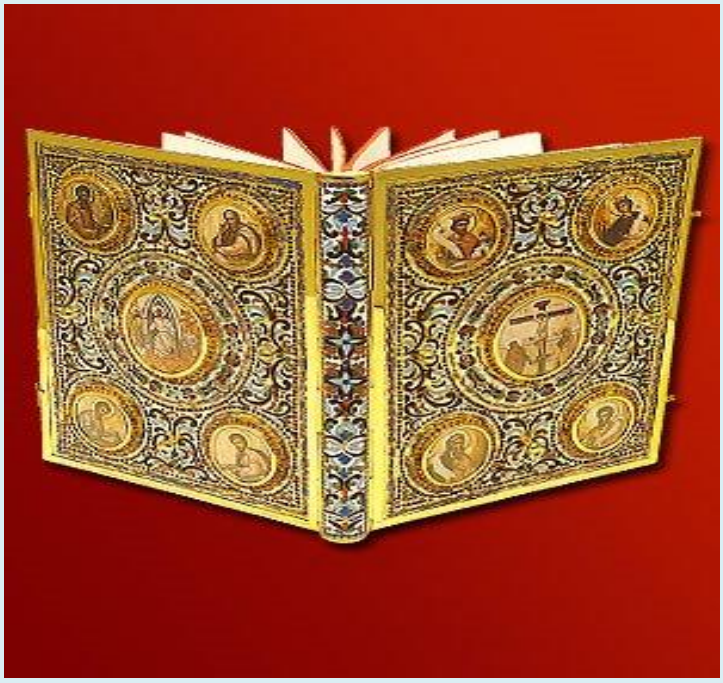

Ev. Luca 10, 16-21

Zis-a Domnul ucenicilor Săi:

16.Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă şi cel ce se leapădă de voi se leapădă de Mine; iar cine se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine.
17. Şi s-au întors cei şaptezeci (şi doi) cu bucurie, zicând: Doamne şi demonii ni se supun în numele Tău.
18. Şi le-a zis: Am văzut pe satana ca un fulger căzând din cer.
19. Iată, v-am dat putere să călcaţi peste şerpi şi peste scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului şi nimic nu vă va vătăma.
20. Dar nu vă bucuraţi de aceasta, că duhurile vi se pleacă, ci vă bucuraţi că numele voastre sunt scrise în ceruri.
21. În acest ceas, El S-a bucurat în Duhul Sfânt şi a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului şi al pământului, că ai ascuns acestea de cei înţelepţi şi de cei pricepuţi şi le-ai descoperit pruncilor. Aşa, Părinte, căci aşa a fost înaintea Ta, bunăvoinţa Ta.

Apostol

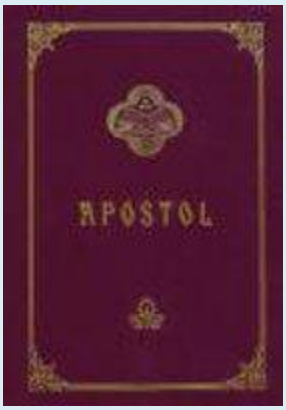

Epistola către Coloseni a Sfântului apostol Pavel

Coloseni 4, 5-11; 14-18

5. Umblaţi cu înţelepciune faţă de cei ce sunt afară (de Biserică), preţuind vremea.
6. Vorba voastră să fie totdeauna plăcută, dreasă cu sare, ca să ştiţi cum trebuie să răspundeţi fiecăruia.

7.Toate câte mă privesc pe mine le va face cunoscute Tihic, iubitul frate, credincios slujitor şi împreună-rob cu mine în Domnul.
8. L-am trimis pe el la voi tocmai pentru aceasta, ca să ştiţi cum ne aflăm şi ca să mângâie inimile voastre,
9. Împreună cu Onisim, credinciosul şi iubitul frate, care este dintre voi; ei vă vor aduce la cunoştinţă toate cele de aici.
10. Vă îmbrăţişează Aristarh, cel întemniţat împreună cu mine şi Marcu, vărul lui Barnaba - în privinţa căruia aţi primit porunci; de va veni la voi primiţi-l -
11. Asemenea şi Iisus, cel ce se numeşte Iustus, care sunt din tăierea împrejur; numai aceştia au lucrat împreună cu mine pentru împărăţia lui Dumnezeu. Ei au fost cei ce mi-au adus mângâiere.

14. Vă îmbrăţişează Luca, doctorul cel iubit şi Dima.
15. Îmbrăţişaţi pe fraţii din Laodiceea şi pe Nimfas şi pe Biserica din casa lui.
16. Şi după ce scrisoarea aceasta se va citi de către voi, faceţi să se citească şi în Biserica laodiceenilor, iar pe cea din Laodiceea să o citiţi şi voi.
17. Şi spuneţi lui Arhip: Vezi de slujba pe care ai primit-o întru Domnul, ca să o îndeplineşti.
18. Salutarea cu mâna mea, a lui Pavel. Aduceţi-vă aminte de lanţurile mele. Harul fie cu voi! Amin.

În această lună (octombrie), ziua a optsprezecea - Sfântul apostol şi evanghelist Luca (Minei)

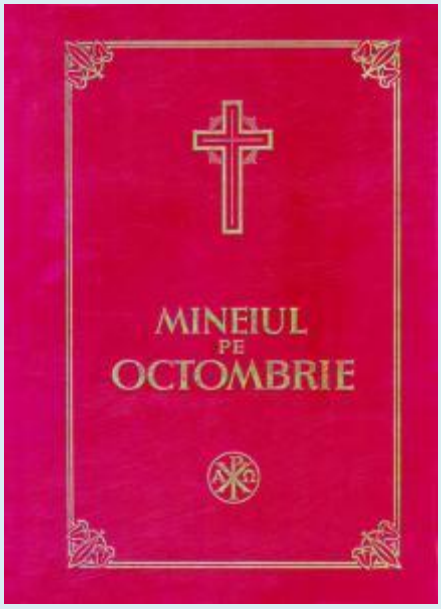

La Vecernie

La Doamne strigat-am..., **Stihirile** pe 6, glasul al 8-lea:

Podobie: Ce vă vom numi pe voi, Sfinţilor? Heruvimi, că întru voi S-a odihnit Hristos? Serafimi, că neîncetat L-aţi prea mărit pe El? Îngeri, că de trup v-aţi lepădat? Puteri, că lucraţi cu minunile? Multe sunt numirile voastre, dar mai multe darurile. Rugaţi-vă să se miluiască sufletele noastre!

Ce te voi numi pe tine apostole ? Cer ? Că mărirea lui Dumnezeu ai vestit. Fulger? Că lumea luminezi cu strălucirea. Nor? Că slobozeşti din tine ape dumnezeieşti. Pahar de înţelepciune prea îndumnezeit? Care izvorăşti nouă vinul, cel ce veseleşte inimile: roagă-te, să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi numi pe tine acum de Dumnezeu primite ? Pârâul ce iese nouă din Rai? Sicriul legii, care a aşezat Hristos? Luminător, care străluceşte nouă lumină înţelegătoare? Făclie, care luminezi Biserica ? Pâinea vieţii, dumnezeiască masă? Paharul Dumnezeiescului Duh? Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi numi pe tine acum de Dumnezeu văzătorule ? Slujitor tainelor lui Hristos prea lucrător? Mai mare meşter înţelept al cortului celui înţelegător, care tai tăbli-

ţele cele de piatră ale darului? Şi legea cea mai nouă ai scris, care iese din Sion, şi prin tine s-a propovăduit. Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi numi pe tine acum lăudate? Vistierie tare a cereştilor daruri? Doctor sufletelor, şi trupurilor prea cu osârdie? Împreună-lucrător cu Pavel şi împreună călător? Scriitor Faptelor apostolilor? Luca! Multe nume ţi-a făcut lucrarea bunătăţii. Roagă-te, să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi numi pe tine acum de Dumnezeu grăitorule? Ucenic că bine ai vestit nouă pe Hristos. Doctor? Că patimile sufletelor tămăduieşti. Sfeşnic, care străluceşti nouă lumină înţelegătoare? Treaptă şi temei credinţei? Căci tu ne-ai scris nouă prea cinstita Evanghelie. Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Ce te voi zice pe tine acum minunate? Văzător nemincinos de învăţăturile înţelepciunii? Scriitor de învăţătura Faptelor apostolilor sau stâlp neclintit al creştinătăţii? Sau turn al Bisericii nesurpat? Multe sunt numirile tale, dar mai multe sunt darurile. Roagă-te să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea, al lui Anatolie*

Apostole al lui Hristos şi scriitorule al dumnezeieştilor dogme, şi întărirea Bisericii, tu cu adevărat inimile cele ce erau în negura necunoştinţei, care apusese întru adâncul pierzării, le-ai tras cu cuvântările de Dumnezeu, mântuindu-le ca dintr-un val de vifor, următor fiind lui Pavel vasului alegerii, încă şi ucenic. Pentru aceasta te rugăm pe tine Luca, cel ce eşti vrednic de minuni, frumuseţea antiohienilor. Roagă-te Mântuitorului şi Dumnezeu, pentru cei ce săvârşesc cu credinţă pururea cinstită pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), Învierii

Cine nu te va ferici Preasfântă Fecioară; sau cine nu va lăuda prea curată, naşterea ta? Că Cel ce a strălucit fără de ani din Tatăl, Fiul Unul-Născut, Acelaşi din tine cea curată a ieşit, negrăit întrupându-Se, din fire Dumnezeu fiind şi cu firea om făcându-Se pentru noi. Nu în două feţe fiind despărţit, ci în două firi fără de amestecare fiind cunoscut. Pe Acela roagă-L curată cu totul fericită, să se miluiască sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara...

Vărsatu-s-a darul în buzele tale, prin limbă de foc Luca apostole, şi limbă de foc te-ai arătat, cuvinte de lumină slobozind cu propovăduire celor vrednici de lumină, şi săgeţi arzătoare celor ce doreau întunericul. Scriind şi învăţând cinstita Evanghelie, mireasmă de viaţă te-ai arătat, celor ce voiau viaţa, precum a zis Pavel, pe care l-ai avut învăţător; şi mireasmă de moarte celor ce nu iubeau viaţa, dăruieşte nouă pace, viaţă şi lumină, cu rugăciunile tale.

Stih: În tot pământul a ieşit vestirea lor, şi la marginile lumii cuvintele lor.

Cunoscut-am precum ai zis, din cuvintele tale, întărirea cuvintelor dumnezeieşte tăinuitorule: Pentru că te-ai hotărât a scrie nouă acele lucruri care bine le-ai dovedit, şi precum ţi le-au dat ţie cei ce mai întâi au fost singuri văzători; cu care şi tu ai fost întocmai slujitor întrupării Cuvântului pe care după Înviere, în Emmaus L-ai văzut, şi cu arzătoare inimă împreună cu Cleopa ai mâncat; de a căruia căldură dumnezeiască, umple şi sufletele noastre, ale celor ce te cinstim pe tine.

Stih: Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria.

Bucură-te, cel ce însuţi ai scris nouă aceasta, bucură-te! Şi bucurându-te ai spus bunăvestirea celei Curate; şi pe Botezătorul cel ce din pântece a zis aceasta de Dumnezeu Născătoare; a căruia ai scris şi zămislirea şi întruparea Cuvântului, ispitele şi minunile, cuvintele şi patimile, Crucea, moartea şi Învierea; care ai văzut şi înălţarea şi pogorârea Duhului. Şi propovăduind faptele şi mai ales cele ale lui Pavel, cu care te-ai arătat împreună călător, doctor şi tăinuitor, şi luminător Bisericii; pe care păzeşte-o totdeauna.

Apoi această **Stihiră** a apostolului, glasul al 4-lea, a lui Vasilie:

Stih: Vărsatu-s-a darul în buzele tale; pentru aceasta te-a binecuvântat pe tine Dumnezeu, în veac.

Cu trestia înţelepciunii cea vânătoare ai cercat adâncul mării celei gândite, şi din adâncul cel purtător de moarte, sufletele credincioşilor le-ai vânat, Luca prea fericite. Şi fiind ucenic al lui Pavel ţi-ai curăţit toată inima prin strălucirea Duhului. Luminat-ai neamurile cu dogmele tale, şi bolile patimilor le-ai vindecat cu minunile. Roagă-te pentru noi pururea lui Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Întru-tot înţelepte vânătorule sfinte apostole, lucrătorule al Mântuitorului, şi cântătorule al patimilor Lui, care ai străbătut lumea, şi din înşelăciune pe păgâni ai tras şi lui Dumnezeu aducându-i, ca o mireasmă bună, la ceruri ai călătorit. Pentru aceasta stând înaintea Judecătorului, roagă-te să ne izbăvească pe noi de fărădelegile noastre, şi să ne scape din muncă în ziua judecăţii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Făcătorul şi Mântuitorul meu prea curată, Hristos Domnul, din pântecele tău ieşind, întru mine îmbrăcându-Se, din blestemul cel dintâi pe Adam l-a slobozit. Pentru aceasta ţie prea curată, ca Maicii lui Dumnezeu şi Fecioarei cu adevărat, strigăm fără de tăcere ca îngerul: Bucură-te! Bucură-te Stăpână, folositoarea şi acoperământul, şi mântuirea sufletelor noastre.

Tropar, glasul al 3-lea: Apostole sfinte şi evangheliste Luca, roagă pe milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşale sufletelor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu), Învierii

Pe tine, ceea ce ai mijlocit mântuirea neamului nostru, te lăudăm, Născătoare de Dumnezeu, Fecioară; căci cu trupul cel luat din tine, Fiul tău şi Dumnezeul nostru, prin Cruce răbdând patimă, ne-a izbăvit pe noi din stricăciune, ca un Iubitor de oameni.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul...,

Tropar, glasul al 3-lea: Apostole sfinte şi evangheliste Luca, roagă pe milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşale sufletelor noastre. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu), Învierii

După întâia Catismă, **Sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Veniţi să lăudăm pe apostolul Luca, ca pe un îndreptător: Că a stricat înşelăciunea idolească, ne-a scos către lumina vieţii şi ne-a învăţat a crede în Treime. Pentru aceea astăzi credincioşii să cinstim cu bună credinţă pe acesta, mărind pe Hristos Dumnezeul nostru. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Bucură-te, Marie Fecioară Maică, munte sfânt, raiul Edenului, din care S-a născut Hristos Dumnezeu, Cuvântul cel fără de sămânţă, prin care a răsărit viaţă lumii.

După a două Catismă, **Sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Călătorind după sculare, Luca prea sfinţite, împreună şi cu Cleopa, în satul Emmaus, întrebare făcând tu, a stătut de faţă Domnul în chip necunoscut. Şi iarăşi prin dare de pâine, ai cunoscut pe Mântuitorul, căruia roagă-te să ne dăruiască nouă mare milă. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ca o viţă nelucrată ai odrăslit Fecioară, Strugur frumos, care izvorăşte nouă vinul mântuirii cel ce veseleşte sufletele şi trupurile tuturor. Pentru aceea ca pe o pricinuitoare a tuturor bunătăţilor pururea te fericim, strigând ţie cu îngerul: Bucură-te, cea plină de dar!

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.

4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele amândouă din Octoih, fără mucenicine, şi ale apostolului pe 6.

Canonul apostolului

facere a lui Teofan

Cântarea 1

Irmos: Cel tăiat pe cea netăiată a tăiat-o şi a văzut soarele pământul pe care nu-l văzuse. Pe tiranul vrăjmaş apa l-a înecat şi pe cale neumblată a trecut Israel şi cântare a cântat; Domnului să-I cântăm, căci Singur cu Slavă S-a prea slăvit.

Gura ta ştiindu-o pahar dumnezeiesc al înţelepciunii celei prea înalte, înţelepte apostole Luca, vistieria cea mare şi negrăită a darului, îmbogăţindu-ne o luăm cu osârdie, Domnului cântând, că cu mărire S-a prea mărit.

Cu taină învăţându-te Hristos cele cereşti, şi Scripturile cele de Dumnezeu insuflate, fără mijlocire deschizându-le ţie apostole Luca, tăinuitor te-a arătat şi propovăduitor prea înţelept al celor mai presus de minte; care cu osârdie strigi: Domnului să cântăm, că cu slavă S-a proslăvit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pusu-te-a Biserica lui Hristos împreună-călător cu Pavel, Luca prea fericite pe tine cel ce ai strălucit dumnezeieşte cu darul Lui; şi urmelor Lui ai urmat, strigând: Domnului să-i cântăm, că cu slavă S-a proslăvit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Chipul zămislirii celei negrăite şi dumnezeieşti, ale celei curate, cu totul lăudate l-ai arătat, apostole Luca; cum că Duhul cel Preasfânt arătat a venit peste dânsa, şi cuvântul a umbrit-o; căruia cu un glas cântăm, că cu slavă S-a proslăvit.

Catavasie: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul, şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Tu eşti Întărirea celor ce aleargă la Tine, Doamne, Tu eşti Lumina celor din întuneric şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Evanghelia ta dumnezeiescule Luca, a arătat şi arată pe Răsăritul cel de sus, care a cercetat pe oameni.

Faptele Apostolilor prea dumnezeieşte urmându-le cu toată buna credinţă, slăvite, prin scrisoare le-ai însemnat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pavel fericitul, ţi-a împletit ţie începuturi de laude, şi laudele tale le-a arătat prin epistole.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Iată acum te fericesc precum mai înainte ai zis Preacurată, toate neamurile oamenilor, mântuite fiind prin tine acum.

Sedealna, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Călătorind tu după învierea lui Hristos, Luca prea sfinţite, împreună cu Cleopa în satul Emmaus, pe când vă întrebaţi a stătut de faţă Domnul în chip necunoscut; şi luând iarăşi dare de pâine, ai cunoscut pe Mântuitorul. Căruia roagă-te, să ne dăruiască nouă mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Altă **Sedealnă**, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Ca un călător împreună cu Pavel, feluri de nevoi ai suferit cu răbdare, întru-tot lăudate apostole al Domnului, şi alergarea credinţei prin chinuire săvârşind, te veseleşti fericite împreună cu Dânsul întru cele de sus. Pentru aceasta şi lumii propovăduind Evanghelia lui Hristos, ai luminat toată partea cea de sub soare, Luca prea cinstite. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe ceea ce este uşă cerească şi sicriu, munte cu totul sfânt, nor luminos, să o lăudăm; scară cerească, Rai cuvântător, mântuire a Evei, şi vistierie mare a toată lumea; că într-însa s-a lucrat mântuirea lumii şi iertarea greşelilor celor de demult.

Pentru aceasta strigăm către dânsa: Roagă pe Fiul tău şi Dumnezeu, să dăruiască iertare de greşeli, celor ce se închină cu credinţă, prea sfintei naşterii tale.

Cântarea a 4-a

Irmos: Încălecat-ai ca pe cai, pe apostolii Tăi, Doamne şi ai luat cu mâinile Tale frâiele lor şi mântuire s-a făcut călătoria Ta, celor ce-Ţi cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne!

Dacă te-ai văzut luminat cu razele Duhului, te-ai învrednicit cu mâinile tale a tipări prea bunule legile Lui, celor iubitori de Dumnezeu, credincioşilor celor ce cântă: Slavă puterii Tale, Doamne.

Darul aflându-te pe tine lăcaş Mângâietorului, s-a vărsat de prisosit în buzele tale şi propovăduitor păcii te-ai arătat, tuturor celor ce cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne.

Ca cel ce te-ai arătat părtaş nevoinţelor lui Pavel, slăvite, cununilor după dreptate te-ai învrednicit, şi împreună cu dânsul bucurându-te pentru împărăţie, cu un glas strigaţi: Slavă puterii Tale, Doamne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Aflând Domnul frumuseţea minţii tale, ca şi cu nişte dumnezeieşti raze, frumos strălucind, te-a hirotonit propovăduitor celor ce strigă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Surpat-a Domnul pe cei puternici de pe scaune Fecioară şi Maică, precum a zis; şi pe cei flămânzi i-a umplut de dumnezeieşti bunătăţi; pe cei ce cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Luminează-ne pe noi, Doamne, cu poruncile Tale şi cu braţul Tău cel înalt, pacea Ta dă-ne-o nouă, Iubitorule de oameni.

Lumina cea înţelegătoare în, inima ta luându-o, dacă te-ai curăţit de întinăciunile cele mai de înainte prin legea dragostei, tuturor Luca ai împărţit-o.

Tu cu fulgerele Darului, prea fericite, strălucit te vezi arătat, vorbind dumnezeieşte Luca cu limbă de foc.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorit-ai cu Pavel înţeleptul împreună a umbla; că iubit te-ai numit, ca un slujitor şi evanghelist al darului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Bucură-te, ceea ce eşti cu adevărat vistieria fecioriei, chemarea strămoaşei şi dezlegarea blestemului strămoşului.

Cântarea a 6-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune necazurile mele, că viaţa mea s-a umplut de rele şi sufletul meu de iad s-a apropiat şi ca Iona mă rog: Dumnezeule, scoate-mă din stricăciune!

În muntele faptelor bune suindu-te apostole, ai vorbit cu cel dorit ca şi Moise; şi tablele cele de Dumnezeu scrise, însemnate cu degetul Duhului, îndoite le-ai luat, fericite Luca, învăţătorule al lumii.

Lumea ai luminat cu învăţăturile tale, ca un ritor al cinstitei Biserici; că cu razele Treimii celei nezidite, luminat te-ai văzut de Dumnezeu primite; şi te-ai făcut ca un luceafăr, luminând marginile lumii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Bolile sufletelor, de Dumnezeu insuflate, acum le vindeci şi ale trupurilor, precum dedemult ţi s-a încredinţat din Cer, darul Duhului; că Pavel pe tine te mărturiseşte a fi doctor celor de faţă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Căutat-a spre tine Domnul, înnoind firea mea ca un puternic, făcându-ţi mărire, precum ai zis Născătoare de Dumnezeu cu totul fără prihană; şi m-a mântuit prin tine din stricăciune, ca un Dumnezeu şi de oameni Iubitor.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Ucenic făcându-te Cuvântului lui Dumnezeu, împreună cu Pavel ai luminat tot pământul şi negura ai gonit, scriind dumnezeiască Evanghelia lui Hristos.

Icos: Ca un doctor şi ucenic iubit Luca, vindecă cu doctoria cea de taină patimile sufletului meu şi ale trupului, şi-mi dă să mă întăresc în totul şi să cinstesc, bucurându-mă, prăznuirea ta cea prea slăvită. Să ud cu ploi de lacrimi în loc de miruri, sfântul şi prea cinstitul tău trup, căci ca un stâlp scris al vieţii, strigi tuturor ca şi mai înainte în minunată Biserica Apostolilor, scriind dumnezeiască Evanghelia lui Hristos.

Sinaxar

Întru această lună în ziua a optsprezecea, pomenirea Sfântului apostol şi evanghelist Luca.

Stih: Deşi mai înainte la Emmaus a te vedea era oprit.
Luca zice, însă acum pe tine Hristoase te văd arătat.
În a optsprezecea zi sfârşit Luca vieţii a primit.

Luca marele apostol şi evanghelist, a fost din Antiohia Siriei celei mari, doctor cu meşteşugul, având şi ştiinţa zugrăviei desăvârşit. Acesta aflându-se în Tivele Beoţiei şi doctorind pe vremea împăratului Tit Claudie, află pe Sfântul Pavel apostolul, şi crezând în Hristos, părăsi rătăcirea cea părintească, şi lăsându-se de tămăduirea cea trupească, se apucă de cea sufletească.

A scris şi Evanghelia sa către oarecare dregător anume Teofil, care crezuse în Hristos, spunându-i-o Sfântul apostol Pavel. După aceea a scris şi Faptele Apostolilor către acelaşi Teofil.

Apoi după ce s-a dus de la Roma şi a lăsat pe fericitul Pavel, a umblat învăţând toată Elada, şi ajungând precum spun la optzeci de ani, a răposat cu pace; iar în locul în care s-a îngropat trupul lui, mărind Dumnezeu pe apostolul lucrătorul său, a plouat colurie deasupra mormântului lui, spre semnul meşteşugului lui cel doctorricesc. (Căci Coluria este o doctorie alcătuită din picături de apă de trandafiri şi din alte feluri, folositoare la boala ochilor). Pentru care a fost cunoscut şi mai mult mormântul lui de toţi.

Iar Constanţie feciorul marelui Constantin a adus de la Tive moaştele lui, prin mijlocirea lui Artemie marelui duce al Egiptului, care şi mucenic s-a făcut, şi le-a pus în biserica Sfinţilor Apostoli, sub sfânta masă, împreună cu ale lui Andrei şi ale lui Timotei.

Şi zic, de dânsul, că el a zugrăvit întâi icoana Sfintei Născătoarei de Dumnezeu, ţinând în braţe pe Domnul nostru Iisus Hristos, cu meşteşugul zugrăvesc de ceară şi alte două şi cum că le-a dus apostolul la Maica Domnului să le vadă, şi Sfinţia Sa să fi zis: Darul Celui născut din mine, prin mine să fie cu dânsele. Asemenea şi icoanele sfinţilor mai marilor apostoli şi de atunci s-a împărţit în toată lumea un lucru bun ca acesta, ortodox şi întru tot cinstit.

Tot în această zi, Sfântul mucenic Marin cel bătrân.

Stih: Marin bătrânul învechita înşelăciune a înfruntat:
Cu îndrăzneala ca un tânăr, şi de sabie s-a săvârşit

Acesta a fost pe vremea lui Diocleţian şi a lui Aristobul. Deci, stând înaintea ighemonului Ciliciei, a fost bătut cumplit cu toiege, şi legându-i-se picioarele cu fiare, l-a băgat în temniţă şi a doua zi iarăşi aducându-l înainte l-a spânzurat pe lemn de picioare, şi l-a bătut fără de milă; apoi pogorându-l de pe lemn, a suferit munca prin sabie dându-şi duhul lui Dumnezeu.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Iulian, cel de lângă râul Eufratului.

Stih: Viaţa cea ca visul trecătoare.
Iulian cu veselie trece la cea pururea fiitoare.

Acest dintru sfinţi părintele nostru Iulian, părăsind lumea, se duse la ţărmurile apei Eufratului şi găsind acolo o peşteră, petrecea viaţă monahicească, căruia râvnindu-i mulţi, năzuit-au la acea peşteră mică şi făcându-şi colibe împrejur, se strânseră până la o sută, mâncând şi ei ce mânca învăţătorul lor.

Minunatul acesta a omorât şi pe un balaur şi a făcut de a izvorât fântână cu apă în pământ sec şi fără de apă.

Acesta mergând şi la muntele Sinai, a făcut o biserică deasupra pietrei pe care a văzut Moise puitorul pe Lege pe Dumnezeu, pe cât i-a fost prin putinţă a-l vedea, care se află şi până astăzi.

Însă mulţi şi din cei ce se temeau de întoarcerea păgânului Iulian Paravatul de la perşi, cunoscându-l că este rob ales al lui Dumnezeu, îl rugau ca să-i mântuiască de el, care făcând îndelungată rugăciune către Dumnezeu zece zile, auzi glas de sus zicând: Nu numai pentru tine, ci şi pentru alţii mulţi, care stau toată noaptea la rugăciune, spurcatul şi păgânul Iulian s-a junghiat.

Apoi după câţiva ani izgonindu-se fericitul Meletie de la Antiohia, chemară unii pe fericitul acesta, pentru ruga şi mângâierea multora, şi înduplecându-se şi mergând, se primi pe cale de o femeie iubitoare de Dumnezeu şi şezând sfântul la cină, fiind un copilaş de şapte ani al acelei femei unul născut, care se afla împrejurul mesei, şi depărtându-se puţintel de la ochi în laturi, se întâmplă de căzu într-un puţ.

Iar cinstita aceea femeie văzând aceasta, fără a se întrista cât de puţin sau a se mâhni, nimic nu-şi schimbă firea, acoperind puţul, sluji sfântului cu credinţă şi mărime de suflet.

Deci sfântul întrebând de copil, ea zise cum că îi este rău, iar sfântul întrebând cu dinadinsul ca să vină copilul la masă să-l binecuvânteze, se pricepu lucrul, şi numaidecât sculându-se sfântul de la masă şi descoperind puţul, a văzut copilaşul plutind deasupra apei sănătos, ca şi cum s-ar fi fost jucând cu mâinile şi porunci celor ce se aflau acolo de-l scoaseră; şi întrebându-se copilul, spunea, că nu i-a fost nici un rău, fiindcă se ridica deasupra şi se uşura de sfântul, care îi vorbea în apă şi se juca cu dânsul.

Deci mergând sfântul la Antiohia, se pogorî la peştera, în care Sfântul Meletie oarecând se ascundea şi năvălind multă mulţime la peşteră, ca să ia dar şi binecuvântare de la sfântul, iar el fiind aprins de nişte friguri foarte grele, zăcea fără de glas, de-abia trăgându-şi sufletul.

Deci supărându-l fraţii cei ce erau împrejurul lui zicându-i, că stau (mulţi afară) care vor să ia binecuvântarea sa, răspunse: De este pentru folosul vostru sănătatea, să le-o dea Domnul Atotputernicul. Şi făcând rugăciune, se sculă însuşi dintru acea mare fierbinţeală, pentru folosul mulţimii.

Deci călătorind el oarecând pe cale de mergea la împărăţia Constantinopolului, un oarecare bolnav zăcând de multă vreme, atingându-se de cojocul lui, numaidecât se sculă, ţinându-se de dânsul ca şi oarecând ologul de Petru şi de Ioan. Şi nu numai aceasta, ci şi întărindu-l în pravoslavnica credinţă, se întoarse la sihăstreasca sa nevoinţă, făcându-şi calea prin mijlocul cetăţii Chirului, iar cei de loc de acolo din Chir oprind pe sfântul pentru mângâiere, îi ziseră: Robule al lui Dumnezeu,

aşteptăm în locul episcopului nostru pe un oarecare Asterie rău credincios şi adânc în răutate, ci fii cu noi de ne ajută cât vei putea, ca nu cumva el cu bârfitoarea sa limbă, să ne întoarcă cu oarecare cuvinte.

Deci sfântul rămase şi făcu rugăciune toată noaptea cu puţini ce se adunase, şi-l omorî prin urgie trimisă de la Dumnezeu, lăsându-i viaţă chinuită numai de o zi, apoi întorcându-se către ucenicii săi şi petrecând câţiva ani cu dânşii, către Domnul a răposat.

Tot în această zi, Sfinţii patruzeci de tineri, care de sabie s-au săvârşit.

Stih: Îndoita zecime de două ori a tinerilor, prin sabie s-a săvârşit...
Cinstind pe Hristos cel cu firea îndoit.

Tot în această zi, Sfântul Mnason episcopul Ciprului, care de sabie s-a săvârşit.

Stih: Ca un turn plecat Mnason capul plecând...
Aşteaptă cea prin sabie cădere pe pământ.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor din nou arătaţi mucenici Gavriil, şi Chirmidol, care în Egipt s-au nevoit la anul o mie cinci sute douăzeci şi doi.

Stih: Chirmidol şi Gavriil împreună...
Se nevoiesc amândoi şi se încununã.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii cei ce au mers din Iudeea în Babilon, oarecând, cu credinţa Treimii văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

O! Cum lui Luca şi lui Cleopa S-a arătat Stăpânul din mormânt. Că înviind i-ai învăţat pe ei să strige: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeule în veci.

Pe cărarea vieţii mergând, împreună călător, ai aflat fericite, pe Cuvântul, care ţi-a deschis uşile lăcaşurilor celor cereşti ţie, celui ce strigai: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeule în veci.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Alăuta Duhului te-ai arătat, care vesteşte de la Dumnezeu cântările cele dulci, luminând Luca pe oamenii cei ce strigă: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeule în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cel fără de trup a strigat ţie Fecioară: Bucură-te Marie de Dumnezeu Născătoare, cu care împreună credincioşii strigăm Fiului tău: Bine este cuvântat, prea curată; rodul pântecelui tău.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Cel ce S-a prea mărit...

Ca nişte table de Dumnezeu scrise, luând cărţile tale cu credinţă, ne îndulcim de luminarea Darului, prea fericite; pe Domnul lăudându-L şi prea înălţându-L întru toţi vecii.

Ca şi cu un organ cu limba ta Duhul lucrând, luminează pe oameni, cu taină învăţând dogmele darului, pe cei ce laudă pe Domnul, şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Legat fiind în dragoste cu Pavel cel de Dumnezeu grăitor, de Dumnezeu grăitorule Luca, şi însoţire prea cinstită v-aţi arătat, pe Domnul lăudându-L şi prea înălţându-L întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Cu năvodul cuvintelor tale, cel de Dumnezeu împletit, ai vânat pe oamenii cei ţinuţi în rătăcire, şi ai prins cu luminarea credinţei, pe cei ce laudă pe Domnul, şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Elisabeta, Maică a Domnului pe tine te-a vestit, proorociţă arătându-se, purtând pe Botezătorul şi Înaintemergătorul, pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hotarele firii le-ai trecut, pe Ziditorul şi Domnul zămislind şi uşă de mântuire lumii te-ai făcut. Pentru aceasta de Dumnezeu Născătoare, pe tine neîncetat te mărim.

Stătut-ai Luca întru bucuria celor de tine dorite, întrucât ai ajuns la săvârşire, şi sfârşit fericit ai dobândit după adevăr, dezlegându-se simbolurile prin arătările adevărului.

Strălucit-ai lumii ca un soare, de Dumnezeu insuflate, stând înaintea Treimii cu Pavel cel de Dumnezeu văzător, Luca prea lăudate. Cu care neîncetat te mărim pe tine de Dumnezeu arătătorule.

Cu raza cea de lumină purtătorule Luca, roagă-te a se lumina cântăreţii tăi, şi dăruieşte pace lumii, prea fericite, ca neîncetat să te mărim pe tine de Dumnezeu grăitorule.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Bucurându-te acum Luca, stai înaintea Împăratului tuturor, fiind împodobit cu cununa dumnezeieştii bunei podoabe şi a frumuseţii. Pentru aceasta pe tine de Dumnezeu grăitorule, neîncetat te mărim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe Cuvântul Cel fără de trup L-ai primit, pe Cel ce a voit să înnoiască firea mea. Şi pe Acesta întrupat Fecioară L-ai născut. Pentru aceasta pe tine de Dumnezeu Născătoare, neîncetat te slăvim.

Luminânda

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Luca al lui Hristos apostole, tăinuitorule al celor negrăite şi învăţătorule al păgânilor; cu dumnezeiescul Pavel şi cu curata de Dumnezeu Născătoarea, a cărei dumnezeiască icoană din dragoste ai zugrăvit-o, roagă-te văzătorule de Dumnezeu pentru noi, cei ce te fericim pe tine, şi săvârşim sfinţită adormirea ta prea înţelepte, grăitorule de cele de taină. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Stăpână, Împărăteasa tuturor, ajută întru primejdii, ajută întru necazuri, fii de faţă întru nevoi la ziua sfârşitului, ca să nu ne apuce pe noi satana, nici iadul, nici pierzarea. Ca să stăm înaintea Divanului celui înfricoşat al Fiului tău, toţi nevinovaţi. Căci ca o Maică a lui Dumnezeu, Stăpână, câte le voieşti le şi faci.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul 1:

Podobie: Pe tine norul luminii...

Pe ucenicul lui Hristos, pe scriitorul Evangheliei cel prea înţelept, pe chipul cel însufleţit şi frumos al vasului alegerii, a cărui laudă este întru toate bisericile, credincioşii, întru cântări să cinstim pe Luca apostolul. Că el a propovăduit prea slăvitele minuni ale lui Dumnezeu, luminând prin dar pe cei de pe pământ, cu razele cuvântării de Dumnezeu.

Meşteşugul vindecării sufletelor, mai vârtos decât al trupurilor înţelepte învăţându-te, şi spre amândouă prea bun arătându-te, cu înţelepciunea lui Dumnezeu fiind insuflat, prin care şi vindecând sufletele şi trupurile, Luca prea fericite, chemi la cunoştinţă, şi îndemni spre dragostea lui Dumnezeu, şi totdeauna ridici pe oameni spre Cer. Şi te rogi pentru toţi cei ce te laudă pe tine.

Cu undiţa cea cuvântătoare, pe cei ce intraseră întru adâncul necunoştinţei, trăgându-i ca pe nişte peşti la dumnezeiasca cunoştinţă, lui Hristos mâncare bună i-ai adus, prea fericite, cinste vrednică după datorie, viaţă nestricată, Luca prea sfinţite. Pentru aceasta şi apostol al lui Hristos ai fost, şi înţelept evanghelist, scriitor faptelor celor lucrătoare ale darului.

Alta a lui Leontie maestrul. glasul al 8-lea: Veniţi toată făptura, să lăudăm cu cântări pe doctorul cel sufletesc, cu adevărat, şi ucenicul Mântuitorului, pe Luca pururea fericitul. Că acesta boala nedumnezeirii, cu ungerea scăldătoarei lui Hristos a vindecat-o, şi cu râurile apelor celor de Dumnezeu izvorâte din gură, ţarinile cele însufleţite ale bunei-vestiri le-a adăpat. Pentru aceasta a ieşit după proorocie vestea lui în toată lumea, şi se roagă să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas acelaşi*

Adunându-ne credincioşii cu cântări, lui Luca ritorului celui de taină al Cuvântului, davidiceşte să-i strigăm: Limba ta s-a arătat trestie a scriitorului, împodobind chipurile lui Hristos degrab scriitorului, de dumnezeiască ştiinţă, spre cunoştinţa păgânilor. Întru care ai propovăduit Evanghelia, şi împreună Faptele apostolilor le-ai scris. Pentru aceasta stând înaintea Treimii şi Dumnezeu, roagă-te pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Podobie: Mucenicii Tăi, Doamne, întru nevoințele lor cununile nestricăciunii au dobândit de la Tine, Dumnezeul nostru, că având tăria Ta, pe chinuitori au învins; zdrobit-au și ale demonilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, mântuiește sufletele noastre, Hristoase Dumnezeule.

Eu sunt pomul cel neroditor, ceea ce eşti cu totul fără prihană, şi care nu rodesc rod de mântuire. Pentru aceasta mă cutremur de tăiere, ca să nu mă arunc în focul cel nestins eu ticălosul. Pentru aceasta cad către tine, mântuieşte-mă de dânsul, şi aducător de roadă arată-mă Fiului tău, Preacurată cu mijlocirea ta.

Slavoslovia (Doxologia) cea mare.Ecteniile şi Otpustul. Ceas, 1, şi cel desăvârşit Otpust.

Canon de rugăciune către Sfântul apostol şi evanghelist Luca

Troparul Sfântului apostol şi evanghelist Luca, glasul al 3-lea: Apostole Sfinte şi evangheliste Luca, roagă pe Milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Cântarea 1

Irmos: Cel tăiat pe cea netăiată a tăiat-o şi a văzut soarele pământul pe care nu-l văzuse. Pe tiranul vrăjmaş apa l-a înecat şi pe cale neumblată a trecut Israel şi cântare a cântat; Domnului să-I cântăm, căci Singur cu Slavă S-a prea slăvit.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Gura ta ştiind-o pahar dumnezeiesc, al Înţelepciunii celei prea înalte, înţelepte apostole Luca, vistieria cea mare şi negrăită a harului, îmbogăţindu-ne, o luăm cu osârdie, Domnului cântând, căci cu mărire S-a prea mărit.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu Taină învăţându-te Hristos cele cereşti şi Scripturile cele de Dumnezeu insuflate, fără mijlocire deschizându-le ţie apostole Luca, tăinuitor te-a arătat şi propo-

văduitor prea înţelept, al celor mai presus de minte, care cu osârdie cânţi: Domnului să cântăm, căci cu Slavă S-a prea slăvit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pusu-te-a Biserica lui Hristos împreună călător cu apostolul Pavel, Sfinte Luca prea fericite, pe tine cel ce ai strălucit dumnezeieşte cu harul Lui şi urmelor lui ai urmat, cântând: Domnului să-I cântăm, căci cu Slavă S-a prea slăvit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Chipul zămislirii celei negrăite şi dumnezeieşti, ale celei curate, cu totul lăudate l-ai arătat, apostole Luca; cum că Duhul cel Preasfânt arătat a venit peste Dânsa şi cuvântul a umbrit-o; căruia cu un glas să-I cântăm, căci cu Slavă S-a prea slăvit.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Tu eşti Întărirea celor ce aleargă la Tine, Doamne, Tu eşti Lumina celor din întuneric şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Evanghelia ta, dumnezeiescule Luca, a arătat şi arată pe Răsăritul cel de sus, care a cercetat pe oameni.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Faptele apostolilor prea dumnezeieşte urmându-le cu toată buna credinţă, slăvite, prin scrisoare le-ai însemnat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Apostolul Pavel, fericitul, ţi-a împletit ţie începături de laude şi laudele tale le-a arătat prin epistole.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Iată, acum te fericesc, precum mai înainte ai zis, Preacurată, toate neamurile oamenilor, mântuite fiind prin tine acum.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Cântarea a 4-a

Irmos: Încălecat-ai ca pe cai, pe apostolii Tăi, Doamne şi ai luat cu mâinile Tale frâiele lor şi mântuire s-a făcut călătoria Ta, celor ce-Ţi cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dacă te-ai văzut luminat cu Razele Duhului, te-ai învrednicit cu mâinile tale a tipări, prea bunule, Legile Lui, celor iubitori de Dumnezeu, credincioşilor celor ce cântă: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Harul aflându-te pe tine locaş Mângâietorului, s-a vărsat de prisos în buzele tale şi propovăduitor păcii te-ai arătat, tuturor celor ce cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca unul care te-ai arătat părtaş nevoinţelor apostolului Pavel, slăvite, de cununi după dreptate te-ai învrednicit şi împreună cu dânsul bucurându-te pentru Împărăţie, cu un glas cântaţi: Slavă puterii Tale, Doamne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Aflând Domnul frumuseţea minţii tale, ca şi cu nişte dumnezeieşti Raze, frumos strălucind, ai fost orânduit propovăduitor celor ce cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Surpat-a Domnul pe cei puternici de pe scaune, Fecioară şi Maică, precum a zis şi pe cei flămânzi i-a umplut de dumnezeieşti bunătăţi; pe cei ce cântă cu credinţă: Slavă puterii Tale, Doamne!

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Luminează-ne pe noi, Doamne, cu poruncile Tale şi cu braţul Tău cel înalt, pacea Ta dă-ne-o nouă, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lumina cea înţelegătoare, în inima ta luând-o, dacă te-ai curăţit de întinăciunile cele de mai înainte prin Legea dragostei, tuturor, Sfinte Luca, ai împărţit-o.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tu, cu fulgerele harului, prea fericite, strălucit te vezi arătat, vorbind dumnezeieşte, apostole Luca, cu limbă de foc.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorit-ai cu apostolul Pavel, prea înţeleptul, împreună ai umbla; că iubit te-ai numit, ca un slujitor şi evanghelist al harului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Bucură-te, Ceea ce eşti cu adevărat vistieria fecioriei, chemarea strămoaşei şi dezlegarea blestemului strămoşului.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune necazurile mele, că viaţa mea s-a umplut de rele şi sufletul meu de iad s-a apropiat şi ca Iona mă rog: Dumnezeule, scoate-mă din stricăciune!

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe muntele virtuţilor suindu-te, apostole, ai vorbit cu Cel Dorit ca şi Moise şi Tablele cele de Dumnezeu scrise, însemnate cu degetul Duhului, îndoite le-ai luat, fericite Luca, învăţătorule al lumii.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lumea ai luminat cu învăţăturile tale, ca un ritor al cinstitei Biserici, căci cu razele Preasfintei Treimi celei Nezidite, luminat te-ai văzut de Dumnezeu primite şi te-ai făcut ca un Luceafăr, luminând marginile lumii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Bolile sufletelor, de Dumnezeu însuflate, acum le vindeci şi ale trupurilor, precum de demult ţi s-a încredinţat din cer harul Duhului; că apostolul Pavel pe tine te mărturiseşte a fi doctor celor de faţă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Căutat-a spre tine Domnul, înnoind firea mea, ca un puternic făcându-ţi mărire, precum ai zis, Născătoare de Dumnezeu, cu totul fără prihană şi m-a mântuit prin tine din stricăciune, ca un Dumnezeu şi de oameni Iubitor.

Catavasie: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Ucenic făcându-te Cuvântului lui Dumnezeu, împreună cu apostolul Pavel ai luminat tot pământul şi negura ai gonit, scriind dumnezeiască Evanghelie a lui Hristos, Dumnezeul nostru.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii cei ce au mers din Iudeea în Babilon, oarecând, cu credinţa Treimii văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

O, cum apostolilor Luca şi Cleopa S-a arătat Stăpânul din mormânt! Că înviind i-a învăţat pe ei să cânte: Binecuvântat eşti Doamne Dumnezeule în veci!

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe cărarea vieţii mergând, împreună călător ai aflat fericite pe Cuvântul, care ţi-a deschis uşile Locaşurilor celor Cereşti ţie, celui ce cântai: Binecuvântat eşti Doamne Dumnezeule în veci.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Alăuta Duhului te-ai arătat, care vesteşte de la Dumnezeu cântările cele dulci, luminând Sfinte Luca pe oamenii cei ce cântă: Binecuvântat eşti Doamne Dumnezeule în veci!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel fără de trup a grăit ţie Fecioară: Bucură-te Marie, de Dumnezeu Născătoare, cu care împreună credincioşii cântăm Fiului tău: Binecuvântat este prea curată, Rodul pântecelui tău.

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Cel ce S-a prea mărit...

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca nişte Table de Dumnezeu scrise, luând cărţile tale cu credinţă, ne îndulcim de luminarea harului, prea fericite; pe Domnul lăudându-L şi prea înălţându-L întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca şi cu un organ cu limba ta Duhul lucrând, luminează pe oameni, cu Taină învăţând dogmele harului, pe cei ce laudă pe Domnul şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Legat fiind în dragoste cu apostolul Pavel cel de Dumnezeu grăitor, de Dumnezeu grăitorule, Sfinte apostole Luca şi însoţire prea cinstită v-aţi arătat, pe Domnul lăudându-L şi prea înălţându-L întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Cu năvodul cuvintelor tale, cel de Dumnezeu împletit, ai vânat pe oamenii cei ţinuţi în rătăcire şi ai prins cu luminarea credinţei pe cei ce laudă pe Domnul şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Sfânta Elisabeta, Maică a Domnului te-a vestit pe tine, proorociţă arătându-se, purtând pe Botezătorul şi Înaintemergătorul; pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hotarele firii le-ai trecut, pe Ziditorul şi Domnul zămislind şi uşă de mântuire lumii te-ai făcut. Pentru aceasta de Dumnezeu Născătoare, pe tine neîncetat te mărim.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai stat, Sfinte Luca, întru bucuria celor de tine dorite, întrucât ai ajuns la săvârşire şi sfârşit fericit ai dobândit după adevăr, dezlegându-se simbolurile prin arătările Adevărului.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit-ai lumii ca un soare, de Dumnezeu insuflate, stând înaintea Treimii cu apostolul Pavel cel de Dumnezeu văzător, Sfinte Luca prea lăudate. Cu care neîncetat te mărim pe tine, de Dumnezeu arătătorule.

Stih: ***Sfinte apostole şi evanghelist Luca, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu Raza cea de lumină, purtătorule apostol Luca, roagă-te a se lumina cântăreţii tăi şi dăruieşte pace lumii, prea fericite, ca neîncetat să te mărim pe tine, de Dumnezeu grăitorule.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Bucurându-te, acum, Sfinte apostole Luca, stai înaintea Împăratului tuturor, fiind împodobit cu cununa dumnezeieştii bunei podoabe şi a frumuseţii. Pentru aceasta pe tine, de Dumnezeu grăitorule, neîncetat te mărim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe Cuvântul Cel fără de trup L-ai primit, pe Cel ce a voit să înnoiască firea mea şi pe Acesta Întrupat Fecioară L-ai născut. Pentru aceasta pe tine, de Dumnezeu Născătoare, neîncetat te mărim.

Catavasie: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Sedelna, glasul al 3-lea. **Podobie:** De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Călătorind tu după Învierea lui Hristos, apostole Luca prea sfinţite, împreună cu Sfântul Cleopa în satul Emmaus, pe când vă întrebaţi a stat de faţă Domnul în chip necunoscut şi luând iarăşi dare de pâine, ai cunoscut pe Mântuitorul, căruia roagă-te, să ne dăruiască nouă mare milă.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Ca un călător împreună cu apostolul Pavel, feluri de nevoi ai suferit cu răbdare, întru tot lăudate apostole al Domnului şi alergarea credinţei prin chinuire săvârşind, te veseleşti, fericite, împreună cu dânsul întru cele de sus. Pentru aceasta şi lumii propovăduind Evanghelia lui Hristos, ai luminat toată partea cea de sub soare, Sfinte Luca prea cinstite. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Pe Ceea ce este uşă cerească şi sicriu, munte cu totul sfânt, nor strălucitor, să o lăudăm; pe scara cea cerească, Raiul cel cuvântător, mântuirea Evei şi odorul cel mare a toată lumea; că într-Însa s-a lucrat Mântuirea lumii şi iertarea greşelilor celor de demult. Pentru aceasta grăim către dânsa: roagă pe Fiul tău şi Dumnezeu, să dăruiască iertare de greşeli, celor ce se închină cu credinţă, Preasfintei naşterii tale.

Acatistul Sfântului apostol şi evanghelist Luca

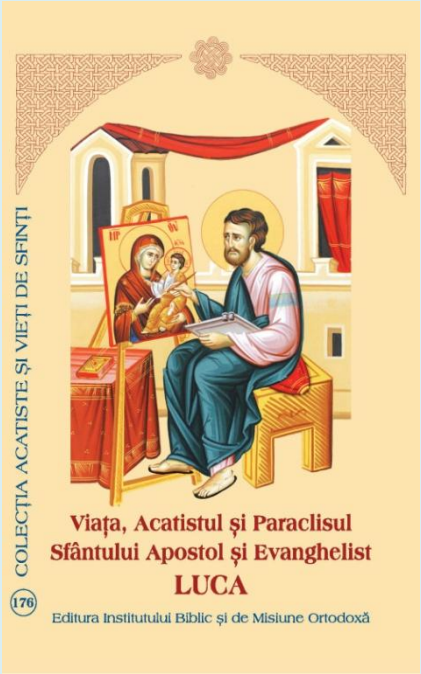

[Preotul, după ce îşi pune epitrahilul şi felonul, deschide dvera şi dă obişnuita binecuvântare din faţa Sfintei Mese, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru, totdeauna, acum şi puru rea şi în vecii vecilor.
Strana: Amin.]

Dacă nu este preot de faţă, în locul binecuvântării de mai sus, diaconul, monahul sau mireanul, va rosti: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Apoi se rostesc rugăciunile începătoare:

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este Împărăţia, şi puterea, şi slava: a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Strana: Amin.]

Dacă nu va fi preot de faţă, diaconul, monahul sau mireanul, va rosti: Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Apoi se zic troparele de umilinţă:

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Simbolul credinţei

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi: **Psalmul 142**
1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.

2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Aliluia, aliluia, aliluia, slavă Ţie, Dumnezeule! (de 3 ori).

Şi îndată se cântă, pe glasul al 3-lea: ***Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori),*** *apoi:*

Troparul Sfântului apostol şi evanghelist Luca: Apostole sfinte şi evangheliste Luca, roagă pe Milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. al Născătoarei

Nu vom tăcea, Născătoare de Dumnezeu, pururea a spune puterile tale, noi, nevrednicii. Că de nu ai fi stat tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi izbăvit dintru atâtea nevoi? Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi ? Nu ne vom depărta de la tine, Stăpână, că tu izbăveşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Apoi: ***Doamne, miluieşte !*** (de 3 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

***

Acatistul Sf. apostol si evanghelist Luca:
https://www.youtube.com/watch?v=D7pAdOZuRPc

Acatistul Sfantului apostol si evanghelist Luca - 18 octombrie (slujitor Dani):

https://www.youtube.com/watch?v=_nMs6OlmQAs

Acatistul Învierii Domnului și al Sf. ap. și ev. Luca, oficiate de IPS Teodosie.
https://www.youtube.com/watch?v=P5NHlzwQbKo

&&&

După obişnuitul început se zic:

Condacul întâi

Pe trâmbiţa cea bine glăsuitoare, pe făclia cea sfinţită, pe Luca, apostolul şi evanghelistul lui Hristos care ne-a lăsat mântuitoarele învăţături ale Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, veniţi toţi întru cinstită prăznuire, după dreptate să-l lăudăm şi cu smerită cântare să-i zicem: ***Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!***

Icosul întâi

Pocăiţi-vă! - a fost îndemnul şi porunca sfântă a Domnului nostru Hristos. Aceasta şi tu, Sfinte apostole Luca ai propovăduit zicând: ***Nu este mântuire fără pocăinţă! Începutul pocăinţei este să urăşti răul pe care-l faci şi să iubeşti binele pe care nu-l faci.*** Poporul astfel luminat, spre mulţumire, îţi aducea astă grăire:
Bucură-te, că nimic nu-i mai adevărat decât triumful Adevărului;
Bucură-te, şi dă-ne nouă ajutor în lupta împotriva răului;
Bucură-te, sfinte apostole, că bine ai săvârşit sfânta lucrare;
Bucură-te, şi primeşte a noastră smerită închinare;
Bucură-te, sârguitor pescar, până la adânci bătrâneţi;
Bucură-te, că din Evanghelie am înţeles rostul acestei vieţi;
Bucură-te, văzătorul Palmelor străpunse;
Bucură-te, cunoscătorul tainelor nepătrunse;
Bucură-te, că ai cunoscut faţa de înţelepciune a suferinţei;
Bucură-te, propovăduitor şi apărător al credinţei;
Bucură-te, zelos dascăl al înlăcrimării;
Bucură-te, că te bucurai de cei ce răspundeau chemării;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 2-lea

Născut în Antiohia Siriei, din părinţi bine temători de Dumnezeu, ai studiat filozofia, medicina şi pictura, fiind dornic de multă cunoaştere. Dar mai mult erai în-

setat de cunoaşterea Adevărului; Unicul Adevăr care nu poate fi cunoscut decât de cel ce devine el însuşi o părticică, un mic mădular al Adevărului, căruia cu inima frântă Îi aducem cântare sfântă: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Străduiţi-vă să deveniţi copiii lui Dumnezeu! Cu atâta căldură îndemnai în predici şi ziceai: ***Prin lepădarea de viclenie şi făţărnicie, copiilor să vă asemănaţi, iar iubindu-L pe Dumnezeu şi unii pe alţii iubindu-vă, copii ai Lui veţi fi! Iar când Dumnezeu ţi-e Tată ai câştigat mai mult ca lumea toată!*** De această învăţătură mulţi se minunau şi unele ca acestea grăiau:
Bucură-te, că mult dorim fiii Celui Preaînalt să fim;
Bucură-te, şi ajută-ne întru aceasta să ne silim;
Bucură-te, că ne-ai lăsat Faptele Apostolilor, mântuitoare carte;
Bucură-te, şi ajută-ne de mântuire s-avem parte;
Bucură-te, că în tinereţe filozofia ai studiat;
Bucură-te, că să-L vezi pe Dumnezeu-Infinitul te-a ajutat;
Bucură-te, că Domnul a poruncit ca toţi să fim una;
Bucură-te, că prin multă trudă ai dobândit cununa;
Bucură-te, că numai în rugăciune putem fi uniţi;
Bucură-te, că prin ale tale rugăciuni vom fi şi noi miluiţi;
Bucură-te, că izgoneşti împietrirea pierzătoare;
Bucură-te, şi ne aruncă-n rugăciunea arzătoare;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 3-lea

Împreună cu ucenicul Cleopa mergeai, Sfinte Luca, către Emaus, apăsaţi de tristeţe grea şi sufletele voastre se aflau la marginea nădejdii. Dragoste aţi arătat străinului pe care L-aţi întâlnit pe cale, zicându-I: „Rămâi cu noi”. Oaspetele vostru era Stăpânul a toată făptura, pe care L-aţi recunoscut la frângerea pâinii şi cutremuraţi I-aţi cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

În şapte zile a creat Dumnezeu lumea din nimic. Asemenea, câte şapte zile ai propovăduit împreună cu Sfântul Pavel în cetăţile Troa şi Tir şi sufletele oamenilor leaţi reclădit cu învăţătura dată vouă de Creatorul Însuşi. Pentru aceasta, cu minunare noi îţi aducem cântare:
Bucură-te că Domnul, Scriptura la Emaus pe cale v-a tâlcuit;
Bucură-te, că minunat Hristos v-a înţelepţit;
Bucură-te, că la frângerea pâinii, ochii vi s-au deschis;

Bucură-te, că inimile voastre frigeau de nedescris;
Bucură-te, că împreună cu Cleopa, înapoi la Ierusalim v-aţi dus;
Bucură-te, că ucenicilor le-aţi vestit că aţi văzut pe Iisus;
Bucură-te, că mai apoi, Domnul Însuşi v-a binecuvântat;
Bucură-te, că nădejdea voastră s-a împrospătat;
Bucură-te, poporului grăit-ai fără văl, cu vorbă joasă;
Bucură-te, că învăţăturile rele cădeau ca la coasă;
Bucură-te, că mântuirea stă-n zicerea Sfântului Nume;
Bucură-te, că-n rugăciune e Viaţă, mai presus de lume;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 4-lea

Fost-ai Sfinte Luca în ceata celor şaptezeci de ucenici trimişi de Domnul Hristos prin cetăţi, să lucraţi doi câte doi spre desţelenirea conştiinţelor sufocate-n superficialitate, rătăcire şi mulţumire de sine. Şi Domnul Însuşi era cu voi, pentru care toţi, cu mulţumită înălţaţi cântare sfântă: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Mreaja măruntă prinde mult peşte. Asemenea, deasa rugăciune, însoţită de fapte bune, mila Domnului peste noi coboară chiar de-am fi şi căzut odinioară. Poporul luminat de a ta învăţătură, Sfinte Luca, început bun punea, grăind aşa:
Bucură-te, ascet ce te fereai de goală vorbire;
Bucură-te, ajutorul celor ce-ţi cer din necazuri izbăvire;
Bucură-te, doctorule ceresc, grabnic tămăduitor;
Bucură-te, şi dă-ne vindecare de rănile ce nu ne dor;
Bucură-te, că în Alexandria ai hirotonit episcop;
Bucură-te, că prin rugăciune ai vindecat ologi şi şchiopi;
Bucură-te, că în cetatea Ptolemaida o zi aţi luminat;
Bucură-te, că la plecare, pe malul mării v-aţi rugat;
Bucură-te, că din Cezareea la Ierusalim v-aţi suit;
Bucură-te, că pe mulţi în credinţă i-aţi întărit;
Bucură-te, că împreună cu Sfântul Pavel mulţi aţi botezat;
Bucură-te, că astfel, din rătăcire i-aţi salvat;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 5-lea

Şapte ani ai propovăduit Lumina lumii în cetatea macedoneană Filipi, punând temelie şi întărind Biserica lui Hristos. Apoi, povăţuit de marele Pavel ai mers în

Corint să strângi milostenie pentru creştinii săraci din Palestina, pentru care neîncetat te rugai Stăpânului, într-un smerit: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

În zilele tale de propovăduire fierbinte acestea grăiai, Sfinte părinte: ***Cum cascada niciodată nu îngheaţă, asemenea inima, care în smerenie şi în osârdie de sine continuu se coboară, nicicum nu împietreşte.*** Poporul luminat, Sfinte Luca, alăută Dumnezeirii, din dulceaţa smereniei se împărtăşea zicând:
Bucură-te, iscusit doctor al bolilor trupului;
Bucură-te, minunat tămăduitor al bolilor duhului;
Bucură-te, că viaţa ţi-ai jertif-o Domnului cel drept;
Bucură-te, că prin aceasta ai fost mare înţelept;
Bucură-te, că pe aspră cale odihnă ai găsit;
Bucură-te, că nevoinţa-i drumul celor ce s-au mântuit;
Bucură-te, că vârful smereniei e gândul la moarte;
Bucură-te, că nădăjduim s-avem cu Sfinţii parte;
Bucură-te, propovăduitorul Evangheliei la popoarele păgâne;
Bucură-te, apostol minunat şi plin de înţelepciune;
Bucură-te, însoţitorul nostru pe treptele încercării;
Bucură-te, că tânjim după dulceaţa iertării;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 6-lea

Când Sfântul apostol Pavel a suferit pentru Domnul în cetatea Palestinei, ai rămas alături de el împlinind Sfânta poruncă: Purtaţi-vă sarcinile unii altora. Nu l-ai părăsit pe apostolul neamurilor nici în călătoria la Roma, unde a fost judecat de Cezarul. De pătimirile voastre, slujitori ai Cuvântului, creştinii mult se întristau, dar întru nădejde-I cântau: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Poporului în faţa ta adunat, Sfinte Luca, acestea ai cuvântat: ***Pasărea, din prinsoarea coliviei să scape nicicum nu poate, fără ca cineva s-o slobozească. Asemenea, omul, de păcate sau patimi împresurat, trebuinţă are în rugăciune să ceară izbăvire şi ajutor de la Cel Atoatevăzător.*** Poporul luminat, cu mulţumire, acestea ţi-a cântat:
Bucură-te, că focul Duhului mângâie obrazul de sare udat;
Bucură-te, că Domnul, cuvânt de foc, apostolilor v-a dat;
Bucură-te, că propovăduind în Libia şi Egipt, mulţi erau îndărătnici;
Bucură-te, căci cu răbdare i-aţi făcut creştini vrednici;

Bucură-te, că te-ai hărnicit pe Hristos să-l răspândeşti;
Bucură-te, că reazăm în urcuşul nevăzut ne eşti;
Bucură-te, că în mulţi ai pus a muştarului sămânţă;
Bucură-te, că îngerii se bucurau de-a ta stăruinţă;
Bucură-te, şi ne fă biruitori în a lumii vâltoare;
Bucură-te, că tânjim după trăirea viitoare;
Bucură-te, căci cu jertfire ai slujit pe Logos;
Bucură-te, că şi astăzi ne eşti de mult folos;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 7-lea

Bucurie sfântă a pătruns în sufletul tău, în Sevasta, când ai văzut evlavia cu care creştinii cinsteau sfintele moaşte ale Botezătorului Domnului. Când a fost vremea să pleci în Antiohia, cu multă înfricoşare ai luat mâna dreaptă a Sfântului Ioan, mâna sub care Cel Neîncăput şi-a plecat capul la primirea Botezului, şi cu sfântă bucurie ai glăsuit cântul smerit: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Inima omului este Împărăţia Cerurilor pe care o răpeşte, o ascunde, o cuprinde. Aceasta este inima curăţită în chinurile naşterii de sine, din lacrimi primite de Dumnezeu. Doar inima purtătoare de Dumnezeu este candela veghei neîncetate, inima vie, care bate în rostire negrăită şi în laude ca acestea:
Bucură-te, apostol înţelept, neînfricat şi harnic;
Bucură-te, că ne ajuţi să ne rugăm jarnic;
Bucură-te, apostol neobosit, că multe suferinţe ai primit;
Bucură-te, că alături de Pavel, apostolul, ai pătimit;
Bucură-te, că ai învăţat pe rătăciţi să se închine;
Bucură-te, tăria noastră-n fapte bune;
Bucură-te, şi ne dă-n inimă glas de răcoare subţire;
Bucură-te, şi ne ascute a păcatului simţire;
Bucură-te, că eşti pildă vie celor rătăciţi;
Bucură-te, că aduci la Lumină pe cei orbiţi;
Bucură-te, căci darurile de sus vin doar în rugăciune;
Bucură-te, şi ne ajută, răutatea din noi a o răpune;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 8-lea

Toată înţelepciunea, puterea şi talentul sunt daruri de la Dumnezeu cu care tu, Sfinte Luca ai fost mult dăruit, şi pe care ai vrut să le închini lui Dumnezeu şi prea iubitei lui Maici. De acest imbold mânat, prima icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cu bucurie sfântă ai pictat şi însăşi Maicii Domnului cu evlavie o ai prezentat, Treimii cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Cu câtă bunătate a privit Maica Preasfântă icoana de tine pictată, Sfinte Luca, şi întru prea sfinţenie a prorocit aşa: Fie ca harul Celui care s-a născut din mine şi mila mea să fie cu această icoană! Pentru acest nemeritat dar lăsat, noi, bătând fruntea de ţărână cu datorată recunoştinţă şi cu credinţă, acestea glăsuim:
Bucură-te, iconar iscusit, rădăcina sfintei iconografii;
Bucură-te, că pe apostoli, Domnul v-a făcut din slugi, fii;
Bucură-te, că ai zugrăvit faţa Maicii Preasfinte, cutremurat;
Bucură-te, că însăşi Maica Domnului icoana sa a binecuvântat;
Bucură-te, floare în buchet împărătesc cu şaptezeci de crini;
Bucură-te, suflet rănit de cugetarea la Coroana de spini;
Bucură-te, iconarul Maicii Domnului, uşa Cerului deschisă inimilor pocăite;
Bucură-te, şi ne ajută să lăsăm grosimea trupească, să trecem prin ispite;
Bucură-te, că Preasfânta a primit sfânta icoană;
Bucură-te, că Maica Preasfântă la Cer ne cheamă;
Bucură-te, că prin mila Maicii Domnului vom moşteni veacul neînserat;
Bucură-te, că Maicii Preasfinte ne rugăm înflăcărat;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 9-lea

Cuvântul lui Dumnezeu este asemenea apei curate, care adapă vieţuitoarele după câtă sete au fiecare. dumnezeiasca Evanghelie ai lăsat-o, Sfinte apostole Luca, spre luminarea lumii de-a lungul veacurilor, şi prin ea, inimile reci şi împietrite se transformă în inimi fierbinţi şi însetate de viaţă, ca să mulţumească Stăpânului, abia şoptind: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Sfânta Scriptură - fiind de inspiraţie divină - este mângâierea şi întărirea noastră pentru a străbate pelerinajul acesta vremelnic, în măsura în care ne străduim să împlinim sfintele porunci dătătoare de Viaţă veşnică. Un testament vesteşte Cuvântul întrupat, iar alt testament conţine istoria vieţii Sale. Acestei scrieri, tu, Sfinte Luca, fiind lucrător, primeşte mulţumirile noastre şi laudele acestea:
Bucură-te, că Evanghelia e întâlnirea cu dulcele Mântuitor;

Bucură-te, că Evanghelia desluşeşte tainele veacului viitor;
Bucură-te, că doar Evanghelia ne dă puterea naşterii de sine;
Bucură-te, că din Evanghelie doar, învăţăm taina iertării depline;
Bucură-te, că prin Evanghelie doar, poţi fi cu Sfinţii părtaş;
Bucură-te, că Evanghelia împlinind, Duhul îşi face în inimă sălaş;
Bucură-te, că Evanghelia închide-n ea pe cel Atoatefăcător;
Bucură-te, că Evanghelia ne limpezeşte rostul veacului trecător;
Bucură-te, că prin Evanghelie poţi fi părtaş Schimbării la faţă;
Bucură-te, că Evanghelia doar îţi dă putere de sfântă viaţă;
Bucură-te, că Evanghelia e binecuvântarea Domnului Hristos;
Bucură-te, că Evanghelia dă aripi spre înfricoşatul zbor luminos;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 10-lea

După pogorârea Sfântului Duh, te-ai întors în Antiohia, Sfinte apostole Luca, şi ai fost ajutorul Sfântului apostol Pavel şi împreună lucrător cu el, nu fără greutăţi, suferinţe şi primejdii, spre împlinirea misiunii apostolice, încredinţată vouă de iubitul vostru Învăţător, Domn şi Stăpân, căruia împreună cu voi cântare-I înălţăm: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Iscusit dascăl, Sfinte Luca, poporului sărac, în păcate, dar neînvăţat, acestea ai cuvântat: ***Precum merindele bine se păstrează cu sare, în ispite este trebuinţă de multă rugăciune şi răbdare.*** Cei cu sufletul prezenţi, cu inima limpezită, această laudă o făceau auzită:
Bucură-te, că suntem pământ însetat de veşnicie;
Bucură-te, şi ne ajută să păşim nepătaţi prin vremelnicie;
Bucură-te, că rugăciunea nu este simplă citire;
Bucură-te, şi dăruieşte-ne în rugăciune trăire;
Bucură-te, că prin ascultare cu Hristos te-ai asemănat;
Bucură-te, că secerişul era mult, dar cu buruieni amestecat;
Bucură-te, că ascultarea-i viaţă, iar neascultarea-i moarte;
Bucură-te, că smeriţii, poveri străine vor să poarte;
Bucură-te, că ne-a luminat Domnul să-l cunoaştem;
Bucură-te, şi ajută-ne cu oile sale să paştem;
Bucură-te, şi dă-ne să cunoaştem odihna-n rugăciune;
Bucură-te, şi ajută-ne să scăpăm de-a păcatului urâciune;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 11-lea

Veţi fi daţi la moarte pentru Numele Meu, v-a spus cu multă dragoste Mântuitorul Hristos, când v-a trimis la propovăduire. Aceasta şi cu tine, Sfinte Luca, s-a împlinit, când ai suferit mucenicia, răstignit pe un măslin în cetatea Ahaia, la vârsta de optzeci şi patru de ani. Cutremuraţi de durere credincioşii, printre lacrimi, Domnului cântau: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Nimeni nu este cu putinţă a se mângâia în ambele veacuri; căci cel ce a voit mângâiere vremelnică, o va pierde pe cea veşnică. Aşa învăţai poporul tău, iar noi, deşi nevrednici, însetaţi de veşnica odihnă, minunându-ne îţi cântăm:
Bucură-te, că de la mari primejdii n-ai dat înapoi;
Bucură-te, că apostolii frăţeşte au lucrat doi câte doi;
Bucură-te, că ne întăreşti să urcăm piscul sfintei pironiri;
Bucură-te, că osândirea de sine rodeşte-n smerite coborâri;
Bucură-te, că propovăduirea ta în Troas, lumină a adus cetăţii;
Bucură-te, că ai slujit lui Hristos, Soarele dreptăţii;
Bucură-te, Sfinte mucenice, pururea slăvite;
Bucură-te, toiagul nădejdii sufletelor smerite;
Bucură-te, dascăl al duhului smerit sârguitor rugător;
Bucură-te, sfinte apostol, de Dumnezeu purtător;
Bucură-te, că virtutea cu păcatul nu pot sta împreună;
Bucură-te, şi pe noi, cei căzuţi, în rugăciunea ta ne adună;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 12-lea

Trupul tău a fost înmormântat cu toată evlavia în cetatea Tebei; A rânduit Dumnezeu să se descopere Sfintele tale moaşte în secolul al IV-lea, prin vindecări minunate care întăreau pe creştini în dreapta credinţă, şi-i însufleţeau, Domnului să înalţe cântarea: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Făclie - care ai arătat lumii Lumina, călăuză - care ne-ai arătat Calea, doctor - care pe Doctorul tuturor trupurilor şi sufletelor L-ai propovăduit, te-ai arătat lumii, iar acum, de lumina Sfintei Treimi te îndulceşti, strălucindu-ne şi nouă, celor ce-ţi strigăm unele ca acestea:
Bucură-te, că în sălaşul veşnicei şi prea fericitei odihne te-ai mutat;
Bucură-te, căci sfânta ta icoană şi moaştele sfinte, mângâiere ne-ai lăsat;
Bucură-te, că rugător fierbinte te-am dobândit noi toţi;

Bucură-te, căci pentru noi, pe Domnul să-L îndupleci poţi;
Bucură-te, că toate cererile de folos le împlineşti;
Bucură-te, căci cu putere pe potrivnici izgoneşti;
Bucură-te, al mântuirii iscusit doctor;
Bucură-te, grabnic de minuni făcător;
Bucură-te, crin răsădit în a lui Dumnezeu grădină;
Bucură-te, şi ajută-ne să ne vedem numai a noastră vină;
Bucură-te, că trudindu-te, grâu făceai din pleavă;
Bucură-te, Sfinte evanghelist, părinte şi avă;
Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, către tine ne întindem nădejdea, noi, păcătoşii şi te rugăm să alungi din noi duhul nepăsării, al iubirii de avuţie şi al mulţumirii de sine. Prin rugăciunile tale la tronul Celui Preaînalt, dă-ne nouă să ne cunoaştem păcatele, să ne pocăim statornic, întăreşte-ne în credinţă şi voinţă, spre vieţuirea în Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos, ca împreună cu tine, în veacul neînserat, Domnului să-i cântăm înflăcărat: ***Aliluia!***

Apoi se citesc:

Icosul întâi
Pocăiţi-vă! - a fost îndemnul şi porunca sfântă a Domnului nostru Hristos. Aceasta şi tu, Sfinte apostole Luca ai propovăduit zicând: ***Nu este mântuire fără pocăinţă! Începutul pocăinţei este să urăşti răul pe care-l faci şi să iubeşti binele pe care nu-l faci.*** Poporul astfel luminat, spre mulţumire, îţi aducea astă grăire:
Bucură-te, că nimic nu-i mai adevărat decât triumful Adevărului;
Bucură-te, şi dă-ne nouă ajutor în lupta împotriva răului;
Bucură-te, sfinte apostole, că bine ai săvârşit sfânta lucrare;
Bucură-te, şi primeşte a noastră smerită închinare;
Bucură-te, sârguitor pescar, până la adânci bătrâneţi;
Bucură-te, că din Evanghelie am înţeles rostul acestei vieţi;
Bucură-te, văzătorul Palmelor străpunse;
Bucură-te, cunoscătorul tainelor nepătrunse;
Bucură-te, că ai cunoscut faţa de înţelepciune a suferinţei;
Bucură-te, propovăduitor şi apărător al credinţei;
Bucură-te, zelos dascăl al înlăcrimării;
Bucură-te, că te bucurai de cei ce răspundeau chemării;

Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!

Condacul întâi

Pe trâmbiţa cea bine glăsuitoare, pe făclia cea sfinţită, pe Luca, apostolul şi evanghelistul lui Hristos care ne-a lăsat mântuitoarele învăţături ale Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, veniţi toţi întru cinstită prăznuire, după dreptate să-l lăudăm şi cu smerită cântare să-i zicem: ***Bucură-te, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, stâlp de lumină care ne arăţi Calea!***

După care se citeşte rugăciunea:

Rugăciune

Prin tine, Sfinte apostol şi evanghelist Luca, mărturisim Preabunului Dumnezeu, că nimic bun nu am făcut din ce s-a poruncit şi nimic bun nu se află în noi, fără numai o scânteie de nădejde.

Dar precum la înmulţirea pâinilor, prin Sfinţii ucenici a dat Domnul Hristos hrană poporului, îndrăznesc a nădăjdui, că prin mijlocirea ta, Sfinte Luca, să-mi dea Stapânul milele Sale cele bogate spre reanimarea sufletului meu sufocat de grele păcate.

Roagă-L pe Preabunul Dumnezeu, ca un prea iubitor de oameni să le ierte toate păcatele rudeniilor mele, prietenilor, cunoscuţilor şi necunoscuţilor, care vor fi căzut în păcate doar de ei şi de Domnul ştiute. Pe toţi să ne lumineze Domnul Hristos şi să ne dăruiască pocăinţă statornică şi deplină.

Iarăşi te rog, Sfinte Luca, roagă-te Domnului şi pentru sufletele adormiţilor robilor Săi de aici şi pretutindenea, de acum şi din toate timpurile; să-i miluiască cu mila Sa cea bogată şi păcatele, de vor fi avut, să nu le socotească.

Încă iarăşi te rog, Sfinte Luca, mai roagă-L pe milostivul Dumnezeu ca în minutul de la marginea vieţii mele, să Se milostivească şi să-mi trimită pe dumnezeiescul Său înger, să-mi ia cu pace sufletul pe care făgăduiesc să-l dau în mâinile Domnului, căruia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sursa:

https://www.dervent.ro/rugaciuni.php?cID=cat-rugaciuni-acatiste&rID=00081-ACATISTUL_SFANTULUI_APOSTOL_SI_EVANGHELIST_LUCA

Acatistul Sfântului apostol și evanghelist Luca (al doilea acatist)

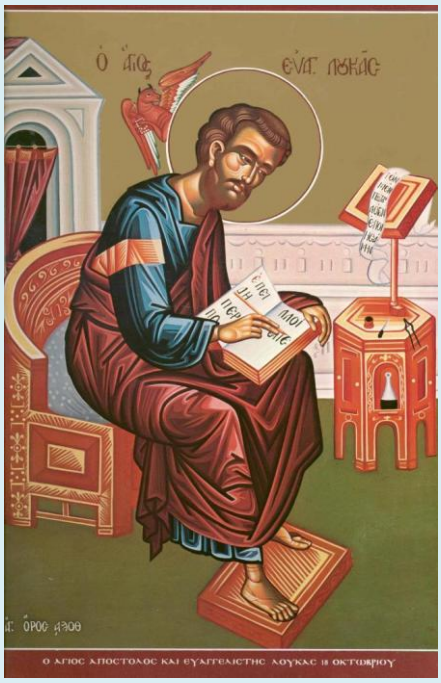

traducere din limba rusă

Tropar (glasul al 3-lea): Sfinte apostole și evanghelist Luca, roagă pe milostivul Dumnezeu să dăruiască iertare de greșeli sufletelor noastre.

Tropar (glasul al 5-lea): Pe păstrătorul Evangheliei bucuriei lui Hristos și scriitorul Faptelor Apostolilor, pe Sfântul apostol Luca, cu sfințite cântări să-l lăudăm. Că scrierile lui sunt mărturia Bisericii lui Hristos: El este doctorul neputințelor și suferințelor, el vindecă rănile sufletelor noastre și mijlocește neîncetat pentru mântuirea noastră.

Condac (glasul al 4-lea): Ucenic făcându-te Cuvântului lui Dumnezeu, împreună cu Pavel ai luminat tot pământul și negura ai gonit, scriind dumnezeiasca Evanghelie a lui Hristos.

Condac (glasul al 2-lea): Pe învățătorul evlaviei, pe grăitorul tainelor celor necuprinse și pe luceafărul Bisericii, pe dumnezeiescul Luca să-l lăudăm. Căci Cuvântul, cel ce singur este cunoscător inimilor oamenilor, împreună cu înțeleptul Pavel l-a ales ca învățător al neamurilor.

***

Condacul 1

Prin voia înțeleaptă a lui Dumnezeu ai fost ales ca prin tine să se vestească vestea bună a Evangheliei lui Hristos către întreaga lume, Sfinte Luca de toți binecuvântat, iar tu având marea îndrăzneală în fața Domnului, a cărui Sfântă Evanghelie ai scris și ai propovăduit, cere și pentru noi, cei slabi și păcătoși, iertarea păcatelor și sădește în noi speranța Împărăției Cerurilor, pentru ca toți să strigăm cu bucurie: ***Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!***

Icos 1

Domnul atot-milostiv văzându-ne scufundați în păcatul strămoșesc, ni te-a dat ca propovăduitor al Fiului Său Iisus Hristos, scriind despre viața, moartea și învierea Sa cea slăvită, ca să scoți din întuneric neamul omenesc și să îl îndrepți spre sfințenie. Prin tine sunt înscrise tainele cerului și ale pământului, Sfinte evanghelist Luca, astfel încât toți oamenii până la sfârșitul veacurilor să țină calea spre sfințenie, iar noi îți mulțumim pentru osteneală și îți strigăm:

Bucură-te, luminat de Duhul Sfânt pentru că ai scris Evanghelia;
Bucură-te, căci te slăvim toți cei care am primit mărgelele prețioasei Evanghelii a lui Hristos;
Bucură-te, căci ai fost ales de Dumnezeu a vestii taina mântuirii;
Bucură-te, evanghelist al Veștii celei bune;
Bucură-te, predicându-L pe Hristos, care a venit să ne mântuiască;
Bucură-te, că ești unul dintre cei patru evangheliști;
Bucură-te, căci ai împrăștiat cele patru Evanghelii în lume prin Duhul Sfânt;
Bucură-te, urcat în tainele lui Dumnezeu în duh;
Bucură-te, că vorbele tale luminează Universul;
Bucură-te, sădind Evanghelia în sufletul nostru;
Bucură-te, reprezentantul Noului Testament;
Bucură-te, stea strălucind în Biserica cerească;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 2

În tinerețe ai tânjit după înțelepciunea lumească pe care ai învățat-o, Sfinte Luca cel înțelept, dar când ai venit la Ierusalim din Antiohia, Domnul Iisus Hristos a semănat Cuvântul Său divin în tine, ai primit sămânța bună în inima ta și te-ai umplut de bucurie cerească, strigând cu glas mare către Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 2

Sămânța harului iubirii a rodit in inima ta ascultând învățăturile lui Hristos și văzând minunile săvârșite de El, fiind plin de înțelepciune și cunoaștere divină. L-ai ales pe Domnul și împreună cu ceilalți șaptezeci de apostoli și propovăduitori ai vestit Evanghelia mântuirii neamului omenesc. Iar noi, care prin Sfânta ta Evanghelie am băut aceeași înțelepciune a lui Dumnezeu, îți cântăm astfel:
Bucură-te, rănit în inimă prin harul lui Hristos;
Bucură-te, căci înțelepciunea divină s-a sădit în inima ta în loc de înțelepciunea lumească;
Bucură-te, că ai lăsat totul și l-ai urmat pe Hristos Domnul;
Bucură-te, trimis al Domnului;
Bucură-te, propovăduitorul credinței lui Hristos;
Bucură-te, cel cu glas binecuvântat al propovăduirii;
Bucură-te, căci ai scris despre genealogia lui Hristos de la Adam;
Bucură-te, primul care ai pictat icoana Maicii Domnului;
Bucură-te, cel care l-ai vestit pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu;
Bucură-te, războinic neobosit pentru adevărul lui Hristos;
Bucură-te, vindecător priceput al sufletelor omenești;
Bucură-te, semănător de sămânță bună, rodind de o sută de ori;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 3
Înarmat de Domnul cu putere și har, Sfinte Luca, ai început să predici Evanghelia și să faci minuni, împreună cu ceilalți apostoli vestind învățătura Domnului Hristos, predicând poporului că Hristos a venit în lume fiind Fiul lui Dumnezeu, îndemnându-i să-I plângă lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 3
În ultimele zile ale vieții pământești a Domnului Iisus Hristos ai locuit în Ierusalim când El a fost condamnat de judecătorii nedrepți și L-ai văzut răstignit pe Domnul pe Cruce, tu, Sfinte Luca și ai plâns văzând nevinovatul sânge al Învățătorului tău cum este vărsat pe pământ păcătos. Plângem și noi cu tine și cu mâhnire îți vorbim:
Bucură-te, căci ai fost martor la suferința lui Hristos Mântuitorul;
Bucură-te, slujitor credincios al Împăratului Hristos;
Bucură-te, că ai vestit slava lui Dumnezeu;
Bucură-te, rază cerească în întunericul acestei lumi;
Bucură-te, înarmându-ne împotriva vrăjmașului cel intrat în Iuda;
Bucură-te, că ne-ai învățat mila lui Hristos față de Petru;
Bucură-te, comoară ce ne dai să bem Apă vie;
Bucură-te, căci ai adus cuvântul lui Dumnezeu oamenilor cu bucurie și fără teamă;

Bucură-te, că ai tânjit mai mult după tăierea împrejur a inimii decât după tăierea împrejur a trupului;
Bucură-te, strugure cu boabe rodnice al Domnului;
Bucură-te, că L-ai văzut pe Dumnezeu față în față prin Hristos;
Bucură-te, căci pe Domnul și acum Îl vezi în Împărăția Cerurilor;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 4

Întristarea ta s-a transformat în bucurie, fiindcă moartea nu este puternică împotriva Izvorului Vieții și piatra mormântului nu poate ține inchisă Piatra de temelie a toate. Domnul Tău a înviat din morți și lumii i s-a dat viață veșnică, iar tu și frații tăi apostoli ați exclamat într-o bucurie mare: ***Aliluia!***

Icos 4

În săptămâna Învierii te-ai dus cu Cleopa pe drum spre Emaus, iar Domnul ți s-a arătat și a mers cu tine. Inima ta a devenit fierbinte și sufletul tău tremura, căci El te-a învățat despre Sine din profeții și din Scripturi, dar nu l-ai cunoscut pe Domnul până când la cină El a rupt pâinea și a binecuvântat-o, iar ochii tăi au fost deschiși și ai înțeles că era Domnul cel înviat. Știind despre asta din Evanghelia ta, și acum sufletele noastre tremură și pentru aceasta, de dragul bucuriei, îți cântăm:
Bucură-te, văzând Învierea lui Hristos;
Bucură-te, adus de la lipsă de sens la înțelepciunea divină de Hristos;
Bucură-te, că Hristos ți-a deschis mintea, astfel încât să înțelegi Scriptura;
Bucură-te, că inima ta a devenit plină de har când l-ai ascultat pe Domnul în drum spre Emaus;
Bucură-te, că Hristos ți-a dat pâine din mâna Lui;
Bucură-te, căci cuvintele lui Hristos pe drumul către Emaus au pecetluit inima ta;
Bucură-te, că ai băut paharul înțelepciunii, și prin asta ai dat de băut la mulți cunoașterea lui Hristos Mântuitorul;
Bucură-te, că ai predicat tuturor Evanghelia lui Hristos cel înviat;
Bucură-te, că ne-ai deschis izvorul mântuirii;
Bucură-te, că ne-ai dat Ghidul vieții;
Bucură-te, predicând domnia Soarelui;
Bucură-te, că ne-ai învățat să credem în Sfânta Treime;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 5

Pentru a întemeia Biserica și conform făgăduinței Sale, Domnul mântuirii noastre a trimis în a cincizecea zi după Învierea sa pe Duhul Său cel Sfânt asupra apostolilor, ca ei să fie pecetluiți ca martori ai credinței creștine de neclintit, iar tu, Sfinte Luca, locuind în Ierusalim împreună cu alți apostoli, L-ai mărturisit cu credință pe Hristos Dumnezeu și I-ai cântat ca adevăratului Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 5

Te-ai dus apoi în patria ta Antiohia, o țară locuită cu mulți creștini, dar în Sebastia, unde se odihneau moaștele nestricăcioase ale Sfântului Ioan Înaintemergătorul, ai zăbovit predicând Evanghelia mântuirii. Văzând Sfintele moaște, ați dorit să le luați cu voi, dar creștinii din Sebastia nu au vrut să vă dea decât mâna dreaptă lui Ioan sub care Domnul Însuși și-a înclinat capul cel sfânt la botez, lucru de care te-ai bucurat. Iar noi, minunându-ne de dragostea ta pentru sfinți, exclamăm:
Bucură-te, martor al Pogorârii Duhului Sfânt;
Bucură-te, că ai descris cum a fost creată Biserica pentru noi;
Bucură-te, că te-ai arătat ca roua cerului și ai luminat lumea;
Bucură-te, că Noul Testament a fost scris din inima ta, prin Duhul Sfânt;
Bucură-te, căci prin Duhul Sfânt ai explicat lumii Adevărul Sfânt;
Bucură-te, evanghelist al Domnului în întreaga lume;
Bucură-te, om tainic ales de la Dumnezeu;
Bucură-te, căci ți-ai curățit inima fiind stăpânit de Duhul Sfânt;
Bucură-te, că ai găsit mijlocirea Înaintemergătorului;
Bucură-te, folosirea evlavioasă a lucrurilor sfințite;
Bucură-te, scriind despre Zaheu, cel mântuit de Hristos;
Bucură-te, că mulți te au ca mijlocitor înaintea lui Dumnezeu;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 6

Dobândind o comoară neprețuită, mâna dreaptă a lui Ioan, Sfinte Luca, ai ajuns în patria ta spre bucuria marilor creștini din Antiohia, care au ascultat cuvintele tale sfinte și au trăit bucuria Evangheliei lui Hristos, propovăduindu-le minunile Fiului lui Dumnezeu și învățăturile Mântuitorului lumii. Ascultând cuvintele tale înțelepte, ei au cântat cu bucurie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 6

Ai rămas în Antiohia până când apostolul Pavel te-a chemat să îi fii colaborator și tovarăș pe calea lui Dumnezeu pentru a predica Evanghelia. Sfântul Pavel te-a lăsat în orașul macedonean Filipi ca să întărești și să înmulțești Biserica. Ai locuit acolo, predicând și sădind creștinismul. Minunându-ne de munca ta, te lăudăm:

Bucură-te, tovarăș neobosit al apostolului Pavel;
Bucură-te, învățător ales de Pavel cel înțelept;
Bucură-te, căci luminezi întregul univers;
Bucură-te, mângâietorul tuturor celor răniți;
Bucură-te, doctore, vindecând prin puterea Celui Preaînalt;
Bucură-te, că ne-ai izbăvit de patimile de moarte prin Evanghelie;
Bucură-te, slujindu-L necontenit pe Domnul;
Bucură-te, împreună cu Maria, Ioana, Susanna și alte femei sfinte propovăduitoare ale Adevarului;
Bucură-te, lăudătorul lui Iosif din Arimateea;
Bucură-te, că izgonești descurajarea din inimile noastre;
Bucură-te, înălțând rugăciuni înaintea lui Dumnezeu pentru noi;
Bucură-te, că pe mulți i-ai chemat la pocăință;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 7

Când Sfântul Pavel l-a vizitat pe apostolul Filip la sfârșitul celei de-a treia călătorii apostolice, te-a trimis, Sfinte Luca în Corint. De atunci, fără a te îndepărta de marele apostol, ai cântat cu el împreună lui Dumnezeu cel Atotputernic: ***Aliluia!***

Icos 7

După ce ai vizitat cu bucurie toate Bisericile din Asia și Iudeea, ai ajuns în Palestina, în orașul Cezareea, unde evreii l-au prins pe Sfântul Pavel, Cezarul cerând judecarea lui la Roma. În drum spre aceasta, ai fost neîncetat cu el îndurând multe necazuri pe mare și pe pământ. Lăudându-te, cu evlavie exclamăm:
Bucură-te, ajutorul Sfântului apostol Pavel;
Bucură-te, căci ai descris predicile lui;
Bucură-te, căci l-ai iubit mult;
Bucură-te, căci în Coloseni credincioșii l-au întâmpinat pe Sfântul Pavel care era în lanțuri;
Bucură-te, cel care ai mărturisit despre Hristos prin cuvânt și scris;
Bucură-te, că sarea amară a necredinței ai îndulcit-o cu dulceața divină;
Bucură-te, săgeata evlaviei lui Hristos;
Bucură-te, că ne hrănești cu Evanghelia lui Hristos;
Bucură-te, trâmbița harului divin;
Bucură-te, predicator al tainelor celor nespuse;
Bucură-te, întărirea tuturor celor slabi;
Bucură-te, izbăvitorule de demoni;

Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 8

Ajuns la Roma împreună cu apostolii Pavel, Marcu, Aristarh și alții, l-ai propovăduit pe Hristos tuturor celor care nu-L cunoșteau pe Dumnezeu și care au auzit de la voi cuvintele mântuirii despre Duhul Sfânt al iluminării, cântând cu bucurie Domnului Întrupat: ***Aliluia!***

Icos 8

În timp ce te aflai la Roma, tu, Sfinte Luca, ai copiat Sfânta Evanghelie în care ai înscris neamul și descendența Domnului Iisus Hristos, fiind luminat de Duhul Sfânt. În această sfântă ascultare te conducea apostolul Pavel. Te mărim pentru darurile primite și îți cântăm:
Bucură-te, că Dumnezeu te-a adăpat cu har divin;
Bucură-te, pecetluit de Duhul Sfânt;
Bucură-te, ucenic credincios al tainelor lui Hristos;
Bucură-te, învățându-ne învățăturile Bisericii;
Bucură-te, căci ai primit cunoașterea cea de dincolo de înțelegere;
Bucură-te, că ai auzit și ai scris multe din tainele lui Hristos de la apostolul Pavel;
Bucură-te, neobosit tovarăș al apostolului limbilor;
Bucură-te, căci ai răspândit Evanghelia pe tot pământul;
Bucură-te, că ne-ai hrănit inima cu vinul înțelepciunii lui Dumnezeu;
Bucură-te, că ești singurul care ai descris in Evanghelie, pocăința tâlharului pe cruce;
Bucură-te, cel ce ai adus avere celor care au dobândit prudența vameșului;
Bucură-te, cel care ai arătat recunoștința și milostivirea samaritenilor păgâni;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 9

Când apostolul Pavel a fost eliberat din Roma după doi ani de robie, a plecat pentru a vizita bisericile fondate anterior, iar tu, Sfinte Luca l-ai însoțit, iar când împăratul Nero a ridicat persecuția cruntă împotriva creștinilor din Roma, te-ai întors acolo pentru a încuraja și întări Biserica persecutată și i-ai cântat cu bucurie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 9

Când ateii l-au prins pe apostolul Pavel și l-au închis în lanțuri, tu Sfinte Luca ai rămas cu el, plângând la mucenicia învățătorului tău. Plângând și noi cu tine, îți cântăm:
Bucură-te, că nu l-ai lăsat singur în lanțuri pe apostolul Pavel;
Bucură-te, căci ai văzut mucenicia marelui Pavel;
Bucură-te, căci pe Pavel l-ai urmat de la Troa până la Porțile cerului;
Bucură-te, cel învățat de înțeleptul Pavel;
Bucură-te, cel care ai descris Faptele Apostolilor;
Bucură-te, lumină vie a Bisericii;
Bucură-te, că luminezi inimile credincioșilor cu strălucirea duhului tău;
Bucură-te, alungând lingușirea căldurii demonice prin credință;
Bucură-te, că Domnul prin tine ne învață multe virtuți;
Bucură-te, cupă plină de daruri cerești;
Bucură-te, stâlp de neclintit al evlaviei;
Bucură-te, că toate limbile îți cunosc sfântul tău nume;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 10
După martiriul apostolului Pavel, ai plecat Sfinte Luca în Italia, Dalmația, Macedonia și Grecia, predicând peste tot lumina evlaviei și iubirea lui Hristos, strigându-i Dumnezeului adevărat: ***Aliluia!***

Icos 10
La bătrânețe te-ai retras în Egipt, predicând Vestea cea bună a mântuirii Domnului Iisus Hristos. Predicând, însă ai suportat mult chin, și după ce te-ai întors în Filipi unde ai condus Biserica înființată de Sfântul apostol Pavel, rânduind preoți și diaconi, vindecându-i pe cei bolnavi în trup și suflet, pentru care suntem recunoscători și strigăm cu bucurie:
Bucură-te, că ai zidit Trupul lui Hristos - Sfânta Biserică;
Bucură-te, zorii unei zile noi;
Bucură-te, călăuza noastră spre cer;
Bucură-te, copac bun cu multe roade;
Bucură-te, cel ce ai primit răsplata veștii bune din Împărăția Cerurilor;
Bucură-te, aducător al evlaviei;
Bucură-te, predicatorul minunilor slăvite ale lui Dumnezeu;
Bucură-te, căci ai scris noua lege a lui Dumnezeu pentru noi;
Bucură-te, luptând pentru noi să avem iubirea lui Hristos;
Bucură-te, căci harul lui Dumnezeu ni l-ai dat prin vorbele și scrierile tale;
Bucură-te, strălucind în propovăduire ca soarele;

Bucură-te, că icoana ta împodobește bisericile creștine;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 11
Fiind de optzeci și patru de ani, Sfinte Luca ai avut parte de moarte mucenicească pentru Hristos Domnul, find agățat pe un măslin din Teba, unde au fost îngropate și moaștele tale. Ți-ai dat sufletul sfânt, îngerilor care te-au ridicat la Domnul căruia I-ai slujit cu credință în această lume și acum în lumină îi cânți Domnului: ***Aliluia!***

Icos 11
Puterile tale sfinte și miraculoase i-au vindecat pe mulți, mai ales pe cei cu ochii bolnavi. Împăratul Constantin te-a slăvit și a adus moaștele tale cu mare cinste la Constantinopol. Unul dintre eunuci care era bolnav s-a atins de moaștele tale și din acel ceas s-a făcut deplin sănătos. Sfintele tale moaște au fost așezate sub masa sfântă a Altarului împreună cu moaștele Sfinților apostoli Andrei și Timotei. Ne minunăm de un astfel de miracol și strigăm către tine:
Bucură-te, că ai construit Biserica lui Hristos pe sângele tău de mucenic;
Bucură-te, încununat cu cunună de mucenic;
Bucură-te, doctore, vindecându-ne de stricăciune prin Hristos;
Bucură-te, că te-ai adus jertfă pentru credință;
Bucură-te, că ai primit multă ocară pentru Hristos;
Bucură-te, căci ai mărturisit credința în Hristos prin mucenicie;
Bucură-te, căci deși erai bătrân nu ai cedat durerii din chinuri;
Bucură-te, că ți-ai sfârșit viața cu suferință;
Bucură-te, slujitorul credincios al Domnului Hristos;
Bucură-te, căci atât Biserica pământească și cea cerească te slăvesc;
Bucură-te, vestitorul Duhului Sfânt;
Bucură-te, căci acum te bucuri cu sfinții în Împărăția Cerurilor;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 12
Sfinte Luca, ai lăsat Evanghelia și în imagini pentru noi, pictând trei icoane ale chipului bun al Maicii Domnului, care a grăit: ”Harul Fiului meu și al meu va fi cu această icoană”. Suntem recunoscători fiindcă prin tine am primit darul de a primi cu evlavie mângâierea Fecioarei și a Fiului ei prin icoane, strigând cu bucurie Domnului înțelept: ***Aliluia!***

Icos 12

Tu, Sfinte Luca, ai pictat și icoane ale Sfinților apostoli Petru și Pavel, punând începutul la această minunată și evlavioasă faptă de a picta sfinte icoane spre slava lui Dumnezeu, a Preasfântei Născătoare de Dumnezeu și a tuturor sfinților, icoane ce împodobesc frumos bisericile lui Dumnezeu și îi cheamă la mântuire pe toți cei care le slăvesc. Pentru acest lucru pe care ni l-ai oferit, îți mulțumim și exclamăm:

Bucură-te, vestind tainele evanghelice;
Bucură-te, căci ne oferi îndrumare să ajungem la Hristos Mântuitorul;
Bucură-te, înfățișând-o pe Maica Domnului pe icoană;
Bucură-te, căci ea a binecuvântat sfânta ta lucrare;
Bucură-te, pictând chipul nemuritor al Fecioarei;
Bucură-te, că aduci bucurie nemărginită inimilor noastre;
Bucură-te, că multe minuni a făcut Împărăteasa Raiului prin icoanele Sale;
Bucură-te, că fața bună a Maicii Domnului pictată de tine alungă de la noi deznădejdea;
Bucură-te, căci Maica Domnului ți-a spus tainele Fiului Său în inima ta;
Bucură-te, căci îi cântăm slava Maicii Domnului în cinstea sa;
Bucură-te, cel binecuvântat să scrii Evanghelia;
Bucură-te, cel plin de har dumnezeiesc;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 13 (de 3 ori)

O, Sfinte evanghelist și apostol Luca, trâmbiță cerească, primește aceste cuvinte slabe ale noastre drept rugăciune și roagă-l pe Dumnezeu, Domnul Iisus Hristos, căruia I-ai slujit atât de neobosit și ai dobândit o mare milă de la El, iertarea tuturor păcatelor noastre, sfârșit pașnic și nedureros și să avem calea liberă să ajungem în Rai, unde toți sfinții cântă cântarea cerească: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăși:

Icos 1

Domnul atotmilostiv văzându-ne scufundați în păcatul strămoșesc, ni te-a dat ca propovăduitor al Fiului Său, Iisus Hristos scriind despre viața, moartea și învierea Sa cea slăvită, ca să scoți din întuneric neamul omenesc și să îl îndrepți spre sfințenie. Prin tine sunt înscrise tainele cerului și ale pământului, Sfinte evanghelist Luca, astfel încât toți oamenii până la sfârșitul veacurilor să țină calea spre sfințenie, iar noi îți mulțumim pentru osteneală și îți strigăm:

Bucură-te, luminat de Duhul Sfânt pentru că ai scris Evanghelia;

Bucură-te, căci te slăvim toți cei care am primit mărgelele prețioasei Evanghelii a lui Hristos;
Bucură-te, căci ai fost ales de Dumnezeu a vestii taina mântuirii;
Bucură-te, evanghelist al Veștii celei bune;
Bucură-te, predicându-L pe Hristos, care a venit să ne mântuiască;
Bucură-te, că ești unul dintre cei patru evangheliști;
Bucură-te, căci ai împrăștiat cele patru Evanghelii în lume prin Duhul Sfânt;
Bucură-te, urcat în tainele lui Dumnezeu în duh;
Bucură-te, că vorbele tale luminează Universul;
Bucură-te, sădind Evanghelia în sufletul nostru;
Bucură-te, reprezentantul Noului Testament;
Bucură-te, stea strălucind în Biserica cerească;
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Condacul 1

Prin voia înțeleaptă a lui Dumnezeu ai fost ales ca prin tine să se vestească vestea bună a Evangheliei lui Hristos către întreaga lume, Sfinte Luca de toți binecuvântat, iar tu având marea îndrăzneală în fața Domnului, a cărui Sfântă Evanghelie ai scris și ai propovăduit, cere și pentru noi, cei slabi și păcătoși, iertarea păcatelor și sădește în noi speranța Împărăției Cerurilor, pentru ca toți să strigăm cu bucurie:
Bucură-te, Sfinte Luca, apostol și evanghelist al lui Hristos, pictând Evanghelia în inimile noastre!

Apoi se zice această:

Rugăciune

O, Sfinte Luca ales de Dumnezeu și binecuvântat de Maica Domnului, predicator al Evangheliei lui Hristos, mucenic și apostol, ajutor pentru toți cei care te cheamă în rugăciune, ajută-ne și pe noi, robii păcătoși ai Domnului, pentru că din cauza multor păcate ne găsim în întunericul și umbra morții, departe de Dumnezeul iubirii. Cu mare rușine îndrăznim să te rugăm să mijlocești pentru noi la Domnul pentru iertare si milă, tu Sfinte Luca, marea lumină a lui Dumnezeu, care locuiești în lumina Sa veșnică.

Roagă-te Domnului, Sfinte Luca să reînnoiască în noi frica de Domnul, să atragem iubirea și să alungăm păcatul, căci ne-am obișnuit cu păcatul de toată ziua și știm cuvintele Domnului: ”Privegheați și vă rugați, căci nu știți ziua, nici ceasul în care va veni Fiul omului”. Trezește în noi, Sfinte Luca, frica și înțelepciunea despre

care vorbește Sfântul rege și psalmist David. Fie să primim lacrimi de pocăință prin rugăciunile tale și toate sufletele noastre să fie curățate de păcat.

Ajută-ne să înțelegem Scriptura, să înțelegem cuvintele cu adevărat, să fugim de păcat ca de foc, să înțelegem că păcatul este moarte, iar Dumnezeu este o viață. Ajută-ne, Sfinte Luca, să ne curățim de păcat și să trecem de la moarte la viața veșnică. Dumnezeu să fie totul pentru noi în toate, și acum și pentru totdeauna să fim aproape de El.

Te rugăm, Sfinte Luca, fă ca și nouă, la fel ca și ție și lui Cleopa când ați călătorit la Emaus, să ne tremure inima și sufletul de prezența Lui. Pacea cerească să coboare asupra noastră, să ne călăuzești în Împărăția Cerească alungând săgețile celui rău. Te rugăm, Sfinte Luca să primim prin tine dragostea lui Dumnezeu, să ne călăuzească spre patria veșnică unde sunt toate puterile cerești, toți sfinții și Maica Domnului.

Lasă ochii inimilor noastre să privească continuu dulceața Raiului și să ne bucurăm de ea, Împărăția Cerurilor să domnească în noi și cu rugăciunile tale, Sfinte Luca, să fim mântuiți când Domnul ne cheamă, ca să Îl slăvim pentru totdeauna pe Dumnezeu în Sfânta Treime: Tatăl cel fără de Început, cu Fiul Său Unul Născut și cu Duhul Sfânt, acum și în vecii vecilor. Amin.

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, pentru rugăciunile prea curatei Maicii Tale și ale tuturor Sfinţilor, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin!

Sursa:
https://acoperamantulmaiciidomnului.wordpress.com/2021/09/18/acatistul-sfantului-apostol-si-evanghelist-luca-al-doilea-acatist-18-octombrie/

Paraclisul Sfantului apostol şi evanghelist Luca

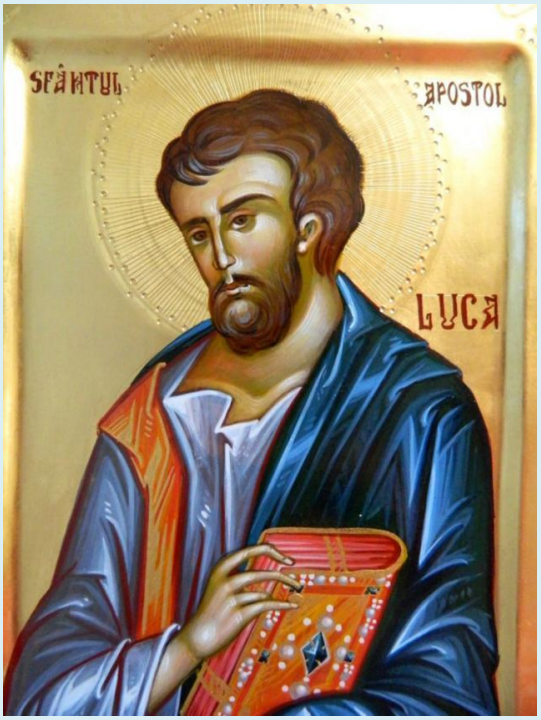

Sfântul apostol Luca este autorul Evangheliei după Luca, însoţitorul Sfântului apostol Pavel (Filimon 1, 24; 2 Timotei 4, 10-11) şi este numărat printre cei şaptezeci de apostoli. El s-a născut în Antiohia siriană şi era medic. El este considerat a fi fondatorul iconografiei. Prăznuirea sa se face la 18 octombrie, la 22 aprilie împreună cu apostolii Nataniel şi Climent, la 20 iunie ziua în care moaştele sale, alături de ale altor Sfinţi, au fost mutate în Biserica Sfinţilor apostoli din Constantinopol, precum şi la 4 ianuarie, împreună cu soborul celor şaptezeci.

***

Paraclisul Sfântului apostol şi evanghelist Luca, Mănăstirea Nera:
https://www.youtube.com/watch?v=-xVcksC7hhw

Un nou CD al maicilor de la Mănăstirea Nera:
https://www.youtube.com/watch?time_continue=37&v=dBkOzJuG2Mg

&&&

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]
Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

[Dacă este preot de faţă, zice: Că a Ta este împărăţia şi puterea şi mărirea, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.]

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm la Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi: **Psalmul 142**

1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Aliluia, Aliluia, Aliluia, Slavă Ţie, Dumnezeule!
Aliluia, Aliluia, Aliluia, Slavă Ţie, Dumnezeule!
Aliluia, Aliluia, Aliluia, Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie!

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori), *apoi:*

Tropar: Al Evangheliei, alesule ritor şi lucrătorule în ţarina lumii, cu meşteşugul doctor al trupeştilor boli, Luca grabnic ajutor în ispitele vieţii, din boală făcându-te milostivului Doctor, nu înceta rugându-l pentru noi să ne reverse mulţimea îndurărilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Niciodată nu vom tăcea, de Dumnezeu Născătoare, a vesti noi, nevrednicii puterile tale; că de nu ai fi stătut înainte, rugându-te pentru noi, cine ne-ar fi izbăvit dintru atâtea primejdii? Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? De la tine, Stăpână, nu ne vom depărta, că pe robii tăi pururea îi mântuieşti din toate nevoile.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Sfantului apostol şi evanghelist Luca

Cântarea 1

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Pahar al luminii dumnezeieşti şi al cunoştiinţei, gura ta înţeleptule prin graiul Scripturi, ne deschide visteria bogată a harului.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Primind prea bogat de la Dumnezeu, cereştile taine ale vieţii celei veşnice, adâncul Scripturii luminează-l, întunecimea din suflet gonindu-ne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu Pavel apostolul călător te-a uns fericite, adunarea creştinilor pe urmele Domnului călcat-ai, spre mântuirea noroadelor mult râvnind.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Curat chipul Maicii lui Dumnezeu cinstindu-l din suflet, Sfinte Luca l-ai zugrăvit şi chipul întrupării negrăite, e moştenirea prea scumpă ce ne-ai lăsat.

Cântarea a 3-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Cercetatu-ne-a Domnul venind în trup pe pământ, a Tatălui iubire vestindu-o şi a Duhului celui Sfânt, pe care adânc cunoscând mărturisindu-le sfinte, Răsăritul cel de sus slobod creştinilor.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Minunatelor fapte ale apostolilor urmat-ai cu bună credinţă slujind Evanghelia şi moştenire ai lăsat, celor ce mult însetează adevăr nebiruit, taina Cuvântului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pomenitu-te-a sfinte întru epistola sa, Pavel fericitul apostol cinstindu-ţi evlavia. Asemănându-ne lui, îţi împletim astăzi cunună, în cântări cinstindu-te, vrednice apostole.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Preacurată Fecioară izvor de har nesecat, inima cea strâmtă lărgeşte ca glasul Cuvântului, să-l pot cuprinde în ea şi să rodesc pocăinţa, calea vieţii veşnice naşterea cea din duh.

Apoi aceste **stihiri**:

Izbăveşte împresurarea şi amăgirile vicleanului sfat al vrăjmaşului, Luca slăvite pe cei care te laudă.

Curată care prin cuvânt pe Cuvântul în chip de netâlcuit L-ai născut în zilele din urmă, nu înceta rugându-l ca una ce ai îndrăznire de Maică.

(Preotul săvârşeşte ecteniile)

Strălucit-ai lumii întregi ca un luceafăr neapus, alăuta Duhului, Cuvântului slujitor, a tainelor Tatălui vestire, Dumnezeirea mărturisit-ai pe pământ, Treimea cea în unime cântând, cel între apostoli Luca prea cinstit.

Cântarea a 4-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Tron ales al Cuvântului, al tău suflet vrednic s-a arătat în veac, vase sfinte ale harului şi pe noi a fi, învredniceşte-ne.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Doctor bolilor trupului, mângâiere blândă a celor greu cercaţi, de la Doctorul ceresc te avem, caută cu milă dar, spre robii tăi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dumnezeul cunoscut, iscusit vânatu-te-a pentru turma sa, păstoreşte-ne cu dragoste, la limanul cel dorit ducându-ne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Bucurie, făcutu-te-ai dezlegând blestemul celui întâi zidit, al Treimi sfat din veci privind, chivot sfânt al noului Adam te ştim.

Cântarea a 5-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Sfânt luminător revărsând izvor de dragoste, peste zidirea întreagă ce suferă, dintru sminteala celui viclean, izbăveşte-o.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Lumii strălucind ca un soare, înţeleptule stând înaintea slavei dumnezeieşti, ne pomeneşte cu osârdie, bunule

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nor însufleţit arătându-te apostole, înrourat-ai duhul creştinilor şi luminat-ai păgânească înţelegere.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel fără de trup întru tine Şi-a aflat locaş, spre înnoirea firii celor căzuţi, părtaşi prin tine, Împărăţiei făcându-ne.

Cântarea a 6-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Vorbit-ai ca Moisi cu Cel dorit şi pe muntele virtuţii suit-ai, Legea cea nouă în duh însemnat-ai pe piatra inimii tale, slăvitule şi scrisă ai predanisit, dascăl prea înţelept arătându-te.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Lumina cea în trei sori umbrindu-te, ca un ritor a cinstitei biserici ai luminat cu cuvântul tău lumea, desferecând din adâncul păcatului, pe cei ce slavă îţi aduc Sfinte Luca, luceafărul neapus.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Aflat-ai tămăduire bolilor, meşteşugul cel lumesc neprinzându-l, desăvârşindu-l apoi înţelepte cu revărsarea bogată a harului, de suflet tămăduitor ne arată şi nouă apostole.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Spre tine s-a îndreptat a cerului cercetare, prea curată Fecioară şi stricăciunea căderii din slavă s-a vindecat neamul întreg slobozindu-se, slăvind dar mijlocirea ta, în cântări fericindu-te pururea.

Apoi aceste **stihiri**:

Izbăveşte împresurarea şi amăgirile vicleanului sfat al vrăjmaşului, Luca slăvite pe cei care te laudă.

Curată care prin cuvânt pe Cuvântul în chip de netâlcuit L-ai născut în zilele din urmă, nu înceta rugându-l ca una ce ai îndrăznire de Maică.

(Preotul săvârşeşte ecteniile)

După ce se sfârşesc ecteniile, cântăm:
(Preotul: Să luăm aminte. Pace tuturor! Strana: Şi duhului tău.)

Evanghelia

Înţelepciune drepţi! Din Sfânta Evanghelie de la Sfântul Luca, citire:
Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie.

Luca (XXIV, 12 - 35) ***(Evangheliaa cincea a Învierii)***

12. Şi Petru, sculându-se, a alergat la mormânt şi, plecându-se, a văzut giulgiurile singure zăcând. Şi a plecat, mirându-se în sine de ceea ce se întâmplase.
13. Şi iată, doi dintre ei mergeau în aceeaşi zi la un sat care era departe de Ierusalim, ca la şaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus.
14. Şi aceia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea.
15. Şi pe când vorbeau şi se întrebau între ei. şi Iisus Însuşi, apropiindu-Se, mergea împreună cu ei.
16. Dar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască.
17. Şi El a zis către ei: Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbaţi unul cu altul în drumul vostru? Iar ei s-au oprit, cuprinşi de întristare.
18. Răspunzând, unul cu numele Cleopa a zis către El: Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el în zilele acestea?
19. El le-a zis: Care? Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor.
20. Cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri;
21. Iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea.
22. Dar şi nişte femei de ale noastre ne-au spăimântat ducându-se dis de dimineaţă la mormânt,
23. Şi, negăsind trupul Lui, au venit zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu.

24. Iar unii dintre noi s-au dus la mormânt şi au găsit aşa precum spuseseră femeile, dar pe El nu L-au văzut.
25. Şi El a zis către ei: O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii!
26. Nu trebuia oare, că Hristos să pătimească acestea şi să intre în slavă Să?
27. Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El.
28. Şi s-au apropiat de satul unde se duceau, iar El se făcea că merge mai departe.
29. Dar ei Îl rugau stăruitor, zicând: Rămâi cu noi, că este spre seară şi s-a plecat ziua. Şi a intrat să rămână cu ei.
30. Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând El pâinea, a binecuvântat şi, frângând, le-a dat lor.
31. Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut; şi El s-a făcut nevăzut de ei.
32. Şi au zis unul către altul: Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?
33. Şi, în ceasul acela sculându-se, s-au întors la Ierusalim şi au găsit adunaţi pe cei unsprezece şi pe cei ce erau împreună cu ei,
34. Care ziceau că a înviat cu adevărat Domnul şi S-a arătat lui Simon.
35. Şi ei au istorisit cele petrecute pe cale şi cum a fost cunoscut de ei la frângerea pâinii.

Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru rugăciunile evanghelistului Tău, Milostive curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare milă Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale şterge fărădelegile noastre.***

Creştinilor sfânt odor şi mângâiere în ispite, lăsat-ai apostole trupul tău cel nestricat plin de bun miros, revărsând pururea celor slabi putere, celor greu împovăraţi de boli, leac şi uşurare. Alesule Luca, păstorule întru Sfântul Duh te arăţi celor fără

sprijin, liman şi scut te roagă la tronul Stăpânului şi Domnului tuturor, milostivă îndurarea Lui să o reverse peste noi.

(Preotul: Mântuieşte ...)

Cântarea a 7-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Spre Emaus slăvite cu Cleopa împreună călătorind întristaţi, pe Domnul învierii văzutu-l-aţi aievea şi mâhnirea v-a preschimbat în bucurie, şi pe noi acum ne întăreşte.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Pe cărarea vieţii mergători împreună cu tine, sfinte ai aflat pe Domnul şi Stăpânul vieţii şi al morţii şi Aceluia ai strigat: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Înmiresmat roada duhului te-ai arătat Sfinte Luca, pe Domnul Slavei vestind, la marginile lumii cuvântul tău ajuns-a adevărul descoperit, pe cei de viaţă însetaţi în Duhul Sfânt născându-i.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe Dumnezeu, Preacurată, cel între îngeri mai marele Gavriil oarecând, ţi l-a vestit Marie, spunând că vei naşte izbăvirea lui Israil, binecuvântată fii de neamurile toate.

Cântarea a 8-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Suflare sfântă, nou legământ de viaţă am primit prin cuvintele tale în credinţa dreaptă fii nouă călăuză.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Mişcat de duhul prin adierea cea lină, ca o trestie prea iscusită, pusu-ne-ai în slove lucrarea mântuirii.

Lăudăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, pe Domnul.

În veşnicie fiind legat prin iubire, cu apostolul Pavel cinstite, laudă aduceţi unimii în Treime.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Să amuţească necinstitoarea grăire ce tăgadă aduce întrupării Fiului cel Veşnic din pururea Fecioara.

Cântarea a 9-a

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Limanul mântuirii limpede văzându-l, călătoria vieţii cu pace săvârşind şi din locaşul cel veşnic cu dragoste ne veghezi.

Stih: ***Sfinte apostole Luca, roagă-te pentru noi.***

Soborul de apostoli te-a primit în ceruri, la masa Mirelui Sfânt aşezându-te, de bucuria aceasta învredniceşte-ne.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe marea tulburată, a mărturisirii cu iscusinţă răzbit-ai slăvitule, călăuzire în ispite rugămu-te, să ne fii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cuvântului cel Veşnic, chivot sfânt Fecioară al tău mitras arătatu-s-a nerăpit, din stricăciunea căderii, Maică ridică-ne.

Apoi: ***Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.***

Lucrător în via virtuţilor fost-ai fericite întărirea bisericii, scrierile tale lăsat-ai moştenire de viaţă dătătoare, Sfinte apostole.

Pictor înzestrat adumbrit de har, chipul Maicii Sfinte şi a Pruncului ei iubit, lăsat-ai peste veacuri la neamurile toate, minunea întrupării Fiului nezidit.

Cu bună cinstire slăvitu-i-ai pe cei ai credinţei în Hristos stâlpi neclătinaţi, Petru şi cu Pavel, doimea cea aleasă a căror însoţire în icoană, o ai cuprins.

Dar de preţ lăsat, apostole tămăduitoare neputinţelor omeneşti, ale tale moaşte izvor de mângâiere de har aducătoare celor ce le cinstesc.

Păgânii rămână fără de glas, care nu se închină la cinstită icoana ta, de evanghelistul Luca zugrăvită, aceia ce se cheamă, Călăuzitoarea.

Cu toate Oştile Îngereşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos şi cu Sfinţii toţi, Fecioară Maică neîncetat mântuire soleşte-ne.

(Preotul: Miluieşte-ne ...)

Apostole a lui Hristos şi scriitorule al dumnezeieştilor dogme şi întărirea Bisericii, duhul adevărat, inimile cele ce erau în negura necunoştinţei care apuseseră întru adâncul pierzării l-ai tras prin cuvântări de Dumnezeu, mântuindu-le ca dintr-un val de vifor. Următor fiind lui Pavel, vasul alegerii în cai şi ucenic, pentru aceasta te rugăm pe tine Luca, cel ce eşti vrednic de minuni, frumuseţea antihohienilor roagă-te Mântuitorului şi Dumnezeu pentru cei ce săvârşesc cu credinţă, pururea cinstită pomenirea ta.

Imnografie

Tropar: Apostole sfinte şi evangheliste Luca, roagă pe milostivul Dumnezeu să dăruiască iertare de greşeli sufletelor noastre.

Tropar: Pe păstrătorul Evangheliei bucuriei lui Hristos şi scriitorul Faptelor Apostolilor, pe Sfântul apostol Luca, cu sfinţite cântări să-l lăudăm. Că scrierile lui sunt mărturia Bisericii lui Hristos: El este doctorul neputinţelor şi suferinţelor, el vindecă rănile sufletelor noastre şi mijloceşte neîncetat pentru mântuirea noastră.

Condac: Ucenic făcându-te Cuvântului lui Dumnezeu, împreună cu Pavel ai luminat tot pământul şi negura ai gonit, scriind dumnezeiasca Evanghelie a lui Hristos.

Condac: Pe învăţătorul evlaviei, pe grăitorul tainelor celor necuprinse şi pe luceafărul Bisericii, pe dumnezeiescul Luca să-l lăudăm. Căci Cuvântul, cel ce singur este cunoscătorul inimilor oamenilor, împreună cu înţeleptul Pavel l-a ales ca învăţător al neamurilor.

Sinaxar - Sfântul apostol și evanghelist Luca - 18 octombrie:
https://www.trinitas.tv/sfantul-apostol-si-evanghelist-luca-18-octombrie/

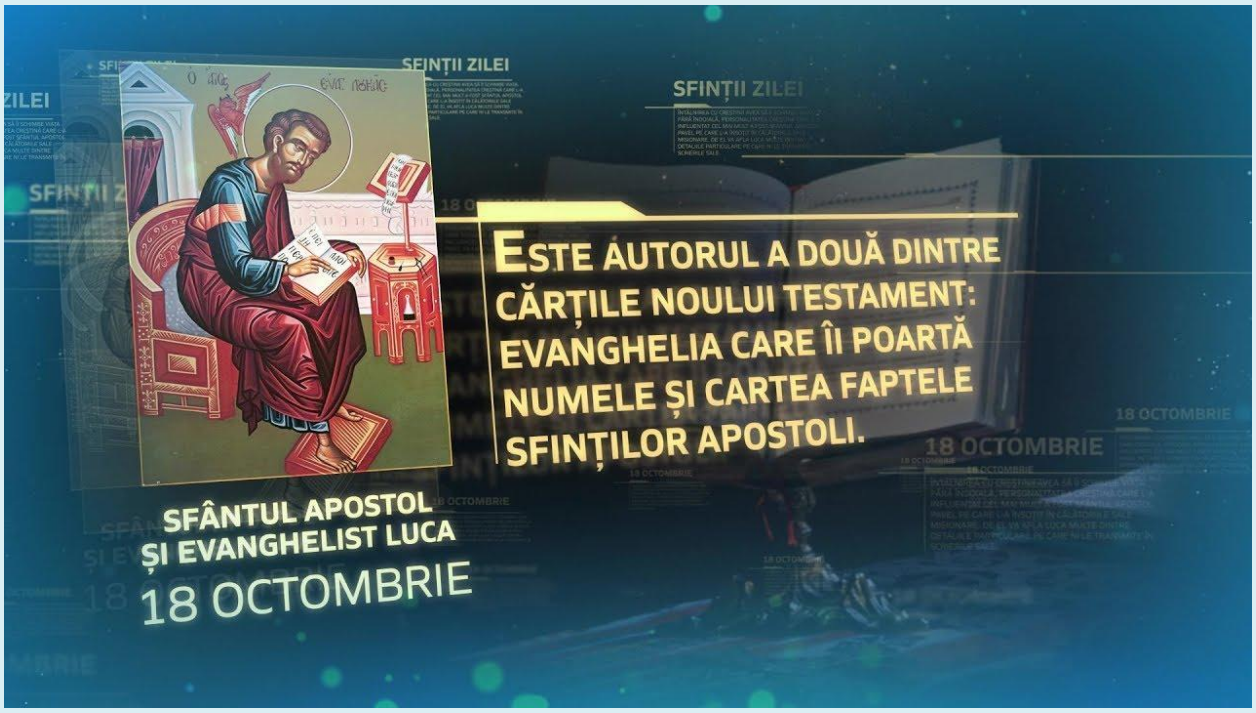
SFINȚII ZILEI
ESTE AUTORUL A DOUĂ DINTRE CĂRȚILE NOULUI TESTAMENT: EVANGHELIA CARE ÎI POARTĂ NUMELE ȘI CARTEA FAPTELE SFINȚILOR APOSTOLI.
SFÂNTUL APOSTOL ȘI EVANGHELIST LUCA
18 OCTOMBRIE

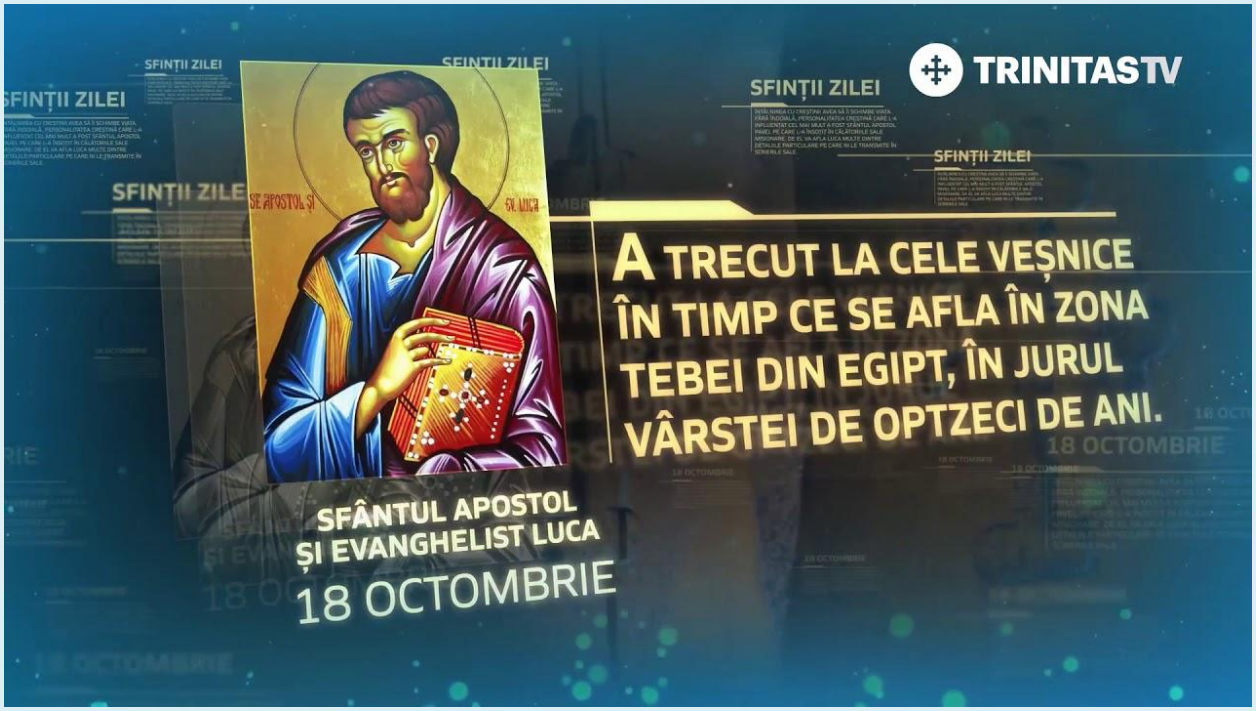
SFINȚII ZILEI
TRINITASTV
A TRECUT LA CELE VEȘNICE ÎN TIMP CE SE AFLA ÎN ZONA TEBEI DIN EGIPT, ÎN JURUL VÂRSTEI DE OPTZECI DE ANI.
SFÂNTUL APOSTOL ȘI EVANGHELIST LUCA
18 OCTOMBRIE

Sfânta Evanghelie după Luca

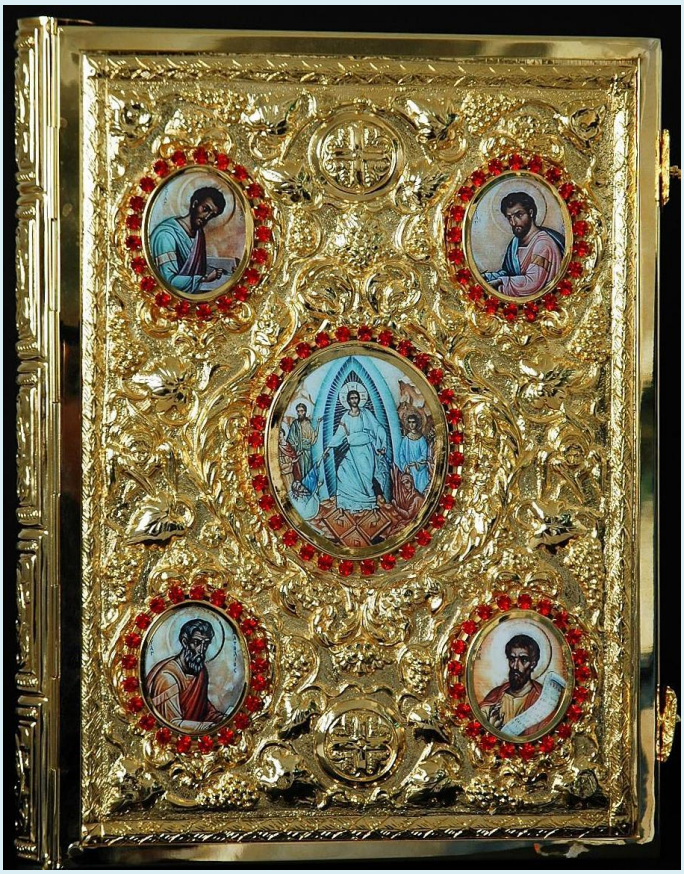

Introducere la Evanghelia după Luca

Evanghelia a treia este opera unui autor foarte instruit, cu o bogată cultură generală şi înzestrat cu arta de a scrie frumos. Biografia Sfântului Luca, sumară, poate fi reconstituită cu ajutorul câtorva texte din Noul Testament, dar şi prin mărturia unor Sfinţi Părinţi răsăriteni care au preluat tradiţia Bisericii primare. ***Există părerea că el s-ar fi numărat printre cei 70 de apostoli şi că alături de Cleopa, a fost unul din cei doi călători de pe drumul spre Emaus (Lc 24, 13-35).***

Pe de altă parte, ***se ştie că în anul 44 el făcea parte din comunitatea creştină a Antiohiei, în Siria, cetate în care i se bănuieşte şi obârşia.*** Oricum, Luca este un produs al lumii elenistice, atât de înfloritoare în Asia Mică, un intelectual care gândeşte şi scrie greceşte, într-o limbă literară pe care nu o egalează nici un alt autor noutestamentar (cu excepţia celui ce a redactat Epistola către Evrei). ***Ştim de asemenea, cu siguranţă, că a fost colaborator apropiat al Sfântului Apostol Pavel, care-l menţionează în epistolele sale ca pe unul din cei mai devotaţi***

ucenici, atât în drumurile lui misionare cât şi în cele două captivităţi din capitala imperiului.

Avem destule motive să credem că Luca era medic profesionist, iar o mărturie din secolul VI îl atestă şi ca pictor, autor al primului portret-icoană al Maicii Domnului. Lui îi datorăm şi scrierea Faptele Apostolilor.

Unii comentatori sunt de părere că Luca şi-a scris Evanghelia între anii 70-80, dar mult mai probabilă este opinia celor ce o plasează în preajma anului 65 (în mod sigur, după 63), şi anume în cetatea Romei. Ca şi Faptele Apostolilor, scrierea îi este adresată lui Teofil, patrician proaspăt convertit sau în curs de convertire la creştinism, căruia Luca îi oferă o „viaţă“ a lui Iisus la nivelul exigenţelor unui intelectual autentic.

Autorul procedează ca un istoric care-şi cunoaşte bine meseria: mai întâi se documentează, apoi îşi verifică datele, le ordonează şi alcătuieşte scrierea (cu conştiinţa, totuşi, că scrie o istorie sfântă, nu ca oricare alta). El foloseşte, deopotrivă şi cu egală îndreptăţire, izvoarele scrise şi orale. Printre cele dintâi se află Evanghelia după Marcu şi, aproape sigur, cea după Matei, fie în versiunea aramaică, fie în cea greacă. ***Printre cei ce i-au furnizat relatări orale pot fi identificate mai multe persoane, precum ucenici ai lui Ioan Botezătorul, Apostolul Ioan sau ucenicii direcţi ai acestuia, sfintele femei care-L însoţiseră pe Domnul din Galileea la Ierusalim, Maria Magdalena, Ioana, Suzana, cele două surori ale lui Lazăr şi, mai presus de toate, Maica Domnului însăşi, din graiul căreia va fi aflat o seamă de lucruri pe care în mod obişnuit le păstra în inima ei (Lc 2, 19).***

Planul general al scrierii nu diferă mult de al celorlalte două sinoptice:

- *Prolog (1, 1-4).*
- *Naşterea şi viaţa neştiută a lui Ioan Botezătorul şi a lui Iisus (1, 5 - 2, 52).*
- *Pregătirea misiunii lui Iisus (3, 1 - 4, 13).*
- *Activitatea lui Iisus în Galileea (4, 14 - 9, 50).*
- *Suirea la Ierusalim (9, 51 - 19, 27).*
- *Activitatea lui Iisus în Ierusalim (19, 28 - 21, 38).*
- *Patimile Domnului (22, 1 - 23, 56).*
- *Iisus după învierea Sa din morţi (24, 1-53).*

E de reţinut însă prezenţa unui Prolog, după modelul obişnuit al scrierilor greceşti din epocă.

Luca este nu numai un stilist al lumii elene, dar şi un spirit de mare fineţe, eleganţă, sobrietate, întotdeauna atent la nuanţele şi implicaţiile cuvântului. Având în faţă cele două izvoare scrise amintite mai sus, el nu se mulţumeşte să le preia, ci separă segmentele, le compară şi le confruntă, le supune unor riguroase criterii estetice şi literare, omite ceea ce crede el că îngreuiază lectura sau nu prezintă interes deosebit sau nu se acordă cu planul general sau exprimă tonuri prea severe ori de-a dreptul nedelicate la adresa unor personaje.

În acelaşi timp, el introduce propriile sale completări sau nuanţe, fie pentru un spor de limpezime şi de credibilitate, fie pentru eleganţa însăşi a stilului literar, un stil care face din Evanghelia a treia o capodoperă a genului. Autorul ştie să-şi construiască fiecare episod şi să-i pregătească efectele printr-o adevărată artă a tensiunii dramatice (vezi, de exemplu, capitolul asupra lui Iisus în templu la doisprezece ani - Lc 2, 41-49 şi nota). Şi nu trebuie uitat că lui îi datorăm consemnarea câtorva bijuterii ale tezaurului evanghelic, precum parabolele Vameşului şi Fariseului, Samarineanului Milostiv, Fiului Risipitor, ca şi extraordinarul episod al drumului spre Emaus.

Capitolul 1 - Adresare introductivă. Vestirea naşterii lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Maria la Elisabeta; cântarea Mariei. Naşterea lui Ioan Botezătorul

1.Deoarece mulţi s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi,
2.Aşa cum ni le-au lăsat cei ce le-au văzut de la început şi au fost slujitori ai Cuvântului,
3.Am găsit şi eu cu cale, preaputernice Teofile, după ce am urmărit toate cu de-amănuntul de la început, să ţi le scriu pe rând,
4.Ca să te încredinţezi despre temenicia învăţăturii pe care ai primit-o.
5.Era în zilele lui Irod, regele Iudeii, un preot cu numele Zaharia din ceata preoţească a lui Abia, iar femeia lui era din fiicele lui Aaron şi se numea Elisabeta.
6.Şi erau amândoi drepţi înaintea lui Dumnezeu, umblând fără prihană în toate poruncile şi rânduielile Domnului.
7.Dar nu aveau nici un copil, deoarece Elisabeta era stearpă şi amândoi erau înaintaţi în zilele lor.
8.Şi pe când Zaharia slujea înaintea lui Dumnezeu, în rândul săptămânii sale,
9.A ieşit la sorţi, după obiceiul preoţiei, să tămâieze intrând în templul Domnului.

10.Iar toată mulţimea poporului, în ceasul tămâierii, era afară şi se ruga.
11.Şi i s-a arătat îngerul Domnului, stând de-a dreapta altarului tămâierii.
12.Şi văzându-l, Zaharia s-a tulburat şi frică a căzut peste el.
13.Iar îngerul a zis către el: Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată şi Elisabeta, femeia ta, îţi va naşte un fiu şi-l vei numi Ioan.
14.Şi bucurie şi veselie vei avea şi, de naşterea lui, mulţi se vor bucura.
15.Căci va fi mare înaintea Domnului; nu va bea vin, nici altă băutură ameţitoare şi încă din pântecele mamei sale se va umple de Duhul Sfânt.
16.Şi pe mulţi din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeul lor.
17.Şi va merge înaintea Lui cu duhul şi puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinţilor spre copii şi pe cei neascultători la înţelepciunea dreptţilor, ca să gătească Domnului un popor pregătit.
18.Şi a zis Zaharia către înger: După ce voi cunoaşte aceasta? Căci eu sunt bătrân şi femeia mea înaintată în zilele ei.
19.Şi îngerul, răspunzând, i-a zis: Eu sunt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu. Şi am fost trimis să grăiesc către tine şi să-ţi binevestesc acestea.
20.Şi iată vei fi mut şi nu vei putea să vorbeşti până în ziua când vor fi acestea, pentru că n-ai crezut în cuvintele mele, care se vor împlini la timpul lor.
21.Şi poporul aştepta pe Zaharia şi se mira că întârzie în templu.
22.Şi ieşind, nu putea să vorbească. Şi ei au înţeles că a văzut vedenie în templu; şi el le făcea semne şi a rămas mut.
23.Şi când s-au împlinit zilele slujirii lui la templu, s-a dus la casa sa.
24.Iar după aceste zile, Elisabeta, femeia lui, a zămislit şi cinci luni s-a tăinuit pe sine, zicând:
25.Că aşa mi-a făcut mie Domnul în zilele în care a socotit să ridice dintre oameni ocara mea.
26.Iar în a şasea lună a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume era Nazaret,
27.Către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif, din casa lui David; iar numele fecioarei era Maria.
28.Şi intrând îngerul la ea, a zis: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei.
29.Iar ea, văzându-l, s-a tulburat de cuvântul lui şi cugeta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta?
30.Şi îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu.
31.Şi iată vei lua în pântece şi vei naşte fiu şi vei chema numele lui Iisus.
32.Acesta va fi mare şi Fiul Celui Preaînalt se va chema şi Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său.
33.Şi va împărăţi peste casa lui Iacov în veci şi împărăţia Lui nu va avea sfârşit.
34.Şi a zis Maria către înger: Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu ştiu de bărbat?

35.Şi răspunzând, îngerul i-a zis: Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine şi puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea şi Sfântul care Se va naşte din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema.
36.Şi iată Elisabeta, rudenia ta, a zămislit şi ea fiu la bătrâneţea ei şi aceasta este a şasea lună pentru ea, cea numită stearpă.
37.Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputinţă.
38.Şi a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău! Şi îngerul a plecat de la ea.
39.Şi în acele zile, sculându-se Maria, s-a dus în grabă în ţinutul muntos, într-o cetate a seminţiei lui Iuda.
40.Şi a intrat în casa lui Zaharia şi a salutat pe Elisabeta.
41.Iar când a auzit Elisabeta salutarea Mariei, pruncul a săltat în pântecele ei şi Elisabeta s-a umplut de Duh Sfânt,
42.Şi cu glas mare a strigat şi a zis: Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este rodul pântecelui tău.
43.Şi de unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu?
44.Că iată, cum veni la urechile mele glasul salutării tale, pruncul a săltat de bucurie în pântecele meu.
45.Şi fericită este aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul.
46.Şi a zis Maria: Măreşte sufletul meu pe Domnul.
47.Şi s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu,
48.Că a căutat spre smerenia roabei Sale. Că, iată, de acum mă vor ferici toate neamurile.
49.Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic şi sfânt este numele Lui.
50.Şi mila Lui în neam şi în neam spre cei ce se tem de El.
51.Făcut-a tărie cu braţul Său, risipit-a pe cei mândri în cugetul inimii lor.
52.Coborât-a pe cei puternici de pe tronuri şi a înălţat pe cei smeriţi,
53.Pe cei flămânzi i-a umplut de bunătăţi şi pe cei bogaţi i-a scos afară deşerţi.
54.A sprijinit pe Israel, slujitorul Său, ca să-Şi aducă aminte de mila Sa,
55.Precum a grăit către părinţii noştri, lui Avraam şi seminţiei lui, în veac.
56.Şi a rămas Maria împreună cu ea ca la trei luni; şi s-a înapoiat la casa sa.
57.Şi după ce s-a împlinit vremea să nască, Elisabeta a născut un fiu.
58.Şi au auzit vecinii şi rudele ei că Domnul a mărit mila Sa faţă de ea şi se bucurau împreună cu ea.
59.Iar când a fost în ziua a opta, au venit să taie împrejur pruncul şi-l numeau Zaharia, după numele tatălui său.
60.Şi răspunzând, mama lui a zis: Nu! Ci se va chema Ioan.
61.Şi au zis către ea: Nimeni din rudenia ta nu se cheamă cu numele acesta.
62.Şi au făcut semn tatălui său cum ar vrea el să fie numit.
63.Şi cerând o tăbliţă, el a scris, zicând: Ioan este numele lui. Şi toţi s-au mirat.

64.Şi îndată i s-a deschis gura şi limba şi vorbea, binecuvântând pe Dumnezeu.
65.Şi frica i-a cuprins pe toţi care locuiau împrejurul lor; şi în tot ţinutul muntos al Iudeii s-au vestit toate aceste cuvinte.
66.Şi toţi care le auzeau le puneau la inimă, zicând: Ce va fi, oare, acest copil? Căci mâna Domnului era cu el.
67.Şi Zaharia, tatăl lui, s-a umplut de Duh Sfânt şi a proorocit, zicând:
68.Binecuvântat este Domnul Dumnezeul lui Israel, că a cercetat şi a făcut răscumpărare poporului Său;
69.Şi ne-a ridicat putere de mântuire în casa lui David, slujitorul Său,
70.Precum a grăit prin gura sfinţilor Săi prooroci din veac;
71.Mântuire de vrăjmaşii noştri şi din mâna tuturor celor ce ne urăsc pe noi.
72.Şi să facă milă cu părinţii noştri, ca ei să-şi aducă aminte de legământul Său cel sfânt;
73.De jurământul cu care S-a jurat către Avraam, părintele nostru,
74.Ca, fiind izbăviţi din mâna vrăjmaşilor, să ne dea nouă fără frică,
75.Să-I slujim în sfinţenie şi în dreptate, înaintea feţei Sale, în toate zilele vieţii noastre.
76.Iar tu, pruncule, prooroc al Celui Preaînalt te vei chema, că vei merge înaintea feţei Domnului, ca să găteşti căile Lui,
77.Să dai poporului Său cunoştinţa mântuirii întru iertarea păcatelor lor,
78.Prin milostivirea milei Dumnezeului nostru, cu care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de Sus,
79.Ca să lumineze pe cei care şed în întuneric şi în umbra morţii şi să îndrepte picioarele noastre pe calea păcii.
80.Iar copilul creştea şi se întărea cu duhul. Şi a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israel.

Capitolul 2 - Naşterea lui Iisus. Tăierea împrejur. Aducerea la templu. Dreptul Simeon şi proorociţa Ana. Iisus, la doisprezece ani, între dascălii din templu

1.În zilele acelea a ieşit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea.
2.Această înscriere s-a făcut întâi pe când Quirinius ocârmuia Siria.
3.Şi se duceau toţi să se înscrie, fiecare în cetatea sa.
4.Şi s-a suit şi Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David care se numeşte Betleem, pentru că el era din casa şi din neamul lui David.
5.Ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată.
6.Dar pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască,
7.Şi a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut şi L-a înfăşat şi L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei.

8.Şi în ţinutul acela erau păstori, stând pe câmp şi făcând de strajă noaptea împrejurul turmei lor.
9.Şi iată îngerul Domnului a stătut lângă ei şi slava Domnului a strălucit împrejurul lor, şi ei s-au înfricoşat cu frică mare.
10.Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeţi. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul.
11.Că vi s-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.
12.Şi acesta va fi semnul: Veţi găsi un prunc înfăşat, culcat în iesle.
13.Şi deodată s-a văzut, împreună cu îngerul, mulţime de oaste cerească, lăudând pe Dumnezeu şi zicând:
14.Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire!
15.Iar după ce îngerii au plecat de la ei, la cer, păstorii vorbeau unii către alţii: Să mergem dar până la Betleem, să vedem cuvântul acesta ce s-a făcut şi pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut.
16.Şi, grăbindu-se, au venit şi au aflat pe Maria şi pe Iosif şi pe Prunc, culcat în iesle.
17.Şi văzându-L, au vestit cuvântul grăit lor despre acest Copil.
18.Şi toţi câţi auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori.
19.Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punându-le în inima sa.
20.Şi s-au întors păstorii, slăvind şi lăudând pe Dumnezeu, pentru toate câte auziseră şi văzuseră precum li se spusese.
21.Şi când s-au împlinit opt zile, ca să-L taie împrejur, I-au pus numele Iisus, cum a fost numit de înger, mai înainte de a se zămisli în pântece.
22.Şi când s-au împlinit zilele curăţirii lor, după legea lui Moise, L-au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L pună înaintea Domnului.
23.Precum este scris în Legea Domnului, că orice întâi-născut de parte bărbătească să fie închinat Domnului.
24.Şi să dea jertfă, precum s-a zis în Legea Domnului, o pereche de turturele sau doi pui de porumbel.
25.Şi iată era un om în Ierusalim, cu numele Simeon; şi omul acesta era drept şi temător de Dumnezeu, aşteptând mângâierea lui Israel, şi Duhul Sfânt era asupra lui.
26.Şi lui i se vestise de către Duhul Sfânt că nu va vedea moartea până ce nu va vedea pe Hristosul Domnului.
27.Şi din îndemnul Duhului a venit la templu; şi când părinţii au adus înăuntru pe Pruncul Iisus, ca să facă pentru El după obiceiul Legii,
28.El L-a primit în braţele sale şi a binecuvântat pe Dumnezeu şi a zis:
29.Acum slobozeşte pe robul Tău, după cuvântul Tău, în pace,
30.Că ochii mei văzură mântuirea Ta,
31.Pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor,

32.Lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău Israel.
33.Iar Iosif şi mama Lui se mirau de ceea ce se vorbea despre Prunc.
34.Şi i-a binecuvântat Simeon şi a zis către Maria, mama Lui: Iată, Acesta este pus spre căderea şi spre ridicarea multora din Israel şi ca un semn care va stârni împotriviri.
35.Şi prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi.
36.Şi era şi Ana proorociţa, fiica lui Fanuel, din seminţia lui Aşer, ajunsă la adânci bătrâneţe şi care trăise cu bărbatul ei şapte ani de la fecioria sa.
37.Şi ea era văduvă, în vârstă de optzeci şi patru de ani, şi nu se depărta de templu, slujind noaptea şi ziua în post şi în rugăciuni.
38.Şi venind ea în acel ceas, lăuda pe Dumnezeu şi vorbea despre Prunc tuturor celor ce aşteptau mântuire în Ierusalim.
39.După ce au săvârşit toate, s-au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret.
40.Iar Copilul creştea şi Se întărea cu duhul, umplându-Se de înţelepciune şi harul lui Dumnezeu era asupra Lui.
41.Şi părinţii Lui, în fiecare an, se duceau de sărbătoarea Paştilor, la Ierusalim.
42.Iar când a fost El de doisprezece ani, s-au suit la Ierusalim, după obiceiul sărbătorii.
43.Şi sfârşindu-se zilele, pe când se întorceau ei, Copilul Iisus a rămas în Ierusalim şi părinţii Lui nu ştiau.
44.Şi socotind că este în ceata călătorilor de drum, au venit cale de o zi, căutându-L printre rude şi printre cunoscuţi.
45.Şi, negăsindu-L, s-au întors la Ierusalim, căutându-L.
46.Iar după trei zile L-au aflat în templu, şezând în mijlocul învăţătorilor, ascultându-i şi întrebându-i.
47.Şi toţi care Îl auzeau se minunau de priceperea şi de răspunsurile Lui.
48.Şi văzându-L, rămaseră uimiţi, iar mama Lui a zis către El: Fiule, de ce ne-ai făcut nouă aşa? Iată, tatăl Tău şi eu Te-am căutat îngrijoraţi.
49.Şi El a zis către ei: De ce era să Mă căutaţi? Oare, nu ştiaţi că în cele ale Tatălui Meu trebuie să fiu?
50.Dar ei n-au înţeles cuvântul pe care l-a spus lor.
51.Şi a coborât cu ei şi a venit în Nazaret şi le era supus. Iar mama Lui păstra în inima ei toate aceste cuvinte.
52.Şi Iisus sporea cu înţelepciunea şi cu vârsta şi cu harul la Dumnezeu şi la oameni.

Capitolul 3 - Predica lui Ioan Botezătorul; mărturia sa despre Hristos. Botezul Domnului. Genealogia lui Iisus

1.În al cincisprezecelea an al domniei Cezarului Tiberiu, pe când Ponţiu Pilat era procuratorul Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureii şi al ţinutului Trahonitidei, iar Lisanias, tetrarh al Abilenei,
2.În zilele arhiereilor Anna şi Caiafa, a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie.
3.Şi a venit el în toată împrejurimea Iordanului, propovăduind botezul pocăinţei, spre iertarea păcatelor.
4.Precum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia proorocul: "Este glasul celui ce strigă în pustie: Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui.
5.Orice vale se va umple şi orice munte şi orice deal se va pleca; căile cele strâmbe se vor face drepte şi cele colţuroase, drumuri netede.
6.Şi toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu".
7.Deci zicea Ioan mulţimilor care veneau să se boteze de el: Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiţi de mânia ce va să fie?
8.Faceţi, dar, roade vrednice de pocăinţă şi nu începeţi a zice în voi înşivă: Avem tată pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate şi din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.
9.Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc.
10.Şi mulţimile îl întrebau, zicând: Ce să facem deci?
11.Răspunzând, Ioan le zicea: Cel ce are două haine să dea celui ce nu are şi cel ce are bucate să facă asemenea.
12.Şi au venit şi vameşii să se boteze şi i-au spus: Învăţătorule, noi ce să facem?
13.El le-a răspuns: Nu faceţi nimic mai mult peste ce vă este rânduit.
14.Şi îl întrebau şi ostaşii, zicând: Dar noi ce să facem? Şi le-a zis: Să nu asupriţi pe nimeni, nici să învinuiţi pe nedrept, şi să fiţi mulţumiţi cu solda voastră.
15.Iar poporul fiind în aşteptare şi întrebându-se toţi despre Ioan în cugetele lor: Nu cumva el este Hristosul?
16.A răspuns Ioan tuturor, zicând: Eu vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintelor. El vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc,
17.A Cărui lopată este în mâna Lui, ca să cureţe aria şi să adune grâul în jitniţa Sa, iar pleava o va arde cu foc nestins.
18.Încă şi alte multe îndemnând, propovăduia poporului vestea cea bună.
19.Iar Irod tetrarhul, mustrat fiind de el pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său, şi pentru toate relele pe care le-a făcut Irod,
20.A adăugat la toate şi aceasta, încât a închis pe Ioan în temniţă.
21.Şi după ce s-a botezat tot poporul, botezându-Se şi Iisus şi rugându-Se, s-a deschis cerul,

22.Şi S-a coborât Duhul Sfânt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel, şi s-a făcut glas din cer: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.
23.Şi Iisus Însuşi era ca de treizeci de ani când a început (să propovăduiască), fiind, precum se socotea, fiu al lui Iosif, care era fiul lui Eli,
24.Fiul lui Matat, fiul lui Levi, fiul lui Melhi, fiul lui Ianai, fiul lui Iosif,
25.Fiul lui Matatia, fiul lui Amos, fiul lui Naum, fiul lui Esli, fiul lui Nagai,
26.Fiul lui Iosua, fiul lui Matatia, fiul lui Semein, fiul lui Ioseh, fiul lui Ioda,
27.Fiul lui Ioanan, fiul lui Resa, fiul lui Zorobabel, fiul lui Salatiel, fiul lui Neri,
28.Fiul lui Melhi, fiul lui Adi, fiul lui Cosam, fiul lui Elmadam, fiul lui Er,
29.Fiul lui Iosua, fiul lui Eliezer, fiul lui Lorim, fiul lui Matat, fiul lui Levi,
30.Fiul lui Simeon, fiul lui Iuda, fiul lui Iosif, fiul lui Ionam, fiul lui Eliachim,
31.Fiul lui Melea, fiul lui Mena, fiul lui Matata, fiul lui Natan, fiul lui David,
32.Fiul lui Iesei, fiul lui Iobed, fiul lui Booz, fiul lui Sala, fiul lui Naason,
33.Fiul Aminadav, fiul lui Admin, fiul lui Arni, fiul lui Esrom, fiul lui Fares, fiul lui Iuda.
34.Fiul lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam, fiul lui Tara, fiul lui Nahor,
35.Fiul lui Serug, fiul lui Ragav, fiul lui Falec, fiul lui Eber, fiul lui Sala,
36.Fiul lui Cainam, fiul lui Arfaxad, fiul lui Sim, fiul lui Noe, fiul lui Lameh,
37.Fiul lui Matusala, fiul lui Enoh, fiul Iaret, fiul lui Maleleil, fiul lui Cainam,
38.Fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, fiul lui Dumnezeu.

Capitolul 4 - Postul şi ispitirea lui Iisus. Începutul predicii Sale în Galileea. Alungarea lui Iisus din patria Sa. Iisus începe să predice în Capernaum. Vindecarea unui demonizat. Vindecarea soacrei lui Petru şi a altor bolnavi

1.Iar Iisus, plin de Duhul Sfânt, S-a întors de la Iordan şi a fost dus de Duhul în pustie,
2.Timp de patruzeci de zile, fiind ispitit de diavolul. Şi în aceste zile nu a mâncat nimic; şi, sfârşindu-se ele, a flămânzit.
3.Şi I-a spus diavolul: Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, zi acestei pietre să se facă pâine.
4.Şi a răspuns Iisus către el: Scris este că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu.
5.Şi suindu-L diavolul pe un munte înalt, I-a arătat într-o clipă toate împărăţiile lumii.
6.Şi I-a zis diavolul: Ţie îţi voi da toată stăpânirea aceasta şi strălucirea lor, căci mi-a fost dată mie şi eu o dau cui voiesc;
7.Deci dacă Tu Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta.
8.Şi răspunzând, Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: "Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui Unuia să-I slujeşti".

9.Şi L-a dus în Ierusalim şi L-a aşezat pe aripa templului şi I-a zis: Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos;
10.Căci scris este: "Că îngerilor Săi va porunci pentru Tine, ca să Te păzească";
11.Şi te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să loveşti de piatră piciorul Tău.
12.Şi răspunzând, Iisus i-a zis: S-a spus: "Să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău".
13.Şi diavolul, sfârşind toată ispita, s-a îndepărtat de la El, până la o vreme.
14.Şi S-a întors Iisus în puterea Duhului în Galileea şi a ieşit vestea despre El în toată împrejurimea.
15.Şi învăţa în sinagogile lor, slăvit fiind de toţi.
16.Şi a venit în Nazaret, unde fusese crescut, şi, după obiceiul Său, a intrat în ziua sâmbetei în sinagogă şi S-a sculat să citească.
17.Şi I s-a dat cartea proorocului Isaia. Şi, deschizând El cartea, a găsit locul unde era scris:
18."Duhul Domnului este peste Mine, pentru care M-a uns să binevestesc săracilor; M-a trimis să vindec pe cei zdrobiţi cu inima; să propovăduiesc robilor dezrobirea şi celor orbi vederea; să slobozesc pe cei apăsaţi,
19.Şi să vestesc anul plăcut Domnului".
20.Şi închizând cartea şi dând-o slujitorului, a şezut, iar ochii tuturor erau aţintiţi asupra Lui.
21.Şi El a început a zice către ei: Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urechile voastre.
22.Şi toţi Îl încuviinţau şi se mirau de cuvintele harului care ieşeau din gura Lui şi ziceau: Nu este, oare, Acesta fiul lui Iosif?
23.Şi El le-a zis: Cu adevărat Îmi veţi spune această pildă: Doctore, vindecă-te pe tine însuţi! Câte am auzit că s-au făcut în Capernaum, fă şi aici în patria Ta.
24.Şi le-a zis: Adevărat zic vouă că nici un prooroc nu este bine primit în patria sa.
25.Şi adevărat vă spun că multe văduve erau în zilele lui Ilie, în Israel, când s-a închis cerul trei ani şi şase luni, încât a fost foamete mare peste tot pământul.
26.Şi la nici una dintre ele n-a fost trimis Ilie, decât la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă.
27.Şi mulţi leproşi erau în Israel în zilele proorocului Elisei, dar nici unul dintre ei nu s-a curăţat, decât Neeman Sirianul.
28.Şi toţi, în sinagogă, auzind acestea, s-au umplut de mânie.
29.Şi sculându-se, L-au scos afară din cetate şi L-au dus pe sprânceana muntelui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L arunce în prăpastie;
30.Iar El, trecând prin mijlocul lor, S-a dus.
31.Şi S-a coborât la Capernaum, cetate a Galileii, şi îi învăţa sâmbăta.
32.Şi erau uimiţi de învăţătura Lui, căci cuvântul Lui era cu putere.
33.Iar în sinagogă era un om, având duh de demon necurat, şi a strigat cu glas tare:

34.Lasă! Ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Te ştim cine eşti: Sfântul lui Dumnezeu.
35.Şi l-a certat Iisus, zicând: Taci şi ieşi din el. Iar demonul, aruncându-l în mijlocul sinagogii, a ieşit din el, cu nimic vătămându-l.
36.Şi frică li s-a făcut tuturor şi spuneau unii către alţii, zicând: Ce este acest cuvânt? Că porunceşte duhurilor necurate, cu stăpânire şi cu putere, şi ele ies.
37.Şi a ieşit vestea despre El în tot locul din împrejurimi.
38.Şi sculându-Se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era prinsă de friguri rele şi L-au rugat pentru ea.
39.Şi El, plecându-Se asupra ei, a certat frigurile şi frigurile au lăsat-o. Iar ea, îndată sculându-se, le slujea;
40.Dar apunând soarele, toţi câţi aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El; iar El, punându-Şi mâinile pe fiecare dintre ei, îi făcea sănătoşi.
41.Din mulţi ieşeau şi demoni, care strigau şi ziceau: Tu eşti Fiul lui Dumnezeu. Dar El, certându-i, nu-i lăsa să vorbească acestea, că ştiau că El este Hristosul.
42.Iar făcându-se ziuă, a ieşit şi S-a dus într-un loc pustiu; şi mulţimile Îl căutau şi au venit până la El, şi-L ţineau ca să nu plece de la ei.
43.Şi El a zis către ei: Trebuie să binevestesc împărăţia lui Dumnezeu şi altor cetăţi, fiindcă pentru aceasta am fost trimis.
44.Şi propovăduia în sinagogile Galileii.

Capitolul 5 - Pescuirea minunată. Vindecarea unui lepros şi a unui paralitic. Chemarea lui Levi. Despre post

1.Pe când mulţimea Îl îmbulzea, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, şi El şedea lângă lacul Ghenizaret,
2.A văzut două corăbii oprite lângă ţărm, iar pescarii, coborând din ele, spălau mrejele.
3.Şi urcându-Se într-una din corăbii care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puţin de la uscat. Şi şezând în corabie, învăţa, din ea, mulţimile.
4.Iar când a încetat de a vorbi, i-a zis lui Simon: Mână la adânc, şi lăsaţi în jos mrejele voastre, ca să pescuiţi.
5.Şi, răspunzând, Simon a zis: Învăţătorule, toată noaptea ne-am trudit şi nimic nu am prins, dar, după cuvântul Tău, voi arunca mrejele.
6.Şi făcând ei aceasta, au prins mulţime mare de peşte, că li se rupeau mrejele.
7.Şi au făcut semn celor care erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Şi au venit şi au umplut amândouă corăbiile, încât erau gata să se afunde,
8.Iar Simon Petru, văzând aceasta, a căzut la genunchii lui Iisus, zicând: Ieşi de la mine, Doamne, că sunt om păcătos.

9.Căci spaima îl cuprinsese pe el şi pe toţi cei ce erau cu el, pentru pescuitul peştilor pe care îi prinseseră.
10.Tot aşa şi pe Iacov şi pe Ioan, fiii lui Zevedeu, care erau împreună cu Simon. Şi a zis Iisus către Simon: Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni.
11.Şi trăgând corăbiile la ţărm, au lăsat totul şi au mers după El.
12.Şi pe când erau într-una din cetăţi, iată un om plin de lepră; văzând pe Iisus, a căzut cu faţa la pământ şi I s-a rugat zicând: Doamne, dacă voieşti, poţi să mă curăţeşti.
13.Şi întinzând El mâna, S-a atins de lepros, zicând: Voiesc, fii curăţat! Şi îndată s-a dus lepra de pe el.
14.Iar Iisus i-a poruncit să nu spună nimănui, ci, mergând, arată-te preotului şi, pentru curăţirea ta, du jertfa, precum a orânduit Moise, spre mărturie lor.
15.Dar şi mai mult străbătea vorba despre El şi mulţimi multe se adunau, ca să asculte şi să se vindece de bolile lor.
16.Iar El Se retrăgea în locuri pustii şi Se ruga.
17.Şi într-una din zile Iisus învăţa şi de faţă şedeau farisei şi învăţători ai Legii, veniţi din toate satele Galileii, din Iudeea şi din Ierusalim. Şi puterea Domnului se arăta în tămăduiri.
18.Şi iată nişte bărbaţi aduceau pe pat un om care era slăbănog şi căutau să-l ducă înăuntru şi să-l pună înaintea Lui;
19.Dar negăsind pe unde să-l ducă, din pricina mulţimii, s-au suit pe acoperiş şi, printre cărămizi, l-au lăsat cu patul în mijloc, înaintea lui Iisus.
20.Şi văzând credinţa lor, El le-a zis: Omule, iertate îţi sunt păcatele tale.
21.Iar fariseii şi cărturarii au început să cârtească, zicând: Cine este Acesta care grăieşte hule? Cine poate să ierte păcatele decât unul Dumnezeu?
22.Iar Iisus, cunoscând gândurile lor, răspunzând a zis către ei: Ce cugetaţi în inimile voastre?
23.Ce este mai uşor? A zice: Iertate sunt păcatele tale, sau a zice: Scoală şi umblă?
24.Iar ca să ştiţi că Fiul Omului are pe pământ putere să ierte păcatele, a zis slăbănogului: Ţie îţi zic: Scoală-te, ia patul tău şi mergi la casa ta.
25.Şi îndată, ridicându-se înaintea lor, luând patul pe care zăcuse, s-a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu.
26.Şi uimire i-a cuprins pe toţi şi slăveau pe Dumnezeu şi, plini de frică, ziceau: Am văzut astăzi lucruri minunate.
27.Şi după aceasta a ieşit şi a văzut un vameş, cu numele Levi, care şedea la vamă, şi i-a zis: Vino după Mine.
28.Şi, lăsând toate, el s-a sculat şi a mers după El.
29.Şi I-a făcut Levi un ospăţ mare în casa sa. Şi era mulţime multă de vameşi şi de alţii care şedeau cu ei la masă.

30.Dar fariseii şi cărturarii lor murmurau către ucenicii Lui, zicând: De ce mâncaţi şi beţi împreună cu vameşii şi cu păcătoşii?
31.Şi Iisus, răspunzând, a zis către ei: N-au trebuinţă de doctor cei sănătoşi, ci cei bolnavi.
32.N-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi la pocăinţă.
33.Iar ei au zis către El: Ucenicii lui Ioan postesc adesea şi fac rugăciuni, de asemenea şi ai fariseilor, iar ai Tăi mănâncă şi beau.
34.Iar Iisus a zis către ei: Puteţi, oare, să faceţi pe fiii nunţii să postească, cât timp Mirele este cu ei?
35.Dar vor veni zile când Mirele se va lua de la ei; atunci vor posti în acele zile.
36.Le-a spus lor şi o pildă: Nimeni, rupând petic de la haină nouă, nu-l pune la haină veche, altfel rupe haina cea nouă, iar peticul luat din ea nu se potriveşte la cea veche.
37.Şi nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi, altfel vinul nou va sparge burdufurile; şi se varsă şi vinul şi se strică şi burdufurile.
38.Ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi şi împreună se vor păstra.
39.Şi nimeni, bând vin vechi, nu voieşte de cel nou, căci zice: E mai bun cel vechi.

Capitolul 6 - Spicele culese sâmbăta. Vindecarea omului cu mâna uscată. Alegerea celor doisprezece apostoli. Predica de pe munte

1.Într-o sâmbătă, a doua după Paşti, Iisus mergea prin semănături şi ucenicii Lui smulgeau spice, le frecau cu mâinile şi mâncau.
2.Dar unii dintre farisei au zis: De ce faceţi ce nu se cade a face sâmbăta?
3.Şi Iisus, răspunzând, a zis către ei: Oare n-aţi citit ce a făcut David, când a flămânzit el şi cei ce erau cu el?
4.Cum a intrat în casa lui Dumnezeu şi a luat pâinile punerii înainte şi a mâncat şi a dat şi însoţitorilor săi, din ele, pe care nu se cuvine să le mănânce decât numai preoţii?
5.Şi le zicea: Fiul Omului este Domn şi al sâmbetei.
6.Iar în altă sâmbătă, a intrat El în sinagogă şi învăţa. Şi era acolo un om a cărui mână dreaptă era uscată.
7.Dar cărturarii şi fariseii Îl pândeau de-l va vindeca sâmbăta, ca să-I găsească vină.
8.Însă El ştia gândurile lor şi a zis omului care avea mâna uscată: Scoală-te şi stai la mijloc. El s-a sculat şi a stat.
9.Atunci Iisus a zis către ei: Vă întreb pe voi, ce se cade sâmbăta: a face bine sau a face rău? A scăpa un suflet sau a-l pierde?
10.Şi privind împrejur pe toţi aceştia, i-a zis: Întinde mâna ta. Iar el a făcut aşa şi mâna lui s-a făcut sănătoasă, ca şi cealaltă.

11.Ei însă s-au umplut de mânie şi vorbeau unii cu alţii ce să facă cu Iisus.
12.Şi în zilele acelea, Iisus a ieşit la munte ca să Se roage şi a petrecut noaptea în rugăciune către Dumnezeu.
13.Şi când s-a făcut ziuă, a chemat la Sine pe ucenicii Săi şi a ales dintre ei doisprezece, pe care i-a numit Apostoli.
14.Pe Simon, căruia i-a zis Petru, şi pe Andrei, fratele lui, şi pe Iacov, şi pe Ioan, şi pe Filip, şi pe Vartolomeu,
15.Şi pe Matei, şi pe Toma, şi pe Iacov al lui Alfeu şi pe Simon numit Zilotul,
16.Şi pe Iuda al lui Iacov şi pe Iuda Iscarioteanul, care s-a făcut trădător.
17.Şi coborând împreună cu ei, a stat în loc şes, El şi mulţime multă de ucenici ai Săi şi mulţime mare de popor din toată Iudeea, din Ierusalim şi de pe ţărmul Tirului şi al Sidonului, care veniseră ca să-L asculte şi să se vindece de bolile lor.
18.Şi cei chinuiţi de duhuri necurate se vindecau.
19.Şi toată mulţimea căuta să se atingă de El că putere ieşea din El şi-i vindeca pe toţi.
20.Şi El, ridicându-Şi ochii spre ucenicii Săi, zicea: Fericiţi voi cei săraci, că a voastră este împărăţia lui Dumnezeu.
21.Fericiţi voi care flămânziţi acum, că vă veţi sătura. Fericiţi cei ce plângeţi acum, că veţi râde.
22.Fericiţi veţi fi când oamenii vă vor urî pe voi şi vă vor izgoni dintre ei, şi vă vor batjocori şi vor lepăda numele voastre ca rău din pricina Fiului Omului.
23.Bucuraţi-vă în ziua aceea şi veseliţi, că, iată, plata voastră multă este în cer; pentru că tot aşa făceau proorocilor părinţii lor.
24.Dar vai vouă bogaţilor, că vă luaţi pe pământ mângâierea voastră.
25.Vai vouă celor ce sunteţi sătui acum, că veţi flămânzi. Vai vouă celor ce astăzi râdeţi, că veţi plânge şi vă veţi tângui.
26.Vai vouă când toţi oamenii vă vor vorbi de bine. Căci tot aşa făceau proorocilor mincinoşi părinţii lor.
27.Iar vouă celor ce ascultaţi vă spun: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi;
28.Binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, rugaţi-vă pentru cei ce vă fac necazuri.
29.Celui ce te loveşte peste obraz, întoarce-i şi pe celălalt; pe cel ce-ţi ia haina, nu-l împiedica să-ţi ia şi cămaşa;
30.Oricui îţi cere, dă-i; şi de la cel care ia lucrurile tale, nu cere înapoi.
31.Şi precum voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi asemenea;
32.Şi dacă iubiţi pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteţi avea? Căci şi păcătoşii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei.
33.Şi dacă faceţi bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulţumire puteţi avea? Că şi păcătoşii acelaşi lucru fac.

34.Şi dacă daţi împrumut celor de la care nădăjduiţi să luaţi înapoi, ce mulţumire puteţi avea? Că şi păcătoşii dau cu împrumut păcătoşilor, ca să primească înapoi întocmai.
35.Ci iubiţi pe vrăjmaşii voştri şi faceţi bine şi daţi cu împrumut, fără să nădăjduiţi nimic în schimb, şi răsplata voastră va fi multă şi veţi fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun cu cei nemulţumitori şi răi.
36.Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv.
37.Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi; nu osândiţi şi nu veţi fi osândiţi; iertaţi şi veţi fi iertaţi.
38.Daţi şi se va da. Turna-vor în sânul vostru o măsură bună, îndesată, clătinată şi cu vârf, căci cu ce măsură veţi măsura, cu aceeaşi vi se va măsura.
39.Şi le-a spus şi pildă: Poate orb pe orb să călăuzească? Nu vor cădea amândoi în groapă?
40.Nu este ucenic mai presus decât învăţătorul său; dar orice ucenic desăvârşit va fi ca învăţătorul său.
41.De ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, iar bârna din ochiul tău nu o iei în seamă?
42.Sau cum poţi să zici fratelui tău: Frate, lasă să scot paiul din ochiul tău, nevăzând bârna care este în ochiul tău? Făţarnice, scoate mai întâi bârna din ochiul tău şi atunci vei vedea să scoţi paiul din ochiul fratelui tău.
43.Căci nu este pom bun care să facă roade rele şi, iarăşi, nici pom rău care să facă roade bune.
44.Căci fiecare pom se cunoaşte după roadele lui. Că nu se adună smochine din mărăcini şi nici nu se culeg struguri din spini.
45.Omul bun, din vistieria cea bună a inimii sale, scoate cele bune, pe când omul rău, din vistieria cea rea a inimii lui, scoate cele rele. Căci din prisosul inimii grăieşte gura lui.
46.Şi pentru ce Mă chemaţi: Doamne, Doamne, şi nu faceţi ce vă spun?
47.Oricine vine la Mine şi aude cuvintele Mele şi le face, vă voi arăta cu cine se aseamănă:
48.Asemenea este unui om care, zidindu-şi casă, a săpat, a adâncit şi i-a pus temelia pe piatră, şi venind apele mari şi puhoiul izbind în casa aceea, n-a putut s-o clintească, fiindcă era bine clădită pe piatră.
49.Iar cel ce aude, dar nu face, este asemenea omului care şi-a zidit casa pe pământ fără temelie, şi izbind în ea puhoiul de ape, îndată a căzut şi prăbuşirea acelei case a fost mare.

Capitolul 7 - Vindecarea slugii sutaşului. Învierea tânărului din Nain. Trimişii lui Ioan Botezătorul. Mărturia lui Iisus despre Ioan. Ungerea lui Iisus de către o femeie păcătoasă

1.Şi după ce a sfârşit toate aceste cuvinte ale Sale în auzul poporului, a intrat în Capernaum.
2.Iar sluga unui sutaş, care era la el în cinste, fiind bolnavă era să moară.
3.Şi auzind despre Iisus, a trimis la El bătrâni ai iudeilor, rugându-L să vină şi să vindece pe sluga lui.
4.Iar ei, venind la Iisus, L-au rugat stăruitor, zicând: Vrednic este să-i faci lui aceasta,
5.Căci iubeşte neamul nostru şi el ne-a zidit sinagoga.
6.Iar Iisus mergea cu ei. Şi nefiind El acum departe de casă, a trimis la El prieteni, zicându-I: Doamne, nu Te osteni, că nu sunt vrednic ca să intri sub acoperământul meu.
7.De aceea nici pe mine nu m-am socotit vrednic să vin la Tine. Ci spune cu cuvântul şi se va vindeca sluga mea.
8.Căci şi eu sunt om pus sub stăpânire, având sub mine ostaşi, şi zic acestuia: Du-te, şi se duce, şi altuia: Vino, şi vine, şi slugii mele: Fă aceasta, şi face.
9.Iar Iisus, auzind acestea, S-a minunat de el şi, întorcându-Se, a zis mulţimii care venea după El: Zic vouă că nici în Israel n-am aflat atâta credinţă;
10.Şi întorcându-se cei trimişi acasă, au găsit sluga sănătoasă.
11.Şi după aceea, S-a dus într-o cetate numită Nain şi cu El împreună mergeau ucenicii Lui şi multă mulţime.
12.Iar când S-a apropiat de poarta cetăţii, iată scoteau un mort, singurul copil al mamei sale, şi ea era văduvă, şi mulţime mare din cetate era cu ea.
13.Şi, văzând-o Domnul, I s-a făcut milă de ea şi i-a zis: Nu plânge!
14.Şi apropiindu-Se, S-a atins de sicriu, iar cei ce-l duceau s-au oprit. Şi a zis: Tinere, ţie îţi zic, scoală-te.
15.Şi s-a ridicat mortul şi a început să vorbească, şi l-a dat mamei lui.
16.Şi frică i-a cuprins pe toţi şi slăveau pe Dumnezeu, zicând: Prooroc mare s-a ridicat între noi şi Dumnezeu a cercetat pe poporul Său.
17.Şi a ieşit cuvântul acesta despre El în toată Iudeea şi în toată împrejurimea.
18.Şi au vestit lui Ioan ucenicii lui de toate acestea.
19.Şi chemând la sine pe doi dintre ucenicii săi, Ioan i-a trimis către Domnul, zicând: Tu eşti Cel ce va să vină sau să aşteptăm pe altul?
20.Şi ajungând la El, bărbaţii au zis: Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine, zicând: Tu eşti Cel ce va să vină sau să aşteptăm pe altul?
21.Şi în acel ceas El a vindecat pe mulţi de boli şi de răni şi de duhuri rele şi multor orbi le-a dăruit vederea.

22.Şi răspunzând, le-a zis: Mergeţi şi spuneţi lui Ioan cele ce aţi văzut şi cele ce aţi auzit: Orbii văd, şchiopii umblă, leproşii se curăţesc, surzii aud, morţii înviază şi săracilor li se binevesteşte.
23.Şi fericit este acela care nu se va sminti întru Mine.
24.Iar, după ce trimişii lui Ioan au plecat, El a început să vorbească mulţimilor despre Ioan: Ce aţi ieşit să priviţi, în pustie? Oare trestie clătinată de vânt?
25.Dar ce aţi ieşit să vedeţi? Oare om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce poartă haine scumpe şi petrec în desfătare sunt în casele regilor.
26.Dar ce-aţi ieşit să vedeţi? Oare prooroc? Da! Zic vouă: şi mai mult decât un prooroc.
27.Acesta este cel despre care s-a scris: "Iată trimit înaintea feţei Tale pe îngerul Meu care va găti calea Ta, înaintea Ta".
28.Zic vouă: Între cei născuţi din femei, nimeni nu este mai mare decât Ioan; dar cel mai mic în împărăţia lui Dumnezeu este mai mare decât el.
29.Şi tot poporul auzind, şi vameşii s-au încredinţat de dreptatea lui Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan.
30.Iar fariseii şi învăţătorii de lege au călcat voia lui Dumnezeu în ei înşişi, nebotezându-se de el.
31.Cu cine voi asemăna pe oamenii acestui neam? Şi cu cine sunt ei asemenea?
32.Sunt asemenea copiilor care şed în piaţă şi strigă unii către alţii, zicând: V-am cântat din fluier şi n-aţi jucat; v-am cântat de jale şi n-aţi plâns.
33.Căci a venit Ioan Botezătorul, nemâncând pâine şi negustând vin, şi ziceţi: Are demon!
34.A venit şi Fiul Omului, mâncând şi bând, şi ziceţi: Iată un om mâncăcios şi băutor de vin, prieten al vameşilor şi al păcătoşilor!
35.Dar Înţelepciunea a fost găsită dreaptă de către toţi fiii ei.
36.Unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce cu el. Şi intrând în casa fariseului, a şezut la masă.
37.Şi iată era în cetate o femeie păcătoasă şi, aflând că şade la masă, în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir.
38.Şi, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, şi cu părul capului ei le ştergea. Şi săruta picioarele Lui şi le ungea cu mir.
39.Şi văzând, fariseul, care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă.
40.Şi răspunzând, Iisus a zis către el: Simone, am să-ţi spun ceva. Învăţătorule, spune, zise el.
41.Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci.

42.Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci, care dintre ei îl va iubi mai mult?
43.Simon, răspunzând, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat.
44.Şi întorcându-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta şi apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă, cu lacrimi, Mi-a udat picioarele şi le-a şters cu părul ei.
45.Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele.
46.Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele.
47.De aceea îţi zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puţin, puţin iubeşte.
48.Şi a zis ei: Iertate îţi sunt păcatele.
49.Şi au început cei ce şedeau împreună la masă să zică în sine: Cine este Acesta care iartă şi păcatele?
50.Iar către femeie a zis: Credinţa ta te-a mântuit; mergi în pace.

Capitolul 8 - Femei slujitoare ale lui Iisus. Parabola semănătorului. Făclia'n sfeşnic. Mama şi fraţii lui Iisus. Potolirea furtunii. Vindecarea demonizatului din ţinutul Gherghesenilor. Vindecarea femeii cu scurgere de sânge; învierea fiicei lui Iair

1.Şi după aceea Iisus umbla prin cetăţi şi prin sate, propovăduind şi binevestind împărăţia lui Dumnezeu, şi cei doisprezece erau cu El;
2.Şi unele femei care fuseseră vindecate de duhuri rele şi de boli: Maria, numită Magdalena, din care ieşiseră şapte demoni,
3.Şi Ioana, femeia lui Huza, un iconom al lui Irod, şi Suzana şi multe altele care le slujeau din avutul lor.
4.Şi adunându-se mulţime multă şi venind de prin cetăţi la El, a zis în pildă:
5.Ieşit-a semănătorul să semene sămânţa sa. Şi semănând el, una a căzut lângă drum şi a fost călcată cu picioarele şi păsările cerului au mâncat-o.
6.Şi alta a căzut pe piatră, şi, răsărind, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.
7.Şi alta a căzut între spini şi spinii, crescând cu ea, au înăbuşit-o.
8.Şi alta a căzut pe pământul cel bun şi, crescând, a făcut rod însutit. Acestea zicând, striga: Cine are urechi de auzit să audă.
9.Şi ucenicii Lui Îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta?
10.El a zis: Vouă vă este dat să cunoaşteţi tainele împărăţiei lui Dumnezeu, iar celorlalţi în pilde, ca, văzând, să nu vadă şi, auzind, să nu înţeleagă.
11.Iar pilda aceasta înseamnă: Sămânţa este cuvântul lui Dumnezeu.

12.Iar cea de lângă drum sunt cei care aud, apoi vine diavolul şi ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva, crezând, să se mântuiască.
13.Iar cea de pe piatră sunt aceia care, auzind cuvântul îl primesc cu bucurie, dar aceştia nu au rădăcină; ei cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă.
14.Cea căzută între spini sunt cei ce aud cuvântul, dar umblând cu grijile şi cu bogăţia şi cu plăcerile vieţii, se înăbuşă şi nu rodesc.
15.Iar cea de pe pământ bun sunt cei ce, cu inimă curată şi bună, aud cuvântul, îl păstrează şi rodesc întru răbdare.
16.Nimeni, aprinzând făclia, n-o ascunde sub un vas, sau n-o pune sub pat, ci o aşează în sfeşnic, pentru ca cei ce intră să vadă lumina.
17.Căci nu este nimic ascuns, care să nu se dea pe faţă şi nimic tainic, care să nu se cunoască şi să nu vină la arătare.
18.Luaţi seama deci cum auziţi: Celui ce are i se va da; iar de la cel ce nu are, şi ce i se pare că are se va lua de la el.
19.Şi au venit la El mama Lui şi fraţii; dar nu puteau să se apropie de El din pricina mulţimii.
20.Şi I s-a vestit: Mama Ta şi fraţii Tăi stau afară şi voiesc să Te vadă.
21.Iar El, răspunzând, a zis către ei: Mama mea şi fraţii Mei sunt aceştia care ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi-l îndeplinesc.
22.Şi într-una din zile a intrat în corabie cu ucenicii Săi şi a zis către ei: Să trecem de cealaltă parte a lacului. Şi au plecat.
23.Dar, pe când ei vâsleau, El a adormit. Şi s-a lăsat pe lac o furtună de vânt, şi corabia se umplea de apă şi erau în primejdie.
24.Şi, apropiindu-se, L-au deşteptat, zicând: Învăţătorule, Învăţătorule, pierim. Iar El, sculându-Se, a certat vântul şi valul apei şi ele au încetat şi s-a făcut linişte.
25.Şi le-a zis: Unde este credinţa voastră? Iar ei, temându-se, s-au mirat, zicând unii către alţii: Oare cine este Acesta, că porunceşte şi vânturilor şi apei, şi-L ascultă?
26.Şi au ajuns cu corabia în ţinutul Gherghesenilor, care este în faţa Galileii.
27.Şi ieşind pe uscat, L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon şi care de multă vreme nu mai punea haină pe el şi în casă nu mai locuia, ci prin morminte.
28.Şi văzând pe Iisus, strigând, a căzut înaintea Lui şi cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui.
29.Căci poruncea duhului necurat să iasă din om, pentru că de mulţi ani îl stăpânea, şi era legat în lanţuri şi în obezi, păzindu-l, dar el, sfărâmând legăturile, era mânat de demon, în pustie.
30.Şi l-a întrebat Iisus, zicând: Care-ţi este numele? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulţi intraseră în el.

31.Şi-L rugau pe El să nu le poruncească să meargă în adânc.
32.Şi era acolo o turmă mare de porci, care păşteau pe munte. Şi L-au rugat să le îngăduie să intre în ei; şi le-a îngăduit.
33.Şi, ieşind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe ţărm în lac şi s-a înecat.
34.Iar păzitorii văzând ce s-a întâmplat, au fugit şi au vestit în cetate şi prin sate.
35.Şi au ieşit să vadă ce s-a întâmplat şi au venit la Iisus şi au găsit pe omul din care ieşiseră demonii, îmbrăcat şi întreg la minte, şezând jos, la picioarele lui Iisus şi s-au înfricoşat.
36.Şi cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizatul.
37.Şi L-a rugat pe El toată mulţimea din ţinutul Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinşi de frică mare. Iar El, intrând în corabie, S-a înapoiat.
38.Iar bărbatul din care ieşiseră demonii Îl ruga să rămână cu El. Iisus însă i-a dat drumul zicând:
39.Întoarce-te în casa ta şi spune cât bine ţi-a făcut ţie Dumnezeu. Şi a plecat, vestind în toată cetatea câte îi făcuse Iisus.
40.Şi când s-a întors Iisus, L-a primit mulţimea, căci toţi Îl aşteptau.
41.Şi iată a venit un bărbat, al cărui nume era Iair şi care era mai-marele sinagogii. Şi căzând la picioarele lui Iisus, Îl ruga să intre în casa Lui,
42.Căci avea numai o fiică, ca de doisprezece ani, şi ea era pe moarte. Şi, pe când se ducea El, mulţimile Îl împresurau.
43.Şi o femeie, care de doisprezece ani avea scurgere de sânge şi cheltuise cu doctorii toată averea ei, şi de nici unul nu putuse să fie vindecată,
44.Apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui şi îndată s-a oprit curgerea sângelui ei.
45.Şi a zis Iisus: Cine este cel ce s-a atins de Mine? Dar toţi tăgăduind, Petru şi ceilalţi care erau cu El, au zis: Învăţătorule, mulţimile Te îmbulzesc şi Te strâmtorează şi Tu zici: Cine este cel ce s-a atins de mine?
46.Iar Iisus a zis: S-a atins de Mine cineva. Căci am simţit o putere care a ieşit din Mine.
47.Şi, femeia, văzându-se vădită, a venit tremurând şi, căzând înaintea Lui, a spus de faţă cu tot poporul din ce cauză s-a atins de El şi cum s-a tămăduit îndată.
48.Iar El i-a zis: Îndrăzneşte, fiică, credinţa ta te-a mântuit. Mergi în pace.
49.Şi încă vorbind El, a venit cineva de la mai-marele sinagogii, zicând: A murit fiica ta. Nu mai supăra pe Învăţătorul.
50.Dar Iisus, auzind, i-a răspuns: Nu te teme; crede numai şi se va izbăvi.
51.Şi venind în casă n-a lăsat pe nimeni să intre cu El, decât numai pe Petru şi pe Ioan şi pe Iacov şi pe tatăl copilei şi pe mamă.
52.Şi toţi plângeau şi se tânguiau pentru ea. Iar El a zis: Nu plângeţi; n-a murit, ci doarme.

53.Şi râdeau de El, ştiind că a murit.
54.Iar El, scoţând pe toţi afară şi apucând-o de mână, a strigat, zicând: Copilă, scoală-te!
55.Şi duhul ei s-a întors şi a înviat îndată; şi a poruncit El să i se dea să mănânce.
56.Şi au rămas uimiţi părinţii ei. Iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat.

Capitolul 9 - Trimiterea celor doisprezece. Irod şi Iisus. Săturarea celor cinci mii. Mărturisirea lui Petru. Întâia vestire a Patimilor. Schimbarea la faţă. Vindecarea copilului demonizat. A doua vestire a Patimilor. Cine este cel mai mare? Folosirea numelui lui Iisus

1.Şi chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere şi stăpânire peste toţi demonii şi să vindece bolile.
2.Şi i-a trimis să propovăduiască împărăţia lui Dumnezeu şi să vindece pe cei bolnavi.
3.Şi a zis către ei: Să nu luaţi nimic pe drum, nici toiag, nici traistă, nici pâine, nici bani şi nici să nu aveţi câte două haine.
4.Şi în orice casă veţi intra, acolo să rămâneţi şi de acolo să plecaţi.
5.Şi câţi nu vă vor primi, ieşind din acea cetate scuturaţi praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor.
6.Iar ei, plecând, mergeau prin sate binevestind şi vindecând pretutindeni.
7.Şi a auzit Irod tetrarhul toate cele făcute şi era nedumerit, că se zicea de către unii că Ioan s-a sculat din morţi;
8.Iar de unii că Ilie s-a arătat, iar de alţii, că un prooroc dintre cei vechi a înviat.
9.Iar Irod a zis: Lui Ioan eu i-am tăiat capul. Cine este dar Acesta despre care aud asemenea lucruri? Şi căuta să-l vadă.
10.Şi, întorcându-se apostolii, I-au spus toate câte au făcut. Şi, luându-i cu Sine, S-a dus de o parte într-un loc pustiu, aproape de cetatea numită Betsaida.
11.Iar mulţimile, aflând, au mers după El şi El, primindu-le, le vorbea despre împărăţia lui Dumnezeu, iar pe cei care aveau trebuinţă de vindecare îi făcea sănătoşi.
12.Dar ziua a început să se plece spre seară. Şi, venind la El, cei doisprezece I-au spus: Dă drumul mulţimii să se ducă prin satele şi prin sătuleţele dimprejur, ca să poposească şi să-şi găsească mâncare, că aici suntem în loc pustiu.
13.Iar El a zis către ei: Daţi-le voi să mănânce. Iar ei au zis: Nu avem mai mult de cinci pâini şi doi peşti, afară numai dacă, ducându-ne noi, vom cumpăra merinde pentru tot poporul acesta.
14.Căci erau ca la cinci mii de bărbaţi. Dar El a zis către ucenicii Săi: Aşezaţi-i jos, în cete de câte cincizeci de inşi.

15.Şi au făcut aşa şi i-au aşezat pe toţi.
16.Iar Iisus, luând cele cinci pâini şi cei doi peşti şi privind la cer, le-a binecuvântat, a frânt şi a dat ucenicilor, ca să pună mulţimii înainte.
17.Şi au mâncat şi s-au săturat toţi şi au luat ceea ce le-a rămas, douăsprezece coşuri de fărâmituri.
18.Şi când Se ruga El singur, erau cu El ucenicii, şi i-a întrebat, zicând: Cine zic mulţimile că sunt Eu?
19.Iar ei, răspunzând, au zis: Ioan Botezătorul, iar alţii Ilie, iar alţii că a înviat un prooroc din cei vechi.
20.Şi El le-a zis: Dar voi cine ziceţi că sunt Eu? Iar Petru, răspunzând, a zis: Hristosul lui Dumnezeu.
21.Iar El, certându-i, le-a poruncit să nu spună nimănui aceasta,
22.Zicând că Fiul Omului trebuie să pătimească multe şi să fie defăimat de către bătrâni şi de către arhierei şi de către cărturari şi să fie omorât, iar a treia zi să învieze.
23.Şi zicea către toţi: Dacă voieşte cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie;
24.Căci cine va voi să-şi scape sufletul îl va pierde; iar cine-şi va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mântui.
25.Că ce foloseşte omului dacă va câştiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi?
26.Căci de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, de acesta şi Fiul Omului se va ruşina, când va veni întru slava Sa şi a Tatălui şi a sfinţilor îngeri.
27.Cu adevărat însă spun vouă: Sunt unii, dintre cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăţia lui Dumnezeu.
28.Iar după cuvintele acestea, ca la opt zile, luând cu Sine pe Petru şi pe Ioan şi pe Iacov, S-a suit pe munte ca să Se roage.
29.Şi pe când se ruga El, chipul feţei Sale s-a făcut altul şi îmbrăcămintea Lui albă strălucind.
30.Şi iată doi bărbaţi vorbeau cu El, care erau Moise şi Ilie,
31.Şi care, arătându-se întru slavă, vorbeau despre sfârşitul Lui, pe care avea să-l împlinească în Ierusalim.
32.Iar Petru şi cei ce erau cu el erau îngreuiaţi de somn; şi deşteptându-se, au văzut slava Lui şi pe cei doi bărbaţi stând cu El.
33.Şi când s-au despărţit ei de El, Petru a zis către Iisus: Învăţătorule, bine este ca noi să fim aici şi să facem trei colibe: una Ţie, una lui Moise şi una lui Ilie, neştiind ce spune.
34.Şi, pe când vorbea el acestea, s-a făcut un nor şi i-a umbrit; şi ei s-au spăimântat când au intrat în nor.

35.Şi glas s-a făcut din nor, zicând: Acesta este Fiul Meu cel ales, de acesta să ascultaţi!
36.Şi când a trecut glasul, S-a aflat Iisus singur. Şi ei au tăcut şi nimănui n-au spus nimic, în zilele acelea, din cele ce văzuseră.
37.În ziua următoare, când s-au coborât din munte, L-a întâmpinat mulţime multă.
38.Şi iată un bărbat din mulţime a strigat, zicând: Învăţătorule, rogu-mă Ţie, caută spre fiul meu, că îl am numai pe el;
39.Şi iată un duh îl apucă şi îndată strigă şi-l zguduie cu spume şi abia pleacă de la el, după ce l-a zdrobit.
40.Şi m-am rugat de ucenicii Tăi ca să-l alunge, şi n-au putut.
41.Iar Iisus, răspunzând, a zis: O, neam necredincios şi îndărătnic! Până când voi fi cu voi şi vă voi suferi? Adu aici pe fiul tău.
42.Şi, apropiindu-se el, demonul l-a aruncat la pământ şi l-a zguduit. Iar Iisus a certat pe duhul cel necurat şi a vindecat pe copil şi l-a dat tatălui lui.
43.Iar toţi au rămas uimiţi de mărirea lui Dumnezeu. Şi mirându-se toţi de toate câte făcea, a zis către ucenicii Săi:
44.Puneţi în urechile voastre cuvintele acestea: Căci Fiul Omului va fi dat în mâinile oamenilor.
45.Iar ei nu înţelegeau cuvântul acesta, căci era ascuns pentru ei ca să nu-l priceapă şi se temeau să-L întrebe despre acest cuvânt.
46.Şi a intrat gând în inima lor: Cine dintre ei ar fi mai mare?
47.Iar Iisus, cunoscând cugetul inimii lor, a luat un copil, l-a pus lângă Sine,
48.Şi le-a zis: Oricine va primi pruncul acesta, în numele Meu, pe Mine Mă primeşte; iar oricine Mă va primi pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine. Căci cel ce este mai mic între voi toţi, acesta este mare.
49.Iar Ioan, răspunzând, a zis: Învăţătorule, am văzut pe unul care, în numele Tău, scoate demoni şi l-am oprit, pentru că nu-Ţi urmează împreună cu noi.
50.Iar Iisus a zis către el: Nu-l opriţi; căci cine nu este împotriva voastră este pentru voi.
51.Şi când s-au împlinit zilele înălţării Sale, El S-a hotărât să meargă la Ierusalim.
52.Şi a trimis vestitori înaintea Lui. Şi ei, mergând, au intrat într-un sat de samarineni, ca să facă pregătiri pentru El.
53.Dar ei nu L-au primit, pentru că El se îndrepta spre Ierusalim.
54.Şi văzând aceasta, ucenicii Iacov şi Ioan I-au zis: Doamne, vrei să zicem să se coboare foc din cer şi să-i mistuie, cum a făcut şi Ilie?
55.Iar El, întorcându-Se, i-a certat şi le-a zis: Nu ştiţi, oare, fiii cărui duh sunteţi?
Căci Fiul Omului n-a venit ca să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mântuiască.
56.Şi s-au dus în alt sat.
57.Şi pe când mergeau ei pe cale, zis-a unul către El: Te voi însoţi, oriunde Te vei duce.

58.Şi i-a zis Iisus: Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi; dar Fiul Omului n-are unde să-Şi plece capul.
59.Şi a zis către altul: urmează-Mi. Iar el a zis: Doamne, dă-mi voie întâi să merg să îngrop pe tatăl meu.
60.Iar El i-a zis: Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor, iar tu mergi de vesteşte împărăţia lui Dumnezeu.
61.Dar altul a zis: Îţi voi urma, Doamne, dar întâi îngăduie-mi ca să rânduiesc cele din casa mea.
62.Iar Iisus a zis către el: Nimeni care pune mâna pe plug şi se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăţia lui Dumnezeu.

Capitolul 10 - Trimiterea celor şaptezeci. Vai de cetăţile nepocăite! Întoarcerea celor şaptezeci. Bucuria lui Iisus. Parabola samarineanului milostiv. Marta şi Maria

1.Iar după acestea, Domnul a ales alţi şaptezeci (şi doi) şi i-a trimis câte doi înaintea feţei Sale, în fiecare cetate şi loc, unde Însuşi avea să vină.
2.Şi zicea către ei: Secerişul este mult, dar lucrătorii sunt puţini; rugaţi deci pe Domnul secerişului, ca să scoată lucrători la secerişul Său.
3.Mergeţi; iată, Eu vă trimit ca pe nişte miei în mijlocul lupilor.
4.Nu purtaţi pungă, nici traistă, nici încălţăminte; şi pe nimeni să nu salutaţi pe cale.
5.Iar în orice casă veţi intra, întâi ziceţi: Pace casei acesteia.
6.Şi de va fi acolo un fiu al păcii, pacea voastră se va odihni peste el, iar de nu, se va întoarce la voi.
7.Şi în această casă rămâneţi, mâncând şi bând cele ce vă vor da, căci vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu vă mutaţi din casă în casă.
8.Şi în orice cetate veţi intra şi vă vor primi, mâncaţi cele ce vă vor pune înainte.
9.Şi vindecaţi pe bolnavii din ea şi ziceţi-le: S-a apropiat de voi împărăţia lui Dumnezeu.
10.Şi în orice cetate veţi intra şi nu vă vor primi, ieşind în pieţele ei, ziceţi:
11.Şi praful care s-a lipit de picioarele noastre din cetatea noastră vi-l scuturăm vouă. Dar aceasta să ştiţi, că s-a apropiat împărăţia lui Dumnezeu.
12.Zic vouă: Că mai uşor va fi Sodomei în ziua aceea, decât cetăţii aceleia.
13.Vai ţie, Horazine! Vai ţie, Betsaido! Căci dacă în Tir şi în Sidon s-ar fi făcut minunile care s-au făcut la voi, de mult s-ar fi pocăit, stând în sac şi în cenuşă.
14.Dar Tirului şi Sidonului mai uşor le va fi la judecată, decât vouă.
15.Şi tu, Capernaume, nu ai fost înălţat, oare, până la cer? Până la iad vei fi coborât!

16.Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă, şi cel ce se leapădă de voi se leapădă de Mine; iar cine se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine.
17.Şi s-au întors cei şaptezeci (şi doi) cu bucurie, zicând: Doamne, şi demonii ni se supun în numele Tău.
18.Şi le-a zis: Am văzut pe satana ca un fulger căzând din cer.
19.Iată, v-am dat putere să călcaţi peste şerpi şi peste scorpii, şi peste toată puterea vrăjmaşului, şi nimic nu vă va vătăma.
20.Dar nu vă bucuraţi de aceasta, că duhurile vi se pleacă, ci vă bucuraţi că numele voastre sunt scrise în ceruri.
21.În acesta ceas, El S-a bucurat în Duhul Sfânt şi a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului şi al pământului, că ai ascuns acestea de cei înţelepţi şi de cei pricepuţi şi le-ai descoperit pruncilor. Aşa, Părinte, căci aşa a fost înaintea Ta, bunăvoinţa Ta.
22.Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu şi nimeni nu cunoaşte cine este Fiul, decât numai Tatăl, şi cine este Tatăl, decât numai Fiul şi căruia voieşte Fiul să-i descopere.
23.Şi întorcându-Se către ucenici, de o parte a zis: Fericiţi sunt ochii care văd cele ce vedeţi voi!
24.Căci zic vouă: Mulţi prooroci şi regi au voit să vadă ceea ce vedeţi voi, dar n-au văzut, şi să audă ceea ce auziţi, dar n-au auzit.
25.Şi iată, un învăţător de lege s-a ridicat, ispitindu-L şi zicând: Învăţătorule, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?
26.Iar Iisus a zis către el: Ce este scris în Lege? Cum citeşti?
27.Iar el, răspunzând, a zis: Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta şi din tot sufletul tău şi din toată puterea ta şi din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuţi.
28.Iar El i-a zis: Drept ai răspuns, fă aceasta şi vei trăi.
29.Dar el, voind să se îndrepteze pe sine, a zis către Iisus: Şi cine este aproapele meu?
30.Iar Iisus, răspunzând, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, şi a căzut între tâlhari, care, după ce l-au dezbrăcat şi l-au rănit, au plecat, lăsându-l aproape mort.
31.Din întâmplare un preot cobora pe calea aceea şi, văzându-l, a trecut pe alături.
32.De asemenea şi un levit, ajungând în acel loc şi văzând, a trecut pe alături.
33.Iar un samarinean, mergând pe cale, a venit la el şi, văzându-l, i s-a făcut milă,
34.Şi, apropiindu-se, i-a legat rănile, turnând pe ele untdelemn şi vin, şi, punându-l pe dobitocul său, l-a dus la o casă de oaspeţi şi a purtat grijă de el.
35.Iar a doua zi, scoţând doi dinari i-a dat gazdei şi i-a zis: Ai grijă de el şi, ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întoarce, îţi voi da.

36.Care din aceşti trei ţi se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari?
37.Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Şi Iisus i-a zis: Mergi şi fă şi tu asemenea.
38.Şi pe când mergeau ei, El a intrat într-un sat, iar o femeie, cu numele Marta, L-a primit în casa ei.
39.Şi ea avea o soră ce se numea Maria, care, aşezându-se la picioarele Domnului, asculta cuvântul Lui.
40.Iar Marta se silea cu multă slujire şi, apropiindu-se, a zis: Doamne, au nu socoteşti că sora mea m-a lăsat singură să slujesc? Spune-i deci să-mi ajute.
41.Şi, răspunzând, Domnul i-a zis: Marto, Marto, te îngrijeşti şi pentru multe te sileşti;
42.Dar un lucru trebuie: căci Maria partea bună şi-a ales, care nu se va lua de la ea.

Capitolul 11 - Rugăciunea Domnească. Lucrarea rugăciunii. Iisus şi Beelzebul. Agresivitatea duhului rău. Semnul lui Iona. Lampa luminândă. Iisus împotriva cărturarilor, fariseilor şi învăţătorilor de Lege

1.Şi pe când Se ruga Iisus într-un loc, când a încetat, unul dintre ucenicii Lui I-a zis: Doamne, învaţă-ne să ne rugăm, cum a învăţat şi Ioan pe ucenicii lui.
2.Şi le-a zis: Când vă rugaţi, ziceţi: Tatăl nostru, Care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău. Vie împărăţia Ta. Facă-se voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ.
3.Pâinea noastră cea spre fiinţă, dă-ne-o nouă în fiecare zi.
4.Şi ne iartă nouă păcatele noastre, căci şi noi înşine iertăm tuturor celor ce ne greşesc nouă. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.
5.Şi a zis către ei: Cine dintre voi, având un prieten şi se va duce la el în miez de noapte şi-i va zice: Prietene, împrumută-mi trei pâini,
6.Că a venit, din cale, un prieten la mine şi n-am ce să-i pun înainte,
7.Iar acela, răspunzând dinăuntru, să-i zică: Nu mă da de osteneală. Acum uşa e încuiată şi copiii mei sunt în pat cu mine. Nu pot să mă scol să-ţi dau.
8.Zic vouă: Chiar dacă, sculându-se, nu i-ar da pentru că-i este prieten, dar, pentru îndrăzneala lui, sculându-se, îi va da cât îi trebuie.
9.Şi Eu zic vouă: Cereţi şi vi se va da; căutaţi şi veţi afla; bateţi şi vi se va deschide.
10.Că oricine cere ia; şi cel ce caută găseşte, şi celui ce bate i se va deschide.
11.Şi care tată dintre voi, dacă îi va cere fiul pâine, oare, îi va da piatră? Sau dacă îi va cere peşte, oare îi va da, în loc de peşte, şarpe?
12.Sau dacă-i va cere un ou, îi va da scorpie?
13.Deci dacă voi, răi fiind, ştiţi să daţi fiilor voştri daruri bune, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da Duh Sfânt celor care îl cer de la El!

14.Şi a scos un demon, şi acela era mut. Şi când a ieşit demonul, mutul a vorbit, iar mulţimile s-au minunat.
15.Iar unii dintre ei au zis: Cu Beelzebul, căpetenia demonilor, scoate pe demoni.
16.Iar alţii, ispitindu-L, cereau de la El semn din cer.
17.Dar El, cunoscând gândurile lor, le-a zis: Orice împărăţie, dezbinându-se în sine, se pustieşte şi casă peste casă cade.
18.Şi dacă satana s-a dezbinat în sine, cum va mai sta împărăţia lui? Fiindcă ziceţi că Eu scot pe demoni cu Beelzebul.
19.Iar dacă Eu scot demonii cu Beelzebul, fiii voştri cu cine îi scot? De aceea ei vă vor fi judecători.
20.Iar dacă Eu, cu degetul lui Dumnezeu, scot pe demoni iată a ajuns la voi împărăţia lui Dumnezeu.
21.Când cel tare şi înarmat fiind îşi păzeşte curtea, avuţiile lui sunt în pace.
22.Dar când unul mai tare decât el vine asupra lui şi-l înfrânge, îi ia toate armele pe care se bizuia, iar prăzile de la el le împarte.
23.Cel ce nu este cu Mine este împotriva Mea; şi cel ce nu adună cu Mine risipeşte.
24.Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără apă, căutând odihnă, şi, negăsind, zice: Mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieşit.
25.Şi, venind, o află măturată şi împodobită.
26.Atunci merge şi ia cu el alte şapte duhuri mai rele decât el şi, intrând, locuieşte acolo; şi se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele dintâi.
27.Şi când zicea El acestea, o femeie din mulţime, ridicând glasul, I-a zis: Fericit este pântecele care Te-a purtat şi fericiţi sunt sânii pe care i-ai supt!
28.Iar El a zis: Aşa este, dar fericiţi sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi-l păzesc.
29.Iar îngrămădindu-se mulţimile, El a început a zice: Neamul acesta este un neam viclean; cere semn dar semn nu i se va da decât semnul proorocului Iona.
30.Căci precum a fost Iona un semn pentru Niniviteni aşa va fi şi Fiul Omului semn pentru acest neam.
31.Regina de la miazăzi se va ridica la judecată cu bărbaţii neamului acestuia şi-i va osândi, pentru că a venit de la marginile pământului, ca să asculte înţelepciunea lui Solomon; şi, iată, mai mult decât Solomon este aici.
32.Bărbaţii din Ninive se vor scula la judecată cu neamul acesta şi-l vor osândi, pentru că s-au pocăit la propovăduirea lui Iona; şi, iată, mai mult decât Iona este aici.
33.Nimeni, aprinzând făclie, nu o pune în loc ascuns, nici sub obroc, ci în sfeşnic, ca aceia care intră să vadă lumina.
34.Luminătorul trupului este ochiul tău. Când ochiul tău este curat, atunci tot trupul tău e luminat; dar când ochiul tău e rău, atunci şi trupul tău e întunecat.
35.Ia seama deci ca lumina din tine să nu fie întuneric.

36.Aşadar, dacă tot trupul tău e luminat, neavând nici o parte întunecată, luminat va fi în întregime, ca şi când te luminează făclia cu strălucirea ei.
37.Şi pe când Iisus vorbea, un fariseu Îl ruga să prânzească la el; şi, intrând, a şezut la masă.
38.Iar fariseul s-a mirat văzând că El nu S-a spălat înainte de masă.
39.Şi Domnul a zis către el: Acum, voi fariseilor, curăţiţi partea din afară a paharului şi a blidului, dar lăuntrul vostru este plin de răpire şi de viclenie.
40.Nebunilor! Oare, cel ce a făcut partea din afară n-a făcut şi partea dinăuntru?
41.Daţi mai întâi milostenie cele ce sunt înlăuntrul vostru şi, iată, toate vă vor fi curate.
42.Dar vai vouă, fariseilor! Că daţi zeciuială din izmă şi din untariţă şi din toate legumele şi lăsaţi la o parte dreptatea şi iubirea de Dumnezeu; pe acestea se cuvenea să le faceţi şi pe acelea să nu le lăsaţi.
43.Vai vouă, fariseilor! Că iubiţi scaunele din faţă în sinagogi şi în închinăciunile din pieţe.
44.Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că sunteţi ca mormintele ce nu se văd, şi oamenii, care umblă peste ele, nu le ştiu.
45.Şi răspunzând, unul dintre învăţătorii de Lege I-a zis: Învăţătorule, acestea zicând, ne mustri şi pe noi!
46.Iar El a zis: Vai şi vouă, învăţătorilor de Lege! Că împovăraţi pe oameni cu sarcini anevoie de purtat, iar voi nu atingeţi sarcinile nici cel puţin cu un deget.
47.Vai vouă! Că zidiţi mormintele proorocilor pe care părinţii voştri i-au ucis.
48.Aşadar, mărturisiţi şi încuviinţaţi faptele părinţilor voştri, pentru că ei i-au ucis, iar voi le clădiţi mormintele.
49.De aceea şi înţelepciunea lui Dumnezeu a zis: "Voi trimite la ei prooroci şi apostoli şi dintre ei vor ucide şi vor prigoni";
50.Ca să se ceară de la neamul acesta sângele tuturor proorocilor, care s-a vărsat de la facerea lumii,
51.De la sângele lui Abel până la sângele lui Zaharia, care a pierit între altar şi templu. Adevărat vă spun: Se va cere de la neamul acesta.
52.Vai vouă, învăţătorilor de Lege! Că aţi luat cheia cunoştinţei; voi înşivă n-aţi intrat, iar pe cei ce voiau să intre i-aţi împiedecat.
53.Iar ieşind El de acolo, cărturarii şi fariseii au început să-L urască groaznic şi să-L silească să vorbească despre multe,
54.Pândindu-L şi căutând să prindă ceva din gura Lui, ca să-I găsească vină.

Capitolul 12 - Mărturisirea deschisă şi fără frică a Evangheliei. Păcatul împotriva Duhului Sfânt. Parabola bogatului nesăbuit. Încrederea în bunătatea lui Dumnezeu. Semnele vremii. Slugile veghetoare. Iisus, pricină de dezbinare

1.Şi în acelaşi timp, adunându-se mulţime mii şi mii de oameni, încât se călcau unii pe alţii, Iisus a început să vorbească întâi către ucenicii Săi: Feriţi-vă de aluatul fariseilor, care este făţărnicia.
2.Că nimic nu este acoperit care să nu se descopere şi nimic ascuns care să nu se cunoască.
3.De aceea, câte aţi spus la întuneric se vor auzi la lumină; şi ceea ce aţi vorbit la ureche, în odăi, se va vesti de pe acoperişuri.
4.Dar vă spun vouă, prietenii Mei: Nu vă temeţi de cei care ucid trupul şi după aceasta n-au ce să mai facă.
5.Vă voi arăta însă de cine să vă temeţi: Temeţi-vă de acela care, după ce a ucis, are putere să arunce în gheenă; da, vă zic vouă, de acela să vă temeţi.
6.Nu se vând oare cinci vrăbii cu doi bani? Şi nici una dintre ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu.
7.Ci şi perii capului vostru, toţi sunt număraţi. Nu vă temeţi; voi sunteţi mai de preţ decât multe vrăbii.
8.Şi zic vouă: Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, şi Fiul Omului va mărturisi pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu.
9.Iar cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu.
10.Oricui va spune vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; dar celui ce va huli împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta.
11.Iar când vă vor duce în sinagogi şi la dregători şi la stăpâniri nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi răspunde, sau ce veţi zice,
12.Că Duhul Sfânt vă va învăţa chiar în ceasul acela, ce trebuie să spuneţi.
13.Zis-a Lui cineva din mulţime: Învăţătorule, zi fratelui meu să împartă cu mine moştenirea.
14.Iar El i-a zis: Omule, cine M-a pus pe Mine judecător sau împărţitor peste voi?
15.Şi a zis către ei: Vedeţi şi păziţi-vă de toată lăcomia, căci viaţa cuiva nu stă în prisosul avuţiilor sale.
16.Şi le-a spus lor această pildă, zicând: Unui om bogat i-a rodit din belşug ţarina.
17.Şi el cugeta în sine, zicând: Ce voi face, că n-am unde să adun roadele mele?
18.Şi a zis: Aceasta voi face: Voi strica jitniţele mele şi mai mari le voi zidi şi voi strânge acolo tot grâul şi bunătăţile mele;
19.Şi voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăţi strânse pentru mulţi ani; odihneşte-te, mănâncă, bea, veseleşte-te.

20.Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Şi cele ce ai pregătit ale cui vor fi?
21.Aşa se întâmplă cu cel ce-şi adună comori sieşi şi nu se îmbogăţeşte în Dumnezeu.
22.Şi a zis către ucenicii Săi: De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiţi pentru viaţa voastră ce veţi mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veţi îmbrăca.
23.Viaţa este mai mult decât hrana şi trupul mai mult decât îmbrăcămintea.
24.Priviţi la corbi, că nici nu seamănă, nici nu seceră; ei n-au cămară, nici jitniţă, şi Dumnezeu îi hrăneşte. Cu cât mai de preţ sunteţi voi decât păsările!
25.Şi cine dintre voi, îngrijindu-se, poate să adauge staturii sale un cot?
26.Deci dacă nu puteţi să faceţi nici cel mai mic lucru, de ce vă îngrijiţi de celelalte?
27.Priviţi la crini cum cresc: Nu torc, nici nu ţes. Şi zic vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceştia.
28.Iar dacă iarba care este azi pe câmp, iar mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu aşa o îmbracă, cu cât mai mult pe voi, puţin credincioşilor!
29.Şi voi să nu căutaţi ce veţi mânca sau ce veţi bea şi nu fiţi îngrijoraţi.
30.Căci toate acestea păgânii lumii le caută; dar Tatăl vostru ştie că aveţi nevoie de acestea;
31.Căutaţi mai întâi împărăţia Lui. Şi toate acestea se vor adăuga vouă.
32.Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăţia.
33.Vindeţi averile voastre şi daţi milostenie; faceţi-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuţinată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică.
34.Căci unde este comoara voastră, acolo este inima voastră.
35.Să fie mijloacele voastre încinse şi făcliile voastre aprinse.
36.Şi voi fiţi asemenea oamenilor care aşteaptă pe stăpânul lor când se întoarce de la nuntă, ca, venind, şi bătând, îndată să-i deschidă.
37.Fericite sunt slugile acelea pe care, venind, stăpânul le va afla priveghind. Adevărat zic vouă că se va încinge şi le va pune la masă şi, apropiindu-se le va sluji.
38.Fie că va veni la straja a doua, fie că va veni la straja a treia, şi le va găsi aşa, fericite sunt acelea.
39.Iar aceasta să ştiţi că, de ar şti stăpânul casei în care ceas vine furul, ar veghea şi n-ar lăsa să i se spargă casa.
40.Deci şi voi fiţi gata, că în ceasul în care nu gândiţi Fiul Omului va veni.
41.Şi a zis Petru: Doamne, către noi spui pilda aceasta sau şi către toţi?
42.Şi a zis Domnul: Cine este iconomul credincios şi înţelept pe care stăpânul îl va pune peste slugile sale, ca să le dea, la vreme, partea lor de grâu?
43.Fericită este sluga aceea pe care, venind stăpânul, o va găsi făcând aşa.

44.Adevărat vă spun că o va pune peste toate avuţiile sale.
45.Iar de va zice sluga aceea în inima sa: Stăpânul meu zăboveşte să vină, şi va începe să bată pe slugi şi pe slujnice, şi să mănânce, şi să bea şi să se îmbete,
46.Veni-va stăpânul slugii aceleia în ziua în care ea nu se aşteaptă şi în ceasul în care ea nu ştie şi o va tăia în două, iar partea ei va pune-o cu cei necredincioşi.
47.Iar sluga aceea care a ştiut voia stăpânului şi nu s-a pregătit, nici n-a făcut după voia lui, va fi bătută mult.
48.Şi cea care n-a ştiut, dar a făcut lucruri vrednice de bătaie, va fi bătută puţin. Şi oricui i s-a dat mult, mult i se va cere, şi cui i s-a încredinţat mult, mai mult i se va cere.
49.Foc am venit să arunc pe pământ şi cât aş vrea să fie acum aprins!
50.Şi cu botez am a Mă boteza, şi câtă nerăbdare am până ce se va îndeplini!
51.Vi se pare că am venit să dau pace pe pământ? Vă spun că nu, ci dezbinare.
52.Căci de acum înainte cinci dintr-o casă vor fi dezbinaţi: trei împotriva a doi şi doi împotriva a trei.
53.Dezbinaţi vor fi: tatăl împotriva fiului şi fiul împotriva tatălui, mama împotriva fiicei şi fiica împotriva mamei, soacra împotriva nurorii sale şi nora împotriva soacrei.
54.Şi zicea mulţimilor: Când vedeţi un nor ridicându-se dinspre apus, îndată ziceţi că vine ploaie mare; şi aşa este.
55.Iar când suflă vântul de la miazăzi, ziceţi că va fi arşiţă, şi aşa este.
56.Făţarnicilor! Faţa pământului şi a cerului ştiţi să o deosebiţi, dar vremea aceasta cum de nu o deosebiţi?
57.De ce, dar, de la voi înşivă nu judecaţi ce este drept?
58.Şi când mergi cu pârâşul tău la dregător, dă-ţi silinţa să te scapi de el pe cale, ca nu cumva să te târască la judecător, şi judecătorul să te dea în mâna temnicerului, iar temnicerul să te arunce în temniţă.
59.Zic ţie: Nu vei ieşi de acolo, până ce nu vei plăti şi cel din urmă ban.

Capitolul 13 - Între pocăinţă şi moarte. Parabola smochinului neroditor. Vindecarea în zi de sâmbătă a unei femei gârbove. Parabolele grăuntelui de muştar şi aluatului. Poarta cea strâmtă. Irod-vulpea. Deplângerea Ierusalimului

1.Şi erau de faţă în acel timp unii care-I vesteau despre galileienii al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor.
2.Şi El, răspunzând, le-a zis: Credeţi, oare, că aceşti galileieni au fost ei mai păcătoşi decât toţi galileienii, fiindcă au suferit aceasta?
3.Nu! zic vouă; dar dacă nu vă veţi pocăi, toţi veţi pieri la fel.

4.Sau acei optsprezece inşi, peste care s-a surpat turnul în Siloam şi i-a ucis, gândiţi, oare, că ei au fost mai păcătoşi decât toţi oamenii care locuiau în Ierusalim?
5.Nu! zic vouă; dar de nu vă veţi pocăi, toţi veţi pieri la fel.
6.Şi le-a spus pilda aceasta: Cineva avea un smochin, sădit în via sa şi a venit să caute rod în el, dar n-a găsit.
7.Şi a zis către vier: Iată trei ani sunt de când vin şi caut rod în smochinul acesta şi nu găsesc. Taie-l; de ce să ocupe locul în zadar?
8.Iar el, răspunzând, a zis: Doamne, lasă-l şi anul acesta, până ce îl voi săpa împrejur şi voi pune gunoi.
9.Poate va face rod în viitor; iar de nu, îl vei tăia.
10.Şi învăţa Iisus într-una din sinagogi sâmbăta.
11.Şi iată o femeie care avea de optsprezece ani un duh de neputinţă şi care era gârbovă, de nu putea să se ridice în sus nicidecum;
12.Iar Iisus, văzând-o, a chemat-o şi i-a zis: Femeie, eşti dezlegată de neputinţa ta.
13.Şi Şi-a pus mâinile asupra ei, şi ea îndată s-a îndreptat şi slăvea pe Dumnezeu.
14.Iar mai-marele sinagogii, mâniindu-se că Iisus a vindecat-o sâmbăta, răspunzând, zicea mulţimii: Şase zile sunt în care trebuie să se lucreze; venind deci într-acestea, vindecaţi-vă, dar nu în ziua sâmbetei!
15.Iar Domnul i-a răspuns şi a zis: Făţarnicilor! Fiecare dintre voi nu dezleagă, oare, sâmbăta boul său, sau asinul de la iesle, şi nu-l duce să-l adape?
16.Dar aceasta, fiică a lui Avraam fiind, pe care a legat-o satana, iată de optsprezece ani, nu se cuvenea, oare, să fie dezlegată de legătura aceasta, în ziua sâmbetei?
17.Şi zicând El acestea, s-au ruşinat toţi care erau împotriva Lui, şi toată mulţimea se bucura de faptele strălucite săvârşite de El.
18.Deci zicea: Cu ce este asemenea împărăţia lui Dumnezeu şi cu ce o voi asemăna?
19.Asemenea este grăuntelui de muştar pe care, luându-l, un om l-a aruncat în grădina sa, şi a crescut şi s-a făcut copac, iar păsările cerului s-au sălăşluit în ramurile lui.
20.Şi iarăşi a zis: Cu ce voi asemăna împărăţia lui Dumnezeu?
21.Asemenea este aluatului pe care, luându-l, femeia l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s-a dospit totul.
22.Şi mergea El prin cetăţi şi prin sate, învăţând şi călătorind spre Ierusalim.
23.Şi I-a zis cineva: Doamne, puţini sunt, oare, cei ce se mântuiesc? Iar El le-a zis:
24.Siliţi-vă să intraţi prin poarta cea strâmtă, că mulţi, zic vouă, vor căuta să intre şi nu vor putea.

25.După ce se va scula stăpânul casei şi va încuia uşa şi veţi începe să staţi afară şi să bateţi la uşă, zicând: Doamne, deschide-ne! - şi el, răspunzând, vă va zice: Nu vă ştiu de unde sunteţi,
26.Atunci voi veţi începe să ziceţi: Am mâncat înaintea ta şi am băut şi în pieţele noastre ai învăţat.
27.Şi el vă va zice: Vă spun: Nu ştiu de unde sunteţi. Depărtaţi-vă de la mine toţi lucrătorii nedreptăţii.
28.Acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor, când veţi vedea pe Avraam şi pe Isaac şi pe Iacov şi pe toţi proorocii în Împărăţia lui Dumnezeu, iar pe voi aruncaţi afară.
29.Şi vor veni alţii de la răsărit şi de la apus, de la miazănoapte şi de la miazăzi şi vor şedea la masă în împărăţia lui Dumnezeu.
30.Şi iată, sunt unii de pe urmă care vor fi întâi, şi sunt alţii întâi care vor fi pe urmă.
31.În ceasul acela au venit la El unii din farisei, zicându-I: Ieşi şi du-Te de aici, că Irod vrea să Te ucidă.
32.Şi El le-a zis: Mergând, spuneţi vulpii acesteia: Iată, alung demoni şi fac vindecări, astăzi şi mâine, iar a treia zi voi sfârşi.
33.Însă şi astăzi şi mâine şi în ziua următoare merg, fiindcă nu este cu putinţă să piară prooroc afară din Ierusalim.
34.Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proorocii şi ucizi cu pietre pe cei trimişi la tine, de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar n-aţi voit.
35.Iată vi se lasă casa voastră pustie, că adevărat grăiesc vouă. Nu Mă veţi mai vedea până ce va veni vremea când veţi zice: Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului!

Capitolul 14 - Hidropicul vindecat sâmbăta. Alegerea unui loc în societate. Parabola despre cina cea mare. Lepădarea de sine

1.Şi când a intrat El în casa unuia dintre căpeteniile fariseilor sâmbăta, ca să mănânce, şi ei Îl pândeau,
2.Iată un om bolnav de idropică era înaintea Lui.
3.Şi, răspunzând, Iisus a zis către învăţătorii de lege şi către farisei, spunând: Cuvine-se a vindeca sâmbăta ori nu?
4.Ei însă au tăcut. Şi luându-l, l-a vindecat şi i-a dat drumul.
5.Şi către ei a zis: Care dintre voi, de-i cădea fiul sau boul în fântână nu-l va scoate îndată în ziua sâmbetei?
6.Şi n-au putut să-i răspundă la acestea.

7.Şi luând seama cum îşi alegeau la masă cele dintâi locuri, a spus celor chemaţi o pildă, zicând între ei:
8.Când vei fi chemat de cineva la nuntă, nu te aşeza în locul cel dintâi, ca nu cumva să fie chemat de el altul mai de cinste decât tine.
9.Şi venind cel care te-a chemat pe tine şi pe el, îţi va zice: Dă acestuia locul. Şi atunci, cu ruşine, te vei duce să te aşezi pe locul cel mai de pe urmă.
10.Ci, când vei fi chemat, mergând aşează-te în cel din urmă loc, ca atunci când va veni cel ce te-a chemat, el să-ţi zică: Prietene, mută-te mai sus. Atunci vei avea cinstea în faţa tuturor celor care vor şedea împreună cu tine.
11.Căci, oricine se înalţă pe sine se va smeri, iar cel ce se smereşte pe sine se va înălţa.
12.Zis-a şi celui ce-L chemase: Când faci prânz sau cină, nu chema pe prietenii tăi, nici pe fraţii tăi, nici pe rudele tale, nici vecinii bogaţi, ca nu cumva să te cheme şi ei, la rândul lor, pe tine, şi să-ţi fie ca răsplată.
13.Ci, când faci un ospăţ, cheamă pe săraci, pe neputincioşi, pe şchiopi, pe orbi,
14.Şi fericit vei fi că nu pot să-ţi răsplătească. Căci ţi se va răsplăti la învierea drepţilor.
15.Şi auzind acestea, unul dintre cei ce şedeau cu El la masă I-a zis: Fericit este cel ce va prânzi în împărăţia lui Dumnezeu!
16.Iar El i-a zis: Un om oarecare a făcut cină mare şi a chemat pe mulţi;
17.Şi a trimis la ceasul cinei pe sluga sa ca să spună celor chemaţi: Veniţi, că iată toate sunt gata.
18.Şi au început unul câte unul, să-şi ceară iertare. Cel dintâi i-a zis: Ţarină am cumpărat şi am nevoie să ies ca s-o văd; te rog iartă-mă.
19.Şi altul a zis: Cinci perechi de boi am cumpărat şi mă duc să-i încerc; te rog iartă-mă.
20.Al treilea a zis: Femeie mi-am luat şi de aceea nu pot veni.
21.Şi întorcându-se, sluga a spus stăpânului său acestea. Atunci, mâniindu-se, stăpânul casei a zis: Ieşi îndată în pieţele şi uliţele cetăţii, şi pe săraci, şi pe neputincioşi, şi pe orbi, şi pe şchiopi adu-i aici.
22.Şi a zis sluga: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit şi tot mai este loc.
23.Şi a zis stăpânul către slugă: Ieşi la drumuri şi la garduri şi sileşte să intre, ca să mi se umple casa,
24.Căci zic vouă: Nici unul din bărbaţii aceia care au fost chemaţi nu va gusta din cina mea.
25.Şi mergeau cu El mulţimi multe; şi întorcându-Se, a zis către ele:
26.Dacă vine cineva la Mine şi nu urăşte pe tatăl său şi pe mamă şi pe femeie şi pe copii şi pe fraţi şi pe surori, chiar şi sufletul său însuşi, nu poate să fie ucenicul Meu.

27.Şi cel ce nu-şi poartă crucea sa şi nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul Meu.
28.Că cine dintre voi vrând să zidească un turn nu stă mai întâi şi-şi face socoteala cheltuielii, dacă are cu ce să-l isprăvească?
29.Ca nu cumva, punându-i temelia şi neputând să-l termine, toţi cei care vor vedea să înceapă a-l lua în râs,
30.Zicând: Acest om a început să zidească, dar n-a putut isprăvi.
31.Sau care rege, plecând să se bată în război cu alt rege, nu va sta întâi să se sfătuiască, dacă va putea să întâmpine cu zece mii pe cel care vine împotriva lui cu douăzeci de mii?
32.Iar de nu, încă fiind el departe, îi trimite solie şi se roagă de pace.
33.Aşadar oricine dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate să fie ucenicul Meu.
34.Bună este sarea, dar dacă şi sarea se va strica, cu ce va fi dreasă?
35.Nici în pământ, nici în gunoi, nu este de folos, ci o aruncă afară. Cine are urechi de auzit să audă.

Capitolul 15 - Trei parabole: Oaia rătăcită; Drahma pierdută; Fiul risipitor

1.Şi se apropiau de El toţi vameşii şi păcătoşii, ca să-L asculte.
2.Şi fariseii şi cărturarii cârteau, zicând: Acesta primeşte la Sine pe păcătoşi şi mănâncă cu ei.
3.Şi a zis către ei pilda aceasta, spunând:
4.Care om dintre voi, având o sută de oi şi pierzând din ele una, nu lasă pe cele nouăzeci şi nouă în pustie şi se duce după cea pierdută, până ce o găseşte?
5.Şi găsind-o, o pune pe umerii săi, bucurându-se;
6.Şi sosind acasă, cheamă prietenii şi vecinii, zicându-le: Bucuraţi-vă cu mine, că am găsit oaia cea pierdută.
7.Zic vouă: Că aşa şi în cer va fi mai multă bucurie pentru un păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de drepţi, care n-au nevoie de pocăinţă.
8.Sau care femeie, având zece drahme, dacă pierde o drahmă, nu aprinde lumina şi nu mătură casa şi nu caută cu grijă până ce o găseşte?
9.Şi găsind-o, cheamă prietenele şi vecinele sale, spunându-le: Bucuraţi-vă cu mine, căci am găsit drahma pe care o pierdusem.
10.Zic vouă, aşa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte.
11.Şi a zis: Un om avea doi fii.
12.Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Şi el le-a împărţit averea.

13.Şi nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări.
14.Şi după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă.
15.Şi ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei ţări, şi acesta l-a trimis la ţarinile sale să păzească porcii.
16.Şi dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea.
17.Dar, venindu-şi în sine, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame!
18.Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta;
19.Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi.
20.Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat.
21.Şi i-a zis fiul: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.
22.Şi a zis tatăl către slugile sale: Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui;
23.Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim;
24.Căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat. Şi au început să se veselească.
25.Iar fiul cel mare era la ţarină. Şi când a venit şi s-a apropiat de casă, a auzit cântece şi jocuri.
26.Şi, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea.
27.Iar ea i-a răspuns: Fratele tău a venit, şi tatăl tău a înjunghiat viţelul cel îngrăşat, pentru că l-a primit sănătos.
28.Şi el s-a mâniat şi nu voia să intre; dar tatăl lui, ieşind, îl ruga.
29.Însă el, răspunzând, a zis tatălui său: Iată, atâţia ani îţi slujesc şi niciodată n-am călcat porunca ta. Şi mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.
30.Dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el viţelul cel îngrăşat.
31.Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt.
32.Trebuia însă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.

Capitolul 16 - Parabola iconomului nedrept. Parabola bogatului nemilostiv şi săracului Lazăr

1.Şi zicea şi către ucenicii Săi: Era un om bogat care avea un iconom şi acesta a fost pârât lui că-i risipeşte avuţiile.
2.Şi chemându-l, i-a zis: Ce este aceasta ce aud despre tine? Dă-mi socoteala de iconomia ta, căci nu mai poţi să fii iconom.
3.Iar iconomul a zis în sine: Ce voi face că stăpânul meu ia iconomia de la mine? Să sap, nu pot; să cerşesc, mi-e ruşine.
4.Ştiu ce voi face, ca să mă primească în casele lor, când voi fi scos din iconomie.
5.Şi chemând la sine, unul câte unul, pe datornicii stăpânului său, a zis celui dintâi: Cât eşti dator stăpânului meu?
6.Iar el a zis: O sută de măsuri de untdelemn. Iconomul i-a zis: Ia-ţi zapisul şi, şezând, scrie degrabă cincizeci.
7.După aceea a zis altuia: Dar tu, cât eşti dator? El i-a spus: O sută de măsuri de grâu. Zis-a iconomul: Ia-ţi zapisul şi scrie optzeci.
8.Şi a lăudat stăpânul pe iconomul cel nedrept, căci a lucrat înţelepţeşte. Căci fiii veacului acestuia sunt mai înţelepţi în neamul lor decât fiii luminii.
9.Şi Eu zic vouă: Faceţi-vă prieteni cu bogăţia nedreaptă, ca atunci, când veţi părăsi viaţa, să vă primească ei în corturile cele veşnice.
10.Cel ce este credincios în foarte puţin şi în mult este credincios; şi cel ce e nedrept în foarte puţin şi în mult este nedrept.
11.Deci dacă n-aţi fost credincioşi în bogăţia nedreaptă, cine vă va încredinţa pe cea adevărată?
12.Şi dacă în ceea ce este străin nu aţi fost credincioşi, cine vă va da ce este al vostru?
13.Nici o slugă nu poate să slujească la doi stăpâni. Fiindcă sau pe unul îl va urî şi pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ţine şi pe celălalt îl va dispreţui. Nu puteţi să slujiţi lui Dumnezeu şi lui mamona.
14.Toate acestea le auzeau şi fariseii, care erau iubitori de argint şi-L luau în bătaie de joc.
15.Şi El le-a zis: Voi sunteţi cei ce vă faceţi pe voi drepţi înaintea oamenilor, dar Dumnezeu cunoaşte inimile voastre; căci ceea ce la oameni este înalt, urâciune este înaintea lui Dumnezeu.
16.Legea şi proorocii au fost până la Ioan; de atunci împărăţia lui Dumnezeu se binevesteşte şi fiecare se sileşte spre ea.
17.Dar mai lesne e să treacă cerul şi pământul, decât să cadă din Lege un corn de literă.
18.Oricine-şi lasă femeia sa şi ia pe alta săvârşeşte adulter; şi cel ce ia pe cea lăsată de bărbat săvârşeşte adulter.
19.Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră şi în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit.
20.Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porţii lui, plin de bube,

21.Poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar şi câinii venind, lingeau bubele lui.
22.Şi a murit săracul şi a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit şi bogatul şi a fost înmormântat.
23.Şi în iad, ridicându-şi ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam şi pe Lazăr în sânul lui.
24.Şi el, strigând, a zis: Părinte Avraame, fie-ţi milă de mine şi trimite pe Lazăr să-şi ude vârful degetului în apă şi să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie.
25.Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ţi aminte că ai primit cele bune ale tale în viaţa ta, şi Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuieşti.
26.Şi peste toate acestea, între noi şi voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să treacă la noi.
27.Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiţi în casa tatălui meu,
28.Căci am cinci fraţi, să le spună lor acestea, ca să nu vină şi ei în acest loc de chin.
29.Şi i-a zis Avraam: Au pe Moise şi pe prooroci; să asculte de ei.
30.Iar el a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morţi se va duce la ei, se vor pocăi.
31.Şi i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise şi de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morţi.

Capitolul 17 - Despre poticniri. Despre iertarea fratelui tău. Puterea credinţei. Vindecarea celor zece leproşi. Venirea împărăţiei lui Dumnezeu

1.Şi a zis către ucenicii Săi: Cu neputinţă este să nu vină smintelile, dar vai aceluia prin care ele vin!
2.Mai de folos i-ar fi dacă i s-ar lega de gât o piatră de moară şi ar fi aruncat în mare, decât să smintească pe unul din aceştia mici.
3.Luaţi aminte la voi înşivă. De-ţi va greşi fratele tău, dojeneşte-l şi dacă se va pocăi, iartă-l.
4.Şi chiar dacă îţi va greşi de şapte ori într-o zi şi de şapte ori se va întoarce către tine, zicând: Mă căiesc, iartă-l.
5.Şi au zis apostolii către Domnul: Sporeşte-ne credinţa.
6.Iar Domnul a zis: De aţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, aţi zice acestui sicomor: Dezrădăcinează-te şi te sădeşte în mare, şi vă va asculta.
7.Cine dintre voi, având o slugă la arat sau la păscut turme, îi va zice când se întoarce din ţarină: Vino îndată şi şezi la masă?
8.Oare, nu-i va zice: Pregăteşte-mi ca să cinez şi, încingându-te, slujeşte-mi, până ce voi mânca şi voi bea şi după aceea vei mânca şi vei bea şi tu?

9.Va mulţumi, oare, slugii că a făcut cele poruncite? Cred că nu.
10.Aşa şi voi, când veţi face toate cele poruncite vouă, să ziceţi: Suntem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem.
11.Iar pe când Iisus mergea spre Ierusalim şi trecea prin mijlocul Samariei şi al Galileii,
12.Intrând într-un sat, L-au întâmpinat zece leproşi care stăteau departe,
13.Şi care au ridicat glasul şi au zis: Iisuse, Învăţătorule, fie-Ţi milă de noi!
14.Şi văzându-i, El le-a zis: Duceţi-vă şi vă arătaţi preoţilor. Dar, pe când ei se duceau, s-au curăţit.
15.Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu.
16.Şi a căzut cu faţa la pământ la picioarele lui Iisus, mulţumindu-I. Şi acela era samarinean.
17.Şi răspunzând, Iisus a zis: Au nu zece s-au curăţit? Dar cei nouă unde sunt?
18.Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât numai acesta, care este de alt neam?
19.Şi i-a zis: Scoală-te şi du-te; credinţa ta te-a mântuit.
20.Şi fiind întrebat de farisei când va veni împărăţia lui Dumnezeu, le-a răspuns şi a zis: Împărăţia lui Dumnezeu nu va veni în chip văzut.
21.Şi nici nu vor zice: Iat-o aici sau acolo. Căci, iată, împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul vostru.
22.Zis-a către ucenici: Veni-vor zile când veţi dori să vedeţi una din zilele Fiului Omului, şi nu veţi vedea.
23.Şi vor zice vouă: Iată este acolo; iată, aici; nu vă duceţi şi nu vă luaţi după ei.
24.Căci după cum fulgerul, fulgerând dintr-o parte de sub cer, luminează până la cealaltă parte de sub cer, aşa va fi şi Fiul Omului în ziua Sa.
25.Dar mai întâi El trebuie să sufere multe şi să fie lepădat de neamul acesta.
26.Şi precum a fost în zilele lui Noe, tot aşa va fi şi în zilele Fiului Omului:
27.Mâncau, beau, se însurau, se măritau până în ziua când a intrat Noe în corabie şi a venit potopul şi i-a nimicit pe toţi.
28.Tot aşa precum a fost în zilele lui Lot: mâncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, şi zideau,
29.Iar în ziua în care a ieşit Lot din Sodoma a plouat din cer foc şi pucioasă şi i-a nimicit pe toţi,
30.La fel va fi în ziua în care se va arăta Fiul Omului.
31.În ziua aceea, cel care va fi pe acoperişul casei, şi lucrurile lui în casă, să nu se coboare ca să le ia; de asemenea, cel ce va fi în ţarină să nu se întoarcă înapoi.
32.Aduceţi-vă aminte de femeia lui Lot.
33.Cine va căuta să-şi scape sufletul, îl va pierde; iar cine îl va pierde, acela îl va dobândi.

34.Zic vouă: În noaptea aceea vor fi doi într-un pat; unul va fi luat, iar celălalt va fi lăsat.
35.Două vor măcina împreună; una va fi luată şi alta va fi lăsată.
36.Doi vor fi în ogor; unul se va lua altul se va lăsa.
37.Şi răspunzând, ucenicii I-au zis: Unde, Doamne? Iar El le-a zis: Unde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii.

Capitolul 18 - Parabolă: judecătorul nedrept şi văduva stăruitoare. Parabola vameşului şi fariseului. Iisus şi copiii. Tânărul bogat. A treia vestire a Patimilor. Vindecarea orbului din Ierihon

1.Şi le spunea o pildă cum trebuie să se roage totdeauna şi să nu-şi piardă nădejdea,
2.Zicând: Într-o cetate era un judecător care de Dumnezeu nu se temea şi de om nu se ruşina.
3.Şi era, în cetatea aceea, o văduvă, care venea la el, zicând: Fă-mi dreptate faţă de potrivnicul meu.
4.Şi un timp n-a voit, dar după acestea a zis întru sine: Deşi de Dumnezeu nu mă tem şi de om nu mă ruşinez,
5.Totuşi, fiindcă văduva aceasta îmi face supărare, îi voi face dreptate, ca să nu vină mereu să mă supere.
6.Şi a zis Domnul: Auziţi ce spune judecătorul cel nedrept?
7.Dar Dumnezeu, oare, nu va face dreptate aleşilor Săi care strigă către El ziua şi noaptea şi pentru care El rabdă îndelung?
8.Zic vouă că le va face dreptate în curând. Dar Fiul Omului, când va veni, va găsi, oare, credinţă pe pământ?
9.Către unii care se credeau că sunt drepţi şi priveau cu dispreţ pe ceilalţi, a zis pilda aceasta:
10.Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage: unul fariseu şi celălalt vameş.
11.Fariseul, stând, aşa se ruga în sine: Dumnezeule, Îţi mulţumesc că nu sunt ca ceilalţi oameni, răpitori, nedrepţi, adulteri, sau ca şi acest vameş.
12.Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte câştig.
13.Iar vameşul, departe stând, nu voia nici ochii să-şi ridice către cer, ci-şi bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului.
14.Zic vouă că acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa, decât acela. Fiindcă oricine se înalţă pe sine se va smeri, iar cel ce se smereşte pe sine se va înălţa.
15.Şi aduceau la El şi pruncii, ca să Se atingă de ei. Iar ucenicii, văzând, îi certau.
16.Iar Iisus i-a chemat la Sine, zicând: Lăsaţi copii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci împărăţia lui Dumnezeu este a unora ca aceştia.
17.Adevărat grăiesc vouă: Cine nu va primi împărăţia lui Dumnezeu ca un prunc nu va intra în ea.

18.Şi L-a întrebat un dregător, zicând: Bunule Învăţător, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?
19.Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numeşti bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu.
20.Ştii poruncile: Să nu săvârşeşti adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturiseşti strâmb, cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.
21.Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinereţile mele.
22.Auzind Iisus i-a zis: Încă una îţi lipseşte: Vinde toate câte ai şi le împarte săracilor şi vei avea comoară în ceruri; şi vino de urmează Mie.
23.Iar el, auzind acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat.
24.Şi văzându-l întristat, Iisus a zis: Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu!
25.Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu.
26.Zis-au cei ce ascultau: Şi cine poate să se mântuiască?
27.Iar El a zis: Cele ce sunt cu neputinţă la oameni sunt cu putinţă la Dumnezeu.
28.Iar Petru a zis: Iată, noi, lăsând toate ale noastre, am urmat Ţie.
29.Şi El le-a zis: Adevărat grăiesc vouă: Nu este nici unul care a lăsat casă, sau femeie, sau fraţi, sau părinţi, sau copii, pentru împărăţia lui Dumnezeu,
30.Şi să nu ia cu mult mai mult în vremea aceasta, iar în veacul ce va să vină, viaţă veşnică.
31.Şi luând la Sine pe cei doisprezece, a zis către ei: Iată ne suim la Ierusalim şi se vor împlini toate cele scrise prin prooroci despre Fiul Omului.
32.Căci va fi dat păgânilor şi va fi batjocorit şi va fi ocărât şi scuipat.
33.Şi, după ce Îl vor biciui, Îl vor ucide; iar a treia zi va învia.
34.Şi ei n-au înţeles nimic din acestea, căci cuvântul acesta era ascuns pentru ei şi nu înţelegeau cele spuse.
35.Şi când S-a apropiat Iisus de Ierihon, un orb şedea lângă drum, cerşind.
36.Şi, auzind el mulţimea care trecea, întreba ce e aceasta.
37.Şi i-au spus că trece Iisus Nazarineanul.
38.Şi el a strigat, zicând: Iisuse, Fiul lui David, fie-Ţi milă de mine!
39.Şi cei care mergeau înainte îl certau ca să tacă, iar el cu mult mai mult striga: Fiule al lui David, fie-Ţi milă de mine!
40.Şi oprindu-Se, Iisus a poruncit să-l aducă la El; şi apropiindu-se, l-a întrebat:
41.Ce voieşti să-ţi fac? Iar el a zis: Doamne, să văd!
42.Şi Iisus i-a zis: Vezi! Credinţa ta te-a mântuit.
43.Şi îndată a văzut şi mergea după El, slăvind pe Dumnezeu. Şi tot poporul, care văzuse, a dat laudă lui Dumnezeu.

Capitolul 19 - Zaheu vameşul. Parabola minelor. Intrarea în Ierusalim. Iisus deplânge Ierusalimul şi-i alungă pe vânzătorii din temple

1.Şi intrând, trecea prin Ierihon.
2.Şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai-marele vameşilor şi era bogat.
3.Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură.
4.Şi alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă.
5.Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.
6.Şi a coborât degrabă şi L-a primit, bucurându-se.
7.Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos.
8.Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.
9.Şi a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam.
10.Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.
11.Şi ascultând ei acestea, Iisus, adăugând, le-a spus o pildă, fiindcă El era aproape de Ierusalim, iar ei credeau că împărăţia lui Dumnezeu se va arăta îndată.
12.Deci a zis: Un om de neam mare s-a dus într-o ţară îndepărtată, ca să-şi ia domnie şi să se întoarcă.
13.Şi chemând zece slugi ale sale, le-a dat zece mine şi a zis către ele: Neguţătoriţi cu ele până ce voi veni!
14.Dar cetăţenii lui îl urau şi au trimis solie în urma lui, zicând: Nu voim ca acesta să domnească peste noi.
15.Şi când s-a întors el, după ce luase domnia, a zis să fie chemate slugile acelea, cărora le dăduse banii, ca să ştie cine ce a neguţătorit.
16.Şi a venit cea dintâi, zicând: Doamne, mina ta a adus câştig zece mine.
17.Şi i-a zis stăpânul: Bine slugă bună, fiindcă întru puţin ai fost credincioasă, să ai stăpânire peste zece cetăţi.
18.Şi a venit a doua, zicând: Mina ta, stăpâne, a mai adus cinci mine.
19.Iar el a zis şi acesteia: Să ai şi tu stăpânire peste cinci cetăţi.
20.A venit şi cealaltă, zicând: Doamne, iată mina ta, pe care am păstrat-o într-un ştergar,
21.Că mă temeam de tine, pentru că eşti om aspru: iei ce nu ai pus şi seceri ce n-ai semănat.
22.Zis-a lui stăpânul: Din cuvintele tale te voi judeca, slugă vicleană. Ai ştiut că sunt om aspru: iau ce nu am pus şi secer ce nu am semănat;

23.Pentru ce deci n-ai dat banul meu schimbătorilor de bani? Şi eu, venind, l-aş fi luat cu dobândă.
24.Şi a zis celor ce stăteau de faţă: Luaţi de la el mina şi daţi-o celui ce are zece mine.
25.Şi ei au zis lui: Doamne, acela are zece mine.
26.Zic vouă: Că oricui are i se va da, iar de la cel ce nu are şi ceea ce are i se va lua.
27.Iar pe acei vrăjmaşi ai mei, care n-au voit să domnesc peste ei, aduceţi-i aici şi tăiaţi-i în faţa mea.
28.Şi zicând acestea, mergea înainte, suindu-Se la Ierusalim.
29.Iar când S-a apropiat de Betfaghe şi de Betania, către muntele care se zice Muntele Măslinilor, a trimis pe doi dintre ucenici,
30.Zicând: Mergeţi în satul dinaintea voastră şi, intrând în el, veţi găsi un mânz legat pe care nimeni dintre oameni n-a şezut vreodată. Şi, dezlegându-l, aduceţi-l.
31.Şi dacă vă va întreba cineva: Pentru ce-l dezlegaţi?, veţi zice aşa: Pentru că Domnul are trebuinţă de el.
32.Şi, plecând, cei trimişi au găsit precum le-a spus.
33.Pe când aceştia dezlegau mânzul, au zis stăpânii lui către ei: De ce dezlegaţi mânzul?
34.Iar ei au răspuns: Pentru că are trebuinţă de el Domnul.
35.Şi i-au adus la Iisus şi, aruncându-şi hainele lor pe mânz, l-au ajutat pe Iisus să urce pe el.
36.Iar pe când mergea El, aşterneau hainele lor pe cale.
37.Şi apropiindu-se de poalele Muntelui Măslinilor, toată mulţimea ucenicilor, bucurându-se, a început să laude pe Dumnezeu, cu glas tare, pentru toate minunile pe care le văzuse,
38.Zicând: Binecuvântat este Împăratul care vine întru numele Domnului! Pace în cer şi slavă întru cei de sus.
39.Dar unii farisei din mulţime au zis către El: Învăţătorule, ceartă-ţi ucenicii.
40.Şi El, răspunzând, a zis: Zic vouă: Dacă vor tăcea aceştia, pietrele vor striga.
41.Şi când S-a apropiat, văzând cetatea, a plâns pentru ea, zicând:
42.Dacă ai fi cunoscut şi tu, în ziua aceasta, cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum ascunse sunt de ochii tăi.
43.Căci vor veni zile peste tine, când duşmanii tăi vor săpa şanţ în jurul tău şi te vor împresura şi te vor strâmtora din toate părţile.
44.Şi te vor face una cu pământul, şi pe fiii tăi care sunt în tine, şi nu vor lăsa în tine piatră pe piatră pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale.
45.Şi intrând în templu, a început să scoată pe cei ce vindeau şi cumpărau în el.
46.Zicându-le: Scris este: "Şi va fi casa Mea casă de rugăciune"; dar voi aţi făcut din ea peşteră de tâlhari.

47.Şi era în fiecare zi în templu şi învăţa. Dar arhiereii şi cărturarii şi fruntaşii poporului căutau să-L piardă.
48.Şi nu găseau ce să-I facă, căci tot poporul se ţinea după El, ascultându-L.

Capitolul 20 - Botezul lui Ioan şi autoritatea lui Iisus. Parabola lucrătorilor nevrednici. Banul cezarului. Despre învierea morţilor. Fiu şi Domn al lui David

1.Şi într-una din zile, pe când Iisus învăţa poporul în templu şi binevestea, au venit arhiereii şi cărturarii, împreună cu bătrânii,
2.Şi, vorbind, au zis către El: Spune nouă, cu ce putere faci acestea, sau cine este Cel ce Ţi-a dat această putere?
3.Iar El, răspunzând, a zis către ei: Vă voi întreba şi Eu pe voi un cuvânt, şi spuneţi-Mi:
4.Botezul lui Ioan era din cer sau de la oameni?
5.Şi ei cugetau în sinea lor, zicând: Dacă vom spune: Din cer, va zice: Pentru ce n-aţi crezut în el?
6.Iar dacă vom zice: De la oameni, tot poporul ne va ucide cu pietre, căci este încredinţat că Ioan a fost prooroc.
7.Şi au răspuns că nu ştiu de unde.
8.Şi Iisus le-a zis: Nici Eu nu vă spun vouă cu ce putere fac acestea.
9.Şi a început să spună către popor pilda aceasta: Un om a sădit vie şi a dat-o lucrătorilor şi a plecat departe pentru multă vreme.
10.Şi la timpul potrivit, a trimis la lucrători o slugă ca să-i dea din rodul viei. Lucrătorii însă, bătând-o, au trimis-o fără nimic.
11.Şi a trimis apoi altă slugă, dar ei, bătând-o şi pe aceea şi batjocorind-o, au trimis-o fără nimic.
12.Şi a trimis apoi pe a treia; iar ei, rănind-o şi pe aceea, au alungat-o.
13.Şi stăpânul viei a zis: Ce voi face? Voi trimite pe fiul meu cel iubit; poate se vor ruşina de el.
14.Iar lucrătorii, văzându-l, s-au vorbit între ei, zicând: Acesta este moştenitorul; să-l omorâm ca moştenirea să fie a noastră.
15.Şi scoţându-l afară din vie, l-au ucis. Ce va face, deci, acestora, stăpânul viei?
16.Va veni şi va pierde pe lucrătorii aceia, iar via o va da altora. Iar ei auzind, au zis: Să nu se întâmple!
17.El însă, privind la ei, a zis: Ce înseamnă, deci, scriptura aceasta: "Piatra pe care n-au luat-o în seamă ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului"?
18.Oricine va cădea pe această piatră va fi sfărâmat, iar pe cine va cădea ea îl va zdrobi.

19.Iar cărturarii şi arhiereii căutau să pună mâna pe El, în ceasul acela, dar s-au temut de popor. Căci ei au înţeles că Iisus spusese pilda aceasta pentru ei.
20.Şi pândindu-L, I-au trimis iscoade, care se prefăceau că sunt drepţi, ca să-L prindă în cuvânt şi să-L dea stăpânirii şi puterii dregătorului.
21.Şi L-au întrebat, zicând: Învăţătorule, ştim că vorbeşti şi înveţi drept şi nu cauţi la faţa omului, ci cu adevărat înveţi calea lui Dumnezeu:
22.Se cuvine ca noi să dăm dajdie Cezarului sau nu?
23.Dar Iisus, cunoscând vicleşugul lor, a zis către ei: De ce Mă ispitiţi?
24.Arătaţi-mi un dinar. Al cui chip şi scriere are pe el? Iar ei au zis: Ale Cezarului.
25.Şi El a zis către ei: Aşadar, daţi cele ce sunt ale Cezarului, Cezarului şi cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.
26.Şi nu L-au putut prinde în cuvânt înaintea poporului şi, mirându-se de cuvântul Lui, au tăcut.
27.Şi apropiindu-se unii dintre saducheii care zic că nu este înviere, L-au întrebat:
28.Zicând: Învăţătorule, Moise a scris pentru noi: Dacă moare fratele cuiva, având femeie, şi el n-a avut copii, să ia fratele lui pe femeie şi să ridice urmaş fratelui său.
29.Erau deci şapte fraţi. Şi cel dintâi, luându-şi femeie, a murit fără de copii.
30.Şi a luat-o al doilea, şi a murit şi el fără copii.
31.A luat-o şi al treilea; şi tot aşa toţi şapte n-au lăsat copii şi au murit.
32.La urmă a murit şi femeia.
33.Deci femeia, la înviere, a căruia dintre ei va fi soţie, căci toţi şapte au avut-o de soţie?
34.Şi le-a zis lor Iisus: Fiii veacului acestuia se însoară şi se mărită;
35.Iar cei ce se vor învrednici să dobândească veacul acela şi învierea cea din morţi, nici nu se însoară, nici nu se mărită.
36.Căci nici să moară nu mai pot, căci sunt la fel cu îngerii şi sunt fii ai lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii.
37.Iar că morţii înviază a arătat chiar Moise la rug, când numeşte Domn pe Dumnezeul lui Avraam, şi Dumnezeul lui Isaac, şi Dumnezeul lui Iacov.
38.Dumnezeu deci nu este Dumnezeu al morţilor, ci al viilor, căci toţi trăiesc în El.
39.Iar unii dintre cărturari, răspunzând, au zis: Învăţătorule, bine ai zis.
40.Şi nu mai cutezau să-L întrebe nimic.
41.Iar El i-a întrebat: Cum se zice, dar, că Hristos este Fiul lui David?
42.Căci însuşi David spune în Cartea Psalmilor: "Zis-a Domnul Domnului meu: Şezi de-a dreapta Mea,
43.Până ce voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale".
44.Deci David Îl numeşte Domn; şi cum este fiu al lui?
45.Şi ascultând tot poporul, a zis ucenicilor:

46.Păziţi-vă de cărturari, cărora le place să se plimbe în haine lungi, care iubesc plecăciunile în pieţe şi scaunele cele dintâi în sinagogi şi locurile cele dintâi la ospeţe,
47.Mâncând casele văduvelor şi de ochii lumii rugându-se îndelung; aceştia vor lua mai mare osândă.

Capitolul 21 - Banul văduvei. Profeţia despre dărâmarea Ierusalimului. Sfârşitul lumii şi venirea Fiului Omului. Îndemn la priveghere

1.Şi privind, a văzut pe cei bogaţi, aruncând darurile lor în vistieria templului.
2.Şi a văzut şi pe o văduvă săracă, aruncând acolo doi bani.
3.Şi a zis: Adevărat vă spun că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toţi.
4.Căci toţi aceştia din prisosul lor au aruncat la daruri, aceasta însă din sărăcia ei a aruncat tot ce avea pentru viaţă.
5.Iar unii vorbind despre templu că este împodobit cu pietre frumoase şi cu podoabe, El a zis:
6.Vor veni zile când, din cele ce vedeţi, nu va rămâne piatră peste piatră care să nu se risipească.
7.Şi ei L-au întrebat, zicând: Învăţătorule, când oare, vor fi acestea? Şi care este semnul când au să fie acestea?
8.Iar El a zis: Vedeţi să nu fiţi amăgiţi, căci mulţi vor veni în numele Meu, zicând: Eu sunt, şi vremea s-a apropiat. Nu mergeţi după ei.
9.Iar când veţi auzi de războaie şi de răzmeriţe, să nu vă înspăimântaţi; căci acestea trebuie să fie întâi, dar sfârşitul nu va fi curând.
10.Atunci le-a zis: Se va ridica neam peste neam şi împărăţie peste împărăţie.
11.Şi vor fi cutremure mari şi, pe alocurea, foamete şi ciumă şi spaime şi semne mari din cer vor fi.
12.Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.
13.Şi va fi vouă spre mărturie.
14.Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15.Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.
16.Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni, şi vor ucide dintre voi.
17.Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.
18.Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19.Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

20.Iar când veţi vedea Ierusalimul înconjurat de oşti, atunci să ştiţi că s-a apropiat pustiirea lui.
21.Atunci cei din Iudeea să fugă la munţi şi cei din mijlocul lui să iasă din el şi cei de prin ţarină să nu intre în el.
22.Căci acestea sunt zilele răzbunării, ca să se împlinească toate cele scrise.
23.Dar vai celor care vor avea în pântece şi celor care vor alăpta în acele zile. Căci va fi în ţară mare strâmtorare şi mânie împotriva acestui popor.
24.Şi vor cădea de ascuţişul săbiei şi vor fi duşi robi la toate neamurile, şi Ierusalimul va fi călcat în picioare de neamuri, până ce se vor împlini vremurile neamurilor.
25.Şi vor fi semne în soare, în lună şi în stele, iar pe pământ spaimă întru neamuri şi nedumerire din pricina vuietului mării şi al valurilor.
26.Iar oamenii vor muri de frică şi de aşteptarea celor ce au să vină peste lume, căci puterile cerurilor se vor clătina.
27.Şi atunci vor vedea pe Fiul Omului venind pe nori cu putere şi cu slavă multă.
28.Iar când vor începe să fie acestea, prindeţi curaj şi ridicaţi capetele voastre, pentru că răscumpărarea voastră se apropie.
29.Şi le-a spus o pildă: Vedeţi smochinul şi toţi copacii:
30.Când înfrunzesc aceştia, văzându-i, de la voi înşivă ştiţi că vara este aproape.
31.Aşa şi voi, când veţi vedea făcându-se acestea, să ştiţi că aproape este împărăţia lui Dumnezeu.
32.Adevărat grăiesc vouă că nu va trece neamul acesta până ce nu vor fi toate acestea.
33.Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.
34.Luaţi seama la voi înşivă, să nu se îngreuieze inimile voastre de mâncare şi de băutură şi de grijile vieţii, şi ziua aceea să vine peste voi fără de veste,
35.Ca o cursă; căci va veni peste toţi cei ce locuiesc pe faţa întregului pământ.
36.Privegheaţi dar în toată vremea rugându-vă, ca să vă întăriţi să scăpaţi de toate acestea care au să vină şi să staţi înaintea Fiului Omului.
37.Şi ziua era în templu şi învăţa, iar noaptea, ieşind, o petrecea pe muntele ce se cheamă al Măslinilor.
38.Şi tot poporul venea dis de dimineaţă la El în templu, ca să-L asculte.

Capitolul 22 - Trădarea lui Iuda. Cina cea de Taină. Despre întâietate. Avertizarea lui Petru. Rugăciunea din Muntele Măslinilor. Arestarea lui Iisus. Lepădarea lui Petru. Iisus în faţa sinedriului

1.Şi se apropia sărbătoarea Azimelor, care se chema Paşti.
2.Şi arhiereii şi cărturarii căutau cum să-L omoare; căci se temeau de popor.

3.Şi a intrat satana în Iuda, cel numit Iscarioteanul, care era din numărul celor doisprezece.
4.Şi, ducându-se, el a vorbit cu arhiereii şi cu căpeteniile oastei, cum să-L dea în mâinile lor.
5.Şi ei s-au bucurat şi s-au învoit să-i dea bani.
6.Şi el a primit şi căuta prilej să-L dea lor, fără ştirea mulţimii.
7.Şi a sosit ziua Azimelor, în care trebuia să se jertfească Paştile.
8.Şi a trimis pe Petru şi pe Ioan, zicând: Mergeţi şi ne pregătiţi Paştile, ca să mâncăm.
9.Iar ei I-au zis: Unde voieşti să pregătim?
10.Iar El le-a zis: Iată, când veţi intra în cetate, vă va întâmpina un om ducând un urcior cu apă; mergeţi după el în casa în care va intra.
11.Şi spuneţi stăpânului casei: Învăţătorul îţi zice: Unde este încăperea în care să mănânc Paştile cu ucenicii mei?
12.Şi acela vă va arăta un foişor mare, aşternut; acolo să pregătiţi.
13.Iar, ei, ducându-se, au aflat precum le spusese şi au pregătit Paştile.
14.Şi când a fost ceasul, S-a aşezat la masă, şi apostolii împreună cu El.
15.Şi a zis către ei: Cu dor am dorit să mănânc cu voi acest Paşti, mai înainte de patima Mea,
16.Căci zic vouă că de acum nu-l voi mai mânca, până când nu va fi desăvârşit în împărăţia lui Dumnezeu.
17.Şi luând paharul, mulţumind, a zis: Luaţi acesta şi împărţiţi-l între voi;
18.Că zic vouă: Nu voi mai bea de acum din rodul viţei, până ce nu va veni împărăţia lui Dumnezeu.
19.Şi luând pâinea, mulţumind, a frânt şi le-a dat lor, zicând: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi; aceasta să faceţi spre pomenirea Mea.
20.Asemenea şi paharul, după ce au cinat, zicând: Acest pahar este Legea cea nouă, întru Sângele Meu, care se varsă pentru voi.
21.Dar iată, mâna celui ce Mă vinde este cu Mine la masă.
22.Şi Fiul Omului merge precum a fost orânduit, dar vai omului aceluia prin care este vândut!
23.Iar ei au început să se întrebe, unul pe altul, cine dintre ei ar fi acela, care avea să facă aceasta?
24.Şi s-a iscat între ei şi neînţelegere: cine dintre ei se pare că e mai mare?
25.Iar El le-a zis: Regii neamurilor domnesc peste ele şi se numesc binefăcători.
26.Dar între voi să nu fie astfel, ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai tânăr, şi căpetenia ca acela care slujeşte.
27.Căci cine este mai mare: cel care stă la masă, sau cel care slujeşte? Oare, nu cel ce stă la masă? Iar Eu, în mijlocul vostru, sunt ca unul ce slujeşte.
28.Şi voi sunteţi aceia care aţi rămas cu Mine în încercările Mele.

29.Şi Eu vă rânduiesc vouă împărăţie, precum Mi-a rânduit Mie Tatăl Meu,
30.Ca să mâncaţi şi să beţi la masa Mea, în împărăţia Mea şi să şedeţi pe tronuri, judecând cele douăsprezece seminţii ale lui Israel.
31.Şi a zis Domnul: Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu;
32.Iar Eu M-am rugat pentru tine să nu piară credinţa ta. Şi tu, oarecând, întorcându-te, întăreşte pe fraţii tăi.
33.Iar el I-a zis: Doamne, cu Tine sunt gata să merg şi în temniţă şi la moarte.
34.Iar Iisus i-a zis: Zic ţie, Petre, nu va cânta astăzi cocoşul, până ce de trei ori te vei lepăda de Mine, că nu Mă cunoşti.
35.Şi le-a zis: Când v-am trimis pe voi fără pungă, fără traistă şi fără încălţăminte, aţi avut lipsă de ceva? Iar ei au zis: De nimic.
36.Şi El le-a zis: Acum însă cel ce are pungă să o ia, tot aşa şi traista, şi cel ce nu are sabie să-şi vândă haina şi să-şi cumpere.
37.Căci vă spun că trebuie să se împlinească întru Mine Scriptura aceasta: "Şi cu cei fără de lege s-a socotit", căci cele despre Mine au ajuns la sfârşit.
38.Iar ei au zis: Doamne, iată aici două săbii. Zis-a lor: Sunt de ajuns.
39.Şi, ieşind, s-a dus după obicei în Muntele Măslinilor, şi ucenicii l-au urmat.
40.Şi când a sosit în acest loc, le-a zis: Rugaţi-vă, ca să nu intraţi în ispită.
41.Şi El S-a depărtat de ei ca la o aruncătură de piatră, şi îngenunchind, Se ruga.
42.Zicând: Părinte, de voieşti, treacă de la Mine acest pahar. Dar nu voia Mea, ci voia Ta să se facă.
43.Iar un înger din cer s-a arătat Lui şi-L întărea.
44.Iar El, fiind în chin de moarte, mai stăruitor Se ruga. Şi sudoarea Lui s-a făcut ca picături de sânge care picurau pe pământ.
45.Şi, ridicându-Se din rugăciune, a venit la ucenicii Lui şi i-a aflat adormiţi de întristare.
46.Şi le-a zis: De ce dormiţi? Sculaţi-vă şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită.
47.Şi vorbind El, iată o mulţime şi cel ce se numea Iuda, unul dintre cei doisprezece, venea în fruntea lor. Şi s-a apropiat de Iisus, ca să-L sărute.
48.Iar Iisus i-a zis: Iuda, cu sărutare vinzi pe Fiul Omului?
49.Iar cei din preajma Lui, văzând ce avea să se întâmple, au zis: Doamne, dacă vom lovi cu sabia?
50.Şi unul dintre ei a lovit pe sluga arhiereului şi i-a tăiat urechea dreaptă.
51.Dar Iisus, răspunzând, a zis: Lăsaţi, până aici. Şi atingându-Se de urechea lui l-a vindecat
52.Şi către arhiereii, către căpeteniile templului şi către bătrânii care veniseră asupra Lui, Iisus a zis: Ca la un tâlhar aţi ieşit, cu săbii şi cu toiege.
53.În toate zilele fiind cu voi în templu, n-aţi întins mâinile asupra Mea. Dar acesta este ceasul vostru şi stăpânirea întunericului.

54.Şi, prinzându-L, L-au dus şi L-au băgat în casa arhiereului. Iar Petru Îl urma de departe.
55.Şi, aprinzând ei foc în mijlocul curţii şi şezând împreună, a şezut şi Petru în mijlocul lor.
56.Şi o slujnică, văzându-l şezând la foc, şi uitându-se bine la el, a zis: Şi acesta era cu El.
57.Iar el s-a lepădat, zicând: Femeie, nu-L cunosc.
58.Şi după puţin timp, văzându-l un altul, i-a zis: Şi tu eşti dintre ei. Petru însă a zis: Omule, nu sunt.
59.Iar când a trecut ca un ceas, un altul susţinea zicând: Cu adevărat şi acesta era cu El, căci este galileian.
60.Şi Petru a zis: Omule, nu ştiu ce spui. Şi îndată, încă vorbind el, a cântat cocoşul.
61.Şi întorcându-Se, Domnul a privit spre Petru; şi Petru şi-a adus aminte de cuvântul Domnului, cum îi zisese că, mai înainte de a cânta cocoşul astăzi, tu te vei lepăda de Mine de trei ori.
62.Şi ieşind afară, Petru a plâns cu amar.
63.Iar bărbaţii care Îl păzeau pe Iisus, Îl batjocoreau, bătându-L.
64.Şi acoperindu-I faţa, Îl întrebau, zicând: Prooroceşte cine este cel ce Te-a lovit?
65.Şi hulindu-L, multe altele spuneau împotriva Lui.
66.Şi când s-a făcut ziuă, s-au adunat bătrânii poporului, arhiereii şi cărturarii şi L-au dus pe El în sinedriul lor.
67.Zicând: Spune nouă dacă eşti Tu Hristosul. Şi El le-a zis: Dacă vă voi spune, nu veţi crede;
68.Iar dacă vă voi întreba, nu-Mi veţi răspunde.
69.De acum însă Fiul Omului va şedea de-a dreapta puterii lui Dumnezeu.
70.Iar ei au zis toţi: Aşadar, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu? Şi El a zis către ei: Voi ziceţi că Eu sunt.
71.Şi ei au zis: Ce ne mai trebuie mărturii, căci noi înşine am auzit din gura Lui?

Capitolul 23 - Iisus în faţa lui Pilat şi a lui Irod. Iisus judecat şi osândit la moarte. Răstignirea lui Iisus. Tâlharul mântuit. Îngroparea Domnului

1.Şi sculându-se toată mulţimea acestora, L-au dus înaintea lui Pilat.
2.Şi au început să-L pârască, zicând: Pe Acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru şi împiedicând să dăm dajdie Cezarului şi zicând că El este Hristos rege.
3.Iar Pilat L-a întrebat, zicând: Tu eşti regele iudeilor? Iar El, răspunzând, a zis: Tu zici.
4.Şi Pilat a zis către arhierei şi către mulţimi: Nu găsesc nici o vină în Omul acesta.

5.Dar ei stăruiau, zicând că întărâtă poporul, învăţând prin toată Iudeea, începând din Galileea până aici.
6.Şi Pilat auzind, a întrebat dacă omul este galileian.
7.Şi aflând că este sub stăpânirea lui Irod, l-a trimis la Irod, care era şi el în Ierusalim în acele zile.
8.Iar Irod, văzând pe Iisus, s-a bucurat foarte, că de multă vreme dorea să-L cunoască pentru că auzise despre El, şi nădăjduia să vadă vreo minune săvârşită de El.
9.Şi L-a întrebat Irod multe lucruri, dar El nu i-a răspuns nimic.
10.Şi arhiereii şi cărturarii erau de faţă, învinuindu-L foarte tare.
11.Iar Irod, împreună cu ostaşii săi, batjocorindu-L şi luându-L în râs, L-a îmbrăcat cu o haină strălucitoare şi L-a trimis iarăşi la Pilat.
12.Şi în ziua aceea, Irod şi Pilat s-au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau în duşmănie între ei.
13.Iar Pilat, chemând arhiereii şi căpeteniile şi poporul,
14.A zis către ei: Aţi adus la mine pe Omul acesta, ca pe un răzvrătitor al poporului; dar iată eu, cercetându-L în faţa voastră, nici o vină n-am găsit în acest Om, din cele ce aduceţi împotriva Lui.
15.Şi nici Irod n-a găsit, căci L-a trimis iarăşi la noi. Şi iată, El n-a săvârşit nimic vrednic de moarte.
16.Deci, pedepsindu-L, Îl voi elibera.
17.Şi trebuia, la praznic, să le elibereze un vinovat.
18.Dar ei, cu toţii, au strigat, zicând: Ia-L pe Acesta şi eliberează-ne pe Baraba,
19.Care era aruncat în temniţă pentru o răscoală făcută în cetate şi pentru omor.
20.Şi iarăşi le-a vorbit Pilat, voind să le elibereze pe Iisus.
21.Dar ei strigau, zicând: Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!
22.Iar el a zis a treia oară către ei: Ce rău a săvârşit Acesta? Nici o vină de moarte nu am aflat întru El. Deci, pedepsindu-L, Îl voi elibera.
23.Dar ei stăruiau, cerând cu strigăte mari ca El să fie răstignit, şi strigătele lor au biruit.
24.Deci Pilat a hotărât să se împlinească cererea lor.
25.Şi le-a eliberat pe cel aruncat în temniţă pentru răscoală şi ucidere, pe care îl cereau ei, iar pe Iisus L-a dat în voia lor.
26.Şi pe când Îl duceau, oprind pe un oarecare Simon Cirineul, care venea din ţarină, i-au pus crucea, ca s-o ducă în urma lui Iisus.
27.Iar după El venea mulţime multă de popor şi de femei, care se băteau în piept şi Îl plângeau.
28.Şi întorcându-Se către ele, Iisus le-a zis: Fiice ale Ierusalimului, nu Mă plângeţi pe Mine, ci pe voi plângeţi-vă şi pe copiii voştri.

29.Căci iată, vin zile în care vor zice: Fericite sunt cele sterpe şi pântecele care n-au născut şi sânii care n-au alăptat!
30.Atunci vor începe să spună munţilor: Cădeţi peste noi; şi dealurilor: Acoperiţi-ne.
31.Căci dacă fac acestea cu lemnul verde, cu cel uscat ce va fi?
32.Şi erau duşi şi alţii, doi făcători de rele, ca să-i omoare împreună cu El.
33.Şi când au ajuns la locul ce se cheamă al Căpăţânii, L-au răstignit acolo pe El şi pe făcătorii de rele, unul de-a dreapta şi unul de-a stânga.
34.Iar Iisus zicea: Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac. Şi împărţind hainele Lui, au aruncat sorţi.
35.Şi sta poporul privind, iar căpeteniile îşi băteau joc de El, zicând: Pe alţii i-a mântuit; să Se mântuiască şi pe Sine Însuşi, dacă El este Hristosul, alesul lui Dumnezeu.
36.Şi Îl luau în râs şi ostaşii care se apropiau, aducându-I oţet.
37.Şi zicând: Dacă Tu eşti regele iudeilor, mântuieşte-Te pe Tine Însuţi!
38.Şi deasupra Lui era scris cu litere greceşti, latineşti şi evreieşti: Acesta este regele iudeilor.
39.Iar unul dintre făcătorii de rele răstigniţi, Îl hulea zicând: Nu eşti Tu Hristosul? Mântuieşte-Te pe Tine Însuţi şi pe noi.
40.Şi celălalt, răspunzând, îl certa, zicând: Nu te temi tu de Dumnezeu, că eşti în aceeaşi osândă?
41.Şi noi pe drept, căci noi primim cele cuvenite după faptele noastre; Acesta însă n-a făcut nici un rău.
42.Şi zicea lui Iisus: Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni în împărăţia Ta.
43.Şi Iisus i-a zis: Adevărat grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai.
44.Şi era acum ca la ceasul al şaselea şi întuneric s-a făcut peste tot pământul până la ceasul al nouălea.
45.Când soarele s-a întunecat; iar catapeteasma templului s-a sfâşiat pe la mijloc.
46.Şi Iisus, strigând cu glas tare, a zis: Părinte, în mâinile Tale încredinţez duhul Meu. Şi acestea zicând, Şi-a dat duhul.
47.Iar sutaşul, văzând cele ce s-au făcut, a slăvit pe Dumnezeu, zicând: Cu adevărat, Omul Acesta drept a fost.
48.Şi toate mulţimile care veniseră la această privelişte, văzând cele întâmplate, se întorceau bătându-şi pieptul.
49.Şi toţi cunoscuţii Lui, şi femeile care Îl însoţiseră din Galileea, stăteau departe, privind acestea.
50.Şi iată un bărbat cu numele Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun şi drept,
51.Acesta nu se învoise cu sfatul şi cu fapta lor. El era din Arimateea, cetate a iudeilor, aşteptând împărăţia lui Dumnezeu.
52.Acesta, venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus.

53.Şi coborându-L, L-a înfăşurat în giulgiu de in şi L-a pus într-un mormânt săpat în piatră, în care nimeni, niciodată, nu mai fusese pus.
54.Şi ziua aceea era vineri, şi se lumina spre sâmbătă.
55.Şi urmându-I femeile, care veniseră cu El din Galileea, au privit mormântul şi cum a fost pus trupul Lui.
56.Şi, întorcându-se, au pregătit miresme şi miruri; iar sâmbătă s-au odihnit, după Lege.

Capitolul 24 - Învierea Domnului. În drum spre Emaus. Iisus li Se arată apostolilor. Înălţarea la cer

1.Iar în prima zi după sâmbătă, foarte de dimineaţă, au venit ele la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră.
2.Şi au găsit piatra răsturnată de pe mormânt.
3.Şi intrând, nu au găsit trupul Domnului Iisus.
4.Şi fiind ele încă nedumerite de aceasta, iată doi bărbaţi au stat înaintea lor, în veşminte strălucitoare.
5.Şi, înfricoşându-se ele şi plecându-şi feţele la pământ, au zis aceia către ele: De ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi?
6.Nu este aici, ci S-a sculat. Aduceţi-vă aminte cum v-a vorbit, fiind încă în Galileea,
7.Zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoşi şi să fie răstignit, iar a treia zi să învieze.
8.Şi ele şi-au adus aminte de cuvântul Lui.
9.Şi întorcându-se de la mormânt, au vestit toate acestea celor unsprezece şi tuturor celorlalţi.
10.Iar ele erau: Maria Magdalena, şi Ioana şi Maria lui Iacov şi celelalte împreună cu ele, care ziceau către apostoli acestea.
11.Şi cuvintele acestea au părut înaintea lor ca o aiurare şi nu le-au crezut.
12.Şi Petru, sculându-se, a alergat la mormânt şi, plecându-se, a văzut giulgiurile singure zăcând. Şi a plecat, mirându-se în sine de ceea ce se întâmplase.
13.Şi iată, doi dintre ei mergeau în aceeaşi zi la un sat care era departe de Ierusalim, ca la şaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus.
14.Şi aceia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea.
15.Şi pe când vorbeau şi se întrebau între ei. şi Iisus Însuşi, apropiindu-Se, mergea împreună cu ei.
16.Dar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască.
17.Şi El a zis către ei: Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbaţi unul cu altul în drumul vostru? Iar ei s-au oprit, cuprinşi de întristare.

18.Răspunzând, unul cu numele Cleopa a zis către El: Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el în zilele acestea?
19.El le-a zis: Care? Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor.
20.Cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri;
21.Iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea.
22.Dar şi nişte femei de ale noastre ne-au spăimântat ducându-se dis de dimineaţă la mormânt,
23.Şi, negăsind trupul Lui, au venit zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu.
24.Iar unii dintre noi s-au dus la mormânt şi au găsit aşa precum spuseseră femeile, dar pe El nu L-au văzut.
25.Şi El a zis către ei: O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii!
26.Nu trebuia oare, ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa?
27.Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El.
28.Şi s-au apropiat de satul unde se duceau, iar El se făcea că merge mai departe.
29.Dar ei Îl rugau stăruitor, zicând: Rămâi cu noi că este spre seară şi s-a plecat ziua. Şi a intrat să rămână cu ei.
30.Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând El pâinea, a binecuvântat şi, frângând, le-a dat lor.
31.Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut; şi El s-a făcut nevăzut de ei.
32.Şi au zis unul către altul: Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?
33.Şi, în ceasul acela sculându-se, s-au întors la Ierusalim şi au găsit adunaţi pe cei unsprezece şi pe cei ce erau împreună cu ei,
34.Care ziceau că a înviat cu adevărat Domnul şi S-a arătat lui Simon.
35.Şi ei au istorisit cele petrecute pe cale şi cum a fost cunoscut de ei la frângerea pâinii.
36.Şi pe când vorbeau ei acestea, El a stat în mijlocul lor şi le-a zis: Pace vouă.
37.Iar ei, înspăimântându-se şi înfricoşându-se, credeau că văd duh.
38.Şi Iisus le-a zis: De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră?
39.Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt; pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul nu are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine că am.
40.Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi picioarele Sale.
41.Iar ei încă necrezând de bucurie şi minunându-se, El le-a zis: Aveţi aici ceva de mâncare?

42.Iar ei i-au dat o bucată de peşte fript şi dintr-un fagure de miere.
43.Şi luând, a mâncat înaintea lor.
44.Şi le-a zis: Acestea sunt cuvintele pe care le-am grăit către voi fiind încă împreună cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în prooroci şi în psalmi.
45.Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile.
46.Şi le-a spus că aşa este scris şi aşa trebuie să pătimească Hristos şi aşa să învieze din morţi a treia zi.
47.Şi să se propovăduiască în numele Său pocăinţa spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începând de la Ierusalim.
48.Voi sunteţi martorii acestora.
49.Şi iată, Eu trimit peste voi făgăduinţa Tatălui Meu; voi însă şedeţi în cetate, până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus.
50.Şi i-a dus afară până spre Betania şi, ridicându-Şi mâinile, i-a binecuvântat.
51.Şi pe când îi binecuvânta, S-a despărţit de ei şi S-a înălţat la cer.
52.Iar ei, închinându-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare.
53.Şi erau în toată vremea în templu, lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu.

Amin.

Faptele Sfinţilor Apostoli

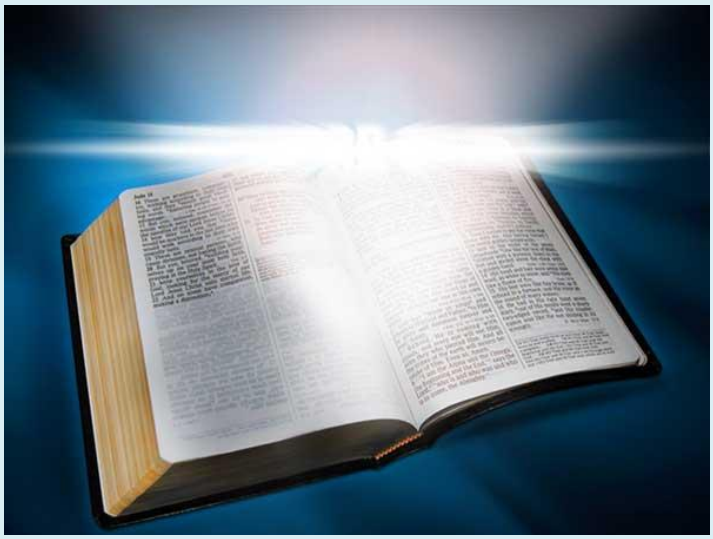

Introducere la Faptele Apostolilor

Se crede că Evanghelia a treia şi Faptele Apostolilor alcătuiau la început o singură operă care ar putea fi intitulată astăzi „Istoria obârşiilor creştine“ şi care s-ar fi segmentat după anul 150, când creştinii au dorit ca cele patru evanghelii să formeze, separat, un singur codice. Cele două opere sunt scrise de acelaşi autor, Evanghelistul Luca, sunt adresate aceluiaşi Teofil, nobil roman convertit la creştinism, şi se constituie în documente de primă mână asupra vieţii lui Iisus Hristos şi a Bisericii primare.

Cât despre timpul şi locul scrierii, analiza textului şi mărturiile adiacente duc la concluzia că Luca a început-o la numai câteva luni după ce-şi încheiase Evanghelia, adică în preajma anului 65 (oricum, după 63 şi înainte de 70), în cetatea Romei.

Planul (foarte) general al lucrării se prezintă astfel:

De la înălţarea Domnului până la pogorârea Duhului Sfânt (1, 1 - 2, 13).
De la intrarea în arenă a lui Petru până la începutul activităţii lui Pavel (2, 14 - 13, 3).
La Ierusalim: primele convertiri şi primele conflicte cu autorităţile iudaice (2, 14 - 5, 42).
La Ierusalim: primul conflict grav cu iudaismul; întâiul martir (6, 1 - 8, 3).
Primele convertiri în afara Ierusalimului (8, 4-40).

Intrarea lui Saul (Pavel) în Biserică (9, 1-30).
Activitatea lui Petru în afara Ierusalimului (9, 31 - 11, 18).
Convertirea în masă a păgânilor. Biserica din Antiohia (11, 19-26).
Noi evenimente în Ierusalim (11, 27 - 12, 23)
Evenimente în Antiohia (11, 24 - 13, 3).
Călătoriile misionare ale lui Pavel (13, 4 - 21, 16).
Prima călătorie (13, 4 - 14, 28).
Sinodul Apostolic şi problemele lui (15, 1-35).
A doua călătorie (15, 36 - 18, 22).
A treia călătorie (18, 23 - 21, 16).
Pavel închis la Ierusalim şi la Cezareea (21, 17 - 26, 32).
Drumul lui Pavel de la Cezareea la Roma (27, 1 - 28, 15).
Pavel la Roma (28, 16-31).

Luca face, şi aici, operă de istoric, căutându-şi cu grijă sursele de documentare, decalându-le valoric, ordonându-le cronologic şi redactând o scriere compactă şi unitară. El este însă avantajat de faptul că o bună parte a evenimentelor au fost trăite de el însuşi, înregistrându-le ca martor ocular.

Unii critici noutestamentari presupun că Luca a folosit şi o seamă de izvoare scrise (îndeosebi aramaice); e posibil, dar ele nu pot fi identificate. Şi nici nu le-am vedea importanţa, de vreme ce tradiţia era încă vie, de primă mână, vehiculată de participanţi direct la evenimente. Nimic mai simplu decât ca autorul să înregistreze relatările despre întâia comunitate creştină din Ierusalim (ai cărei membri ajunseseră deja în Asia Mică) sau despre formarea comunităţii din Antiohia (unde el îşi avea părinţii şi rudele). Cât despre convertirea lui Pavel şi călătoriile misionare ale acestuia, Luca le-a aflat, cu siguranţă, din gura însăşi a marelui Apostol, pe care, de altfel, l-a şi însoţit de-a lungul prizonieratului şi mai ales de-a lungul anevoiosului său drum spre Roma; o seamă din episoadele acestui drum sunt relatate la persoana întâi plural, ca şi cum notele de călătorie ale lui Luca ar fi fost transcrise direct (vezi 16, 10-17; 20, 5-15; 21, 1-18; 27, 1 - 28, 16).

Faptele Apostolilor constituie istoria aproape completă a răspândirii creştinismului de-a lungul primelor trei decenii şi de-a lungul coastelor cunoscute şi accesibile ale Mediteranei, din Ierusalim până-n Roma (şi-n perspectivă, Spania). Dacă în prima etapă (Ierusalim - Samaria - Antiohia) personajul principal este Petru împreună cu ceilalţi unsprezece apostoli, în cea de a doua autorul îl introduce şi îl menţine pe Pavel ca erou unic şi inegalabil în propria sa atenţie şi admiraţie. Alături de el, portretele luminoase ale unor colaboratori ca Ştefan, Barnaba, Ioan Marcu, Apollo, Sila sau Timotei întregesc imaginea unei cohorte spirituale prin care Duhul Sfânt

lucrează din plin şi cu putere întru cunoaşterea şi răspândirea Evangheliei, în ciuda împotrivirilor şi violenţelor care - straniu! - nu vin din partea autorităţilor romane păgâne, ci din aceea a iudeo-creştinilor care se simt încă legaţi de circumcizie şi de formalismul vechitestamentar. Rezultatul acestei ofensive misionare sunt cele aproape treizeci de comunităţi care vor fi conduse şi dezvoltate în continuare de o ierarhie stabilită de apostolii înşişi. Se creează astfel conştiinţa că, deşi Bisericile sunt şi pot fi mai multe, Biserica lui Hristos este una, sfântă, sobornicească şi apostolică, şi că ea este mai mult decât suma aritmetică a celor locale. „Biserica şi Bisericile“, iată o realitate biblică pe care se va constitui, mai târziu, Mişcarea Ecumenică

Capitolul 1 - Cuvânt începător. Înălţarea lui Iisus la cer. Alegerea lui Matia în locul lui Iuda Iscarioteanul

1.Cuvântul cel dintâi l-am făcut o, Teofile, despre toate cele ce a început Iisus a face şi a învăţa,
2.Până în ziua în care S-a înălţat la cer, poruncind prin Duhul Sfânt apostolilor pe care i-a ales,
3.Cărora S-a şi înfăţişat pe Sine viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile şi vorbind cele despre împărăţia lui Dumnezeu.
4.Şi cu ei petrecând, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aştepte făgăduinţa Tatălui, pe care (a zis El) aţi auzit-o de la Mine:
5.Că Ioan a botezat cu apă, iar voi veţi fi botezaţi cu Duhul Sfânt, nu mult după aceste zile.
6.Iar ei, adunându-se, Îl întrebau, zicând: Doamne, oare, în acest timp vei aşeza Tu, la loc, împărăţia lui Israel?
7.El a zis către ei: Nu este al vostru a şti anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa,
8.Ci veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi, şi Îmi veţi fi Mie martori în Ierusalim şi în toată Iudeea şi în Samaria şi până la marginea pământului.
9.Şi acestea zicând, pe când ei priveau, S-a înălţat şi un nor L-a luat de la ochii lor.
10.Şi privind ei, pe când El mergea la cer, iată doi bărbaţi au stat lângă ei, îmbrăcaţi în haine albe,
11.Care au şi zis: Bărbaţi galileieni, de ce staţi privind la cer? Acest Iisus care S-a înălţat de la voi la cer, astfel va şi veni, precum L-aţi văzut mergând la cer.
12.Atunci ei s-au întors la Ierusalim de la muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim, cale de o sâmbătă.

13.Şi când au intrat, s-au suit în încăperea de sus, unde se adunau de obicei: Petru şi Ioan şi Iacov şi Andrei, Filip şi Toma, Bartolomeu şi Matei, Iacov al lui Alfeu şi Simon Zelotul şi Iuda al lui Iacov.
14.Toţi aceştia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile şi cu Maria, mama lui Iisus şi cu fraţii Lui.
15.Şi în zilele acelea, sculându-se Petru în mijlocul fraţilor (iar numărul lor era ca la o sută douăzeci), a zis:
16.Bărbaţi fraţi, trebuia să se împlinească Scriptura aceasta pe care Duhul Sfânt, prin gura lui David, a spus-o dinainte despre Iuda, care s-a făcut călăuză celor ce L-au prins pe Iisus.
17.Căci era numărat cu noi şi luase sorţul acestei slujiri.
18.Deci acesta a dobândit o ţarină din plata nedreptăţii şi, căzând cu capul înainte, a crăpat pe la mijloc şi i s-au vărsat toate măruntaiele.
19.Şi s-a făcut cunoscută aceasta tuturor celor ce locuiesc în Ierusalim, încât ţarina aceasta s-a numit în limba lor Hacheldamah, adică Ţarina Sângelui.
20.Căci este scris în Cartea Psalmilor: "Facă-se casa lui pustie şi să nu aibă cine să locuiască în ea! Şi slujirea lui s-o ia altul".
21.Deci trebuie ca unul din aceşti bărbaţi, care s-au adunat cu noi în timpul cât a petrecut între noi Domnul Iisus,
22.Începând de la botezul lui Ioan, până în ziua în care S-a înălţat de la noi, să fie împreună cu noi martor al învierii Lui.
23.Şi au pus înainte pe doi: pe Iosif, numit Barsaba, zis şi Iustus, şi pe Matia.
24.Şi, rugându-se, au zis: Tu, Doamne, Care cunoşti inimile tuturor, arată pe care din aceştia doi l-ai ales,
25.Ca să ia locul acestei slujiri şi al apostoliei din care Iuda a căzut, ca să meargă în locul lui.
26.Şi au tras la sorţi, şi sorţul a căzut pe Matia, şi s-a socotit împreună cu cei unsprezece apostoli.

Capitolul 2 - Pogorârea Duhului Sfânt. Cuvântarea lui Petru. Botezul primilor trei mii. Viaţa primilor creştini

1.Şi când a sosit ziua Cincizecimii, erau toţi împreună în acelaşi loc.
2.Şi din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, şi a umplut toată casa unde şedeau ei.
3.Şi li s-au arătat, împărţite, limbi ca de foc şi au şezut pe fiecare dintre ei.
4.Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi.
5.Şi erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbaţi cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer.

6.Şi iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulţimea şi s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa.
7.Şi erau uimiţi toţi şi se minunau zicând: Iată, nu sunt aceştia care vorbesc toţi galileieni?
8.Şi cum auzim noi fiecare limba noastră, în care ne-am născut?
9.Parţi şi mezi şi elamiţi şi cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea şi în Capadocia, în Pont şi în Asia,
10.În Frigia şi în Pamfilia, în Egipt şi în părţile Libiei cea de lângă Cirene, şi romani în treacăt, iudei şi prozeliţi,
11.Cretani şi arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu!
12.Şi toţi erau uimiţi şi nu se dumireau, zicând unul către altul: Ce va să fie aceasta?
13.Iar alţii batjocorindu-i, ziceau că sunt plini de must.
14.Şi stând Petru cu cei unsprezece, a ridicat glasul şi le-a vorbit: Bărbaţi iudei, şi toţi care locuiţi în Ierusalim, aceasta să vă fie cunoscută şi luaţi în urechi cuvintele mele;
15.Că aceştia nu sunt beţi, cum vi se pare vouă, căci este al treilea ceas din zi;
16.Ci aceasta este ce s-a spus prin proorocul Ioil:
17."Iar în zilele din urmă, zice Domnul, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul şi fiii voştri şi fiicele voastre vor prooroci şi cei mai tineri ai voştri vor vedea vedenii şi bătrânii voştri vise vor visa.
18.Încă şi peste slugile Mele şi peste slujnicele Mele voi turna în acele zile, din Duhul Meu şi vor prooroci.
19.Şi minuni voi face sus în cer şi jos pe pământ semne: sânge, foc şi fumegare de fum.
20.Soarele se va schimba în întuneric şi luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului, cea mare şi strălucită.
21.Şi tot cel ce va chema numele Domnului se va mântui".
22.Bărbaţi israeliţi, ascultaţi cuvintele acestea: Pe Iisus Nazarineanul, bărbat adeverit între voi de Dumnezeu, prin puteri, prin minuni şi prin semne pe care le-a făcut prin El Dumnezeu în mijlocul vostru, precum şi voi ştiţi,
23.Pe Acesta, fiind dat, după sfatul cel rânduit şi după ştiinţa cea dinainte a lui Dumnezeu, voi L-aţi luat şi, pironindu-L, prin mâinile celor fără de lege, L-aţi omorât,
24.Pe Care Dumnezeu L-a înviat, dezlegând durerile morţii, întrucât nu era cu putinţă ca El să fie ţinut de ea.
25.Căci David zice despre El: "Totdeauna am văzut pe Domnul înaintea mea, căci El este de-a dreapta mea, ca să nu mă clatin.

26.De aceea s-a bucurat inima mea şi s-a veselit limba mea; chiar şi trupul meu se va odihni întru nădejde.
27.Căci nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici nu vei da pe cel sfânt al Tău să vadă stricăciune.
28.Făcutu-mi-ai cunoscute căile vieţii; cu înfăţişarea Ta mă vei umple de bucurie".
29.Bărbaţi fraţi, cuvine-se a vorbi cu îndrăznire către voi despre strămoşul David, că a murit şi s-a îngropat, iar mormântul lui este la noi, până în ziua aceasta.
30.Deci el, fiind prooroc şi ştiind că Dumnezeu i S-a jurat cu jurământ să aşeze pe tronu-i din rodul coapselor lui,
31.Mai înainte văzând, a vorbit despre învierea lui Hristos: că n-a fost lăsat în iad sufletul Lui şi nici trupul Lui n-a văzut putreziciunea.
32.Dumnezeu a înviat pe Acest Iisus, Căruia noi toţi suntem martori.
33.Deci, înălţându-Se prin dreapta lui Dumnezeu şi primind de la Tatăl făgăduinţa Duhului Sfânt, L-a revărsat pe Acesta, cum vedeţi şi auziţi voi.
34.Căci David nu s-a suit la ceruri, dar el a zis: "Zis-a Domnul Domnului meu: Şezi de-a dreapta Mea,
35.Până ce voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale".
36.Cu siguranţă să ştie deci toată casa lui Israel că Dumnezeu, pe Acest Iisus pe Care voi L-aţi răstignit, L-a făcut Domn şi Hristos.
37.Ei auzind acestea, au fost pătrunşi la inimă şi au zis către Petru şi ceilalţi apostoli: Bărbaţi fraţi, ce să facem?
38.Iar Petru a zis către ei: Pocăiţi-vă şi să se boteze fiecare dintre voi în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre, şi veţi primi darul Duhului Sfânt.
39.Căci vouă este dată făgăduinţa şi copiilor voştri şi tuturor celor de departe, pe oricâţi îi va chema Domnul Dumnezeul nostru.
40.Şi cu alte mai multe vorbe mărturisea şi-i îndemna, zicând: Mântuiţi-vă de acest neam viclean.
41.Deci cei ce au primit cuvântul lui s-au botezat şi în ziua aceea s-au adăugat ca la trei mii de suflete.
42.Şi stăruiau în învăţătura apostolilor şi în împărtăşire, în frângerea pâinii şi în rugăciuni.
43.Şi tot sufletul era cuprins de teamă, căci multe minuni şi semne se făceau în Ierusalim prin apostoli, şi mare frică îi stăpânea pe toţi.
44.Iar toţi cei ce credeau erau laolaltă şi aveau toate de obşte.
45.Şi îşi vindeau bunurile şi averile şi le împărţeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare.
46.Şi în fiecare zi, stăruiau într-un cuget în templu şi, frângând pâinea în casă, luau împreună hrana întru bucurie şi întru curăţia inimii.
47.Lăudând pe Dumnezeu şi având har la tot poporul. Iar Domnul adăuga zilnic Bisericii pe cei ce se mântuiau.

Capitolul 3 - Petru vindecă un olog la poarta templului şi propovăduieşte Evanghelia în pridvorul lui Solomon

1.Iar Petru şi Ioan se suiau la templu pentru rugăciunea din ceasul al nouălea.
2.Şi era un bărbat olog din pântecele mamei sale, pe care-l aduceau şi-l puneau în fiecare zi la poarta templului, zisă Poarta Frumoasă, ca să ceară milostenie de la cei ce intrau în templu,
3.Care, văzând că Petru şi Ioan vor să intre în templu, le-a cerut milostenie.
4.Iar Petru, căutând spre el, împreună cu Ioan, a zis: Priveşte noi;
5.Iar el se uita la ei cu luare-aminte, aşteptând să primească ceva de la ei.
6.Iar Petru a zis: Argint şi aur nu am; dar ce am, aceea îţi dau. În numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te şi umblă!
7.Şi apucându-l de mâna dreaptă, l-a ridicat şi îndată gleznele şi tălpile picioarelor lui s-au întărit.
8.Şi sărind, a stat în picioare şi umbla, şi a intrat cu ei în templu, umblând şi sărind şi lăudând pe Dumnezeu.
9.Şi tot poporul l-a văzut umblând şi lăudând pe Dumnezeu.
10.Şi îl cunoşteau că el era cel care şedea pentru milostenie, la Poarta Frumoasă a templului, şi s-au umplut de uimire şi de mirare pentru ceea ce i s-a întâmplat.
11.Şi ţinându-se el de Petru şi de Ioan, tot poporul, uimit, alerga la ei, în pridvorul numit al lui Solomon.
12.Iar Petru, văzând aceasta, a răspuns către popor: Bărbaţi israeliţi, de ce vă miraţi de acest lucru, sau de ce staţi cu ochii aţintiţi la noi, ca şi cum cu a noastră putere sau cucernicie l-am fi făcut pe acesta să umble?
13.Dumnezeul lui Avraam şi al lui Isaac şi al lui Iacov, Dumnezeul părinţilor noştri a slăvit pe Fiul Său Iisus, pe Care voi L-aţi predat şi L-aţi tăgăduit în faţa lui Pilat, care găsise cu cale să-L elibereze.
14.Dar voi v-aţi lepădat de Cel sfânt şi drept şi aţi cerut să vă dăruiască un bărbat ucigaş.
15.Iar pe Începătorul vieţii L-aţi omorât, pe Care însă Dumnezeu L-a înviat din morţi şi ai Cărui martori suntem noi.
16.Şi prin credinţa în numele Lui, pe acesta pe care îl vedeţi şi îl cunoaşteţi, l-a întărit numele lui Iisus şi credinţa cea întru El i-a dat lui întregirea aceasta a trupului, înaintea voastră, a tuturor.
17.Şi acum, fraţilor, ştiu că din neştiinţă aţi făcut rău ca şi mai-marii voştri.
18.Dar Dumnezeu a împlinit astfel cele ce vestise dinainte prin gura tuturor proorocilor, că Hristosul Său va pătimi.
19.Deci pocăiţi-vă şi vă întoarceţi, ca să se şteargă păcatele voastre,
20.Ca să vină de la faţa Domnului vremuri de uşurare şi ca să vă trimită pe Cel mai dinainte vestit vouă, pe Iisus Hristos,

21.Pe Care trebuie să-L primească Cerul până la vremile stabilirii din nou a tuturor celor despre care a vorbit Dumnezeu prin gura sfinţilor Săi prooroci din veac.
22.Moise a zis către părinţi: "Domnul Dumnezeu va ridica vouă dintre fraţii voştri Prooroc ca mine. Pe El să-L ascultaţi în toate câte vă va spune.
23.Şi tot sufletul care nu va asculta de Proorocul Acela, va fi nimicit din popor".
24.Iar toţi proorocii de la Samuel şi cei câţi le-au urmat au vorbit şi au vestit zilele acestea.
25.Voi sunteţi fiii proorocilor şi ai legământului pe care l-a încheiat Dumnezeu cu părinţii noştri, grăind către Avraam: "Şi întru seminţia ta se vor binecuvânta toate neamurile pământului".
26.Dumnezeu, înviind pe Fiul Său, L-a trimis întâi la voi, să vă binecuvânteze, ca fiecare să se întoarcă de la răutăţile sale.

Capitolul 4 - Biserica sporeşte cu încă două mii de bărbaţi. Petru şi Ioan în faţa sinedriului. Rugăciunea creştinilor în prigoană. Viaţa de obşte a primilor creştini

1.Dar pe când vorbeau ei către popor, au venit peste ei preoţii, căpetenia gărzii templului şi saducheii,
2.Mâniindu-se că ei învaţă poporul şi vestesc întru Iisus învierea din morţi.
3.Şi punând mâna pe ei, i-au pus sub pază, până a doua zi, căci acum era seară.
4.Totuşi mulţi din cei ce auziseră cuvântul au crezut şi numărul bărbaţilor credincioşi s-a făcut ca la cinci mii.
5.Şi a doua zi s-au adunat căpeteniile lor şi bătrânii şi cărturarii din Ierusalim,
6.Şi Anna arhiereul şi Caiafa şi Ioan şi Alexandru şi câţi erau din neamul arhieresc,
7.Şi punându-i în mijloc, îi întrebau: Cu ce putere sau în al cui nume aţi făcut voi aceasta?
8.Atunci Petru, plin fiind de Duhul Sfânt, le-a vorbit: Căpetenii ale poporului şi bătrâni ai lui Israel,
9.Fiindcă noi suntem astăzi cercetaţi pentru facere de bine unui om bolnav, prin cine a fost el vindecat,
10.Cunoscut să vă fie vouă tuturor, şi la tot poporul Israel, că în numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, pe Care voi L-aţi răstignit, dar pe Care Dumnezeu L-a înviat din morţi, întru Acela stă acesta sănătos înaintea voastră!
11.Acesta este piatra cea neluată în seamă de către voi, zidarii, care a ajuns în capul unghiului;
12.Şi întru nimeni altul nu este mântuirea, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi.
13.Şi văzând ei îndrăzneala lui Petru şi a lui Ioan şi ştiind că sunt oameni fără carte şi simpli, se mirau, şi îi cunoşteau că fuseseră împreună cu Iisus;

14.Şi văzând pe omul cel tămăduit, stând cu ei, n-aveau nimic de zis împotrivă,
15.Dar poruncindu-le să iasă afară din sinedriu, vorbeau între ei,
16.Zicând: ce vom face acestor oameni? Căci este învederat tuturor celor ce locuiesc în Ierusalim că prin ei s-a făcut o minune cunoscută şi nu putem să tăgăduim.
17.Dar ca aceasta să nu se răspândească mai mult în popor, să le poruncim cu ameninţare să nu mai vorbească, în numele acesta, nici unui om.
18.Şi chemându-i, le-au poruncit ca nicidecum să nu mai grăiască, nici să mai înveţe în numele lui Iisus.
19.Iar Petru şi Ioan, răspunzând, au zis către ei: Judecaţi dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu.
20.Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut şi am auzit.
21.Dar ei, ameninţându-i din nou, le-au dat drumul, negăsind nici un chip cum să-i pedepsească, din cauza poporului, fiindcă toţi slăveau pe Dumnezeu, pentru ceea ce se făcuse.
22.Căci omul cu care se făcuse această minune a vindecării avea mai mult ca patruzeci de ani.
23.Fiind sloboziţi, au venit la ai lor şi le-au spus câte le-au vorbit lor arhiereii şi bătrânii.
24.Iar ei, auzind, într-un cuget au ridicat glasul către Dumnezeu şi au zis: Stăpâne, Dumnezeule, Tu, Care ai făcut cerul şi pământul şi marea şi toate cele ce sunt în ele,
25.Care prin Duhul Sfânt şi prin gura părintelui nostru David, slujitorul Tău, ai zis: Pentru ce s-au întărâtat neamurile şi popoarele au cugetat cele deşarte?
26.Ridicatu-s-au regii pământului şi căpeteniile s-au adunat laolaltă împotriva Domnului şi împotriva Unsului Lui,
27.Căci asupra Sfântului Tău Fiu Iisus, pe care Tu L-ai uns, s-au adunat laolaltă, cu adevărat, în cetatea aceasta, şi Irod şi Pontius Pilat cu păgânii şi cu popoarele lui Israel,
28.Ca să facă toate câte mâna Ta şi sfatul Tău mai dinainte au rânduit să fie.
29.Şi acum, Doamne, caută spre ameninţările lor şi dă robilor Tăi să grăiască cuvântul Tău cu toată îndrăzneala,
30.Întinzând dreapta Ta spre vindecare şi săvârşind semne şi minuni, prin numele Sfântului Tău Fiu Iisus.
31.Şi pe când se rugau astfel, s-a cutremurat locul în care erau adunaţi, şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt şi grăiau cu îndrăzneală cuvântul lui Dumnezeu.
32.Iar inima şi sufletul mulţimii celor ce au crezut erau una şi nici unul nu zicea că este al său ceva din averea sa, ci toate le erau de obşte.
33.Şi cu mare putere apostolii mărturiseau despre învierea Domnului Iisus Hristos şi mare har era peste ei toţi.

34.Şi nimeni nu era între ei lipsit, fiindcă toţi câţi aveau ţarini sau case le vindeau şi aduceau preţul celor vândute,
35.Şi-l puneau la picioarele apostolilor. Şi se împărţea fiecăruia după cum avea cineva trebuinţă.
36.Iar Iosif, cel numit de apostoli Barnaba (care se tâlcuieşte fiul mângâierii), un levit, născut în Cipru,
37.Având ţarină şi vânzând-o, a adus banii şi i-a pus la picioarele apostolilor.

Capitolul 5 - Anania şi Safira. Multe semne şi minuni. Apostolii sunt închişi, dar un înger îi eliberează, apoi sunt duşi în sinedriu. Sfatul lui Gamaliel

1.Iar un om, anume Anania, cu Safira, femeia lui, şi-a vândut ţarina.
2.Şi a dosit din preţ, ştiind şi femeia lui, şi aducând o parte, a pus-o la picioarele apostolilor.
3.Iar Petru a zis: Anania, de ce a umplut satana inima ta, ca să minţi tu Duhului Sfânt şi să doseşti din preţul ţarinei?
4.Oare, păstrând-o, nu-ţi rămânea ţie, şi vândută nu era în stăpânirea ta? Pentru ce ai pus în inima ta lucrul acesta? N-ai minţit oamenilor, ci lui Dumnezeu.
5.Iar Anania, auzind aceste cuvinte, a căzut şi a murit. Şi frică mare i-a cuprins pe toţi care au auzit.
6.Şi sculându-se cei mai tineri, l-au înfăşurat şi, scoţându-l afară, l-au îngropat.
7.După un răstimp, ca de trei ceasuri, a intrat şi femeia lui, neştiind ce se întâmplase.
8.Iar Petru a zis către ea: Spune-mi dacă aţi vândut ţarina cu atât? Iar ea a zis: Da, cu atât.
9.Iar Petru a zis către ea: De ce v-aţi învoit voi să ispitiţi Duhul Domnului? Iată picioarele celor ce au îngropat pe bărbatul tău sunt la uşă şi te vor scoate afară şi pe tine.
10.Şi ea a căzut îndată la picioarele lui Petru şi a murit. Şi intrând tinerii, au găsit-o moartă şi, scoţând-o afară, au îngropat-o lângă bărbatul ei.
11.Şi frică mare a cuprins toată Biserica şi pe toţi care au auzit acestea.
12.Iar prin mâinile apostolilor se făceau semne şi minuni multe în popor, şi erau toţi, într-un cuget, în pridvorul lui Solomon.
13.Şi nimeni dintre ceilalţi nu cuteza să se alipească de ei, dar poporul îi lăuda.
14.Şi din ce în ce mai mult se adăugau cei ce credeau în Domnul, mulţime de bărbaţi şi de femei,
15.Încât scoteau pe cei bolnavi în uliţe şi-i puneau pe paturi şi pe tărgi, ca venind Petru, măcar umbra lui să umbrească pe vreunul dintre ei.
16.Şi se aduna şi mulţimea din cetăţile dimprejurul Ierusalimului, aducând bolnavi şi bântuiţi de duhuri necurate, şi toţi se vindecau.

17.Şi sculându-se arhiereul şi toţi cei împreună cu el - cei din eresul saducheilor - s-au umplut de pizmă.
18.Şi au pus mâna pe apostoli şi i-au băgat în temniţa obştească.
19.Iar un înger al Domnului, în timpul nopţii, a deschis uşile temniţei şi, scoţându-i, le-a zis:
20.Mergeţi şi, stând, grăiţi poporului în templu toate cuvintele vieţii acesteia.
21.Şi, auzind, au intrat de dimineaţă în templu şi învăţau. Dar venind arhiereul şi cei împreună cu el, au adunat sinedriul şi tot sfatul bătrânilor fiilor lui Israel şi au trimis la temniţă să-i aducă pe apostoli.
22.Dar, ducându-se, slugile nu i-au găsit în temniţă şi, întorcându-se, au vestit,
23.Zicând: Temniţa am găsit-o încuiată în toată siguranţa şi pe paznici stând la uşi, dar când am descuiat, înăuntru n-am găsit pe nimeni.
24.Când au auzit aceste cuvinte, căpetenia pazei templului şi arhiereii erau nedumeriţi cu privire la ei, ce-ar putea să fie aceasta.
25.Dar venind cineva, le-a dat de veste: Iată, bărbaţii pe care i-aţi pus în temniţă sunt în templu, stând şi învăţând poporul.
26.Atunci, ducându-se, căpetenia pazei templului împreună cu slujitorii i-au adus dar nu cu sila, că se temeau de popor să nu-i omoare cu pietre.
27.Şi, aducându-i, i-au pus în faţa sinedriului. Iar arhiereul i-a întrebat,
28.Zicând: Au nu v-am poruncit vouă cu poruncă să nu mai învăţaţi în numele acesta? Şi iată aţi umplut Ierusalimul cu învăţătura voastră şi voiţi să aduceţi asupra noastră sângele Acestui Om!
29.Iar Petru şi apostolii, răspunzând, au zis: Trebuie să ascultăm pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni.
30.Dumnezeul părinţilor noştri a înviat pe Iisus, pe Care voi L-aţi omorât, spânzurându-L pe lemn.
31.Pe Acesta, Dumnezeu, prin dreapta Sa, L-a înălţat Stăpânitor şi Mântuitor, ca să dea lui Israel pocăinţă şi iertarea păcatelor.
32.Şi suntem martori ai acestor cuvinte noi şi Duhul Sfânt, pe Care Dumnezeu L-a dat celor ce Îl ascultă.
33.Iar ei, auzind, se mâniau foarte şi se sfătuiau să-i omoare.
34.Şi ridicându-se în sinedriu un fariseu, anume Gamaliel, învăţător de Lege, cinstit de tot poporul, a poruncit să-i scoată pe oameni afară puţin,
35.Şi a zis către ei: Bărbaţi israeliţi, luaţi aminte la voi, ce aveţi să faceţi cu aceşti oameni.
36.Că înainte de zilele acestea s-a ridicat Teudas, zicând că el este cineva, căruia i s-au alăturat un număr de bărbaţi ca la patru sute, care a fost ucis şi toţi câţi l-au ascultat au fost risipiţi şi nimiciţi.
37.După aceasta s-a ridicat Iuda Galileianul, în vremea numărătorii, şi a atras popor mult după el; şi acela a pierit şi toţi câţi au ascultat de el au fost împrăştiaţi.

38.Şi acum zic vouă: Feriţi-vă de oamenii aceştia şi lăsaţi-i, căci dacă această hotărâre sau lucrul acesta este de la oameni, se va nimici;
39.Iar dacă este de la Dumnezeu, nu veţi putea să-i nimiciţi, ca nu cumva să vă aflaţi şi luptători împotriva lui Dumnezeu.
40.Şi l-au ascultat pe el; şi chemând pe apostoli şi bătându-i, le-au poruncit să nu mai vorbească în numele lui Iisus, şi le-au dat drumul.
41.Iar ei au plecat din faţa sinedriului, bucurându-se că s-au învrednicit, pentru numele Lui, să sufere ocară.
42.Şi toată ziua, în templu şi prin case, nu încetau să înveţe şi să binevestească pe Hristos Iisus.

Capitolul 6 - Alegerea şi hirotonia celor şapte diaconi. Comunitatea creştinilor sporeşte. Arestarea lui Ştefan

1.În zilele acelea, înmulţindu-se ucenicii, eleniştii (iudei) murmurau împotriva evreilor, pentru că văduvele lor erau trecute cu vederea la slujirea cea de fiecare zi.
2.Şi chemând cei doisprezece mulţimea ucenicilor, au zis: Nu este drept ca noi, lăsând de-o parte cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese.
3.Drept aceea, fraţilor, căutaţi şapte bărbaţi dintre voi, cu nume bun, plini de Duh Sfânt şi de înţelepciune, pe care noi să-i rânduim la această slujbă.
4.Iar noi vom stărui în rugăciune şi în slujirea cuvântului.
5.Şi a plăcut cuvântul înaintea întregii mulţimi, şi au ales pe Ştefan, bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt, şi pe Filip, şi pe Prohor, şi pe Nicanor, şi pe Timon, şi pe Parmena, şi pe Nicolae, prozelit din Antiohia,
6.Pe care i-au pus înaintea apostolilor, şi ei, rugându-se şi-au pus mâinile peste ei.
7.Şi cuvântul lui Dumnezeu creştea, şi se înmulţea foarte numărul ucenicilor în Ierusalim, încă şi mulţime de preoţi se supuneau credinţei.
8.Iar Ştefan, plin de har şi de putere, făcea minuni şi semne mari în popor.
9.Şi s-au ridicat unii din sinagoga ce se zicea a libertinilor şi a cirenenilor şi a alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia, sfădindu-se cu Ştefan.
10.Şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi a Duhului cu care el vorbea.
11.Atunci au pus pe nişte bărbaţi să zică: L-am auzit spunând cuvinte de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu.
12.Şi au întărâtat poporul şi pe bătrâni şi pe cărturari şi, năvălind asupră-i, l-au răpit şi l-au dus în sinedriu.
13.Şi au pus martori mincinoşi, care ziceau: Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt şi a Legii.
14.Că l-au auzit zicând că Acest Iisus Nazarineanul va strica locul acesta şi va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise.

15.Şi aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au văzut faţa lui ca o faţă de înger.

Capitolul 7 - Cuvântarea şi martiriul lui Ştefan

1.Şi a zis arhiereul: Adevărate sunt acestea?
2.Iar el a zis: Bărbaţi fraţi şi părinţi, ascultaţi! Dumnezeul slavei S-a arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, mai înainte de a locui în Haran,
3.Şi a zis către el: Ieşi din pământul tău şi din rudenia ta şi vino în pământul pe care ţi-l voi arăta.
4.Atunci, ieşind din pământul caldeilor, a locuit în Haran. Iar de acolo, după moartea tatălui său, l-a strămutat în această ţară, în care locuiţi voi acum,
5.Şi nu i-a dat moştenire în ea nici o palmă de pământ, ci i-a făgăduit că i-o va da lui spre stăpânire şi urmaşilor lui după el, neavând el copil.
6.Şi Dumnezeu a vorbit astfel: "Urmaşii lui vor fi străini în pământ străin, şi acolo îi vor robi şi-i vor asupri patru sute de ani.
7.Şi pe poporul la care vor fi robi, Eu îl voi judeca - a zis Dumnezeu - iar după acestea vor ieşi şi-Mi vor sluji Mie în locul acesta".
8.Şi i-a dat legământul tăierii împrejur; şi aşa a născut pe Isaac şi l-a tăiat împrejur a opta zi; şi Isaac a născut pe Iacov şi Iacov pe cei doisprezece patriarhi.
9.Şi patriarhii, pizmuind pe Iosif, l-au vândut în Egipt; dar Dumnezeu era cu el,
10.Şi l-a scos din toate necazurile lui şi i-a dat har şi înţelepciune înaintea lui Faraon, regele Egiptului, iar acesta l-a pus mai mare peste Egipt şi peste toată casa lui.
11.Şi a venit foamete peste tot Egiptul şi peste Canaan, şi strâmtorare mare, şi părinţii noştri nu mai găseau hrană.
12.Şi Iacov, auzind că este grâu în Egipt, a trimis pe părinţii noştri întâia oară.
13.Iar a doua oară Iosif s-a făcut cunoscut fraţilor săi şi Faraon a aflat neamul lui Iosif.
14.Şi Iosif, trimiţând, a chemat pe Iacov, tatăl său, şi toată rudenia sa, cu şaptezeci şi cinci de suflete.
15.Şi Iacov s-a coborât în Egipt; şi a murit şi el şi părinţii noştri;
16.Şi au fost strămutaţi la Sichem şi au fost puşi în mormântul pe care Avraam l-a cumpărat cu preţ de argint, de la fiii lui Emor, în Sichem;
17.Dar cum se apropia vremea făgăduinţei pentru care s-a jurat Dumnezeu lui Avraam, a crescut poporul şi s-a înmulţit în Egipt,
18.Până când s-a ridicat peste Egipt alt rege, care nu ştia de Iosif.
19.Acesta, purtându-se ca un viclean cu neamul nostru, a asuprit pe părinţii noştri să-şi lepede pruncii lor, ca să nu mai trăiască.

20.În vremea aceea s-a născut Moise şi era plăcut lui Dumnezeu. Şi trei luni a fost hrănit în casa tatălui său.
21.Şi fiind lepădat, l-a luat fiica lui Faraon şi l-a crescut ca pe un fiu al ei.
22.Şi a fost învăţat Moise în toată înţelepciunea egiptenilor şi era puternic în cuvintele şi în faptele lui.
23.Iar când a împlinit patruzeci de ani, şi-a pus în gând să cerceteze pe fraţii săi, fiii lui Israel.
24.Şi văzând pe unul dintre ei că suferă strâmbătate, l-a apărat şi omorând pe egiptean, a răzbunat pe cel asuprit.
25.Şi el credea că fraţii săi vor pricepe că Dumnezeu, prin mâna lui, le dăruieşte izbăvire, dar ei n-au înţeles.
26.Şi a doua zi s-a arătat unora care se băteau şi i-a îndemnat la pace, zicând: Bărbaţilor, sunteţi fraţi. De ce vă faceţi rău unul altuia?
27.Dar cel ce asuprea pe aproapele l-a îmbrâncit, zicând: Cine te-a pus pe tine domn şi judecător peste noi?
28.Nu cumva vrei să mă omori, cum ai omorât ieri pe egiptean?
29.La acest cuvânt, Moise a fugit şi a trăit ca străin în ţara Madian, unde a născut doi fii.
30.Şi după ce s-au împlinit patruzeci de ani, îngerul Domnului i s-a arătat în pustiul Muntelui Sinai, în flacăra focului unui rug.
31.Iar Moise, văzând, s-a minunat de vedenie, dar când s-a apropiat ca să ia seama mai bine, a fost glasul Domnului către el:
32."Eu sunt Dumnezeul părinţilor tăi, Dumnezeul lui Avraam şi Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov". Şi Moise, tremurând, nu îndrăznea să privească;
33.Iar Domnul i-a zis: "Dezleagă încălţămintea picioarelor tale, căci locul pe care stai este pământ sfânt.
34.Privind, am văzut asuprirea poporului Meu în Egipt şi suspinul lor l-am auzit şi M-am pogorât ca să-i scot. Şi acum vino, să te trimit în Egipt".
35.Pe Moise acesta de care s-au lepădat, zicând: Cine te-a pus pe tine domn şi judecător? pe acesta l-a trimis Dumnezeu domn şi răscumpărător, prin mâna îngerului care i se arătase lui în rug.
36.Acesta i-a scos afară, făcând minuni şi semne în ţara Egiptului şi în Marea Roşie şi în pustie, timp de patruzeci de ani.
37.Acesta este Moise cel ce a zis fiilor lui Israel: "Prooroc ca mine vă va ridica Dumnezeu din fraţii voştri; pe EL să-L ascultaţi".
38.Acesta este cel ce a fost la adunarea în pustie, cu îngerul care i-a vorbit pe Muntele Sinai şi cu părinţii noştri, primind cuvinte de viaţă ca să ni le dea nouă.
39.De acesta n-au voit să asculte părinţii noştri, ci l-au lepădat şi inimile lor s-au întors către Egipt,

40.Zicând lui Aaron: "Fă-ne dumnezei care să meargă înaintea noastră; căci acestui Moise, care ne-a scos din ţara Egiptului, nu ştim ce i s-a întâmplat".
41.Şi au făcut, în zilele acelea, un viţel şi au adus idolului jertfă şi se veseleau de lucrurile mâinilor lor.
42.Şi S-a întors Dumnezeu şi i-a dat pe ei să slujească oştirii cerului, precum este scris în cartea proorocilor: "Adus-aţi voi Mie, casă a lui Israel, timp de patruzeci de ani, în pustie, junghieri şi jertfe?
43.Şi aţi purtat cortul lui Moloh şi steaua dumnezeului vostru Remfan, chipurile pe care le-aţi făcut, ca să vă închinaţi la ele! De aceea vă voi strămuta dincolo de Babilon".
44.Părinţii noştri aveau în pustie cortul mărturiei, precum orânduise Cel ce a vorbit cu Moise, ca să-l facă după chipul pe care îl văzuse;
45.Şi pe acesta primindu-l, părinţii noştri l-au adus cu Iosua în ţara stăpânită de neamuri, pe care Dumnezeu le-a izgonit din faţa părinţilor noştri, până în zilele lui David,
46.Care a aflat har înaintea lui Dumnezeu şi a cerut să găsească un locaş pentru Dumnezeul lui Iacov.
47.Iar Solomon I-a zidit Lui casă,
48.Dar Cel Preaînalt nu locuieşte în temple făcute de mâini, precum zice proorocul:
49."Cerul este tronul Meu şi pământul aşternut picioarelor Mele. Ce casă Îmi veţi zidi Mie? - zice Domnul - sau care este locul odihnei Mele?
50.Nu mâna Mea a făcut toate acestea?"
51.Voi cei tari în cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, voi pururea staţi împotriva Duhului Sfânt, precum şi părinţii voştri, aşa şi voi!
52.Pe care dintre prooroci nu l-au prigonit părinţii voştri? Şi au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai Cărui vânzători şi ucigaşi v-aţi făcut voi acum,
53.Voi, care aţi primit Legea întru rânduieli de îngeri şi n-aţi păzit-o!
54.Iar ei, auzind acestea, fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui.
55.Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu.
56.Şi a zis: Iată, văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!
57.Iar ei, strigând cu glas mare, şi-au astupat urechile şi au năvălit asupra lui.
58.Şi scoţându-l afară din cetate, îl băteau cu pietre. Iar martorii şi-au pus hainele la picioarele unui tânăr, numit Saul.
59.Şi îl băteau cu pietre pe Ştefan, care se ruga şi zicea: Doamne, Iisuse, primeşte duhul meu!

60.Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Şi zicând acestea, a murit.

Capitolul 8 - Saul prigoneşte Biserica. Evanghelia este propovăduită în Samaria. Simon Magul. Filip şi famenul etiopian

1.Şi Saul s-a făcut părtaş la uciderea lui. Şi s-a făcut în ziua aceea prigoană mare împotriva Bisericii din Ierusalim. Şi toţi, afară de apostoli, s-au împrăştiat prin ţinuturile Iudeii şi ale Samariei.
2.Iar bărbaţi cucernici au îngropat pe Ştefan şi au făcut plângere mare pentru el.
3.Şi Saul pustiia Biserica, intrând prin case şi, târând pe bărbaţi şi pe femei, îi preda la temniţă.
4.Iar cei ce se împrăştiaseră străbăteau ţara, binevestind cuvântul.
5.Iar Filip, coborându-se într-o cetate a Samariei, le propovăduia pe Hristos.
6.Şi mulţimile luau aminte într-un cuget la cele spuse de către Filip, ascultându-l şi văzând semnele pe care le săvârşea.
7.Căci din mulţi care aveau duhuri necurate, strigând cu glas mare, ele ieşeau şi mulţi slăbănogi şi şchiopi s-au vindecat.
8.Şi s-a făcut mare bucurie în cetatea aceea.
9.Dar era mai dinainte în cetate un bărbat, anume Simon, vrăjind şi uimind neamul Samariei, zicând că el este cineva mare,
10.La care luau aminte toţi, de la mic până la mare, zicând: Acesta este puterea lui Dumnezeu, numită cea mare.
11.Şi luau aminte la el, fiindcă de multă vreme, cu vrăjile lui, îi uimise.
12.Iar când au crezut lui Filip, care le propovăduia despre împărăţia lui Dumnezeu şi despre numele lui Iisus Hristos, bărbaţi şi femei se botezau.
13.Iar Simon a crezut şi el şi, botezându-se, era mereu cu Filip. Şi văzând semnele şi minunile mari ce se făceau, era uimit.
14.Iar apostolii din Ierusalim, auzind că Samaria a primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru şi pe Ioan,
15.Care, coborând, s-au rugat pentru ei, ca să primească Duhul Sfânt.
16.Căci nu Se pogorâse încă peste nici unul dintre ei, ci erau numai botezaţi în numele Domnului Iisus.
17.Atunci îşi puneau mâinile peste ei, şi ei luau Duhul Sfânt.
18.Şi Simon văzând că prin punerea mâinilor apostolilor se dă Duhul Sfânt, le-a adus bani,
19.Zicând: Daţi-mi şi mie puterea aceasta, ca acela pe care voi pune mâinile să primească Duhul Sfânt.
20.Iar Petru a zis către el: Banii tăi să fie cu tine spre pierzare! Căci ai socotit că darul lui Dumnezeu se agoniseşte cu bani.

21.Tu n-ai parte, nici moştenire, la chemarea aceasta, pentru că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.
22.Pocăieşte-te deci de această răutate a ta şi te roagă lui Dumnezeu, doară ţi se va ierta cugetul inimii tale,
23.Căci întru amărăciunea fierii şi întru legătura nedreptăţii te văd că eşti.
24.Şi răspunzând, Simon a zis: Rugaţi-vă voi la Domnul, pentru mine, ca să nu vină asupra mea nimic din cele ce aţi zis.
25.Iar ei, mărturisind şi grăind cuvântul Domnului, s-au întors la Ierusalim şi în multe sate ale samarinenilor binevesteau.
26.Şi un înger al Domnului a grăit către Filip, zicând: Ridică-te şi mergi spre miazăzi, pe calea care coboară de la Ierusalim la Gaza; aceasta este pustie.
27.Ridicându-se, a mers. Şi iată un bărbat din Etiopia, famen, mare dregător al Candachiei, regina Etiopiei, care era peste toată vistieria ei şi care venise la Ierusalim ca să se închine,
28.Se întorcea acasă; şi şezând în carul său, citea pe proorocul Isaia.
29.Iar Duhul i-a zis lui Filip: Apropie-te şi te alipeşte de carul acesta.
30.Şi alergând Filip l-a auzit citind pe proorocul Isaia, şi i-a zis: Înţelegi, oare, ce citeşti?
31.Iar el a zis: Cum aş putea să înţeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva? Şi a rugat pe Filip să se urce şi să şadă cu el.
32.Iar locul din Scriptură pe care-l citea era acesta: "Ca un miel care se aduce spre junghiere şi ca o oaie fără de glas înaintea celui ce-o tunde, aşa nu şi-a deschis gura sa.
33.Întru smerenia Lui, judecata Lui s-a ridicat şi neamul Lui cine-l va spune? Că se ridică de pe pământ viaţa Lui".
34.Iar famenul, răspunzând, a zis lui Filip: Rogu-te, despre cine zice proorocul acesta, despre sine ori despre altcineva?
35.Iar Filip, deschizând gura sa şi începând de la scriptura aceasta, i-a binevestit pe Iisus.
36.Şi, pe când mergeau pe cale, au ajuns la o apă; iar famenul a zis: Iată apă. Ce mă împiedică să fiu botezat?
37.Filip a zis: Dacă crezi din toată inima, este cu putinţă. Şi el, răspunzând, a zis: Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu.
38.Şi a poruncit să stea carul; şi s-au coborât amândoi în apă, şi Filip şi famenul, şi l-a botezat.
39.Iar când au ieşit din apă, Duhul Domnului a răpit pe Filip, şi famenul nu l-a mai văzut. Şi el s-a dus în calea sa, bucurându-se.
40.Iar Filip s-a aflat în Azot şi, mergând, binevestea prin toate cetăţile, până ce a sosit în Cezareea.

Capitolul 9 - Minunea de pe calea Damascului. Încreştinarea lui Saul. Saul Îl propovăduieşte pe Iisus icirc;n Damasc. Saul la Ierusalim, apoi în Tars. Petru îl vindecă pe Enea şi o învie pe Tavita

1.Iar Saul, suflând încă ameninţare şi ucidere împotriva ucenicilor Domnului, a mers la arhiereu,
2.Şi a cerut de la el scrisori către sinagogile din Damasc ca, dacă va afla acolo pe vreunii, atât bărbaţi, cât şi femei, că merg pe calea aceasta, să-i aducă legaţi la Ierusalim.
3.Dar pe când călătorea el şi se apropia de Damasc, o lumină din cer, ca de fulger, l-a învăluit deodată.
4.Şi, căzând la pământ, a auzit un glas, zicându-i: Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti?
5.Iar el a zis: Cine eşti, Doamne? Şi Domnul a zis: Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigoneşti. Greu îţi este să izbeşti cu piciorul în ţepuşă.
6.Şi el, tremurând şi înspăimântat fiind, a zis: Doamne, ce voieşti să fac? Iar Domnul i-a zis: Ridică-te, intră în cetate şi ţi se va spune ce trebuie să faci.
7.Iar bărbaţii, care erau cu el pe cale, stăteau înmărmuriţi, auzind glasul, dar nevăzând pe nimeni.
8.Şi s-a ridicat Saul de la pământ, dar, deşi avea ochii deschişi, nu vedea nimic. Şi luându-l de mână, l-au dus în Damasc.
9.Şi trei zile a fost fără vedere; şi n-a mâncat, nici n-a băut.
10.Şi era în Damasc un ucenic, anume Anania, şi Domnul i-a zis în vedenie: Anania! Iar el a zis: Iată-mă, Doamne;
11.Şi Domnul a zis către el: Sculându-te, mergi pe uliţa care se cheamă Uliţa Dreaptă şi caută în casa lui Iuda, pe un om din Tars, cu numele Saul; că, iată, se roagă.
12.Şi a văzut în vedenie pe un bărbat, anume Anania, intrând la el şi punându-şi mâinile peste el, ca să vadă iarăşi.
13.Şi a răspuns Anania: Doamne, despre bărbatul acesta am auzit de la mulţi câte rele a făcut sfinţilor Tăi în Ierusalim.
14.Şi aici are putere de la arhierei să lege pe toţi care cheamă numele Tău.
15.Şi a zis Domnul către el: Mergi, fiindcă acesta Îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor şi a regilor şi a fiilor lui Israel;
16.Căci Eu îi voi arăta câte trebuie să pătimească el pentru numele Meu.
17.Şi a mers Anania şi a intrat în casă şi, punându-şi mâinile pe el, a zis: Frate Saul, Domnul Iisus, Cel ce ţi S-a arătat pe calea pe care tu veneai, m-a trimis ca să vezi iarăşi şi să te umpli de Duh Sfânt.
18.Şi îndată au căzut de pe ochii lui ca nişte solzi; şi a văzut iarăşi şi, sculându-se, a fost botezat.

19.Şi luând mâncare, s-a întărit. Şi a stat cu ucenicii din Damasc câteva zile.
20.Apoi propovăduia în sinagogi pe Iisus, că Acesta este Fiul lui Dumnezeu.
21.Şi se mirau toţi care îl auzeau şi ziceau: Nu este, oare, acesta cel care prigonea în Ierusalim pe cei ce cheamă acest nume şi a venit aici pentru aceea ca să-i ducă pe ei legaţi la arhierei?
22.Şi Saul se întărea mai mult şi tulbura pe iudeii care locuiau în Damasc, dovedind că Acesta este Hristos.
23.Şi după ce au trecut destule zile, iudeii s-au sfătuit să-l omoare.
24.Şi s-a făcut cunoscut lui Saul vicleşugul lor. Şi ei păzeau porţile şi ziua şi noaptea, ca să-l ucidă.
25.Şi luându-l ucenicii lui noaptea, l-au coborât peste zid, lăsându-l jos într-un coş.
26.Şi venind la Ierusalim, Saul încerca să se alipească de ucenici; şi toţi se temeau de el, necrezând că este ucenic.
27.Iar Barnaba, luându-l pe el, l-a dus la apostoli şi le-a istorisit cum a văzut pe cale pe Domnul şi că El i-a vorbit lui şi cum a propovăduit la Damasc, cu îndrăzneală în numele lui Iisus.
28.Şi era cu ei intrând şi ieşind în Ierusalim şi propovăduia cu îndrăzneală în numele Domnului.
29.Şi vorbea şi se sfădea cu eleniştii, iar ei căutau să-l ucidă.
30.Dar fraţii, aflând aceasta, l-au dus pe Saul la Cezareea şi de acolo l-au trimis la Tars.
31.Deci Biserica, în toată Iudeea şi Galileea şi Samaria, avea pace, zidindu-se şi umblând în frica de Domnul, şi sporea prin mângâierea Duhului Sfânt.
32.Şi trecând Petru pe la toţi, a coborât şi la sfinţii care locuiau în Lida.
33.Şi acolo a găsit pe un om, anume Enea, care de opt ani zăcea în pat, fiindcă era paralitic.
34.Şi Petru i-a zis: Enea, te vindecă Iisus Hristos. Ridică-te şi strânge-ţi patul. Şi îndată s-a ridicat.
35.Şi l-au văzut toţi cei ce locuiau în Lida şi în Saron, care s-au şi întors la Domnul.
36.Iar în Iope era o ucenită, cu numele Tavita, care, tâlcuindu-se, se zice Căprioară. Aceasta era plină de fapte bune şi de milosteniile pe care le făcea.
37.Şi în zilele acelea ea s-a îmbolnăvit şi a murit. Şi, scăldând-o, au pus-o în camera de sus.
38.Şi fiind aproape Lida de Iope, ucenicii, auzind că Petru este în Lida, au trimis pe doi bărbaţi la el, rugându-l: Nu pregeta să vii până la noi.
39.Şi Petru, sculându-se, a venit cu ei. Când a sosit, l-au dus în camera de sus şi l-au înconjurat toate văduvele, plângând şi arătând cămăşile şi hainele câte le făcea Căprioara, pe când era cu ele.

40.Şi Petru, scoţând afară pe toţi, a îngenunchiat şi s-a rugat şi, întorcându-se către trup, a zis: Tavita scoală-te! Iar ea şi-a deschis ochii şi, văzând pe Petru, a şezut.
41.Şi dându-i mâna, Petru a ridicat-o şi, chemând pe sfinţi şi pe văduve, le-a dat-o vie.
42.Şi s-a făcut cunoscută aceasta în întreaga Iope şi mulţi au crezut în Domnul.
43.Şi el a rămas în Iope multe zile, la un oarecare Simon, tăbăcar.

Capitolul 10 - Petru şi sutaşul Corneliu. Petru vorbeşte în casa lui Corneliu. Păgânii Îl primesc pe Duhul Sfânt

1.Iar în Cezareea era un bărbat cu numele Corneliu, sutaş, din cohorta ce se chema Italica,
2.Cucernic şi temător de Dumnezeu, cu toată casa lui şi care făcea multe milostenii poporului şi se ruga lui Dumnezeu totdeauna.
3.Şi a văzut în vedenie, lămurit, cam pe la ceasul al nouălea din zi, un înger al lui Dumnezeu, intrând la el şi zicându-i: Corneliu!
4.Iar Corneliu, căutând spre el şi înfricoşându-se, a zis: Ce este, Doamne? Şi îngerul i-a zis: Rugăciunile tale şi milosteniile tale s-au suit, spre pomenire, înaintea lui Dumnezeu.
5.Şi acum, trimite bărbaţi la Iope şi cheamă să vină un oarecare Simon, care se numeşte şi Petru.
6.El este găzduit la un om oarecare Simon, tăbăcar, a cărui casă este lângă mare. Acesta îţi va spune ce să faci.
7.Şi după ce s-a dus îngerul care vorbea cu el, Corneliu a chemat două din slugile sale de casă şi pe un ostaş cucernic din cei ce îi erau mai apropiaţi.
8.Şi după ce le-a istorisit toate, i-a trimis la Iope.
9.Iar a doua zi, pe când ei mergeau pe drum şi se apropiau de cetate, Petru s-a suit pe acoperiş, să se roage pe la ceasul al şaselea.
10.Şi i s-a făcut foame şi voia să mănânce, dar, pe când ei îi pregăteau să mănânce, a căzut în extaz.
11.Şi a văzut cerul deschis şi coborându-se ceva ca o faţă mare de pânză, legată în patru colţuri, lăsându-se pe pământ.
12.În ea erau toate dobitoacele cu patru picioare şi târâtoarele pământului şi păsările cerului.
13.Şi glas a fost către el: Sculându-te, Petre, junghie şi mănâncă.
14.Iar Petru a zis: Nicidecum, Doamne, căci niciodată n-am mâncat nimic spurcat şi necurat.
15.Şi iarăşi, a doua oară, a fost glas către el: Cele ce Dumnezeu a curăţit, tu să nu le numeşti spurcate.
16.Şi aceasta s-a făcut de trei ori şi îndată acel ceva s-a ridicat la cer.

17.Pe când Petru nu se dumirea întru sine ce ar putea să fie vedenia pe care o văzuse, iată bărbaţii cei trimişi de Corneliu, întrebând de casa lui Simon, s-au oprit la poartă,
18.Şi, strigând, întrebau dacă Simon, numit Petru, este găzduit acolo.
19.Şi tot gândindu-se Petru la vedenie, Duhul i-a zis: Iată, trei bărbaţi te caută;
20.Ci sculându-te, coboară-te şi mergi împreună cu ei, de nimic îndoindu-te, fiindcă Eu i-am trimis.
21.Şi Petru, coborându-se la bărbaţii trimişi la el de Corneliu, le-a zis: Iată, eu sunt acela pe care îl căutaţi. Care este pricina pentru care aţi venit?
22.Iar ei au zis: Corneliu sutaşul, om drept şi temător de Dumnezeu şi mărturisit de tot neamul iudeilor, a fost înştiinţat de către un sfânt înger să trimită să te cheme acasă la el, ca să audă cuvinte de la tine.
23.Deci, chemându-i înăuntru, i-a găzduit. Iar a doua zi, sculându-se, a plecat împreună cu ei; iar câţiva din fraţii cei din Iope l-au însoţit.
24.Şi în ziua următoare au intrat în Cezareea. Iar Corneliu îi aştepta şi chemase acasă la el rudeniile sale şi prietenii cei mai de aproape.
25.Şi când a fost să intre Petru, Corneliu, întâmpinându-l, i s-a închinat, căzând la picioarele lui.
26.Iar Petru l-a ridicat, zicându-i: Scoală-te. Şi eu sunt om.
27.Şi, vorbind cu el, a intrat şi a găsit pe mulţi adunaţi.
28.Şi a zis către ei: Voi ştiţi că nu se cuvine unui bărbat iudeu să se unească sau să se apropie de cel de alt neam, dar mie Dumnezeu mi-a arătat să nu numesc pe nici un om spurcat sau necurat.
29.De aceea, chemat fiind să vin, am venit fără împotrivire. Deci vă întreb: Pentru care cuvânt aţi trimis după mine?
30.Corneliu a zis: Acum patru zile eram postind până la ceasul acesta şi mă rugam în casa mea, în ceasul al nouălea, şi iată un bărbat în haină strălucitoare a stat în faţa mea.
31.Şi el a zis: Corneliu, a fost ascultată rugăciunea ta şi milosteniile tale au fost pomenite înaintea lui Dumnezeu.
32.Trimite, deci, la Iope şi cheamă pe Simon, cel ce se numeşte Petru; el este găzduit în casa lui Simon, tăbăcarul, lângă mare.
33.Deci îndată am trimis la tine; şi tu ai făcut bine că ai venit. Şi acum noi toţi suntem de faţă înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate cele poruncite ţie de Domnul.
34.Iar Petru, deschizându-şi gura, a zis: Cu adevărat înţeleg că Dumnezeu nu este părtinitor.
35.Ci, în orice neam, cel ce se teme de El şi face dreptate este primit de El.
36.Şi El a trimis fiilor lui Israel cuvântul, binevestind pacea prin Iisus Hristos: Acesta este Domn peste toate.

37.Voi ştiţi cuvântul care a fost în toată Iudeea, începând din Galileea, după botezul pe care l-a propovăduit Ioan.
38.(Adică despre) Iisus din Nazaret, cum a uns Dumnezeu cu Duhul Sfânt şi cu putere pe Acesta care a umblat făcând bine şi vindecând pe toţi cei asupriţi de diavolul, pentru că Dumnezeu era cu El.
39.Şi noi suntem martori pentru toate cele ce a făcut El în ţara iudeilor şi în Ierusalim; pe Acesta L-au omorât, spânzurându-L pe lemn.
40.Dar Dumnezeu L-a înviat a treia zi şi I-a dat să Se arate,
41.Nu la tot poporul, ci nouă martorilor, dinainte rânduiţi de Dumnezeu, care am mâncat şi am băut cu El, după învierea Lui din morţi.
42.Şi ne-a poruncit să propovăduim poporului şi să mărturisim că El este Cel rânduit de Dumnezeu să fie judecător al celor vii şi al celor morţi.
43.Despre Acesta mărturisesc toţi proorocii, că tot cel ce crede în El va primi iertarea păcatelor, prin numele Lui.
44.Încă pe când Petru vorbea aceste cuvinte, Duhul Sfânt a căzut peste toţi cei care ascultau cuvântul.
45.Iar credincioşii tăiaţi împrejur, care veniseră cu Petru, au rămas uimiţi pentru că darul Duhului Sfânt s-a revărsat şi peste neamuri.
46.Căci îi auzeau pe ei vorbind în limbi şi slăvind pe Dumnezeu. Atunci a răspuns Petru:
47.Poate, oare, cineva să oprească apa, ca să nu fie botezaţi aceştia care au primit Duhul Sfânt ca şi noi?
48.Şi a poruncit ca aceştia să fie botezaţi în numele lui Iisus Hristos. Atunci l-au rugat pe Petru să rămână la ei câteva zile.

Capitolul 11 - Petru încunoştinţează Biserica din Ierusalim despre primirea păgânilor. Biserica din Antiohia, unde credincioşii s-au numit, pentru întâia oară, creştini

1.Apostolii şi fraţii, care erau prin Iudeea, au auzit că şi păgânii au primit cuvântul lui Dumnezeu.
2.Şi când Petru s-a suit în Ierusalim, credincioşii tăiaţi împrejur se împotriveau,
3.Zicându-i: Ai intrat la oameni netăiaţi împrejur şi ai mâncat cu ei.
4.Şi începând, Petru le-a înfăţişat pe rând, zicând:
5.Eu eram în cetatea Iope şi mă rugam; şi am văzut, în extaz, o vedenie: ceva coborându-se ca o faţă mare de pânză, legată în patru colţuri, lăsându-se în jos din cer, şi a venit până la mine.
6.Privind spre aceasta, cu luare aminte, am văzut dobitoacele cele cu patru picioare ale pământului şi fiarele şi târâtoarele şi păsările cerului.
7.Şi am auzit un glas, care-mi zicea: Sculându-te, Petre, junghie şi mănâncă.

8.Şi am zis: Nicidecum, Doamne, căci nimic spurcat sau necurat n-a intrat vreodată în gura mea.
9.Şi glasul mi-a grăit a doua oară din cer: Cele ce Dumnezeu a curăţit, tu să nu le numeşti spurcate.
10.Şi aceasta s-a făcut de trei ori şi au fost luate iarăşi toate în cer.
11.Şi iată, îndată, trei bărbaţi, trimişi de la Cezareea către mine, s-au oprit la casa în care eram.
12.Iar Duhul mi-a zis să merg cu ei, de nimic îndoindu-mă. Şi au mers cu mine şi aceşti şase fraţi şi am intrat în casa bărbatului;
13.Şi el ne-a povestit cum a văzut îngerul stând în casa lui şi zicând: Trimite la Iope şi cheamă pe Simon, cel numit şi Petru.
14.Care va grăi către tine cuvinte, prin care te vei mântui tu şi toată casa ta.
15.Şi când am început eu să vorbesc, Duhul Sfânt a căzut peste ei, ca şi peste noi la început.
16.Şi mi-am adus aminte de cuvântul Domnului, când zicea: Ioan a botezat cu apă; voi însă vă veţi boteza cu Duh Sfânt.
17.Deci, dacă Dumnezeu a dat lor acelaşi dar ca şi nouă, acelora care au crezut în Domnul Iisus Hristos, cine eram eu ca să-L pot opri pe Dumnezeu?
18.Auzind acestea, au tăcut şi au slăvit pe Dumnezeu, zicând: Aşadar şi păgânilor le-a dat Dumnezeu pocăinţa spre viaţă;
19.Deci cei ce se risipiseră din cauza tulburării făcute pentru Ştefan, au trecut până în Fenicia şi în Cipru, şi în Antiohia, nimănui grăind cuvântul, decât numai iudeilor.
20.Şi erau unii dintre ei, bărbaţi ciprieni şi cireneni care, venind în Antiohia, vorbeau şi către elini, binevestind pe Domnul Iisus.
21.Şi mâna Domnului era cu ei şi era mare numărul celor care au crezut şi s-au întors la Domnul.
22.Şi vorba despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim, şi au trimis pe Barnaba până la Antiohia.
23.Acesta, sosind şi văzând harul lui Dumnezeu, s-a bucurat şi îndemna pe toţi să rămână în Domnul, cu inimă statornică.
24.Căci era bărbat bun şi plin de Duh Sfânt şi de credinţă. Şi s-a adăugat Domnului mulţime multă.
25.Şi a plecat Barnaba la Tars, ca să caute pe Saul
26.Şi aflându-l, l-a adus la Antiohia. Şi au stat acolo un an întreg, adunându-se în biserică şi învăţând mult popor. Şi în Antiohia, întâia oară, ucenicii s-au numit creştini.
27.În acele zile s-au coborât, de la Ierusalim în Antiohia, prooroci.
28.Şi sculându-se unul dintre ei, cu numele Agav, a arătat prin Duhul, că va fi în toată lumea foamete mare, care a şi fost în zilele lui Claudiu.

29.Iar ucenicii au hotărât ca fiecare dintre ei, după putere, să trimită spre ajutorare fraţilor care locuiau în Iudeea;
30.Ceea ce au şi făcut, trimiţând preoţilor prin mâna lui Barnaba şi a lui Saul.

Capitolul 12 - Uciderea lui Iacob cel Mare. Petru este închis de Irod şi eliberat de un înger. Moartea lui Irod Agrippa

1.Şi în vremea aceea, regele Irod (Agripa) a pus mâna pe unii din Biserică, ca să-i piardă.
2.Şi a ucis cu sabia pe Iacov, fratele lui Ioan.
3.Şi văzând că este pe placul iudeilor, a mai luat şi pe Petru, (şi erau zilele Azimelor)
4.Pe care şi prinzându-l l-a băgat în temniţă, dându-l la patru străji de câte patru ostaşi, ca să-l păzească, vrând să-l scoată la popor după Paşti.
5.Deci Petru era păzit în temniţă şi se făcea necontenit rugăciune către Dumnezeu pentru el, de către Biserică.
6.Dar când Irod era să-l scoată afară, în noaptea aceea, Petru dormea între doi ostaşi, legat cu două lanţuri, iar înaintea uşii paznicii păzeau temniţa.
7.Şi iată un înger al Domnului a venit deodată, iar în cameră a strălucit lumină. Şi lovind pe Petru în coastă, îngerul l-a deşteptat, zicând: Scoală-te degrabă! Şi lanţurile i-au căzut de la mâini.
8.Şi a zis îngerul către el: Încinge-te şi încalţă-te cu sandalele. Şi el a făcut aşa. Şi i-a zis lui: Pune haina pe tine şi vino după mine.
9.Şi, ieşind, mergea după înger, dar nu ştia că ceea ce s-a făcut prin înger este adevărat, ci i se părea că vede vedenie.
10.Şi trecând de straja întâi şi de a doua, au ajuns la poarta cea de fier care duce în cetate, şi poarta s-a deschis singură. Şi ieşind, au trecut o uliţă şi îndată îngerul s-a depărtat de la el.
11.Şi Petru, venindu-şi în sine, a zis: Acum ştiu cu adevărat că Domnul a trimis pe îngerul Său şi m-a scos din mâna lui Irod şi din toate câte aştepta poporul iudeilor.
12.Şi chibzuind, a venit la casa Mariei, mama lui Ioan, cel numit Marcu, unde erau adunaţi mulţi şi se rugau.
13.Şi bătând Petru la uşa de la poartă, o slujnică cu numele Rodi, s-a dus să asculte.
14.Şi recunoscând glasul lui Petru, de bucurie nu a deschis uşa, ci, alergând înăuntru, a spus că Petru stă înaintea porţii.
15.Iar ei au zis către ea: Ai înnebunit. Dar ea stăruia că este aşa. Iar ei ziceau: Este îngerul lui.
16.Dar Petru bătea mereu în poartă. Şi deschizându-i, l-au văzut şi au rămas uimiţi.

17.Şi făcându-le semn cu mâna să tacă, le-a istorisit cum l-a scos Domnul pe el din temniţă. Şi a zis: Vestiţi acestea lui Iacov şi fraţilor. Şi ieşind, s-a dus în alt loc.
18.Şi făcându-se ziuă, mare a fost tulburarea între ostaşi: Ce s-a făcut, oare, cu Petru?
19.Iar Irod cerându-l şi negăsindu-l, după ce au fost cercetaţi paznicii, a poruncit să fie ucişi. Şi el, coborând din Iudeea la Cezareea, a rămas acolo.
20.Şi Irod era mânios pe locuitorii din Tir şi din Sidon. Dar ei, înţelegându-se între ei, au venit la el şi câştigând pe Vlast, care era cămăraşul regelui, cereau pace, pentru că ţara lor se hrănea din cea a regelui.
21.Şi într-o zi rânduită, Irod, îmbrăcându-se în veşminte regeşti şi şezând la tribună, vorbea către ei;
22.Iar poporul striga: Acesta e glas dumnezeiesc, nu omenesc!
23.Şi îndată îngerul Domnului l-a lovit, pentru că nu a dat slavă lui Dumnezeu. Şi mâncându-l viermii, a murit.
24.Iar cuvântul lui Dumnezeu creştea şi se înmulţea.
25.Iar Barnaba şi Saul, după ce au îndeplinit slujba lor, s-au întors de la Ierusalim la Antiohia, luând cu ei pe Ioan, cel numit Marcu.

Capitolul 13 - Saul şi Barnaba, în cea dintâi călătorie misionară, propovăduiesc în Cipru şi în Antiohia Pisidiei

1.Şi erau în Biserica din Antiohia prooroci şi învăţători: Barnaba şi Simeon, ce se numea Niger, Luciu Cirineul, Manain, cel ce fusese crescut împreună cu Irod tetrarhul, şi Saul.
2.Şi pe când slujeau Domnului şi posteau, Duhul Sfânt a zis: Osebiţi-mi pe Barnaba şi pe Saul, pentru lucrul la care i-am chemat.
3.Atunci, postind şi rugându-se, şi-au pus mâinile peste ei şi i-au lăsat să plece.
4.Deci, ei, mânaţi de Duhul Sfânt, au coborât la Seleucia şi de acolo au plecat cu corabia la Cipru.
5.Şi ajungând în Salamina, au vestit cuvântul lui Dumnezeu în sinagogile iudeilor. Şi aveau şi pe Ioan slujitor.
6.Şi străbătând toată insula până la Pafos, au găsit pe un oarecare bărbat iudeu, vrăjitor, prooroc mincinos, al cărui nume era Bariisus,
7.Care era în preajma proconsulului Sergius Paulus, bărbat înţelept. Acesta chemând la sine pe Barnaba şi pe Saul, dorea să audă cuvântul lui Dumnezeu,
8.Dar le stătea împotrivă Elimas vrăjitorul - căci aşa se tâlcuieşte numele lui - căutând să întoarcă pe proconsul de la credinţă.
9.Iar Saul - care se numeşte şi Pavel - plin fiind de Duh Sfânt, a privit ţintă la el,

10.Şi a zis: O, tu cel plin de toată viclenia şi de toată înşelăciunea, fiule al diavolului, vrăjmaşule a toată dreptatea, nu vei înceta de a strâmba căile Domnului cele drepte?
11.Şi acum, iată mâna Domnului este asupra ta şi vei fi orb, nevăzând soarele până la o vreme. Şi îndată a căzut peste el pâclă şi întuneric şi, dibuind împrejur, căuta cine să-l ducă de mână.
12.Atunci proconsulul, văzând ce s-a făcut, a crezut, mirându-se foarte de învăţătura Domnului.
13.Şi plecând cu corabia de la Pafos, Pavel şi cei împreună cu el au venit la Perga Pamfiliei. Iar Ioan, despărţindu-se de ei, s-a întors la Ierusalim.
14.Iar ei, trecând de la Perga, au ajuns la Antiohia Pisidiei şi, intrând în sinagogă, într-o zi de sâmbătă, au şezut.
15.Şi după citirea Legii şi a Proorocilor, mai-marii sinagogii au trimis la ei, zicându-le: Bărbaţi fraţi, dacă aveţi vreun cuvânt de mângâiere către popor, vorbiţi.
16.Şi, ridicându-se Pavel şi făcându-le semn cu mâna, a zis: Bărbaţi israeliţi şi cei temători de Dumnezeu, ascultaţi:
17.Dumnezeul acestui popor al lui Israel a ales pe părinţii noştri şi pe popor l-a înălţat, când era străin în pământul Egiptului, şi cu braţ înalt i-a scos de acolo,
18.Şi vreme de patruzeci de ani i-a hrănit în pustie.
19.Şi nimicind şapte neamuri în ţara Canaanului, pământul acela l-a dat lor spre moştenire.
20.Şi după acestea, ca la patru sute cincizeci de ani, le-a dat judecători, până la Samuel proorocul.
21.Şi de acolo au cerut rege şi Dumnezeu le-a dat, timp de patruzeci de ani, pe Saul, fiul lui Chiş, bărbat din seminţia lui Veniamin.
22.Şi înlăturându-l, le-a ridicat rege pe David, pentru care a zis, mărturisind: "Aflat-am pe David al lui Iesei, bărbat după inima Mea, care va face toate voile Mele".
23.Din urmaşii acestuia, Dumnezeu, după făgăduinţă, i-a adus lui Israel un Mântuitor, pe Iisus,
24.După ce Ioan a propovăduit, înaintea venirii Lui, botezul pocăinţei, la tot poporul lui Israel.
25.Iar dacă şi-a împlinit Ioan calea sa, zicea: Nu sunt eu ce socotiţi voi că sunt. Dar, iată, vine după mine Cel căruia nu sunt vrednic să-I dezleg încălţămintea picioarelor.
26.Bărbaţi fraţi, fii din neamul lui Avraam şi cei dintre voi temători de Dumnezeu, vouă vi s-a trimis cuvântul acestei mântuiri.
27.Căci cei ce locuiesc în Ierusalim şi căpeteniile lor, necunoscându-L şi osândindu-L, au împlinit glasurile proorocilor care se citesc în fiecare sâmbătă.
28.Şi, neaflând în El nici o vină de moarte, au cerut de la Pilat ca să-L omoare.

29.Iar când au săvârşit toate cele scrise despre El, coborându-L de pe cruce, L-au pus în mormânt.
30.Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi.
31.El S-a arătat mai multe zile celor ce împreună cu El s-au suit din Galileea la Ierusalim şi care sunt acum martorii Lui către popor.
32.Şi noi vă binevestim făgăduinţa făcută părinţilor.
33.Că pe aceasta Dumnezeu a împlinit-o cu noi, copiii lor, înviindu-L pe Iisus, precum este scris şi în Psalmul al doilea: "Fiul Meu eşti Tu; Eu astăzi Te-am născut".
34.Şi cum că L-a înviat din morţi, ca să nu se mai întoarcă la stricăciune, a spus-o altfel: "Vă voi da vouă cele sfinte şi vrednice de credinţă ale lui David".
35.De aceea şi în alt loc zice: "Nu vei da pe Sfântul Tău să vadă stricăciune".
36.Pentru că David, slujind în timpul său voii lui Dumnezeu, a adormit şi s-a adăugat la părinţii lui şi a văzut stricăciune.
37.Dar Acela pe Care Dumnezeu L-a înviat n-a văzut stricăciune.
38.Cunoscut deci să vă fie vouă, bărbaţi fraţi, că prin Acesta vi se vesteşte iertarea păcatelor şi că, de toate câte n-aţi putut să vă îndreptaţi în Legea lui Moise,
39.Întru Acesta tot cel ce crede se îndreptează.
40.Deci luaţi aminte să nu vină peste voi ceea ce s-a zis în prooroci:
41."Vedeţi, îngâmfaţilor, miraţi-vă şi pieriţi, că Eu lucrez un lucru, în zilele voastre, un lucru pe care nu-l veţi crede, dacă vă va spune cineva".
42.Şi ieşind ei din sinagoga iudeilor, îi rugau neamurile ca sâmbăta viitoare să li se grăiască cuvintele acestea.
43.După ce s-a terminat adunarea, mulţi dintre iudei şi dintre prozeliţii cucernici au mers după Pavel şi după Barnaba, care, vorbind către ei, îi îndemnau să stăruie în harul lui Dumnezeu.
44.Iar în sâmbăta următoare, mai toată cetatea s-a adunat ca să audă cuvântul lui Dumnezeu.
45.Dar iudeii, văzând mulţimile, s-au umplut de pizmă şi vorbeau împotriva celor spuse de Pavel, hulind.
46.Iar Pavel şi Barnaba, îndrăznind, au zis: Vouă se cădea să vi se grăiască, mai întâi, cuvântul lui Dumnezeu; dar de vreme ce îl lepădaţi şi vă judecaţi pe voi nevrednici de viaţa veşnică, iată ne întoarcem către neamuri.
47.Căci aşa ne-a poruncit nouă Domnul: "Te-am pus spre lumină neamurilor, ca să fii Tu spre mântuire până la marginea pământului".
48.Iar neamurile pământului, auzind, se bucurau şi slăveau cuvântul lui Dumnezeu şi câţi erau rânduiţi spre viaţă veşnică au crezut;
49.Iar cuvântul Domnului se răspândea prin tot ţinutul.

50.Dar iudeii au întărâtat pe femeile cucernice şi de cinste şi pe cei de frunte ai cetăţii, şi au ridicat prigoane împotriva lui Pavel şi a lui Barnaba, şi i-au scos din hotarele lor.
51.Iar ei, scuturând asupra lor praful de pe picioare, au venit la Iconiu;
52.Şi ucenicii se umpleau de bucurie şi de Duh Sfânt.

Capitolul 14 - Pavel şi Barnaba propovăduiesc în Iconiu, Listra, Derbe şi se întorc la Antiohia

1.Şi în Iconiu au intrat ei, ca de obicei, în sinagoga iudeilor şi astfel au vorbit, încât o mare mulţime de iudei şi de elini au crezut.
2.Dar iudeii care n-au crezut au răsculat şi au înrăit sufletele păgânilor împotriva fraţilor.
3.Deci multă vreme au stat acolo, grăind cu îndrăzneală întru Domnul, Care da mărturie pentru cuvântul harului Său, făcând semne şi minuni prin mâinile lor.
4.Şi mulţimea din cetate s-a dezbinat şi unii ţineau cu iudeii, iar alţii ţineau cu apostolii.
5.Şi când păgânii şi iudeii, împreună cu căpeteniile lor, au dat năvală ca să-i ocărască şi să-i ucidă cu pietre,
6.Înţelegând, au fugit în cetăţile Licaoniei: la Listra şi Derbe şi în ţinutul dimprejur.
7.Şi acolo propovăduiau Evanghelia.
8.Şi şedea jos în Listra un om neputincios de picioare, fiind olog, din pântecele maicii sale şi care nu umblase niciodată.
9.Acesta asculta la Pavel când vorbea. Iar Pavel, căutând spre el şi văzând că are credinţă ca să se mântuiască,
10.A zis cu glas puternic: Scoală-te drept, pe picioarele tale. Şi el a sărit şi umbla.
11.Iar mulţimile, văzând ceea ce făcuse Pavel, au ridicat glasul lor în limba licaonă, zicând: Zeii, asemănându-se oamenilor, s-au coborât la noi.
12.Şi numeau pe Barnaba Zeus, iar pe Pavel Hermes, fiindcă el era purtătorul cuvântului.
13.Iar preotul lui Zeus, care era înaintea cetăţii, aducând la porţi tauri şi cununi, voia să le aducă jertfă împreună cu mulţimile.
14.Şi auzind Apostolii Pavel şi Barnaba, şi-au rupt veşmintele, au sărit în mulţime, strigând,
15.Şi zicând: Bărbaţilor, de ce faceţi acestea? Doar şi noi suntem oameni, asemenea pătimitori ca voi, binevestind să vă întoarceţi de la aceste deşertăciuni către Dumnezeu cel viu, Care a făcut cerul şi pământul, marea şi toate cele ce sunt în ele,
16.Şi Care, în veacurile trecute, a lăsat ca toate neamurile să meargă în căile lor,

17.Deşi El nu S-a lăsat pe Sine nemărturisit, făcându-vă bine, dându-vă din cer ploi şi timpuri roditoare, umplând de hrană şi de bucurie inimile voastre.
18.Şi acestea zicând, abia au potolit mulţimile, ca să nu le aducă jertfă.
19.Iar de la Antiohia şi de la Iconiu au venit iudei, care au atras mulţimile de partea lor, şi, bătând pe Pavel cu pietre, l-au târât afară din cetate, gândind că a murit.
20.Dar înconjurându-l ucenicii, el s-a sculat şi a intrat în cetate. Şi a doua zi a ieşit cu Barnaba către Derbe.
21.Şi binevestind cetăţii aceleia şi făcând ucenici mulţi, s-au înapoiat la Listra, la Iconiu şi la Antiohia,
22.Întărind sufletele ucenicilor, îndemnându-i să stăruie în credinţă şi (arătându-le) că prin multe suferinţe trebuie să intrăm în împărăţia lui Dumnezeu.
23.Şi hirotonindu-le preoţi în fiecare biserică, rugându-se cu postiri, i-au încredinţat pe ei Domnului în Care crezuseră.
24.Şi străbătând Pisidia, au venit în Pamfilia.
25.Şi după ce au grăit cuvântul Domnului în Perga, au coborât la Atalia.
26.Şi de acolo au mers cu corabia spre Antiohia, de unde fuseseră încredinţaţi harului lui Dumnezeu, spre lucrul pe care l-au împlinit.
27.Şi venind şi adunând Biserica, au vestit câte a făcut Dumnezeu cu ei şi că a deschis păgânilor uşa credinţei.
28.Şi au petrecut acolo cu ucenicii nu puţină vreme.

Capitolul 15 - Sinodul de la Ierusalim. Scrisoarea apostolilor către Biserica din Antiohia. Despărţindu-se de Barnaba, Pavel şi-l alătură pe Sila în cea de a doua călătorie misionară

1.Şi unii, coborându-se din Iudeea, învăţau pe fraţi că: Dacă nu vă tăiaţi împrejur, după rânduiala lui Moise, nu puteţi să vă mântuiţi.
2.Şi făcându-se pentru ei împotrivire şi discuţie nu puţină cu Pavel şi Barnaba, au rânduit ca Pavel şi Barnaba şi alţi câţiva dintre ei să se suie la apostolii şi la preoţii din Ierusalim pentru această întrebare.
3.Deci ei, trimişi fiind de Biserică, au trecut prin Fenicia şi prin Samaria, istorisind despre convertirea neamurilor şi făceau tuturor fraţilor mare bucurie.
4.Şi sosind ei la Ierusalim, au fost primiţi de Biserică şi de apostoli şi de preoţi şi au vestit câte a făcut Dumnezeu cu ei.
5.Dar unii din eresul fariseilor, care trecuseră la credinţă, s-au ridicat zicând că trebuie să-i taie împrejur şi să le poruncească a păzi Legea lui Moise.
6.Şi apostolii şi preoţii s-au adunat ca să cerceteze despre acest cuvânt.
7.Şi făcându-se multă vorbire, s-a sculat Petru şi le-a zis: Bărbaţi fraţi, voi ştiţi că, din primele zile, Dumnezeu m-a ales între voi, ca prin gura mea neamurile să audă cuvântul Evangheliei şi să creadă.

8.Şi Dumnezeu, Cel ce cunoaşte inimile, le-a mărturisit, dându-le Duhul Sfânt, ca şi nouă.
9.Şi nimic n-a deosebit între noi şi ei, curăţind inimile lor prin credinţă.
10.Acum deci, de ce ispitiţi pe Dumnezeu şi vreţi să puneţi pe grumazul ucenicilor un jug pe care nici părinţii noştri, nici noi n-am putut să-l purtăm?
11.Ci prin harul Domnului nostru Iisus Hristos, credem că ne vom mântui în acelaşi chip ca şi aceia.
12.Şi a tăcut toată mulţimea şi asculta pe Barnaba şi pe Pavel, care istoriseau câte semne şi minuni a făcut Dumnezeu prin ei între neamuri.
13.Şi după ce au tăcut ei, a răspuns Iacob, zicând: Bărbaţi fraţi, ascultaţi-mă!
14.Simon a istorisit cum de la început a avut grijă Dumnezeu să ia dintre neamuri un popor pentru numele Său.
15.Şi cu aceasta se potrivesc cuvintele proorocilor, precum este scris:
16."După acestea Mă voi întoarce şi voi ridica iarăşi cortul cel căzut al lui David şi cele distruse ale lui iarăşi le voi zidi şi-l voi îndrepta,
17.Ca să-L caute pe Domnul ceilalţi oameni şi toate neamurile peste care s-a chemat numele Meu asupra lor, zice Domnul, Cel ce a făcut acestea".
18.Lui Dumnezeu Îi sunt cunoscute din veac lucrurile Lui.
19.De aceea eu socotesc să nu tulburăm pe cei ce, dintre neamuri, se întorc la Dumnezeu,
20.Ci să le scriem să se ferească de întinările idolilor şi de desfrâu şi de (animale) sugrumate şi de sânge.
21.Căci Moise are din timpuri vechi prin toate cetăţile propovăduitorii săi, fiind citit în sinagogi în fiecare sâmbătă.
22.Atunci apostolii şi preoţii, cu toată Biserica, au hotărât să aleagă bărbaţi dintre ei şi să-i trimită la Antiohia, cu Pavel şi cu Barnaba: pe Iuda cel numit Barsaba, şi pe Sila, bărbaţi cu vază între fraţi.
23.Scriind prin mâinile lor acestea: Apostolii şi preoţii şi fraţii, fraţilor dintre neamuri, care sunt în Antiohia şi în Siria şi în Cilicia, salutare!
24.Deoarece am auzit că unii dintre noi, fără să fi avut porunca noastră, venind, v-au tulburat cu vorbele lor şi au răvăşit sufletele voastre, zicând că trebuie să vă tăiaţi împrejur şi să păziţi legea,
25.Noi am hotărât, adunaţi într-un gând, ca să trimitem la voi bărbaţi aleşi, împreună cu iubiţii noştri Barnaba şi Pavel,
26.Oameni care şi-au pus sufletele lor pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos.
27.Drept aceea, am trimis pe Iuda şi pe Sila, care vă vor vesti şi ei, cu cuvântul, aceleaşi lucruri.
28.Pentru că, părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă, să nu vi se pună nici o greutate în plus în afară de cele ce sunt necesare:

29.Să vă feriţi de cele jertfite idolilor şi de sânge şi de (animale) sugrumate şi de desfrâu, de care păzindu-vă, bine veţi face. Fiţi sănătoşi!
30.Deci cei trimişi au coborât la Antiohia şi, adunând mulţimea, au predat scrisoarea.
31.Şi citind-o s-au bucurat pentru mângâiere.
32.Iar Iuda şi cu Sila, fiind şi ei prooroci, au mângâiat prin multe cuvântări pe fraţi şi i-au întărit.
33.Şi petrecând un timp, au fost trimişi cu pace de către fraţi la apostoli.
34.Iar Sila s-a hotărât să rămână acolo, şi Iuda a plecat singur la Ierusalim.
35.Iar Pavel şi Barnaba petreceau în Antiohia, învăţând şi binevestind, împreună cu mulţi alţii, cuvântul Domnului.
36.Şi după câteva zile, Pavel a zis către Barnaba: Întorcându-ne, să cercetăm cum se află fraţii noştri în toate cetăţile în care am vestit cuvântul Domnului.
37.Barnaba voia să ia împreună cu ei şi pe Ioan cel numit Marcu;
38.Dar Pavel cerea să nu-l ia pe acesta cu ei, fiindcă se despărţise de ei din Pamfilia şi nu venise alături de ei la lucrul la care fuseseră trimişi.
39.Deci s-a iscat neînţelegere între ei, încât s-au despărţit unul de altul, şi Barnaba, luând pe Marcu, a plecat cu corabia în Cipru;
40.Iar Pavel, alegând pe Sila, a plecat, fiind încredinţat de către fraţi harului Domnului.
41.Şi străbătea Siria şi Cilicia, întărind Bisericile.

Capitolul 16 - Timotei împreună cu Pavel şi Sila. Vedenia lui Pavel asupra unui om din Macedonia. Convertirea Lidiei. Pavel şi Sila întemniţaţi la Filipi

1.Şi a sosit la Derbe şi la Listra. Şi iată era acolo un ucenic cu numele Timotei, fiul unei femei iudee credincioase, şi al unui tată elin,
2.Care avea bune mărturii de la fraţii din Listra şi din Iconiu.
3.Pavel a voit ca acesta să vină împreună cu el şi, luându-l, l-a tăiat împrejur, din pricina iudeilor care erau în acele locuri; căci toţi ştiau că tatăl lui era elin.
4.Şi când treceau prin cetăţi, învăţau să păzească învăţăturile rânduite de apostolii şi de preoţii din Ierusalim.
5.Deci Bisericile se întăreau în credinţă şi sporeau cu numărul în fiecare zi.
6.Şi ei au străbătut Frigia şi ţinutul Galatiei, opriţi fiind de Duhul Sfânt ca să propovăduiască cuvântul în Asia.
7.Venind la hotarele Misiei, încercau să meargă în Bitinia, dar Duhul lui Iisus nu i-a lăsat.
8.Şi trecând dincolo de Misia, au coborât la Troa.
9.Şi noaptea i s-a arătat lui Pavel o vedenie: Un bărbat macedonean sta rugându-l şi zicând: Treci în Macedonia şi ne ajută.

10.Când a văzut el această vedenie, am căutat să plecăm îndată în Macedonia, înţelegând că Dumnezeu ne cheamă să le vestim Evanghelia.
11.Pornind cu corabia de la Troa, am mers drept la Samotracia, iar a doua zi la Neapoli,
12.Şi de acolo la Filipi, care este cea dintâi cetate a acestei părţi a Macedoniei şi colonie romană. Iar în această cetate am rămas câteva zile.
13.Şi în ziua sâmbetei am ieşit în afara porţii, lângă râu, unde credeam că este loc de rugăciune şi, şezând, vorbeam femeilor care se adunaseră.
14.Şi o femeie, cu numele Lidia, vânzătoare de porfiră, din cetatea Tiatirelor, temătoare de Dumnezeu, asculta. Acesteia Dumnezeu i-a deschis inima ca să ia aminte la cele grăite de Pavel.
15.Iar după ce s-a botezat şi ea şi casa ei, ne-a rugat, zicând: De m-aţi socotit că sunt credincioasă Domnului, intrând în casa mea, rămâneţi. Şi ne-a făcut să rămânem.
16.Dar odată, pe când ne duceam la rugăciune, ne-a întâmpinat o slujnică, care avea duh pitonicesc şi care aducea mult câştig stăpânilor ei, ghicind.
17.Aceasta, ţinându-se după Pavel şi după noi, striga, zicând: Aceşti oameni sunt robi ai Dumnezeului celui Preaînalt, care vă vestesc vouă calea mântuirii.
18.Şi aceasta o făcea timp de multe zile. Iar Pavel mâniindu-se şi întorcându-se, a zis duhului: În numele lui Iisus Hristos îţi poruncesc să ieşi din ea. Şi în acel ceas a ieşit.
19.Şi stăpânii ei, văzând că s-a dus nădejdea câştigului lor, au pus mâna pe Pavel şi pe Sila şi i-au dus în piaţă înaintea dregătorilor.
20.Şi ducându-i la judecători, au zis: Aceşti oameni, care sunt iudei, tulbură cetatea noastră.
21.Şi vestesc obiceiuri care nouă nu ne este îngăduit să le primim, nici să le facem, fiindcă suntem romani.
22.Şi s-a sculat şi mulţimea împotriva lor. Şi judecătorii, rupându-le hainele, au poruncit să-i bată cu vergi.
23.Şi, după ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniţă, poruncind temnicerului să-i păzească cu grijă.
24.Acesta, primind o asemenea poruncă, i-a băgat în fundul temniţei şi le-a strâns picioarele în butuci;
25.Iar la miezul nopţii, Pavel şi Sila, rugându-se, lăudau pe Dumnezeu în cântări, iar cei ce erau în temniţă îi ascultau.
26.Şi deodată s-a făcut cutremur mare, încât s-au zguduit temeliile temniţei şi îndată s-au deschis toate uşile şi legăturile tuturor s-au dezlegat.
27.Şi deşteptându-se temnicerul şi văzând deschise uşile temniţei, scoţând sabia, voia să se omoare, socotind că cei închişi au fugit.

28.Iar Pavel a strigat cu glas mare, zicând: Să nu-ţi faci nici un rău, că toţi suntem aici.
29.Iar el, cerând lumină, s-a repezit înăuntru şi, tremurând de spaimă, a căzut înaintea lui Pavel şi a lui Sila;
30.Şi scoţându-i afară (după ce pe ceilalţi i-a zăvorât la loc), le-a zis: Domnilor, ce trebuie să fac ca să mă mântuiesc?
31.Iar ei au zis: Crede în Domnul Iisus şi te vei mântui tu şi casa ta.
32.Şi i-au grăit lui cuvântul lui Dumnezeu şi tuturor celor din casa lui.
33.Şi el, luându-i la sine, în acel ceas al nopţii, a spălat rănile lor şi s-a botezat el şi toţi ai lui îndată.
34.Şi ducându-i în casă, a pus masa şi s-a veselit cu toată casa, crezând în Dumnezeu.
35.Şi făcându-se ziuă, judecătorii au trimis pe purtătorii de vergi, zicând: Dă drumul oamenilor acelora.
36.Iar temnicerul a spus cuvintele acestea către Pavel: Că au trimis judecătorii să fiţi lăsaţi liberi. Acum deci ieşiţi şi mergeţi în pace.
37.Dar Pavel a zis către ei: După ce, fără judecată, ne-au bătut în faţa lumii, pe noi care suntem cetăţeni romani şi ne-au băgat în temniţă, acum ne scot afară pe ascuns? Nu aşa! Ci să vină ei înşişi să ne scoată afară.
38.Şi purtătorii de vergi au spus judecătorilor aceste cuvinte. Şi auzind că sunt cetăţeni romani, judecătorii s-au temut.
39.Şi venind, se rugau de ei şi, scoţându-i afară, îi rugau să plece din cetate.
40.Iar ei, ieşind din închisoare, s-au dus în casa Lidiei; şi văzând pe fraţi, i-au mângâiat şi au plecat.

Capitolul 17 - Tulburarea din Tesalonic. Pavel în Bereea şi Atena; cuvântarea din Areopag

1.Şi după ce au trecut prin Amfipoli şi prin Apolonia, au venit la Tesalonic, unde era o sinagogă a iudeilor.
2.Şi după obiceiul său, Pavel a intrat la ei şi în trei sâmbete le-a grăit din Scripturi,
3.Deschizându-le şi arătându-le că Hristos trebuia să pătimească şi să învieze din morţi, şi că Acesta, pe Care vi-L vestesc eu, este Hristosul, Iisus.
4.Şi unii dintre ei au crezut şi au trecut de partea lui Pavel şi a lui Sila, şi mare mulţime de elini închinători la Dumnezeu şi dintre femeile de frunte nu puţine.
5.Iar iudeii, umplându-se de invidie şi luând cu ei pe câţiva oameni de rând, răi, adunând gloată întărâtau cetatea şi, ducându-se la casa lui Iason, căutau să-i scoată afară, înaintea poporului.
6.Dar, negăsindu-i, târau pe Iason şi pe câţiva fraţi la mai-marii cetăţii, strigând că cei ce au tulburat toată lumea au venit şi aici;

7.Pe aceştia i-a găzduit Iason; şi toţi aceştia lucrează împotriva poruncilor Cezarului, zicând că este un alt împărat: Iisus.
8.Şi au tulburat mulţimea şi pe mai-marii cetăţii, care auzeau acestea.
9.Şi luând chezăşie de la Iason şi de la ceilalţi, le-au dat drumul.
10.Iar fraţii au trimis îndată, noaptea, la Bereea, pe Pavel şi pe Sila care, ajungând acolo, au intrat în sinagoga iudeilor.
11.Şi aceştia erau mai buni la suflet decât cei din Tesalonic; ei au primit cuvântul cu toată osârdia, în toate zilele, cercetând Scripturile, dacă ele sunt aşa.
12.Au crezut mulţi dintre ei şi dintre femeile de cinste ale elinilor, şi dintre bărbaţi nu puţini.
13.Şi când au aflat iudeii din Tesalonic că şi în Bereea s-a vestit de către Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au venit şi acolo, întărâtând şi tulburând mulţimile.
14.Şi atunci îndată fraţii au trimis pe Pavel, ca să meargă spre mare; iar Sila şi cu Timotei au rămas acolo în Bereea.
15.Iar cei ce însoţeau pe Pavel l-au dus până la Atena; şi luând ei porunci către Sila şi Timotei, ca să vină la el cât mai curând, au plecat.
16.Iar în Atena, pe când Pavel îi aştepta, duhul lui se îndârjea în el, văzând că cetatea este plină de idoli.
17.Deci discuta în sinagogă cu iudeii şi cu cei credincioşi, şi în piaţă, în fiecare zi, cu cei ce erau de faţă.
18.Iar unii dintre filozofii epicurei şi stoici discutau cu el, şi unii ziceau: Ce voieşte, oare, să ne spună acest semănător de cuvinte? Iar alţii ziceau: Se pare că este vestitor de dumnezei străini, fiindcă binevesteşte pe Iisus şi Învierea.
19.Şi luându-l cu ei, l-au dus în Areopag, zicând: Putem să cunoaştem şi noi ce este această învăţătură nouă, grăită de tine?
20.Căci tu aduci la auzul nostru lucruri străine. Voim deci să ştim ce vor să fie acestea.
21.Toţi atenienii şi străinii, care locuiau acolo, nu-şi petreceau timpul decât spunând sau auzind ceva nou.
22.Şi Pavel, stând în mijlocul Areopagului, a zis: Bărbaţi atenieni, în toate vă văd că sunteţi foarte evlavioşi.
23.Căci străbătând cetatea voastră şi privind locurile voastre de închinare, am aflat şi un altar pe care era scris: "Dumnezeului necunoscut". Deci pe Cel pe Care voi, necunoscându-L, Îl cinstiţi, pe Acesta Îl vestesc eu vouă.
24.Dumnezeu, Care a făcut lumea şi toate cele ce sunt în ea, Acesta fiind Domnul cerului şi al pământului, nu locuieşte în temple făcute de mâini,
25.Nici nu este slujit de mâini omeneşti, ca şi cum ar avea nevoie de ceva, El dând tuturor viaţă şi suflare şi toate.
26.Şi a făcut dintr-un sânge tot neamul omenesc, ca să locuiască peste toată faţa pământului, aşezând vremile cele de mai înainte rânduite şi hotarele locuirii lor,

27.Ca ei să caute pe Dumnezeu, doar L-ar pipăi şi L-ar găsi, deşi nu e departe de fiecare dintre noi.
28.Căci în El trăim şi ne mişcăm şi suntem, precum au zis şi unii dintre poeţii voştri: căci ai Lui neam şi suntem.
29.Fiind deci neamul lui Dumnezeu, nu trebuie să socotim că dumnezeirea este asemenea aurului sau argintului sau pietrei cioplite de meşteşugul şi de iscusinţa omului.
30.Dar Dumnezeu, trecând cu vederea veacurile neştiinţei, vesteşte acum oamenilor ca toţi de pretutindeni să se pocăiască,
31.Pentru că a hotărât o zi în care va să judece lumea întru dreptate, prin Bărbatul pe care L-a rânduit, dăruind tuturor încredinţare, prin Învierea Lui din morţi.
32.Şi auzind despre învierea morţilor, unii l-au luat în râs, iar alţii i-au zis: Te vom asculta despre aceasta şi altădată.
33.Astfel Pavel a ieşit din mijlocul lor.
34.Iar unii bărbaţi, alipindu-se de el, au crezut, între care şi Dionisie Areopagitul şi o femeie cu numele Damaris, şi alţii împreună cu ei.

Capitolul 18 - Pavel în Corint. Acvila şi Priscila. Pavel se întoarce la Antiohia. A treia călătorie misionară a lui Pavel. Apollo predică în Efes

1.După acestea Pavel, plecând din Atena, a venit la Corint.
2.Şi găsind pe un iudeu, cu numele Acvila, de neam din Pont, venit de curând din Italia, şi pe Priscila, femeia lui, pentru că poruncise Claudiu ca toţi iudeii să plece din Roma, a venit la ei.
3.Şi pentru că erau de aceeaşi meserie, a rămas la ei şi lucrau, căci erau făcători de corturi.
4.Şi vorbea în sinagogă în fiecare sâmbătă şi aducea la credinţă iudei şi elini.
5.Iar când Sila şi Timotei au venit din Macedonia, Pavel era prins cu totul de cuvânt, mărturisind iudeilor că Iisus este Hristosul.
6.Şi stând ei împotrivă şi hulind, el, scuturându-şi hainele, a zis către ei: Sângele vostru asupra capului vostru! Eu sunt curat. De acum înainte mă voi duce la neamuri.
7.Şi mutându-se de acolo, a venit în casa unuia, cu numele Titus Iustus, cinstitor al lui Dumnezeu, a cărui casă era alături de sinagogă.
8.Dar Crispus, mai-marele sinagogii, a crezut în Domnul, împreună cu toată casa sa; şi mulţi dintre corinteni, auzind, credeau şi se botezau.
9.Şi Domnul a zis lui Pavel, noaptea în vedenie: Nu te teme, ci vorbeşte şi nu tăcea,
10.Pentru că Eu sunt cu tine şi nimeni nu va pune mâna pe tine, ca să-ţi facă rău. Căci am mult popor în cetatea aceasta.

11.Şi a stat în Corint un an şi şase luni, învăţând între ei cuvântul lui Dumnezeu.
12.Dar pe când Galion era proconsulul Ahaiei, iudeii s-au ridicat toţi într-un cuget împotriva lui Pavel şi l-au adus la tribunal,
13.Zicând că acesta caută să convingă pe oameni să se închine lui Dumnezeu, împotriva legii.
14.Şi când Pavel era gata să deschidă gura, Galion a zis către iudei: Dacă ar fi vreo nedreptate sau vreo faptă vicleană, o, iudeilor, v-aş asculta precum se cuvine;
15.Dar dacă sunt la voi nedumeriri despre învăţătură şi despre nume şi despre legea voastră, vedeţi-vă voi înşivă de ele. Judecător pentru acestea eu nu voiesc să fiu.
16.Şi i-a izgonit de la tribunal.
17.Şi punând mâna toţi pe Sostene, mai-marele sinagogii, îl băteau înaintea tribunalului. Dar Galion nu lua în seamă nimic din acestea;
18.Iar Pavel, după ce a stat încă multe zile în Corint, şi-a luat rămas bun de la fraţi şi a plecat cu corabia în Siria, împreună cu Priscila şi cu Acvila, care şi-a tuns capul la Chenhrea, căci făcuse o făgăduinţă.
19.Şi au sosit la Efes şi pe aceia i-a lăsat acolo, iar el, intrând în sinagogă, discuta cu iudeii.
20.Şi rugându-l să rămână la ei mai multă vreme, n-a voit,
21.Ci, despărţindu-se de ei, a zis: Trebuie, negreşit, ca sărbătoarea care vine s-o fac la Ierusalim, dar, cu voia Domnului, mă voi întoarce iarăşi la voi. Şi a plecat de la Efes, cu corabia.
22.Şi coborându-se la Cezareea, s-a suit (la Ierusalim) şi, îmbrăţişând Biserica, s-a coborât la Antiohia.
23.Şi stând acolo câtva timp, a plecat, străbătând pe rând ţinutul Galatiei şi Frigia, întărind pe toţi ucenicii.
24.Iar un iudeu, cu numele Apollo, alexandrin de neam, bărbat iscusit la cuvânt, puternic fiind în Scripturi, a sosit la Efes.
25.Acesta era învăţat în calea Domnului şi, arzând cu duhul, grăia şi învăţa drept cele despre Iisus, cunoscând numai botezul lui Ioan.
26.Şi el a început să vorbească, fără sfială, în sinagogă. Auzindu-l, Priscila şi Acvila l-au luat cu ei şi i-au arătat mai cu de-amănuntul calea lui Dumnezeu.
27.Şi voind el să treacă în Ahaia, l-au îndemnat fraţii şi au scris ucenicilor să-l primească. Şi sosind (în Corint), a ajutat mult cu harul celor ce crezuseră;
28.Căci cu tărie şi în faţa tuturor, el înfrunta pe iudei, dovedind din Scripturi că Iisus este Hristos.

Capitolul 19 - Pavel în Efes. Fiii lui Sceva. Răscoala stârnită de argintarul Dimitrie

1.Şi pe când Apollo era în Corint, Pavel, după ce a străbătut părţile de sus, a venit în Efes. Şi găsind câţiva ucenici,
2.A zis către ei: Primit-aţi voi Duhul Sfânt când aţi crezut? Iar ei au zis către el: Dar nici n-am auzit dacă este Duh Sfânt.
3.Şi el a zis: Deci în ce v-aţi botezat? Ei au zis: În botezul lui Ioan.
4.Iar Pavel a zis: Ioan a botezat cu botezul pocăinţei, spunând poporului să creadă în Cel ce avea să vină după el, adică în Iisus Hristos.
5.Şi auzind ei, s-au botezat în numele Domnului Iisus.
6.Şi punându-şi Pavel mâinile peste ei, Duhul Sfânt a venit asupra lor şi vorbeau în limbi şi prooroceau.
7.Şi erau toţi ca la doisprezece bărbaţi.
8.Şi el, intrând în sinagogă, a vorbit cu îndrăzneală timp de trei luni, vorbind cu ei şi căutând să-i încredinţeze de împărăţia lui Dumnezeu.
9.Dar fiindcă unii erau învârtoşaţi şi nu credeau, bârfind calea Domnului înaintea mulţimii, Pavel, plecând de la ei, a osebit pe ucenici, învăţând în fiecare zi în şcoala unuia Tiranus.
10.Şi acesta a ţinut vreme de doi ani, încât toţi, cei ce locuiau în Asia, şi iudei şi elini, au auzit cuvântul Domnului.
11.Şi Dumnezeu făcea, prin mâinile lui Pavel, minuni nemaiîntâlnite.
12.Încât şi peste cei ce erau bolnavi se puneau ştergare sau şorţuri purtate de Pavel, şi bolile se depărtau de ei, iar duhurile cele rele ieşeau din ei.
13.Şi au încercat unii dintre iudeii care cutreierau lumea, scoţând demoni, să cheme peste cei ce aveau duhuri rele, numele Domnului Iisus, zicând: Vă jur pe Iisus, pe Care-l propovăduieşte Pavel!
14.Iar cei care făceau aceasta erau cei şapte fii ai unuia Scheva, arhiereu iudeu.
15.Şi răspunzând, duhul cel rău le-a zis: Pe Iisus Îl cunosc şi îl ştiu şi pe Pavel, dar voi cine sunteţi?
16.Şi sărind asupra lor omul în care era duhul cel rău şi biruindu-i, s-a întărâtat asupra lor, încât ei au fugit goi şi răniţi din casa aceea.
17.Şi acest lucru s-a făcut cunoscut tuturor iudeilor şi elinilor care locuiau în Efes, şi frică a căzut peste toţi aceştia şi se slăvea numele Domnului Iisus.
18.Şi mulţi dintre cei ce crezuseră veneau ca să se mărturisească şi să spună faptele lor.
19.Iar mulţi dintre cei ce făcuseră vrăjitorie, aducând cărţile, le ardeau în faţa tuturor. Şi au socotit preţul lor şi au găsit cincizeci de mii de arginţi.
20.Astfel creştea cu putere cuvântul Domnului şi se întărea.
21.Şi după ce s-au săvârşit acestea, Pavel şi-a pus în gând să treacă prin Macedonia şi prin Ahaia şi să se ducă la Ierusalim, zicând că: După ce voi fi acolo, trebuie să văd şi Roma.

22.Şi trimiţând în Macedonia pe doi dintre cei care îl slujeau, pe Timotei şi pe Erast, el a rămas o vreme în Asia.
23.Şi în vremea aceea s-a făcut mare tulburare pentru calea Domnului.
24.Căci un argintar, cu numele Dimitrie, care făcea temple de argint Artemisei şi da meşterilor săi foarte mare câştig,
25.I-a adunat pe aceştia şi pe cei care lucrau unele ca acestea, şi le-a zis: Bărbaţilor, ştiţi că din această îndeletnicire este câştigul vostru.
26.Şi voi vedeţi şi auziţi că nu numai în Efes, ci aproape în toată Asia, Pavel acesta, convingând, a întors multă mulţime, zicând că nu sunt dumnezei cei făcuţi de mâini.
27.Din aceasta nu numai că meseria noastră e în primejdie să ajungă fără trecere, dar şi templul marii zeiţe Artemisa e în primejdie să nu mai aibă nici un preţ, iar cu vremea, mărirea ei - căreia i se închină toată Asia şi toată lumea - să fie doborâtă.
28.Şi auzind ei şi umplându-se de mânie, strigau zicând: Mare este Artemisa efesenilor!
29.Şi s-a umplut toată cetatea de tulburare şi au pornit într-un cuget la teatru, răpind împreună pe macedonenii Gaius şi Aristarh, însoţitorii lui Pavel.
30.Iar Pavel, voind să intre în mijlocul poporului, ucenicii nu l-au lăsat.
31.Încă şi unii dintre dregătorii Asiei, care îi erau prieteni, trimiţând la el, îl rugau să nu se ducă la teatru.
32.Deci unii strigau una, alţii strigau alta, căci adunarea era învălmăşită, iar cei mai mulţi nu ştiau pentru ce s-au adunat acolo.
33.Iar unii din mulţime l-au smuls pe Alexandru, pe care l-au împins înainte iudeii. Iar el, făcând semn cu mâna, voia să se apere înaintea poporului.
34.Şi cunoscând ei că este iudeu, toţi într-un glas au strigat aproape două ceasuri: Mare este Artemisa efesenilor!
35.Iar secretarul, potolind mulţimea, a zis: Bărbaţi efeseni, cine este, între oameni, care să nu ştie că cetatea efesenilor este păzitoarea templului Artemisei celei mari şi a statuii ei, căzută din cer?
36.Deci, acestea fiind mai presus de orice îndoială, trebuie să vă liniştiţi şi să nu faceţi nimic cu uşurinţă.
37.Căci aţi adus pe bărbaţii aceştia, care nu sunt nici furi de cele sfinte, nici nu hulesc pe zeiţa voastră.
38.Deci dacă Dimitrie şi meşterii cei împreună cu el au vreo plângere împotriva cuiva, au judecători şi proconsuli care să judece, şi să se cheme în judecată unii pe alţii.
39.Iar dacă urmăriţi altceva, se va hotărî în adunarea cea legiuită,
40.Căci noi suntem în primejdie să fim învinuiţi de răscoală pentru ziua de azi, fiindcă nu avem nici o pricină pentru care am putea da seama de tulburarea aceasta.
41.Zicând acestea, a slobozit adunarea.

Capitolul 20 - Pavel călătoreşte din nou prin Macedonia şi Grecia; îl învie pe Eutihie din Troa; de la Troa la Milet; îşi ia rămas-bun de la Biserica Efesului

1.Iar după ce a încetat tulburarea, Pavel, chemând pe ucenici şi dându-le îndemnuri, după ce şi-a luat rămas bun, a ieşit să meargă în Macedonia.
2.Şi străbătând acele părţi şi dând ucenicilor multe sfaturi şi îndemnuri, a sosit în Grecia.
3.Şi a stat acolo trei luni. Dar când era să plece pe apă în Siria, iudeii au uneltit împotriva vieţii lui, iar el s-a hotărât să se întoarcă prin Macedonia.
4.Şi mergeau împreună cu el, până în Asia, Sosipatru al lui Piru din Bereea, Aristarh şi Secundus din Tesalonic şi Gaius din Derbe şi Timotei, iar din Asia: Tihic şi Trofim.
5.Aceştia, plecând înainte, ne-au aşteptat în Troa.
6.Iar noi, după zilele Azimelor, am pornit cu corabia de la Filipi şi în cinci zile am sosit la ei în Troa, unde am rămas şapte zile.
7.În ziua întâi a săptămânii (Duminică) adunându-ne noi să frângem pâinea, Pavel, care avea de gând să plece a doua zi, a început să le vorbească şi a prelungit cuvântul lui până la miezul nopţii.
8.Iar în camera de sus, unde erau adunaţi, erau multe lumini aprinse.
9.Dar un tânăr cu numele Eutihie, şezând pe fereastră, pe când Pavel ţinea lungul său cuvânt, a adormit adânc şi, doborât de somn, a căzut jos de la catul al treilea, şi l-au ridicat mort.
10.Iar Pavel, coborându-se, s-a plecat peste el şi, luându-l în braţe, a zis: Nu vă tulburaţi, căci sufletul lui este în el.
11.Şi suindu-se şi frângând pâinea şi mâncând, a vorbit cu ei mult până în zori, şi atunci a plecat.
12.Iar pe tânăr l-au adus viu şi foarte mult s-au mângâiat.
13.Iar noi, venind la corabie, am plutit spre Asson, ca să luăm de acolo pe Pavel, căci astfel rânduise el, voind să meargă pe jos.
14.După ce s-a întâlnit cu noi la Asson, luându-l cu noi, am venit la Mitilene.
15.Şi de acolo, mergând cu corabia, am sosit a doua zi în faţa insulei Hios. Iar în ziua următoare, am ajuns în Samos şi, după ce am poposit la Troghilion, a doua zi am venit la Milet.
16.Căci Pavel hotărâse să treacă pe apă pe lângă Efes, ca să nu i se întârzie în Asia, pentru că se grăbea să fie, dacă i-ar fi cu putinţă, la Ierusalim, de ziua Cincizecimii.
17.Şi trimiţând din Milet la Efes, a chemat la sine pe preoţii Bisericii.
18.Şi când ei au venit la el, le-a zis: Voi ştiţi cum m-am purtat cu voi, în toată vremea, din ziua cea dintâi, când am venit în Asia,
19.Slujind Domnului cu toată smerenia şi cu multe lacrimi şi încercări care mi s-au întâmplat prin uneltirile iudeilor.

20.Şi cum n-am ascuns nimic din cele folositoare, ca să nu vi le vestesc şi să nu vă învăţ, fie înaintea poporului, fie prin case,
21.Mărturisind şi iudeilor şi elinilor întoarcerea la Dumnezeu prin pocăinţă şi credinţa în Domnul nostru Iisus Hristos.
22.Iar acum iată că fiind eu mânat de Duhul, merg la Ierusalim, neştiind cele ce mi se vor întâmpla acolo,
23.Decât numai că Duhul Sfânt mărturiseşte prin cetăţi, spunându-mi că mă aşteaptă lanţuri şi necazuri.
24.Dar nimic nu iau în seamă şi nu pun nici un preţ pe sufletul meu, numai să împlinesc calea mea şi slujba mea pe care am luat-o de la Domnul Iisus, de a mărturisi Evanghelia harului lui Dumnezeu.
25.Şi acum, iată, eu ştiu că voi toţi, printre care am petrecut propovăduind împărăţia lui Dumnezeu, nu veţi mai vedea faţa mea.
26.Pentru aceea vă mărturisesc în ziua de astăzi că sunt curat de sângele tuturor.
27.Căci nu m-am ferit să vă vestesc toată voia lui Dumnezeu.
28.Drept aceea, luaţi aminte de voi înşivă şi de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstraţi Biserica lui Dumnezeu, pe care a câştigat-o cu însuşi sângele Său.
29.Căci eu ştiu aceasta, că după plecarea mea vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruţa turma.
30.Şi dintre voi înşivă se vor ridica bărbaţi, grăind învăţături răstălmăcite, ca să tragă pe ucenici după ei.
31.Drept aceea, privegheaţi, aducându-vă aminte că, timp de trei ani, n-am încetat noaptea şi ziua să vă îndemn, cu lacrimi, pe fiecare dintre voi.
32.Şi acum vă încredinţez lui Dumnezeu şi cuvântului harului Său, cel ce poate să vă zidească şi să vă dea moştenire între toţi cei sfinţiţi.
33.Argint, sau aur, sau haină, n-am poftit de la nimeni;
34.Voi înşivă ştiţi că mâinile acestea au lucrat pentru trebuinţele mele şi ale celor ce erau cu mine.
35.Toate vi le-am arătat, căci ostenindu-vă astfel, trebuie să ajutaţi pe cei slabi şi să vă aduceţi aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: Mai fericit este a da decât a lua.
36.Şi după ce a spus acestea, plecându-şi genunchii, s-a rugat împreună cu toţi aceştia.
37.Şi mare jale i-a cuprins pe toţi şi, căzând pe grumazul lui Pavel, îl sărutau,
38.Cuprinşi de jale mai ales pentru cuvântul pe care îl spusese, că n-au să mai vadă faţa lui. Şi îl petrecură la corabie.

Capitolul 21 - Călătoria lui Pavel de la Milet la Ierusalim. Pavel îl vizitează pe Iacob; Iudeii îl arestează în temple

1.Şi după ce ne-am despărţit de ei, am plecat pe apă şi, mergând drept, am venit la Cos şi a doua zi la Rodos, iar de acolo la Patara.
2.Şi găsind o corabie, care mergea în Fenicia, ne-am urcat în ea şi am plecat.
3.Şi zărind Ciprul şi lăsându-l la stânga, am plutit spre Siria şi ne-am coborât în Tir, căci acolo corabia avea să descarce povara.
4.Şi găsind pe ucenici, am rămas acolo şapte zile. Aceştia spuneau lui Pavel, prin duhul, să nu se suie la Ierusalim.
5.Şi când am împlinit zilele, ieşind, am plecat, petrecându-ne toţi, împreună cu femei şi cu copii, până afară din cetate şi, plecând genunchii pe ţărm, ne-am rugat.
6.Şi ne-am îmbrăţişat unii pe alţii şi ne-am urcat în corabie, iar aceia s-au întors la ale lor.
7.Iar noi, sfârşind călătoria noastră pe apă, de la Tir am venit la Ptolemaida şi, îmbrăţişând pe fraţi, am rămas la ei o zi.
8.Iar a doua zi, ieşind, am venit la Cezareea. Şi intrând în casa lui Filip binevestitorul, care era dintre cei şapte (diaconi), am rămas la el.
9.Şi acesta avea patru fiice, fecioare, care prooroceau.
10.Şi rămânând noi acolo mai multe zile, a coborât din Iudeea un prooroc cu numele Agav;
11.Şi, venind el la noi, a luat brâul lui Pavel şi legându-şi picioarele şi mâinile a zis: Acestea zice Duhul Sfânt: Pe bărbatul al căruia este acest brâu, aşa îl vor lega iudeii la Ierusalim şi-l vor da în mâinile neamurilor.
12.Şi când am auzit acestea, îl rugam şi noi şi localnicii să nu se suie la Ierusalim.
13.Atunci a răspuns Pavel: Ce faceţi de plângeţi şi-mi sfâşiaţi inima? Căci eu sunt gata nu numai să fiu legat, ci să şi mor în Ierusalim pentru numele Domnului Iisus.
14.Şi neînduplecându-se el, ne-am liniştit, zicând: Facă-se voia Domnului.
15.Iar după zilele acestea, pregătindu-ne, ne-am suit la Ierusalim.
16.Şi au venit împreună cu noi şi dintre ucenicii din Cezareea, ducându-ne la un oarecare Mnason din Cipru, vechi ucenic, la care am fost găzduiţi.
17.Şi sosind la Ierusalim, fraţii ne-au primit cu bucurie.
18.Iar a doua zi Pavel a mers cu noi la Iacov şi au venit acolo toţi preoţii.
19.Şi îmbrăţişându-i le povestea cu de-amănuntul cele ce a făcut Dumnezeu între neamuri, prin slujirea lui.
20.Iar ei, auzind, slăveau pe Dumnezeu, şi i-au zis: Vezi frate, câte mii de iudei au crezut şi toţi sunt plini de râvnă pentru lege.
21.Şi ei au auzit despre tine că înveţi pe toţi iudeii, care trăiesc printre neamuri, să se lepede de Moise, spunându-le să nu-şi taie împrejur copiii, nici să umble după datini.

22.Ce este deci? Fără îndoială, trebuie să se adune mulţime, căci vor auzi că ai venit.
23.Fă, deci, ceea ce îţi spunem. Noi avem patru bărbaţi, care au asupra lor o făgăduinţă;
24.Pe aceştia luându-i, curăţeşte-te împreună cu ei şi cheltuieşte pentru ei ca să-şi radă capul, şi vor cunoaşte toţi că nimic nu este (adevărat) din cele ce au auzit despre tine, dar că tu însuţi umbli după Lege şi o păzeşti.
25.Cât despre păgânii care au crezut, noi le-am trimis o scrisoare, hotărându-le să se ferească de ceea ce este jertfit idolilor şi de sânge şi de (animal) sugrumat şi de desfrâu.
26.Atunci Pavel, luând cu el pe acei bărbaţi, curăţindu-se împreună cu ei a doua zi, a intrat în templu, vestind împlinirea zilelor curăţirii, până când a fost adusă ofranda pentru fiecare din ei.
27.Şi când era să se împlinească cele şapte zile, iudeii din Asia, văzându-l în templu, au întărâtat toată mulţimea şi au pus mâna pe el,
28.Strigând: Bărbaţi israeliţi, ajutaţi! Acesta este omul care învaţă pe toţi pretutindeni, împotriva poporului şi a Legii şi a locului acestuia; încă şi elini a adus în templu şi a spurcat acest loc sfânt.
29.Căci ei văzuseră mai înainte cu el împreună în cetate pe Trofim din Efes, pe care socoteau că Pavel l-a adus în templu.
30.Şi s-a mişcat toată cetatea şi poporul a alergat din toate părţile şi, punând mâna pe Pavel, îl trăgeau afară din templu şi îndată au închis porţile.
31.Dar când căutau ei ca să-l omoare, a ajuns veste la comandantul cohortei, că tot Ierusalimul s-a tulburat.
32.Acela, luând îndată ostaşi şi sutaşi, a alergat la ei; iar ei, văzând pe comandant şi pe ostaşi, au încetat de a mai bate pe Pavel.
33.Apropiindu-se atunci comandantul, a pus mâna pe el şi a poruncit să fie legat cu două lanţuri şi întrebat cine este şi ce a făcut.
34.Iar unii strigau în mulţime una, alţii altceva şi neputând să înţeleagă adevărul, din cauza tulburării, a poruncit să fie dus în fortăreaţă.
35.Când a ajuns la trepte, a trebuit, de furia mulţimii, să fie purtat de ostaşi.
36.Căci mergea după el mulţime de popor, strigând: Omoară-l!
37.Şi vrând să-l ducă în fortăreaţă, Pavel a zis comandantului: Îmi este îngăduit să vorbesc ceva cu tine? Iar el a zis: Ştii greceşte?
38.Nu eşti tu, oare, egipteanul care, înainte de zilele acestea, te-ai răsculat şi ai scos în pustie pe cei patru mii de bărbaţi răzvrătiţi?
39.Şi a zis Pavel: Eu sunt iudeu din Tarsul Ciliciei, cetăţean al unei cetăţi care nu este neînsemnată. Te rog dă-mi voie să vorbesc către popor.
40.Şi dându-i-se voie, Pavel, stând în picioare pe trepte, a făcut poporului semn cu mâna. Şi făcându-se mare tăcere, a vorbit în limba evreiască, zicând:

Capitolul 22 - Pavel se apără în faţa Iudeilor din Ierusalim; mărturiseşte cum s'a convertit şi cum a fost trimis la neamuri. Pavel şi tribunul roman

1.Bărbaţi fraţi şi părinţi, ascultaţi acum, apărarea mea faţă de voi!
2.Şi auzind că le vorbea în limba evreiască, au făcut mai multă linişte, şi el le-a zis:
3.Eu sunt bărbat iudeu, născut în Tarsul Ciliciei şi crescut în cetatea aceasta, învăţând la picioarele lui Gamaliel în chip amănunţit Legea părintească, plin fiind de râvnă pentru Dumnezeu, precum şi voi toţi sunteţi astăzi.
4.Eu am prigonit până la moarte această cale, legând şi dând la închisoare şi bărbaţi şi femei,
5.Precum mărturiseşte pentru mine şi arhiereul şi tot sfatul bătrânilor, de la care primind şi scrisori către fraţi, mergeam la Damasc, ca să-i aduc legaţi la Ierusalim şi pe cei ce erau acolo, spre a fi pedepsiţi.
6.Dar pe când mergeam eu şi mă apropiam de Damasc, pe la amiază, deodată o lumină puternică din cer m-a învăluit ca un fulger.
7.Şi am căzut la pământ şi am auzit un glas, zicându-mi: Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti?
8.Iar eu am răspuns: Cine eşti, Doamne? Zis-a către mine: Eu sunt Iisus Nazarineanul, pe Care tu Îl prigoneşti.
9.Iar cei ce erau cu mine au văzut lumina şi s-au înfricoşat, dar glasul Celui care îmi vorbea ei nu l-au auzit.
10.Şi am zis: Ce să fac, Doamne? Iar Domnul a zis către mine: Ridică-te şi mergi în Damasc şi acolo ţi se va spune despre toate cele ce ţi s-au rânduit să faci.
11.Şi pentru că nu mai vedeam, din cauza strălucirii acelei lumini, am venit în Damasc, fiind dus de mână de către cei ce erau împreună cu mine.
12.Iar un oarecare Anania, bărbat evlavios, după Lege, mărturisit de toţi iudeii care locuiau în Damasc,
13.Venind la mine şi stând alături, mi-a zis: Frate Saule, vezi iarăşi! Şi eu în ceasul acela l-am văzut.
14.Iar el a zis: Dumnezeul părinţilor noştri te-a ales de mai înainte pe tine ca să cunoşti voia Lui şi să vezi pe Cel Drept şi să auzi glas din gura Lui;
15.Că martor vei fi Lui, în faţa tuturor oamenilor, despre cele ce ai văzut şi auzit.
16.Şi acum de ce zăboveşti? Sculându-te, botează-te şi spală-ţi păcatele, chemând numele Lui.
17.Şi s-a întâmplat, când m-am întors la Ierusalim şi mă rugam în templu, să fiu în extaz,
18.Şi să-L văd zicându-mi: Grăbeşte-te, şi ieşi degrabă din Ierusalim, pentru că nu vor primi mărturia ta despre Mine.
19.Şi eu am zis: Doamne, ei ştiu că eu duceam la închisoare şi băteam, prin sinagogi, pe cei care credeau în Tine;

20.Şi când se vărsa sângele lui Ştefan, mucenicul Tău, eram şi eu de faţă şi încuviinţam uciderea lui şi păzeam hainele celor care îl ucideau.
21.Şi a zis către mine: Mergi, că Eu te voi trimite departe, la neamuri.
22.Şi l-au ascultat până la acest cuvânt, şi au ridicat glasul lor, zicând: Ia-l de pe pământ pe unul ca acesta! Căci nu se cuvine ca el să mai trăiască.
23.Şi strigând ei şi aruncând hainele şi azvârlind pulbere în aer,
24.Comandantul a poruncit să-l ducă în fortăreaţă, spunând să-l ia la cercetare, cu biciul, ca să cunoască pentru care pricină strigau aşa împotriva lui.
25.Şi când l-au întins ca să-l biciuiască, Pavel a zis către sutaşul care era de faţă: Oare vă este îngăduit să biciuiţi un cetăţean roman şi nejudecat?
26.Şi auzind sutaşul s-a dus la comandant să-i vestească, zicând: Ce ai de gând să faci? Că omul acesta este (cetăţean) roman.
27.Şi venind la el, comandantul i-a zis: Spune-mi, eşti tu (cetăţean) roman? Iar el a zis: Da!
28.Şi a răspuns comandantul: Eu am dobândit această cetăţenie cu multă cheltuială. Iar Pavel a zis: Eu însă m-am şi născut.
29.Deci cei ce erau gata să-l ia la cercetare s-au depărtat îndată de la el, iar comandantul s-a temut, aflând că el este (cetăţean) roman şi că a fost legat.
30.Şi a doua zi, voind să cunoască adevărul, pentru care era pârât de iudei, l-a dezlegat şi a poruncit să se adune arhiereii şi tot sinedriul şi, aducând pe Pavel, l-a pus înaintea lor.

Capitolul 23 - Pavel în faţa sinedriului. Uneltirea Iudeilor împotriva lui Pavel. Apostolul e dus la Cezareea

1.Şi Pavel, fixând sinedriul cu privirea, a zis: Bărbaţi fraţi, eu cu bun cuget am vieţuit înaintea lui Dumnezeu până în ziua aceasta.
2.Arhiereul Anania a poruncit celor ce şedeau lângă el să-l bată peste gură.
3.Atunci Pavel a zis către el: Te va bate Dumnezeu, perete văruit! Şi tu şezi să mă judeci pe mine după Lege, şi, călcând Legea, porunceşti să mă bată?
4.Iar cei ce stăteau lângă el au zis: Pe arhiereul lui Dumnezeu îl faci tu de ocară?
5.Iar Pavel a zis: Fraţilor, nu ştiam că este arhiereu; căci este scris: "Pe mai-marele poporului tău să nu-l vorbeşti de rău".
6.Dar Pavel, ştiind că o parte erau saduchei şi cealaltă farisei, a strigat în sinedriu: Bărbaţi fraţi! Eu sunt fariseu, fiu de farisei. Pentru nădejdea şi învierea morţilor sunt eu judecat!
7.Şi grăind el aceasta, între farisei şi saduchei s-a iscat neînţelegere şi mulţimea s-a dezbinat;
8.Căci saducheii zic că nu este înviere, nici înger, nici duh, iar fariseii mărturisesc şi una şi alta.

9.Şi s-a făcut mare strigare, şi, ridicându-se unii cărturari din partea fariseilor, se certau zicând: Nici un rău nu găsim în acest om; iar dacă i-a vorbit lui un duh sau înger, să nu ne împotrivim lui Dumnezeu.
10.Deci făcându-se mare neînţelegere şi temându-se comandantul ca Pavel să nu fie sfâşiat de ei, a poruncit ostaşilor să se coboare şi să-l smulgă din mijlocul lor şi să-l ducă în fortăreaţă.
11.Iar în noaptea următoare, arătându-i-Se, Domnul i-a zis: Îndrăzneşte, Pavele! Căci precum ai mărturisit cele despre Mine la Ierusalim, aşa trebuie să mărturiseşti şi la Roma.
12.Iar când s-a făcut ziuă, iudeii, făcând sfat împotrivă-i, s-au legat cu blestem zicând că nu vor mânca, nici nu vor bea până ce nu vor ucide pe Pavel.
13.Şi cei ce făcuseră între ei acest jurământ erau mai mulţi de patruzeci,
14.Care, ducându-se la arhierei şi la bătrâni, au zis: Ne-am legat pe noi înşine cu blestem să nu gustăm nimic până ce nu vom ucide pe Pavel.
15.Acum deci voi, împreună cu sinedriul, faceţi cunoscut comandantului să-l coboare mâine la voi, ca având să cerceteze mai cu de-amănuntul cele despre el; iar noi, înainte de a se apropia el, suntem gata să-l ucidem.
16.Dar fiul surorii lui Pavel, auzind despre această uneltire, ducându-se şi intrând în fortăreaţă, i-a vestit lui Pavel.
17.Şi chemând Pavel pe unul din sutaşi, i-a zis: Du pe tânărul acesta la comandant, căci are să-i vestească ceva.
18.Iar el, luându-l, l-a dus la comandant şi a zis: Pavel cel legat, chemându-mă, m-a rugat să aduc pe acest tânăr la tine, având să-ţi spună ceva.
19.Comandantul, luându-l de mână, s-a retras cu el la o parte şi îl întreba: Ce ai să-mi vesteşti?
20.Iar el a zis că iudeii s-au înţeles să te roage, ca mâine să-l cobori pe Pavel la sinedriu, ca având să cerceteze mai cu de-amănuntul despre el;
21.Dar tu să nu te încrezi în ei, căci dintre ei îl pândesc mai mulţi de patruzeci de bărbaţi, care s-au legat cu blestem să nu mănânce, nici să bea până ce nu-l vor ucide; şi acum ei sunt gata, aşteptând aprobarea ta.
22.Deci comandantul a dat drumul tânărului, poruncindu-i: Nimănui să nu spui că mi-ai făcut cunoscut acestea.
23.Şi chemând la sine pe doi dintre sutaşi, le-a zis: Pregătiţi de la ceasul al treilea din noapte două sute de ostaşi, şaptezeci de călăreţi şi două sute de suliţaşi, ca să meargă până la Cezareea.
24.Şi să fie animale (de călărie), ca punând pe Pavel să-l ducă teafăr la Felix procuratorul.
25.Scriind o scrisoare, având acest cuprins:
26.Claudius Lysias, prea puternicului procurator, Felix, salutare!

27.Pe acest bărbat, prins de iudei şi având să fie ucis de ei, mergând eu cu oaste l-am scos, aflând că este (cetăţean) roman.
28.Şi vrând să ştiu pricina pentru care îl pârau, l-am coborât la sinedriul lor.
29.Şi am aflat că este pârât pentru întrebări din legea lor, dar fără să aibă vreo vină vrednică de moarte sau de lanţuri.
30.Şi vestindu-mi-se că va să fie o cursă împotriva acestui bărbat din partea iudeilor, îndată l-am trimis la tine, poruncind şi pârâşilor să spună înaintea ta cele ce au asupra lui. Fii sănătos!
31.Deci ostaşii, luând pe Pavel, precum li se poruncise, l-au adus noaptea la Antipatrida.
32.Iar a doua zi, lăsând pe călăreţi să meargă cu el, s-au întors la fortăreaţă.
33.Şi ei, intrând în Cezareea şi dând procuratorului scrisoarea, i-au înfăţişat şi pe Pavel.
34.Şi citind procuratorul şi întrebând din ce provincie este el şi aflând că este din Cilicia,
35.A zis: Te voi asculta când vor veni şi pârâşii tăi. Şi a poruncit să fie păzit în pretoriul lui Irod.

Capitolul 24 - Pavel înaintea procuratorului Felix; apărarea sa faţă de învinuirile Iudeilor

1.Iar după cinci zile s-a coborât arhiereul Anania cu câţiva bătrâni şi cu un oarecare retor Tertul, care s-au înfăţişat procuratorului împotriva lui Pavel.
2.Iar după ce l-au chemat pe Pavel, Tertul a început să-l învinuiască, zicând: Prin tine dobândim multă pace şi îndreptările făcute acestui neam, prin purtarea ta de grijă,
3.Totdeauna şi pretutindeni le primim, prea puternice Felix, cu toată mulţumirea.
4.Dar, ca să nu te ostenesc mai mult, te rog să ne asculţi, pe scurt, cu bunăvoinţa ta.
5.Căci am aflat pe omul acesta ca o ciumă şi urzitor de răzvrătiri printre toţi iudeii din lume, fiind căpetenia eresului nazarinenilor,
6.Care a încercat să pângărească şi templul şi pe care l-am prins şi am voit să-l judecăm după legea noastră.
7.Dar venind Lysias comandantul l-a scos cu de-a sila din mâinile noastre,
8.Poruncind pârâşilor lui să vină la tine. De la el vei putea, cercetând tu însuţi, să cunoşti toate învinuirile aduse de noi.
9.Iar iudeii împreună susţineau, zicând că acestea aşa sunt.
10.Şi, procuratorul făcându-i semn să vorbească, Pavel a răspuns: Fiindcă ştiu că de mulţi ani eşti judecător acestui neam, bucuros vorbesc pentru apărarea mea.
11.Tu poţi să afli că nu sunt mai mult decât douăsprezece zile de când m-am suit la Ierusalim ca să mă închin.

12.Şi nici în templu nu m-au găsit discutând cu cineva sau făcând tulburare în mulţime, nici în sinagogi, nici în cetate,
13.Nici nu pot să-ţi dovedească cele ce spun acum împotriva mea.
14.Şi-ţi mărturisesc aceasta, că aşa mă închin Dumnezeului părinţilor mei, după învăţătura pe care ei o numesc eres, şi cred toate cele scrise în Lege şi în Prooroci,
15.Având nădejde în Dumnezeu, pe care şi aceştia înşişi o aşteaptă, că va să fie învierea morţilor: şi a drepţilor şi a nedrepţilor.
16.Şi întru aceasta mă străduiesc şi eu ca să am totdeauna înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor un cuget neîntinat.
17.După mulţi ani, am venit ca să aduc neamului meu milostenii şi prinoase,
18.Când nişte iudei din Asia m-au găsit, curăţit, în templu, dar nu cu mulţime, nici cu gâlceavă.
19.Aceia trebuia să fie de faţă înaintea ta şi să mă învinuiască, dacă aveau ceva împotriva mea;
20.Sau chiar aceştia să spună ce nedreptate mi-au găsit când am stat înaintea sinedriului,
21.Decât numai pentru acest singur cuvânt pe care l-am strigat stând între ei, că pentru învierea morţilor sunt eu astăzi judecat între voi.
22.Şi Felix, auzind acestea, i-a amânat, cunoscând destul de bine cele privitoare la învăţătura (creştină), zicând: Când se va coborî comandantul Lysias, voi hotărî asupra acelora ale voastre.
23.Şi a poruncit sutaşului să ţină pe Pavel sub pază, dar să-i lase tihnă şi să nu oprească pe nimeni dintre ai lui, ca să vină să-i slujească.
24.Iar după câteva zile, Felix, venind cu Drusila, femeia lui, care era din neamul iudeilor, a trimis să cheme pe Pavel şi l-a ascultat despre credinţa în Hristos Iisus.
25.Şi vorbind el despre dreptate şi despre înfrânare şi despre judecata viitoare, Felix s-a înfricoşat şi a răspuns: Acum mergi, şi când voi găsi timp potrivit te voi mai chema.
26.În acelaşi timp el nădăjduia că i se vor da bani de către Pavel; de aceea, şi mai des trimiţând să-l cheme, vorbea cu el.
27.Dar când s-au împlinit doi ani, în locul lui Felix a urmat Porcius Festus. Şi voind să le fie iudeilor pe plac, Felix a lăsat pe Pavel legat.

Capitolul 25 - Pavel face apel la judecata cezarului. Apostolul în faţa procuratorului Festus şi a regelui Agrippa

1.Deci Festus, trecând în ţinutul său, după trei zile s-a suit de la Cezareea la Ierusalim.
2.Şi arhiereii şi fruntaşii iudeilor i s-au înfăţişat cu învinuiri împotriva lui Pavel şi îl rugau,

3.Cerându-i ca o favoare asupra lui, să fie trimis la Ierusalim, pregătind cursă ca să-l ucidă pe drum.
4.Dar Festus a răspuns că Pavel e păzit Cezareea şi că el însuşi avea să plece în curând.
5.Deci a zis el: Cei dintre voi care pot, să se coboare cu mine, şi dacă este ceva rău în acest bărbat, să-l învinovăţească.
6.Şi rămânând la ei nu mai mult de opt sau zece zile, s-a coborât în Cezareea, iar a doua zi, şezând la judecată, a poruncit să fie adus Pavel.
7.Şi venind el, iudeii coborâţi din Ierusalim l-au înconjurat, aducând împotriva lui multe şi grele învinuiri, pe care nu puteau să le dovedească.
8.Iar Pavel se apăra: N-am greşit cu nimic nici faţă de legea iudeilor, nici faţă de templu, nici faţă de Cezarul.
9.Iar Festus, voind să facă plăcere iudeilor, răspunzând lui Pavel, a zis: Vrei să mergi la Ierusalim şi acolo să fi judecat înaintea mea pentru acestea?
10.Dar Pavel a zis: Stau la judecata Cezarului, unde trebuie să fiu judecat. Iudeilor nu le-am făcut nici un rău, precum mai bine ştii şi tu.
11.Dar dacă fac nedreptate şi am săvârşit ceva vrednic de moarte, nu mă feresc de moarte; dacă însă nu este nimic din cele de care ei mă învinuiesc - nimeni nu poate să mă dăruiască lor. Cer să fiu judecat de Cezarul.
12.Atunci Festus, vorbind cu sfatul său, a răspuns: Ai cerut să fii judecat de Cezarul, la Cezarul te vei duce.
13.Şi după ce au trecut câteva zile, regele Agripa şi Berenice au sosit la Cezareea, ca să salute pe Festus.
14.Şi rămânând acolo mai multe zile, Festus a vorbit regelui despre Pavel, zicând: Este aici un bărbat, lăsat legat de Felix,
15.În privinţa căruia, când am fost în Ierusalim, mi s-au înfăţişat arhiereii şi bătrânii iudeilor, cerând osândirea lui.
16.Eu le-am răspuns că romanii n-au obiceiul să dea pe vreun om la pierzare, înainte ca cel învinuit să aibă de faţă pe pârâşii lui şi să aibă putinţa să se apere pentru vina sa.
17.Adunându-se deci ei aici şi nefăcând eu nici o amânare, a doua zi am stat la judecată şi am poruncit să fie adus bărbatul.
18.Dar pârâşii care s-au ridicat împotriva lui nu i-au adus nici o învinuire dintre cele rele, pe care le bănuiam eu,
19.Ci aveau cu el nişte neînţelegeri cu privire la religia lor şi la un oarecare Iisus mort, de Care Pavel zice că trăieşte.
20.Şi nedumerindu-mă cu privire la cercetarea acestor lucruri, l-am întrebat dacă voieşte să meargă la Ierusalim şi să fie judecat acolo pentru acestea.
21.Dar Pavel, cerând să fie reţinut pentru judecata Cezarului, am poruncit să fie ţinut până ce îl voi trimite la Cezarul.

22.Iar Agripa a zis către Festus: Aş vrea să aud şi eu pe acest om. Iar el a zis: Mâine îl vei auzi.
23.Deci a doua zi, Agripa şi Berenice venind cu mare alai şi intrând în sala de judecată împreună cu tribunii şi cu bărbaţii cei mai de frunte ai cetăţii, Festus a dat poruncă să fie adus Pavel.
24.Şi a zis Festus: Rege Agripa, şi voi toţi bărbaţii care sunteţi cu noi de faţă, vedeţi pe acela pentru care toată mulţimea iudeilor a venit la mine, şi în Ierusalim şi aici, strigând că el nu trebuie să mai trăiască.
25.Iar eu am înţeles că n-a făcut nimic vrednic de moarte; iar el însuşi cerând să fie judecat de Cezarul, am hotărât să-l trimit.
26.Dar ceva sigur să scriu stăpânului despre el, nu am. De aceea l-am adus înaintea voastră şi mai ales înaintea ta, rege Agripa, ca, după ce va fi cercetat, să am ce să scriu,
27.Căci mi se pare nepotrivit să-l trimit legat, fără să arăt învinuirile ce i se aduc.

Capitolul 26 - Pavel se apără în faţa lui Festus şi a regelui Agrippa; amândoi îl găsesc nevinovat

1.Agripa a zis către Pavel: Îţi este îngăduit să vorbeşti pentru tine. Atunci Pavel, întinzând mâna, se apăra:
2.Mă socotesc fericit, o, rege Agripa, că astăzi, înaintea ta, pot să mă apăr de toate câte mă învinuiesc iudeii;
3.Mai ales, pentru că tu cunoşti toate obiceiurile şi neînţelegerile iudeilor. De aceea te rog să mă asculţi cu îngăduinţă.
4.Vieţuirea mea din tinereţe, cum a fost ea de la început în poporul meu şi în Ierusalim, o ştiu toţi iudeii.
5.Dacă vor să dea mărturie, ei ştiu despre mine, de mult, că am trăit ca fariseu, în tagma cea mai riguroasă a religiei noastre.
6.Şi acum stau la judecată pentru nădejdea făgăduinţei făcute de Dumnezeu către părinţii noştri,
7.Şi la care cele douăsprezece seminţii ale noastre, slujind lui Dumnezeu fără încetare, zi şi noapte, nădăjduiesc să ajungă. Pentru nădejdea aceasta, o, rege Agripa, sunt pârât de iudei.
8.De ce se socoteşte la voi lucru de necrezut că Dumnezeu învia pe cei morţi?
9.Eu unul am socotit, în sinea mea, că faţă de numele lui Iisus Nazarineanul trebuia să fac multe împotrivă;
10.Ceea ce am şi făcut în Ierusalim, şi pe mulţi dintre sfinţi i-am închis în temniţe cu puterea pe care o luasem de la arhierei. Iar când erau daţi la moarte, mi-am dat şi eu încuviinţarea.

11.Şi îi pedepseam adesea prin toate sinagogile şi-i sileam să hulească şi, mult înfuriindu-mă împotriva lor, îi urmăream până şi prin cetăţile de din afară;
12.Şi în felul acesta, mergând şi la Damasc, cu putere şi cu însărcinare de la arhierei,
13.Am văzut, o, rege, la amiază, în calea mea, o lumină din cer, mai puternică decât strălucirea soarelui, strălucind împrejurul meu şi a celor ce mergeau împreună cu mine.
14.Şi noi toţi căzând la pământ, eu am auzit un glas care-mi zicea în limba evreiască: Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti? Greu îţi este să loveşti în ţepuşă cu piciorul.
15.Iar eu am zis: Cine eşti Doamne? Iar Domnul a zis: Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigoneşti.
16.Dar, scoală-te şi stai pe picioarele tale. Căci spre aceasta M-am arătat ţie: ca să te rânduiesc slujitor şi martor, şi al celor ce ai văzut, şi al celor întru care Mă voi arăta ţie.
17.Alegându-te pe tine din popor şi din neamurile la care te trimit,
18.Să le deschizi ochii, ca să se întoarcă de la întuneric la lumină şi de la stăpânirea lui satana la Dumnezeu, ca să ia iertarea păcatelor şi parte cu cei ce s-au sfinţit, prin credinţa în Mine.
19.Drept aceea, rege Agripa, n-am fost neascultător cereştii arătări;
20.Ci mai întâi celor din Damasc şi din Ierusalim, şi din toată ţara Iudeii, şi neamurilor le-am vestit să se pocăiască şi să se întoarcă la Dumnezeu, făcând lucruri vrednice de pocăinţă.
21.Pentru acestea, iudeii, prinzându-mă în templu, încercau să mă ucidă.
22.Dobândind deci ajutorul de la Dumnezeu, am stat până în ziua aceasta, mărturisind la mic şi la mare, fără să spun nimic decât ceea ce şi proorocii şi Moise au spus că va să fie:
23.Că Hristos avea să pătimească şi să fie cel dintâi înviat din morţi şi să vestească lumină şi poporului şi neamurilor.
24.Şi acestea grăind el, întru apărarea sa, i-a zis Festus cu glas mare: Pavele, eşti nebun! Învăţătura ta cea multă te duce la nebunie.
25.Iar Pavel a zis: Nu sunt nebun, prea puternice Festus, ci grăiesc cuvintele adevărului şi ale înţelepciunii.
26.Regele ştie despre acestea, şi în faţa lui vorbesc fără sfială, fiind încredinţat că nimic nu i-a rămas ascuns, pentru că aceasta nu s-a întâmplat, într-un ungher.
27.Crezi tu, rege Agripa, în prooroci? Ştiu că crezi.
28.Iar Agripa a zis către Pavel: Cu puţin de nu mă îndupleci să mă fac şi eu creştin!
29.Iar Pavel a zis: Ori cu puţin, ori cu mult, eu m-aş ruga lui Dumnezeu ca nu numai tu, ci şi toţi care mă ascultă astăzi să fie aşa cum sunt şi eu, afară de aceste lanţuri.

30.Şi s-a ridicat şi regele şi guvernatorul şi Berenice şi cei care şedeau împreună cu ei,
31.Şi plecând, vorbeau unii cu alţii zicând: Omul acesta n-a făcut nimic vrednic de moarte sau de lanţuri.
32.Iar Agripa a zis lui Festus: Acest om putea să fie lăsat liber, dacă n-ar fi cerut să fie judecat de Cezarul.

Capitolul 27 - Pavel, înlănţuit, navighează spre Roma. Furtuna de pe mare. Naufragiul

1.Iar după ce s-a hotărât să plecăm pe apă în Italia, au dat în primire pe Pavel şi pe alţi câţiva legaţi unui sutaş cu numele Iuliu, din cohorta Augusta.
2.Şi întorcându-se pe o corabie de la Adramit, care avea să treacă prin locurile de pe coasta Asiei, am plecat; şi era cu noi Aristarh, macedonean din Tesalonic.
3.Şi a doua zi am ajuns la Sidon. Iuliu, purtându-se faţă de Pavel cu omenie, i-a dat voie să se ducă la prieteni ca să primească purtarea lor de grijă.
4.Şi plecând de acolo, am plutit pe lângă Cipru, pentru că vânturile erau împotrivă.
5.Şi străbătând marea Ciliciei şi a Pamfiliei, am sosit la Mira Liciei.
6.Şi găsind sutaşul acolo o corabie din Alexandria plutind spre Italia, ne-a suit în ea.
7.Şi multe zile plutind cu încetineală, abia am ajuns în dreptul Cnidului şi, fiindcă vântul nu ne slăbea am plutit pe sub Creta, pe lângă Salmone.
8.Şi abia trecând noi pe lângă ea, am ajuns într-un loc numit Limanuri Bune, de care era aproape oraşul Lasea.
9.Şi trecând multă vreme şi plutirea fiind periculoasă, fiindcă trecuse şi postul (sărbătorii Ispăşirii, care se ţinea la evrei toamna), Pavel îi îndemna,
10.Zicându-le: Bărbaţilor, văd că plutirea va să fie cu necaz şi cu multă pagubă, nu numai pentru încărcătură şi pentru corabie, ci şi pentru sufletele noastre.
11.Iar sutaşul se încredea mai mult în cârmaci şi în stăpânul corabiei decât în cele spuse de Pavel.
12.Şi limanul nefiind bun de iernat, cei mai mulţi dintre ei au dat sfatul să plecăm de acolo şi, dacă s-ar putea, să ajungem şi să iernăm la Fenix, un port al Cretei, deschis spre vântul de miazăzi-apus şi spre vântul de miazănoapte-apus.
13.Şi suflând uşor un vânt de miazăzi şi crezând că sunt în stare să-şi împlinească gândul, ridicând ancora, pluteau cât mai aproape de Creta.
14.Şi nu după multă vreme s-a pornit asupra ei un vânt puternic, numit Euroclidon (dinspre miazănoapte-răsărit).
15.Şi smulgând corabia, iar ea neputând să meargă împotriva vântului, ne-am lăsat duşi în voia lui.

16.Şi trecând pe lângă o insulă mică, numită Clauda, cu greu am putut să fim stăpâni pe corabie.
17.Şi după ce au ridicat-o, au folosit unelte ajutătoare, încingând corabia pe dedesubt. Şi temându-se să nu cadă în Sirta, au lăsat pânzele jos şi erau duşi aşa.
18.Şi fiind tare loviţi de furtună, în ziua următoare au aruncat încărcătura.
19.Şi a treia zi, cu mâinile lor, au aruncat uneltele corăbiei.
20.Şi nearătându-se nici soarele, nici stelele, timp de mai multe zile, şi ameninţând furtună mare, ni se luase orice nădejde de scăpare.
21.Şi fiindcă nu mâncaseră de mult, Pavel, stând în mijlocul lor, le-a zis: Trebuia, o, bărbaţilor, ca ascultându-mă pe mine, să nu fi plecat din Creta; şi n-aţi fi îndurat nici primejdia aceasta, nici paguba aceasta.
22.Dar acum vă îndemn să aveţi voie bună, căci nici un suflet dintre voi nu va pieri, ci numai corabia.
23.Căci mi-a apărut în noaptea aceasta un înger al Dumnezeului, al Căruia eu sunt şi Căruia mă închin,
24.Zicând: Nu te teme, Pavele. Tu trebuie să stai înaintea Cezarului; şi iată, Dumnezeu ţi-a dăruit pe toţi cei ce sunt în corabie cu tine.
25.De aceea, bărbaţilor, aveţi curaj, căci am încredere în Dumnezeu, că aşa va fi după cum mi s-a spus.
26.Şi trebuie să ajungem pe o insulă.
27.Şi când a fost a paisprezecea noapte de când eram purtaţi încoace şi încolo pe Adriatica, pe la miezul nopţii corăbierii au presimţit că se apropie de un ţărm.
28.Şi aruncând măsurătoarea în jos au găsit douăzeci de stânjeni şi, trecând puţin mai departe şi măsurând iarăşi, au găsit cincisprezece stânjeni.
29.Şi temându-se ca nu cumva să nimerim pe locuri stâncoase, au aruncat patru ancore de la partea din urmă a corăbiei, şi doreau să se facă ziuă.
30.Dar corăbierii căutau să fugă din corabie şi au coborât luntrea în mare, sub motiv că vor să întindă şi ancorele de la partea dinainte.
31.Pavel a spus sutaşului şi ostaşilor: Dacă aceştia nu rămân în corabie, voi nu puteţi să scăpaţi.
32.Atunci ostaşii au tăiat funiile luntrei şi au lăsat-o să cadă.
33.Iar, până să se facă ziuă, Pavel îi ruga pe toţi să mănânce, zicându-le: Paisprezece zile sunt azi de când n-aţi mâncat, aşteptând şi nimic gustând.
34.De aceea, vă rog să mâncaţi, căci aceasta este spre scăparea voastră. Că nici unuia din voi un fir de păr din cap nu-i va pieri.
35.Şi zicând acestea şi luând pâine, a mulţumit lui Dumnezeu înaintea tuturor şi, frângând, a început să mănânce.
36.Şi devenind toţi voioşi, au luat şi ei şi au mâncat.
37.Şi eram în corabie, de toţi, două sute şaptezeci şi şase de suflete.
38.Şi săturându-se de bucate, au uşurat corabia, aruncând grâul în mare.

39.Şi când s-a făcut ziuă, ei n-au cunoscut pământul, dar au zărit un sân de mare, având ţărm nisipos, în care voiau, dacă ar putea, să scoată corabia.
40.Şi desfăcând ancorele, le-au lăsat în mare, slăbind totodată funiile cârmelor şi, ridicând pânza din frunte în bătaia vântului, se îndreptau spre ţărm.
41.Şi căzând pe un dâmb de nisip au înţepenit corabia şi partea dinainte, înfigându-se, stătea neclintită, iar partea dinapoi se sfărâma de puterea valurilor.
42.Iar ostaşii au făcut sfat să omoare pe cei legaţi, ca să nu scape vreunul, înotând.
43.Dar sutaşul, voind să ferească pe Pavel, i-a împiedicat de la gândul lor şi a poruncit ca aceia care pot să înoate, aruncându-se cei dintâi, să iasă la uscat;
44.Iar ceilalţi, care pe scânduri, care pe câte ceva de la corabie. Şi aşa au ajuns cu toţii să scape, la uscat.

Capitolul 28 - Pavel e ospeţit pe insula Malta şi vindecă bolnavi. Sosirea în Italia. Pavel predică în Roma

1.Şi după ce am scăpat, am aflat că insula se numeşte Malta.
2.Iar locuitorii ei ne arătau o deosebită omenie, căci, aprinzând foc, ne-au luat pe toţi la ei din pricina ploii care era şi a frigului.
3.Şi strângând Pavel grămadă de găteje şi punându-le în foc, o viperă a ieşit de căldură şi s-a prins de mâna lui.
4.Şi când locuitorii au văzut vipera atârnând de mâna lui, ziceau unii către alţii: Desigur că ucigaş este omul acesta, pe care dreptatea nu l-a lăsat să trăiască, deşi a scăpat din mare.
5.Deci el, scuturând vipera în foc, n-a pătimit nici un rău.
6.Iar ei aşteptau ca el să se umfle, sau să cadă deodată mort. Dar aşteptând ei mult şi văzând că nu i se întâmplă nimic rău, şi-au schimbat gândul şi ziceau că el este un zeu.
7.Şi împrejurul acelui loc erau ţarinile căpeteniei insulei, Publius, care, primindu-ne, ne-a găzduit prietenos trei zile.
8.Şi s-a întâmplat că tatăl lui Publius zăcea în pat, cuprins de friguri şi de urdinare cu sânge, la care intrând Pavel şi rugându-se, şi-a pus mâinile peste el şi l-a vindecat.
9.Şi întâmplându-se aceasta, veneau la el şi ceilalţi din insulă care aveau boli şi se vindecau;
10.Şi aceştia ne-au cinstit mult şi, când am plecat, ne-au pus la îndemână toate cele de trebuinţă.
11.După trei luni am pornit cu o corabie din Alexandria, care iernase în insulă şi care avea pe ea însemnul Dioscurilor.
12.Şi ajungând la Siracuza, am rămas acolo trei zile.

13.De unde, înconjurând, am sosit la Regium. Şi după o zi, suflând vânt de miazăzi, am ajuns la Puteoli în cealaltă zi.
14.Găsind acolo fraţi, am fost rugaţi să rămânem la ei şapte zile. Şi aşa am venit la Roma.
15.Şi de acolo, auzind fraţii cele despre noi, au venit întru întâmpinarea noastră până la Forul lui Apius şi la Trei Taverne, pe care, văzându-i, Pavel a mulţumit lui Dumnezeu şi s-a îmbărbătat.
16.Iar când am intrat în Roma, sutaşul a predat pe cei legaţi comandantului taberei, iar lui Pavel i s-a îngăduit să locuiască aparte cu ostaşul care îl păzea.
17.Şi după trei zile Pavel a chemat la el pe cei care erau fruntaşii iudeilor. Şi, adunându-se, zicea către ei: Bărbaţi fraţi, deşi eu n-am făcut nimic rău împotriva poporului (nostru) sau a datinilor părinteşti, am fost predat de la Ierusalim, în mâinile romanilor.
18.Aceştia, după ce m-au cercetat, voiau să-mi dea drumul, fiindcă nu era în mine nici o vină vrednică de moarte.
19.Dar iudeii, împotrivindu-mi-se, am fost nevoit să cer să fiu judecat de Cezarul, dar nu că aş avea de adus vreo pâră neamului meu.
20.Deci pentru această cauză v-am chemat să vă văd şi să vorbesc cu voi. Căci pentru nădejdea lui Israel mă aflu eu în acest lanţ.
21.Iar ei au zis către el: Noi n-am primit din Iudeea nici scrisori despre tine, nici nu a venit cineva dintre fraţi, ca să ne vestească sau să ne vorbească ceva rău despre tine.
22.Dar dorim să auzim de la tine cele ce gândeşti; căci despre eresul acesta ne este cunoscut; că pretutindeni i se stă împotrivă.
23.Deci, rânduindu-i o zi, au venit la el, la gazdă, mai mulţi. Şi de dimineaţa până seara, el le vorbea, dând mărturie despre împărăţia lui Dumnezeu, căutând să-i încredinţeze despre Iisus din Legea lui Moise şi din prooroci.
24.Şi unii credeau celor spuse, iar alţii nu credeau.
25.Şi neînţelegându-se unii cu alţii, au plecat, zicând Pavel un cuvânt că: Bine a vorbit Duhul Sfânt prin Isaia proorocul, către părinţii noştri,
26.Când a zis: "Mergi la poporul acesta şi zi: Cu auzul veţi auzi şi nu veţi înţelege şi uitându-vă veţi privi, dar nu veţi vedea.
27.Căci inima acestui popor s-a învârtoşat şi cu urechile greu au auzit şi ochii lor i-au închis. Ca nu cumva să vadă cu ochii şi să audă cu urechile şi cu inima să înţeleagă şi să se întoarcă şi Eu să-l vindec".
28.Deci cunoscut să vă fie vouă că această mântuire a lui Dumnezeu s-a trimis păgânilor, şi ei vor asculta.
29.Şi după ce a zis el acestea, iudeii au plecat având între ei mare neînţelegere.
30.Iar Pavel a rămas doi ani întregi în casa luată de el cu chirie, şi primea pe toţi care veneau la el,

31.Propovăduind împărăţia lui Dumnezeu şi învăţând cele despre Domnul Iisus Hristos, cu toată îndrăzneala şi fără nici o piedică.

Vieţile Sfinţilor - Viaţa Sfântului apostol şi evanghelist Luca

Sfântul evanghelist Luca era de neam din Antiohia Siriei şi din tinereţe a deprins înţelepciunea elinească şi meşteşugul doctoricesc, făcându-se doctor iscusit. Apoi a fost şi zugrav ales. Cunoştea bine limba egipteană şi greacă şi deprinzându-se desăvârşit şi cu învăţătura evreiască, a mers la Ierusalim.

În acea vreme Domnul nostru Iisus Hristos, petrecând pe pământ cu oamenii, semăna sămânţa cuvântului mântuirii, care crescând şi în inima lui Luca, fiind un pământ bun şi răsărind, a adus rod însutit; căci Luca, auzind învăţătura înţelepciunii din gura lui Dumnezeu, mai multă ştiinţă a scos de acolo decât din şcolile elineşti şi egiptene, pentru că a învăţat a cunoaşte pe adevăratul Dumnezeu, a crede în El şi a învăţa şi pe alţii credinţa. ***El a fost unul din cei şaptezeci de apostoli, despre care chiar el pomeneşte în Evanghelia sa, zicând: "A arătat Domnul şi pe mulţi alţii şaptezeci şi i-a trimis, câte doi, înaintea feţii Sale, în toată cetatea şi locul". Fiind şi Luca din aceeaşi ceată apostolească, umbla înaintea feţii Domnului, prin propovăduirea cea sfântă, gătind calea Lui şi încredinţând popoarele că Mesia, Care era aşteptat, a venit în lume.***

În vremea mântuitoarelor patimi, când fiind bătut păstorul s-au risipit oile turmei, acest fericit Luca umbla tânguindu-se şi plângând pentru Domnul său, Care de voie a binevoit a pătimi. Şi precum a semănat cu lacrimi, cu bucurie a secerat răsplătire. ***Căci înviind Hristos, pe când Luca şi Cleopa mergeau în Emaus şi vorbeau între ei cu jale despre pătimirile iubitului lor învăţător, însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, prin arătarea Sa, i-a mângâiat şi a şters lacrimile de pe ochii lor, căci, apropiindu-se de dânşii, le-a zis: "Ce sunt cuvintele acestea de care vă întrebaţi între voi mergând şi de ce sunteţi trişti?" Şi a fost atunci călător Sfântul Luca împreună cu Acela Care a zis pentru Sine: "Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". Deci, mergând şi vorbind cu El, a rostit adânc negrăit de înţelepciune.***

Cât de scumpă îi era Sfântului Luca învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos, când Iisus cu gura Sa cea prea dulce povestea, începând de la Moise şi de la toţi proorocii şi le tâlcuia lor toate Scripturile cele pentru Dânsul! De aceea Luca, bunul ucenic al lui Hristos, învăţând tainele lui Dumnezeu, a adus şi el la sfânta credinţă toate cetăţile Beoţiei şi pe mulţi din cei ce erau în întunericul necunoştinţei de Dumnezeu i-a luminat cu lumina înţelegerii Sfintei Evanghelii. ***Mai întâi a şezut în Emaus cu Hristos la cină, urmând să mănânce cu El prânz întru împărăţia lui Dumnezeu. Apoi a cunoscut în frângerea pâinii pe Fiul lui Dumnezeu, pe Care Iuda, la Cina cea de Taină, nu a voit să-L cunoască.***

Focul dragostei către Dumnezeu care se ascundea în inima Sfântului Luca a ieşit la vedere prin aceste cuvinte: "Oare nu era inima noastră arzând întru noi, când ne grăia nouă pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?" Şi ca să nu fie uitată pomenirea Domnului, pe care din toată inima Îl iubea, după cincisprezece ani de la Înălţarea Lui la cer, cu toată adeverirea i-a scris Evanghelia. Şi a scris nu numai cele ce singur a văzut şi le-a auzit, ci şi pe cele pe care le avea scrise în inima sa, nu din condei, ci din dragoste. De asemenea le-a povestit şi pe acelea pe care mai înainte el le-a văzut şi le-a auzit de la cei ce merseseră după Hristos. Iar mai pe urmă, aproape de patimile lui Hristos, a început a umbla după Dânsul, precum se scrie la începutul Evangheliei: ***"Ne-au dat nouă cei ce au fost din început, singuri văzători şi slujitori ai Cuvântului".***

Sfântul Luca a fost părtaş durerilor şi ostenelilor lui Pavel întru bunăvestirea lui Hristos, pentru că îi urma lui propovăduindu-L pe Hristos nu numai iudeilor, ci şi neamurilor. El a fost în Roma la dânsul, precum arată Faptele Apostolilor, pe care tot el le-a scris şi era foarte iubit de Pavel. Scriind către Coloseni Apostolul Pavel, zice: ***"Închină-se vouă Luca, doctorul cel iubit".*** La fel, în Epistola către Corinteni, Pavel îl laudă pe Luca, zicând: ***"Dar nu numai atât, ci este şi ales de către Biserici ca tovarăş al nostru de călătorie, având darul acesta, spre slava***

Domnului Însuşi şi spre osârdia noastră" (II Corinteni 8, 19). Aici Sfântul Ieronim înţelege că apostolul Pavel îl laudă pe Luca.

Apoi Luca, plecând din Roma, a mers spre răsărit, binevestind pe Hristos şi suferind dureri şi osteneli pentru sfânt numele Lui. Străbătând toată Livia, a mers în Egipt unde a luminat Tivaida, cea de mai sus zisă, prin bunavestire şi în Tivele (cetăţile) Beoţiei a rânduit bisericile, hirotonind preoţi şi diaconi. Apoi pe cei bolnavi cu trupul şi cu sufletul i-a tămăduit şi pătimind multe, s-a odihnit întru Domnul, având mai mult de optzeci de ani.

Pe locul unde s-a pus sfântul lui trup, Dumnezeu, prea mărind pe plăcutul Său, a plouat colirie (apă limpede) care tămăduieşte durerea de ochi, în semnul meşteşugului celui doctoricesc. ***Pentru aceasta era ştiut de credincioşi mormântul lui, căci se vindecau de diferite boli, cu rugăciunile Sfântului Apostol.***

Apoi aflând Constantie, fiul lui Constantin cel mare, de moaştele lui tămăduitoare, a trimis pe Artemie, cârmuitorul Egiptului, care mai pe urmă a fost chinuit pentru Hristos de Iulian paravatul, care a adus cu mare cinste în cetatea împărătească moaştele Sfântului apostol şi evanghelist Luca.

Fresco from Decani Monastery depicting the translation of the Relics of St. Luke the Evangelist

***

Când s-au adus cu cântări şi cu laude în cetate sfintele moaşte, un famen al palatului împărătesc, anume Anatolie, zăcând de multă vreme pe patul durerii şi cheltuind avere multă la doctori, căutând tămăduirea pe care n-o putuse dobândi de nicăieri, auzind că se aduc în cetate moaştele Sfântului apostol Luca s-a rugat cu toată osârdia către sfântul şi pe cât îi era lui cu putinţă, s-a sculat de pe pat, poruncind să fie dus la tămăduitoarea raclă a apostolului. Când a ajuns şi s-a atins de ea cu credinţă, închinându-se moaştelor sfântului, s-a vindecat îndată de boală şi câştigând desăvârşita sănătate şi tărie, a purtat pe umerii săi, împreună cu ceilalţi oameni, racla cu moaştele Sfântului apostol Luca în Biserica Sfinţilor apostoli. Acolo, sub sfinţita masă, unde erau sfinţii Andrei şi Timotei, au pus sfinţitele moaşte ale Sfântului Luca.

Se spune despre dânsul că el a zugrăvit minunat chipul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, purtând în braţe pe Pruncul cel mai înainte de veci, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Apoi a zugrăvit şi alte două icoane ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi le-a adus la Maica Domnului, spre a vedea dacă îi vor plăcea; iar ea, văzând acele chipuri ale sale, a grăit astfel: "Darul Celui ce S-a născut din mine şi al meu să fie cu icoanele acestea".

Sfântul apostol Luca a mai zugrăvit pe lemn şi chipurile sfinţilor şi marilor apostoli Petru şi Pavel şi de la dânsul s-a început în toată lumea acel bun şi prea cinstit lucru, adică zugrăvirea sfintelor icoane, întru slava lui Dumnezeu, a Maicii Lui şi a tuturor sfinţilor, pentru împodobirea Bisericii şi spre mântuirea credincioşilor, celor ce cu dreaptă credinţă cinstesc sfintele icoane. Amin.

În această zi se prăznuieşte şi pomenirea Sfântului mucenic Marin bătrânul, cel din Anazarvi, cetatea Ciliciei, care a pătimit pentru Hristos pe vremea împăratului Diocleţian, de la Lisie ighemonul.

Tot în această zi se mai face pomenirea cuviosului părintelui nostru Iulian pustnicul, care a vieţuit în Mesopotamia, lângă râul Eufrat, şi a zidit biserică în Muntele Sinai, pe piatra pe care proorocul Moise a văzut pe Dumnezeu, care piatră există până acum.

Acesta, în vremea prigoanei celei cumplite ce se făcea asupra Bisericii de către Iulian paravatul, rugându-se către Dumnezeu, a auzit un glas de sus, zicându-i: "Nu numai pentru ale tale rugăciuni, ci şi pentru rugăciunile şi lacrimile celor mulţi, păgânul Iulian a fost ucis şi acum este mort, spurcatul şi nelegiuitul acela". Şi cu puterea lui Dumnezeu, făcând multe minuni, cuviosul acesta, Iulian, s-a mutat către Domnul.

Sfântul apostol și evanghelist Luca - drumul spre sfințenie

Cunoscut ca cel care a scris Evanghelia Domnului și a zugrăvit chipul icoanei Maicii Domnului purtându-L pe Hristos Prunc în brațe, Sfântul Luca a murit după ce aproape toată viața a propovăduit dreapta credință.

***

Din neam din Antiohia Siriei, zidar iscusit, dar și doctor ales, Sfântul Luca a mers până la Ierusalim în vremea în care Mântuitorul propovăduia creștinismul. Și intrând în ceata celor 70 de apostoli, a început și Sfântul apostol Luca să le spună tuturor că Mesia Cel mult așteptat a venit în lume.

Și după ce a pătimit Hristos și a înviat, pe când se tânguia Sfântul Luca alături de Cleopa în drumul spre Emaus, Mântuitorul S-a arătat și le-a șters lacrimile.

După 15 ani de la Înălțarea Domnului la Cer, Sfântul Luca a scris Evanghelia Domnului și a mers în multe locuri, pentru a-i învăța pe cei neștiutori și a-i vindeca pe cei bolnavi.
Și ajungând la vârsta de 80 de ani, a trecut la cele veșnice, la mormântul lui izvorând apă care îi tămăduia pe cei care nu vedeau.

Sfintele moaște au fost mutate apoi în Biserica Sfinților Apostoli.

Sinaxar - Pomenirea Sfântul apostol şi evanghelist Luca

În această lună (octombrie), în ziua a optsprezecea, pomenirea Sfântul apostol şi evanghelist Luca.

Luca marele apostol şi evanghelist, a fost din Antiohia Siriei celei mari, doctor cu meşteşugul, având şi ştiinţa zugrăviei desăvârşit. Acesta aflându-se în Teba Beotiei şi doctorind pe vremea împăratului Tit Claudie, a aflat pe Sfântul apostol Pavel şi crezând în Hristos, a părăsit rătăcirea cea părintească, şi lăsându-se de tămăduirea cea trupească, s-a apucat de cea sufletească. ***A scris şi Evanghelia sa către oarecare dregător anume Teofil, care crezuse în Hristos, după cum o ştia de la Sfântul apostol Pavel. După aceea a scris şi Faptele Apostolilor către acelaşi Teofil.***

Apoi după ce s-a dus de la Roma şi a lăsat pe fericitul Pavel, a umblat învăţând toată Grecia şi ajungând, precum se spune la optzeci de ani, a răposat cu pace; iar în locul în care a fost îngropat trupul lui, mărind Dumnezeu pe apostolul lucrătorul său, a plouat colurie deasupra mormântului lui, spre semnul meşteşugului lui cel doctoricesc. (Căci coluria este o doctorie alcătuită din picături de apă de trandafiri şi din alte feluri, folositoare la boala ochilor). Pentru care a fost cunoscut şi mai mult mormântul lui de toţi.

Iar Constantie feciorul marelui Constantin a adus de la Teba moaştele lui prin mijlocirea lui Artemie marele duce al Egiptului, care şi mucenic s-a făcut, şi le-a

pus în biserica Sfinţilor apostoli, sub sfânta masă, împreună cu ale lui Andrei şi ale lui Timotei.

Şi se spune despre dânsul că el a zugrăvit întâi icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ţinând în braţe pe Domnul nostru Iisus Hristos, cu meşteşugul zugrăvirii cu ceară şi alte două şi cum că le-a dus apostolul la Maica Domnului să le vadă, şi aceasta ar fi zis: "Harul Celui născut din mine, prin mine să fie cu dânsele. Asemenea şi icoanele sfinţilor mai marilor apostoli".

Şi de atunci s-a împărţit în toată lumea un lucru bun ca acesta, ortodox şi întru totul cinstit.

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul apostol şi evanghelist Luca; Sfântul Marin cel bătrân

Sfântul Luca, marele apostol şi evanghelist, era grec de neam şi s-a născut în Antiohia Siriei. De tânăr deprinsese medicina şi pictura. El s-a dovedit şi un iscusit zugrav de icoane. Multa sa învăţătură l-a ajutat, mai cu seamă, să înţeleagă cuvântul pe care-l propovăduia Hristos şi să-l vestească lumii de atunci.

În căutările sale a devenit ucenic al apostolului Pavel, care l-a luat apoi să-i fie însoţitor în răspândirea Evangheliei. Întâlnirea lui cu Pavel a avut loc la Troas, către anul 50. Luca a luat notiţe şi din aceste însemnări şi alte texte şi tradiţii a alcătuit două cărţi: o „Evanghelie” şi „Faptele Apostolilor”.

După moartea apostolului Pavel la Roma, tradiţia spune că Sfântul Luca a propovăduit Evanghelia cu multă însufleţire în Macedonia şi Dalmaţia, dar mai ales în Grecia, murind în cetatea Teba din Beoţia Greciei, la adânci bătrâneţi, în vârstă de peste 80 de ani, ca unul din acei curaţi cu inima, care văd pe Dumnezeu din lumea aceasta.

Tradiţia ne mai spune că el este cel dintâi care a zugrăvit icoana Maicii Domnului cu Pruncul, cu meşteşugul zugravilor „în ceară”, dar şi icoanele Sfinţilor Petru şi Pavel.

***

Tot astăzi, Biserica noastră îl pomeneşte şi pe Sfântul Marin cel bătrân. Acesta a trăit pe vremea lui Diocleţian şi a lui Aristobul. Fiindcă era creştin, iar în vremea aceea creştinii erau persecutaţi, a fost dus înaintea guvernatorului Ciliciei. Pentru că nu s-a lepădat de Hristos, Mântuitorul lumii, fericitul Marin cel bătrân a fost bătut cumplit cu toiege şi legându-i-se picioarele cu lanţuri grele, a fost băgat în temniţă, şi a doua zi iarăşi aducându-l înainte, l-au spânzurat pe lemn de picioare şi l-au bătut fără de milă. Apoi, pogorându-l de pe lemn, a suferit moarte prin sabie, dându-şi duhul în mâinile Domnului.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul apostol şi evanghelist Luca; Sfântul mucenic Marin cel bătrân

1. Sfântul apostol și evanghelist Luca (sec. I) - Era de originar din Antiohia Siriei, oraș zidit pe la anul 300 î.Hr. de Seleucus Nicator în amintirea tatălui său Antiohus. Sfântul apostol și evanghelist Luca s-a născut într-o familie păgână. Numele de Luca este o prescurtare de la Lucanus, Lucianus sau Lucilius.

Înainte de a primit sfântul botez a fost prozelit iudeu, lucru care reiese și din mulțimea cunoștințelor sale despre obiceiurile iudaice. Cunoștea limba greacă, ebraică, egipteană și latină; a fost doctor și pictor. Sfântul apostol Pavel scrie colosenilor: „Vă îmbrățișează Luca, doctorul cel iubit” (Coloseni 4, 14).

A făcut parte din cei 70 de apostoli ai Domnului (Luca 10, 1) și în ziua Învierii se afla pe calea spre Emaus împreună cu Cleopa, când Mântuitorul s-a apropiat de ei și le-a zis: „Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbați unul cu altul în drumul vostru?”, iar ei au răspuns: „Cele despre Iisus Nazarineanul, care era prooroc puternic în cuvânt și în faptă.. cum L-au osândit la moarte și L-au răstignit arhiereii și mai-marii noștri”. (Luca 24, 17-20).

După răspândirea apostolilor în lume pentru propovăduire, Sfântul Luca se afla în orașul Beoția (Grecia), iar mai târziu îl însoțește pe Sfântul apostol Pavel în a doua călătorie misionară (49-52) din Troia până în Filipi (Faptele Ap. 16, 11-12), apoi și în a treia călătorie (53-58) din Ahaia în Asia Mică (Faptele Ap. 20, 1-16). Evanghelistul Luca a fost ucenicul cel mai apropiat al Sfântului apostol Pavel.

Chiar în timpul celor doi ani de întemnițare a acestuia în Cezareea Palestinei, Luca era cu el, iar când Pavel a fost trimis la Roma să fie judecat, a călătorit împreună și a rămas cu el. (Faptele Ap. 27, 1-31). Sfântul evanghelist și apostol Luca a scris Evanghelia a treia și cartea Faptele Apostolilor.

Hotărârea de a scrie Evanghelia se arată în cuvintele: „Deoarece mulți s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi, așa cum ni le-au lăsat cei ce le-au văzut de la început și au fost slujitori ai Cuvântului, am găsit și eu cale, prea puternice Teofile, după ce am urmărit toate cu de-amănuntul de la început, să ți le scriu..” (Luca 1, 1-4).

Prietenia strânsă dintre Sfântul apostol Pavel și ucenicul său Luca, timpul îndelungat cât au stat și au propovăduit împreună, cuvântările și minuniel săvârști de apostolul neamurilor, toate acestea l-au ajutat pe evanghelistul Luca să alcătuiască Evanghelia sa. Istorisirea lui dovedește o cultură literară mult superioară față de aceea a lui Matei și Marcu.

Numai el singur a scris despre cuvântul Arhanghelului Gavriil cu privire la nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (Luca 1, 5-25); numai el a scris despre faptul ca Fecioara Maria a mers la Elisabeta după Buna Vestire (Luca 1, 26-28); despre nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (Luca 1, 57-80); el singur ni-L arată pe Mântuitorul Iisus Hristos la vârsta de 12 ani la templu (Luca 2,42-50).

Fără îndoială că toate acestea le-a aflat de la Sfânta Fecioară Maria și totodată dovedesc deosebita prețuire de care s-a bucurat din partea ei. Sunt taine pe care Sfânta Fecioara Maria le-a păstrat ani de-a rândul, pe care i le-a încredințat spre bătrânețe ca unui ucenic vrednic de asemenea încredințări.

În ceea ce privește sfârșitul Sfântului apostol și evanghelist Luca, acesta și-a încununat propovăduirea cu sfârșit mucenicesc, lucru arătat și de martirologiul african din secolul al V-lea unde i se dă numele de mucenic și că aceasta s-a întâmplat în Peloponez. În secolul I, Peloponezul făcea parte din provincia romană Ahaia, care cuprindea aproape întreaga Grecie de azi.

În anul 357, Sfântul Artemie Duxul, cel care a fost Legatus Augusti în Egipt, a mutat, din porunca împăratului Constanțiu, moaștele Sfinților apostoli Luca, Andrei și Timotei din Ahaia, în Biserica Sfinților apostoli din Constantinopol, unde se află îngropat și împăratul Constantin cel mare, ctitorul ei.

2. Sfântul mucenic Marin cel bătrân († 303-305) - A fost originar din orașul Anazarab (Cilicia - Asia Mică) și a pătimit pentru Mântuitorul Iisus Hristos în timpul persecuției împăratului Dioclețian, din porunca guvernatorului Lysias, cel ce a ucis și pe Sfinții doctori fără de arginți, Cosma și Damian.

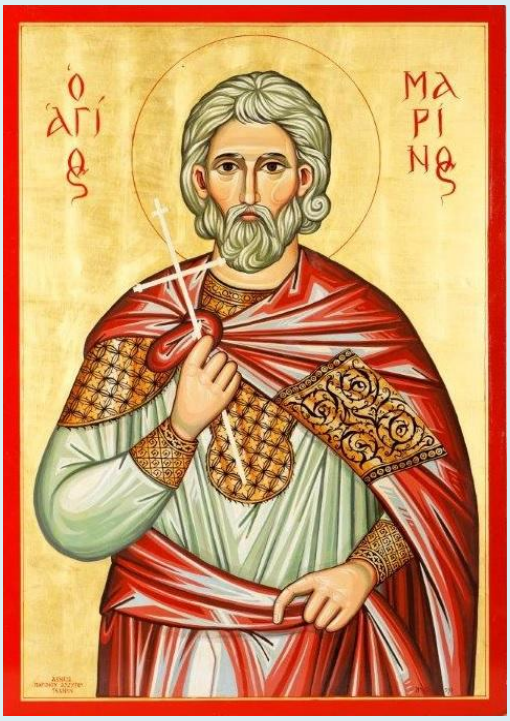

După ce a fost supus supliciilor și îndemnat să apostazieze de la dreapta credință, Sfântul mucenic Marin cel bătrân a suferit în cele din urmă moarte martirică.

Proloagele din 18 octombrie

Luna octombrie în 18 zile: pomenirea Sfântului apostol şi evanghelist Luca.

Luca, marele apostol şi evanghelist, era grec de neam şi s-a născut în Antiohia cea mare a Siriei, creştinându-se de tânăr. Moştenitor al înţelepciunii greceşti, Sfântul Luca deprinsese şi meşteşugul tămăduirii bolilor şi s-a dovedit şi un iscusit zugrav de icoane. Dar multa lui învăţătură l-a ajutat, mai cu seamă, să înţeleagă cuvântul pe care-l propovăduia Hristos, precum şi chemările vremii sale către "Dumnezeul cel necunoscut."

În căutarea sa, el s-a făcut ucenicul Sfântului apostol Pavel, care a fost astfel, "luminătorul" său pe calea Domnului şi învăţătorului său fără de asemănare. Întâlnirea lui cu Pavel a avut loc, la Troas, către anul 50.

La rândul său, Sfântul Pavel îl alese să-i fie însoţitorul şi tovarăşul său de lucru la răspândirea Evangheliei, aşa cum făcuse cu o ceată întreagă de alţi ucenici. Sfântul Luca a devenit astfel "doctorul prea iubit" al apostolului(Col. 4, 14), acela care-l însoţea şi lua însemnări din marile călătorii evanghelice ale dascălului său, iar după arestarea apostolului, tot el a fost acela care l-a însoţit şi în prima lui călătorie la Roma "la judecata Cezarului."

Din însemnările lui şi din multe alte izvoare, Sfântul Luca ne-a lăsat două cărţi din Noul Testament, drept mărturisire a credinţei sale în Hristos: o Evanghelie şi Cartea "Faptele Apostolilor", amândouă închinate "prea alesului Teofil", un înalt dregător al vremii sale, care crezuse în Hristos.

După moartea apostolului, întâmplată după a doua arestare a lui Pavel la Roma, sub Nero (29 iunie 67), tradiţia spune că Sfântul Luca a propovăduit Evanghelia, cu multă însufleţire, în Macedonia şi Dalmaţia, dar mai ales în Grecia şi că el a murit în cetatea Teba, din Beotia Greciei, la adânci bătrâneţi, în vârstă de peste 90 de ani, ca unul din acei curaţi cu inima, care văd pe Dumnezeu din lumea aceasta, binevestind pretutindeni bunătatea, mila şi iertarea, în numele Domnului.

Se spune că el, cel dintâi, a zugrăvit icoana Sfintei Născătoare de Dumnezeu, ţinând în braţe pe Domnul nostru Iisus Hristos, cu meşteşugul zugravilor "în ceară" şi că, zugrăvind şi alte două icoane la fel, evanghelistul le-a dus la Maica Domnului, să vadă dacă Îi sunt plăcute şi sfinţia sa a zis: "Darul Celui născut de Mine să fie cu ele !" Sfântul Luca a mai făcut, de asemenea şi icoanele Sfinţilor apostoli Petru şi Pavel.

Întru această zi, cuvânt despre o femeie, care a venit la cuviosul Neofit să se mărturisească.

Cinstitul Neofit, îmbunătăţitul monah şi preotul lui Dumnezeu, care viaţă pustnicească petrecea, însuşi ne-a spus oarecând: O femeie slăvită, după moartea bărbatului ei, adunându-şi în gânduri păcatele sale şi aducându-şi aminte de ceasul morţii şi luând aminte şi la înfricoşata judecată, a mers la un călugăr Neofit şi, închinându-se lui, i-a zis: "Am venit la sfinţia ta, cinstite părinte, ca să-mi mărturisesc păcatele mele".

Iar el n-a voit şi i-a zis: "Mie nu-mi este cu putinţă, fiică, să iau aminte la faptele femeieşti."

Iar ea a zis: "Sfinte părinte, Domnul Iisus Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, îmbrăcându-Se în chipul nostru, n-a lepădat pe desfrânata ce venise la Dânsul, sărutându-I cu lacrimi cinstitele Sale picioare şi mărturisindu-şi Lui păcatele sale. Iar tu mă îndepărtezi pe mine, care voiesc a mă pocăi şi a mă mântui ?"

Deci, aceasta auzind, stareţul i-a răspuns ei şi i-a zis: "Dacă aşa îmi grăieşti mie, fiică şi cu credinţă ai venit la nevrednicia mea, să mergem în biserică şi spune, cu inima înfrântă, către Iubitorul de oameni, milostivul Dumnezeu, faptele tale, auzindu-le şi eu, prostul bătrân, unele ca acelea".

Şi ea, venind împreună cu stareţul în biserică şi rugându-se, s-a închinat stareţului şi stătea tăcând.

Iar stareţul o îndemna pe ea şi zicea: "Ce este aceasta fiică, că de dimineaţă mi-ai silit a mea smerenie, ca să te primesc şi acum nu-mi spui nimic ?"

Iar ea a răspuns: "Nu îndrăznesc a-ţi spune, cinstite părinte, că m-a cuprins un gând necunoscut."

Iar stareţul i-a zis: "Scrie-l pe el cu toată slobozenia şi eu voi citi hârtia aceea, înaintea Domnului Dumnezeu, Care iartă, după multă mila Lui, păcatele noastre".

Şi a zis femeia: "Nici aceasta nu o pot face, pentru multele mele fapte de ruşine".

Şi i-a zis stareţul: "Dacă nici aceasta nu o poţi face, apoi, eu, îţi voi pomeni ţie câte păcate se fac în viaţa omenească, zicând câte unul şi întrebând dacă aşa oare făcut-ai sau altceva?"

Iar ea i-a răspuns: "Cu darul lui Dumnezeu şi cu sfintele tale rugăciuni, nimic din cele ce-mi grăieşti n-am făcut, ci altele sunt păcatele mele".

Iar el a zis: "Dacă sunt altele, apoi eu nu sunt ştiutor de inimi, nici tainele omeneşti nu le ştiu".

Şi ea a zis: "Roagă-te pentru mine, ca să facă Dumnezeu cum va voi El". Şi, aceasta zicând, s-a închinat stareţului.

Iar ea mergând pe uliţă, a văzut pe un călugăr bătrân slăbănog, zăcând pe pământ şi cu totul neîngrijit şi i-a zis lui: "Oare voieşti să te iau în casa mea, unde te voi odihni bine, ca să te rogi lui Dumnezeu pentru a mea nevrednicie ?"

Iar el a zis: "Voiesc, stăpână, să faci milă cu mine, ticălosul".

Deci, ea intrând, a gătit un pat şi, trimiţând, a cumpărat haine călugăreşti. Şi a poruncit slugilor să ia pe călugărul cel slăbănog şi, ducându-l la spălător, să-l spele pe el şi să-l îmbrace în hainele cele noi, aducându-l, să-l pună în patul cel gătit pentru dânsul. Şi, aceasta făcând-o, îi slujea lui acolo, ungându-i rănile şi tămăduindu-le.

Iar, după câtăva vreme, sosind Joia cea Mare a mântuitoarelor Patimi, a zis femeia către bătrânul acela: "Un lucru vreau să fac părinte: să-l suferi şi să nu zici nimic".

Iar el a zis: "Cum vei porunci stăpâna mea, aşa voi face".

Şi, sosind ceasul dumnezeieştii slujbe, iar în bisericuţa casei ei făcându-se Sfânta Liturghie, preotul îndată a început a citi Evanghelia, zicând: "Venind Iisus în Betania în casa lui Simon cel lepros, s-a apropiat de dânsul o femeie desfrânată, având o sticlă cu mir scump..."

Iar când zicea preotul acesta, stăpâna casei a luat un vas cu mir şi, apropiindu-se de călugăr, l-a turnat pe picioarele lui şi sărutându-le, le-a udat cu lacrimi şi cu părul capului ei le-a şters şi şi-a mărturisit păcatele sale. Deci, aceasta aşa făcându-se, a fost un cutremur înfricoşat, nu în toată cetatea, ci numai în casa ei, iar după cutremur un glas zicând: "Iartă-ţi-se ţie păcatele tale !" Iar după ce a venit acel dumnezeiesc glas, s-a sculat călugărul sănătos cu totul, neavând nici o bubă, nici rană pe trupul său, slăvind pe Domnul nostru Iisus Hristos, Care face înfricoşătoare şi mari minuni. Iar acea fericită femeie şi-a luat iertare de păcatele sale, din mila lui Dumnezeu cea neasemuită.

Şi, petrecând ceilalţi ani ai vieţii sale în pocăinţă, s-a mutat la Dumnezeu, Cel ce voieşte ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină, că nu voieşte moartea păcătosului, ci întoarcerea lui o aşteaptă.

Drept aceea şi noi, fraţilor, ştiind mila Mântuitorului nostru, să ne sârguim a avea pocăinţă, înfrânare şi dragoste şi să nu ne deznădăjduim de a noastră mântuire, măcar că şi foarte păcătoşi suntem. Să ascultăm pe Domnul, Cel ce a zis: "De şaptezeci de ori câte şapte pe zi de ar greşi cineva, pocăinţă să ceară !" Şi în orice ceas greşiţi, întru acelaşi ceas să vă mărturisiţi, nu ca unul către altul, ci ca Însuşi lui Dumnezeu. Să muiem ţarinile inimilor noastre şi să semănăm fapte bune şi să ne curăţim cu lacrimile, ca să nu fim ruşinaţi, înaintea înfricoşătorului Judecător.

Întru această zi, cuvânt despre un egumen, pe care l-a certat Hristos în chip de sărac.

La o mânăstire cu viaţă de obşte era mai mare un oarecare egumen, având sub mâna sa fraţi nu mai puţin de două sute; şi acest egumen a fost la început iubitor de săraci, iar, mai pe urmă, iubitor de slavă s-a făcut: că avea mare dragoste spre bogaţi şi spre dregători şi aceia îl slăveau.

La acesta a intrat în mânăstire Domnul, ca un bătrân sărac şi a zis portarului: "Mergi la egumen şi-i spune: "Un frate al tău a venit la tine, cu multă osteneală".

Şi mergând, portarul a aflat pe egumen vorbind cu un bogat şi, stând puţin, i-a vestit lui de acel sărac, neştiind el că este Hristos.

Iar egumenul se supără pe el zicându-i: "Nu mă vezi pe mine vorbind cu oamenii ? De ce i-ai dat drumul ? Nu mă supăra acum !" Şi s-a dus portarul.

Iar Domnul, Cel îndelung răbdător, îl aşteptă pe el până ce avea să iasă. Şi, aşteptând el ca la cinci ceasuri, a venit un oarecare bogat, pe care, îndată, egumenul însuşi l-a întâmpinat în poartă.

Şi acolo, văzând pe egumen cu bogaţii, Hristos cel bogat întru milă şi prietenul celor smeriţi, l-a rugat pe egumen zicând: "Un cuvânt am pentru tine, părinte". Iar el nici măcar nu s-a uitat, ci a mers cu bogaţii la prânz.

Şi iarăşi, după masă, petrecând până la poartă pe acel bogat, s-a întors şi n-a luat în seamă rugămintea bătrânului celui sărac şi fără de răutate.

Deci, făcându-se seară, nu s-a învrednicit a primi acel ceresc străin, Care S-a dus, zicând portarului: "Aşa să spui egumenului: De vreme ce slava omenească o pofteşti, iată de acum din toată ţara aceasta pe cei puternici voi trimite la tine, că dregătorii pofteşti, iar bunătăţile împărăţiei Mele nu-ţi trebuiesc. Că Eu venisem pentru ostenelile tale cele drepte şi viaţa ta cea mai de demult, voind să-ţi dau ţie binecuvântare şi n-ai voit-o". Şi aşa s-a cunoscut că Cel ce venise în chip de sărac a fost Atotţiitorul Hristos.

Aceasta auzind-o noi, fraţilor, să nu ne întoarcem ochii de la cei săraci, că Însuşi Hristos Atotţiitorul umblă în chip de sărac. Că cel ce dă săracului Îi dă lui Hristos în mâini.

Însă eu nu grăiesc acestea defăimând bogăţia, ci învăţ pe cei ce nu se pricep a petrece în bogăţie, pe cei ce-şi adună comori şi-şi pierd împărăţia, urând pe săraci şi dându-se în stăpânire diavolului.

Drept aceea, vă rog pe voi fraţii mei, auzind acestea, să fim milostivi, primitori de străini şi iubitori de săraci, ca să ne învrednicim a primi bunătăţile cele veşnice.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Antioh despre clevetire.

Urâţi cu adevărat lui Dumnezeu şi oamenilor sunt clevetitorul şi şoptitorul, că una le este amândorura lucrarea, care duce la calea pierzării, iar viaţa împreună cu dânşii otrăvită şi spurcată se face. Deci, să nu răbdăm un năravca acesta, ca să nu cădem în robia vrăjmaşului.

- ✓ *Că porunceşte Legea: "Să nu primeşti cuvânt deşert şi să nu şezi cu martori nedrepţi, că rău grăitorul urât este."*
- ✓ *Iar înţeleptul Solomon a zis: "Pe şoptitor şi pe cel cu două vorbiri se cade a-i blestema, că pe mulţi ce vieţuiră cu dânşii i-au pierdut." Şi iarăşi: "Limba nebu-natică pe mulţi i-a întărâtat şi cei ce o ascultă pe ea, nu-şi vor afla odihna." Şi iarăşi: "Rana de limbă sfărâmă oasele, că este cumplită moartea din ea."*
- ✓ *Iar proorocul Avacum zice: "Oamenii cei de pace ai tăi au pus cursă sub tine."*
- ✓ *Iar Ieremia a zis: "Săgeata care răneşte limba lor."*
- ✓ *Iar David, vrând să ne îndrepteze de la învrăjbire, învăţându-ne zice: "Opreşte-ţi limba ta de la rău şi buzele tale de la minciună, ca să nu grăiască vicleşug." Ştiind însă răutatea cea de voie, mai zice: "Groapă deschisă, grumazul lor; cu limbile lor viclenesc. Judecă-i pe ei, Dumnezeule, că otravă de aspidă este sub buzele lor, că asupra mea şopteau toţi vrăjmaşii mei şi cugetau cele rele mie, cuvânt călcător de lege au pus asupra mea. Dar să se îmbrace întru ruşine cei ce mă clevetesc pe mine şi ca şi un veşmânt să se învelească cu ruşinea lor." Şi se roagă, zicând: "Doamne, izbăveşte sufletul meu de buzele nedrepte şi de limba vicleană şi de cele ascunse ale mele curăţeşte-mă şi de cele străine iartă pe robul tău, ca fără de prihană să fiu."*
- ✓ *Iar la Proverbe, sfătuind, zice: "Omul sprinten la vorbă cade în rele." Şi iarăşi: "Moartea şi viaţa stau în puterea limbii şi cei ce o stăpânesc pe ea îi vor mânca rodurile ei. Şi de se socoteşte cineva între voi că este credincios şi nu-şi stăpâneşte limba sa, ci îşi amăgeşte inima sa, deşartă este credinţa acestuia." Şi mai zice aceasta: "Iată un foc mic şi câtă materie arde !"*

Aşa şi limba, ea este sălăşluită între mădularele noastre, dar spurcă tot trupul şi aruncă în foc tot drumul vieţii, când e aprinsă de flăcările gheenei.

Să fugim dar, fraţilor, de clevetire ca Domnul nostru, iubitorul de oameni să nu ne lipsească pe noi de moştenire, ci să ne izbăvească de gheena focului. Că şoptind şarpele, a izgonit pe Eva din moştenire.

Tot despre clevetire un înţelept a zis: "Fericit este cel ce nu alunecă cu limba." Şi iarăşi: "Fericit este cel ce se ascunde dinaintea limbii, că alunecarea mai iertată este la trup, decât de la limbă."

Iar Pavel a zis: "Au, oare, sunt între voi invidii, vrajbă, mânie, clevetire, şoptiri, mândrie şi celelalte ?"

Iar Domnul a zis: "Omul cel bun, din comoara cea bună a inimii sale, scoate cele bune, iar omul cel rău, din comoara cea rea a inimii sale, scoate cele rele". Că din prisosinţa inimii grăieşte gura.

Dumnezeului nostru slavă, acum şi pururea şi în vecii vecilor ! Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului apostol şi evanghelist Luca

Sfântul apostol Luca s-a născut în Antiohia Siriei. El din tinereţe s-a desăvârşit în studiul filosofiei eline, al medicinei şi al artei picturale.

În timpul predicării Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe pământ, Luca a venit la Ierusalim unde L-a văzut pe Domnul faţă către faţă, a auzit mântuitoarea învăţătură a Lui şi a fost martor al minunilor Lui. Crezând în El, Sfântul Luca s-a numărat între cei şaptezeci de Apostoli mai mici, care au fost trimişi de Domnul la propovăduirea împărăţiei, împreună cu Sfântul Apostol Cleopa, el L-a văzut pe Domnul înviat pe drumul către Emaus (Luca 24).

După Pogorârea Sfântului Duh, Luca s-a întors la Antiohia şi s-a făcut acolo ajutorul marelui Pavel şi împreună lucrător cu el. El 1-a însoţit pe marele Pavel la Roma, aducând iudei şi păgâni la credinţa creştină.

Vă îmbrăţişează Luca, doctorul cel iubit (Coloseni 4: 14), le scrie Sfântul Apostol Pavel Colosenilor. ***La cererea creştinilor, Sfântul Luca a scris Evanghelia sa cam pe la anul 60.***

După martiriul Sfântului şi slăvitului apostol Pavel, Sfântul Luca a predicat Evanghelia prin toată Italia, Dalmaţia, Macedonia, şi prin alte ţinuturi.

El a pictat icoane ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, nu doar una, ci trei, şi de asemenea icoanele Sfinţilor apostoli Petru şi Pavel. De aceea Sfântul apostol şi evanghelist Luca este socotit întemeietorul şi patronul artei iconografice creştine.

La bătrâneţile sale adânci, el a mers în Libia şi în Egiptul de sus. Din Egipt s-a întors în Grecia, unde şi-a continuat predicarea, aducând cu râvnă arzătoare pe mulţi la Hristos, în pofida vârstei lui înaintate, ***în afară de Sfânta Evanghelie care poartă numele lui, Sfântul apostol Luca a mai scris şi cartea Faptelor apostolilor, ambele cărţi, Evanghelia şi Faptele, fiind închinate şi trimise lui Teofil, guvernatorul Ahaiei.***

Sfântul Luca a avut optzeci şi patru de ani când nişte păgâni plini de răutate 1-au torturat pentru că îl mărturisea pe Hristos. Ei 1-au spânzurat pe Sfânt de un măslin în cetatea Tebei din Boeţia.

Sfintele moaşte făcătoare de minuni ale acestui mare apostol şi evanghelist au fost mutate la Constantinopol în vremea împăratului Constaţiu, fiul marelui Constantin.

Cântare de laudă la Sfântul apostol şi evanghelist Luca

Dumnezeiescul Luca şi înţelept şi-nvăţat,
Chinuri de bunăvoie pentru Domnul a primit.

El de torturi şi batjocuri ar fi putut scăpa,
Dar fără ele lumea pe marele Luca nu l-ar mai fi avut.

Luca cel tânăr adevărul lui Dumnezeu a văzut
Şi Domnului şi-a dăruit inima.

El la învăţătorul auzul şi inima şi-a aţintit,
El a văzut pe de Minuni Făcătorul,
Şi cu duhul recunoscut-a în El pe Veşnicul Creator.

El pe Cel înviat cu ai săi ochi a văzut, Lui I-a grăit.
El întru numele Lui minuni mari a lucrat.

Hristos singura bucurie a inimii lui S-a făcut,
Lui, Luca i-a jertfit mintea, tinereţea şi bogăţia.

Luca cel bătrân de zile tânăr a fost în Hristos,
El a dăruit lumii cele ce de la Domnul a primit.

Iar după ce-a dat lumii tot ce-a putut dărui,
Atunci lumea, după Scriptură, i-a răsplătit cu dispreţ.

Pe Luca păgâni ticăloşi l-au spânzurat de-un măslin,
Chipul lui zîmbet purta, iar trupul braţele în cruce.
Dar braţul lui Hristos din cer s-a pogorât
Şi al Evanghelistului Luca suflet l-a primit.

Sflntul Luca acum se veseleşte în strălucitorul Rai,
Şi-mpreună cu ceilalţi slăviţi Apostoli
Rugi înalţă Domnului pentru Biserica Sfântă
Care se nevoieşte jos pe pământ.

Viaţa şi pătimirile Sfântului apostol şi evanghelist Luca a cărui pomenire Sfânta Biserică o sărbătoreşte pe 18 octombrie

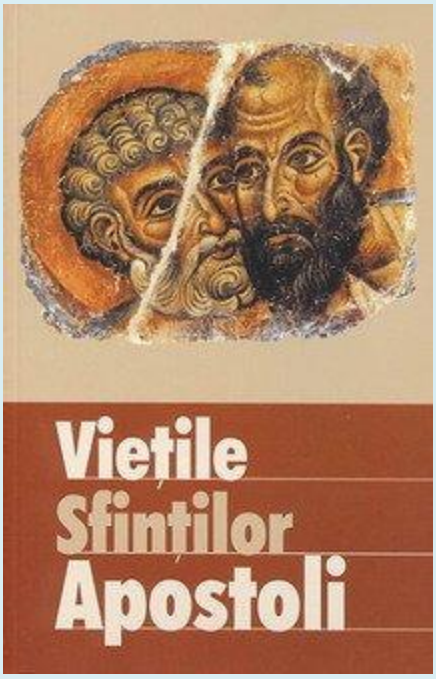

Vărsatu-s-a harul în buzele tale prin limbă de foc, Luca apostole, şi limbă de foc te-ai arătat, cuvinte de lumină slobozind cu propovăduire celor vrednici de lumină, şi săgeţi arzătoare celor ce doreau întunericul. Scriind şi învăţând cinstita Evanghelie, mireasmă de viaţă te-ai arătat celor ce voiau viaţa, precum a zis Pavel, pe care l-ai avut învăţător, şi mireasmă de moarte celor ce nu iubeau viaţa. Dăruieşte pace, viaţă şi lumină cu rugăciunile tale. *(Stihirâ la Stihoavnă, 18 octombrie)*

Sfântul evanghelist Luca s-a născut în cetatea siriană Antiohia. Părinţii lui nu erau de neam evreiesc, fapt care este mărturisit în parte chiar de numele său, „Luca“, o prescurtare a numelui latin „Lucanus“.

În plus, într-un fragment din Epistola sa către Coloseni, Sfântul apostol Pavel face o deosebire limpede între Luca şi cei circumcişi, adică evrei (Col. 4, 10-15). Dar Luca arată în scrierile sale o cunoaştere adâncă a legilor lui Moise şi a obiceiurilor poporului evreu. De aici putem trage concluzia că Sfântul Luca primise religia iudaică înainte de a se converti la creştinism.

Mai mult, pe pământul său natal, renumit prin artele şi ştiinţele sale înfloritoare, Sfântul Luca şi-a îmbogăţit mintea cu multe învăţături ale ştiinţelor. Din Epistola apostolului Pavel către Coloseni aflăm că Luca a studiat şi medicina (Col. 4, 14).

Iar tradiţia ne spune că el era şi pictor. Luca a primit, fără îndoială, o educaţie generală înaltă, căci greaca scrierilor sale este mult mai curată şi mai corectă decât a celorlalţi scriitori ai Noului Testament.

Când zvonul minunilor şi învăţăturilor Domnului nostru Iisus Hristos s-a răspândit din Galileea prin Siria în toate ţinuturile înconjurătoare, Luca a mers din Antiohia în Galileea, unde Domnul Iisus Hristos începuse să semene seminţele învăţăturilor Sale mântuitoare. Aceste seminţe au găsit pământ prielnic în inima lui Luca şi au adus rod însutit. Şi de aceea Sfântul Luca a fost curând găsit vrednic de a ocupa un loc printre cei şaptezeci de apostoli.

După ce a primit de la Domnul instrucţiuni în privinţa călătoriei, precum şi puterea de a săvârşi minuni, el a mers „înaintea“ Domnului Iisus Hristos, propovăduind venirea apropiată a împărăţiei lui Dumnezeu şi pregătind calea Sa.

În timpul ultimelor zile ale vieţii pământeşti a Mântuitorului, când prin doborârea Păstorului au fost împrăştiate şi oile Sale, Sfântul Luca a rămas în Ierusalim, jelind şi plângând pe Domnul său care primise de bunăvoie pătimirile Sale. După toate probabilităţile, şi Luca stătea „în depărtare“ printre ceilalţi care-L cunoscuseră pe Iisus şi privea pe Cel Răstignit.

Dar curând durerea i s-a preschimbat în bucurie, căci Domnul înviat l-a mângâiat chiar în ziua învierii Sale pe Sfântul Luca, numărându-l vrednic de a-L vedea şi a-I vorbi, după cum însuşi Luca ne spune amănunţit şi cu însufleţire în Evanghelie (Luca 24, 13-32).

Plângând moartea Stăpânului său şi îndoindu-se în privinţa învierii Sale despre care-i spuseseră mironosiţele, Luca a pornit din Ierusalim către Emaus, însoţit fiind de Cleopa, un alt ucenic al Domnului. Şi pe drumul către acea cetate a fost socotit vrednic de a călători împreună cu El, care este „calea, adevărul şi viaţa“. Ucenicii mergeau şi discutau între ei, când însuşi Iisus i-a ajuns din urmă şi a mers odată cu ei. După cum ne spune evanghelistul Marcu, Domnul li s-a arătat „în alt chip“ (Marcu 16,12), iar nu cu chipul cunoscut de ei mai înainte. Mai mult, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, ***„ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască“ (Luca 24, 16)*** pe Domnul care li Se arătase. Ei au crezut că însoţitorul lor era unul dintre pelerinii care veniseră la Ierusalim pentru sărbătoarea Paştelui.

„Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbaţi unul cu altul în drumul vostru?“, i-a întrebat Domnul. Iar Cleopa a zis: „Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el zilele acestea?“ „Care?“, a întrebat iarăşi Iisus.

„Cele despre Iisus Nazarineanul, care era proroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor. Cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri; iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea. Dar şi nişte femei de ale noastre ne-au spăimântat ducându-se dis de dimineaţă la mormânt. Şi, negăsind trupul Lui, au venit zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu. Iar unii dintre noi s-au dus la mormânt şi au găsit aşa precum spuseseră femeile, dar pe El nu L-au văzut“, au răspuns ei (Luca 24, 17-24).

Atunci Domnul le-a zis: „O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus prorocii! Nu trebuia oare ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa?“ (Luca 24, 25-26). Şi, începând de la Moise, Domnul Hristos le-a tâlcuit lor din toţi prorocii care au vorbit despre El în Scripturi.

Aşa, vorbind cu Domnul, ucenicii s-au apropiat fără ca să-şi dea seama de Emaus. Şi, plăcându-le vorbele însoţitorului lor, şi deoarece Acesta se făcea ca şi cum ar merge mai departe, ei L-au rugat să rămână cu ei, zicând: ***„Rămâi cu noi că este spre seară şi s-a plecat ziua“ (Luca 24, 29).***

Şi El a intrat în sat şi a rămas cu ei într-o casă de acolo. Când S-a aşezat la masă cu ei, a luat o bucată de pâine şi, binecuvântând-o, a rupt-o şi le-a dat-o lor. De îndată ce Domnul a făcut aceasta, ucenicii L-au recunoscut. Probabil că Domnul mai făcuse aşa şi mai înainte pentru ucenicii Lui. Ei puteau să-L recunoască şi după urmele cuielor din palmele Lui. Dar Domnul S-a făcut nevăzut ochilor lor, iar ei şi-au zis unul altuia: ***„Oare nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?“ (Luca 24, 32).***

Dorind să-şi împărtăşească bucuria celorlalţi ucenici ai Domnului, Luca şi Cleopa s-au ridicat chiar atunci de la masă şi au pornit către Ierusalim.

Acolo i-au găsit pe apostoli şi pe ceilalţi ucenici adunaţi într-o casă; şi îndată le-au spus de ridicarea din morţi a Domnului şi că-L văzuseră şi-I vorbiseră.

Pe de altă parte, apostolii i-au asigurat că Domnul înviase cu adevărat şi Se arătase lui Simon.

Apoi Luca şi Cleopa au povestit în amănunt apostolilor tot ce li se întâmplase pe drum şi cum L-au recunoscut pe Domnul Hristos când El a rupt pâinea. Şi pe când vorbeau aşa, însuşi Domnul înviat a apărut deodată printre apostoli şi le-a zis: ***„Pa-***

ce vouă“. Iar pentru a linişti inimile lor tulburate şi pentru a-i convinge că este chiar El pe cei care credeau că vedeau fantoma învăţătorului lor şi nu pe Domnul, le-a arătat rănile făcute de cuie în palmele Sale şi în picioarele Sale şi a gustat din mâncare.

Atunci evanghelistul Luca a fost iarăşi socotit vrednic de a asculta, chiar de la Domnul, o tălmăcire a tuturor celor spuse despre El în Sfintele Scripturi ale Vechiului Testament; şi a primit darul înţelepciunii Scripturilor (Luca 24, 18-49).

După înălţarea Domnului, Sfântul Luca a rămas un timp în Ierusalim, împreună cu ceilalţi apostoli. Mai târziu, după cum mărturiseşte tradiţia, a mers în Antiohia, cetatea în care se născuse, unde erau deja mulţi creştini.

Pe drumul spre Antiohia, el a trecut prin cetatea Sebasta, cea mai însemnată din Samaria. A adus acolo vestea cea bună a venirii lui Mesia. Tot acolo a găsit şi moaştele neputrezite ale Sfântului Ioan înaintemergătorul. Când a venit timpul să părăsească Sebasta, Sfântul Luca a voit să ia cu el, pe pământul său natal, moaştele sfântului, dar creştinii de acolo îl cinsteau cu înflăcărare pe Botezătorul Domnului şi nu i-au dat voie lui Luca să ia sfintele sale moaşte. Atunci Sfântul Luca a desprins mâna dreaptă a Botezătorului, sub care Domnul Şi-a aplecat capul când a primit botezul de la Ioan. Cu această comoară nepreţuită, Sfântul Luca a ajuns în patria lui, spre marea bucurie a creştinilor din Antiohia.

El a părăsit acea cetate doar când a devenit însoţitorul în călătorie şi tovarăşul de muncă al Sfântului apostol Pavel care, după spusele unor scriitori din vechime, era chiar rudă cu el. Aceasta se întâmpla la cea de-a doua călătorie apostolească a Sfântului apostol Pavel.

La acea vreme, Sfântul Luca şi apostolul Pavel au călătorit spre Grecia pentru a vesti Evanghelia; şi sfântul evanghelist a fost lăsat de apostolul neamurilor în cetatea macedoneană Filipi, pentru a pune temelie şi a întări Biserica de acolo. Şi, vreme de şapte ani, Sfântul Luca a lucrat la răspândirea creştinismului prin acele părţi.

Când, la capătul celei de-a treia călătorii apostoleşti, Sfântul Pavel a vizitat din nou Filipi, Luca sfătuit de el şi la cerinţa tuturor credincioşilor, a mers în Corint pentru a strânge milostenie pentru creştinii săraci din Palestina (II Cor. 8, 18-19). Când şi-a încheiat cele ce avea de făcut, Sfântul Luca a plecat împreună cu apostolul Pavel în Palestina, oprindu-se pe drum pentru a cerceta Bisericile insulelor arhipelagului egeean, de-a lungul coastei Asiei mici, în Fenicia şi Iudeea.

Când apostolul Pavel se afla întemniţat în cetatea Cezareea Palestinei, Sfântul Luca a rămas lângă el. Şi nu l-a părăsit nici când a fost trimis la Roma pentru a fi judecat de Cezarul. Împreună cu apostolul Pavel, el a îndurat toate greutăţile călătoriei pe mare şi a fost aproape de a-şi pierde viaţa (Fapte, cap. 27-28).

Ajungând la Roma, Sfântul Luca a rămas din nou lângă apostolul Pavel şi, împreună cu Marcu, Aristarh şi câţiva alţi însoţitori ai apostolului, au vestit pe Hristos în cea mai de seamă cetate a lumii de atunci (aceasta se vede din Epistola către Filimon a Sfântului apostol Pavel).

La Roma, Sfântul Luca a scris Evanghelia sa şi Cartea Faptelor Apostolilor. În Evanghelia sa, el a descris viaţa pământească a Domnului nostru Iisus Hristos, nu numai după cele văzute şi auzite de el, ci ţinând seama şi de toate cele istorisite de „cei ce le-au văzut de la început şi au fost slujitori ai Cuvântului“ (Luca 1, 2). Sfântul apostol Pavel l-a îndrumat în lucrările lui şi mai târziu, a încuviinţat Evanghelia scrisă de Sfântul Luca. Şi Cartea Faptelor Apostolilor a fost scrisă în acelaşi chip, după sfatul apostolului Pavel, aşa cum se spune în tradiţia Bisericii.

După ce a stat doi ani de zile înlănţuit în temniţele Romei, apostolul Pavel a fost slobozit şi plecând din Roma, a cercetat mai multe Biserici de el întemeiate mai înainte. Şi, în tot acest timp, Sfântul Luca l-a însoţit.

La acea vreme, împăratul Nero a poruncit o prigoană cruntă împotriva creştinilor din Roma. Atunci apostolul Pavel s-a întors iar în marea cetate, pentru ca, prin vorbele şi pilda sa, să încurajeze Biserica prigonită, să o întărească şi dacă era să fie, cu voia lui Dumnezeu, să împărtăşească împreună cu credincioşii coroana mucenicie. El a fost prins de păgâni şi întemniţat din nou. Şi doar Sfântul Luca, dintre toţi apostolii împreună lucrători cu Sfântul Pavel, a rămas lângă acesta în cumplita perioadă de timp în care apostolul Pavel a fost chinuit ca o vită ce trebuia jertfită. „Că eu de-acum mă jertfesc şi vremea despărţirii mele s-a apropiat“ (II Tim. 4, 6), scrie apostolul Pavel ucenicului său Timotei. Şi mai spune: „Sileşte-te să vii curând la mine. Că Dimas, iubind veacul de acum, m-a lăsat şi s-a dus la Tesalonic, Crescent în Galatia, Tit în Dalmaţia. Numai Luca este cu mine“ (II Tim. 4, 9-11). Este foarte posibil ca Luca să fi fost martor la mucenicia apostolului Pavel la Roma.

După adormirea învăţătorului său, Sfântul Luca, după cum ne spune tradiţia Bisericii, a răspândit Evanghelia lui Hristos în Italia, Dalmaţia, Galia şi mai ales în Macedonia, unde mai înainte a lucrat timp de mai mulţi ani.

Pe când a ajuns aproape de bătrâneţe, apostolul Luca a făcut o călătorie tocmai în Egipt, unde a lucrat mult şi a îndurat chinuri grele întru numele sfânt al lui Iisus. El a ajuns în Egipt trecând mai întâi prin Libia şi prin Tebaida Egiptului, unde a adus pe mulţi la Hristos.

În cetatea Alexandria, el a hirotonit episcop pe Abilius, pentru a fi urmaş lui Anna, care fusese hirotonit de Sfântul Marcu şi a slujit astfel timp de douăzeci şi doi de ani.

Întorcându-se în Grecia, Luca a mai întemeiat acolo Biserici, mai întâi în Beoţia, unde a hirotonit preoţi şi diaconi şi a vindecat bolnavi cu trupul şi cu sufletul. Precum prietenul şi învăţătorul său, apostolul Pavel, Sfântul Luca a luptat luptă dreaptă, încheindu-şi sorocul întru dreapta credinţă.

La vârsta de optzeci şi patru de ani, el a murit cu o moarte de mucenic în Ahaia, răstignit pe un măslin în loc de cruce. Trupul său sfânt a fost înmormântat în Teba, cetatea cea mai de seamă a Beoţiei, unde sfintele sale moaşte, care au adus multe vindecări, s-au aflat până în a doua jumătate a secolului al patrulea; apoi au fost mutate la Constantinopol, capitala Imperiului de Răsărit.

Locul în care se găseau moaştele apostolului a fost descoperit în secolul al patrulea, ca urmare a vindecărilor ce se făceau acolo. Foarte multe tămăduiri s-au făcut pentru cei ce sufereau de boli de ochi.

Împăratul Constantiniu, fiul Sfântului împărat Constantin cel mare, cel întocmai cu apostolii, auzind de la episcopul de Ahaia că trupul Sfântului Luca se afla în Teba, a trimis pe Artemie, pe atunci prefect al Egiptului, să aducă moaştele Sfântului Luca în capitală, sarcină pe care Artemie a împlinit-o cu mare cinstire.

În timpul mutării sfintelor moaşte ale Sfântului Luca de la ţărmul mării în Biserică, a avut loc următoarea minune.

Un anume Anatolie, eunuc împărătesc, suferea de o boală fără leac. El cheltuise pe doctori o mulţime de bani, dar în zadar. Apropiindu-se însă de preţioasele moaşte ale apostolului Luca, cu credinţă în puterea lor de a face minuni, a rugat stăruitor pe sfânt să i se dea vindecare. Anatoliu a venit lângă cinstita raclă a sfântului şi cu puterile pe care le mai avea, a ajutat la ducerea ei. Şi minunea a avut loc: boala l-a lăsat după câţiva paşi. Apoi el a dus plin de bucurie preţioasele moaşte până la Biserica Sfinţilor Apostoli, unde acestea au fost aşezate lângă altar împreună cu

moaştele Sfinţilor apostoli Andrei şi Timotei. Acolo ele au devenit izvor de minuni multe şi au fost cinstite şi iubite de creştinii ortodocşi.

Vechii scriitori bisericeşti ne spun că Sfântul Luca, supunându-se evlavioasei dorinţe a primilor creştini, a pictat pentru prima oară icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu ţinând în braţele sale pe prea sfântul Prunc, Domnul nostru Iisus Hristos; iar mai târziu a pictat alte două icoane ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe care le-a adus chiar Maicii Domnului pentru a primi încuviinţare. Văzând icoanele, Maica Sfântă a zis: „Fie ca harul Celui care S-a născut din mine şi mila mea să fie cu aceste icoane!“

Sfântul Luca a mai pictat pe lemn icoanele Sfinţilor şi slăviţilor apostoli Petru şi Pavel. Şi astfel el a fost începătorul bunei lucrări a iconografiei, spre slava lui Dumnezeu, a Maicii lui Dumnezeu şi a tuturor sfinţilor, pentru împodobirea sfintelor Biserici şi întru mântuirea credincioşilor care cu smerenie li se închină. Amin.

Troparul, glasul al III-lea: Apostole sfinte şi evangheliste Luca, roagă pe milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de greşale sufletelor noastre.

Condac, glasul al II-lea: Ucenic făcându-te Cuvântului lui Dumnezeu, împreună cu Pavel ai luminat tot pământul şi negura ai gonit, scriind dumnezeiască Evanghelia lui Hristos.

Extras din cartea: Vieţile Sfinţilor apostoli tipărită cu binecuvântarea prea sfinţitului părinte Galaction, episcopul Alexandriei şi Teleormanului, Bucureşti Editura Sophia, 288 p.; 20 cm.

Sfântul apostol şi evanghelist Luca - Viaţa şi activitatea

Sfântul apostol şi evanghelist Luca a fost unul dintre cei 70 de apostoli ai Mântuitorului nostru Iisus Hristos, autorul Evangheliei a treia şi a cărţii Faptele Apostolilor, şi alături de Cleopa unul din cei doi călători de pe drumul spre Emaus, cărora Li se arată Hristos înviat (Lc 24, 13-35). Prăznuirea sa se face in ziua de 18 octombrie. Din septembrie 2006, Sfântul Luca este şi ocrotitorul parohiei ortodoxe române din Palma de Mallorca.

Viaţa şi activitatea

Sfântul, slăvitul şi întru-tot lăudatul apostol şi evanghelist Luca este autorul Evangheliei după Luca şi a cărţii Faptele Apostolilor, însoţitorul Sfântului apostol Pavel (Filimon 1, 24; 2 Timotei 4, 10-11) şi este numărat printre cei şaptezeci de apostoli.

Sfântul evanghelist Luca era de neam din Antiohia Siriei, medic de profesie şi este considerat a fi fondatorul iconografiei.

Cunoştea bine limba egipteană şi greacă şi, deprinzându-se desăvârşit şi cu învăţătura evreiască, a mers la Ierusalim.

În acea vreme Domnul nostru Iisus Hristos, petrecând pe pământ cu oamenii, semăna sămânţa cuvântului mântuirii, care, crescând şi în inima lui Luca, fiind un pământ bun şi răsărind, a adus rod însutit; căci Luca, auzind învăţătura înţelepciunii din gura lui Dumnezeu, mai multă ştiinţă a scos de acolo decât din

şcolile elineşti şi egiptene, pentru că a învăţat a cunoaşte pe adevăratul Dumnezeu, a crede în El şi a învăţa şi pe alţii credinţa.

El a fost unul din cei şaptezeci de apostoli, despre care chiar el pomeneşte în Evanghelia sa, zicând: "A arătat Domnul şi pe mulţi alţii şaptezeci şi i-a trimis, câte doi, înaintea feţii Sale, în toată cetatea şi locul". Fiind şi Luca din aceeaşi ceată apostolească, umbla înaintea feţii Domnului, prin propovăduirea cea sfântă, gătind calea Lui şi încredinţând popoarele că Mesia, Care era aşteptat, a venit în lume.

În vremea mântuitoarelor patimi, când fiind bătut păstorul s-au risipit oile turmei, acest fericit Luca umbla tânguindu-se şi plângând pentru Domnul său, Care de voie a binevoit a pătimi. Şi precum a semănat cu lacrimi, cu bucurie a secerat răsplătire. Căci înviind Hristos, pe când Luca şi Cleopa mergeau în Emaus şi vorbeau între ei cu jale despre pătimirile iubitului lor învăţător, însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, prin arătarea Sa, i-a mângâiat şi a şters lacrimile de pe ochii lor, căci, apropiindu-se de dânşii, le-a zis: "Ce sunt cuvintele acestea de care vă întrebaţi între voi mergând şi de ce sunteţi trişti?" Şi a fost atunci călător Sfântul Luca împreună cu Acela Care a zis pentru Sine: "Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". Deci, mergând şi vorbind cu El, a rostit adânc negrăit de înţelepciune.

Cât de scumpă îi era Sfântului Luca învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos, când Iisus cu gura Sa cea prea dulce povestea, începând de la Moise şi de la toţi proorocii şi le tâlcuia lor toate Scripturile cele pentru Dânsul! De aceea Luca, bunul ucenic al lui Hristos, învăţând tainele lui Dumnezeu, a adus şi el la sfânta credinţă toate cetăţile Beoţiei şi pe mulţi din cei ce erau în întunericul necunoştinţei de Dumnezeu i-a luminat cu lumina înţelegerii Sfintei Evanghelii. Mai întâi a şezut în Emaus cu Hristos la cină, urmând să mănânce cu El prânz întru împărăţia lui Dumnezeu. Apoi a cunoscut în frângerea pâinii pe Fiul lui Dumnezeu, pe Care Iuda, la Cina cea de Taină, nu a voit să-L cunoască.

Focul dragostei către Dumnezeu care se ascundea în inima Sfântului Luca a ieşit la vedere prin aceste cuvinte: "Oare nu era inima noastră arzând întru noi, când ne grăia nouă pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?"

Şi ca să nu fie uitată pomenirea Domnului, pe care din toată inima Îl iubea, după cincisprezece ani de la Înălţarea Lui la cer, cu toată adeverirea i-a scris Evanghelia. Şi a scris nu numai cele ce singur a văzut şi le-a auzit, ci şi pe cele pe care le avea scrise în inima sa, nu din condei, ci din dragoste. De asemenea le-a povestit şi pe acelea pe care mai înainte el le-a văzut şi le-a auzit de la cei ce merseseră după Hristos. Iar mai pe urmă, aproape de patimile lui Hristos, a început a umbla după

Dânsul, precum se scrie la începutul Evangheliei: "Ne-au dat nouă cei ce au fost din început, singuri văzători şi slujitori ai Cuvântului".

Sfântul Luca a fost părtaş durerilor şi ostenelilor lui Pavel întru bună vestirea lui Hristos, pentru că îi urmă lui propovăduindu-L pe Hristos nu numai iudeilor, ci şi neamurilor. El a fost în Roma la dânsul, precum arată Faptele Apostolilor, pe care tot el le-a scris, şi era foarte iubit de Pavel. Scriind către Coloseni apostolul Pavel, zice: "Închină-se vouă Luca, doctorul cel iubit". La fel, în Epistola către Corinteni, Pavel îl laudă pe Luca, zicând: "Dar nu numai atât, ci este şi ales de către Biserici ca tovarăş al nostru de călătorie, având darul acesta, spre slava Domnului Însuşi şi spre osârdia noastră" (II Corinteni 8, 19).

Apoi Luca, plecând din Roma, a mers spre răsărit, binevestind pe Hristos şi suferind dureri şi osteneli pentru sfânt numele Lui. Străbătând toată Livia, a mers în Egipt unde a luminat Tivaida, cea de mai sus zisă, prin bunavestire şi în Tivele (cetăţile) Beoţiei a rânduit bisericile, hirotonind preoţi şi diaconi. Apoi pe cei bolnavi cu trupul şi cu sufletul i-a tămăduit şi, pătimind multe, s-a odihnit întru Domnul, având mai mult de optzeci de ani.

Se spune despre dânsul că el a zugrăvit minunat chipul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, purtând în braţe pe Pruncul cel mai înainte de veci, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Apoi a zugrăvit şi alte două icoane ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi le-a adus la Maica Domnului, spre a vedea dacă îi vor plăcea; iar ea, văzând acele chipuri ale sale, a grăit astfel: "Darul Celui ce S-a născut din mine şi al meu să fie cu icoanele acestea".

Sfântul apostol Luca a mai zugrăvit pe lemn şi chipurile Sfinţilor şi apostoli Petru şi Pavel şi de la dânsul s-a început în toată lumea acel bun şi prea cinstit lucru, adică zugrăvirea sfintelor icoane, întru slava lui Dumnezeu, a Maicii Lui şi a tuturor sfinţilor, pentru împodobirea Bisericii şi spre mântuirea credincioşilor, celor ce cu dreaptă credinţă cinstesc sfintele icoane.

Minunile Sfântului Luca

Pe locul unde s-a pus sfântul lui trup, Dumnezeu, prea mărind pe plăcutul Său, a plouat colirie (apă limpede) care tămăduieşte durerea de ochi, în semnul meşteşugului celui doctoricesc. Pentru această era ştiut de credincioşi mormântul lui, căci se vindecau de diferite boli, cu rugăciunile Sfântului apostol.

Apoi aflând Constantie, fiul lui Constantin cel mare, de moaştele lui tămăduitoare, a adus cu mare cinste în cetatea împărătească moaştele Sfântului apostol şi evanghelist Luca.

Când s-au adus cu cântări şi cu laude în cetate sfintele moaşte, un famen al palatului împărătesc, anume Anatolie, zăcând de multă vreme pe patul durerii şi cheltuind avere multă la doctori, căutând tămăduirea pe care n-o putuse dobândi de nicăieri, auzind că se aduc în cetate moaştele Sfântului apostol Luca s-a rugat cu toată osârdia către sfântul şi, pe cât îi era lui cu putinţă, s-a sculat de pe pat, poruncind să fie dus la tămăduitoarea raclă a apostolului. Când a ajuns şi s-a atins de ea cu credinţă, închinându-se moaştelor sfântului, s-a vindecat îndată de boală şi, câştigând desăvârşita sănătate şi tărie, a purtat pe umerii săi, împreună cu ceilalţi oameni, racla cu moaştele Sfântului apostol Luca în Biserica Sfinţilor Apostoli. Acolo, sub sfinţita masă, unde erau Sfinţii Andrei şi Timotei, au pus sfinţitele moaşte ale Sfântului Luca.

Mormântul Sfântului Luca este făcător de minuni până astăzi.

În 22 decembrie 1997 la orele 1.30 pm din marmura mormântului Sfântului Luca a început să curgă mir.

Cu rugăciunile Sfântului apostol şi evanghelist Luca, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi! Amin!

(Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei şi Portugaliei - Parohia "Sfântul apostol şi evanghelist Luca" - Palma de Mallorca - Biserică: Carrer Concepcio, nr.7, Palma de Mallorca)

Moaştele Sfântului apostol şi evanghelist Luca

Moaştele Sfântului Luca:

- în **Abbey din Santa Giustina în Padova** - corpul;
- în **St Catedrala Vitus din Praga** - capul;
- la **mormântul său din Teba** - o coastă.

Moaştele sale făcătoare de minuni sunt mutate la Constantinopol în timpul împăratului Constanţiu (357 d.Hr.), fiul Sfântului Constantin.

În 1204, cruciaţii celei de-a IV-a Cruciade fură moaştele Sfântului Luca de la Constantinopol şi le aduc la Padova (Italia), unde se găsesc şi acum, în biserica Santa Justina din centrul acestui oraş, cu excepţia craniului, care a fost dus la Catedrala Sfântului Vitus din Praga în 1354 d.Hr., prin ordin al împăratului Carol IV.

PER ECCLESIAS
CHRISTIANORVM

Altarul cu moaştele Sfântului apostol şi evanghelist Luca şi una din icoanele Maicii Domnului pictate de sfânt din biserica Santa Giustina din Padova (Abbazia Santa Giustina)

În 1992, mitropolitul Ieromin de Tebei şi Livadia (devenit actualmente Arhiepiscop al Bisericii Greciei) a cerut Bisericii Romano-Catolice "un fragment semnificativ din moaştele Sfântului Luca, pentru a puse la închinare acolo unde se găseşte mormântul sfântului evanghelist şi unde este venerat astăzi".

Cu această ocazie, o cercetare ştiinţifică a moaştelor din Padova a arătat că ele sunt rămăşiţele unui bărbat de origină siriană, care a murit undeva între anii 130 şi 400 d.Hr.

Episcopul romano-catolic de Padova a dăruit mitropolitului Ieronim coasta de lângă inimă din moaştele Sfântului Luca pentru a fi păstrată şi venerată la mormântul sfântului din Tebatomb în Thebes, Greece.

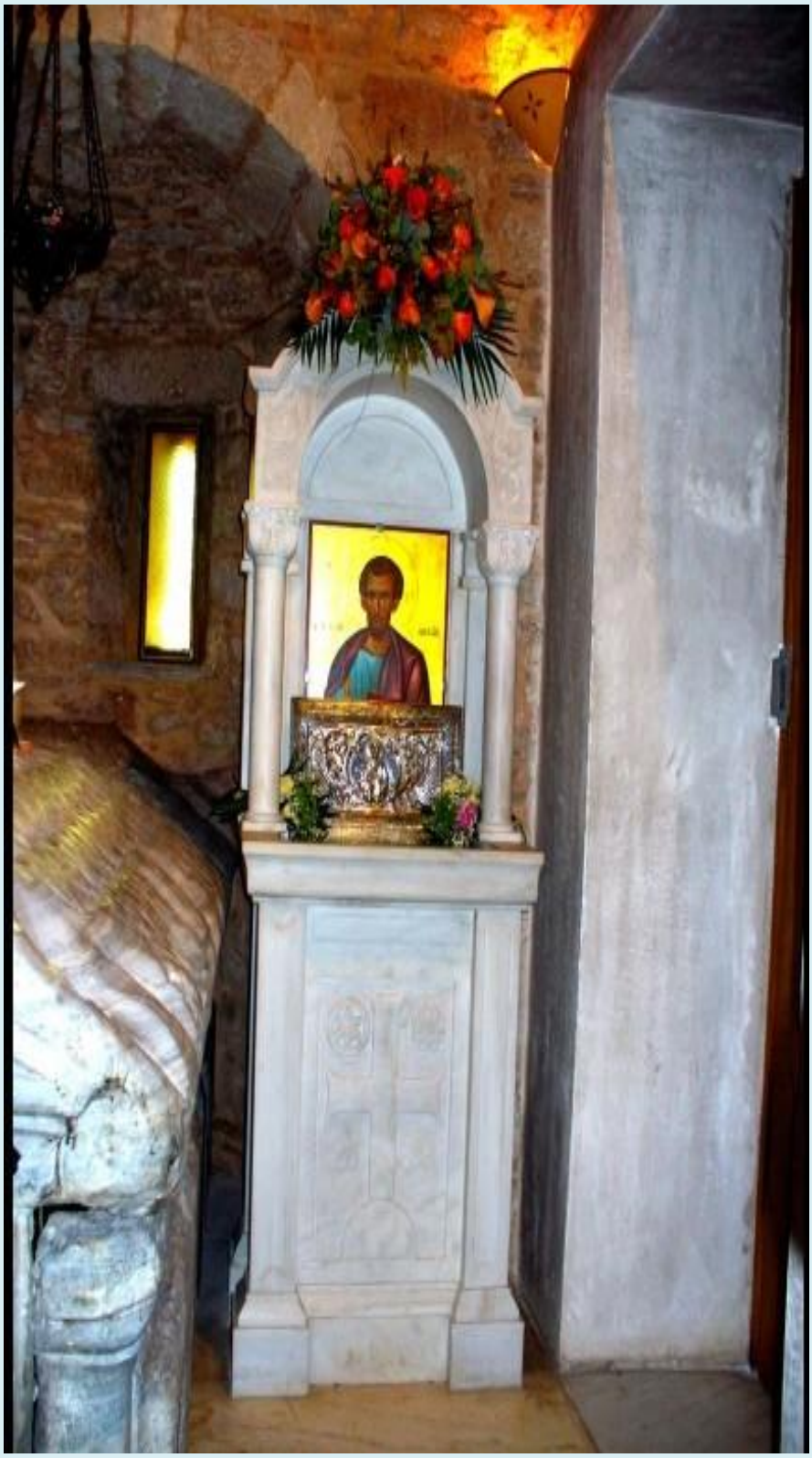

Moaştele Sfântului apostol şi evanghelist Luca din Theba, Grecia

Mormântul Sfântului Luca este făcător de minuni până astăzi.

În 22 decembrie 1997 la orele 1.30 pm din marmura mormântului Sfântului Luca a început să curgă mir.

Mormântul Sfântului apostol şi evanghelist Luca din Theba, Grecia

Sarcofagul Sfântului Luca

Sarcofagul Sfântului Luca este o valoroasă operă a şcolii din Pisa (1313), realizat de Abbot Mussatus, oglinzile sunt de alabastru oriental, iar rama care li se potriveşte, de porfir verde: două coloane de granit oriental, două alabastru. Suportul format din patru îngeri, marmură greacă. Imaginile de pe sarcofag reprezintă: pe laturi Evanghelia Sfântului Luca, pe ambele părţi, în aceeaşi ordine: doi îngeri care transportă torţe, doi îngeri turiferari, doi viţei (viţelul este simbolul biblic Sfântului Luca) care se repetă la capătul opus al simbolului evanghelistului.

Potrivit unei vechi tradiţii, evanghelistul Luca, era originar din Antiohia în Siria şi a murit la o vârstă înaintată (84 de ani), a fost îngropat în cetatea de Teba. De acolo, oasele sale au fost aduse la Constantinopol, după mijlocul secolului al patrulea şi, prin urmare, în acelaşi secol sau al optulea, s-a mutat la Padova în Mănăstirea Santa Giustina. Călugării benedictini au afirmat că în mănăstirea lor înainte de anul 1000 s-a început venerarea relicvelor evanghelistului.

În 1354, împăratul Carol al IV-a de Luxemburg, rege al Boemiei, a venit pentru a oferi capul care a ajuns în Catedrala Sfântului Vita din Praga, unde se află astăzi.

În 1436 pictorul Giovanni Storlato a pictat pe pereţii capelei dedicate sfântului, o serie de scene care povestesc viaţa, transferul de relicve din Est la Padova.

Un secol mai târziu, în 1562, s-a mutat Marble Arch în transeptul de nord şi în Basilică. Cu ocazia marelui jubileu din anul 2000, episcopul de Padova, pentru motive ecumenice, a numit o comisie de experţi pentru o recunoaştere ştiinţifică a moaştelui Sfântului Luca. Sarcofagul a fost deschis pe 17.09.1998 şi s-a găsit un schelet uman într-o stare bună de conservare. Rezultatele finale ale investigaţiei au fost prezentate la Congresul Internaţional, care a avut loc la Padova, în octombrie 2000.

[Technology: Testing St. Luke's Body: http://video.nationalgeographic.com/video/science/technology-sci/testing-st-luke-sci/]

Fecioara din Constantinopol

Deasupra sarcofagului Sfântului Luca admirăm o copie din sec. XVI-lea a Fecioarei din Constantinopol, o pictură frumoasă şi aurită de cupru, care încadrează două feţe. Cadrul de bronz şi doi îngeri în zbor au fost realizaţi de Hamlet Sartori (1960).

Documentele aflate în posesia noastră indică prezenţa imaginii Fecioarei de la Constantinopol în Mănăstirea Santa Giustina din secolul al XII-lea şi a devenit obiect de devoţiune populară profundă. Potrivit unor cercetători este cea mai veche

imagine a Fecioarei, care este cunoscută în Padova, stil distinct bizantin, venerată şi invocată de padoveni ca Salus Populi Patavini.

Pictograma este serios compromisă, exceptand faţa Fecioarei şi a Pruncului, nu se ştie dacă cauza a fost un incendiu accidental sau pus de iconoclaşti. Originea este, cu siguranţă de la Constantinopol. În secolul al XVI-lea un pictor a fost pus să repicteze icoana, în spatele acestei noi imagini, ca într-o vitrină de sticlă, a fost păstrată icoana veche.

Luke
(Illum. Manuscript)

Apostole al lui Hristos şi scriitorul al dumnezeieştilor dogme şi întărirea Bisericii, tu cu adevărat inimile ce erau în negura necunoştinţei, care apusese întru adâncul pierzării, le-ai tras cu cuvântările de Dumnezeu, mântuindu-le ca dintr-un val de vifor, următor fiind lui Pavel, vasului alegerii, încă şi ucenic. Pentru aceasta te rugăm pe tine Luca, cela ce eşti vrednic de minuni, frumuseţea antiohienilor, roagă-te Mântuitorului şi Dumnezeu, pentru cei ce săvârşesc cu credinţă pururea cinstită pomenirea ta.

Sedealna Sfântului apostol şi evanghelist Luca: Călătorind tu după învierea lui Hristos, Luca preasfinţite, împreună cu Cleopa în satul Emmaus, pe când vă întrebaţi a stat de faţă Domnul în chip necunoscut şi luând iarăşi dare de pâine, ai cunoscut pe Mântuitorul, căruia roagă-te, să ne dăruiască nouă mare milă.

„Slavă...” de la Laude a Sfântului apostol şi evanghelist Luca: Adunându-ne credincioşii cu cântări, lui Luca ritorului celui de taină al Cuvântului, în felul lui David să-i strigăm: Limba ta s-a arătat condei iute-scriitor al lui Hristos, de dumnezeiască ştiinţă, spre cunoştinţa păgânilor. Întru care ai propovăduit Evanghelia şi împreună Faptelele apostolilor le-ai scris. Pentru aceasta stând înaintea Treimii lui Dumnezeu, roagă-te pentru sufletele noastre.

Ce te voi numi pe tine acum lăudate? Visterie tare a dumnezeieştilor daruri? Doctor sufletelor şi trupurilor prea cu osârdie? Împreună lucrător cu Pavel şi împreună călător? Scriitor faptelor apostolilor? Luca, multe nume ţi-a făcut lucrarea virtuţii. Roagă-te, să se mântuiască sufletele noastre.

Stihira de la „Doamne, Strigat-am... ” a Sfântului apostol şi evanghelist Luca:Ce te voi numi pe tine Apostole? Cer? că mărirea lui Dumnezeu ai vestit. Fulger? că lumea luminezi cu strălucirea. Nor? că slobozeşti din tine ape dumnezeieşti. Pahar de înţelepciune prea îndumnezeit? care izvorăşti nouă vinul, cel ce veseleşte inimile: Roagă-te, să se mântuiască sufletele noastre.

Stihira de la „Doamne, Strigat-am... ” a Sfântului apostol şi evanghelist Luca:Ce te voi numi pe tine acum de Dumnezeu primite? Râul ce iese nouă din Rai? Sicriul legii pe care l-a aşezat Hristos? Luminător care străluceşte nouă lumină înţelegătoare? Făclie care luminezi Biserica? Pâinea vieţii, dumnezeiască masă? Paharul dumnezeiescului duh? Roagă-te, să se mântuiască sufletele noastre.

Sfântul apostol şi evanghelist Luca

Astăzi să întâmpinăm cu bucurie praznicul cel prea luminat al Sfântului apostol şi evanghelist Luca, cel ce ne găteşte masă duhovnicească bogată, punându-ne înainte viaţa pământească a Celui ce S-a pogorât dintru înălţime pentru mulţimea iubirii de oameni, dar şi faptele minunate ale apostolilor lui Hristos.

Astăzi, pe tabla minţii ni se zugrăveşte icoana Celui ce a binevoit a lua chip de rob, ca să-l facă pe Adam iarăşi stăpân peste frumuseţile Raiului şi chiar mai mult, să dobândească bucuria Împărăţiei Cerurilor în locul tristeţii care îl covârşea pentru închiderea lui în temniţa iadului.

Sfântul evanghelist Luca aprinzându-se de focul iubirii dumnezeieşti, ca un serafim a zburat spre înălţimile cereşti şi prin rugăciunile sale luminează pe toţi cei întunecaţi de necredinţă.

Acesta s-a învrednicit a fi carte a Cuvântului şi purtând slovele Duhului cu întreagă înţelepciune a scris Evanghelia lui Hristos.

Urmând în călătorii paşii iubitori ai părintelui său duhovnicesc, marele Pavel, s-a învrednicit a vesti ca o trâmbiţă a Duhului faptele minunate ale Bisericii.

Acesta a lăsat ca moştenire Bisericii zugrăvirea chipului lui Hristos şi al Preacuratei Maicii Sale, spre luminarea şi mai adâncă a fiilor Bisericii, care nu L-au văzut pe Hristos cu ochii trupeşti.

Ca un doctor iscusit, vindecat-a bolile sufletelor şi trupurilor sădind în inimi credinţa cea curată în Adevăratul Doctor al tuturor.

Cu rugăciunile, Sfântului Tău apostol Luca, Hristoase, Dumnezeule, pe noi, cei nevrednici de mila Ta, ne îngrădeşte cu sabia Duhului, ca să-Ţi aducem roade vrednice de pocăinţă.

Tropar 1

Cu gânduri iubitoare legându-te de Cel ce este Izvorul a toată desăvârşirea,
Pe marele Pavel l-ai avut împreună mergător pe calea ce făgăduieşte mântuirea,
Ochii inimii fiindu-ţi străluciţi de razele Soarelui dreptăţii, pe păgâni ai luminat,
Iar acum roagă-te cu cetele îngereşti, ca să aflăm şi noi sfârşit binecuvântat.

Tropar 2

Doctor iscusit al trupurilor şi al sufletelor necăjite ne-ai fost dăruit,
Şi râurile cuvintelor tale au stins văpaia patimilor în chip gândit,
Lumina darului tău să ne călăuzească la lumina pocăinţei,
Ca să vedem pe Hristos strălucind întru oglinda credinţei.

Condac

Cu doctoria rugăciunii tale, vindecă înţelepte, patimile sufletelor noastre,
Şi cu meşteşugul tău zugrăveşte în inimi icoanele gândurilor luminoase,
Evanghelia lui Hristos ai scris şi Faptele Apostolilor întru lumina Duhului,
Dăruieşte celor ce te laudă pe tine adumbrirea Harului Cuvântului.

Icos

Înţelepte propovăduitorule al Soarelui dreptăţii, şi prieten al luceafărului credinţei,
Multe numiri ai dobândit după mulţimea darurilor ascunse sub vălul umilinţei,
Cu undiţa Crucii ai pescuit apostole, pe cei ce înotau în marea înşelăciunii,
Şi cu lumina cuvintelor scrise ai întărit pe toţi în mărturisirea Înţelepciunii,
Vindecat-ai patimile sufletelor şi trupurilor celor încercaţi de boli cumplite,
Şi zugrăvind icoana lui Hristos şi a Maicii Sale, ai veselit ochii inimilor smerite,
Nu înceta a te ruga pentru noi, cei alergăm prin noaptea neştiinţei,
Ca să aflăm lumina pocăinţei şi să ne umplem de roadele credinţei.

Bucură-te, vas al înţelepciunii dumnezeieşti,

Descoperitor al tainelor celor cereşti,
Cununa purtătorilor de Dumnezeu,
Flacără a credinţei înfricoşătoare celui rău,
Doctorul cel milostiv al celor răniţi de păcat,
Povăţuitor al nostru spre Marele Împărat,
Carte a însuflărilor Duhului iubitor,
Rază provăduitoare a Soarelui mântuitor,
Oglindă sfinţită a tainelor îngereşti,
Scară cerească a darurilor duhovniceşti.

Sfântul apostol şi evanghelist Luca, scriptură a înţelepciunii, ce izvorăşte Bisericii apele darurilor

Gândul ţi-ai ridicat deasupra literei ce odihnea în carte,
Căci sufletul tău râvnea să se despartă de lucrurile deşarte,
Zburat-ai cu inima deschisă la cerul darurilor dumnezeieşti,
Şi în schimbul lacrimilor smerite ai primit ploaia binecuvântărilor cereşti.
Cu meşteşugul doctoriei ai fost dăruit, spre vindecarea trupurilor,
Dar mai mult ai căutat ca un înţelept restaurarea deplină a sufletelor,
Purtând înlăuntrul inimii pe Doctorul doctorilor, aceasta a căpătat strălucirea curăţiei,
Şi ca o oglindă odihneai în tine tainele dumnezeieşti ale veşniciei.

În adâncul cuvintelor dumnezeieşti te-ai coborât, umplându-ţi vasul minţii,
Din care inima a gustat dulceaţa înţelepciunii cu care se desfătau Sfinţii,
Pe raza Duhului se pogorau cuvintele dumnezeieşti ale Adevărului,
De care minunându-se gândul îşi aprindea făclia dorului.

Cu totul s-a mistuit cugetarea cea materialnică a lumii
Şi în inima ta odihnea altarul dumnezeiesc al iubirii,
Înconjurat de cântările îngereşti, înălţai la cer jertfa gândurilor smerite,
A cărei mireasmă bineplăcută era Domnului, ce-ţi răsplătea cu daruri multe.

Deasupra minţii tale s-a aşezat cortul cugetător ce slobozea ploaia înţelepciunii,
Ca un cer te acoperea, dar nu înceta să te înroureze cu darurile iubirii.

Cuvintele Evangheliei scrise în inima ta le citeai la lumina rugăciunii,
Scriindu-le cu pana gândului în cartea aşezată pe altarul înalt al inimii.

Cu focul iubirii dumnezeieşti întrarmându-te ai biruit vicleniile vrăjmaşului,
Şi o flacără din râvna marelui Pavel ai primit ca legătură de podoabă a glasului.
În lumina acestuia ai cunoscut tainele adânci ale Dumnezeirii,
Întărindu-ţi cetatea sufletului cu zidurile puternice ale iubirii.

Săpat-ai cu unealta smereniei în pământul sufletului tău,
Şi ai aflat izvorul înţelepciunii sădit acolo de Dumnezeu,
Cu gând înfricoşat te-ai apropiat de noua comoară ce adânc şoptea,
Şi ascultând cu urechea inimii ai auzit taine ce nu se cuvine a le arăta.

Din acest izvor bând ţi-ai tămăduit inima de toată neştiinţa,
Şi în paharele inimii punând apa cea vie ce-o îndulceşte credinţa,
Ai dăruit-o tuturor celor bolnavi sufleteşte spre deplină vindecare,
Şi bând din aceasta în chip minunat au aflat adâncă luminare,
Cu glasuri mulţumitoare toţi cei vindecaţi te-au acoperit,
Acoperă şi inima mea întunecată cu vălul gândului smerit.

Nenumărate cete de creştini nu încetează a-ţi mulţumi,
Căci prin tine legătura iubitoare cu Dumnezeu s-a putut plini,
Prin cuvintele tale am cunoscut Cuvântul, netâlcuit de adâncul cuvintelor,
Şi icoana Maicii Cuvântului ne-a mai luminat chipul neînţeles al tainelor.

Tămăduind toată neştiinţa, până la marginile lumii ai alergat,
Purtând în mână făclia Cuvântului ai chemat pe toţi la Împărat,

Cheamă-mă şi pe mine din adâncul patimilor şi mă tămăduieşte cu rugăciunea,
Ca întărindu-mi mintea în cetatea cuvintelor să am petrecând întru mine lumina.

Cămara minţii mele adăposteşte pururea cugetele cele rele,
Risipind lumina rugăciunii cu întunericul gândurilor mele.
Din pricina multelor neleguiri, trupul poartă povara suferinţei,
Căci rodul păcatelor se arată în bolile amare ale neputinţei.
Ca un doctor iscusit ce ai fost luminat de înţelepciune înaltă,
Tămăduieşte bolile sufletului şi trupului meu prin rugăciunea ta curată.

Căci cum voi îndrăzni, eu cel păcătos să înalţ glas către cer?
Când mintea mi-e plecată în pământ şi căzută din adevăr.
Ce floare a rugăciunii să întind către Stăpân, înconjurat fiind de mirosul păcatelor ?
Cum voi cuteza să cer slobozirea de boala trupului, când ea e rodul patimilor ?
Pentru nelegiuirile mele acum primesc plata ce mi se cuvine,
Până nu voi omorî păcatul din mădulare, nu voi dobândi tămăduire.
Punându-mi nădejdea în mila rugăciunilor tale, roua bucuriei încolţeşte în inimă,
Tămăduieşte-mi neputinţele sufletului şi atunci şi trupul va afla dulcea odihnă.

Ospăţ ceresc pregăteşti şi cu ale rugăciunii cuvinte chemi toţi prietenii de pe pământ,
Masa e împodobită cu mana cea dumnezeiască a tainelor mai presus de gând,
Paharele sunt pline de lumina înţelepciunii aşteptându-şi binevoitorii,
Florile laudelor răspândesc mireasmă chemând la masă toţi luminătorii.
Totul străluceşte de curăţie şi toţi filosofii Cuvântului sunt aşteptaţi,
Chiar şi cei ce prin poarta icoanelor au cunoscut pe cei în ceruri lăudaţi,
Doctorii cei credincioşi avându-te sprijinitor, cu bucurie vin la ospăţ,
Cei ce prin lume au călătorit cu barca Cuvântului aşteaptă minunatul negoţ.
Pe toţi îi chemi punând în taina inimii cuvintele cele iubitoare,
Chiar şi îngerii tresaltă şi duc invitaţiile celor încă în marea pătimitoare.
Toţi se grăbesc să vină la ospăţul tău şi pe raza rugăciunii îţi răspund,
Alţii pictează în inimă o icoană de cuvinte cu dumnezeiescul gând.
Stau şi privesc şi nu mă dumiresc, ce să fie acest ospăţ ceresc ?
Aş intra şi eu, dar întunecat fiind de multe păcate, n-o să izbutesc.
Toţi sunt împodobiţi cu strălucirea virtuţilor celor dumnezeieşti,
Iar haina sufletului meu este murdărită de cugete trupeşti.

Cu talanţii faptelor bune cei virtuoşi îţi cumpără un dar de cinstire,
Dar eu neavând nici o faptă bună, mă cutremur de a mea sărăcie.
Haina sufletului meu poartă umbrele păcatelor celor multe,

Negreşit voi fi prins de îngeri şi alungat spre locuri smerite.

Cu dorul îngeresc aş vrea să mă încununez în cântarea luminătoare,
Dar străin fiind eu de viaţa întru curăţie voi suferi lepădare.
Cu cugetările cele rele am rănit sufletul meu cel chinuit,
Şi trupul cu totul l-am întinat prin păcate de netăgăduit.
Deci, iată, nevrednic fiind cum voi intra la ospăţul împărătesc ?

Să mă uit prin fereastra inimii, poate voi vedea ceva ceresc !
Dar şi aceasta e întunecată de păcat adâncind pustiirea dinlăuntru,
Îngheţată rămâne inima mea la orice rază trimisă de Cuvântul.
Dăruieşte, Sfinte Luca, izvor de lacrimi ochilor inimii mele,
Ca să spăl icoana prăfuită de întunericul păcatelor grele.
Şi aşa să pot vedea prin fereastra inimii măcar o sclipire,
Din ospăţul tău ceresc căruia toţi Sfinţii îi aduc cinstire.

Valurile dragostei bătând în inima ta cu putere îţi şopteau smerit,
Să te apropi de Născătoarea de Dumnezeu cu un gând mărit,
Şi razele frumuseţii chipului Său să le împărtăşeşti tuturor,
Arătându-o ca Povăţuitoare a celor ce o însoţesc cu dor
În călătoria taborică de apropiere de Cuvântul neapropiat,
La care sunt chemaţi toţi cei însufleţiţi de gând curat.

Pe mine, cel scăpat în adâncul păcatelor, mă pescuieşte c-un cuvânt,
Şi deznădejdea inimii mele o tămăduieşte printr-un gând smerit.
Cu razele vindecărilor tale marginile lumii le-ai cercetat,
Şi pe cei din noaptea păcatului spre Răsărit i-ai ridicat.

Pe mine ce de prea mult timp dorm în somnul păcatului,
Adormit în patul fărădelegilor din cămara întunericului,
Mă trezeşte cu bătaia rugăciunii în uşa inimii,
Şi cu roua Duhului mă întâmpină ca început al trezirii.

Evanghelia Cuvântului ai scris-o cu pana gândului muiată în oceanul Duhului,
Şi deasupra norilor cereşti îţi purtai mintea, covârşită de iubirea Cuvântului.
Faptele Apostolilor înfăţişându-se limpede în oglinda inimii,
Nu le-ai trecut cu vederea scriindu-le nouă spre întărirea iubirii.

Cu Apostolul Cleopa ai călătorit şi taina Cuvântului ţi s-a descoperit,
Însuţi Acesta deschizându-ţi mintea spre înţelegerea celor de negrăit.

Făcându-te mai apoi propovăduitor al Cuvântului şi scriitor de Dumnezeu înţelepţit,
Deschizând tuturor mintea cu cheia Duhului spre înţelegerea gândului în lumină adâncit,
Deschide şi mintea mea cea ticăloasă şi înnoroită prin căderea în păcat,
Ca să pricep cu cugetul inimii testamentul înţelepciunii lăsat nouă de Împărat.

Bucură-Te, Chimval răsunător în adâncul iubirii,
Mângâierea nădejdilor noastre cu focul Dumnezeirii,
Apostol al harului revărsat în plinătatea cuvintelor dumnezeişti,
Doctorul celor neputincioşi ce odihneşti inimile în cămările cereşti,
Izvor al dulceţii darurilor împodobit de razele Cuvântului,
Cântare răsunătoare ce covârşeşte înălţimea gândului,
Pecete a filosofiei cereşti întipărită în cartea inimii,
Podoaba de glas a Cuvântului odihnind marea luminii,
Privire în vistieria Cuvântului cea adânc cugetătoare,
Pahar cu strălucirea dumnezeieştii slave cea luminătoare,
Doctor ce trece pe podul iubirii spre ajutorarea celor neputincioşi,
Făclie a înţelepciunii văzută de privirea minţii celor credincioşi,
Veselia tainică a celor ce cu adâncă înţelepciune lui Hristos slujesc,
Păstrătorul leacului pocăinţei din care inimile noastre se împărtăşesc
Covârşire de har ce luminează pe cei ce te cinstesc,
Scaun al smereniei pe care stă şi cugetul nostru neputincios,
Carte a însemărilor înţelepte ale Cuvântului,
Dor dumnezeiesc ce răpeşte mişcarea gândului,
Icoană a sfinţeniei înrourată de razele Duhului Sfânt,
Ridicarea minţii la tainele cele mai presus de cuvânt.

Pahar îngeresc plin de vinul băuturii dumnezeieşti,
Piatră strălucită a Bisericii spre descoperirea tainelor cereşti,
Ocean al darurilor ce adapă pe cei însetaţi de desăvârşire,
Tămăduirea sufletelor necăjite de deznădăjduire,
Trâmbiţa Adevărului cea împodobită cu grai îngeresc,
Comoară de tămăduiri în care răsună gândul împărătesc,
Izvor de daruri dumnezeieşti ce împodobeşte biserica lui Hristos,
Pătrundere în taina Crucii prin înaintarea în miezul duhovnicesc,
Scară înţelegătoare pe care gândul se urcă cu răbdare,
Privelişte îngerească ce dă ochilor inimii luminare,
Vistierie a tămăduirilor vărsate de mila Cuvântului,
Haina celor lipsiţi ce caută lumina tainică a gândului,

Vas al harului în care se afundă neputinţele omeneşti,
Chemare la vieţuire înaltă după măsura făpturilor cereşti.

Predici şi editoriale

Sfântul Ierarh Luca al Crimeii - Cuvânt la ziua pomenirii Sfântului apostol şi evanghelist Luca

În cărţile Genezei şi Numerilor citim despre uriaşi, fiii lui Enac, înaintea cărora evreii păreau ca lăcustele. Dar care din aceşti uriaşi ar putea fi comparat chiar şi în cea mai mică măsură cu neapropiatele vârfuri ale Munţilor Himalaya? Glasul cărui om este mai puternic ca glasul unui leu, care se aude de foarte departe? Care cuvinte ieşite din gura unui om pot să se compare cu torentele care se scurg de pe vârfurile Munţilor Himalaya şi alcătuiesc marele râu Gange cu afluenţii lui? Cuvântul cărui om este mai ascuţit decât sabia cu două ascuţişuri?

S-ar părea că nu există şi nu pot să existe răspunsuri la toate aceste întrebări ale noastre. Însă există. La ele răspunde în fraze scurte, dar pline de o putere imbatabilă proorocul şi împăratul David în al 18-lea Psalm al său. Spune următoarele despre apostolii Domnului nostru Iisus Hristos: ***„În tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii cuvintele lor” (Psalmul 18, 5).***

Uriaşi ai Duhului, înaintea cărora fiii lui Enac păreau ca nişte lăcuste, [uriaşi ai Duhului] mai mari chiar şi decât cel mai mare vârf din Munţii Himalaya au fost Sfinţii apostoli.

Uriaşul fluviu Gange adapă cu apele lui doar partea nord-estică a Indiei, dar apostolii lui Hristos, prin cuvântul lor plin de har dumnezeiesc, au umplut întreaga lume.

Răgetul leului se aude doar la o distanţă de câţiva kilometri, însă despre predica apostolilor proorocul David a spus: ***„În tot pământul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii cuvintele lor”(Psalmul 18, 5).***

Aţi auzit? Dumnezeiasca predică a apostolilor a fost auzită nu doar în tot pământul, ci şi în toată lumea. Cuvântul lor a ajuns chiar şi la auzul sfintelor puteri netrupeşti şi cereşti. Pe pământ, cuvântul lor a intrat în mintea a fel de fel de oameni şi pe unii din ei i-a făcut sfinţi, însă pe alţii i-a făcut înverşunaţi duşmani ai lui Dumnezeu.

De ce predica apostolilor a avut o astfel de inimaginabilă şi nemărginită? Pentru că predicau nu cuvântul lor, ci cuvântul lui Dumnezeu, care este ***„mai ascuţit decât orice sabie cu două tăişuri, şi pătrunde până la despărţitura sufletului şi duhului, dintre încheieturi şi măduvă, şi destoinic este să judece simţirile şi cugetările inimii”(Evrei 4, 12). Sfinţii apostoli au fost purtători şi propovăduitori ai cuvântului lui Dumnezeu, iar predica lor a ajuns până la ceruri şi s-a auzit în toată lumea.***

În această mare lucrare a predicării cel mai important rol l-au avut cei patru evanghelişti: Matei, Marcu, Luca şi Ioan. Dintre ei primul loc în ceea ce priveşte profunzimea şi importanţa Evangheliei, o deţine Sfântul apostol Ioan Teologul, iar al doilea apostolul şi evanghelistul Luca. Sunt preţioase Epistolele sobornicеşti şi Epistolele adresate anumitor Biserici, pe care le-au scris apostolii şi îndeosebi proto-corifeul apostol Pavel. Dar la fel de preţioase sunt Faptele apostolilor, pe care le-a scris apostolul Luca.

Vedeţi deci ce uriaş al Duhului şi al gândului lui Hristos a fost Sfântul apostol şi evanghelist Luca, a cărui pomenire o prăznuim astăzi? Şi eu nevrednicul am această mare binecuvântare să mă numesc Luca şi să port numele acestui apostol.

Aşadar, să-l slăvim şi să-l cinstim în cântări pe acest apostol al lui Hristos, cerându-i ajutorul în lucrarea grea de a-l urma pe calea lui Hristos, care conduce în Împărăţia lui Dumnezeu.

Amin.

(Traducere: http://acvila30.ro/; cartea: “Λογοι και ομιλιες”)

Părintele Sofian Boghiu - Predică la Sfântul apostol şi evanghelist Luca

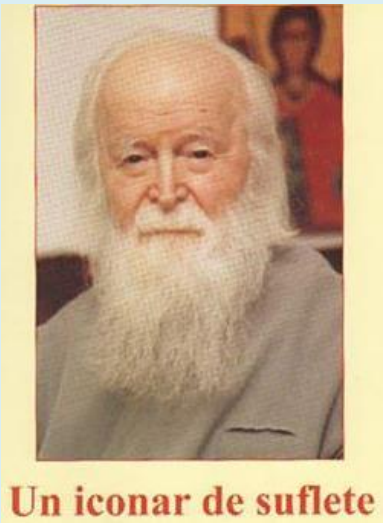

Fraţi creştini, între sfinţii prăznuiţi astăzi de Biserica noastră ortodoxă este şi Sfântul apostol şi evanghelist Luca. Despre el am să vă spun în seara asta câteva cuvinte, pentru că din Evanghelia sa, de-a lungul anului, ne hrănim adeseori, din cuvintele sale, atât de plăcut spuse din partea Mântuitorului Hristos.

Înainte de aceasta vreau să vă amintesc aşa, în general, că deşi Mântuitorul vorbeşte de-a lungul celor trei ani şi jumătate o singură predică evanghelică, deci Cuvântul Lui este unul şi acelaşi, totuşi sunt patru evanghelişti, patru autori scriu despre viaţa şi activitatea Sa.

Cineva spunea că cei patru autori ai vieţii lui Iisus sunt ca nişte privitori de pe un munte înalt: fiecare priveşte din unul din cele patru colţuri ale muntelui şi vede fiecare ce poate cuprinde cu ochii şi cu înţelegerea. Cam aşa a fost viaţa Mântuitorului văzută de cei patru autori ai vieţii Sale, sfinţii patru evanghelişti Matei, Marcu, Luca şi Ioan. Unii văd într-un anumit fel chipul lui Iisus, alţii, altfel. Depinde şi de destinatarii acestor Evanghelii, pentru că fiecare Evanghelie din cele patru are un scop.

- ✓ **Evanghelia Sfântului Matei este scrisă pentru evrei**, şi are ca scop să dovedească poporului evreiesc că Iisus corespunde tuturor textelor din Vechiul Testament, spuse profetic cu privire la Mesia.

De aceea, citind Evanghelia Sfântului Matei veţi vedea foarte multe citate din Vechiul Testament.

- ✓ **Sfântul Marcu scrie Evanghelia îndeosebi pentru romani.** Poporul roman, pe vremea aceea, era o forţă puternică, un imperiu bine pus la punct şi avea cultul forţei. Cezarul era în fruntea acestei piramide, armata şi justiţia erau nişte forţe ajutătoare, încât formau un corp puternic, şi evanghelistul se referă la acest corp roman când scrie Evanghelia.

Adeseori Iisus în Evanghelia Sfântului Marcu este prezentat ca un adevărat Om-Dumnezeu, Stăpân al lumii, Stăpân peste legile naturii, Stăpân peste bolile trupeşti şi sufleteşti ale oamenilor, Stăpân peste demoni, încât Iisus, când porunceşte ceva, se face.

De pildă, merg pe luciul mării Galileii şi Iisus adoarme la cârmă: rânduială dumnezeiască. Se stârneşte furtună pe mare, marea Ghenizaretului sau a Galileii. Apostolii Îl scoală pe Iisus: "Doamne, scoală-Te, că pierim de furtuna aceasta care ne îneacă!" Iisus se ridică şi porunceşte mării spunând aşa: "Taci, linişteşte-te!", şi îndată se linişteşte marea.

Porunceşte demonilor să iasă din oameni şi ies. Un demon care iese dintr-un îndrăcit spune: "Te ştim cine eşti - îi spune lui Iisus - eşti Iisus, Fiul Celui Preaînalt". Deci Îl ştiau şi Îl recunoşteau ca Stăpân al lor. Porunceşte demonilor să iasă din nişte îndrăciţi din Gadara, şi ies demonii de acolo, deşi erau o legiune întreagă. Şase mii erau într-un singur om, şase mii de demoni! Acel demon din gadarean care era legat cu lanţuri şi rupea lanţurile, de puterea demonilor dintr-însul, că erau legiune. Iisus îi scoate din aceşti îndrăciţi şi le porunceşte să intre într-o turmă de porci care se îneacă în mare. Această forţă este deosebit subliniată de Evanghelia Sfântului Marcu.

Evanghelia lui Luca e scrisă pentru păgâni, pentru greci şi de aceea, Evanghelia Sfântului Luca - care era un autor iscusit, un om cult şi foarte bun scriitor, meşter al cuvântului, de origine grec - are o turnură grecească, o limbă foarte plăcută. Sfântul Luca scrie Evanghelia pentru lumea grecească, această lume care a avut poeţi şi filozofi, cum ştim.

Evanghelia Sfântului Ioan, cea din urmă Evanghelie este scrisă mai târziu, către anul 100, şi este scrisă pentru toată lumea. De aceea Evanghelia Sfântului Ioan cuprinde toată lumea păgână care dorea să ştie despre Iisus şi are ca tema dragostea. Din dragoste S-a întrupat Fiul lui Dumnezeu, şi această dragoste o predică Sfântul Ioan, apostolul dragostei creştine. Către sfârşitul vieţii, Sfântul Ioan rostea aceste cuvinte: "Copilaşii mei, iubiţi-vă unul pe altul, precum Hristos v-a iubit pe voi".

Deci aceste patru Evanghelii privesc viaţa lui Iisus, însă fiecare în felul ei, pentru că Iisus a fost nu numai o mare personalitate, ci a fost Dumnezeul întrupat.

- ✓ **Sfântul Luca, aşa cum am spus, era de origine grec.** El nu a fost printre cei 12 martori ai vieţii lui Iisus, printre cei 12 apostoli. El şi Marcu, amândoi autori de Evanghelii, fac parte din cei 70 de apostoli.

Din cei 12 fac parte Matei şi Ioan, primul şi ultimul din cei patru evanghelişti. Sfântul Luca era de origine, poate, din Antiohia Siriei.

El îşi scrie Evanghelia la cererea unui aristocrat din Antiohia, acel Teofil pe care-l aminteşte şi în cartea întâia, în Evanghelie şi în cartea a doua, Faptele Apostolilor, scrisă tot de Sfântul apostol şi evanghelist Luca: prea puternicul Teofil.

Acest prea puternic Teofil era un demnitar roman, jurist se crede, din Antiohia. Acest aristocrat, acest om cult şi de mare suflet l-a ajutat pe Sfântul Luca, aşa cum spune tradiţia, să înveţe carte. ***Sfântul Luca se ştie că era un om sărac în familia sa, iar Teofil l-a ajutat să înveţe carte, mai ales medicină. A învăţat medicina în oraşul Pergam din Asia Mică, Turcia de astăzi, cinci ani de medicină, aşa cum se învaţă şi în vremurile noastre.*** Medicina se baza mai ales pe tratamentul cu plante, de aceea în Evanghelia scrisă de Sfântul Luca sunt numite aproape toate bolile cu numele lor, aşa cum erau numite în vremea aceea.

N-a fost martor al vieţii lui Iisus, însă când s-a apucat să scrie Evanghelia, Sfântul Luca s-a informat, a "cercetat cu de-amănuntul", cum spune el. A întrebat pe martorii vieţii lui Iisus, a întrebat pe Maica Domnului, a întrebat pe Andrei, pe Ioan, cei apropiaţi de Iisus Hristos, şi a scris cu de-amănuntul viaţa lui Iisus.

Ceilalţi evanghelişti încep diferit viaţa lui Iisus, el însă o încadrează în istoria timpului. Ştim, din Evanghelia lui, că Iisus Hristos S-a născut în vremea lui Augustus, împărat al Romei, şi a murit pe vremea lui Tiberiu, împărat al Romei. Ştim cine era în Siria guvernator, ştim cine era guvernatorul Palestinei din vremea aceea, Pilat din Pont. După aceea, în Faptele apostolilor, Sfântul Luca citează demnitari, consuli, proconsuli romani sau guvernatori romani, de-a lungul călătoriei Sfântului apostol Pavel din Asia până la Roma şi până în Spania.

Sfântul Luca, la începutul Evangheliei sale, se referă la viaţa lui Iisus, însă dintru începuturi. ***Dintre cele patru Evanghelii, numai el ne vorbeşte despre Buna***

Vestire a Maicii Domnului. Poate pentru motivul că pictând chipul Maicii Domnului - el e socotit şi pictorul creştin cel dintâi - a întrebat-o, şi Maica Domnului i-a spus nişte lucruri pe care nu le aflăm din celelalte Evanghelii: despre Buna Vestire, când Arhanghelul a venit şi i-a spus că va naşte un fiu şi şi se va numi cu numele Iisus şi va fi mare înaintea lui Dumnezeu şi a tot poporul.

Tot el vorbeşte despre buna vestire a naşterii Sfântului Ioan Botezătorul, amintind de acel moment când Zaharia, tatăl Sfântului Ioan, slujea la Templul din Ierusalim şi la un moment dat apare Arhanghelul Gavriil şi-i spune lui Zaharia că Elisabeta, soţia lui, care este bătrână, trecută de vârsta naşterii, va naşte un fiu. Zaharia se îndoieşte, nu cumva să fie vreo arătare, vreo minciună, această vedenie (...) şi atunci Arhanghelul îi spune: ***"Eu sunt Gavriil care stau înaintea tronului lui Dumnezeu şi am venit să-ţi spun acestea. Pentru că nu mă crezi, iată, din clipa aceasta vei rămâne mut, până când se va naşte acel profet de care am vorbit eu".*** Şi Zaharia rămâne mut, ca după aceea să se împlinească prorocia lui, că Elisabeta a născut un copil, pe Sfântul Ioan Botezătorul.

Tot de la el aflăm despre acea călătorie a Familiei sfinte - când Iisus împlinise 12 ani, vârsta Sa pământească - din Galileea la Ierusalim; când Iisus, copilul, a intrat în Templu, în locul unde învăţaţii, doctorii în lege la Ierusalim tâlcuiau fel de fel de probleme biblice. Iisus intră între ei şi le pune nişte întrebări. Ei nu pot să-I răspundă - deşi era numai de 12 ani - că era Dumnezeul întrupat. Şi se mirau toţi de înţelepciunea Lui. Acest moment îl aminteşte numai Sfântul Luca.

De aceea ***Sfântul Luca, scriind Evanghelia aceasta pentru păgâni, pentru greci îndeosebi, pentru lumea păcătoasă şi imperiului greco-roman, ca să încurajeze lumea aceasta păgână, dezmăţată şi plină de patimi, aminteşte că Iisus este dragostea întrupată şi Iisus iartă, Iisus ajută să salte, să iasă oamenii din păcat.***

De aceea găsim în Evanghelia Sfântului Luca parabole, ca aceea a fiului risipitor. Acelui tată care avea doi fii: unul mai mare, a rămas acasă; celălalt a cerut partea de avere şi a plecat în lume, s-o cheltuiască în dezmăţ; şi tatăl îi dă voie. După ce ajunge porcar şi nu are ce să mănânce, se întoarce înapoi la casa părintească şi tatăl îl primeşte, pentru că l-a aşteptat cu dragoste atâta amar de vreme. Şi umilit, fiul risipitor spune acele cuvinte pe care le putem spune fiecare dintre noi: "Părinte, am greşit la cer şi înaintea ta! Nu mă mai voi socoti de acum fiul tău, primeşte-mă ca pe unul din argaţii tăi!"

Aceasta parabolă spusă de Iisus e remarcată numai de Sfântul apostol şi evanghelist Luca. Este parabola fiecăruia dintre noi, pentru că fiecăruia, mai

ales în perioada tinereţii, ni se pare că tot ce zboară se mănâncă, totul ne este permis să facem, cât ar fi de urâte faptele pe care le facem, ca după aceea să ne pară rău, să ne căim, să ne întoarcem la Dumnezeu.

Şi bărbaţi şi femei, tineri şi tinere, au această experienţă, într-o măsură mai mare sau mai mică, în viaţa fiecăruia. Aceasta parabolă era spusă pentru lumea păgână îndeosebi, care era plină de patimi. Faptul că Iisus ierta acele păcate grele era o mare încurajare pentru ei.

De asemenea, sunt pagini ca acelea din viaţa lui Zaheu, vameşul din Ierihon, un mare păcătos, un perceptor roman care încasa dările şi făcea foarte multe abuzuri. Toţi aceşti vameşi se umpleau de bani şi de avere, pe socoteala văduvelor şi săracilor, de la care storceau birurile pentru imperiul roman. Un asemenea păcătos, fiind urcat într-un copac în Ierihon, Îl vede pe Iisus; îl vede şi nu ştie cum să se bucure mai mult de această prezenţă. Iisus, de asemenea, îi vede şi îi spune: ***"Zahee, se cade să fiu astăzi în casa ta".*** Aceasta parabolă este numai la Sfântul evanghelist Luca.

Femei păcătoase care se apropie de Iisus şi plâng.. şi toarnă mir pe cap şi pe picioarele Lui.. şi le şterg cu părul capului lor. Sfântul Luca povesteşte despre asemenea cazuri: şi Iisus le iartă, cu condiţia să nu mai greşească. ***Este Evanghelia aceasta, Evanghelia săracilor, a păcătoşilor, a femeilor păcătoase, a oamenilor păcătoşi care totuşi se întorc la Dumnezeu, pentru că simt că Iisus, acest Dumnezeu întrupat, este Cel care poate ierta şi este sfinţenia însăşi.***

Pentru că oamenii, fraţi creştini, toţi năzuiesc carre sfinţenie, însă nu o pot realiza. De aceea, dacă nu o pot realiza ei, vor ca alţii să fie sfinţi. Vin la alţii pentru rugăciune, la alţii cer ajutor, însă ei continuă viaţa lor păcătoasă. O mare greşeală şi o mare înşelare. Să nu căutăm la alţii exemplu, ci noi să devenim exemplu, dacă putem, cu ajutorul lui Dumnezeu. Pentru cel păcătos să te rogi, să nu-l cârteşti, să nu-l bârfeşti. Să te rogi pentru el şi apoi Dumnezeu va fi şi cu tine. Când îl judeci şi îl osândeşti, Dumnezeu se îndepărtează de tine şi tu rămâi în păcatele tale.

Aceste lucruri reies mai ales din Evanghelia Sfântului evanghelist Luca. ***El scrie Evanghelia sa târziu, către anul 62 şi culege din cele două Evanghelii care erau scrise până atunci, Evanghelia Sfântului Matei şi a Sfântului Marcu - el care cercetează toate cele spuse mai înainte de el despre Iisus Hristos Mântuitorul - şi ia anumite pasaje; de aceea citind acele Evanghelii veţi întâlni cuvinte şi anumite parabole ale Mântuitorului găsite şi la Luca, însă nu toate. Pentru că el ia anumite părţi din Evangheliile sinoptice, adică asemănătoare, de la Matei şi***

de la Marcu, însă adăugă şi el nişte lucruri, aşa cum am spus acum: aceste parabole şi elemente creştine, mesianice, special pentru lumea păgână, ca să-i încurajeze, să-i tragă la Iisus Hristos, Mântuitorul lumii.

Adeseori recomand celor care nu au cunoştinţă despre Evanghelii, să înceapă cu această Evanghelie. E scrisă după mintea noastră omenească, şi mai ales modernă. Orice afirmare trebuie să aibă o introducere, o tratare şi o încheiere. Şi mai ales în Evanghelia aceasta a vieţii Dumnezeului întrupat, cuprinsă în istorie, introducerea aceasta în istoria timpului, introducerea lui Iisus în vremea Lui, în care a trăit, este de mare importanţă pentru noi, cei de astăzi. ***Este scrisă cronologic, de la buna vestire a Sfântului Ioan Botezătorul, Buna Vestire a Maicii Domnului, Naşterea Mântuitorului Hristos, după aceea copilăria lui Iisus Hristos, cu acel moment de la Ierusalim cu Iisus în Templu, continuând cu toate învăţăturile şi faptele Mântuitorului Hristos, până la Răstignire, la Înviere şi Înălţarea la cer, toate cuprinse cronologic în această Sfântă Evanghelie. Este cea mai întinsă dintre toate celelalte. Deşi Evanghelia Sfântului Matei are 28 de capitole şi Evanghelia de la Luca numai 24, însă capitolele ei sunt lungi. Este întinsă, însă foarte plăcută atunci când o citeşti cu luare aminte, şi foarte uşor de urmărit.***

Scrie Evanghelia până la Înălţarea la cer a Mântuitorului Hristos, după care continuă în a doua carte a lui, pentru că Sfântul Luca scrie întâi Evanghelia - a treia, în ordinea celor patru Evanghelii - şi după aceea Faptele apostolilor. Este prima istorie a vieţii creştine, Evanghelia urmată de Faptele apostolilor, pentru că se continuă cronologic.

Amintim, de pildă, Înălţarea Mântuitorului la cer şi Pogorârea Duhului Sfânt: sunt cuprinse în Faptele apostolilor, cu multe amănunte. Marcu de pildă spune: "Iisus S-a înălţat la cer, binecuvântând pe apostolii Săi". Atât. Sfântul Luca spune amănunte: cine era acolo, apostolii care se uitau plângând spre Iisus care Se înalţă, depărtându-Se de ei. Apar doi îngeri, spune Sfântul Luca, în urma lui Iisus care Se înălţa şi dispărea de la ochii lor, şi îngerii spun: ***"Acest Iisus pe care-L vedeţi înălţându-Se la cer, Se va coborî. Aşa cum L-aţi văzut urcându-Se, aşa Se va coborî din cer la voi".*** Şi apostolii se bucură de această mângâiere, pleacă la Ierusalim şi se roagă împreună în Templu, aşteptând Pogorârea Sfântului Duh, pe care tot Sfântul evanghelist Luca o povesteşte în Faptele apostolilor, capitolul 2. Este bine să le citiţi şi dumneavoastră, şi Evanghelia şi Faptele apostolilor.

În Faptele apostolilor, în prima parte, în primele 8-9 capitole, este viaţa de obşte a creştinilor din Ierusalim. De la capitolul 9 înainte, până la sfârşit, este mai ales viaţa Sfântului Pavel, căci de acest apostol s-a apropiat Sfântul evanghelist Luca şi

i-a fost ucenic toată viaţa, până când Sfântul Pavel, la anul 67, a fost executat la Roma şi Sfântul Luca a rămas fără dascălul său. Pentru Sfântul Pavel, Luca era iubitul lui medic, "medicul iubit". Medicul care făcuse studii, cum v-am spus, şi care se pricepea - ori de câte ori Sfântul Pavel avea vreo neputinţă omenească (Sfântul Pavel se plânge de nişte neputinţe omeneşti), Sfântul Luca era mereu la îndemână - şi îl ajuta cu mijloacele ştiinţifice din vremea aceea.

Din frumuseţile scrierilor Sfântului apostol şi evanghelist Luca rămâne o pagină de neuitat, lăudată de literaţi, acea povestire de după Învierea Mântuitorului, din ziua întâi de Paşti, când apostolii erau descurajaţi, nu ştiau ce se va întâmpla cu ei. Ei credeau că Iisus o să ajungă un mare împărat şi o să-i scape de jugul roman. Iisus a murit pe Cruce şi atunci apostolii, descurajaţi, au plecat fiecare la ale sale, au plecat iarăşi la luntrea şi la mrejele lor, ca pescari. ***Doi dintre ei, din care unul era Luca şi altul Cleopa, din cei 70 de apostoli, mergeau către un sat, cu numele Emaus. Şi mergând ei, chinuiţi de această tragedie a vieţii lor, că Iisus, nădejdea şi bucuria lor, murise pe Cruce ca unul dintre militari, trişti de tot, mergeau pe acest drum, către seară şi la un moment dat, Iisus apare în mijlocul lor. "Ochii lor erau ţinuţi", spune Sfântul Luca, "să nu-L cunoască", şi nu L-au cunoscut că este Iisus. Iisus îi întreabă: "Despre ce vorbiţi între voi? De ce sunteţi trişti?" Şi ei îi spun: "Numai Tu eşti străin de Ierusalim? Nu ştii ce s-a întâmplat în zilele acestea aici?" - "Ce anume?", întreabă străinul, care era Iisus. Şi îi spun ei: "Iisus care era bărbat puternic în cuvânt şi în faptă înaintea întregului popor, acum mai marii noştri L-au răstignit pe Cruce şi L-au ucis. Şi noi credeam că El va fi Cel ce ne va elibera de necazurile noastre".***

Şi atunci Iisus, deşi ei nu-L cunoşteau încă, îi mustra şi le spune: "O, necredincioşilor! De ce nu credeţi ceea ce v-au spus proorocii?" Şi începe să tâlcuiască din Scripturi toate profeţiile cele pentru El. *Pentru că despre Iisus Hristos, fraţi creştini, s-a anunţat cu 600-700 de ani înainte de Întruparea Lui. Profeţi ca Isaia, Ieremia, însuşi Moise, marele proroc care trăieşte la anul 1500 înainte de Hristos, au spus că Dumnezeu va ridica din neamul lor pe cineva mai mare. Şi Iisus tălmăceşte toate aceste profeţii despre El. Şi ajungând Apostolii în Emaus, Iisus se făcea că merge mai departe.*

Vă parafrazez acest moment din Evanghelie, care este foarte mult lăudat ca pagină literară. Iisus Se făcea că merge mai departe, ei însă Îl sfătuiesc să rămână cu ei, căci iată, este către seară, ziua a trecut: ***"Rămâi cu noi."*** *Iisus rămâne cu ei, intră în casă, la gazda unde urmau să rămână peste noapte şi li se pune masa ca de obicei. În Orient - şi la noi de fapt, chiar mai mult decât la ei - este această ospitalitate: intră un străin în casa lor, îl poftesc la masă cu puţinul sau multul pe*

care-l au. Îi poftesc la masă şi pe aceşti trei călători şi, la masă fiind, Iisus ia pâinea, o binecuvântează şi o frânge. ***În momentul acesta ochii lor se deschid şi-L cunosc. Iisus însă dispare. Şi ei îşi spun: "Oare nu era inima noastră arzând întru noi, când ne vorbea pe cale şi ne tâlcuia Scripturile?"***

Şi atunci, noaptea târziu, pleacă înapoi la Ierusalim, deşi vroiau să rămână acolo peste noapte. Pleacă în Ierusalim şi întâlnesc acolo pe ceilalţi apostoli, închişi de frica iudeilor, cum spune evanghelistul, şi le spun cele întâmplate cu ei pe cale: cum le-a apărut un străin care era de fapt Iisus şi cum le-a frânt pâinea şi cum l-au cunoscut la frângerea pâinii.

Această pagină este lăudată foarte mult în literatura universală. Un autor al Vieţii lui Iisus, aţi auzit de Ernest Renan, spune că este cea mai frumoasă pagină din toată istoria lumii.

După moartea dascălului său, Sfântul apostol Pavel, Sfântul Luca intră în aria apostolică şi predică Evanghelia în Dalmaţia, în Macedonia şi în Grecia îndeosebi. În Grecia, În Teba, în Beoţia este arestat şi ucis, răstignit pe cruce, nu spânzurat de un măslin, aşa spun cronicile, poate mai curând răstignit pe cruce, aşa cum a fost răstignit Iisus Hristos, Mântuitorul.

Trupul său a fost luat cu cinste de creştinii de acolo pe care el îi convertise, şi dus la Constantinopol în anul 357, în timpul lui Constanţiu, fiul lui Constantin cel mare şi îngropat în biserica Sfinţilor Apostoli care a fost construită de Constantin cel mare. ***Lângă mormântul lui Constantin, care era într-un sicriu de aur, de jur împrejur erau apostolii Luca, Timotei şi Andrei. Aceşti apostoli sunt precizaţi în nişte documente vechi.*** Deci acolo şi aşa sfârşeşte viaţa acest mare autor, Sfântul Luca, autor a două cărţi din Noul Testament, Evanghelia a treia şi Faptele apostolilor.

Aceste lucruri, fraţi creştini, vi le-am spus în seara aceasta, în amintirea Sfântului Luca pe care-l prăznuim astăzi, 18 octombrie.

Citiţi Evanghelia Sfântului Luca, veţi avea mare folos sufletesc. Citiţi apoi în continuare a doua lui carte, Faptele apostolilor. Veţi întâlni acolo discursuri frumoase ale Sfântului Pavel, suferinţele marelui apostol, această duioşie pe care o răsfrânge creştinismul în lumea păgână, disperată şi păcătoasă, această mare pecete a sfinţeniei pe care o lansează Evanghelia Sfântului Luca şi Faptele apostolilor în lumea păgână, plină de patimi. Citiţi deci această Evanghelie şi Faptele apostolilor şi veţi avea folos sufletesc. Amin!

Adrian Agachi - Vieţile sfinţilor - Sfântul Luca, evanghelistul pildelor

Sfântul Evanghelist Luca pictând prima icoană a Maicii Domnului cu pruncul.

„Deoarece mulţi s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi, aşa cum ni le-au lăsat cei ce le-au văzut de la început şi au fost slujitori ai Cuvântului, am găsit şi eu cu cale, prea puternice Teofile, după ce am urmărit toate cu de-amănuntul de la început, să ţi le scriu pe rând, ca să te încredinţezi despre temeinicia învăţăturii pe care ai primit-o“ (Lc. 1, 1-4).

În prologul Evangheliei sale, Sfântul evanghelist Luca a mărturisit un lucru uimitor: au mai fost şi alţi oameni care au încercat să scrie câte ceva despre viaţa şi activitatea Mântuitorului, dar aceste scrieri nu au reuşit să supravieţuiască. ***Dumnezeu a hotărât să existe patru Evanghelii, iar două să fie scrise de apostolii cei mai apropiaţi şi celelalte două de reprezentanţi dintre cei 70 de ucenici.***

Ştim că Sfântul evanghelist Luca s-a născut în Antiohia Siriei, căpătând o educaţie polivalentă. Spunem asta pentru că ***a fost atât doctor, cât şi pictor iscusit,***

posedând totodată şi cunoştinţe temeinice de filosofie. Nu ştim cum a reuşit să Îl cunoască pe Mântuitorul, dar, fără îndoială, nu a fost nevoie de prea multe cuvinte pentru a fi convins că trebuie să Îl urmeze. Numele său nu este menţionat de ceilalţi evanghelişti, această practică fiind, oricum, foarte rară pe parcursul tuturor celor patru Evanghelii. Majoritatea comentatorilor Sfintei Scripturi afirmă că Sfântul apostol Luca este acelaşi cu personajul menţionat în ultimul capitol al Evangheliei sale.

După Învierea Mântuitorului, Sfântul apostol Luca a fost părtaş la propovăduirea Sfântului apostol Pavel, care îl menţionează în epistolele sale. Astfel, în finalul Epistolei către Coloseni, este scris: ***„Vă îmbrăţişează Luca, doctorul cel iubit“ (Col. 4, 14),*** iar în a doua Epistolă către Timotei, Sfântul apostol Pavel precizează: ***„Numai Luca este cu mine“ (II Tim. 4, 11).*** Aceste citate ne confirmă faptul că Sfântul Luca nu a fost doar un însoţitor pentru Sfântul apostol Pavel, ci un ajutor de nădejde. În momentul în care a rămas singur slujitor împreună cu apostolul neamurilor, el nu l-a părăsit pe acesta şi nu a plecat într-o misiune separată. Fidelitatea şi dragostea sa au fost mărturisite în doar câteva cuvinte de Sfântul Pavel, cuvinte care denotă însă preţuirea acestuia pentru el.

Doctorul propovăduitor

Locurile în care a propovăduit Sfântul Luca au cuprins un teritoriu destul de vast. ***Fiind un bun cunoscător al limbii greceşti, a ales să facă misiune atât la Roma, cât şi în Grecia şi Egipt. Cetăţile Tebaida de sus şi Lidia au fost doar două dintre locurile propovăduirii sale.*** Se pare că, în ciuda persecuţiilor pe care le-a avut de înfruntat, nu s-a sfârşit prin moarte mucenicească, ci a trecut la cele veşnice în jurul vârstei de 80 de ani. Deşi pare că a propovăduit în puţine locuri comparativ cu ceilalţi apostoli, ***Sfântul apostol Luca a lăsat două comori inestimabile creştinismului: una dintre cele patru Evanghelii şi cartea Faptele apostolilor. Aceste două scrieri reprezintă un inepuizabil izvor despre viaţa şi învăţătura Mântuitorului Hristos, dar şi despre misiunea apostolilor şi viaţa Bisericii primare.*** Cartea Faptele apostolilor reprezintă descrierea modalităţii primare de existenţă a Bisericii. Ambele creaţii sunt adresate unui dregător pe nume Teofil, probabil prozelit roman trecut la creştinism sau care dorea să facă acest lucru în viitorul apropiat.

Unicitatea scrierilor şi dilema tripticului

Evanghelia Sfântului Luca se remarcă prin bogăţia de pilde şi parabole notate, reuşind să fie cea mai completă din acest punct de vedere. ***Nici mai mult, nici mai***

puţin de 33 de parabole împodobesc Evanghelia Sfântului Luca. Unii comentatori afirmă că Sfântul apostol Luca ar fi, de fapt, autorul real al Epistolelor către Timotei şi Tit, atribuite Sfântului apostol Pavel. Cu toate acestea, argumentul central care susţine această afirmaţie nu este prea puternic. Doar limbajul şi câteva idei oarecum nelalocul lor în formulare nu sunt suficiente pentru a clătina paternitatea apostolului Pavel. Este drept că, astfel, ar rezulta un triptic interesant: Sfânta Evanghelie - Faptele apostolilor - Epistole pastorale. Nu putem însă să susţinem această părere, dar îi putem admira o anumită consistenţă ipotetică.

Pictarea primei icoane

„Se spune despre dânsul că el a zugrăvit minunat chipul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, purtând în braţe pe Pruncul Cel mai înainte de veci, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Apoi, a zugrăvit şi alte două icoane ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi le-a adus la Maica Domnului, spre a vedea dacă îi vor plăcea; iar ea, văzând acele chipuri ale sale, a grăit astfel: „Darul Celui ce S-a născut din mine şi al meu să fie cu icoanele acestea“.

Sfântul Luca a mai zugrăvit pe lemn şi chipurile sfinţilor şi marilor Apostoli Petru şi Pavel, şi de la dânsul s-a început în toată lumea acel bun şi preacinstit lucru, adică zugrăvirea sfintelor icoane, întru slava lui Dumnezeu, a Maicii Lui şi a tuturor sfinţilor, pentru împodobirea Bisericii şi spre mântuirea credincioşilor, celor ce cu dreaptă credinţă cinstesc sfintele icoane“ (Vieţile Sfinţilor pe Octombrie, p. 228). Sfânta Tradiţie consemnează astfel drept prim iconograf pe Sfântul evanghelist Luca. Atât icoana Maicii Domnului cu Pruncul, cât şi prima icoană a unor sfinţi, şi anume apostolii Petru şi Pavel, au fost zugrăvite de el.

Minunile Sfântului Luca

Mormântul Sfântului Luca a fost descoperit încă de timpuriu de creştinii dreptmăritori. Se spune că în locul unde a fost îngropat ploua cu colirie, apă care vindeca bolile de ochi, aceasta fiind şi o mărturie a meseriei pe care sfântul a exercitat-o în timpul vieţii.

Constanţiu, fiul Sfântului împărat Constantin cel mare, a fost cel care a adus moaştele Sfântului evanghelist Luca la Constantinopol, unde au fost îngropate sub sfânta masă în biserica Sfinţilor apostoli. Acolo mai erau îngropaţi şi Sfinţii apostoli Andrei şi Timotei.

Una dintre minunile săvârşite de Sfântul Luca s-a petrecut chiar în cursul procesiunii cu sfintele sale moaşte din Constantinopol.

Un famen al palatului imperial, pe nume Anatolie, zăcea grav bolnav, dar, auzind de aducerea moaştelor Sfântului, a făcut eforturi mari să ajungă şi să se roage pentru vindecarea sa. Cu toate că avea dureri intense, Anatolie a ajuns lângă raclă şi, atingându-se, s-a vindecat miraculos. Nu a plecat imediat, ci a rămas în continuare, mulţumind sfântului şi fiind el însuşi unul dintre cei care au dus pe umeri racla până la biserica unde au fost aşezate.

Episodul de la Emaus (Lc. 24, 13-32)

Revenim la acest moment relatat de Sfântul Luca în încheierea Evangheliei sale, deoarece este singurul în care îl observăm drept protagonist principal. ***„Şi iată, doi dintre ei mergeau în aceeaşi zi la un sat care era departe de Ierusalim, ca la şaizeci de stadii, al cărui nume era Emaus. Şi aceia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea. Şi pe când vorbeau şi se întrebau între ei, Iisus Însuşi, apropiindu-Se, mergea împreună cu ei. Dar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască. Şi El a zis către ei: „Ce sunt cuvintele acestea pe care le schimbaţi unul cu altul în drumul vostru?“. Iar ei s-au oprit, cuprinşi de întristare. Răspunzând, unul cu numele Cleopa a zis către El: „Tu singur eşti străin în Ierusalim şi nu ştii cele ce s-au întâmplat în el în zilele acestea?“. El le-a zis: „Care?“. Iar ei I-au răspuns: Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc puternic în faptă şi în cuvânt înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor, cum L-au osândit la moarte şi L-au răstignit arhiereii şi mai-marii noştri. Iar noi nădăjduiam că El este Cel ce avea să izbăvească pe Israel; şi, cu toate acestea, astăzi este a treia zi de când s-au petrecut acestea. Dar şi nişte femei de ale noastre ne-au spăimântat ducându-se dis de dimineaţă la mormânt, şi, negăsind Trupul Lui, au venit zicând că au văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu. Iar unii dintre noi s-au dus la mormânt şi au găsit aşa precum spuseseră femeile, dar pe El nu L-au văzut. Şi El a zis către ei: „O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus proorocii! Nu trebuia, oare, ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa?“. Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El. Şi s-au apropiat de satul unde se duceau, iar El se făcea că merge mai departe. Dar ei Îl rugau stăruitor, zicând: „Rămâi cu noi că este spre seară şi s-a plecat ziua“. Şi a intrat să rămână cu ei. Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând El pâinea, a binecuvântat şi, frângând, le-a dat lor. Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut şi El S-a făcut nevăzut de ei. Şi au zis unul către altul:***

„Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?“ (Lc. 24,13-32).

Nu este nimic mai frumos decât această încheiere care rezumă în sine drept cuvânt esenţial toată Evanghelia. Orice desăvârşire este o ardere a inimii, pentru că orice creştere duhovnicească este, în esenţă, o sporire a dragostei.

Biserica Ortodoxă îl pomeneşte pe Sfântul evanghelist Luca în fiecare an, în data de 18 octombrie.

Prof. dr. Marcel Muntean - Sfântul apostol și evanghelist Luca - model desăvârșit al iconarilor și medicilor

Trăitor în primul veac creștin, Sfântul apostol și evanghelist Luca a făcut parte din grupul celor 70 de ucenici ai lui Hristos. El este autorul celei de-a treia Evanghelii, pe care o consideră cel dintâi tratat pe care l-am scris (Faptele Apostolilor 1, 1) și a cărţii Faptelor Apostolilor. Născut în Antiohia Siriei, a primit în anii tinereţii o educaţie aleasă, polivalentă, dedicându-se filozofiei, medicinei și artei. Detalii despre viaţa și activitatea sa găsim în mod special în scrierile Noului Testament și mai târziu în Sfânta Tradiţie (Vieţile Sfinţilor, Proloage etc.). A fost medic și discipol al Sfântului apostol Pavel, pe care l-a însoţit în câteva călătorii misionare. De acest ultim amănunt aflăm din cea de-a doua Epistolă către Timotei 4, 11, unde se precizează numai Luca este cu mine.

Evanghelia sa include câteva episoade specifice și unice, cum ar fi Naşterea din Fecioară a Mântuitorului (Luca 1, 2), dar și parabolele Bunului Samaritean (Luca 10, 25, 37) și a Fiului risipitor (Luca 11, 15-32). Totodată evanghelistul Luca dă preţioase informaţii legate de Patimile Domnului și de celelalte evenimente petrecute în viaţa lui Hristos.

Privită în ansamblu, Evanghelia sa mărturisește despre compasiune, fiind o Evanghelie a îndurării, Luca punând accentul asupra sărăciei, rugăciunii, a curăţeniei sufletești, iertării, amintind aici iertarea dată fiului risipitor, a lui Iisus pe

cruce (Doamne, iartă-le lor…) și altele. Acestea denotă faptul că scrierea sa se adresa păgânilor sau ne-evreilor. Prezenţa personajelor feminine este bine conturată, mai mult decât la ceilalţi evanghelişti, spre exemplu sunt pomenite: Maria, Elisabeta, văduva din Nain și femeia cea păcătoasă.

Apostolul Luca s-a dovedit după Tradiţie nu doar un artist al cuvintelor, dar și al icoanelor, despre el se spune că a pictat primele icoane ale Maicii Domnului cu Pruncul. Se consemnează că atunci când a văzut icoana (posibil Hodighitria), Fecioara Maria ar fi exprimat: Darul Celui ce S-a născut din mine şi al meu să fie cu icoanele acestea. Sfântul Luca a mai zugrăvit pe lemn şi chipurile Sfinţilor şi marilor apostoli Petru şi Pavel, şi de la dânsul s-a început în toată lumea acel bun şi prea cinstit lucru, adică zugrăvirea sfintelor icoane, întru slava lui Dumnezeu, a Maicii Lui şi a tuturor sfinţilor, pentru împodobirea Bisericii şi spre mântuirea credincioşilor, celor ce cu dreaptă credinţa cinstesc sfintele icoane [1].

În Erminia picturii bizantine, Dionisie prezintă modul cum poate fi reprezentat evanghelistul Luca: astfel el apare ca un tânăr cu părul creţ, având barbă rară și susţinând la pieptul său Sfânta Evanghelie. Himationul său este în general colorat în nuanţe de roșu, în vreme ce tunica poate fi verde închis sau albastru. În miniaturi se poate vedea purtând veșminte zugrăvite în albastru și violet.

Unele icoane ni-l înfăţișează stând ghemuit pe un scaun și pictând icoana Maicii Domnului Hodighitria sau Povăţuitoarea, ori scriindu-și Evanghelia, pe a cărei filă deschisă se citesc următoarele: Deoarece mulţi s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi… [2]. În jurul său se evidenţiază un peisaj citadin (case, ziduri, baldachin), elemente definitorii ce pot fi vizualizate și în pandantivul cupolei Pantocratorului. Alături de el este pictat simbolul său, care este viţelul. Acest detaliu este explicat uneori prin referire la sacrificiul din templu, de la începutul Evangheliei sale.

Chipul său mai apare redat în registrul Sfinţilor apostoli de pe iconostas, precum și pe Ușile Împărătești împreună cu ceilalţi Sfinţi evanghelişti: Matei, Marcu, Ioan, încadrând scena Bunei Vestiri.

Sfântul evanghelist și apostol Luca este recunoscut drept sfânt octotitor al artiștilor - iconarilor și medicilor - chirurgilor. De aceea, fiecare iconar, atunci când începe a

---

[1] *Vieţile Sfinţilor pe Octombrie, Ed. IBMBOR., Bucureşti, p. 228.*

[2] *Dionisie din Furna, Erminia picturii bizantine, Ed. Sophia, Bucureşti, 2000, pp.148-150.*

picta o icoană, își îndreaptă gândurile spre evanghelistul Luca chemându-l în rugăciune să mijlocească înaintea lui Dumnezeu izbânda finală a lucrării.

În ţara noastră, icoana Născătoarei de Dumnezeu cu Pruncul de la Mănăstirea Nămăiești este, după Tradiţie, una din cele zugrăvite de Sfântul Luca.

În Grecia, cea de la Mănăstirea Soumela, Mega Spilaio și mai apoi Panagia Kikkou, din Cipru, sunt considerate ca fiind pictate de tot de dânsul.

Ca medic, reputaţia sa este afirmată la finalul Epistolei către Coloseni 4, 14, unde se relatează: Vă îmbrăţișează Luca, doctorul cel iubit [3].

După moartea apostolului Pavel, Luca a propovăduit în Italia, Galia, Dalmaţia și Macedoniaunde a condus Biserica din Filipi, comunitate întemeiată de apostolul neamurilor. Apostolul și evanghelistul Luca a murit la o vârstă înaintată, în jurul vârstei de 80 de ani, în localitatea Ahaia din Grecia [4].

Moaștele sale au fost reînhumate în Biserica Sfinţii Apostoli din Constantinopol în veacul al IV-lea, iar după aceea au fost duse la Padova, în Biserica Sfânta Iustina în secolul al XIII-lea.

Biserica Ortodoxă îl prăznuiește totdeauna în ziua de 18 octombrie el fiind amintit și în ziua de 4 ianuarie, la Soborul celor șaptezeci.

Fie ca cei ce ne învrednicim cu una din aceste profesii (pictor sau medic), dar și noi, toţi, credincioșii să-l chemăm în rugile noastre ca pe un călăuzitor și proteguitor către Domnul.

---

[3] *David Hugh Farmer, Oxford dicţionar al Sfinţilor, Ed. Univers enciclopedic, București, 1999, pp.334, 335.*

[4] *Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, Călăuziri în lumea icoanei, Ed. Sophia, București, 2003, p. 133 6.*

Iulian Predescu - Sfântul apostol Luca - zugravul Maicii Domnului

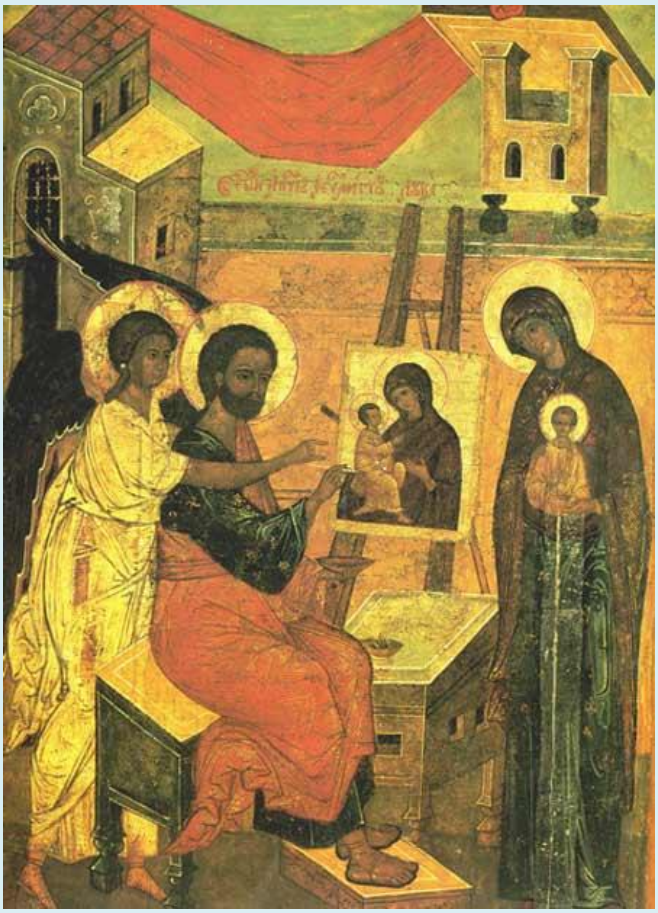

Sfântul apostol Luca este prăznuit pe 18 octombrie.

Sfântul apostol Luca a fost un sirian vorbitor de limba greacă care a trăit în oraşul grecesc Antiohia, în vechea Sirie. Cea mai veche mărturie despre acesta se afla în Epistola către Filimon a Sfântului apostol Pavel, unde găsim scris: ***"Luca, cel împreună lucrător cu mine" (versetul 24).***

Sfântul Luca mai este menţionat şi în alte locuri din epistolele pauline, precum în Epistola a doua către Timotei (4, 11) şi în Epistola către Coloseni, unde este numit ***"Luca, doctorul cel iubit" (4, 14).***

Luca a fost de profesie medic, lucru mărturisit atât de Sfânta Scriptură, cât şi de întreaga Sfântă Tradiţie. Născut în Antiohia, el a devenit ucenic al Sfântului Pavel, căruia i-a şi urmat până la moarte. Despre el se spune că nu a fost căsătorit şi că a murit la vârsta de 84 de ani, în Boeţia.

Potrivit lui Nichifor Kallist Xanthopoulos, mormântul Sfântului apostol Luca se află în Thebes, Grecia, de unde Sfintele sale moaşte au fost mutate în Constantinopol, în anul 357. Potrivit tradiţiei, moaştele Sfântului Luca au fost duse în Padua, în Italia, undeva în jurul anului 1177.

În anul 1992, episcopul ortodox Ieronim de Thebes şi Levant, astăzi arhiepiscop al Greciei, a cerut episcopului catolic Antonie Mattiazzo de Padua, o parte însemnată din moaştele Sfântului. Cererea a fost întemeiată pe o binevenită întoarcere a moaştelor în patria lor, în Thebes, unde se afla şi mormântul sfântului. Drept răspuns, episcopul latin a trimis în Thebes "o coastă" a Sfântului apostol Luca.

Sfântul apostol Luca - zugravul Maicii Domnului

Sfânta Tradiţie îl mărturiseşte neîncetat pe Sfântul apostol Luca drept zugrav şi iconar al Maicii Domnului. Se crede că sfântul a pictat mai mult de 70 de icoane cu Maica Domnului, la multe dintre ele, el având-o drept model pe Maica Domnului în persoană, ea încă trăind în acea vreme.

Maica Domnului ne spune că apostolul Luca i-a zugrăvit chipul cu culori pe lemn. ***Mănăstirea Peştera cea mare din Ierusalim a păstrat în arhivele ei minunile săvârşite la întemeierea ei. Astfel, celor doi ctitori ai mănăstirii, Maica Domnului le-a spus că vor găsi în Ahaia, Grecia, o icoană de-a ei "zugrăvită de evanghelistul Luca, acel bărbat în care vorbeşte Duhul lui Dumnezeu".***

În viaţa Sfintei Eufrosina se păstrează o altă minune, edificatoare în cele mărturisite anterior. Astfel, în vremea rugăciunii cuvioasei, într-o peşteră din munte, unde se afla o icoană, Maica Domnul a vorbit tainic, zicând: "Această icoană a mea este pictată de evanghelistul şi pictorul Luca."

În jurul anului 430, împărăteasa Evdochia a trimis Pulheriei, sora împăratului, aflată în Constantinopol, una dintre cele trei icoane ale Maicii Domnului zugrăvite de Sfântul apostol Luca, aflate în Ierusalim.

Mănăstirea Sumela se află şi ea printre mărturiile de bază ale învăţăturii despre zugravul Maicii Domnului. Astfel, întemeierea mănăstirii prin secolul al V-lea este pusă în legătură cu o astfel de icoană a Maicii Domnului, zugrăvită de apostolul Luca.

Sfântul Ioan Damaschin, mare iubitor şi apărător al Sfintelor icoane, ne scrie: "Dumnezeiescul apostol şi evanghelist Luca a zugrăvit întocmai sfântul şi prea cinstitul chip al Maicii lui Dumnezeu, Maria, pe care a întâlnit-o la Ierusalim, aflându-se încă în trup şi predicând în Sfântul Sion. A pictat-o pe Preacurata Fecioară în culori şi în amestec de ceară, pe o bucată de lemn, ca să ne-o lase amintire şi să ne-o arate aşa cum era în realitate, dar văzută ca într-o oglindă. Maica Domnului însăşi binecuvântând-o, i-a spus: Harul meu va fi cu ea."

Nichifor al Constantinopolului, patriarh în anul 814, dă mărturie despre faptul că apostolii au pictat primele icoane cu Mântuitorul şi cu Maica Domnului, unii în scris, iar alţii în culori: "Icoanele sfinţilor trebuiesc cinstite ca unele ce au apărut de la început, la un semn al lui Dumnezeu, ca şi icoanele zugrăvite de mâinile apostolilor, cele ale Domnului Hristos Însuşi şi ale Celei ce L-a născut."

Mănăstirea Avramiţilor a trimis o scrisoare împăratului Teofil (830), luptător împotriva icoanelor, zicându-i astfel: ***"Chipurile din Sfintele icoane dovedesc că apostolii au vieţuit împreună cu ei şi i-au cunoscut îndeaproape - pe Domnul Hristos şi pe Maica Sa - că, de pildă, Luca, dumnezeiescul apostol, care i-a pictat chipul Născătoarei de Dumnezeu."***

***Sfântul Simeon Metafrastul**, în jurul anului 820, ne scrie: "Se spune că Luca este cel mai plin de har dintre toţi, pentru că el a fost primul care, pictându-le în ceară şi în culori, ne-a lăsat, ca să le cinstim în icoană până azi, chipul Domnului nostru Iisus Hristos şi pe cel al Celei ce L-a născut şi ni Le-a dat nouă, chipuri pe care le-a văzut cu ochii săi şi pe care ni le-a lăsat aşa cum arătau cu adevărat. Tot el a făcut icoana Născătoarei de Dumnezeu, pictând-o în ceară."*

***Sfântul Teofan Kerameul**, în jurul anului 860, notează: "Evanghelistul Luca, cel care a scris cu atâta artă Evanghelia Domnului Iisus, a pictat şi în ceară şi cu culori icoana Maicii lui Dumnezeu care-L ţine în braţe, îmbrăţişându-L pe Domnul, icoană care mai există şi azi în Constantinopol."*

***Nichifor Callistos**, trăitor în anul 1280, scrie: "Se spune că primul care a pictat icoana lui Hristos, pe cea a Născătoarei, dar şi icoanele apostolilor de frunte a fost Luca. (...) Acolo unde se află icoanele sfinţilor ucenici ai Mântuitorului, Petru şi Pavel, acolo se află şi icoana lui Hristos însuşi şi a Celei ce L-a născut. Cele mai multe icoane pe care le cunoaştem, care s-au păstrat până azi, au fost zugrăvite în chip suprafiresc, în culori, şi se spune că Apostolul Luca le-a zugrăvit, cu mâini pricepute, pe primele, fiind primul iconar. Exemplul lui l-au urmat apoi şi alţi bărbaţi din vechime."*

Mănăstirea Oplus păstrează un vechi manuscris din secolul al X-lea sau al XI-lea, în care Teoctist Rameotis a lăsat scris: "Luca, evanghelistul cel sfânt, a lucrat în ceară icoana Maicii lui Dumnezeu şi apoi a pictat-o cu culori, în icoana care acum se păstrează în Marea Peşteră, Maica Domnului apare ţinându-L în sfintele-i braţe pe Domnul."

Radu Alexandru - El Greco - Sfântul Luca pictând icoana Maicii Domnului

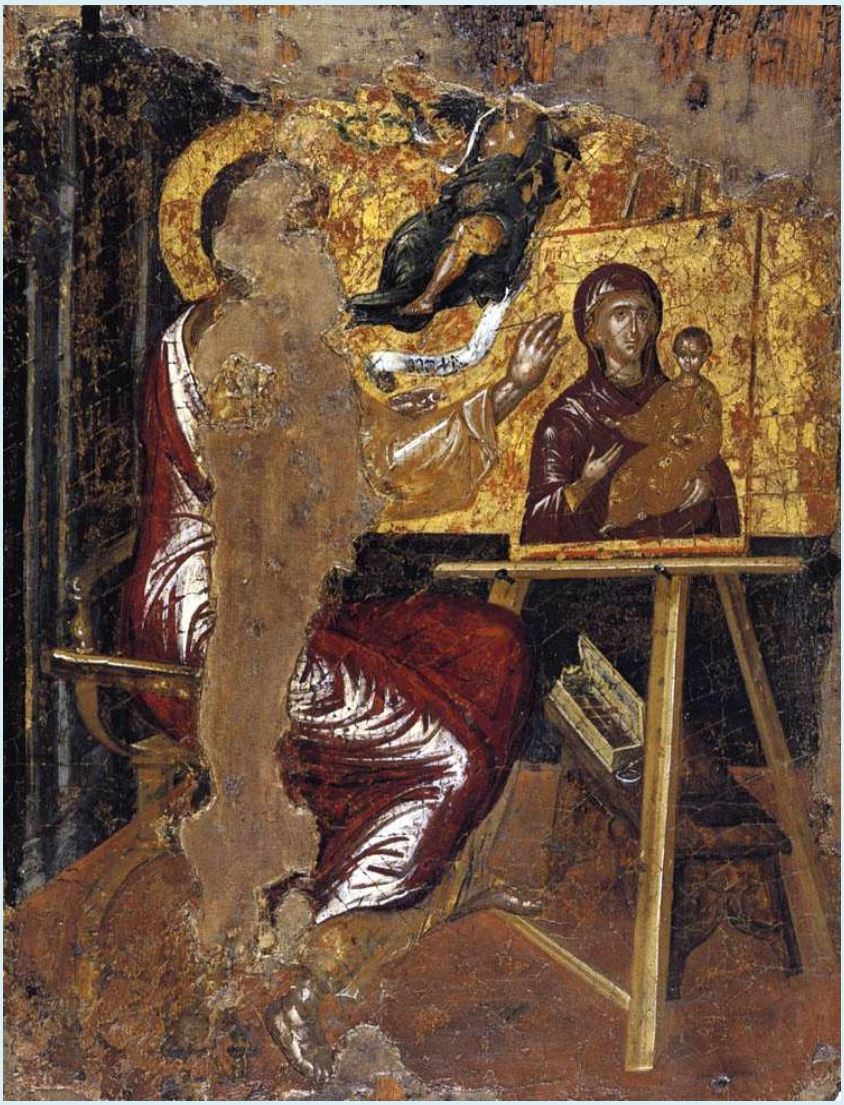

Muzeul Benaki din Atena adăposteşte una din lucrările lui El Greco (Domenikos Theotokopolous) constând într-o icoană în care Sfântul apostol Luca este înfăţişat în timp ce pictează o icoană a Maicii Domnului. Icoana este datată în 1567, când El Greco era în vârstă de 26 ani. Poate fi considerată aşadar o lucrare aparţinând perioadei artistice timpurii a lui El Greco.

Această lucrare a cunoscutului artist se întemeiază pe tradiţia creştină care îl recunoaşte pe Sfântul apostol Luca, atât ca autor al Evangheliei care îi poartă numele, cât şi ca artist iconar. O tradiţie foarte răspândită în perioada creştină timpurie apoi în cea medievală, afirma că icoana Maicii Domnului, care s-a păstrat în mănăstirea Hodoghitria, aflată lângă catedrala Sfânta Sophia din Constantinopol,

a fost un portret pictat de către Sfântul apostol şi evanghelist Luca. Icoana păstrată aici a primit numele locului în care se află, fiind numită icoana Hodoghitria sau Maica Domnului Hodoghitria. Originalul a fost pierdut după cucerirea Constantinopolului de către turci în 1453, însă este cunoscut din replici. Se crede că icoana Hodighitria a fost adusă în Constantinopol din Ierusalim de către împărăteasa Evdochia, soţia împăratului Teodosie al II-lea, la mijlocul sec. V.

Icoana a fot privită ca un portret al Maicii Domnului, fiind pictată de către Sfântul apostol Luca în Ţara Sfântă, în timpul vieţii lui Hristos şi a Maicii Sale. Astfel, Sfântul Luca a dobândit un statut nu numai de evanghelist, ca autor al uneia din cele patru Evanghelii, ci şi de prim iconar creştin. Numeroşi artişti iconari au decis să picteze chiar acest eveniment.

Pictura lui El Greco pe această temă este interesantă dintr-o dublă perspectivă. Pe de-o parte, ea însăşi este o icoană, iar pe de alta înfăţişează o icoană într-o altă icoană. În pofida faptului că icoana este profund deteriorată, compoziţia permite privitorului să vadă originalul icoanei Hodoghitria în forma sa cea mai cunoscută, cu Maica Domnului arătând cu mâna sa dreaptă către Prunc. Această imagine particulară a Fecioarei, arătând spre Hristos, a fost replicată de nenumărate ori în alte icoane, chiar şi în rândul celor apusene care au derivat din icoanele bizantine. Precum icoanele în care Sfinţii evanghelişti sunt reprezentaţi scriind Evangheliile, această icoana include un înger, care îi oferă girul şi autoritatea Sfântului Luca pentru icoana sa prin punerea unei cununi pe capul evanghelistului. În acest fel, icoana lui El Greco afirmă ortodoxia şi autoritatea imaginilor religioase în general, şi al acestui tip iconografic în particular.

După 843 icoanele au redevenit simboluri ale identităţii credinţei ortodoxe, iar credinţa în realizarea icoanei Maicii Domnului Hodoghitria de către Sfântul apostol Luca a fost unul din temeiurile susţinerii cultului sfintelor icoane în timpul iconoclasmului.

Autoritatea Sfântului evanghelist Luca, ortodoxia icoanelor, împreună cu statutul special al Hodighitriei în Constantinopol, precum şi puterea artistului creştin de a face manifestată adevărata imagine a persoanelor sfinte, toate acestea sunt celebrate în icoana lui El Greco.

Ora de religie - Sfântul apostol şi evanghelist Luca (18 octombrie)

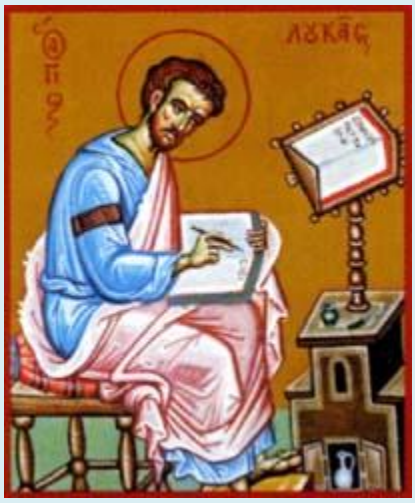

Între cei care au fost aproape de Domnul nostru Iisus Hristos în timpul activităţii Sale pământeşti, se remarcă anumite chipuri ale unor oameni care au înţeles din adâncul fiinţei lor că Învăţătorul pe lângă care au petrecut atâta timp, era nu doar omul lui Dumnezeu, ci chiar Fiul lui Dumnezeu! ***Experienţele lor spirituale unice, au ţinut să le transmită şi altor oameni, şi generaţiilor viitoare, ca pe nişte comori nepreţuite din care merită să se împărtăşească toţi oamenii. Şansa pe care au avut-o aceşti oameni, i-a determinat să fie adevăraţi mărturisitori ai adevărului întrupării Fiului lui Dumnezeu şi ai operei Sale mântuitoare.***

Pe 18 octombrie Biserica îl cinsteşte pe Sfântul apostol şi evanghelist Luca. Cel de la care avem cea de-a treia Evanghelie şi Faptele apostolilor - a cincea carte a Noului Testament. Două cărţi foarte importante pentru cunoaşterea adevărului dumnezeiesc şi a istoriei Bisericii lui Hristos Mântuitorul.

Sfântul Luca era originar din Antiohia Siriei. Era un om cu o aleasă educaţie, fiind de profesie medic. Era un bun cunoscător al filosofiei, dar şi un talentat artist plastic. Toate aceste talente avea să le pună în mod strălucit în slujba credinţei creştine. ***În căutarea adevărului el ajunge la Ierusalim unde Îl cunoaşte pe Domnul Iisus. Apropierea de marele Învăţător i-a schimbat cu totul destinul.*** De la vindecarea trupească a pacienţilor săi, Luca avea să se dedice cu totul celor spirituale.

Episodul de pe drumul Emausului (Luca 24,13-35), întâlnirea sa şi a prietenului Cleopa cu Domnul Iisus Cel Înviat i-a marcat profund tot restul vieţii.

După Pogorârea Sfântului Duh la Cincizecime, Luca l-a urmat pe Sfântul apostol Pavel în călătoriile sale misionare, fiindu-i un preţios ajutor în misiunea sa apostolică. De aceea a şi ţinut să ne lase ca o moştenire sfântă cele două cărţi sfinte pe care le-a scris pentru ca toţi oamenii să afle despre Mântuitorul lumii.

În Epistola sa către Coloseni, Sfântul Pavel îl numeşte ***„Luca …doctorul iubit”(Col. 4,14).*** Avea să continuie activitatea de propovăduire a Marelui Pavel, în cuprinsul Imperiului Roman.

De la el ne-au rămas primele icoane creştine - reprezentări artistice ale unor persoane sfinte, menite să transmită sentimente de profundă evlavie în sufletele celor ce îmbrăţişau credinţa creştină. Prima icoană o înfăţişa pe Maica Domnului cu pruncul sfânt în braţe şi se numea Povăţuitoarea sau Hodigitria. Sfântul evanghelist Luca este considerat fondatorul iconografiei creştine.

A propovăduit până la o vârstă înaintată, ostenind pentru răspândirea Evangheliei lui Hristos. Moare ca un adevărat martir, fiind spânzurat în cetatea Teba din Boehtia. Moaştele sale aveau să fie aduse la Constantinopol, în biserica Sfinţilor apostoli.

În iconografia creştină, chipul Sfântului Luca este asociat cu al unui taur - imaginea celei de-a treia fiare menţionate în profeţia lui Iezechiel (1,10), simbol al rangului sacrifical şi preoţesc al Mântuitorului.

Teodor Danalache - Mormântul Sfântului apostol Luca – Teba

Mormântul Sfântului apostol Luca se află în biserica zidită în cimitirul oraşului Teba - Theba, în Grecia. Biserica este zidită în cimitirul localităţii, peste ruinele unei foarte vechi capele, cimitirul însuşi fiind unul dintre cele mai vechi din zonă.

Localitatea Teba, Theba sau Thiva, aflată la o distanţă de 87 de kilometri de Atena, a fost întemeiată pe un pământ fertil, într-o regiune joasă şi foarte bogată din punct de vedere arheologic, în regiunea Boeţia - Viotia. Se crede că aceasta a fost întemeiată de către regele fenician Kadmos. Printre eroii ce au ieşit din Theba, îl amintim pe Oedip, personajul principal al tragediilor semnate de Eschile, Sofocle şi Euripide. Tot aici s-ar fi născut şi Hercule, eroul legendelor greceşti. Aici s-a născut şi renumitul poet Pandar, cât şi generalii Epaminondas şi Pelopidas.

Teba a fost un oraş în Grecia antică, situat la nord de zona Cithaeron, despărţind Beoţia de Attica. În istoria antică, Teba a fost cel mai mare oraş din regiunea Boeţia, ea fiind un rival major al Atenei şi un aliat al Persiei, în timpul invaziei lui Xerxes, din anul 480 i.Hr. Înaintea distrugerilor pricinuite de Alexandru cel mare, în anul 335 i.Hr. în urma anihilării revoltei, Teba a fost principala forţă şi oraşul-stat dominant al Greciei până la cucerirea acesteia de către Macedonia.

Oraşul actual este cel mai mare al prefecturii de Boeţia, fiind situat pe drumul E962, la numai patru kilometri spre sud, unde se intersectează cu E75.

Dintre cele mai deosebite lucruri de văzut în localitate le amintim pe următoarele: Biserica bizantină a Sfintei Fotini, catacombele creştine ale Sfintei Ecaterina şi Biserica Sfântului Luca, zidită în primul cimitir al localităţii, care păstrează sarcofagul în care a fost înmormântat sfântul.

Mormântul Sfântul apostol Luca - Teba, Grecia

Sfântul apostol Luca a fost un sirian vorbitor de limba greacă care a trăit în oraşul grecesc Antiohia, în vechea Sirie. Cea mai veche mărturie despre acesta se află în Epistola către Filimon a Sfântului apostol Pavel, unde găsim scris: ***"Luca, cel împreună lucrător cu mine" (versetul 24).*** Sfântul Luca mai este menţionat şi în alte locuri din epistolele pauline, precum în Epistola a doua către Timotei (4, 11) şi în Epistola către Coloseni, unde este numit ***"Luca, doctorul cel iubit" (4, 14).***

Sfânta Tradiţie îl mărturiseşte neîncetat pe Sfântul apostol Luca drept zugrav şi iconar al Maicii Domnului. Se crede că sfântul a pictat mai mult de 70 de icoane

cu Maica Domnului, la multe dintre ele, el având-o drept model pe Maica Domnului în persoană, ea încă trăind în acea vreme.

Luca a fost de profesie medic, lucru mărturisit atât de Sfânta Scriptură, cât şi de întreaga Sfântă Tradiţie. Născut în Antiohia, el a devenit ucenic al Sfântului Pavel, căruia i-a şi urmat până la moarte. Despre el se spune că nu a fost căsătorit şi că a murit la vârsta de 84 de ani, în Teba, Boeţia.

La vârsta de 84 de ani, Sfântul apostol Luca a fost predat păgânilor, spre a-l îndepărta de închinarea cea adevărată şi de dreapta credinţă a lui Hristos. Sfântul a fost spânzurat de un măslin în oraşul grecesc Theba - Thebes, în regiunea Boeţia - Boethia. Sfântul a fost înmormântat, mai apoi, în cimitirul localităţii.

Potrivit lui Nichifor Kallist Xanthopoulos, mormântul Sfântului apostol Luca se află în Thebes, Grecia, de unde Sfintele sale moaşte au fost mutate în Constantinopol, în anul 357. Împăratul Constanţiu, fiul Sfântului împărat Constantin cel mare, a fost cel care a adus moaştele Sfântului evanghelist Luca la Constantinopol. Împăratul l-a delegat cu această misiune pe prefectul Artemie.

Sfintele moaşte ale Sfântului Luca au fost îngropate sub Sfânta Masă, în Biserica Sfinţilor apostoli. Acolo mai erau îngropaţi şi Sfinţii apostoli Andrei şi Timotei. Se dorea adunarea moaştelor tuturor apostolilor în această împărăteas-că biserică.

Mormântul Sfântului apostol Luca a fost descoperit încă de timpuriu de creştinii dreptmăritori. Se spune că în locul unde a fost îngropat sfântul ploua cu colirie, apă

care vindeca bolile de ochi, aceasta fiind şi o mărturie a meseriei pe care sfântul a exercitat-o în timpul vieţii.

Cimitirul şi biserica închinată Sfântului Luca, zidită deasupra mormântului său cel sfânt, se află în partea de nord-vest a localităţii Teba. Primul locaş de rugăciune a fost zidit în anul 312, peste un vechi altar roman, când aici exista deja un simplu cimitir pentru cei morţi din oraş. Multe dintre pietrele vechii biserici au fost folosite la zidirea celei noi. O parte dintre acestea se văd foarte clar şi astăzi, încrustate în clopotniţa de lângă biserică.

Potrivit tradiţiei, moaştele Sfântului Luca au fost duse în Padua, în Italia, undeva în jurul anului 1177. În anul 1992, episcopul ortodox Ieronim de Teba şi Levant, astăzi arhiepiscop al Greciei, a cerut episcopului catolic Antonie Mattiazzo de Padua, o parte însemnată din moaştele Sfântului. Cererea a fost întemeiată pe o binevenită întoarcere a moaştelor în patria lor, în Teba - Thebes, unde se află şi mormântul sfântului.

Drept răspuns, în data de 17 septembrie 2000, o delegaţie catolică, în frunte cu episcopul latin de Padua, a trimis în Teba "o coastă" a Sfântului apostol Luca, anume cea mai apropiată de inima sfântului.

Anual, în data de 18 octombrie, când Biserica face prăznuirea Sfântului apostol Luca, o apă minunată apare în chip minunat pe lespedea de piatră a mormântului său cel sfânt. Apa cea minunată săvârşeşte nenumărate minuni, în mare parte faţă de bolile ochilor.

Exterior of the Church of St. Luke the evangelist in Thebes, Greece, in which is his sacred Tomb

The Tomb of St. Luke the evangelist, Thebes (Thiva), Greece

The interior of St. Luke's Church in Thebes, Greece, with the Tomb of the Evangelist visible

Radu Alexandru - Mormântul Sfântului apostol Luca este în Efes?

Marea majoritate a agenţiilor de turism din România care organizează pelerinaje în Asia mică, enumeră printre obiectivele religioase aflate în oraşul antic Efes, mormântul Sfântului apostol Luca.

Este trist faptul că această informaţie, prezentată astfel, îi poate induce în eroare pe eventualii pelerini, deoarece nu coincide cu locul tradiţional pe care Biserica îl consemnează ca fiind cel în care Sfântul evanghelist a fost îngropat.

Efes este una din cele şapte biserici ale Apocalipsei şi totodată oraşul principal al Asiei Mici în timpul perioadei Noului Testament. Deţinea un port important - acum închis - situat la capătul Drumului condimentelor şi mătăsii ce străbătea Arabia şi Asia.

Pe ce se întemeiază însă agenţiile de turism când asociază acest loc sfânt al creştinilor, mormântul unuia dintre cei patru evanghelişti, cu oraşul Efes?

În apropiere de intrarea sudică în situl arheologic Efes, pe partea opusă drumului modern, se găsesc ruinele unei clădiri circulare din secolul al II-lea. Diametrul acestei clădiri circulare ce este înconjurată de 16 coloane ionice era de 16 m.

Când arheologul J.T. Wood a excavat locul în secolul al XIX-lea, a descoperit printre aceste ruine o coloană ce avea inscripţionate un taur şi o cruce. Acesta a interpretat reprezentarea taurului ca fiind simbolul Sfântului Luca evanghelistul (Iezechiel 1:10) şi, prin urmare, a emis ipoteza potrivit căreia acest loc ar putea fi mormântul Sfântului Luca.

Edificiul iniţial a fost construit în perioada romană servind ca Templu al lui Apolo. A fost ulterior transformat într-o capelă prin adăugarea unei abside înspre est şi a unui nartex în partea de vest, în timpul perioadei creştine.

Clădirea, deşi a fost bogat decorată cu picturi murale, nu are nici o legătură cu Sfântul apostol Luca. De asemenea, nu există nici un document din istoria Bisericii primare sau din Tradiţie care să confirme această ipoteză.

Potrivit Tradiţiei, Sfântul apostol şi evanghelist Luca era în vârstă de 84 de ani când a primit moarte martirică, fiind spânzurat de un măslin în oraşul Teba din Boeţia, Grecia. Apostolul a fost înmormântat, mai apoi, în cimitirul localităţii. În prezent, mormântul Sfântului evanghelist Luca se află în biserica zidită în cimitirul oraşului Teba, peste ruinele unei foarte vechi capele.

Găsim că mult mai potrivit ar fi dacă, pe viitor, agenţiile de turism ar numi acest obiectiv, aşa-zisul "mormânt al Sfântului apostol Luca din Efes", cum, de altfel, este numit chiar la faţa locului.

Magdalena Luca - Pelegrinajul la Padova, moment de bucurie sufletească

În sâmbăta zilei de 15 octombrie, anul curent, eram aşteptaţi dis de dimineaţă lângă autocarul parcat lângă Chestura veche cu un surâs de păstorul nostru spiritual, preotul Ioan Cătălin. Şi acel surâs al părintelui ne-a însoţit tot timpul pelegrinajului nostru şi a înmulţit bucuria noastră. Eram români şi moldoveni împreună ca fraţii şi pe toţi ne aştepta o zi deosebită, deoarece, pentru cei mai mulţi din noi, era pentru prima dată când mergeam într-un pelegrinaj ca să ne rugăm la moaştele Sfântului evanghelist şi apostol Luca care erau ocrotite în biserica Santa Giustina din Padova împreună cu una dintre icoanele Măicuţei Domnului pictată chiar de acesta.

Puteam să ne rugăm şi să ne spunem fiecare durerile şi să cerem ajutor Sfântului şi, de asemenea, să ne mângâiem sufletele pline de păcate şi de amărăciuni.

Pelegrinajul a fost organizat de Centrul de pelegrinaje al Episcopiei Ortodoxe române a Italiei. De altfel, pe 18 octombrie Biserica ortodoxă prăznuieşte pe Sfântul evanghelist şi apostol Luca şi cu această ocazie urma să se săvârşească şi Sfânta Liturghie chiar la moaştele celui care mijloceşte în faţa Domnului pentru tămăduirea sufletelor şi a trupurilor noastre.

La Trento s-a alăturat şi autocarul cu credincioşii de la Bolzano însoţiţi şi ei de preotul lor Lucian. S-a plecat cu puţină întârziere, iar pe drum învăluiţi de liniştea munţilor am ascultat Rugăciunile şi Paraclisul Maicii Domnului citite de Părintele

Diacon Gheorghe şi de un alt om credincios. Şi a trecut timpul repede, drumul parcă se scurtase apoi între o poveste şi alta, că doar ne aştepta Sfântul Apostol Luca şi pe noi, precum pe mulţi alţii.

Ajunşi la Padova, în faţa impunătoarei biserici Santa Giustina care adăpostea moaştele Sfântului, a trebuit să trecem probabil cu toţii prin proba răbdării. În acel moment se celebra o cununie religioasă şi aşadar slujba era amânată. Între timp se putea vizita Basilica Sfântului Antonio, principalul monument din Padova şi una dintre cele mai importante opere de artă din lume.

A venit însă şi momentul de a ne întoarce la biserica Santa Giustina. Preoţii, în număr de şase, printre care şi Părintele nostru cel drag de la Trento, erau deja pregătiţi pentru a oficia slujba iar spaţiul din faţa altarului unde se află moaştele Sfântului nostru Luca şi icoana Măicuţei Domnului pictată de acesta era plin de lume.

În pelegrinaj erau de altfel ca noi, şi credincioşi de la Cremona şi Alessandria precum şi localnici români din Padova împreună cu Părintele lor. În timpul oficierii Sfintei Liturghii sufletele noastre fremătau, cum fiecare ştie însă, dar cred că mai toţi eram cuprinşi de valul bucuriei de a fi prezenţi la aşa momente deosebite. Şi după ce am ascultat predica Părintelui Avram de la biserica românească din Veneţia, ne-am închinat şi ne-am rugat unul câte unul la moaştele Sfântului Luca şi la Măicuţa Domnului, care ne ocroteşte şi se roagă necontenit şi pentru noi la bunul nostru Isus Hristos, şi care precum Apostolul şi Evanghelistul nostru Luca ne aşteaptă la el cu braţele deschise şi cu multă dragoste.

Am părăsit biserica Santa Giustina şi ne-am îndreptat către biserica românească de la Padova, o biserică cu hramul „Sfinţii apostoli Petru si Pavel” care ne-a adus aminte de bisericile noastre lăsate acasă şi păstrate în inima noastră. Altarul, stranele, totul era realizat conform stilului adevăratelor biserici româneşti. În plus, lăcaşul era plin de gânguritul celor opt copii care urmau să fie botezaţi. Şi după un scurt popas pentru a consuma sandvişurile oferite cu multă dragoste de Părintele nostru şi de Doamna preotească, ne-am reîntors la Trento cu sufletele mângâiate şi încărcate de mai multă putere pentru a înfrunta în pace şi bucurie tot ce viaţa ne oferă zi cu zi.

Care sunt cele mai vechi icoane creştine?

Maica Domnului a fost pictată de Sfântul evanghelist Luca. Icoana se numeşte Povăţuitoarea şi este cea mai veche reprezentare a Maicii Domnului.

Cele mai vechi icoane creştine au fost:

- Sfânta Năframă şi Icoana trimisă de Domnul lui Avgar. Aceasta din urmă avea ca inscripţie: „Dumnezeu din Dumnezeu, dumnezeiască minune”.

Aceste două sfinte icoane au servit de model pentru chipul Domnului în toate timpurile.

Se mai cunoaşte în Roma o icoană a Domnului descoperită într-un trunchi de copac şi care este de la sfârşitul veacului I. Este chipul de durere al Domnului.

Maica Domnului a fost pictată de Sfântul evanghelist Luca. Icoana se numeşte Povăţuitoarea şi este cea mai veche reprezentare a Maicii Domnului.

Se spune în tradiţia creştină ortodoxă că pictorul, neîndrăznind să o privească în ochi pe Maica Domnului, a lăsat ochii până la urmă nelucraţi, când toate trăsăturile feţei erau pictate de acum. El s-a frământat cum să facă ca să termine de pictat chipul Maicii Domnului. Sfiala îl împiedica, şi respectul faţă de Mama Dumne-

zeului nostru. Foarte încurcat, a pus de o parte portretul început, cu încredinţarea că nu va putea niciodată să-l termine. Dar a doua zi, Maica Domnului i-a spus: „Fiul meu, adu-mi chipul pe care l-ai pictat”. Iar el, când l-a luat în mână, a văzut că ochii, ca prin minune, erau pictaţi pe pânză şi aveau cea mai frumoasă expresie.

(Părintele Arsenie Boca, Lupta duhovniceasca cu lumea, trupul şi diavolul, ediție revizuită, Editura Agaton, Făgăraș, 2009, pp. 109-110)

Icoane pictate de Sfântul Luca, Fecioarei Maria

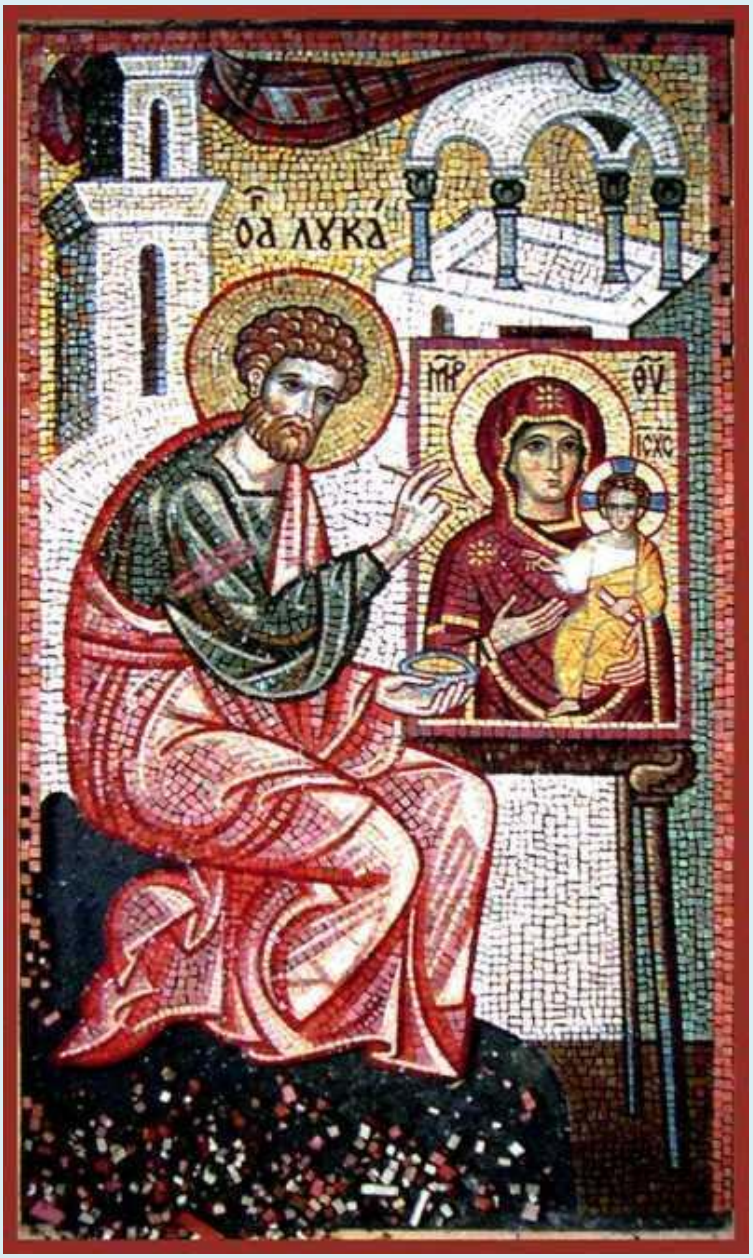

Un catalog de icoane care au fost pictate de către Sfântul evanghelist Luca:

Panaghia Soumela , Veria, Imathia, Macedonia Centrală, Grecia. Luca spune că a realizat icoana în călătorii şi (într-un cort) la Teba, unde a fost dus în mod miraculos într-o peşteră de pe Mt. Mela, Pontos, Turcia, unde Sfântul Barnaba şi Sfântul Sofronie l-au găsit în 386. Mănăstirea a ars 1929; icoana a fost mutată în Grecia, 1931; acum în Panagia Mănăstirea Soumela, Veria.

Maica Domnului de la Philermos, Cetinje, Muntenegru. Icoana a fost adusă de la Ierusalim la Rhodes c1000. Knights Hospitallers au dus-o la Malta în 1522, şi au prezentat-o lui Pavel I al Rusiei în 1799. Acum este în Muzeul Naţional din Muntenegru.

Madonna di Montevergine, Mercogliano, Avellino, regiunea Campania, Italia.

Modelul care stă la bază ar putea fi de la Hodegetria originală adusă de la Ierusalim la Constantinopol de către împărăteasa Evdochia, în 439, apoi dusă în Italia de Baldwin al II-lea al Constantinopolului, ultimul împărat latin, în 1261. Medalionul facial a fost donat de Maria a Ungariei, Regina de Napoli, în 1295 şi încorporat într-un nou tablou de Montano d'Arezzo (Gerardo Troncone, "Îl Primo Volto di Maria," Web Ing. Av, 09 septembrie 2009,).

Madonna del Conforto , Roma, Italia. Copie a unei Hodegetria originală, pe pânză, a fost trimisă împăratului Valentinian III la naşterea fiicei sale în 439, instalată în S. Maria Antiqua, Roma, mutată la S. Maria Nova (acum Bazilica S. Francesca Romana), în 800s, pictată acum 1200s, descoperită în 1950.

Madonna di San Sisto , Roma, Italia. Icoana a fost adusă de la Constantinopol de 3 fraţi la ordinele lui Hristos şi dată în S. Maria în Tempulo. A fost mutată la S. Sisto 1221, a SS. Domenico e Sisto 1575, la S. Maria del Rosario o Monte Mario din 1931. Datată în jurul anului 500 (Gherardi).

Salus Populi Romani, Roma, Italia. Sfântul Luca a pictat această icoană a Fecioarei Mariei (în jurul anului 60 d.Hr.), în timp ce Ea stătea cu Sfântul Apostol Ioan. Pierdută de peste 200 de ani, icoana a fost descoperită de către Sfânta Elena (mama împăratului Constantin), în Ierusalim, îngropată lângă Sfânta Cruce, pe sau

în jurul anului 326 AD. Titlul icoanei este Salus populi romani ("Protectoarea poporului roman").

The Famous One, Saidnaya, Al-Tall, Rif Dimashq, Syria. Icoana a fost adusă de la Ierusalim la Saidnaya de pelerinul grec Teodor, 700s. Această icoană ajută familiilor care vor sa aibă copii şi nu pot! Ascunsă în spatele unui grilaj în capela mănăstirii ortodoxă.

Maria Nicopeia , Veneţia, Italia. Crusaders au confiscat icoana victoriei de la un general bizantin în timpul asediului Constantinopolului în 1203 şi a adus-o la Veneţia, unde a fost instalată în S. Marco. Datata pentru 800s.

Mesopanditissa, Veneţia, Italia. Iubitorii de icoane au mutat icoana în timpul iconoclasmului de la Constantinopol la Candia, Creta, unde a stat în Catedrala Sfântului Tit, venerată de către catolici şi ortodocşi. Veneţia a condus Creta în 1204-1669, când turcii au învins apărătorii sub Francesco Morosini, care a dus icoana la Veneţia, şi a instalat-o în S. Maria della Salute. Datată la 1000s.

Santa Maria di Casaluce, Casaluce, Caserta, Campania, Italia. În 1276, Viceroy Ruggero Sanseverino a adus icoana şi două pahare declarate a fi cele din

Cana de la Ierusalim la Napoli, unde Carol I le-a lăsat moştenire nepotului său St Louis de Toulouse, care la rândul său le-a încredinţat lui Baron de Casaluce, unde Sanctuarul Madonna Bruna a ocupat castelul din anii 1300. Datat la 1000s.

Hodegetria din Smolensk, Rusia. Icoană se spune scrisă de Teofil, guvernator de Antiohia, mai târziu a fost mutată la Ierusalim, adusă de la Ierusalim la Constantinopol în 1046 pentru căsătoria Anastasiei Monomakh la Vsevolod I de la Kiev, apoi mutată la Smolensk de Vladimir II Monomakh (d. 1125); distrusă de un incendiu în timpul ocupaţiei germane în 1941. Datată la 1000s.

Santa Maria di Siponto, Manfredonia, Foggia, Apulia, Italia. Lemn de cedru icoană a fost adusă de la Constantinopol de către St Laurence, în 492, după ce ruda sa împăratul Zenon l-a desemnat să umple the see of Siponto. Datată la 1000s.

Madonna Advocata, Roma, Italia. În Biserica S. Maria in Aracoeli. Se spune ca icoana a venit de la Ierusalim, prin intermediul Bisericii Chalkoprateia Maicii Domnului din Constantinopol, la Roma, în jurul anului 400s. Datată pentru al treilea trimestru din 1000s.

Lukasbild, Freising, Freising, Bavaria, Germania. Icoana a fost la Constantinopol in 1200, apoi în Milano, Episcopul Nicolae della Scala a donat-o catedralei Freising in 1440.

Beata Vergine di San Luca, Bologna, Italia. În 1160 un pelerin grec a dat icoana la Bl. Angelica di Caicle şi partenerului ei de la schitul de pe dealul Guardia afară din Bologna. Imaginea bizantină care stă la bază este datată c1100. Repictată îin c1200.

Madonna Costantinopolitana, Padova, Italia. Icoana se spune că în 741 a sărit din flăcările iconoclaştilor în braţele unei femei care a dat-o Sfântului Urio, care a luat-o din Constantinopol şi a adus-o în Italia. În 1500, a fost acoperită cu pânză şi revopsită. Analiza indică c1100. Se află în mănăstirea Santa Giustina din 1100s.

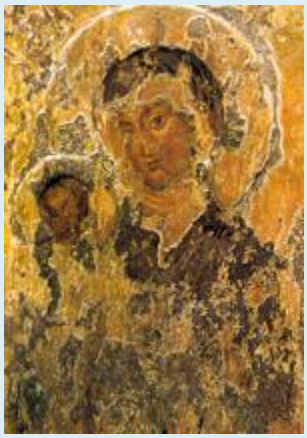

Our Lady of Vladimir, Moscow, Russia. Icoana se spune că a fost adusă de la Ierusalim la Constantinopol în 450, de la Constantinopol la Vyshgorod, lângă Kiev, în 1131. Prinţul Andrei Bogolubsky a mutat-o la Vladimir, în 1155. După apărarea Moscova de tătari, ea a fost mutată acolo în 1480. Apoi a stat în Biserica Buna Vestire din Moscova până în 1918, şi este acum în Galeria Tretyakov, care datează din 1100s devreme.

Maica lui Dumnezeu al milei, Kykko, Nicosia, Cipru. Icoana care a fost pictată pe Tree of Life wood dat Mariei de către Gabriel, a fost mutată la Constantinopol în 400. Ca mulţumire pentru vindecarea fiicei sale, împăratul bizantin Alexios Comnenul (r. 1080-1118), a dat-o lui Isaia pustnicul, care s-a instalat în mănăstirea care s-a construit la Kykko. Acoperită începând din 1576.

Chrysoroyiatissa, Panagia, Pafos, Cipru. Icoana s-a spus că a fost aruncată pe Coasta de Sud, Anatolian în mare în timpul iconoclasmului, plutea spre Cipru, apoi a fost ascunsă într-o peşteră până în anul 1152, atunci un ascet ghidat de lumină, Ignatie a luat-o la schitul său din Kremasti (Rhodes). El s-a mutat apoi, în prezent unde era schitul s-a construit un altar şi o mănăstire, la cererea Fecioarei Maria.

All-Holy Lady of the Knife, Machairas Monastery, Lazanias, Nicosia, Cyprus. Icoana Machairiotissa a fost plasată ca un capac pentru o cutie care conţinea un brâu al Maicii Domnului şi alte veşminte sfinte. “Machairi" înseamnă cuţit. După ce icoana a fost uitată, doi călugări Ignatie şi Neofit au primit în chip miraculous un cuţit, cu care au tăiat buruienile şi au găsit drumul spre peştera în care icoana a fost ascunsă, în 1145. Potrivit legendei, este una dintre cele 70 de icoane ale Fecioarei Maria pictată de însuşi Evanghelist Luca.

Madonna Avvocata, Rome, Italy. A fost adusă de maici de la Constantinopol la Roma c750 cu moaştele Sfântului Grigorie de Nazianz şi instalată în Biserica S. Gregorio Nazianzeno în Campo Marzio. Acum, în Palazzo Barberini. Datată la mijlocul 1100s.

Santa Maria di Maniace, Bronte, Catania, Sicilia, Italia, pictograma asistentă medicală în biserica cu acelaşi nume în Castello Nelson, se spune că a fost donată

de generalul grec bizantin George Maniakes pentru a comemora o victorie asupra arabilor în 1040. Datată la 1100s.

Santa Maria, Impruneta, Chianti, Tuscany, Italy. Pictura se spune că a fost adusă la Impruneta de un discipol roman al Sfântului Petru, Sfântul Romulus din Fiesole (d. 90); descoperită în timpul construirii bisericii catolice consacrată în 1060. Icoana a fost revopsită, o dată în 1100s.

Mare de Déu de Montserrat, Monestir de Montserrat, Barcelona, Catalonia, Spain. Statuia se spune că a fost adusă de la Ierusalim pentru a fi păstrată în siguranţă de sarazini în anul 718 şi a fost găsită în 890, datată la 1100s.

Nuestra Señora de Guadalupe , Guadalupe, Cáceres, Extremadura, Spania. Statuia de cedru se spune că a fost îngropat cu Sfântul Luca în Turcia, a fost mutată la Constantinopol în 300s, apoi a fost luată la Roma de către Grigore cel Mare, care apoi a trimis-o ca un cadou la episcopul de Sevilla (500s), fiind ascunsă în timpul invaziei musulmane (c714), descoperită în c1300. Datată la 1100.

Madone de Fenestre, Saint-Martin-Vésubie, Alpes-Maritimes, Provence-Alpes-Côte-d'Azur, France. Statuia de cedru se spune că a fost adusă la Marsilia de Sfânta Maria Magdalena, la altarul alpin al templierilor. Datată la 1100.

Madonna tal-Mellieha, Mellieha, Malta. Sfântul Luca spune că a pictat imaginea pe peretele peşterii, după ce el şi Sfântul Pavel au naufragiat în Malta. Datată pentru c1200.

Madonna del Popolo, Rome, Italy. În 1231, Papa Grigore al IX-a a mutat icoana în această biserică de la Lateran Sancta Sanctorum. Datată din c1200.

Czarna Madonna, Częstochowa, Silesia, Poland. Icoana a fost adusă de la Ierusalim la Constantinopol de către Sfânta Elena în 326 (sau de împărăteasa Evdochia în 439); instalată de Lev I de Galicia la Belz, Ucraina, c1270, şi la Częstochowa de Władysław Opolczyk în 1382. Datată c1200.

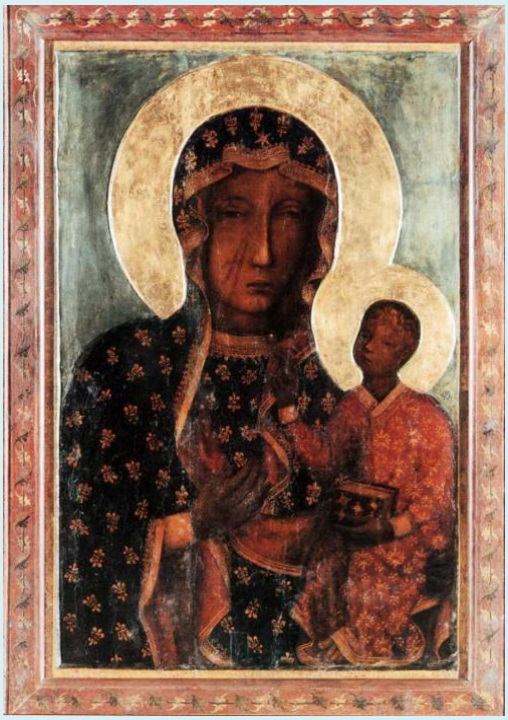

Madonna della Pace , Veneţia, Italia. Icoana a fost adusă de la Constantinopol la Veneţia în 1349, dată de Paolo Morosini dominicanilor în 1503, mutată la Biserica de SS. Giovanni & Paolo (S. Zanipolo) după suprimarea de 1806. Datată pentru c1200.

Madonna del Castello, Lentini, Syracuse, Sicily, Italy. Pictura a fost găsită pe plajă la 25 km N de Siracuza în 1240 şi adusă de boi nedirijaţi la Lentini. Înscrisă ca "Luca a Lentinians." Atribuită şcolii italo-cretană în prima jumătate din 1200s.

Theotokos of St. Theodore, Kostroma, Kostroma, Russia. Prinţul Vasiliy Yaroslavich de Kostroma se spune că a găsit icoana agăţată de un copac veşnic verde în 1239. Acum, în Epiphany Orthodox Monastery, Kostroma.

All-Holy Lady of the Great Cave, Kalavryta, Achaea, West Greece, Greece. (Megalospilaiotissa). Se spune că icoana a fost adusă de Luca şi a fost găsită în peşteră de păstoriţa Eufrosina. Un dragon a apărut şi a murit când i s-a arătat Sfinţii Teodor & Simeon, şi a fondat o mănăstire acolo. Datată la 1200 (A. Xyngopoulos).

Theotòkos, Grottaferrata, Roma, Latium, Italy. Icoana se află în mănăstirea bazilitană înfiinţată în 1004. De obicei, datată la 1200.

Nuestra Señora de la Sierra, Cabra, Córdoba, Andalucía, Spain. Statuia de lemn policrom se spune că a fost adusă de Sfântul Isihie de Cazorla (secolul 1), ascunsă în 714, găsită în 1240. Gotic, 1200s, în 1700s adăugat copilul.

Madonna di Crea, Serralunga di Crea, Alessandria, Piemont, Italia. Statuie de cedru a fost adusă de la Ierusalim la 300s de Sfântul Eusebiu din Sardinia.

Majka Milosti , Trsat, Rijeka, Croaţia. Papa Urban al V a donat pictura de Mamă care alăptează a lui Mercy în 1367.

Icoana Maicii Domnului, Tikhvin, Leningrad, Rusia. A fost adusă în jurul anului 400 de la Ierusalim la Constantinopol, unde a locuit în Biserica Vlaherne până în 1383, când a dispărut si a reapărut pe Lacul Ladoga în Rusia.

Madonna di San Brizio, Orvieto, Terni, Umbria, Italia. A fost adusă din Siria de către Sfântul Brictius, primul episcop de Spoleto, care i-a dat-o lui Orvieto când a evanghelizat acolo în 300s.

MADONNA DI SAN BRIZIO
ORVIETO - DUOMO - CAPPELLA NUOVA

Vierge de Saint Luc , Liège, Valonia, Belgia. Icoană datată din anii 1300 devreme, retuşată în 1400 şi 1930, Acum în Muzeul de Liège Trésor.

Icoana Maicii lui Dumnezeu, Cajnice, Srpska, Bosnia şi Herţegovina. Adusă de Stephen Uroš V din Serbia la Mănăstirea Banja aproape Priboj, Serbia mulţumind pentru vindecare; a fost salvată când turcii au incendiat Banja şi a fost mutată la Cajnice biserica mănăstirii în 1498.

Unserer Lieben Frau, Regensburg , Bavaria, Germania. Papa Benedict al VIII-a a dat-o împăratului Heinrich al II-lea cu ocazia încoronării sale ca Sfânt Împărat

Roman în 1014. Dexiotrousa prezentă în Alten Kapelle a Stiftskirche Catolice din data de la 1330.

Virgen de los Milagros, Palos de la Frontera, Huelva, Andaluzia, Spania. Statuia de alabastru a fost adusă de căpitanul Constantino Daniel, la ordinele Sfântului Macarie, episcop al Ierusalimului, în 331, ascunsă în mare în timpul perioadei islamice, prinsă de pescarii in 1472, barca a adus-o la Mănăstirea de la Rabida.

Madonna di Oropa, Oropa, Biella, Piemonte, Italia. Statuia a fost adusă de la Ierusalim la 300s de Sfântul Eusebiu din Sardinia. Posibil 1300.

Virgen de la Fuencisla, Segovia, Castile and Leon, Spania. Fecioara Maria se află, privind gânditor la copilul gol din braţul drept. În anul 71 Sfântul Hierotheos, ucenicul legendarului Sfântului Pavel şi primul episcop de Segovia, se spune că a adus statuia găsită în 1130.

Icoana Maicii Domnului din Mănăstirea Nămăieşti, Argeş, România. Eleusa (sensibilitate) pictograma a fost adusă în România de către Sfântul Apostol Andrei şi a fost găsită de 3 ciobani cu îndrumarea Fecioarei Mariei.

Legenda spune, că icoana ar fi fost adusă aici de Sfântul Apostol Andrei, pe vremea când acesta propovăduia cuvântul Domnului pe meleagurile Nămăieştiului. Se spune că icoana ar fi una din cele 12 icoane pictate de Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca la dorinţa Sfintei Fecioare. Fecioara, a dorit ca cei 12 apostoli care urmau să plece să propovăduiască Evanghelia, să aibă cu ei câte o icoană şi de aceea l-a rugat să picteze câte una pentru fiecare. Pe drumul înspre munţi, Sfântul Apostol Andrei, s-a oprit să se odihnească lângă un templu păgân, închinat zeului Zalmoxis. A găsit o grotă şi crezând că ar putea găsi pe cineva înăuntru pentru a-l creştina, a intrat. Negăsind pe nimeni, s-a întors şi a rostit următoarele cuvinte: "nemo est"(nu este nimeni), de unde a apărut cuvântul nămăieşti adică Nămăieştiul de astăzi. Apoi a lăsat icoana în partea de nord, cam pe unde se află acum biserica mănăstirii Nămăieşti. În icoană Maica Domnului este cu Pruncul Iisus în braţe.

Madonna dell'Elemosina, Biancavilla, Catania, Sicilia, Italia. Refugiaţii au adus icoana Eleusa din Scutari, Albania în Sicilia în 1482.

Virgen de los Llanos, Albacete, Albacete, Castilia-La Mancha, Spania. A fost adusă în Spania de către Sfântul James. A fost găsită de plugul unui fermier c 1427. Statuia a fost renovată în 1631 şi c1400 capetele ascunse în corp, redescoperite în 1939, în timpul restaurării.

Maica Domnului Hodegetria,Vilnius, Lituania. Împăratul Thomas, paleologul a adus icoana de la Constantinopol la Roma în 1460. Fiica lui, Sophia a dus-o la Moscova în 1472, când s-a căsătorit cu marele Voievod Ivan III şi a trimis-o la Vilnius cu fiica lor Helena, la căsătoria ei cu Alexandru, rege al Lituaniei, în 1495. Originalul acum s-a pierdut, există o copie la Mănăstirea Ortodoxă Sfântul Duh, Vilnius.

Icoana Maicii Domnului de la Mănăstirea Dălhăuţi, numită şi "Anufiana", Vrancea, România. În istoricul mănăstirii, din anul 1932, se spune că ar fi o copie după o icoană pictată de Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca. Un anume monah Anufie, starețul unei sihăstrii din zonă, ar fi luat cu binecuvântare de la Ierusalim această icoană, care data de pe vremea iconoclaştilor. Icoana Maicii Domnului de la Dălhăuţi, „sora geamănă“ a „Portăriţei“ de la Iviru.

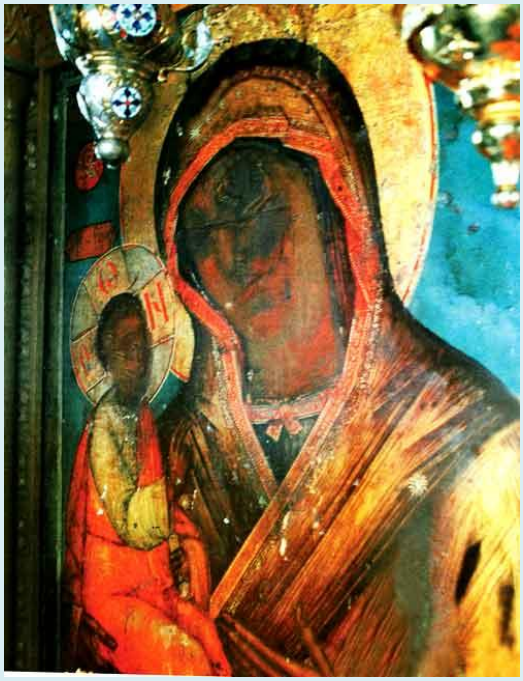

Madonna di San Luca, Bagolino, Brescia, Lombardia, Italia. Se spune că a fost adusă din Ţara Sfântă de cruciaţi în Castello în 1441 şi a fost mutată la Biserica S. Giorgio.

Madonna Odigitria, Bari, Apulia, Italia. Icoana a fost adusă de la Constantinopol în timpul iconoclasmului lui Leo III (717-41). Restaurarea recentă a dezvăluit că poziţia iniţială de mână pe genunchi (dreapta), s-a mutat de la poziţia clasică la Hodigitria în 1700.

Mare de Deu del Miracle, Cocentaina, Alicante, Valencia, Spania. Icoana a fost dăruită de Papa Nicolae al V (d. 1455) la Ximen Perez de Corella, primul conte de

Cocentaina, ca mulţumiri pentru asistenţă militară. Ea a plâns în timpul ciumei din 1520.

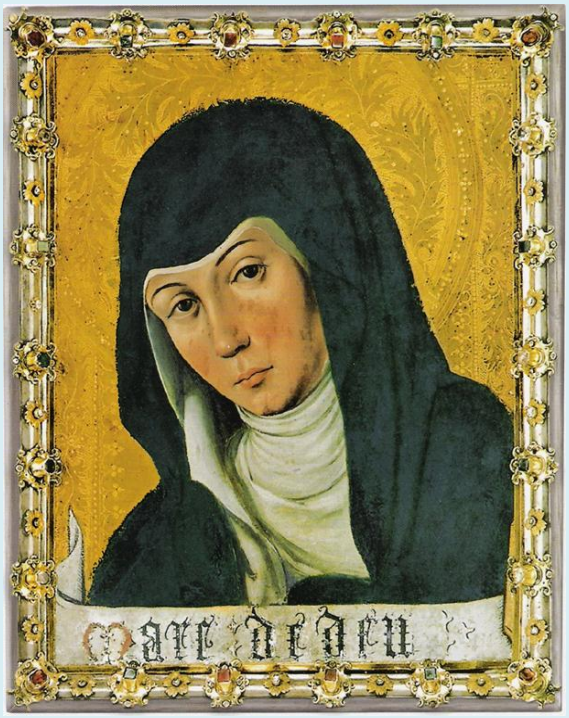

Santa Maria della Stella, Trana, Torino, Piemont, Italia. Statuia de cedru existentă în Biserica parohială 1510, a revenit la sanctuarul rural 1000, când a fost reconstruită după apariţiile din 1768.

Panagia Prousiatissa, Karpenisi, Haryana, Grecia. Icoana se spune că a fost mutată de la Bursa, Turcia, în 829 şi ascunsă de iconoclaşti, în munţi, unde a fost găsită în 840 de un băiat cioban atras de strălucirea ei.

Virgen de la Almudena, Madrid, Spania. Statuia de pin din catedrală a fost sculptată de Sfântul Nicodim, după pictura Sfântului Luca. Adusă în Spania de către Sfântul James sau ucenicul său în 38 AD, ascunsă în perioada islamică, găsită în 1085 de către Alfonso al VI-lea, în peretele cetăţii.

Our Lady of Expectation, Chennai, Kerala, India. A fost adusă la Madras de către Sfântul Apostol Toma, care a purtat-o ca o platoşă.

Virgen de las Huertas, Lorca, Murcia, Spania. Statuia a fost adusă de Alfonso X, atunci când a fost cucerirea Lorca în 1244. Originalul, probabil 1700, a fost distrus în timpul războiului civil, înlocuit de José Sánchez Lozano cu o copie a lui.

Jerusalem Mother of God, Moscow, Russia. Icoana la 15 ani după înălţarea lui Hristos, a fost mutată la Constantinopol, în 463, la Herson, în 988, la botezul marelui Duce Vladimir, care a trimis-o la Novgorod, când a devenit creştin, apoi a fost mutată la Catedrala Adormirii Maicii Domnului, Kremlin, Moscova, în 1571; furată de trupele lui Napoleon în 1812 şi dusă la Notre-Dame, Paris. Dar nu mai este este acolo. Înlocuită în 1701 cu copii.

Иерусалимская Икона Божией Матери (чудотворная)

Three-Handed Mother of God, Hilandar Monastery, Mt. Athos, Macedonia, Greece. Sfântul Ioan Damaschinul se spune că a dat icoana în 730 la o mănăstire din Ierusalim, care a dat-o în 1200 la Sfantul Sava, care a luat-o în Serbia, de unde a scăpat în mod miraculos la Mt. Athos în 1400 când turcii au invadat Serbia.

Cele mai vechi icoane ale Maicii Domnului

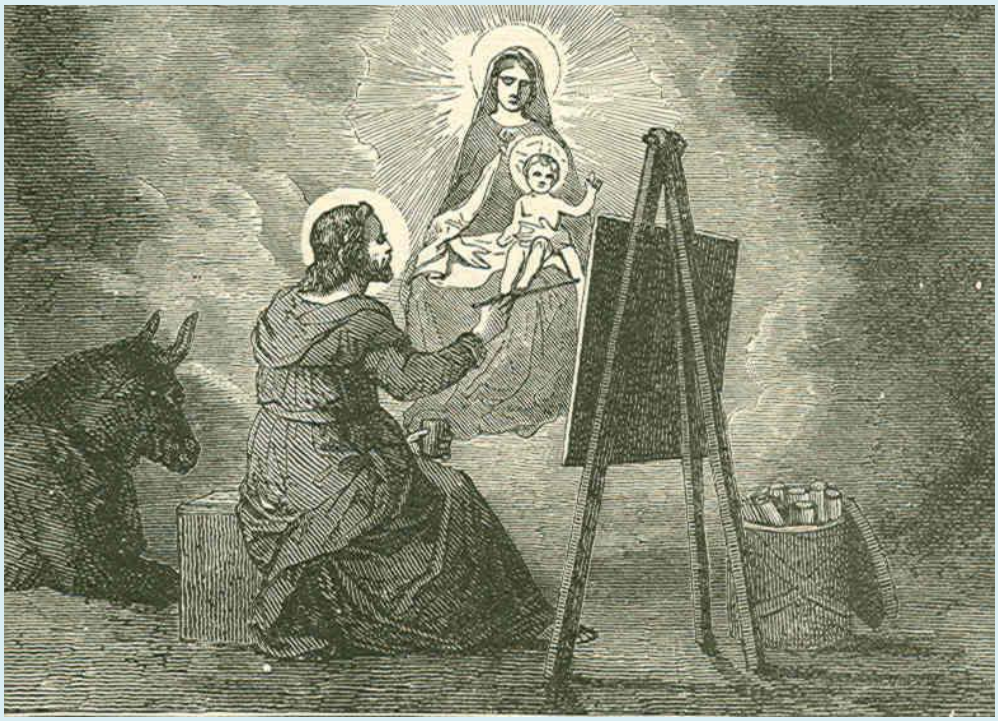

Încă de la începuturile existenţei sale, Biserica a mărturisit şi a întărit adevărul revelat că Fecioara Maria este Născătoarea de Dumnezeu. Învăţătura despre Maica Domnului este la fel de veche ca şi creştinismul.

Cea mai veche dintre reprezentările Maicii Domnului, cunoscute nouă, se află în catacomba Sfânta Priscila din Roma şi este socotită ca aparţinând veacului al II-lea

Prima reprezentare în icoană a Maicii Domnului aparţine Sfântului evanghelist Luca.

Încă de la începuturile existenţei Sale, Biserica a mărturisit şi a întărit adevărul revelat că Fecioara Maria este Născătoarea de Dumnezeu, ocupând astfel locul central în planul mântuirii şi devenind povăţuitoare către Hristos. Recunoscându-i mijlocirea şi ajutorul ei pentru noi, Biserica Ortodoxă i-a închinat, din cele mai îndepărtate timpuri, laude, rugăciuni şi diferite denumiri ca: „Împărătească“, „Stăpână“, „Doamnă“, „Mireasă, pururi fecioară“, „Biserică Sfinţită“, „Stâlp al fecioriei“, „Rai cuvântător“, „Rug nears“, „Scară a Raiului“ şi altele. Mai mult, pe parcursul anului, îi sunt închinate patru sărbători mari - praznice împărăteşti - şi anume: Naşterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu (8 septembrie), Intrarea în

biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie), Buna Vestire (25 martie) şi Adormirea Maicii Domnului (15 august).

Dar locul pe care-l ocupă Maica Domnului atât în dogmă şi în viaţa liturgică, cât şi în inimile credincioşilor este recunoscut de Biserică, în special prin marea varietate de icoane închinate ei. Icoana Maicii Domnului ocupă locul imediat următor după icoana Mântuitorului Hristos.

Învăţătura despre Maica Domnului este la fel de veche ca şi creştinismul. La început, mulţi creştini care veneau în catacombe, se adunau în case şi în biserici pentru rugăciune împreună, nu ştiau să citească şi de aceea istorisirile biblice li se înfăţişau prin picturi, ajutându-i, astfel să înţeleagă tainele mântuirii lumii. La jumătatea secolului al IV-lea, Biserica începe să iasă din catacombe, construindu-şi propriile bazilici.

Împrejurările şi necesităţile diferitelor perioade istorice au evidenţiat progresiv caracterul sacru al imaginii, au dus la dispariţia simbolurilor primitive şi au detaşat arta creştină de elementele străine, care îi mascau conţinutul. Tradiţia Bisericii menţionează existenţa unei icoane a Mântuitorului încă din vremea vieţii Sale pe pământ - imaginea de pe năframa Veronicăi - iar a icoanelor Sfintei Fecioare pictate nu mult după aceea, mai exact după Pogorârea Sfântului Duh.

Reprezentări din secolul al II-lea

Cele mai vechi şi cele mai numeroase fresce reprezentând-o pe Maica Domnului s-au descoperit în catacombele Romei, care erau folosite de creştini la începuturi pentru a-şi îngropa morţii, în cimitirele obişnuite interzicându-li-se acest lucru.

De asemenea, reprezentări ale Maicii Domnului aflăm şi pe pereţii catacombei Domitillei (proorocul Isaia şi Fecioara cu Pruncul - secolul al III-lea), pe pereţii catacombei Sfinţilor Petru şi Marcelin (Fecioara cu Pruncul, încadrată de doi magi - secolul al III-lea) şi pe pereţii Cimitirului Ostrian (Fecioara Oranta cu Pruncul - secolul al IV-lea).

Adesea, Maica Domnului era reprezentată singură, ca Orantă (rugătoare). Pe numeroase vase liturgice, găsite în catacombe, erau reprezentaţi alături de ea şi Apostolii Petru şi Pavel sau mama ei, Sfânta Ana.

În secolul al VI-lea, icoanele Sfintei Fecioare deveniseră foarte răspândite. Şi în Apus se aflau, în acest timp, câteva reprezentări ale Sfintei Marii, cum este

Fecioara Orantă (rugătoare) din cimitirul „Sfânta Agnes“ din Roma şi din biserica „Sfânta Maria Maggiore“ sau de pe porţile Sfintei Sabina. O astfel de icoană se află la Muntele Athos, la Mănăstirea Vatopedu sau Iviron.

Sfântul evanghelist Luca, primul iconograf

Prima reprezentare în icoană a Maicii Domnului aparţine Sfântului evanghelist Luca.

Tot părintele Adrian Dinu, a cărui lucrare de doctorat s-a referit la cultul Maicii Domnului, ne-a explicat că potrivit Tradiţiei, sunt trei icoane ale Maicii Domnului pictate de Sfântul apostol şi evanghelist Luca, după Pogorârea Sfântului Duh:

Maica Domnului Odighitria - „Îndrumătoarea“, în care este reprezentată cu pruncul în braţe, amândoi stând cu faţa spre cel care priveşte la icoană;

Maica Domnului Eleusa - „Mângâietoarea“ (dulce-iubitoare). Pruncul este strâns lipit cu faţa lângă obrazul Maicii Domnului, pe care o îmbrăţişează. Chipul mamei este îndurerat, prevestind suferinţele viitoare ale Fiului.

A treia icoană este Maica Domnului Oranta - „Rugătoarea“, fără pruncul Iisus. Apare în Deisis rugându-se Mântuitorului pentru omenire.

Se pare că Sfântul evanghelist Luca a pictat aceste icoane în urma unor revelaţii. Potrivit Tradiţiei, el n-a pictat numai icoanele Maicii Domnului, ci şi icoana Sfinţilor apostoli Petru şi Pavel şi poate şi altele. Alţi iconografi l-au urmat apoi, pictând pe Maica Domnului, însă aceştia sunt aproape necunoscuţi.

Originalele picturilor realizate de Sfântul evanghelist Luca nu s-au păstrat până astăzi, însă ele au devenit prototipuri pentru iconografia bizantină de mai târziu.

Afirmaţiile, potrivit cărora Sfântul evanghelist Luca este primul iconograf se fundamentează pe mărturia lui Teodor Studitul (sec.VI), care spune că împărăteasa Eudoxia ar fi trimis Pulheriei un portret al Maicii Domnului, Theotocos, pictat de evanghelistul Luca. Şi textele liturgice confirmă tradiţia că Sfântul evanghelist Luca este primul care a pictat icoanele Maicii Domnului, pomenindu-l adesea: ***„Zugrăvind prea cinstitul tău chip, dumnezeiescul Luca, scriitorul cel insuflat de Dumnezeu al Evangheliei lui Hristos, a înfăţişat pe Ziditorul a toate pe braţele tale“.***

De asemenea, în Biserica Patimilor (Martyrion sau Martyrium), construită de Constantin cel mare pe Golgota, pelerinii din secolele IV-VI puteau admira, printre alte relicve sfinte şi o frumoasă icoană a Sfintei Fecioare, devenită celebră prin rolul determinant pe care l-a avut în convertirea Sfintei Maria Egipteanca.

O icoană pictată la începuturi, probabil din secolul al V-lea, se păstrează şi astăzi în biserica Santa Maria Maggiore din Roma.

Cea mai veche icoană a Maicii Domnului

Cea mai veche dintre reprezentările Maicii Domnului, cunoscute nouă, se află în catacomba Sfânta Priscila din Roma şi este socotită ca datând din veacul al II-lea.

Pentru că în această catacombă au fost foarte multe reprezentări ale Maicii Domnului, ea a fost numită Catacomba sau Cimitirul Mariei.

Pr. lect. dr. Adrian Dinu, preot spiritual la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae“ din Iaşi, ne-a arătat că, pentru a indica faptul că femeia zugrăvită este Maica Domnului, alături de ea este zugrăvit un prooroc din Vechiul Testament, care ţine în mâna stângă sulul cu proorocia privitoare la Maica Domnului, iar cu mâna dreaptă arată la steaua zugrăvită deasupra capului Maicii Domnului. Acestă reprezentare a Maicii Domnului este, în acelaşi timp, un chip simbolic şi istoric.

Alături de această frescă, mai sunt două reprezentări ale Sfintei Fecioare: Buna Vestire şi Închinarea magilor. În prima scenă, Maria stă pe scaun, iar lânga ea, în picioare, se află Sfântul Arhanghel Gavriil, sub chipul unui tânăr fără aripi. În a doua, Maria este aşezată pe un tron, ţinând Pruncul pe genunchi, iar magii îi oferă daruri. Reprezentările acestei scene din urmă erau foarte frecvente, datând din perioada secolelor II-IV.

Icoana nefăcută de mână omenească

În Biserica Ortodoxă cinstim icoana nefăcută de mână omenească a Maicii Domnului. Despre „icoana cea nefăcută de mână“, a cărei copie se află, printre altele, în Rusia în oraşul Kazan, aflăm din slujba zilei de 22 octombrie, când se cinsteşte praznicul icoanei numită Kazanskaia.

Sfinţii Petru şi Pavel, aflaţi în oraşul Lida, lângă Ierusalim, au rugat-o pe Sfânta Fecioară să vină la sfinţirea bisericii de aici. Ea le-a promis că va fi acolo şi i-a trimis înapoi la Lida. Întorşi la biserica ce urma a fi sfinţită, sfinţii apostoli au găsit, pe un perete, zugrăvit chipul Maicii Domnului. În timpul prigoanei iconoclaste, patriarhul Constantinopolului a trimis la Roma o copie a acestei icoane, ceea ce a făcut ca astăzi să poată fi încă cunoscută în întreaga lume creştină. De aceea, icoana Maicii Domnului din Lida s-a mai numit şi „romană“, fiind sărbătorită la 26 iunie.

De-a lungul timpului, tradiţia a reţinut mai multor tipuri de icoane ale Sfintei Fecioare Maria:
cele trei amintite, la care se adaugă

- *„Cea care tronează“ - Pantanassa;*
- *„Dulcea sărutare“ - Glikofilousa,*

– *„Fecioara alăptând“ - Galaktorophousa etc. Tipul de icoană Galaktorophousa - „hrănitoarea cu lapte“ - se află pe pereţii catacombei Sfânta Priscila din Roma.*

Cele mai frecvente icoane

Încă din epoca lui Constantin cel mare, iconografia închinată Fecioarei s-a orientat spre tipul impunător al Împărătesei (ca urmare şi în paralel cu chipul de Împărat al Domnului Hristos).

După Sinodul de la Efes (431) Fecioara Maria a fost recunoscută „oficial“ ca Maica Domnului, dezvoltându-se iconografia ei cea mai cunoscută: „Fecioara cu Pruncul“. Fecioara Maria mai apare în icoane şi singură: Îndurerata de la Diveevo, a Sfântului Serafim de Sarov, Ocrotitoarea Athosului - Gherontiţa (Athos), Călugărinţa (Rohia), Oranta, Acoperământul Maicii Domnului (Pokrov-ul). Unele icoane poartă numele localităţilor din care provin: Kazan, Vladimir, Smolensk, Prodromiţa etc.

Tot de la începuturi, unele dintre icoanele Maicii Domnului au dovedit puteri miraculoase, devenind astfel cunoscute icoane făcătoare de minuni.

Cea dintâi icoană „făcătoare de minuni“ se pare că aparţine tot Sfântului Luca. Despre aceasta s-a spus, de exemplu, că în secolul al X-lea a fost apărătoarea Constantinopolului ori a polonezilor în lupta împotriva suedezilor din 1662.

La noi, cea mai vestită dintre icoanele făcătoare de minuni de astăzi este icoana de la Mănăstirea Neamţ. În „Viaţa Preasfintei Fecioare Maria“, monahul Gamaliil Păvăloiu redă istoria acestei icoane.

În jurul anului 35, pe când Sfântul apostol Petru se afla la Lida, credincioşii au ridicat o Sfântă biserică. Au făcut icoane simbolice: semnul crucii (ca simbol al credinţei), ancora (speranţa creştină) etc. Minunea nu a întârziat şi pe stâlpul bisericii, a apărut chipul Fecioarei Maria, cu toate că în acele timpuri Fecioara trăia în Ierusalim. Auzind despre această minune, ea a venit la Lida şi a binecuvântat icoana creştină, aceasta primind astfel darul de a face minuni. Prima copie a acestei icoane a ajuns în Moldova fiind dăruită pe la 1400 de împăratul Ioan, paleologul Mitropolitului Iosif al Moldovei. Mai apoi Alexandru Muşat Vodă a dăruit-o Mănăstirii Neamţ, unde se află şi astăzi.

Alte icoane ale Prea Sfintei Fecioare cunoscute ca fiind făcătoare de minuni sunt la Mănăstirea Hotin (1672), Mănăstirea Dintr-un lemn, Nicula, Bistriţa (Neamţ) ş.a

Pr. Silviu Cluci - Icoana Maicii Domnului Odighitria - „Îndrumătoarea” de la Mănăstirea Xenofont

Icoana Maicii Domnului Odighitria este una dintre renumitele icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului păstrate în Sfântul Munte Athos.

Icoana Maicii Domnului Odighitria - „Îndrumătoarea”, purtată de egumenul Filotheu al Mănăstirii Karakalu şi egumenul Efrem al Mănăstirii Vatoped (Mănăstirea Vatoped, 2013)

Mănăstirea Xenofont este una dintre marile mănăstiri din Sfântul Munte Athos. Aici se păstrează, cu mare evlavie şi bucurie, trei mari icoane făcătoare de minuni: icoana Sfântului mare mucenic Gheorghe, icoana Sfântului mare mucenic Dimitrie şi icoana Maicii Domnului numită „Odighitria”. Numele icoanei vine de la cuvântul grecesc odigos, care înseamnă „călăuză” ori „arătătoare a căii”, adică „povăţuitoare”.

Teologia icoanei

„Odighitria” este denumirea dată tipului iconografic în care Fecioara Maria ţine Pruncul pe braţul stâng şi arată spre El, cu mână dreaptă. Pruncul Iisus ţine în mână un sul de hârtie, simbolizând Evanghelia. Această icoană reliefează în chip special Dumnezeirea Pruncului. Veşmântul lui Iisus este auriu, semn al divinităţii. Maica Domnului se simte învăţată şi ocrotită de Fiul pe care-L poartă în braţe, aşa cum sfinţii ierarhi ţin Sfânta Scriptură.

Chiar şi mâna dreaptă imită gestul de binecuvântare. Dacă Odighitria arată calea care este Hristos (Ioan 14, 6), ea se prezintă şi ca un simbol al Bisericii care-i călăuzeşte pe creştini, prin veacuri, spre capul ei, care este Hristos Mântuitorul.

Istoria icoanei

Odighitria a fost una dintre icoanele făcătoare de minuni din Constantinopol. Ea îşi datorează unei legende bizantine numele de „Îndrumătoarea”. Maica Domnului i-a călăuzit pe doi orbi pe drum şi le-ar fi redat vederea. Ea este atribuită Sfântului Luca, evanghelist şi pictor, care astfel a mărturisit taina lui Hristos prin cuvinte şi culori.

Prima astfel de icoană se spune că a fost zugrăvită de Sfântul apostol Luca, încă din vremea în care trăia Maica Domnului. Se spune că Maica Domnului, văzând icoana, a binecuvântat-o.

Mai apoi, Sfântul apostol Luca a trimis icoana la Antiohia lui Teofil, împreună cu Evanghelia sa (Luca 1, 3). După moartea lui Teofil, icoana a fost adusă în Ierusalim, iar de aici a fost trimisă la Constantinopol, unde a fost aşezată în Mănăstirea Odigon.

În secolul al IV-lea, potrivit tradiţiei, se spune că icoana a fost dusă la Roma, iar în secolul al VI-lea, Sfântul Grigore cel mare Dialogul o aşază în Biserica numele de „Sfântul Petru”. Copii după această icoană se crede că sunt păstrate până azi.

Icoana Maicii Domnului „Îndrumătoarea” de la Mănăstirea Xenofont

O astfel de copie, chiar una dintre cele mai vechi, este considerată a fi cea din Mănăstirea Xenofont.

Icoana Maicii Domnului „Îndrumătoarea” s-a aflat vreme îndelungată în Mănăstirea Vatoped din Sfântul Munte Athos, în katholikon, pe o coloană din strana stângă.

Însă în anul 1730, în vreme ce porţile bisericii erau încuiate, icoana a dispărut nu numai din biserică, ci şi din mănăstire, iar călugării crezură că a fost furată de tâlhari. Însă au aflat curând că se află la Mănăstirea Xenofont, cale de trei ore distanță de Vatoped.

Toți credeau că cineva a furat-o pe ascuns și, în consecință, icoana a fost adusă înapoi la locul ei, monahii vatopedini luând măsuri de pază mai stricte și pecetluind biserica. Dar nu după multe ore, când biserica a fost deschisă pentru slujbă, icoana lipsea iarăși din locul ei, foarte curând sosind și veste de la Mănăstirea Xenofont că ea se afla din nou în locul din biserica mare, pe care singură și-l alesese. Adusă din nou la Vatoped, icoana a apărut din nou în Mănăstirea Xenofont

Înduplecaţi de faptul că aceasta era cu adevărat o minune a Maicii Domnului, monahii vatopedini au fost atunci convinși că este vorba despre o minune și au hotărât să nu se mai împotrivească voinței Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Au dat fuga la Mănăstirea Xenofont pentru a se închina Maicii Domnului „Îndrumătoarea” și multă vreme de atunci încolo îi trimiteau untdelemn și ceară la noul ei sălaș. De atunci, monahii vatopedini și xenofondini prăznuiesc împreună această minune.

În anul 2013, cu binecuvântarea egumenului Alexie al Mănăstirii Xenofont, pentru întâia dată în ultimii 283 de ani, icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului „Odigitria” a fost adusă în katholikonul Mănăstirii Vatoped, cu ocazia sărbătorii Sfinţilor Vatopedini (10 iulie).

Privegherea urmată de Sfânta Liturghie a avut drept protos pe prea sfinţitul Gavriil de Diavleia, din partea Bisericii Greciei.

Iconografie - Icoana Maicii Domnului din Korsun

Icoana Maicii Domnului din Korsun este considerată a fi una dintre icoanele pictate de Sfântul evanghelist Luca. Această icoană a fost păstrată în Efes, cu mare cinste. Pe 9 octombrie 988, o copie a acestei icoane a fost mutată de la Korsun la Kiev de către Sfântul și marele cneaz Vladimir (prăznuit pe 15 iulie), fiind cunoscută sub numele de „icoana Maicii Domnului din Korsun”.

Traducere și adaptare: Mihai-Alex Olteanu
Sursa: http://oca.org

Icoana Maicii Domnului din Korsun este prăznuită pe 9 octombrie.

Icoana Maicii Domnului din Korsun este considerată a fi una dintre icoanele pictate de Sfântul evanghelist Luca. Această icoană a fost păstrată în Efes, cu mare cinste. Pe 9 octombrie 988, o copie a acestei icoane a fost mutată de la Korsun la Kiev de către Sfântul și marele cneaz Vladimir (prăznuit pe 15 iulie), fiind cunoscută sub numele de „icoana Maicii Domnului din Korsun". Mai târziu, această icoană a fost mutată la Novgorod, și de acolo la Moscova, în Catedrala „Adormirii Maicii Domnului" din Kremlin.

O altă copie a icoanei Maicii Domnului din Korsun a fost adusă din Grecia în Rusia de Sfânta Eufrosina de Poloțk (prăznuită pe 23 mai), în 1162.

Sfânta Eufrosina a fondat Mănăstirea Mântuitorului din Poloțk. Când a aflând că la Menignus în Grecia se afla o copie a icoanei pictată de Sfântul apostol Luca, a trimis daruri bogate Împăratului bizantin și patriarhului Luca Chrysoverghi, cerându-le să-i trimită această icoană.

Icoana a fost trimisă în Rusia de la Efes și în drumul ei a trecut prin Korsun. La cererea locuitorilor acestui oraș, a rămas acolo aproximativ un an, devenind cunoscută ca icoana Maicii Domnului din Korsun.

În anul 1239, icoana a fost mutată în Toropeț, cu ocazia cununiei fiicei cneazului din Poloțk, prințesa Alexandra de Poloțk cu Sfântului cneaz Alexandru Nevski (prăznuit pe 23 noiembrie), unde a rămas până în 1917.

Icoana Maicii Domnului din Korsun este menţionată şi în viaţa Sfintei Doroteea de Kaşin (prăznuită pe 24 septembrie), care a găsit o icoană a Maicii Domnului din Korsun între ruinele unei mănăstiri, a păstrat-o în chilia ei, icoana devenind cunoscută prin minunile săvârşite (sec. XVI).

Maria Burlă - „Ceea ce este revelat în arta icoanei este felul prin care imaginea lui Iisus Hristos ne-a fost transmisă”

„Imaginaţia creatoare şi libertatea iconarului nu se mişcă în acelaşi fel cu cea a oricărui creator de artă. Iconarul are libertatea de a gândi plastic şi de a redesena imaginea unui chip sau aspecte din realitatea imediată, dar această alcătuire trebuie să fie neapărat şi iconică, după criterii care accentuează importanţa sufletului”, consideră ieromonahul Mihail, pictor în cadrul Atelierului „Sfântul apostol și evanghelist Luca” al Mănăstirii Sfinții trei Ierarhi” din Iași. Sfinția sa ne va împărtăși câteva din tainele icoanei.

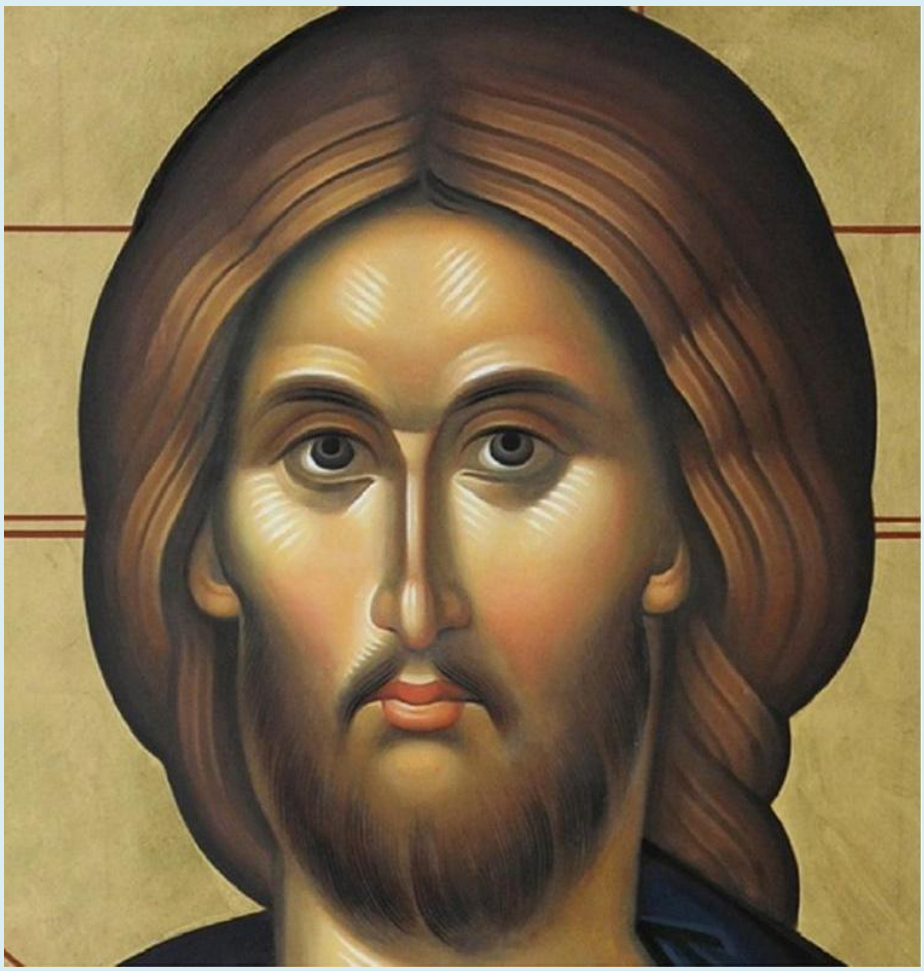

Chipul Mântuitorului din icoana realizată de părinții-pictori de la Mănăstirea „Sfinții trei Ierarhi”, icoană aflată spre închinare în Catedrala Mitropolitană din Iași

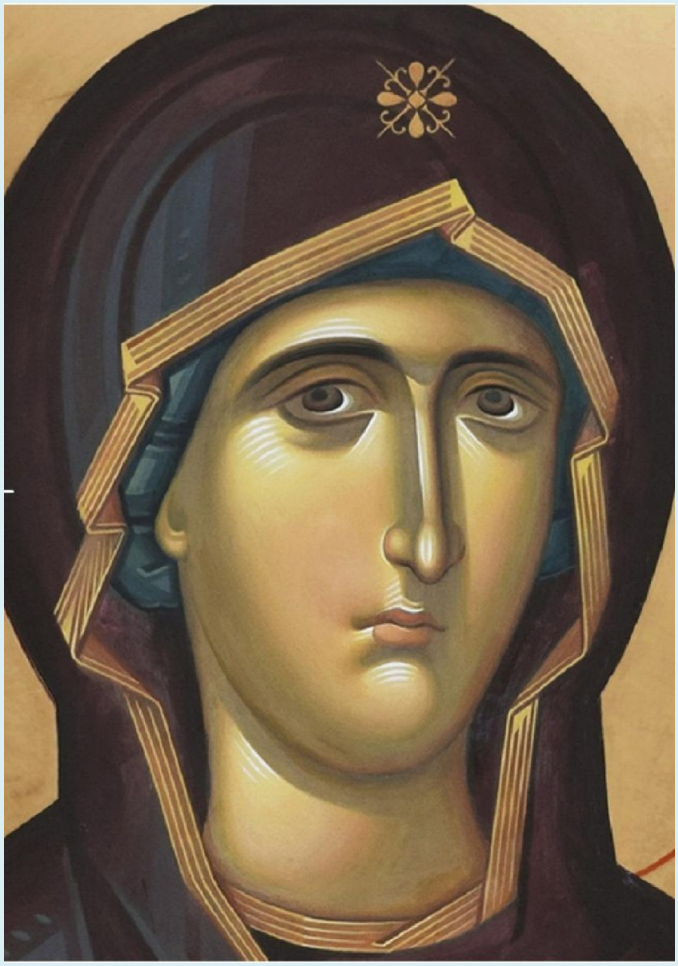

5

Chipul Maicii Domnului din icoana aflată, de asemenea, spre închinare în Catedrala Mitropolitană din Iași

Prea cuvioase părinte, mai există loc pentru originalitate și creativitate în actul realizării icoanelor?

Cultura iconarului, care trebuie să reunească deodată pe cea a pictorului şi pe cea a teologului, este necesară în măsura în care nu transformă pe pictor într-un teoretician de artă, în dezavantajul profesionalismului şi, de asemenea, nu aduce vreo ştirbire dogmei, pe care să o sacrifice în favoarea actului estetic.

Imaginaţia creatoare şi libertatea iconarului nu se mişcă în acelaşi fel cu cea a oricărui creator de artă. Iconarul are libertatea de a gândi plastic şi de a redesena imaginea unui chip sau aspecte din realitatea imediată, dar această alcătuire trebuie să fie neapărat şi iconică, după criterii care accentuează importanţa sufletului. Frumuseţea formei iconice nu se poate exprima prin orice frumuseţe plastică formală, dacă aceasta nu exprimă Divinul. Libertatea iconarului de a interpreta şi

de a compune noi forme şi formule iconografice nu va da roade desăvârşite decât în interiorul Tradiţiei Bisericii.

Ceea ce este revelat în arta icoanei este felul prin care imaginea lui Iisus Hristos ne-a fost transmisă. Nu orice materie şi nu orice reprezentare plastică poate sluji această mediere. Imaginea iconică este născută şi asistată de energiile necreate ale Duhului Sfânt, fiind singura formă artistică a cărei transfigurare plastică poate înlesni şi sfinţirea acestor imagini care devin, la rândul lor, mijlocitoare ale harului.

„Personalitatea fiecăruia își spune cuvântul în opera creată”

Imaginea iconică, deşi rămâne în esenţă stabilă ca structură, are o anumită mobilitate ce permite nenumărate abordări şi interpretări care dau şi nota de particularitate unei şcoli iconografice, după care putem distinge, de exmplu, şcoala rusă de cea greacă, sau o icoană pictată de Sfântul Andrei Rubliov de una realizată de Teofan Cretanul.

Chiar dacă de obicei se execută copii după modele de icoane gata făcute, personalitatea fiecăruia își spune cuvântul în opera creată. Dacă vei pune câțiva pictori să copie același model, n-o să-l facă la fel. Unul va pune accentul pe ceva, altul, pe altceva. O diversitate va exista întotdeauna. Și este bine că se întâmplă așa.

În atelierele mari se obișnuiește ca unul să facă veșmintele, altul portretele, unul grunduiește, altul aurește, lucru acceptabil, dacă rutina și neconcordanța între executarea cu aceeași știință și aceeași calitate a diferitelor etape de lucru, de către diferite persoane, nu ar afecta unitatea ansamblului și rezultatul final.

Așadar, e recomandat ca un pictor să facă o lucrare de la început până la sfârșit.

Dacă la faptul că nu toți sunt la fel de talentați, la fel de pregătiți și la fel de motivați, se întâmplă să se adauge și graba de a realiza cât mai multe exemplare, atunci rezultatul este inevitabil o scădere a calității și a valorii artistice a icoanelor. Ideal ar fi ca o icoană să fie realizată integral de o singură persoană care să-și asume răspunderea întregii concepții, de la prepararea suportului până la vernisare. Bineînțeles că sunt și icoane colective de mare valoare, dar acestea au calitatea că, deși pictate de mai mulți iconari, privindu-le, nu vezi decât un autor, neavând ce să reproșezi, nici stilistic, nici cromatic și nici compozițional. Dar cazurile sunt rare.

Prea cuvioase părinte, ce sfaturi le-ați da celor care vor să înceapă să picteze icoane?

Depinde, de la caz la caz. Contează și mediul din care vine persoana respectivă și ce anume dorește să facă. Fiecare trebuie luat în context. Trebuie, de asemenea, să aibă pregătirea și așezarea necesară, trebuie să fie îmbisericit; să respecte toate rânduielile Bisericii. Cel care dorește să se dedice artei (cu atât mai mult celei iconografice) trebuie, ori să se angajeze în această misiune cu toată ființa sa, ori să n-o facă deloc. Dacă respectă canoanele iconografice și tehnica de lucru și dacă nu transformă demersul artistic într-o afacere cu obiecte de artizanat, oricine are talent și se pregătește pentru aceasta poate picta icoane.

Atunci când începi să faci pictură religioasă, te ajută foarte mult dacă ai studii de specialitate în domeniul artei, dar nu este obligatoriu. Sunt și oameni foarte talentați care nu au studii în acest domeniu, dar care printr-un efort susținut reușesc să realizeze icoane de o calitate și valoare chiar mai mare decât cei care au diplome de specialitate.

E adevărat că dacă ai ABC-ul în studiul artelor plastice, îți va veni mai ușor, nu vei mai sta să înveți compoziție, armonie, cromatică și alte aspecte care sunt esențiale în orice fel de artă, nu doar în cea religioasă. La secția de artă sacră a Facultății de Teologie, o oră, două pe săptămână dedicate acestor lucruri este foarte puțin. De aceea, șansa unui student de a învăța cu adevărat ceva ar fi ca, în paralel, în timpul liber, să lucreze pe un șantier de restaurare sau să se angajeze ca ucenic pe lângă un pictor de biserici.

Protosinghel Ioanichie Bălan - Odoarele Mănăstirii Dionisiu - Pelerinajul părintelui Cleopa la Athos

Ne închinăm şi la sfintele moaşte ce se păstrează în Sfântul Altar. Această mănăstire are unele dintre cele mai importante moaşte şi anume:

- ⇒ *mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, cu care a botezat pe Hristos în râul Iordan;*
- ⇒ *mâna dreaptă a Sfântului evanghelist Luca, cu care a scris frumoasa sa Evanghelie;*
- ⇒ *mâna Sfântului Antipa al Pergamului,*
- ⇒ *a Sfântului Ioan cel milostiv şi altele,*
- ⇒ *precum şi moaştele întregi ale Sfântului Nifon, patriarhul Constantinopolului († 1508), fost mitropolit al Ţării Româneşti între anii 1500-1504. Numai craniul sfântului se păstrează în Catedrala Mitropolitană din Craiova.*

Cântăm troparul hramului şi un axion, apoi vizităm biblioteca şi tezaurul.

În bibliotecă se păstrează 804 manuscrise pe pergament şi hârtie, 27 suluri pe pergament şi peste 5.000 de cărţi tipărite, printre care o mică parte sunt în limba română, în chirilică, lucrate în tiparniţele româneşti. Toate sunt bine păstrate şi aşezate în rafturi speciale.

Tezaurul conţine numeroase Evangheliare cu miniaturi, dintre care unele sunt româneşti. Apoi, multe veşminte vechi de fir, donate de domni şi ctitori; sfinte vase în filigran, icoane bizantine portabile, cutii de argint pentru sfintele moaşte şi mai ales chivotul de aur şi argint donat de Neagoe Basarab, în anul 1515, în care se păstrează moaştele Sfântului Nifon. Chivotul sau relicvariul este lung de 57 cm, lat de 28 cm şi înalt de 53 cm, şi are câteva turnuri deasupra cu ornamentaţii de filigran. A fost lucrat în Ţara Românească şi este cel mai de preţ obiect din metal preţios din tezaurul Mănăstirii Dionisiu şi chiar din Athos.

În vitrine sunt expuse câteva documente preţioase bizantine şi româneşti, printre care şi o Evanghelie donată de Mircea Ciobanu şi Doamna Chiajna (sec. XVI). Evanghelia este scrisă în Ţara Românească, cu alese miniaturi şi, ceea ce este foarte rar, cu notaţii muzicale psaltice deasupra cuvintelor, pentru a putea fi mai uşor cântată la slujbe. În două dulapuri metalice se păstrează sute de documente de danie, printre care nu puţine sunt româneşti.

Părintele Mihail, un călugăr grec învăţat, ne dă explicaţii amănunţite, cu multă bunăvoinţă, iar părinţii Teoctist şi Damaschin ne sunt translatori.

(Protosinghel Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Locurile Sfinte, editura Episcopiei Romanului şi Huşilor, 1992, pp. 465-466)

Mihai Alex Olteanu - Care sunt simbolurile Sfinților evangheliști în iconografie?

Sfântul evanghelist Matei - Mănăstirea Sucevița (Foto: pr. Silviu Cluci)

Omul, simbol al Sfântului evanghelist Matei - Mănăstirea Govora (Foto: pr. Silviu Cluci)

Sfântul evanghelist Marcu - Mănăstirea Sucevița (Foto: pr. Silviu Cluci)

Leul, simbol al Sfântului evanghelist Marcu - Mănăstirea Govora (Foto: pr. Silviu Cluci)

Sfântul evanghelist Luca - Mănăstirea Sucevița (Foto: pr. Silviu Cluci)

Vițelul, simbol al Sfântului evanghelist Luca - Mănăstirea Govora (Foto: pr. Silviu Cluci)

Sfântul evanghelist Ioan - Mănăstirea Sucevița (Foto: pr. Silviu Cluci)

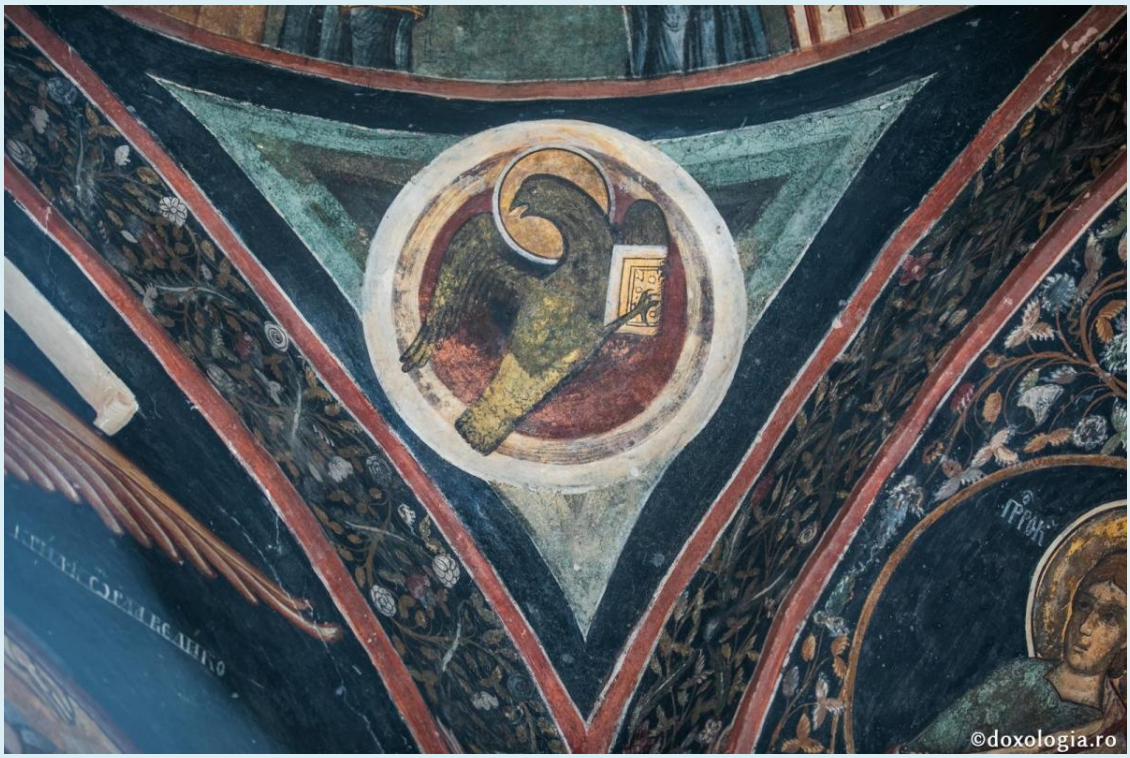

Vulturul, simbol al Sfântului evanghelist Ioan - Mănăstirea Govora (Foto: pr. Silviu Cluci)

Simbolurile celor patru evangheliști sunt zugrăvite cu aureolă și cu aripi, fiind inspirate din Cartea Apocalipsei: „Şi fiinţa cea dintâi era asemenea leului, a doua fiinţă asemenea viţelului, a treia fiinţă avea faţă de om, iar a patra fiinţă era asemenea vulturului care zboară” (Apocalipsa 4, 7) și de proorocia lui Iezechiel: „Feţele lor? - Toate patru aveau câte o față de om înainte, toate patru aveau câte o faţă de leu la dreapta, toate patru aveau câte o faţă de bou la stânga şi toate patru mai aveau şi câte o faţă de vultur în spate” (Iezechiel 1, 10).

Omul a fost ales ca simbol al Sfântului evanghelist Matei, deoarece acesta își începe Evanghelia cu înșiruirea oamenilor din genealogia după trup a Mântuitorului.

Leul a fost ales ca simbol al Sfântului evanghelist Marcu, deoarece acesta ne vorbește la începutul Evangheliei despre Sfântul proroc Ioan Botezătorul, ca fiind „Glasul celui ce strigă în pustie” (Marcu 1, 3), care amintește de răgetul leului.

Vițelul a fost ales ca simbol al Sfântului evanghelist Luca, deoarece acesta este singurul evanghelist care vorbește despre „vițelul cel gras” care, potrivit parabolei întoarcerii fiului risipitor, este sacrificat la ospăț.

Vulturul a fost ales ca simbol al Sfântului evanghelist Ioan, deoarece acesta se înalță asemenea vulturului, în descrierea Logosului Dumnezeiesc și felul în care pune în valoare iubirea divină cea mai presus de lume, afirmând că Dumnezeu este iubire (Ioan, 4, 8).

(Foto) Mormântul și moaștele Sfântului apostol Luca din Teba - Grecia

© doxologia.ro

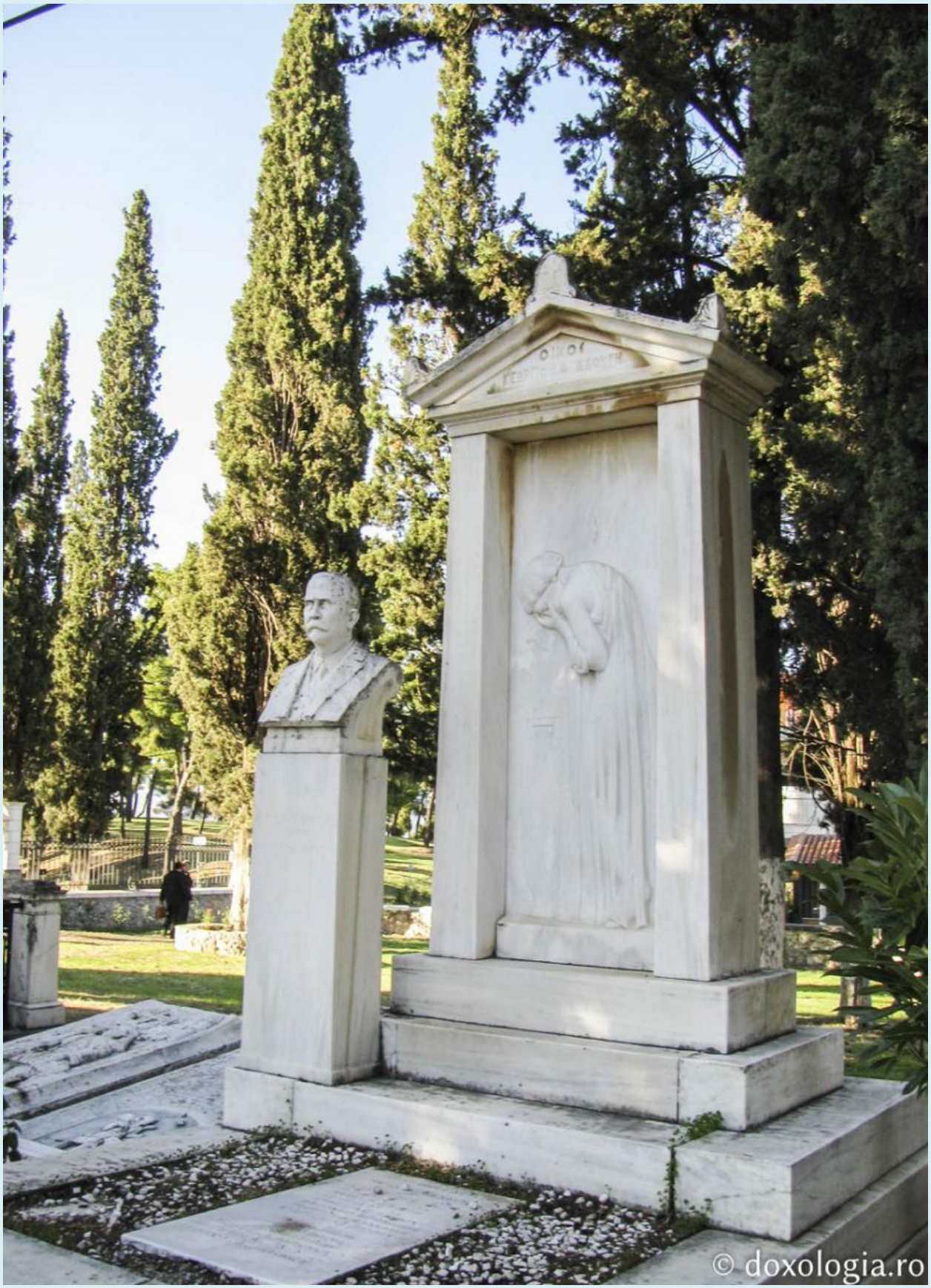
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Ὁ ἅγ. εὐαγ. ΛΥΚΑΣ
© doxologia.ro

Ο ΑΓ. ΕΥΑΓ.
ΛΟΥΚΑΣ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Ο ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
© doxologia.ro

Semnificaţie nume

Luca (masc.) – este un posibil hipocoristic al grecescului Lukanós, nume etnic cu semnificaţia „din Lucania”, fie al grecescului „Leukos = alb", având înţelesul de „blond", sau, „răsăritean", adică om venit dinspre răsărit, corespunzător latinescului Lucius (format de la substantivul lux, -cis„ „Lumină”).

Nume calendaristic creştin.

Derivatele: Lucan, Lucşa, Lucaci (probabil de proveniență maghiară), Lucaş, Lucăcilă, Luculeț.etc.

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

176

Viața, Acatistul și Paraclisul Sfântului Apostol și Evanghelist LUCA

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Sfinte Apostole și Evanghelist Luca, roagă pe milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de păcate sufletelor noastre”.

Troparul Sfântului Apostol și Evanghelist Luca

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-567-2

Icoane

Dionisie din Furna, în Erminia sa (ed. Sophia, Bucureşti, 2000, pp. 148-150), arată că Sfântul apostol Luca evanghelistul poate fi reprezentat în mai multe feluri.

- ✓ *În general, el este zugrăvit ca un tânăr cu părul creţ, cu puţină barbă.*
- ✓ *Tot astfel (tânăr) este zugrăvit şi în reprezentările individuale ale sfinţilor, ţinând în mână Evanghelia.*
- ✓ *De asemeni, el mai poate fi reprezentat pictând icoana Maicii Domnului Povăţuitoarea, el fiind, conform tradiţiei Bisericii, întemeietorul iconografiei şi sfânt ocrotitor al iconografilor.*
- ✓ *În rândul evangheliştilor, este reprezentat stând în casă, sub un baldachin şi scriind Evanghelia, pe care se văd cuvintele: "Deoarece mulţi s-au încercat să alcătuiască o istorisire despre faptele deplin adeverite între noi...".*

Simbolul său este viţelul.

Icoana din Mănăstirea Maicii Domnului Paleokastritsa, Corfu, Grecia

Icoana din biserica Sfântă Teodora împărătească, Corfu, Grecia

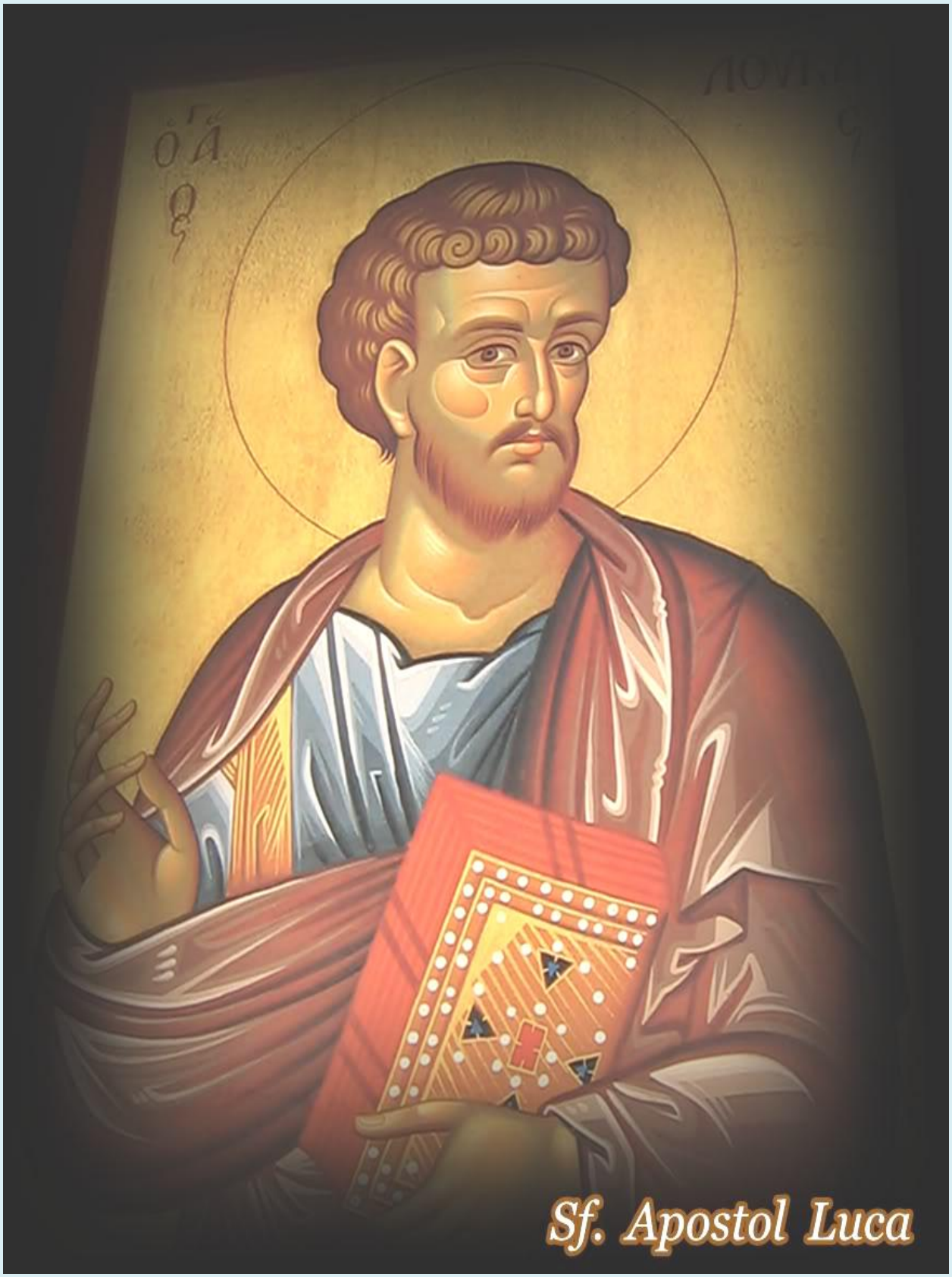

Icoana din biserica Sfântă Teodora împărătească, Corfu, Grecia

Ο ΑΓΙ
ΟΣ
ΛΟΥ
ΚΑΣ

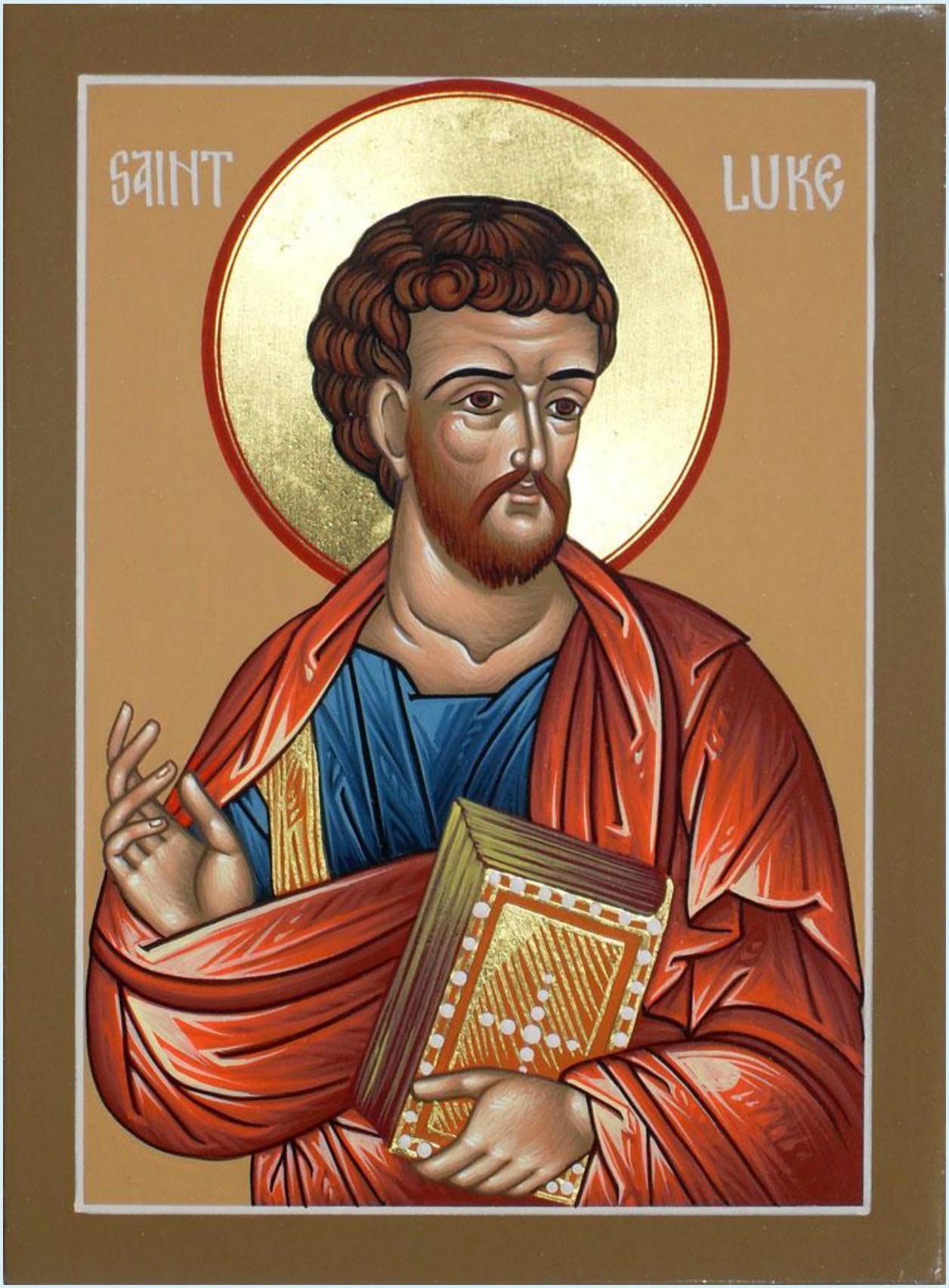
SAINT
LUKE

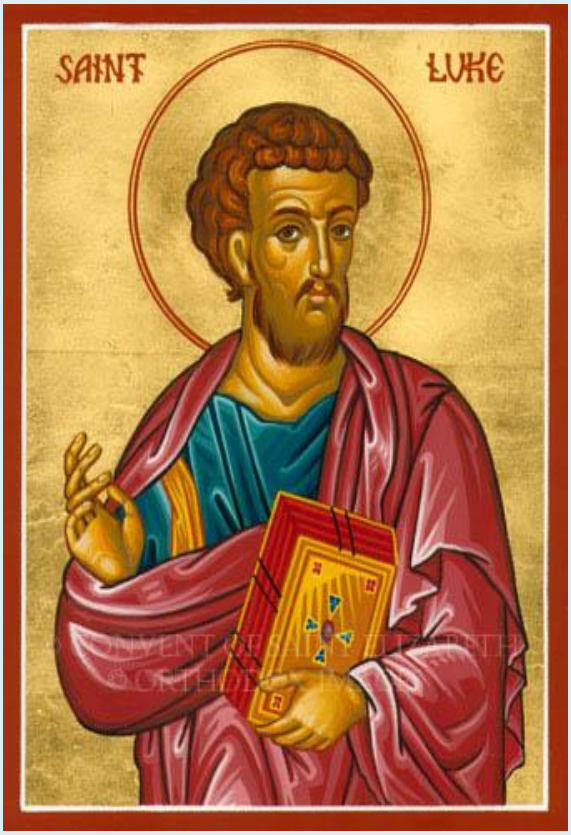
SAINT
LUKE

СВ.ЕВ.
ЛУКА

SF. AP. EV.
LUCA

18 octombrie

SF. AP.
LUCA

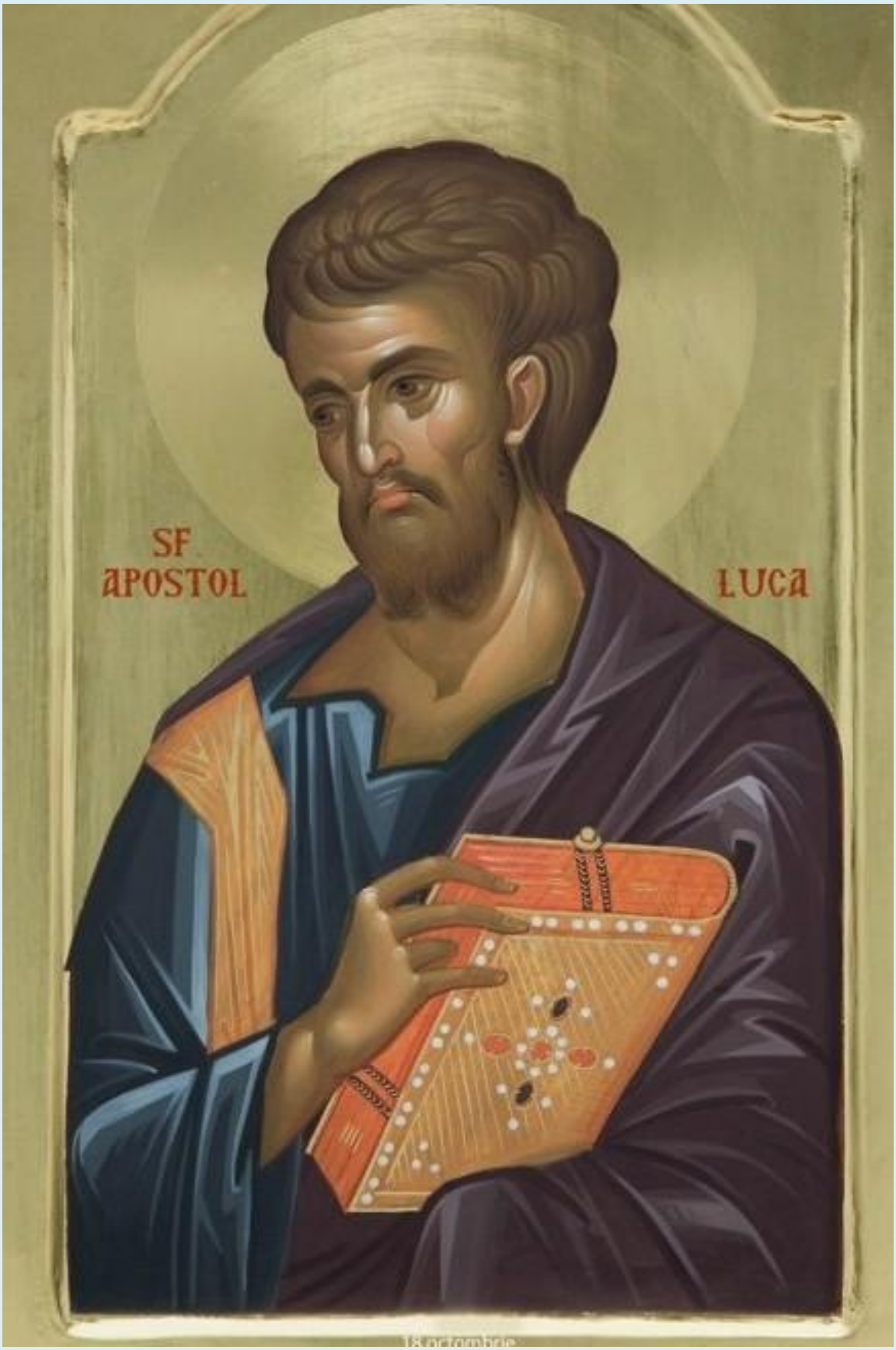
SF
APOSTOL
LUCA

ΛΟΥΚΑΣ

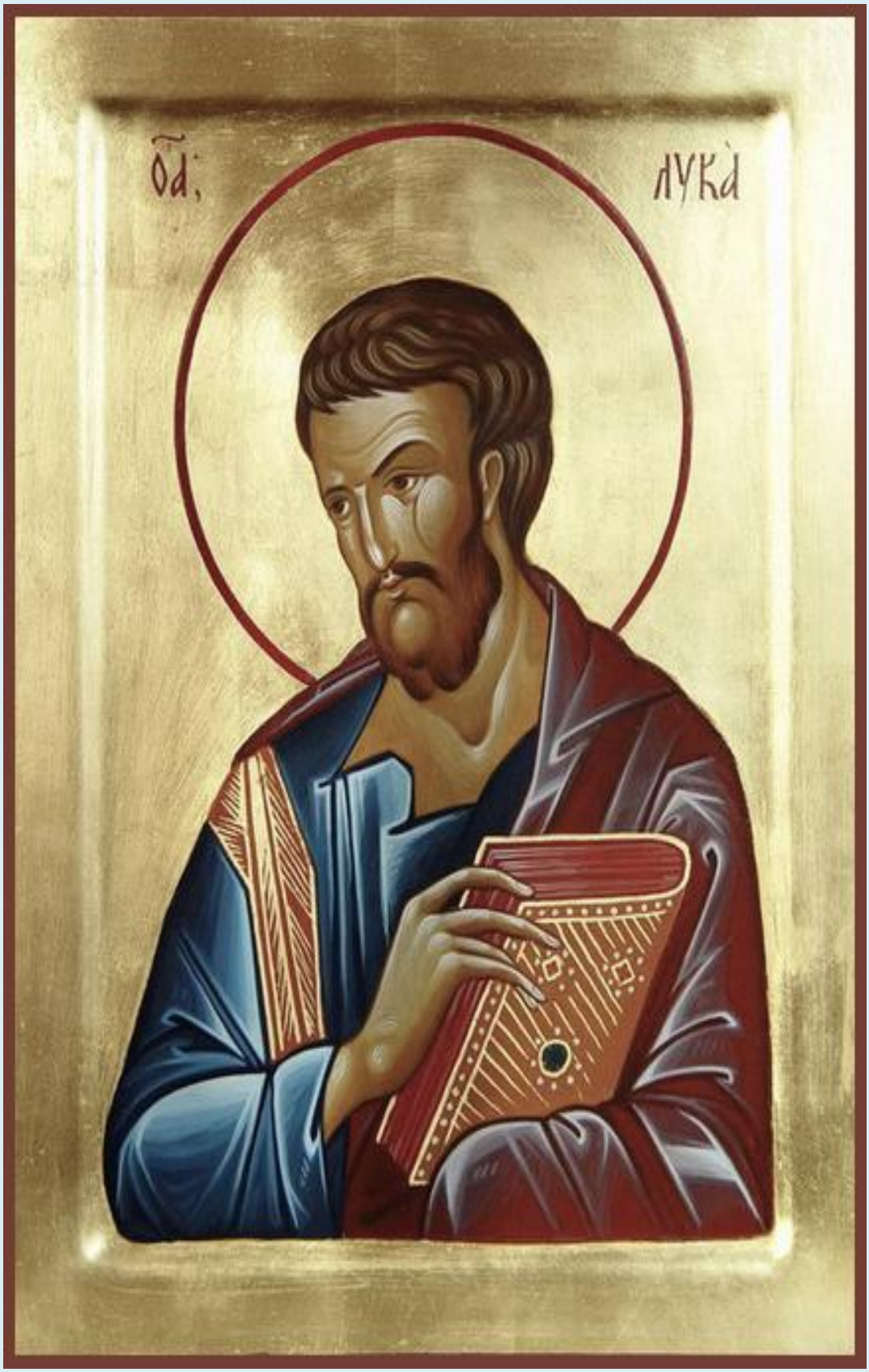
ОА.
ЛУКА

СВ. АП.
ЛУКА

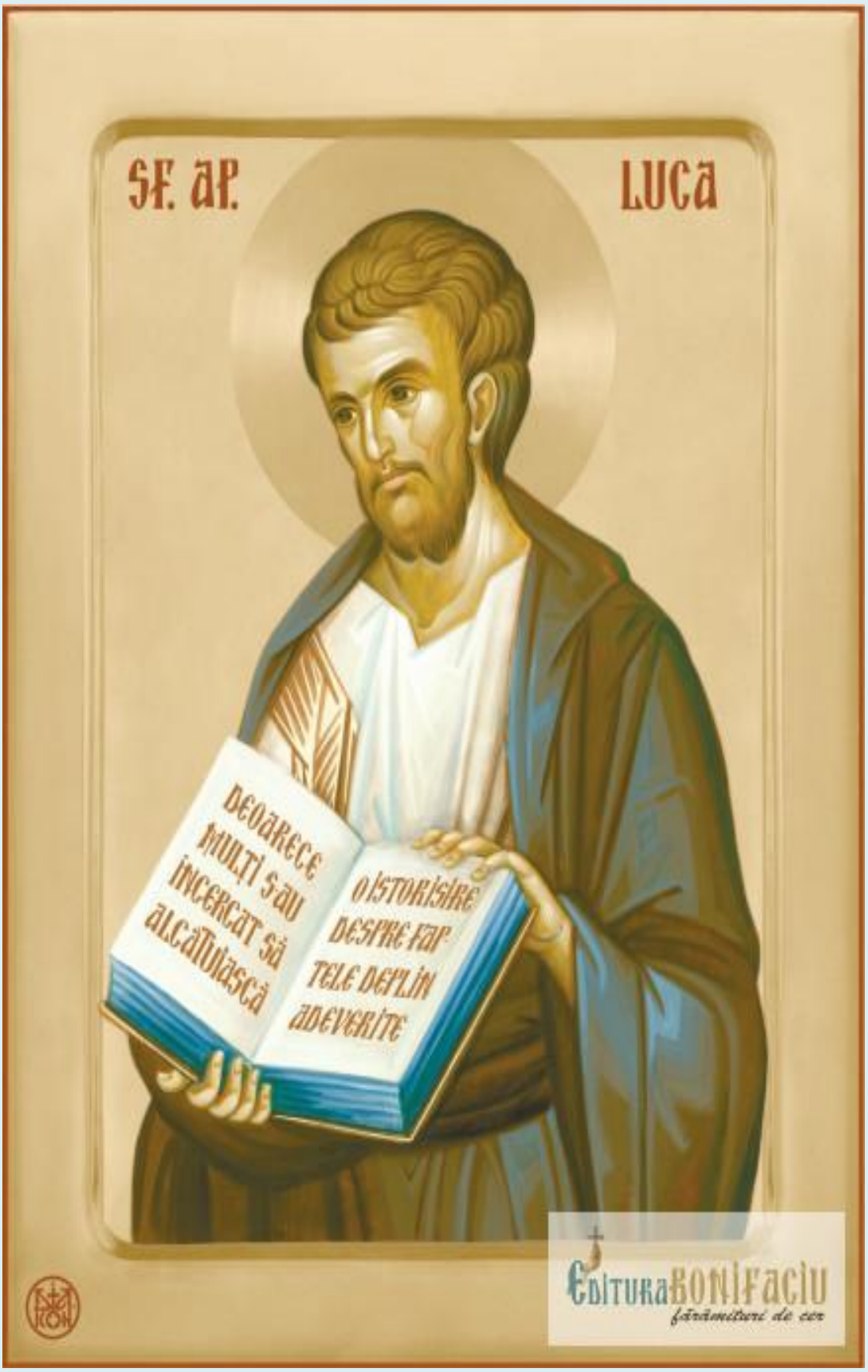
SF. AP.
LUCA
DEOARECE
MULȚI S-AU
ÎNCERCAT SĂ
ALCĂTUIASCĂ
O ISTORISIRE
DESPRE FAP-
TELE DEPLIN
ADEVERITE
EDITURA BONIFACIU
fărâmițare de cer

ὁ Ἅ
ΛΟ
ΥΚ
ΑΣ

ЛУКА

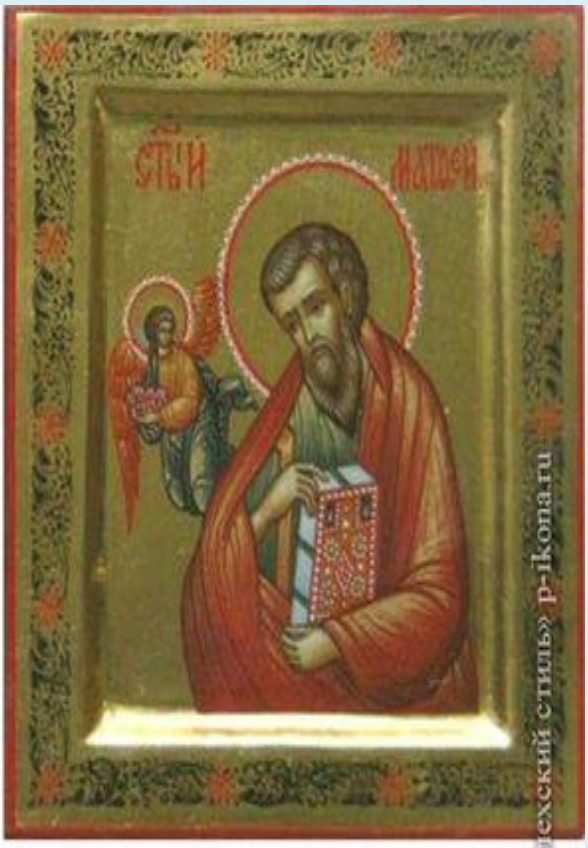

©2010 Мастерская «Греческий стиль» p-ikona.ru

SF·AP·
ANDREI
SF·AP·
EV·
LVCA

GIFT OF
MR·JOSEPH A·SERRE·

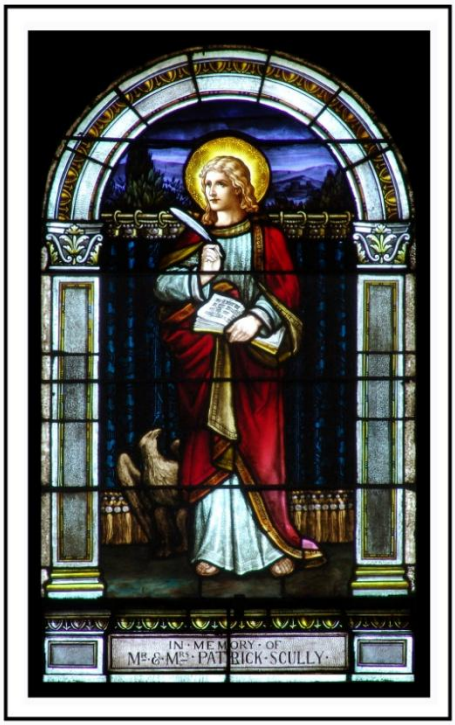
IN·MEMORY·OF
MR·&MRS·PATRICK·SCULLY·

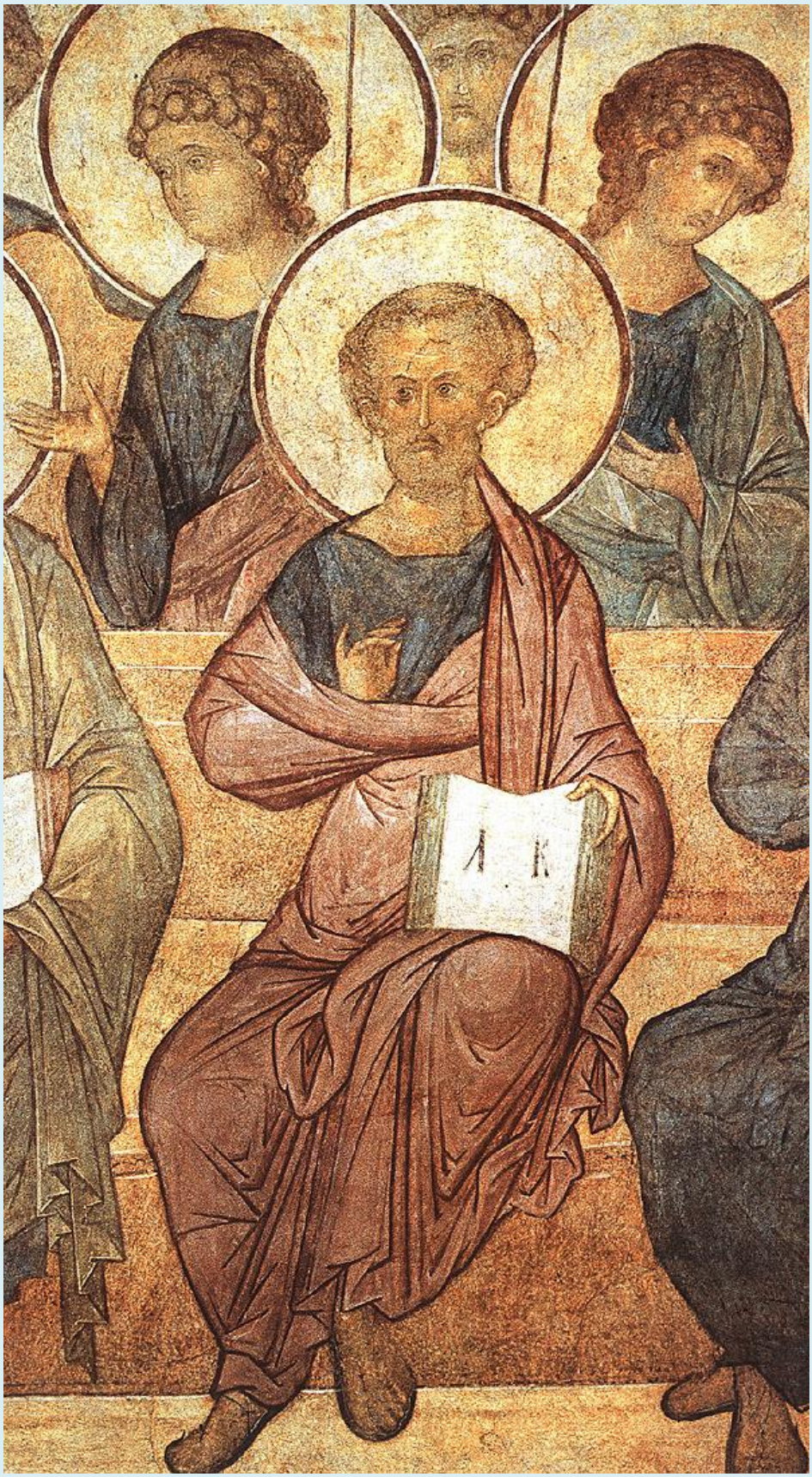

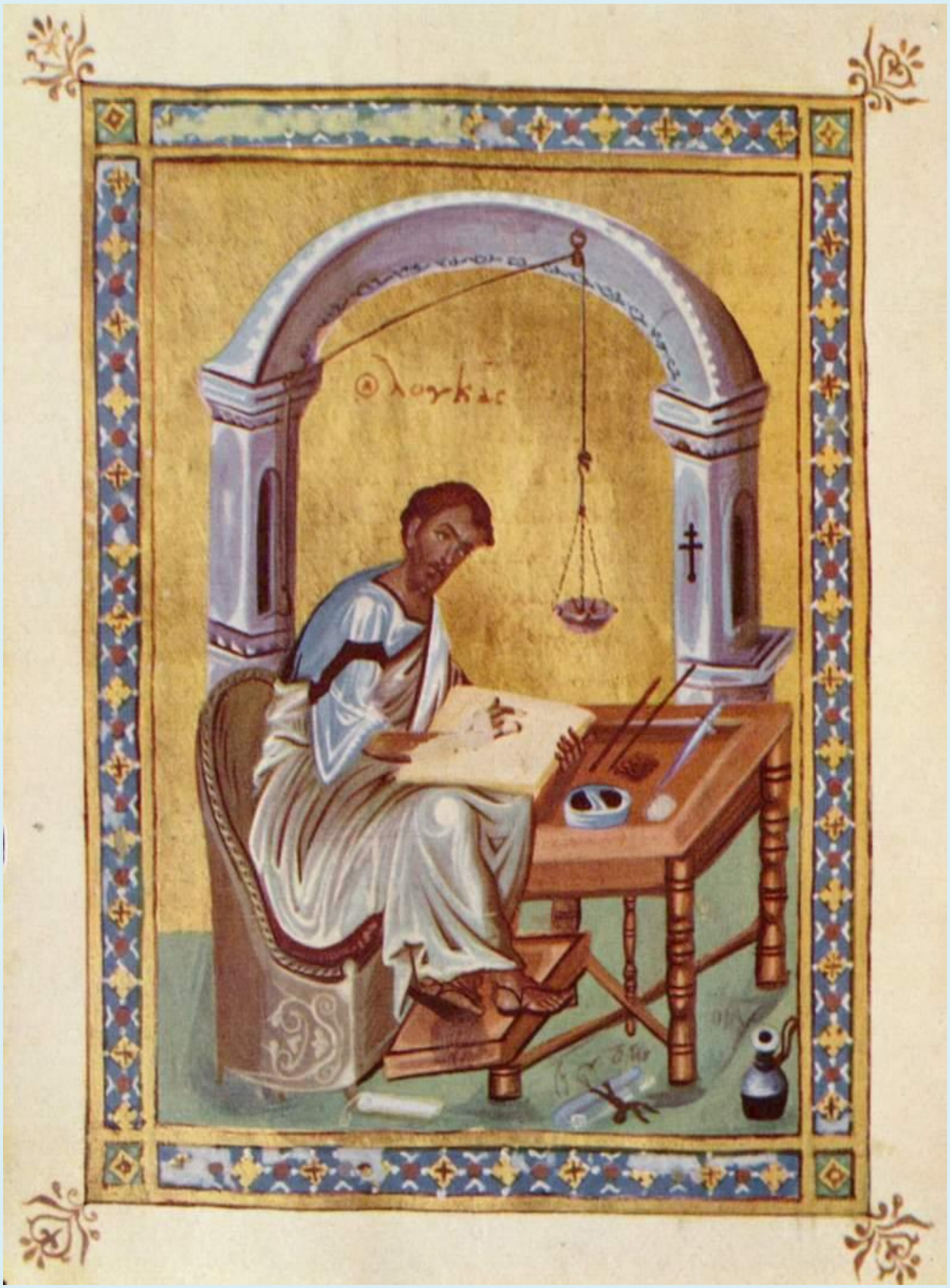
Λουκᾶς

ОЦ ЛУКА

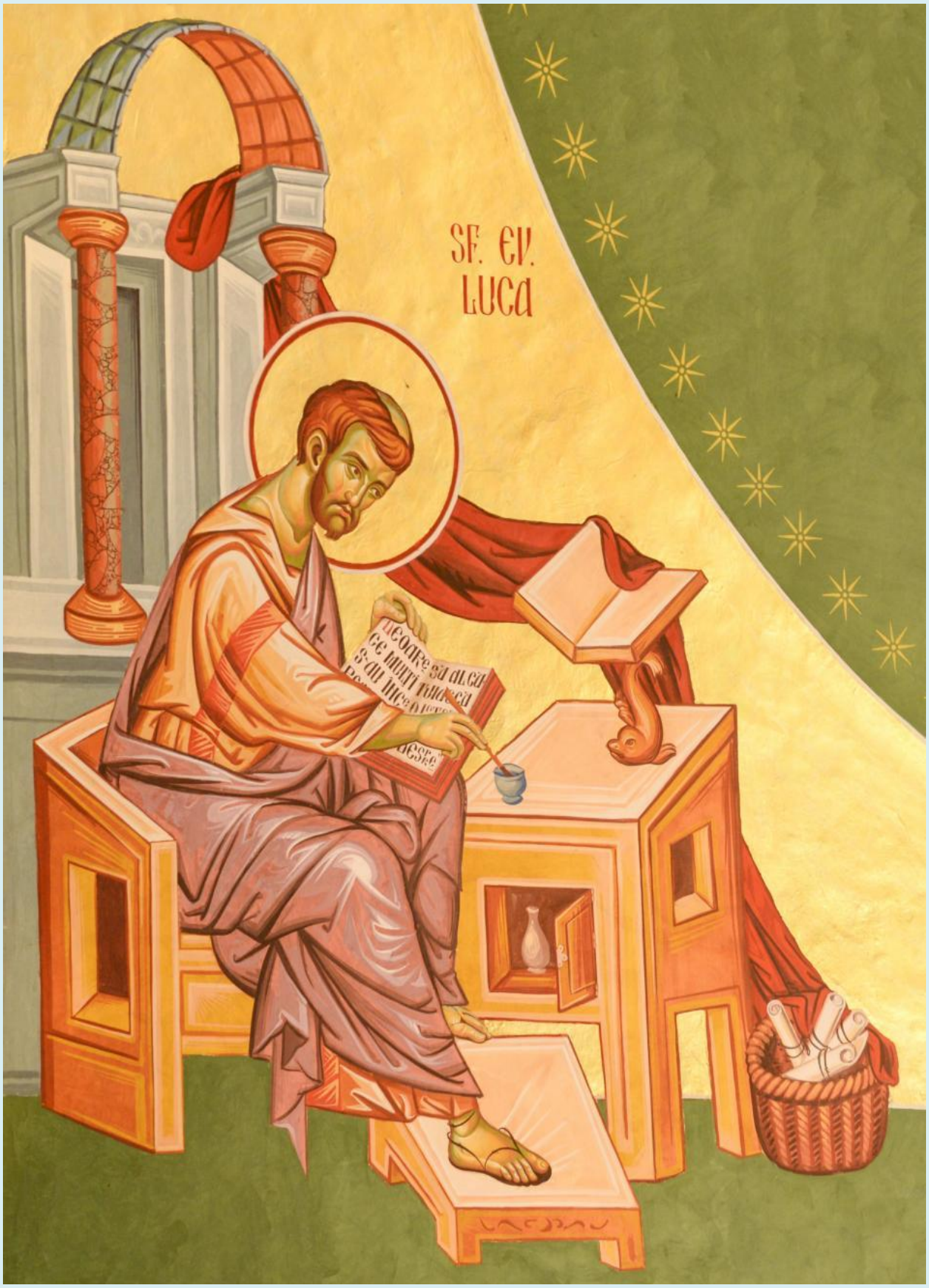
SF. EV.
LUCA

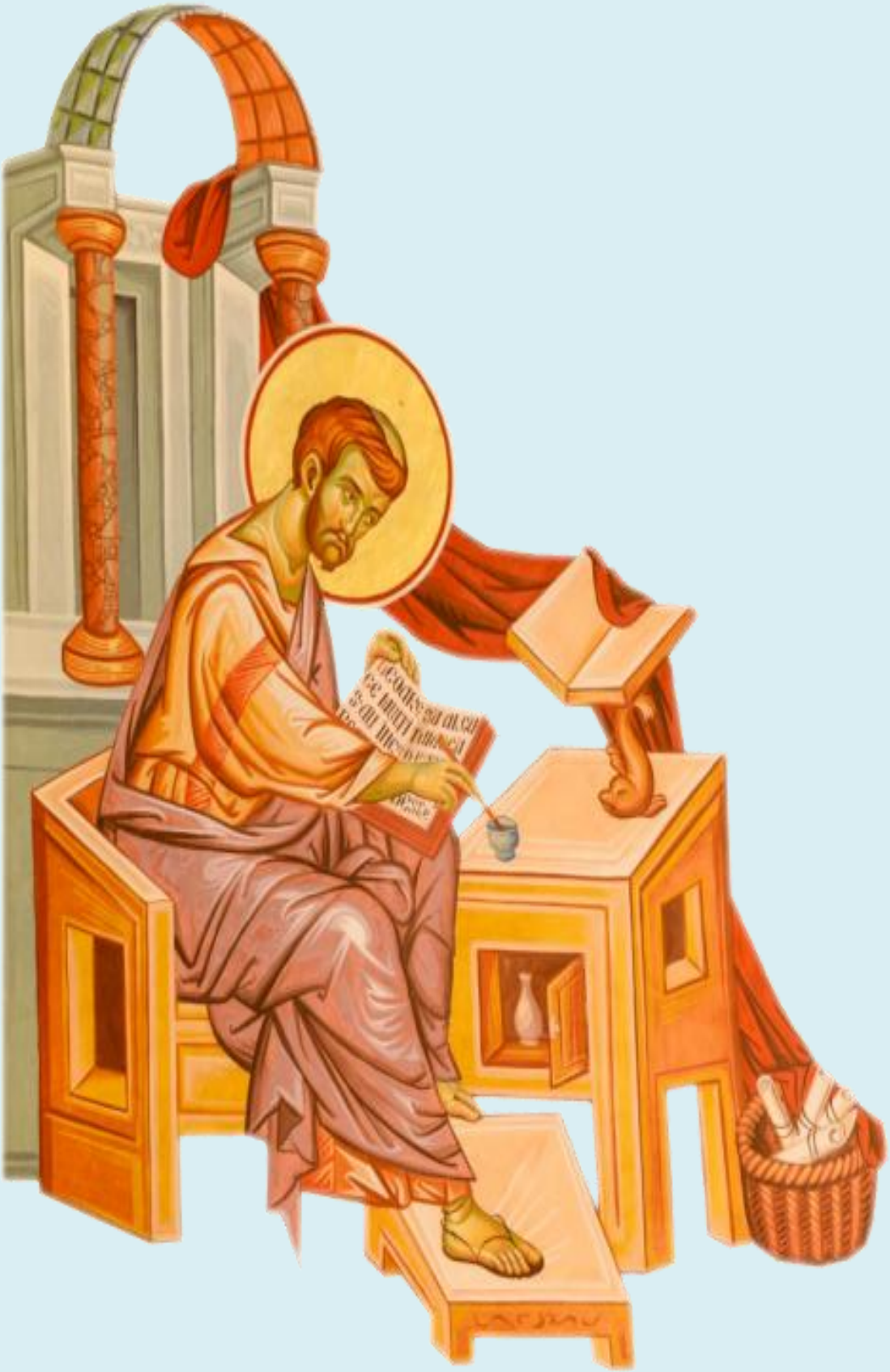

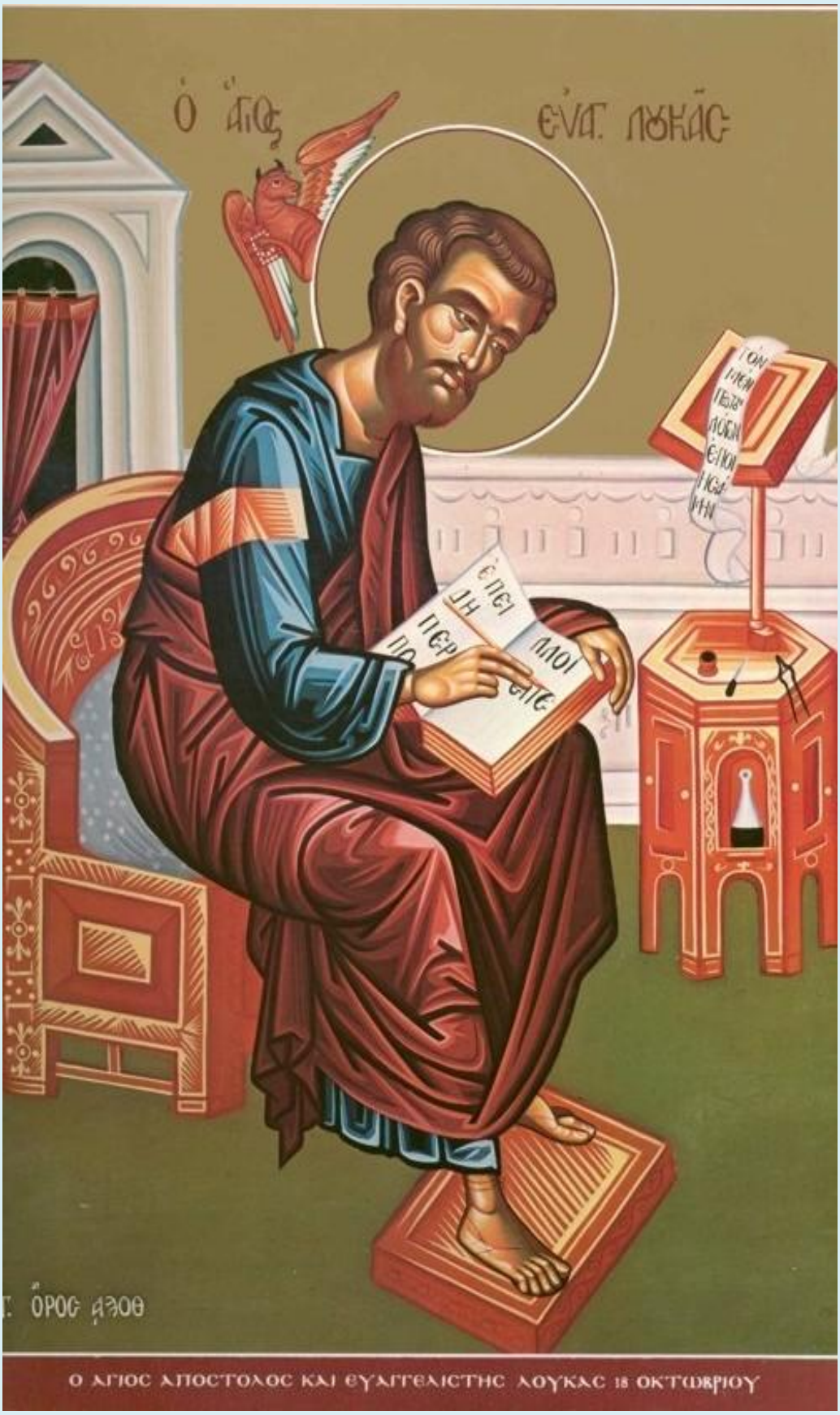
Ο ΑΓΙΟΣ ΕΥΑΓ. ΛΟΥΚΑΣ
Ο ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΛΟΥΚΑΣ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

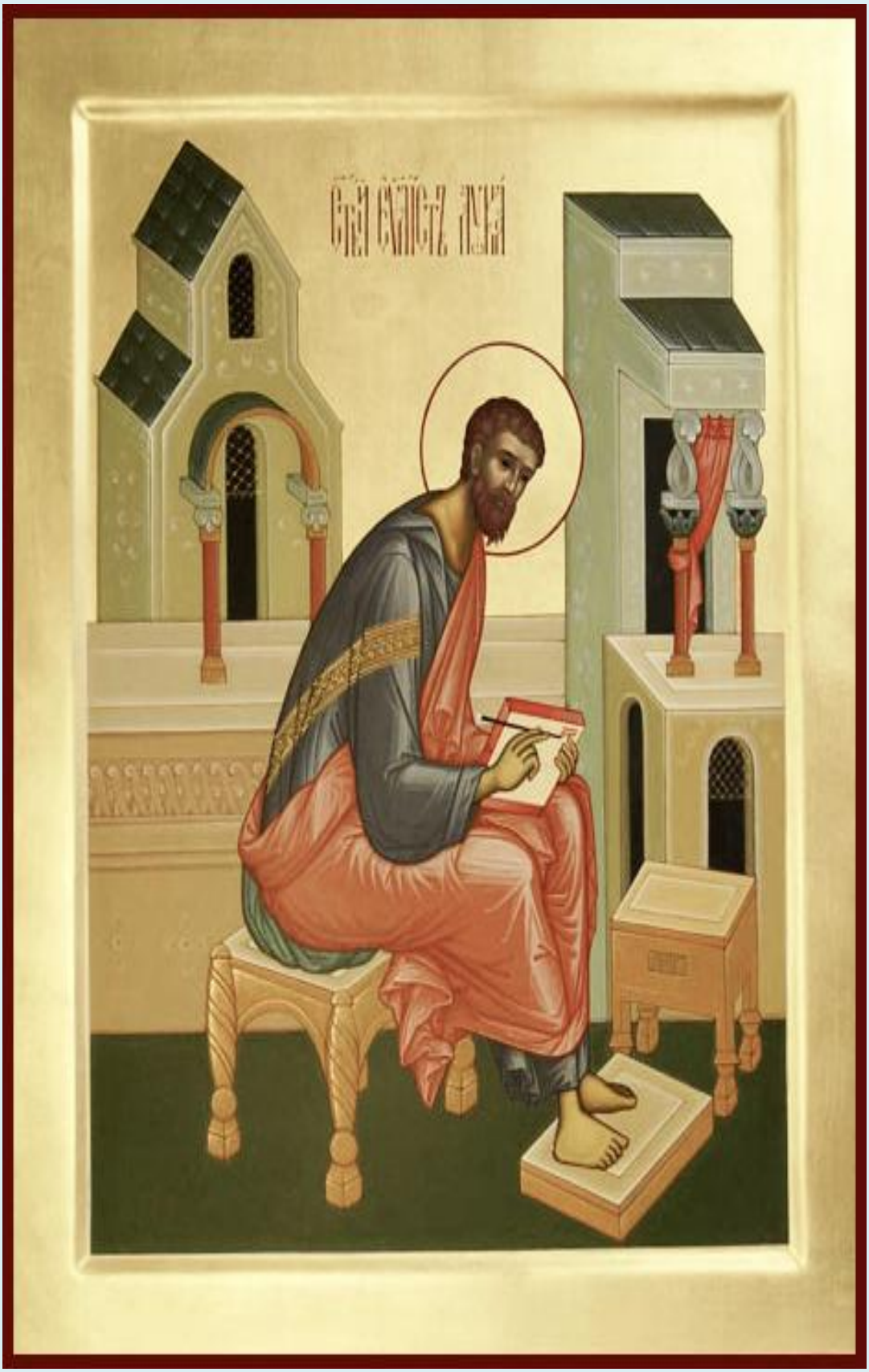

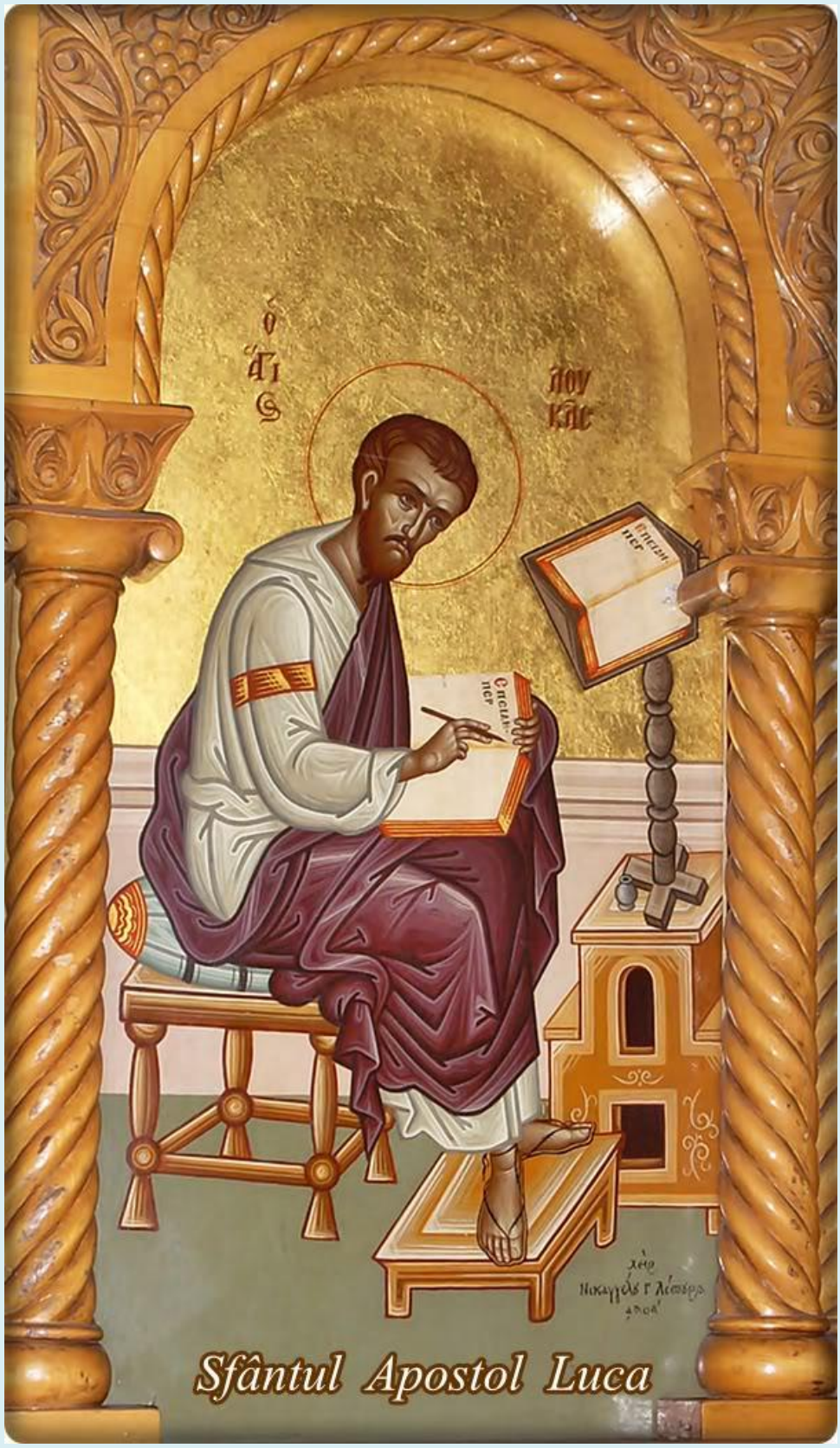

Icoana din biserică Sfântul Nicolae Planas, Grecia

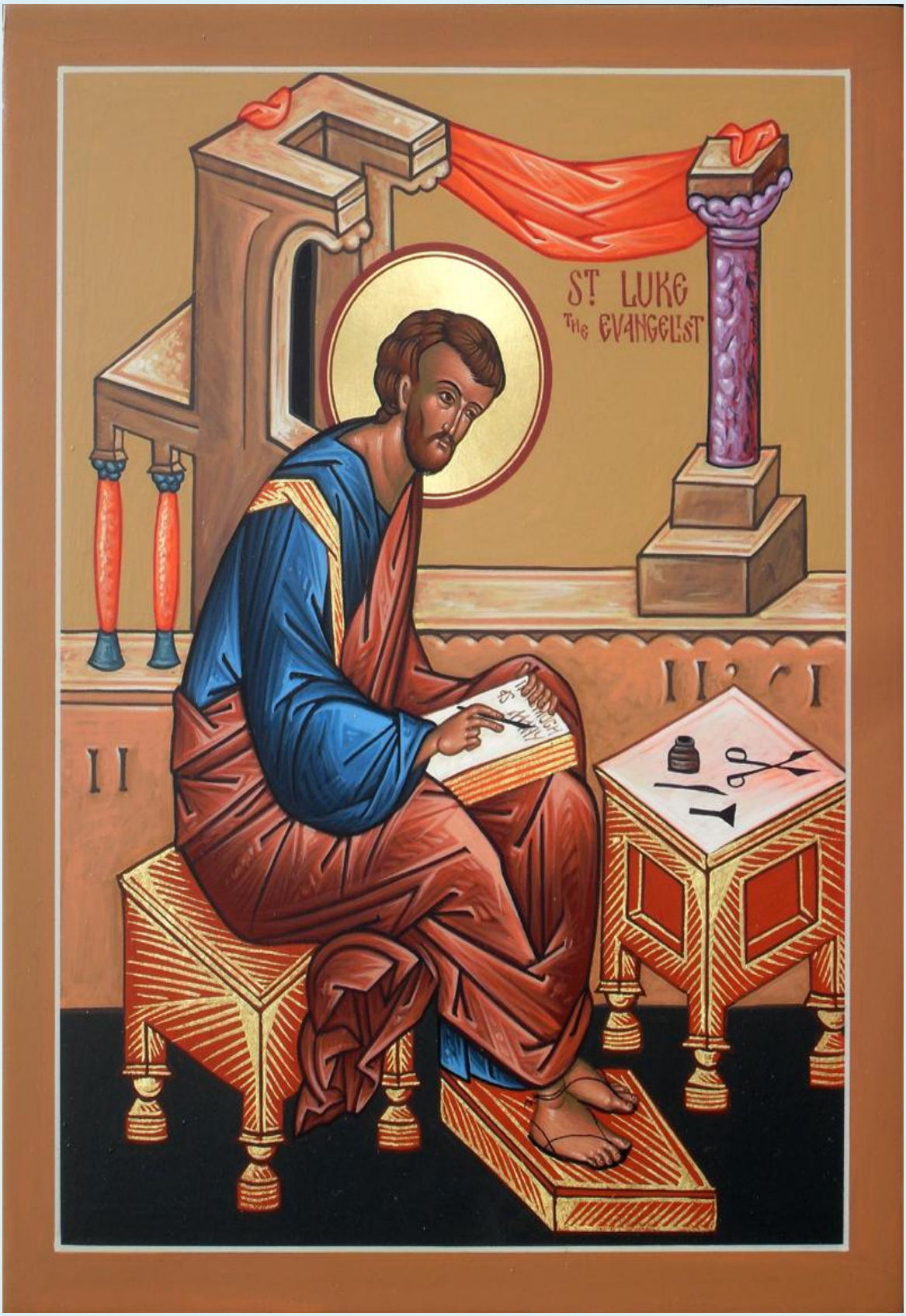
ST LUKE
THE EVANGELIST

ОА ЛУКА

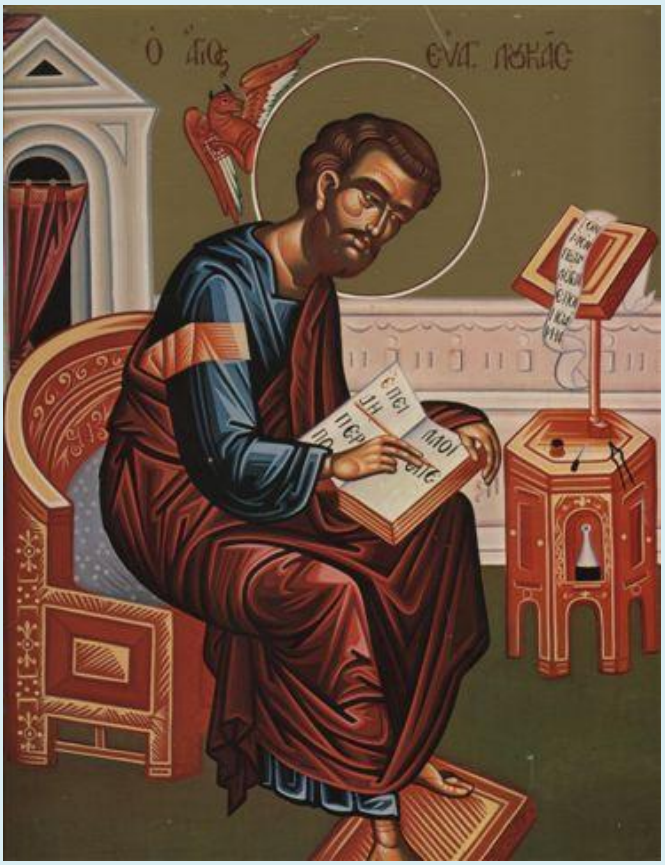
Ο ΑΓΙΟΣ
ΕΥΑΓ. ΛΟΥΚΑΣ

ΛΟΥΚΑΣ

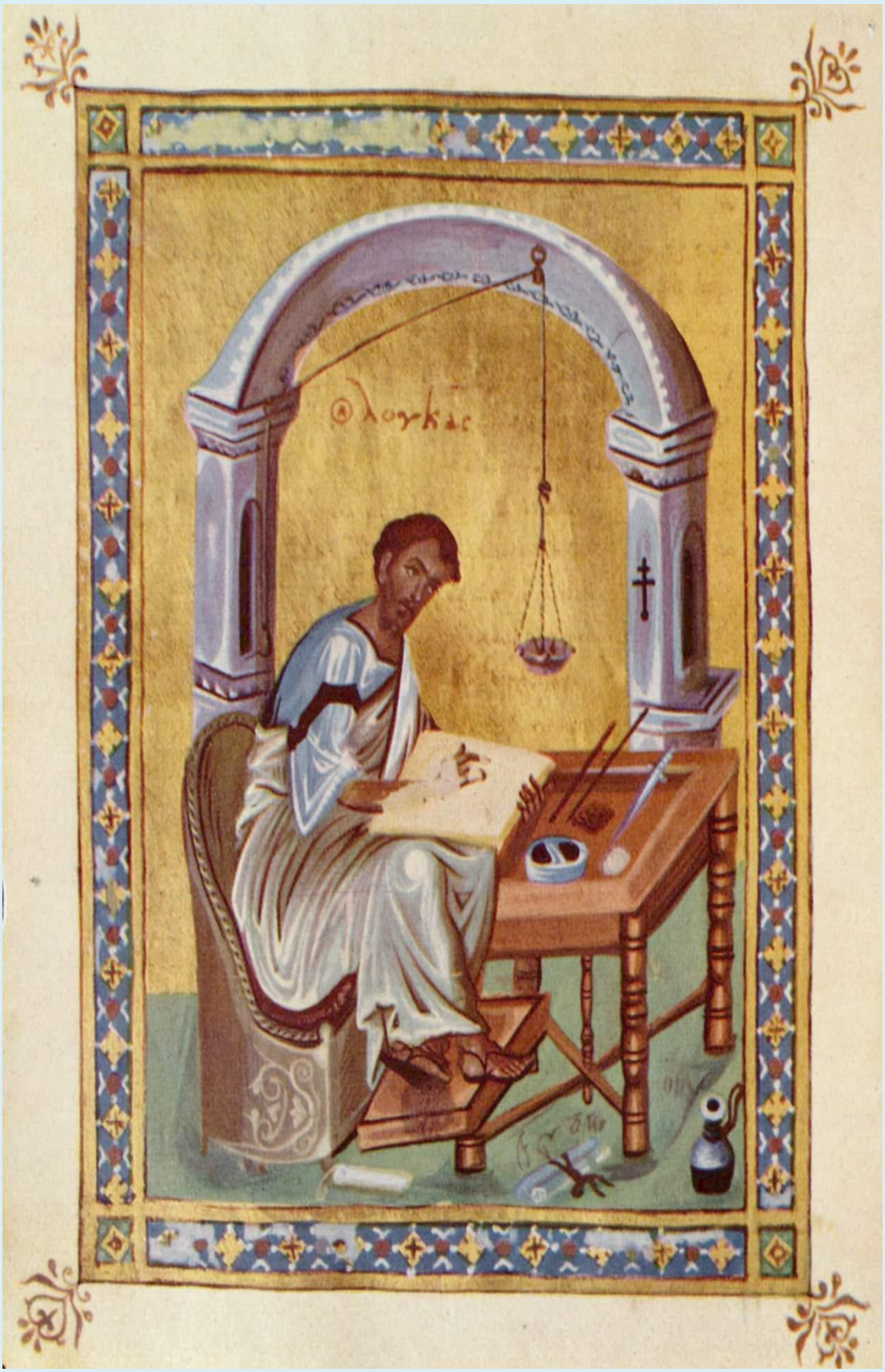

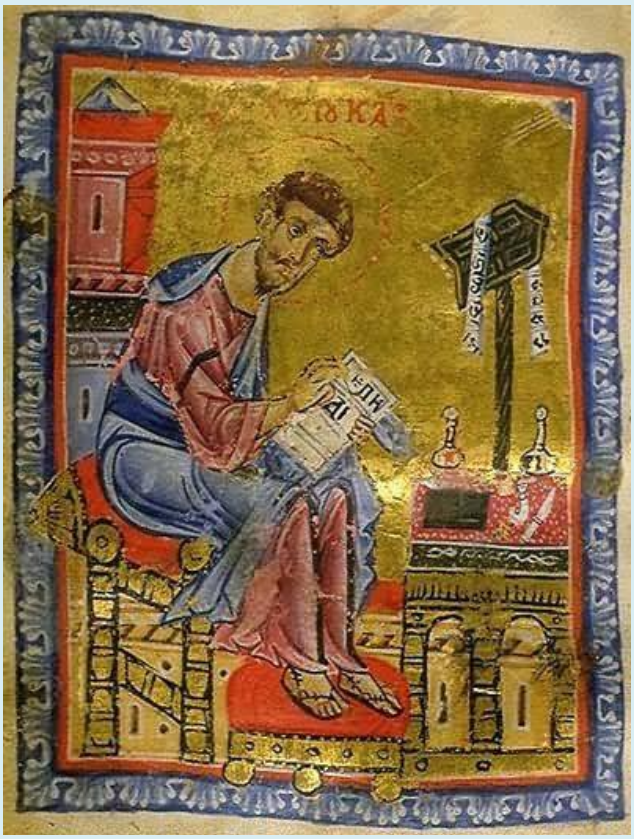

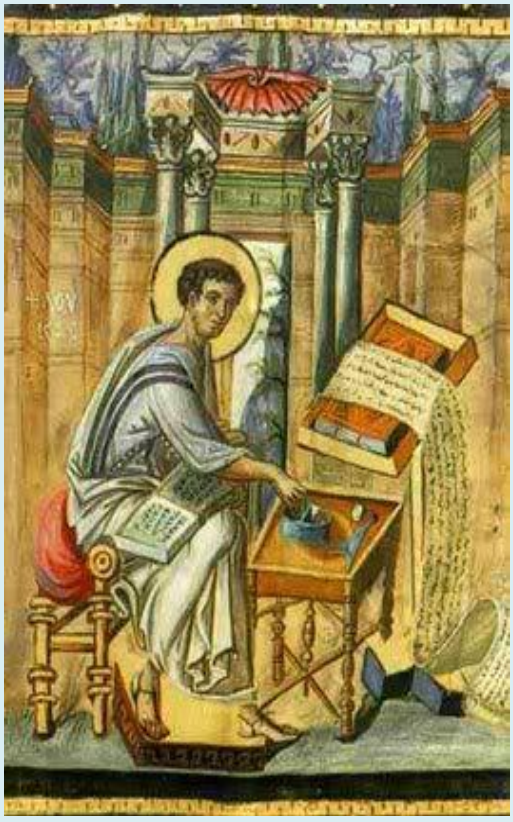

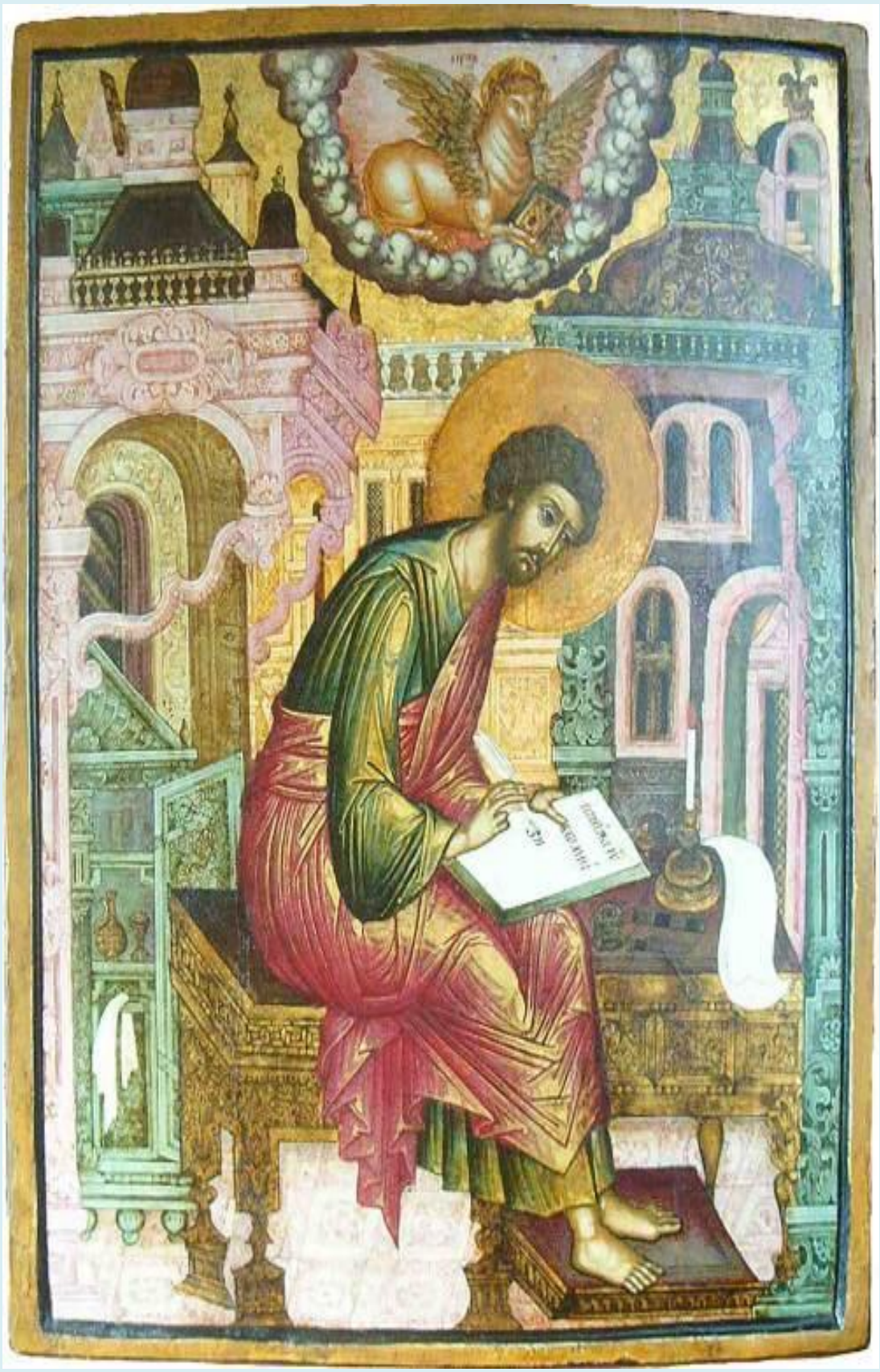

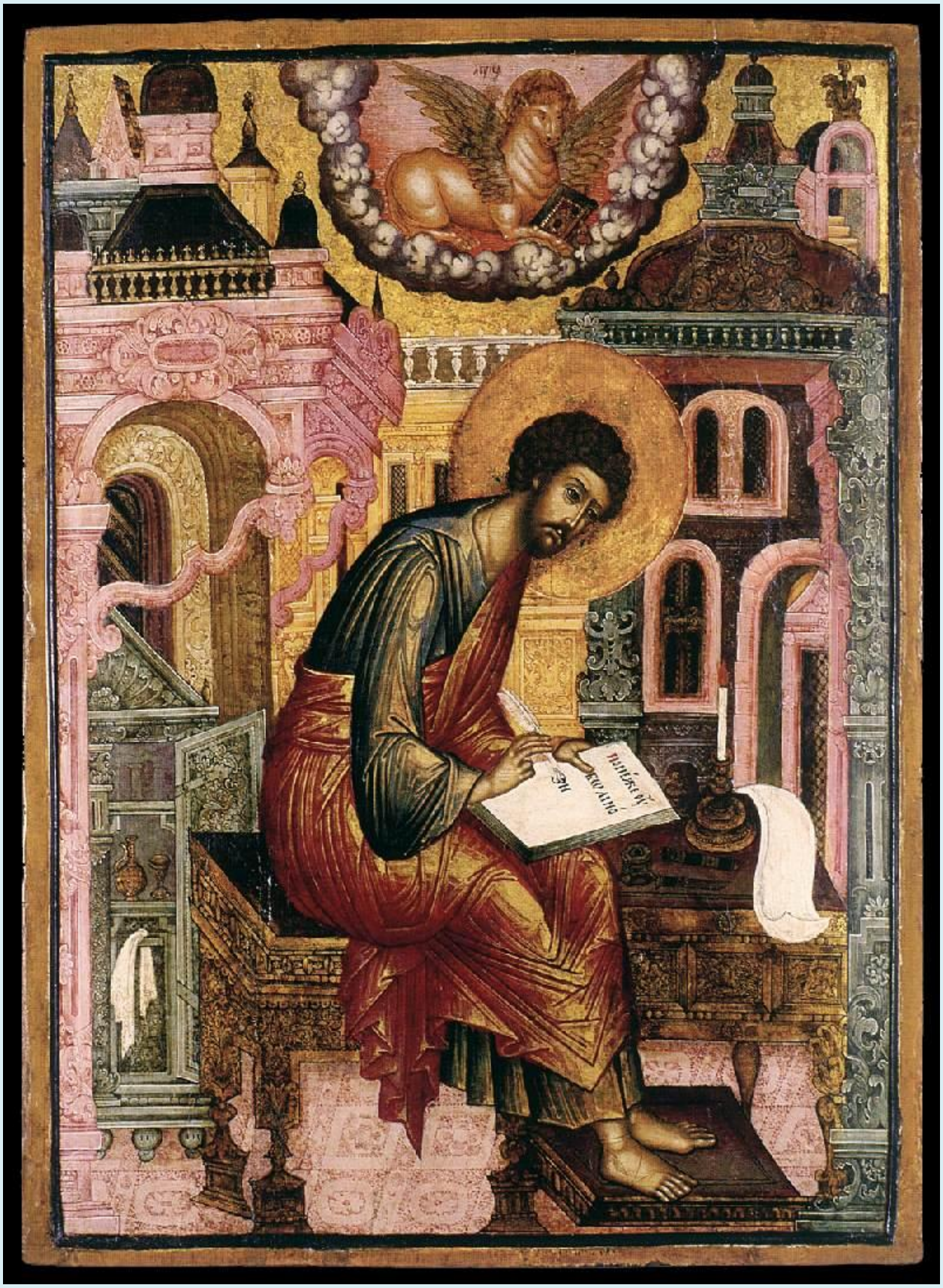

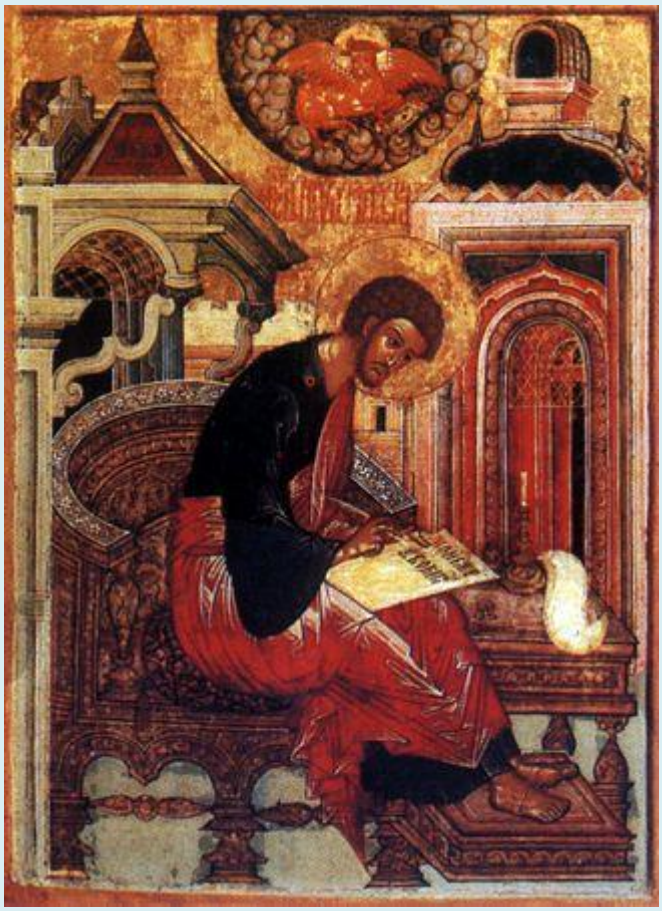

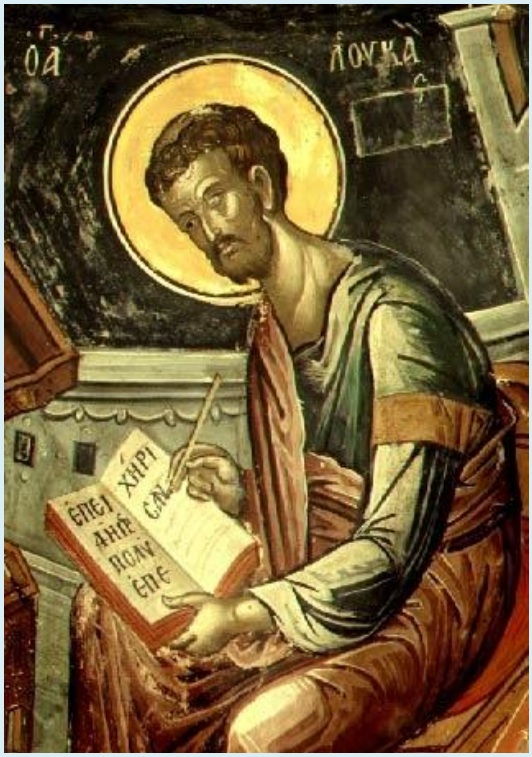
ΟΑ
ΛΟΥΚΑ
ΕΠΕΙ
ΧΗΡΙ

SAINT LUKE

ΟΑ ΛΥΚΑ
ΜΡ
ΘΥ
ΙCΧC

Icon of St. Luke painting the first icons of the Theotokos and Christ under divine inspiration. When the Theotokos saw the icons St. Luke had painted of her, she said, "May the grace of Him who was born of me and my mercy be with these icons!"

Saint
Luke

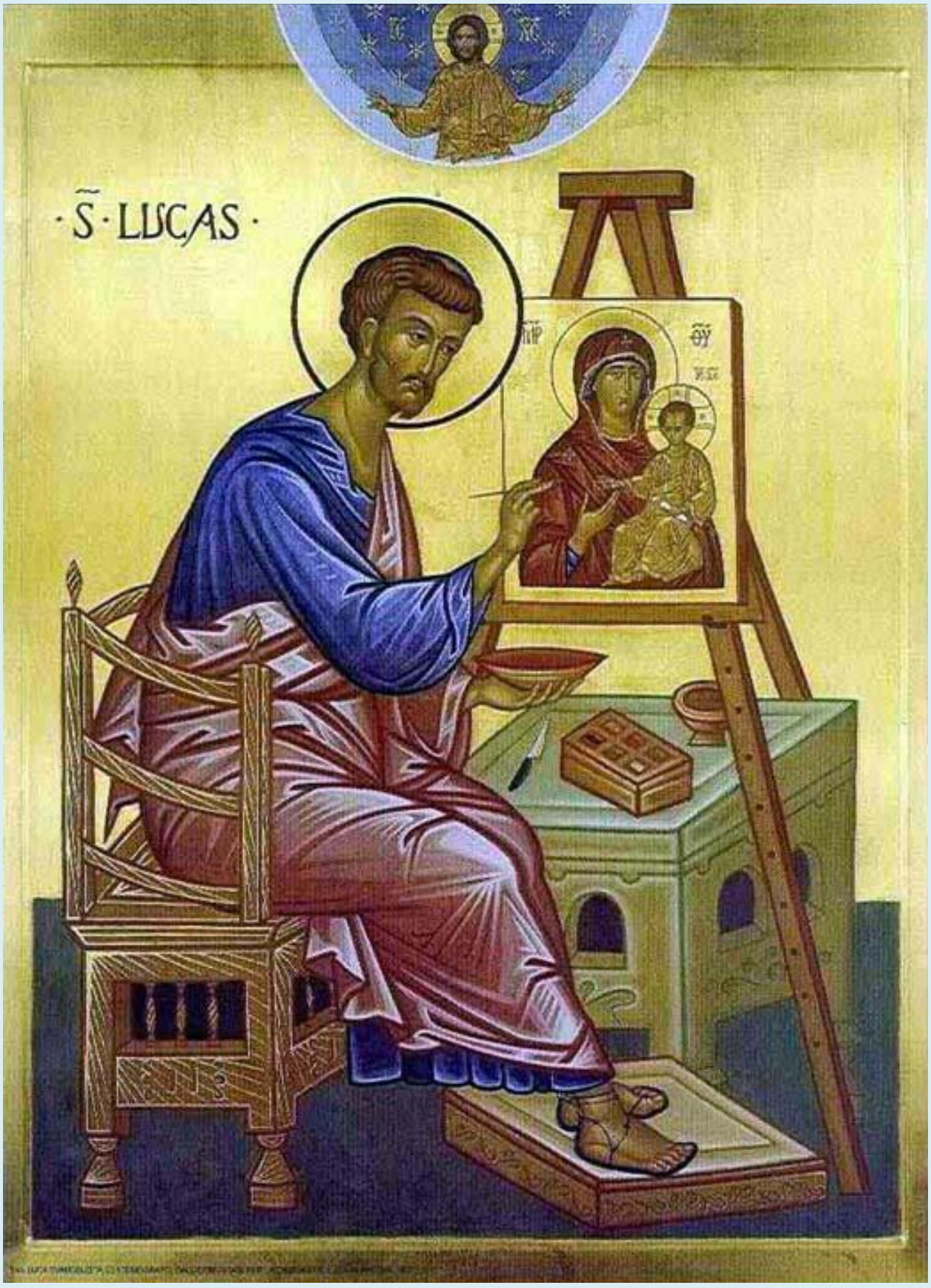
·S̃·LUCAS·

SAINT
LUKE

ОЛУКА
СТЫЙ АПОСТОЛ ЛУКА ПИШЕТ ИКОНУ ПРЕСВЯТОЙ БОГОМАТЕРИ
МР
ӨУ

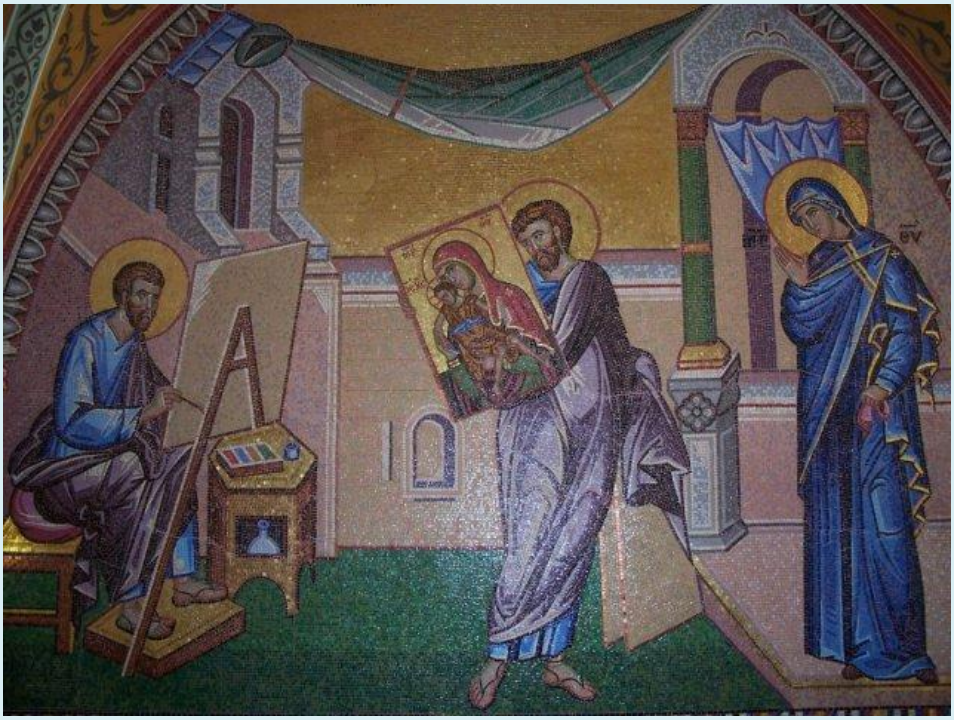

Mosaic from Kykkos Monastery of St. Luke showing the icon to the Theotokos, and the Theotokos blessing it

Mosaic from Kykkos Monastery depicting the Theotokos asking St. Luke to paint the first icons of her and Christ, along with the Archangel Gabriel (who according to another tradition gave him three boards on which to paint icons)

ΛΥΚ
eikonografos.com

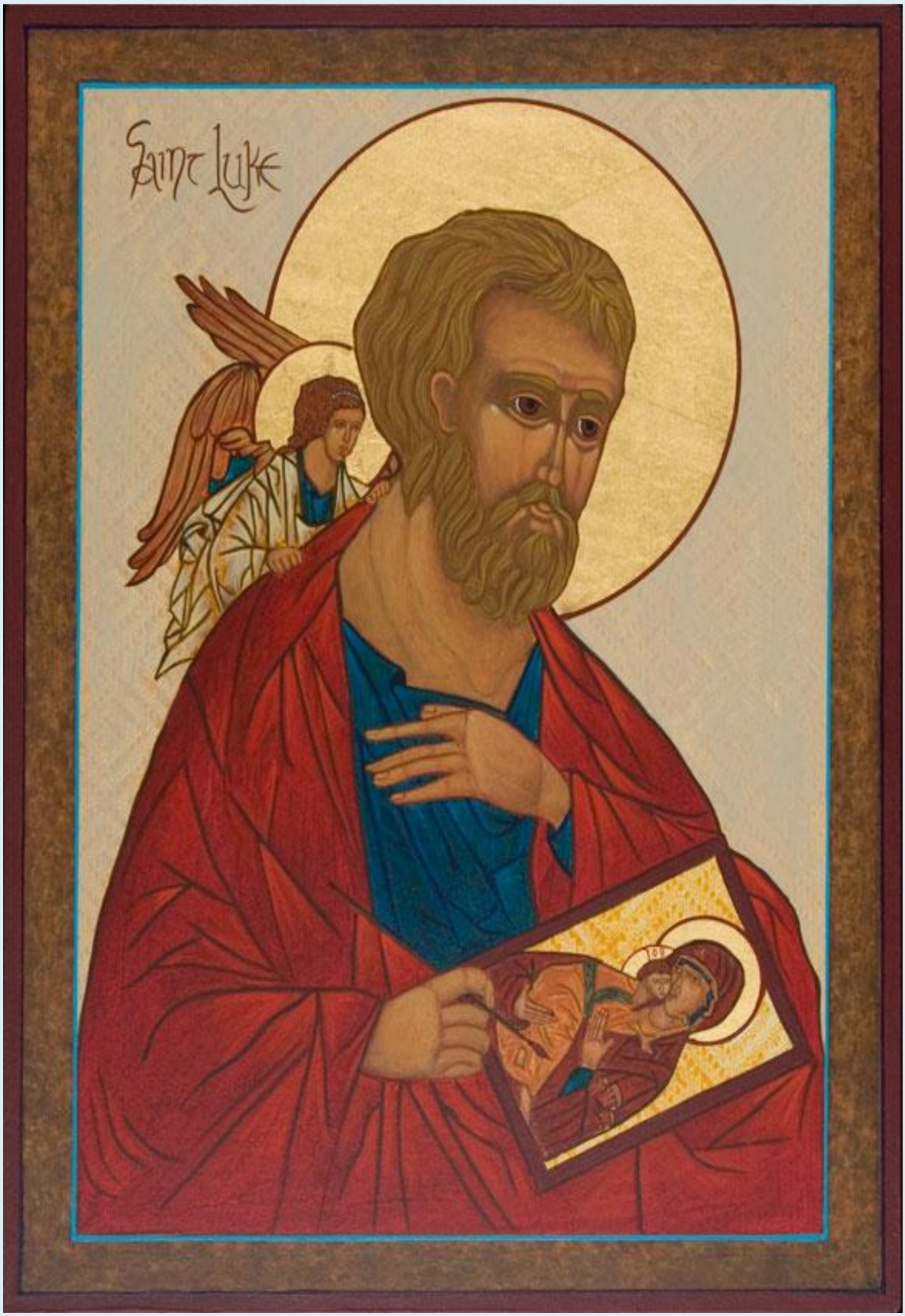
Saint Luke

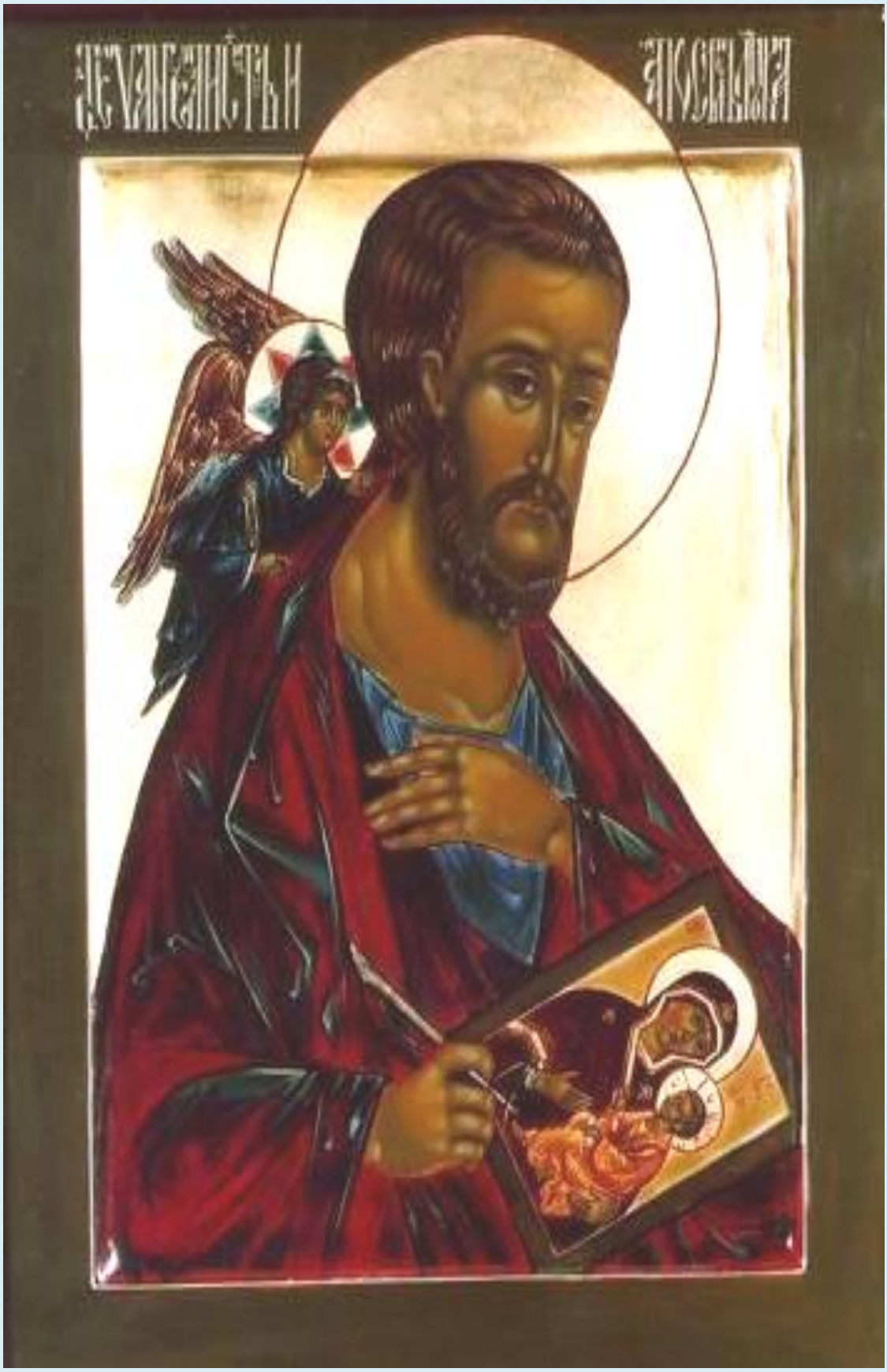
ДЕВГЕЛИСТЪ И
ЯКОВЪ

СВ. АПОСТ. И ЕВАНГ. ЛУКА

42
S. LUKE
He whom ℌ World contains not & whose Court
Shines with his Glorious Presence to Consort
with Beasts, and in a Manger lodge we see
Accepts us not without Humility

S·LVCAS

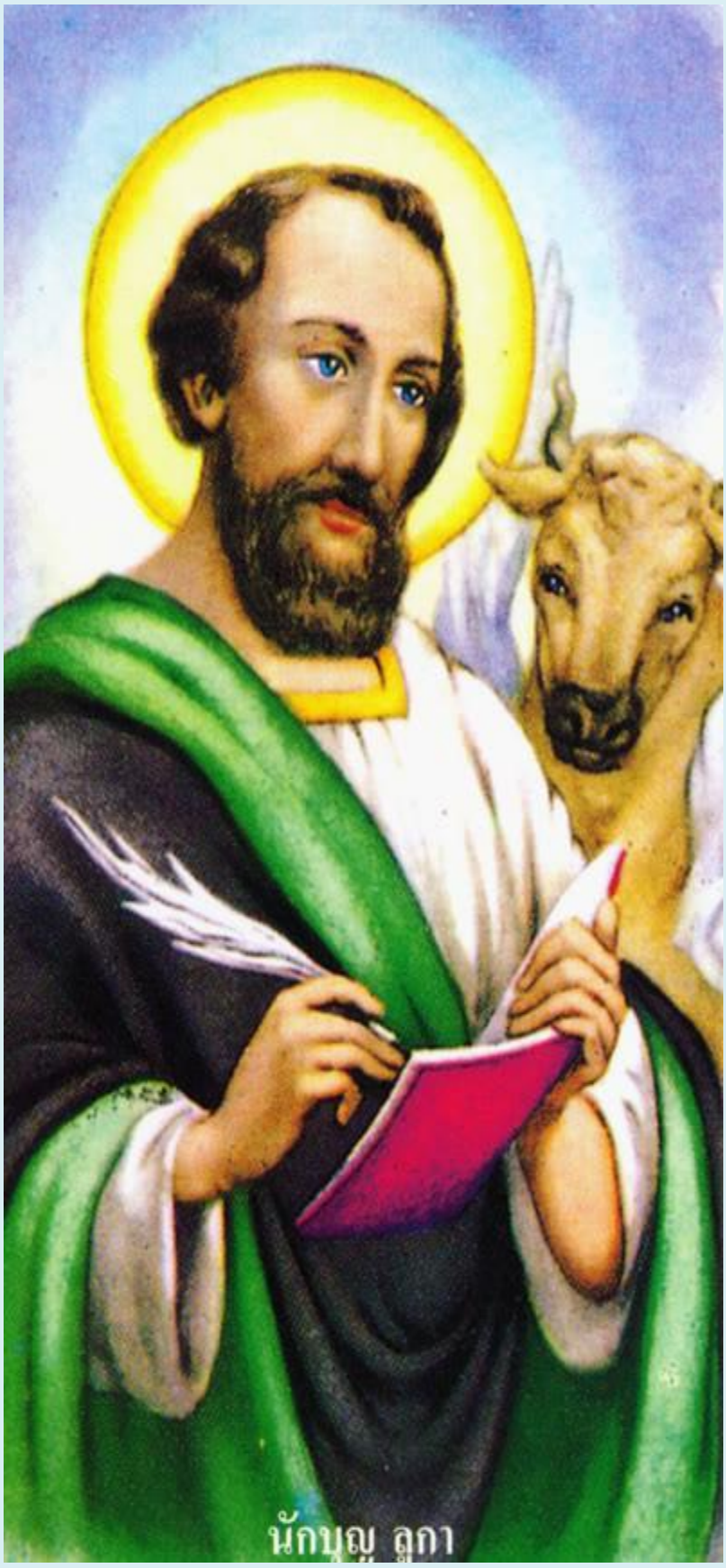
นักบุญ ลูกา

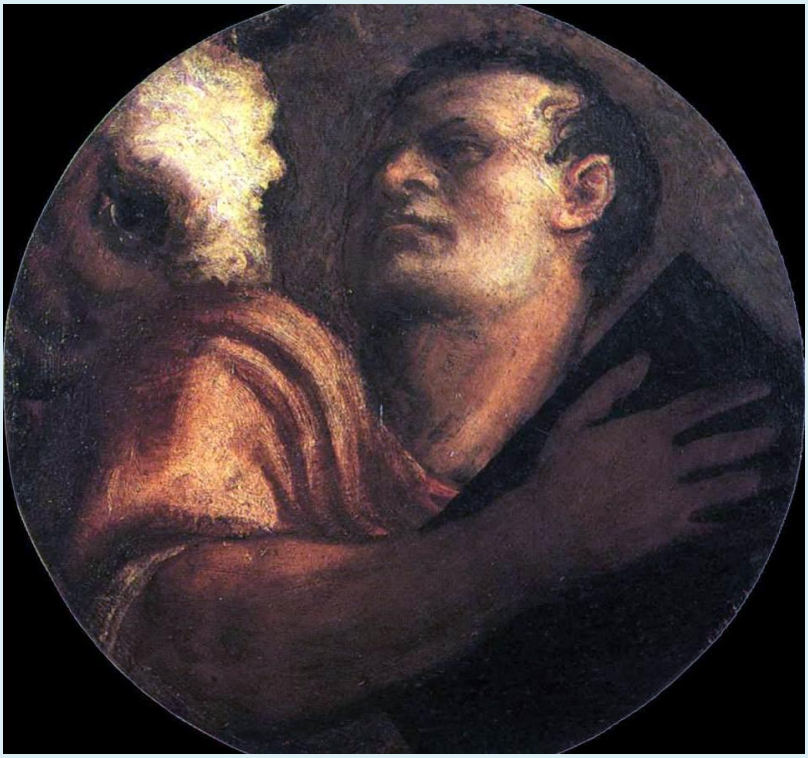

detail of a roundel of Saint Luke the evangelist by Vecellio Tiziano, Santa Maria della Salute, Venice, Italy

detail from a fresco of Saint Luke the evangelist, Domenico Ghirlandaio, 1486-90, Cappella Tornabuoni, Santa Maria Novella, Florence, Italy

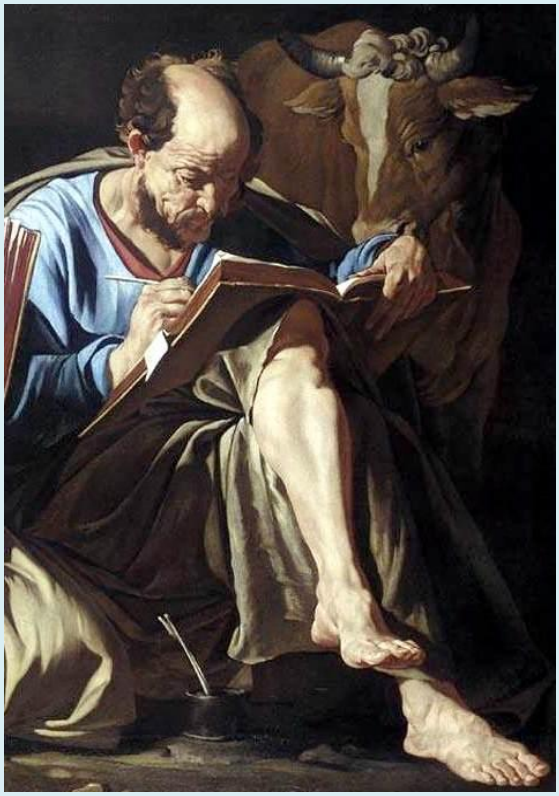

detail of the painting 'The evangelists Saint Mark and Saint Luke', Matthias Stom, c.1635

detail of a painting of Saint Luke the evangelist by Paolo Veronese, 1555, San Sebastiano, Venice, Italy

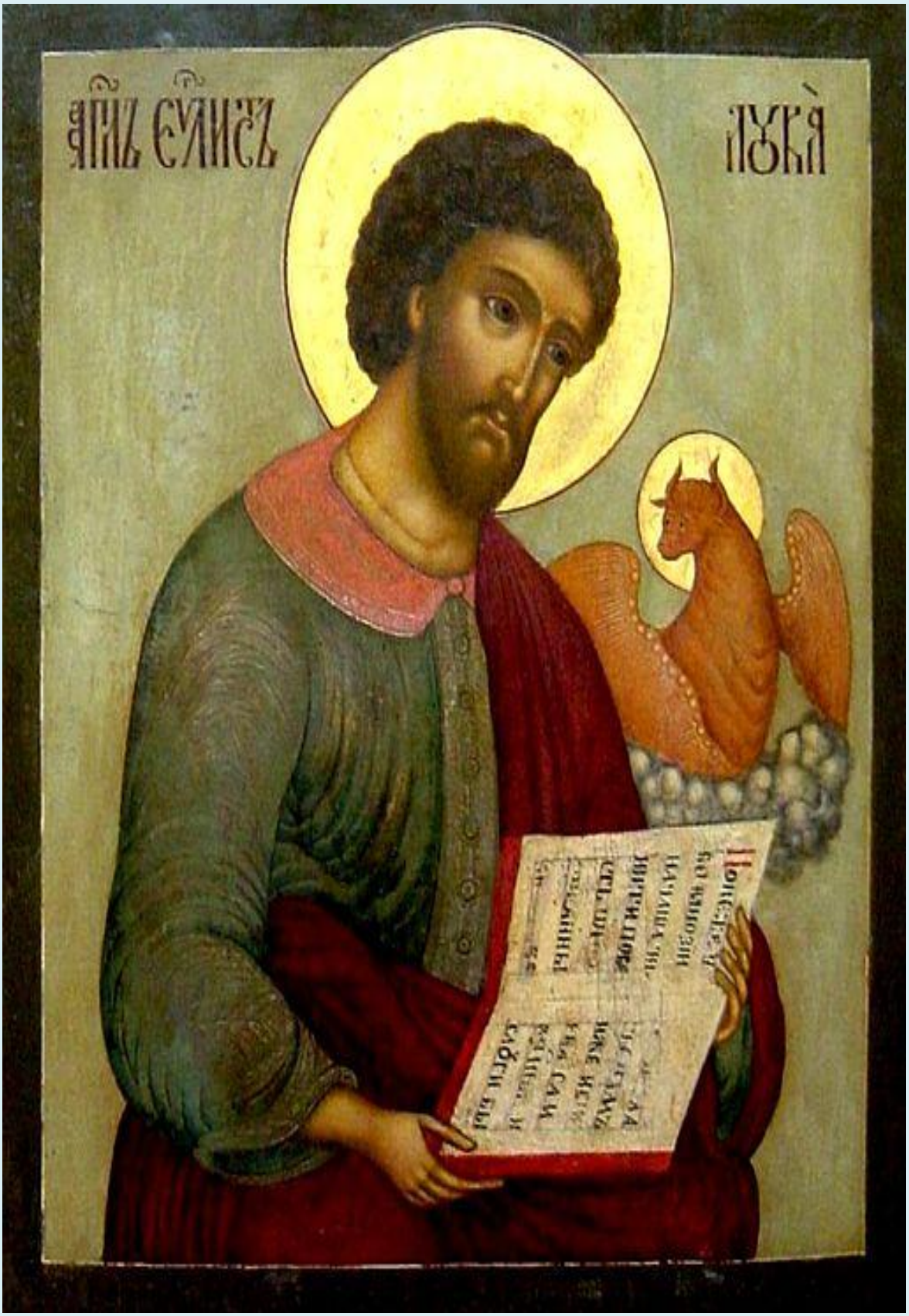
ЛУКА

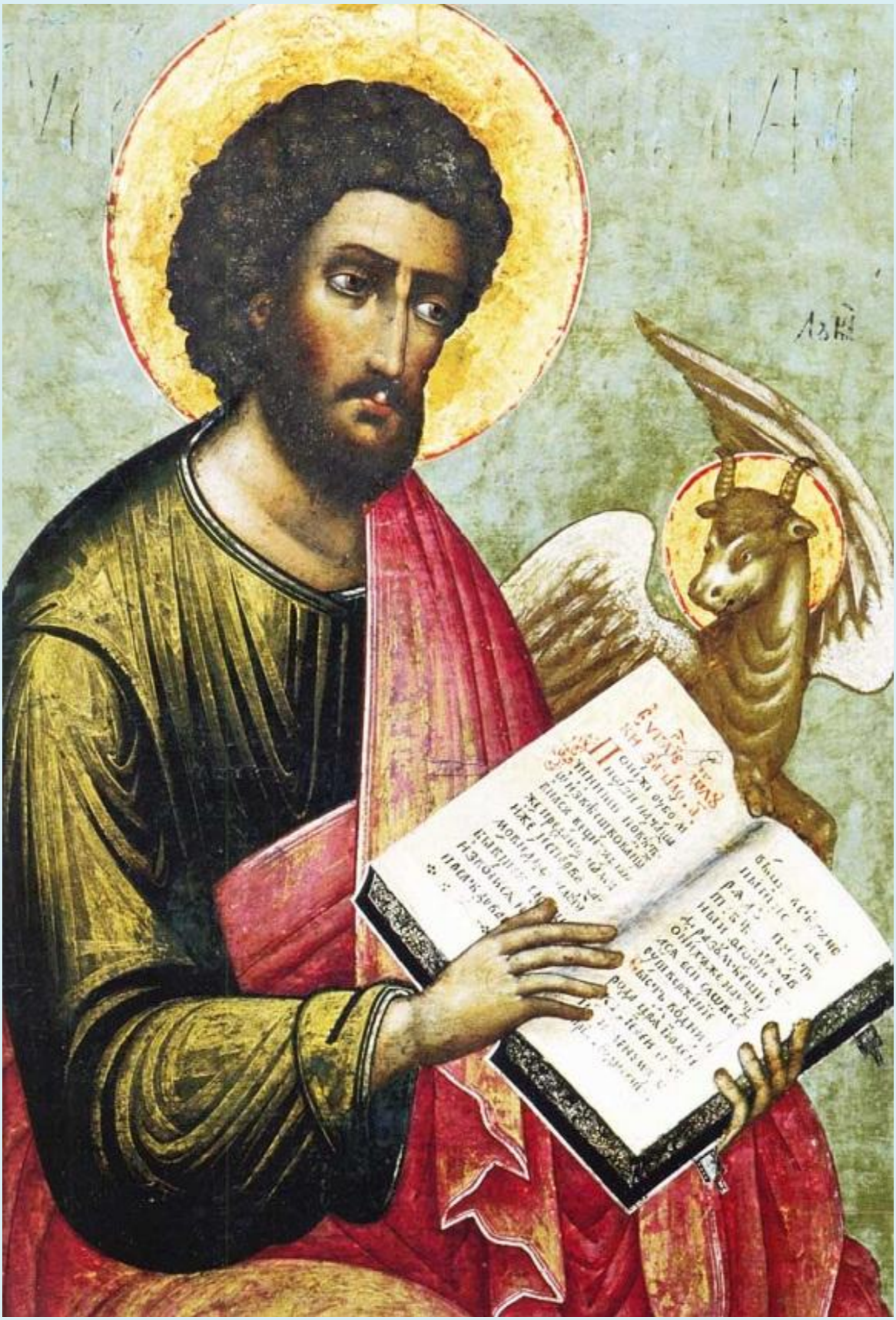

Стый апл и
еѵлистъ Лѵка.

ΟΔΗΓΟΣ
ΛΟΥΚΑΣ
THE
KINGDOM
OF GOD
IS VERY
DEAR TO
YOU

Icoana din biserica Sfântului Gherasim din Kefalonia, Grecia

СТЫЙ АНДРЕЙ
ПЕРВОЗ

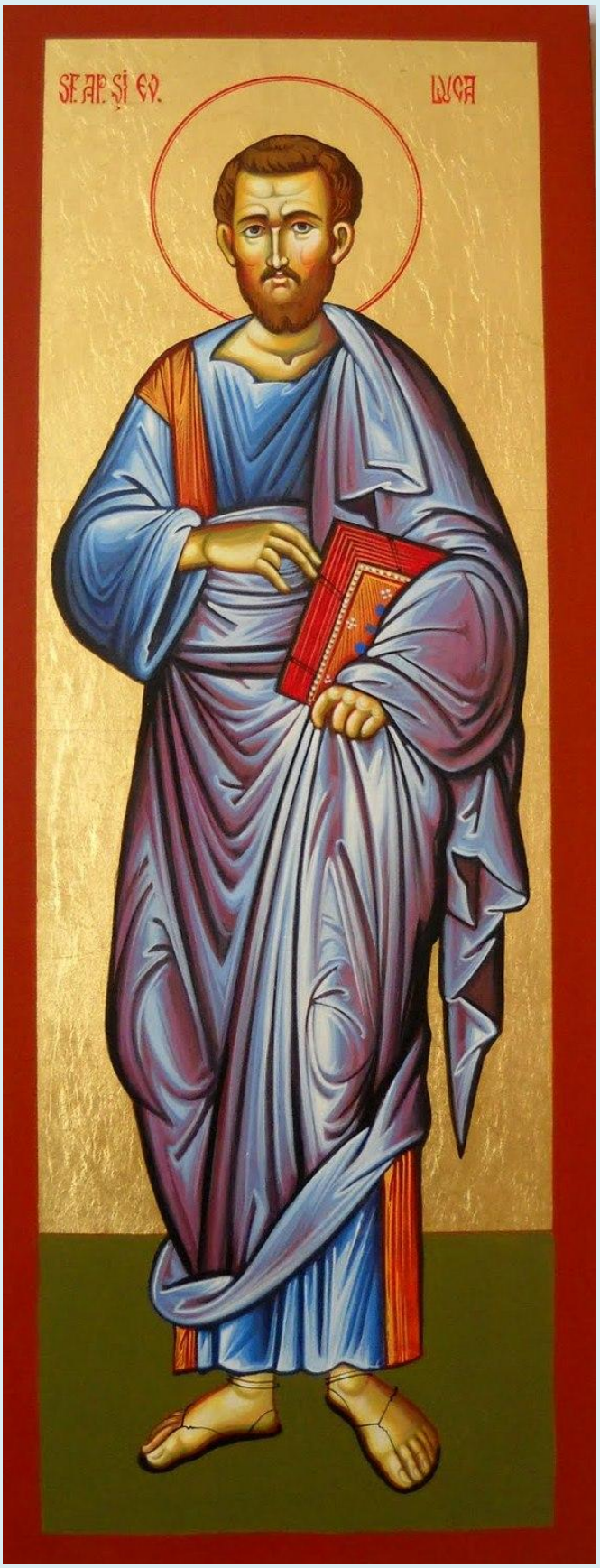
SF. AP. ŞI EV.
LVCA

QUONIAM
S CS LUCAS

image of a painting of 'Saint Luke' by El Greco, 1605-10, Cathedral, Toledo, Spain

photograph of a painting of Saint Luke the evangelist by Jacopo Pontormo, c.1525, Cappella Capponi, Santa Felicità, Florence, Italy

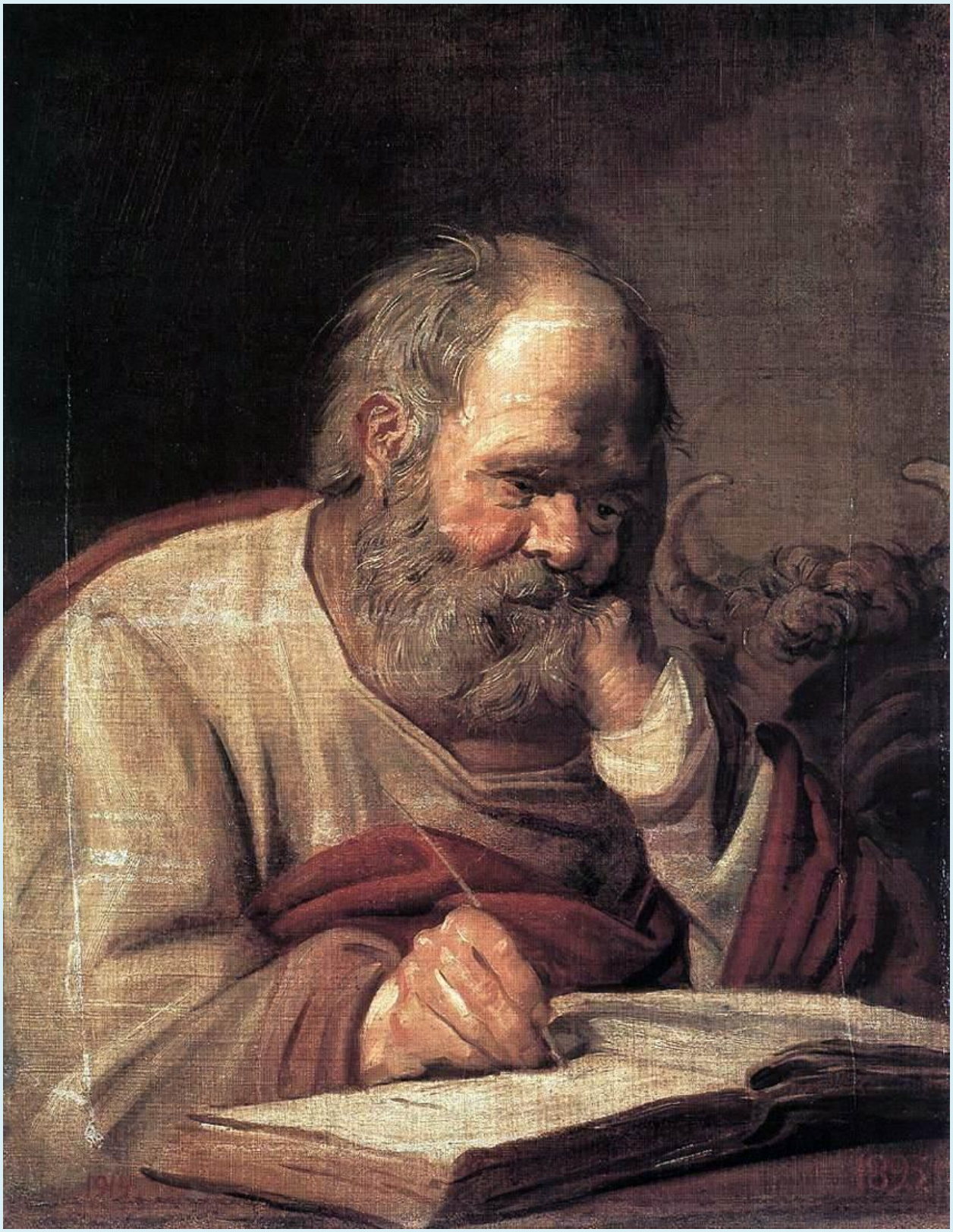

image of a painting of Saint Luke the evangelist by Frans Hals, c.1625, Museum of Western European and Oriental Art, Odessa

photograph of a marble statue of Saint Luke by Nanni di Banco, 1408-15, Museo dell'Opera del Duomo, Florence, Italy

Icoana din Mănăstirea "Panaghia Soumela", Grecia

The frame below the dead Christ is of the evangelists, the authors of the four gospels and their symbols: Matthew, symbolized by a winged man or angel; Mark, by a winged lion; Luke, by a winged ox or bull; and John, by an eagle.

The evangelists Luke and Matthew

St. Luke the evangelist, depicted (most likely) with his teacher, St. Paul

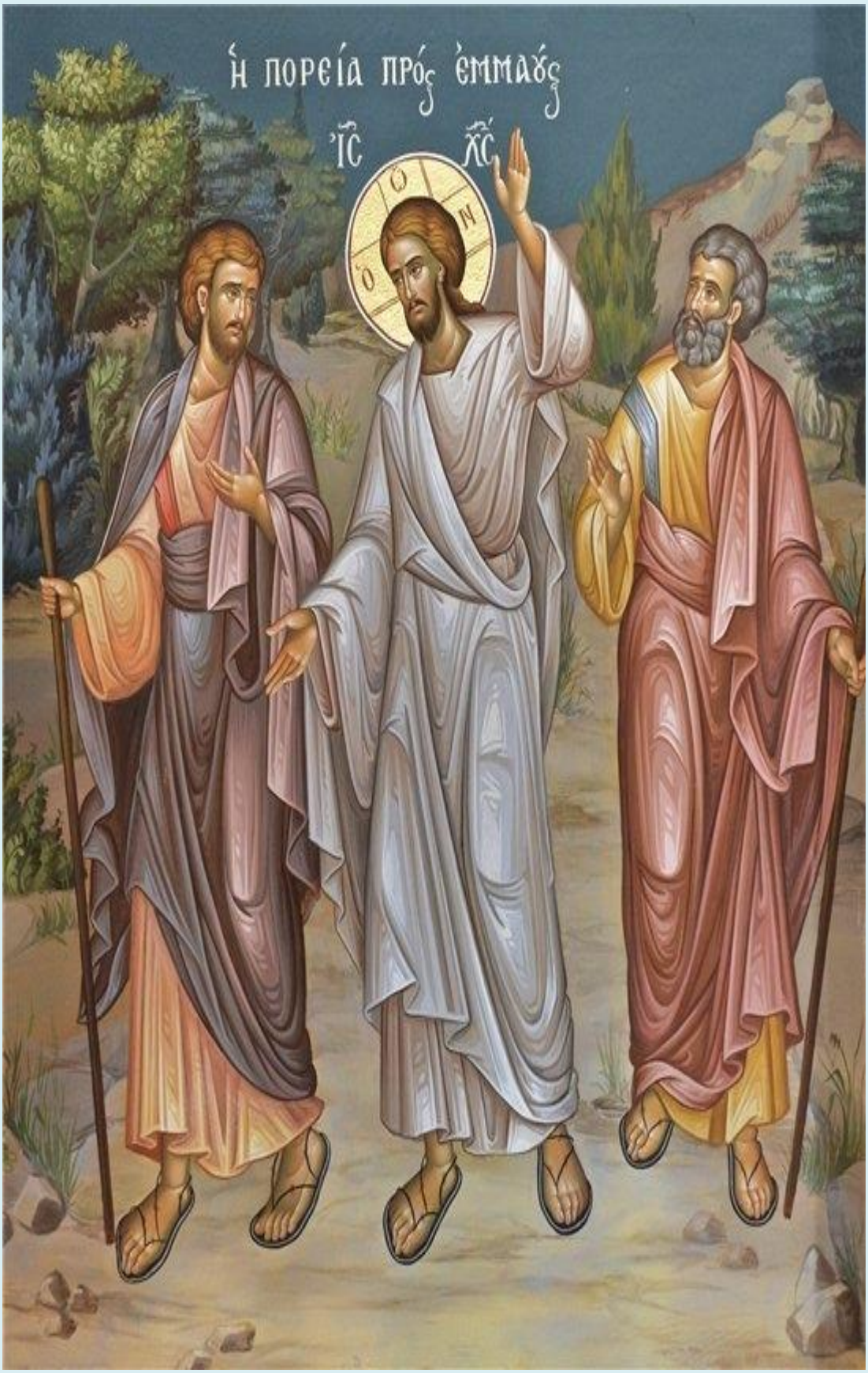
Ἡ πορεία πρὸς Ἐμμαοὺς
ΙΣ ΧΣ
Ο Ν

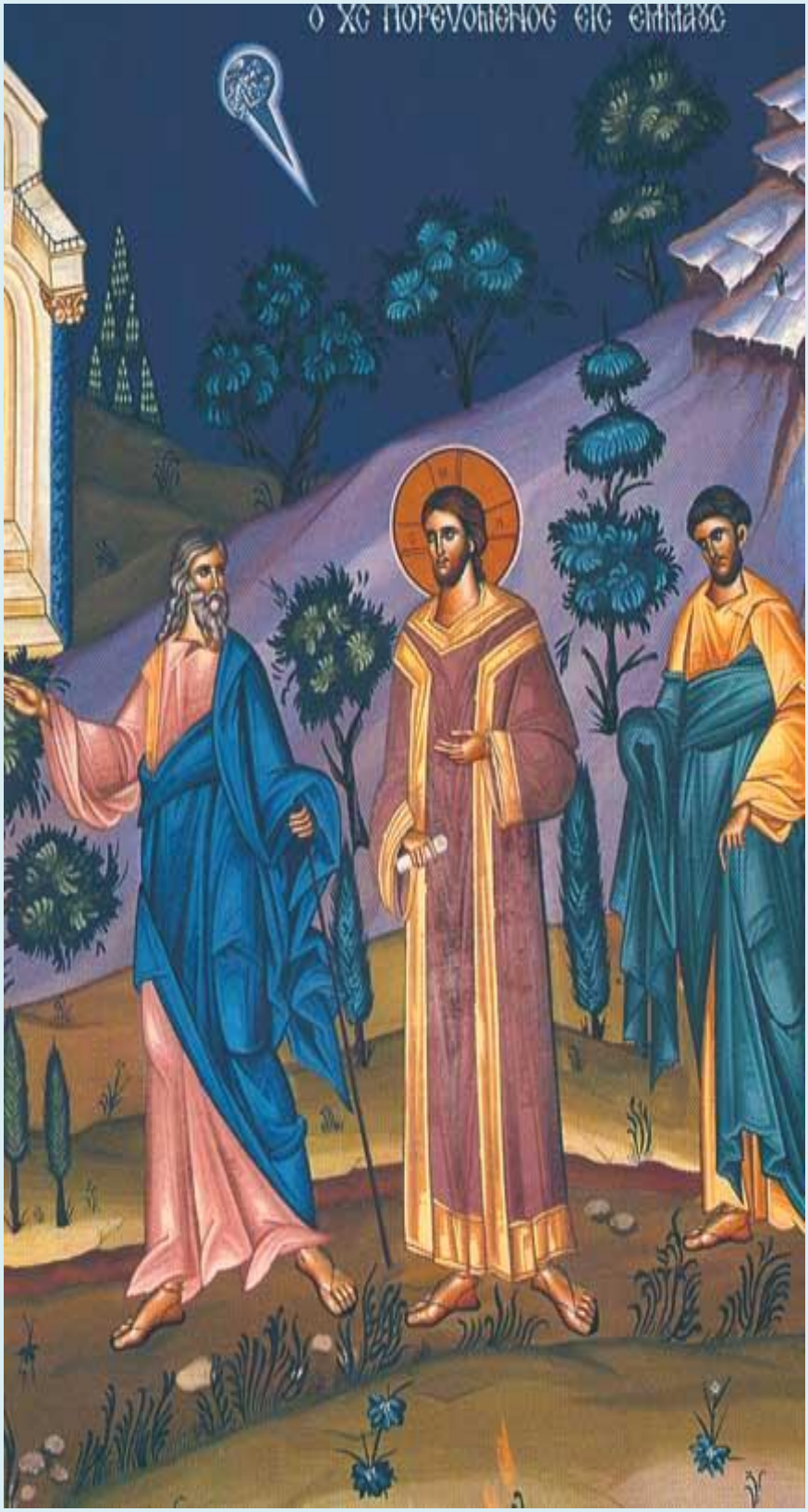

Icon of Christ appearing to Sts. Luke and Cleopas on the way to Emmaus after His Resurrection

Christ appearing to His disciples (at Emmaus) after His Resurrection

10 LUCRURI UNICE ÎN EVANGHELIA DE LA LUCA

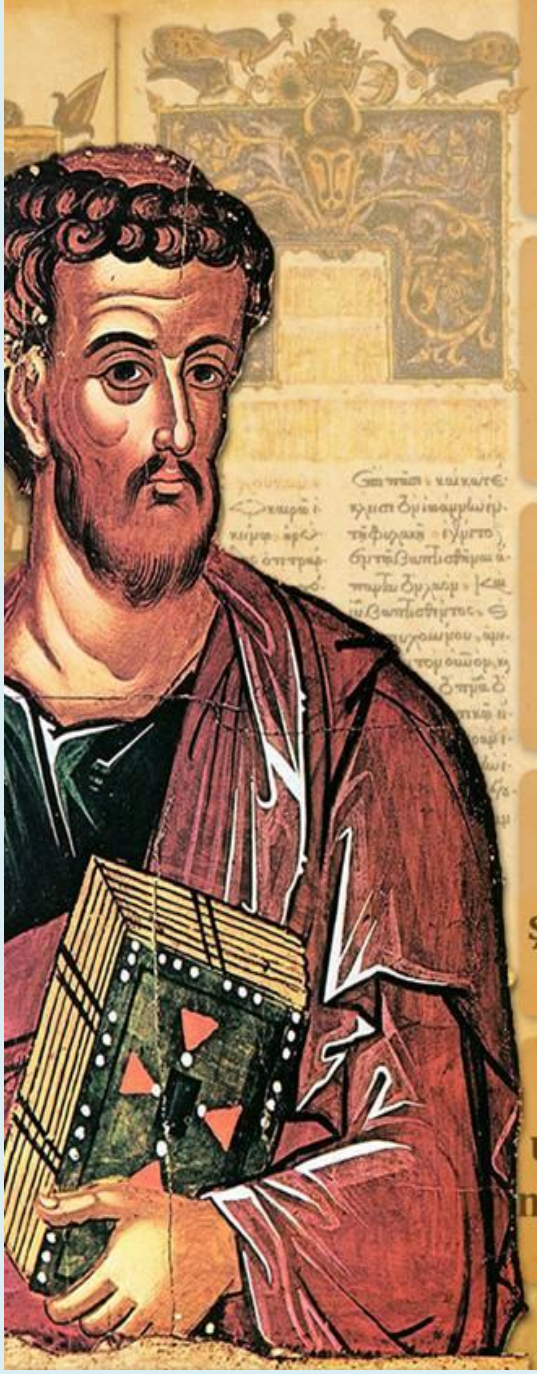

- Îngerul Gavriil binevestește Mariei 1:26-38
- Cântarea Mariei 1:39-56
- Iisus, la 12 ani, vine la Ierusalim 2:22-39
- Pilda samariteanului milostiv 10: 30-37
- Marta și Maria 10:38-42
- Pilda fiului risipitor 15:11-32
- Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr 16:19-31
- Vindecarea celor 10 leproși 17:11-19
- Iisus se arată ucenicilor care mergeau la Emaus 24:13-35
- Înălțarea la cer 24:50-53

BASILICA.RO

Simbolurile celor patru Evangheliști

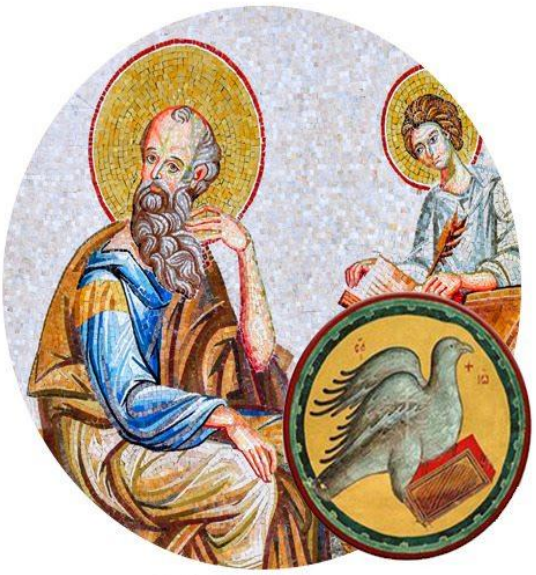

Sf. Ioan
vulturul

Sf. Luca
viţelul

Sf. Marcu
leul

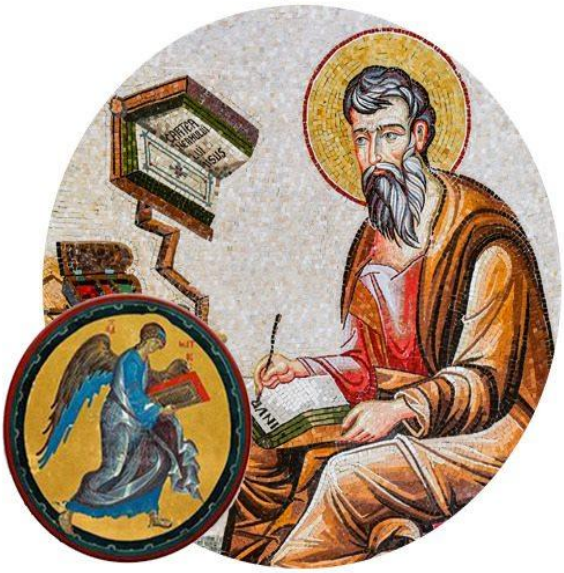

Sf. Matei
îngerul

BASILICA.RO

Doamne, rămâi cu noi, că este spre seară şi s-a plecat ziua.
Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca (18 Octombrie)
ziarullumina.ro

Sănătate, bucurie și credință
puternică celor ce poartă
numele Sfântului Apostol
și Evanghelist Luca!
La mulți ani!
BASILICA.RO

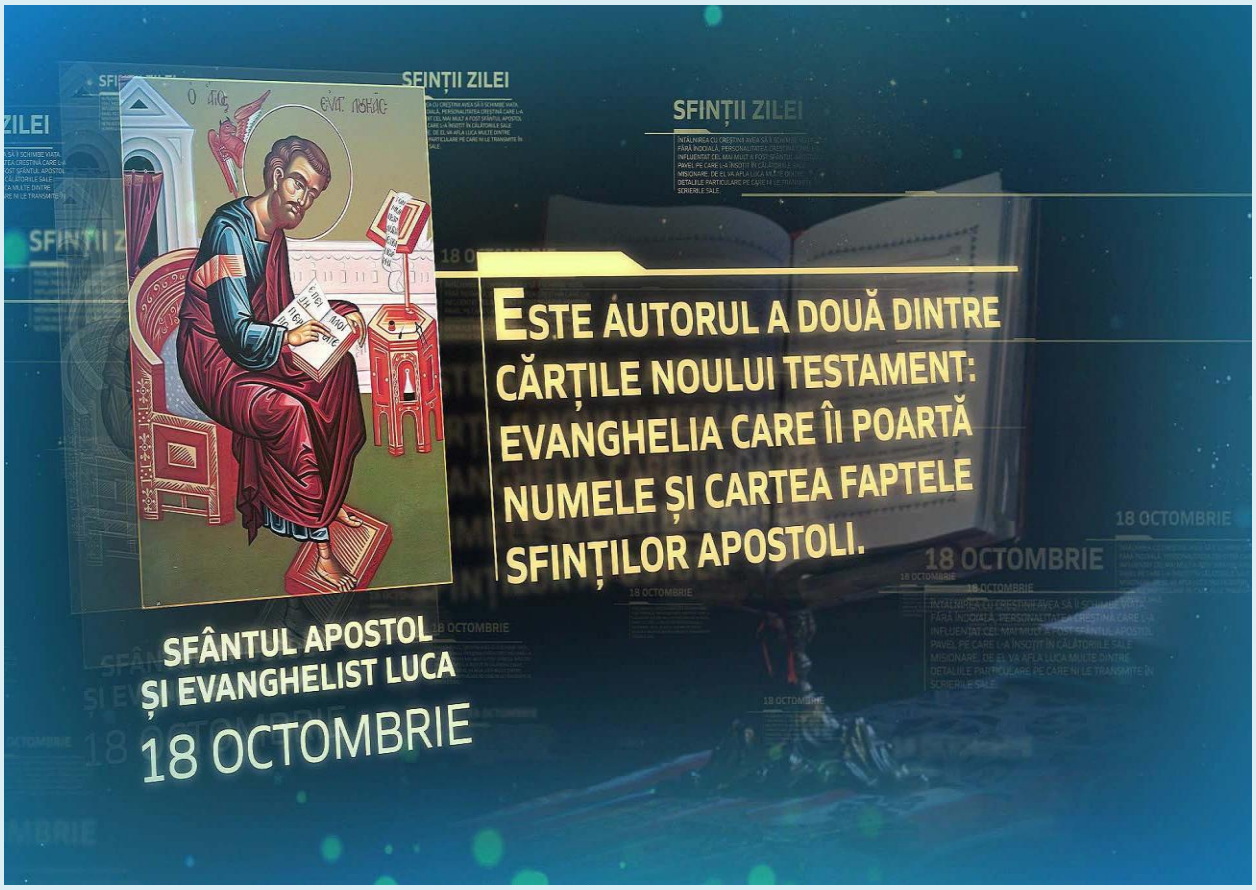
SFINȚII ZILEI
ESTE AUTORUL A DOUĂ DINTRE CĂRȚILE NOULUI TESTAMENT: EVANGHELIA CARE ÎI POARTĂ NUMELE ȘI CARTEA FAPTELE SFINȚILOR APOSTOLI.
SFÂNTUL APOSTOL ȘI EVANGHELIST LUCA
18 OCTOMBRIE

SFINȚII ZILEI
TRINITASTV
A TRECUT LA CELE VEȘNICE ÎN TIMP CE SE AFLA ÎN ZONA TEBEI DIN EGIPT, ÎN JURUL VÂRSTEI DE OPTZECI DE ANI.
SFÂNTUL APOSTOL ȘI EVANGHELIST LUCA
18 OCTOMBRIE

Troparul Sfântului Apostol şi Evanghelist Luca

18 Octombrie - Glasul 3

Apostole Sfinte şi Evangheliste Luca, roagă pe Milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

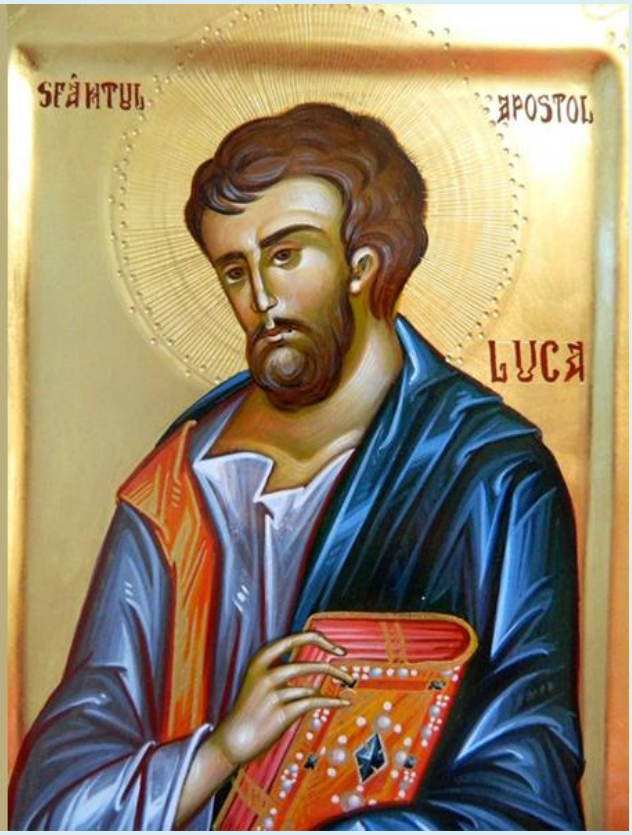

Troparul Sfântului Apostol şi Evanghelist Luca

18 Octombrie - Glasul 3

Apostole Sfinte şi Evangheliste Luca, roagă pe Milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

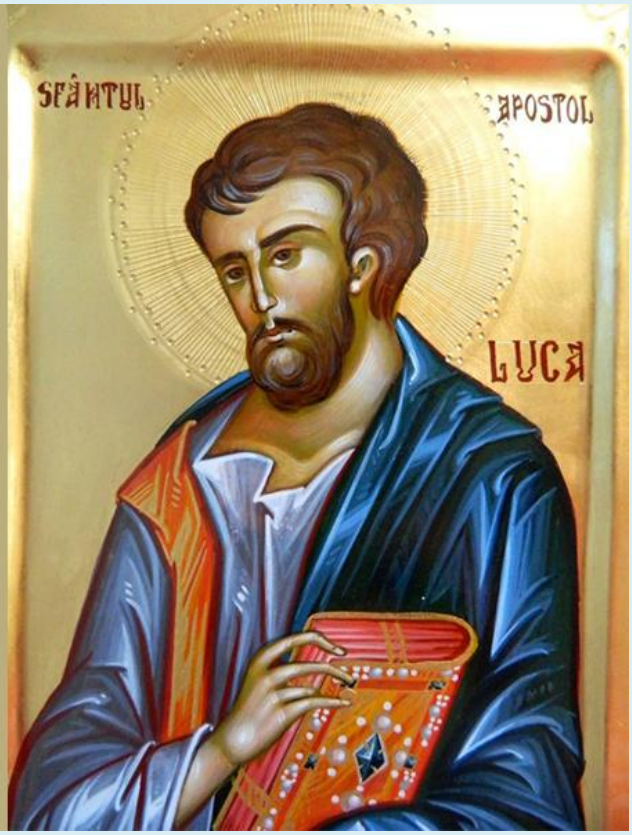

Pe păstrătorul Evangheliei bucuriei lui Hristos şi scriitorul Faptelor apostolilor, pe Sfântul apostol Luca, cu sfinţite cântări să-l lăudăm. Că scrierile lui sunt mărturia Bisericii lui Hristos: El este Doctorul neputinţelor şi suferinţelor, El vindecă rănile sufletelor noastre şi mijloceşte neîncetat pentru mântuirea noastră.